

ครั้งที่ ๕๑/๒๕๕๙

วันจันทร์ที่ ๓ เดือนตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

สำนักรายงานการประชุมและชวเลข
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

คณะกรรมาธิการตรวจแล้ว วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

สภารับรองในคราวประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ครั้งที่.....วัน.....เดือน.....พ.ศ. .....

สารบัญ

รายงานการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ครั้งที่ ๕๑/๒๕๕๙

วันจันทร์ที่ ๓ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

ณ ตึกรัฐสภา

หน้า

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม

- เรื่อง สรุปผลการประชุมคณะกรรมการประสานงาน ระหว่างสภานิติบัญญัติแห่งชาติและสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ๑

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุม

- รับรองรายงานการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๒๙/๒๕๕๙ วันจันทร์ที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๙ ๒

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องที่คณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้ว

๓.๑ รายงานของคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านเศรษฐกิจ (ขอเลื่อนการพิจารณา) ๒

๓.๒ รายงานของคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการเมือง เรื่อง ข้อเสนอประเด็นสำคัญเพื่อการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ๓

ผู้อภิปราย

- นายเสรี สุวรรณภานนท์ ๔ ๕๑ ๑๑๒
- นายวิทยา แก้วภราดัย ๘ ๔๙ ๑๐๓
- นายวันชัย สอนศิริ ๑๘ ๒๔
- นายคำนูณ สิทธิสมาน ๒๔
- พลเอก ฐิติวัจน์ กำลังเอก ๔๐
- พลตำรวจโท อำนวย นิ่มมะโน ๔๒ ๕๓

หน้า

- พลเอก สราวุฒิ ชลออยู่ ๕๓
- นายกษิต ภิรมย์ ๕๖
- นายไวกูณฑ์ ทองอร่าม ๕๘
- นายประสิทธิ์ ปทุมารักษ์ ๖๒
- นายจินดา วงศ์สวัสดิ์ ๖๗
- นายศานิตย์ นาคสุขศรี ๗๓
- พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช ๗๙
- พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม ๘๔ ๘๘
- นายเพิ่มพงษ์ เชาวลิต ๘๙
- นายกิตติ กิตติโชควัฒนา ๙๒
- พลเอก นคร สุขประเสริฐ ๙๗
- นายนิกร จำนง ๑๐๗

ผลการตรวจสอบองค์ประชุม ๑๑๖

ผลการลงมติ ๑๑๗

๓.๓ รายงานของคณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เรื่อง การกำหนดประเด็นเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ๑๑๘

ผู้อภิปราย

- พันตำรวจตรี ยงยุทธ สาระสมบัติ ๑๒๑ ๑๒๓ ๑๔๘ ๑๖๓ ๒๐๐ ๒๐๑ ๒๐๒
- พันเอก วินัย สมพงษ์ ๑๓๒
- นายสถิตย์ ลิ่มพงศ์พันธุ์ ๑๓๗ ๒๐๑
- พลโท อภินันท์ คำเพราะ ๑๔๐

หน้า

- นายนิกร จำนง ๑๕๓ ๑๖๖
- นายกษิต ภิรมย์ ๑๖๘
- นายอำพล จินดาวัฒนะ ๑๗๒
- นายคุรุจิต นาครทรรพ ๑๗๗
- พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช ๑๘๐
- นายจินดา วงศ์สวัสดิ์ ๑๘๕ ๒๐๕
- พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม ๑๙๐
- นางถวิลวดี บุรีกุล ๑๙๖
- นายเสรี สุวรรณภานนท์ ๒๐๐

ผลการตรวจสอบองค์ประชุม ๒๐๗

ผลการลงมติ ๒๐๘

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องที่ค้างพิจารณา ไม่มี ๒๐๙

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องที่เสนอใหม่ ไม่มี ๒๐๙

ระเบียบวาระที่ ๖ เรื่องอื่น ๆ ไม่มี ๒๐๙

ภาคผนวก

รายชื่อสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ที่มา ลา ขาดในการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ครั้งที่ ๕๑/๒๕๕๙

วันจันทร์ที่ ๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

เลขประจำตัวสมาชิก	ชื่อ - ชื่อสกุล	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๐๐๑	พลโท กมล สุวภาพ		✔		
๐๐๒	นายกฤษฎา จีนะวิจารณะ	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๐๓	พลโท กฤษณะ บวรรัตนารักษ์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๐๔	นายกลินท์ สารสิน	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๐๕	นายกษิดิ์เดชธนทัต เสกขุนทด	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๐๖	นายกษิดิศ อาชวคุณ	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๐๗	นายกษิต ภิรมย์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๐๘	นางกอบกุล อาภากร ณ อยุธยา	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๐๙	นายกอบศักดิ์ ภูตระกูล	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๑๐	นายกิตติ กิตติโชควัฒนา	✔			
๐๑๑	นายกิตติ พิทักษ์นิตินันท์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๑๒	นายเกรียงยศ สุดลาภา	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๑๓	พลเรือเอก ไกรวุธ วัฒนธรรม	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๑๔	นายขวัญชัย ดวงสถาพร	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๑๕	พลอากาศเอก ขวัญชัย เอี่ยมรักษา	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๑๖	นายเข็มชัย ชุติวงศ์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๑๗	พลโท คณิต แจ่มจันทรา	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๑๘	พลอากาศเอก คณิต สุวรรณเนตร	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๑๙	พลเอก คณิต อุทิตสาร	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๒๐	นายคณิสสร นาวานุเคราะห์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๒๑	พลอากาศเอก คธาทิพย์ กุญชร ณ อยุธยา	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๒๒	นายคำนูณ สิทธิสมาน	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๒๓	นายคุรุจิต นาครทรรพ	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร

เลขประจำตัวสมาชิก	ชื่อ - ชื่อสกุล	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๐๒๔	หม่อมราชวงศ์จักรรถ จิตรพงศ์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๒๕	พลเอก จารุเกียรติ ชัยวงษ์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๒๖	นายจินดา วงศ์สวัสดิ์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๒๗	พลเอก จิระ โกมุทพงศ์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๒๘	พลเรือเอก จีรพัฒน์ ปานสกุณ	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๒๙	นายจุมพล สุขมั่น	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๓๐	นางจุไรรัตน์ จุลจักรวัฒน์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๓๑	พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๓๒	นายเฉลิมพล ประทีปะวณิช	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๓๓	นายเฉลิมศักดิ์ อบสุวรรณ	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๓๔	พลเรือเอก ชนินทร์ ชุณหรัชพันธุ์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๓๕	นายชัย ชิดชอบ		✔		
๐๓๖	พลเอก ชัยชาญ ช้างมงคล	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๓๗	นายชาญวิทย์ ผลชีวิน	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๓๘	นายชาลี เอียดสกุล	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๓๙	พลตำรวจเอก ชิดชัย วรรณสถิตย์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๔๐	นายชูชัย ศุภวงศ์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๔๑	นายชูชาติ อินสว่าง	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๔๒	นายชูศักดิ์ เกวี	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๔๓	พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๔๔	พลเอก ชูศักดิ์ สันติวรวุฒิ	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๔๕	พลเอก ชูศิลป์ คุณาไทย	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๔๖	นายฐาปบุตร ชมเสวี	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๔๗	พลเอก ฐิติวัจน์ กำลังเอก	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๔๘	นายณรงค์ สหเมธาพัฒน์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๔๙	พลเรือเอก ณรงค์พล ณ บางช้าง	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๕๐	พันตำรวจเอก ณรัชต์ เศวตนันทน์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร

เลขประจำตัวสมาชิก	ชื่อ - ชื่อสกุล	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๐๕๑	นายณัฏฐ์ ชพานนท์		✔		
๐๕๒	นายดำรงค์ พิเดช	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๕๓	ศาสตราจารย์ดุสิต เครืองาม	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๕๔	นายดุสิต ลีลาภัทรพันธุ์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๕๕	พลตำรวจเอก เดชณรงค์ สุทธิชาญบัญชา	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๕๖	นายเดชาภิวัฒน์ ณ สงขลา	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๕๗	นายตระกูล วินิจนัยภาค	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๕๘	พลตำรวจโท ตรีทศ รณฤทธิวิชัย	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๕๙	นายต่อพงศ์ เสลานนท์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๖๐	พลตำรวจเอก ไตรรัตน์ อมาตยกุล	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๖๑	นางถวิลวดี บุรีกุล	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๖๒	พลอากาศเอก ทวิเดนศ อังศุสิงห์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๖๓	นายทวีศักดิ์ กออนันตกูล		✔		
๐๖๔	ร้อยเอก ทินพันธุ์ นาคะตะ	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๖๕	นายธงชัย ลีออดุลย์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๖๖	พลโท ธงชัย สาระสุข	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๖๗	พันเอก ธนศักดิ์ มิตรภานนท์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๖๘	นายธเนศพล ธนบุณยวัฒน์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๖๙	ศาสตราจารย์ธรรมศักดิ์ พงศ์พิชญามาตย์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๗๐	พลเอก ธวัช จารุกลัส	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๗๑	นายธวัชชัย เทอดเผ่าไทย	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๗๒	นายธวัชชัย ฟักอังกูร	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๗๓	พลเอก ธวัชชัย สมุทรสาคร	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๗๔	นายธานินทร์ ผะเอม	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๗๕	พลตำรวจโท ธีรจิตร์ อุตมะ	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๗๖	พลอากาศเอก ธีระภาพ เสนะวงษ์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๗๗	พลเอก นคร สุขประเสริฐ	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร

เลขประจำตัวสมาชิก	ชื่อ - ชื่อสกุล	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๐๗๘	นางนรรัตน์ พิมเสน	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๗๙	นายนิกร จำนง	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๘๐	นางนินนาท ชลิตานนท์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๘๑	พลอากาศเอก นิรันดร์ ยิ้มสรวล	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๘๒	นายบวรเวท รุ่งรุจี	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๘๓	นายบัญชา ปรมีศณาภรณ์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๘๔	พลโท บัญชา สิทธิวรยศ	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๘๕	นางเบญจวรรณ สร่างนิทร	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๘๖	พลเรือเอก ประดิษฐ์ ศิริคุปต์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๘๗	นางประภา เหตระกูล ศรีนวลนัด		✔		
๐๘๘	นายประภาศ คงเอียด	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๘๙	นายประมนต์ สุธีวงศ์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๙๐	ร้อยเอก ประยุทธ เสาวคนธ์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๙๑	นายประยูร เชี่ยววัฒนา	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๙๒	นายประสิทธิ์ ปทุมารักษ์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๙๓	พลเอก ปราการ ชลยุทธ	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๙๔	นายปรีชา บุตรศรี	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๙๕	พลอากาศเอก ปรีชา ประดับมุข	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๙๖	นางปัทมา เธียรวิศิษฎ์สกุล	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๙๗	นายปานเทพ กล้าณรงค์ราญ		✔		
๐๙๘	นางสาวปิยะธิดา ประดิษฐบาทุกา	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๙๙	นายปีติพงศ์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๐๐	พลอากาศเอก เผด็จ วงษ์ปิ่นแก้ว	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๐๑	นายพงศ์ศักติ์ เสมสันต์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๐๒	นายพนม ศรศิลป์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๐๓	นายพรชัย ตระกูลวรานนท์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๐๔	คุณหญิงพรทิพย์ โรจนสุนันท์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร

เลขประจำตัวสมาชิก	ชื่อ - ชื่อสกุล	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๑๐๕	นางพรพันธุ์ บุณยรัตพันธุ์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๐๖	พลเอก พหล สง่าเนตร	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๐๗	พลเอก พอพล มณีรินทร์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๐๘	พลเรือเอก พะจุณณ์ ตามประทีป	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๐๙	พลตำรวจตรี พิสิษฐ์ เปาอินทร์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๑๐	นายเพิ่มพงษ์ เชาวลิต	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๑๑	นายไพฑูรย์ หลิมวัฒนา	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๑๒	พลเอก ภิญโญ แก้วปลั่ง	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๑๓	พลเอก ภูดิศ ทัตติยโชติ	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๑๔	พลอากาศเอก มนัส รูปขจร	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๑๕	นายมนู เลียวไพโรจน์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๑๖	นางมิ่งขวัญ วิชยารังสฤษดิ์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๑๗	นางเมธินี เทพมณี	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๑๘	พันตำรวจตรี ยงยุทธ สาระสมบัติ	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๑๙	พลเรือเอก ยุทธนา เกิดด้วยบุญ	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๒๐	พลเอก ยุทธศักดิ์ ศศิประภา	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๒๑	นางรวีวรรณ ภูริเดช	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๒๒	นายรังสรรค์ ศรีวรศาสตร์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๒๓	พลเอก รัชกฤต กาญจนวัฒน์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๒๔	พลตำรวจเอก เรืองศักดิ์ จริตเอก	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๒๕	นายเลิศปัญญา บูรณบัณฑิต	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๒๖	พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๒๗	นายเลิศวิโรจน์ โกวัฒนะ		✔		
๑๒๘	พลตำรวจเอก วรพงษ์ ชิวปรีชา	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๒๙	นายวรรณธรรม กาญจนสุวรรณ	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๓๐	พลเอก วรวิทย์ พรรณสมัย	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๓๑	นายวรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร

เลขประจำตัวสมาชิก	ชื่อ - ชื่อสกุล	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๑๓๒	พลโท วราห์ บุญญะสิทธิ์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๓๓	นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๓๔	พลเอก วัฒนา สรรพานิช	✔			
๑๓๕	พลอากาศเอก วัธน มณีนัย	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๓๖	นายวันชัย ศักดิ์อุดมไชย	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๓๗	นายวันชัย สอนศิริ	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๓๘	นายวัลลภ พริ้งพงษ์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๓๙	พลเอก วิชิต ยาทิพย์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๔๐	นายวิเชียร ชวลิต	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๔๑	พลเอก วิเชียร ศิริสุนทร	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๔๒	นายวิทยา แก้วภราดัย	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๔๓	นายวินัย ดะห์ลัน	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๔๔	นายวิบูลย์ สงวนพงศ์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๔๕	นายวิรัช ชินวินิจกุล	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๔๖	นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๔๗	นายวิวรรธน์ แสงสุริยะฉัตร	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๔๘	พลเอก วุฒินันท์ ลีลายุทธ	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๔๙	นายไวกูณฑ์ ทองอร่าม	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๕๐	พลตำรวจเอก ศรีวราห์ รังสิพราหมณกุล		✔		
๑๕๑	นายศานิตย์ นาคสุขศรี	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๕๒	นายศิริชัย ไม้งาม	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๕๓	นายสถิตย์ ลิ่มพงศ์พันธุ์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๕๔	พลเรือเอก สถิรพันธุ์ เกยานนท์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๕๕	นายสินธิรัตน์ สนธิจิรวงศ์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๕๖	นายสมชัย เจริญชัยฤทธิ์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๕๗	นายสมชัย ฤชุพันธุ์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๕๘	นายสมชาย พฤฒิกัลป์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร

เลขประจำตัวสมาชิก	ชื่อ - ชื่อสกุล	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๑๕๙	พลโท สมชาย ลิ้นประเสริฐ	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๖๐	นายสมเดช นิลพันธุ์		✔		
๑๖๑	นายสมพงษ์ สระกวี	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๖๒	นางสร้อยทิพย์ ไตรสุทธิ์		✔		
๑๖๓	พลเอก สราวุฒิ ชลออยู่	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๖๔	พลโท สสิน ทองภักดี	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๖๕	นายสังศิต พิริยะรังสรรค์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๖๖	นายสันตศักย์ จรูญ งามพิเชษฐ์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๖๗	พลตรี สิระวิตร์ นาคทอง	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๖๘	นายสุชน ชาลีเครือ	✔			
๑๖๙	พันเอก สุชาติ จันทรโชติกุล	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๗๐	นายสุนชัย คำนูณเศรษฐ์		✔		
๑๗๑	นายสุรชัย ดนัยตั้งตระกูล	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๗๒	พลโท สุรเดช เฟื่องเจริญ	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๗๓	นายสุรินทร์ จิรวิศิษฎ์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๗๔	พลเรือเอก สุรินทร์ เริงอารมณ์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๗๕	นายสุวัฒน์ จิราพันธุ์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๗๖	พลตำรวจโท สุวิระ ทรงเมตตา	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๗๗	นายเสรี สุวรรณภานนท์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๗๘	นายเสรี อติภัทธะ	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๗๙	นายอโณทัย ฤทธิปัญญาวงศ์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๘๐	พลอากาศเอก อนาวิล ภิรมย์รัตน์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๘๑	พลเรือเอก อนุทัย รัตตะรังสี	✔			
๑๘๒	นายอนุสร จิรพงศ์	✔			
๑๘๓	นายอนุสิษฐ คุณากร	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๘๔	นายอภิชาต จงสกุล		✔		
๑๘๕	พลเอก อภิชาต เพ็ญกิตติ	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร

เลขประจำตัวสมาชิก	ชื่อ - ชื่อสกุล	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๑๘๖	นายอภินันท์ ซื่อธานุวงศ์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๘๗	พลเรือเอก อภิวัฒน์ ศรีวรรธนะ	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๘๘	นางอรมน ทรัพย์ทวีธรรม	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๘๙	นายอรุณ จิรชวาลา	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๙๐	นายอลงกรณ์ พลบุตร	✔			
๑๙๑	ศาสตราจารย์อิศรา ศานติศาสน์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๙๒	นายอัครินทร์ เลิศกิจชัยศิริ	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๙๓	นายอับดุลฮาลิม มินซาร์		✔		
๑๙๔	พลตำรวจเอก อัศวิน ขวัญเมือง	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๙๕	พลตำรวจโท อาจิณ โชติวงศ์	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๙๖	พันตรี อาณัน์ วัชโรทัย	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๙๗	พลตำรวจโท อำนวย นิ่มมะโน	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๙๘	นายอำพล จินดาวัฒนะ	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๙๙	นายอุทัย เลาหวิเชียร	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
๒๐๐	พลเอก เอกชัย จันทร์ศรี	✔			รับข้อมูลด้วยบัตร
	รวม ๒๐๐	**๑๘๗**	**๑๓**	-	

นางสาววรรณภัสสร รุจิกุลสิริ
ตำแหน่ง นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษ

นางบุญพา เผ่าสำราญ
ตำแหน่ง ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานทะเบียนประวัติและสถิติ

รายงานการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ครั้งที่ ๕๑/๒๕๕๙
วันจันทร์ที่ ๓ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙
ณ ตึกรัฐสภา

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๒๘ นาฬิกา
จำนวนสมาชิกที่มาประชุมทั้งหมดที่ลงชื่อไว้เมื่อเลิกประชุม ๑๘๗ คน

ร้อยเอก ทินพันธุ์ นาคะตะ (ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ) : เรียนท่านสมาชิก ขณะนี้มีสมาชิกลงชื่อมาประชุมจำนวน ๑๑๓ ท่าน ครบองค์ประชุมแล้ว ผมขอเปิดการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเพื่อดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระนะครับ

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม ซึ่งไม่ปรากฏในระเบียบวาระ

รับทราบสรุปผลการประชุมคณะกรรมการประสานงาน ๒ ฝ่าย คณะกรรมการประสานงาน รวม ๓ ฝ่าย และคณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการสภา

ด้วยในคราวประชุมคณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการสภา ครั้งที่ ๓๙ วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๙ ที่ประชุมมีมติให้นำสรุปผลการประชุมของคณะกรรมการประสานงาน ๒ ฝ่าย คณะกรรมการประสานงาน รวม ๓ ฝ่าย และของคณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการสภา ----------

แจ้งให้สมาชิกทุกท่านได้รับทราบการดำเนินงานของคณะกรรมการและคณะกรรมาธิการดังกล่าว รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่เจ้าหน้าที่ได้จัดวางไว้ประจำที่นั่งของสมาชิกทุกท่านแล้วนะครับ จึงขอแจ้งให้ที่ประชุมทราบครับ

(ที่ประชุมรับทราบ)

ร้อยเอก ทินพันธุ์ นาคะตะ (ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ) :

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุม

รับรองรายงานการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๒๙/๒๕๕๙ วันจันทร์ที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๙ ซึ่งได้วางไว้ให้ท่านสมาชิกตรวจดูแล้วเมื่อวันพุธที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๙ บริเวณห้องรับรองสมาชิกชั้น ๑ อาคารรัฐสภา ๑ และหอสมุดรัฐสภา ก่อนที่จะเสนอให้ที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศรับรอง

(ไม่มีสมาชิกขอแก้ไข)

ร้อยเอก ทินพันธุ์ นาคะตะ (ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ) : เมื่อไม่มีผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่น ถือว่าที่ประชุมรับรองรายงานการประชุมดังกล่าวนะครับ

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องที่คณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้ว

๓.๑ รายงานของคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ เรื่อง การปฏิรูประบบการให้ความรู้พื้นฐานทางการเงินแก่ประชาชน

เรียนท่านสมาชิก ตามที่ได้มีการบรรจุระเบียบวาระเรื่องดังกล่าวไปแล้วนั้น ผมได้รับหนังสือจากประธานกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจได้แจ้งว่าขอเลื่อนการนำเสนอรายงานเรื่องการปฏิรูประบบการให้ความรู้พื้นฐานทางการเงินแก่ประชาชน จากวันนี้เป็นวันจันทร์ที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙ เนื่องจากผู้นำเสนอรายงานติดภารกิจสำคัญไม่สามารถนำเสนอเรื่องดังกล่าวต่อที่ประชุมได้ จะมีสมาชิกท่านใดเห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ครับ

(ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

ร้อยเอก ทินพันธุ์ นาคะตะ (ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ) : ถ้าไม่มีถือว่าที่ประชุมเห็นชอบให้ดำเนินการตามนี้นะครับ

ต่อไปเป็นการพิจารณาระเบียบวาระที่ ๓.๒ รายงานของคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง เรื่อง ข้อเสนอประเด็นสำคัญเพื่อการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

รายงาน

ของ

คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการเมือง สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

เรื่อง “ข้อเสนอประเด็นสำคัญเพื่อการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง”

สำนักกรรมาธิการ ๒
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ด่วนที่สุด (สำเนา)

ที่ (สปท) ๒๐๔๖/๒๕๕๙ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ถนนอู่ทองใน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๙ กันยายน ๒๕๕๙

เรื่อง รายงานของคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง

กราบเรียน ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมาธิการดังกล่าวข้างต้น จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๙/๒๕๕๘ วันอังคารที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ได้มีมติตั้งคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองนั้น ซึ่งกรรมาธิการคณะนี้ประกอบด้วย

๑. นายเสรี สุวรรณภานนท์	ประธานกรรมาธิการ
๒. นายกษิต ภิรมย์	รองประธานกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง
๓. พลเอก ฐิติวัจน์ กำลังเอก	รองประธานกรรมาธิการ คนที่สอง
๔. นายสังศิต พิริยะรังสรรค์	รองประธานกรรมาธิการ คนที่สาม
๕. นายชัย ชิดชอบ	ที่ปรึกษากรรมาธิการ
๖. นายสุชน ชาลีเครือ	ที่ปรึกษากรรมาธิการ
๗. นายวรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา	โฆษกกรรมาธิการ
๘. นายวันชัย สอนศิริ	โฆษกกรรมาธิการ
๙. นายคำนูณ สิทธิสมาน	กรรมาธิการ
๑๐. พลตำรวจโท ตรีทศ รณฤทธิวิชัย	กรรมาธิการ
๑๑. พลเอก ธวัชชัย สมุทรสาคร	กรรมาธิการ
๑๒. นายนิกร จำนง	กรรมาธิการ
๑๓. พลโท วราห์ บุญญะสิทธิ์	กรรมาธิการ
๑๔. พลเอก วิเชียร ศิริสุนทร	กรรมาธิการ
๑๕. นายวิทยา แก้วภราดัย	กรรมาธิการ
๑๖. นายสมพงษ์ สระกวี	กรรมาธิการ
๑๗. นายอรุณ จิรชวาลา	กรรมาธิการ
๑๘. พันตรี อาณัน์ วัชโรทัย	กรรมาธิการ
๑๙. นายวรรณธรรม กาญจนสุวรรณ	เลขานุการกรรมาธิการ
๒๐. นางนรรัตน์ พิมเสน	ผู้ช่วยเลขานุการกรรมาธิการ

อนึ่ง ในคราวประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๑๓/๒๕๕๘ เมื่อวันอังคารที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๘ ที่ประชุมเห็นชอบให้ตั้ง นายดำรงค์ พิเดช เป็นกรรมาธิการ ในคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง

และตามที่ที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๑๗/๒๕๕๙ วันจันทร์ที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๙ ที่ประชุมได้พิจารณาและเห็นชอบรายงานของคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง เรื่อง “การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม” และที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๓๔/๒๕๕๙ วันอังคารที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ที่ประชุมได้พิจารณาและเห็นชอบรายงานของคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง เรื่อง “ระบบพรรคการเมือง” แล้วนั้น

/ในการนี้...

ในการนี้ คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ได้นำประเด็นข้อเสนอแนะจากรายงานดังกล่าว มาเป็นแนวทางในการพิจารณาศึกษารายงาน เรื่อง “ข้อเสนอประเด็นสำคัญเพื่อการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง” เพื่อให้เป็นไปตามหลักการของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ) โดยมีการจัดเรียงหมวดหมู่เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง บัดนี้ คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ได้พิจารณาศึกษารายงาน เรื่อง “ข้อเสนอประเด็นสำคัญเพื่อการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง” ตามแผนการปฏิรูปของคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง เสร็จแล้ว

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศพิจารณา และหากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเห็นชอบด้วยกับรายงานนี้ ขอได้โปรดดำเนินการดังนี้

๑. ขอให้ส่งรายงานดังกล่าวไปยังคณะรัฐมนตรี สภานิติบัญญัติแห่งชาติ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ และคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

๒. ขอให้มอบหมายให้ผู้แทนคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง เป็นผู้แทนสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เพื่อเข้าชี้แจงข้อเสนอแนะและให้ข้อมูลต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญและสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เกี่ยวกับหลักการสำคัญในการจัดทำข้อเสนอประเด็นสำคัญเพื่อการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งปรากฏในรายงานฉบับนี้ต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) เสรี สุวรรณภานนท์

(นายเสรี สุวรรณภานนท์)
ประธานกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านการเมือง

สำนักกรรมาธิการ ๒
กลุ่มงานคณะกรรมาธิการการพัฒนาการเมืองฯ
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๔๐ – ๔๑
โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๔๒

สำเนาถูกต้อง

ว่าที่ร้อยตำรวจตรี

(อาพัทธ์ สุขะนันท์)
ผู้อำนวยการสำนักกรรมาธิการ ๒

สุวรรณพ /ร่าง
ศิริรัตน์ /พิมพ์
ปรียาภรณ์/ตรวจ

สารบัญ

รายงานของคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง
เรื่อง "ข้อเสนอประเด็นสำคัญเพื่อการจัดทำ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง"

	หน้า
บทนำ	๑
ข้อเสนอประเด็นสำคัญเพื่อการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง	๓
หลักการและเหตุผล	๓
เรื่องที่ ๑ คณะกรรมการการเลือกตั้ง	๓
เรื่องที่ ๒ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	๖
เรื่องที่ ๓ บทกำหนดโทษ	๖
บทเฉพาะกาล	๗
ตารางข้อเสนอประเด็นสำคัญเพื่อการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง	๘
เรื่องที่ ๑ คณะกรรมการการเลือกตั้ง	๘
เรื่องที่ ๒ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	๑๓
เรื่องที่ ๓ บทกำหนดโทษ	๑๓
บทเฉพาะกาล	๑๔

.....

รายงานของคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง
เรื่อง ข้อเสนอประเด็นสำคัญเพื่อการจัดทำ
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

บทนำ

ตามข้อบังคับสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๗๓ (๑) ได้กำหนดให้คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง มีอำนาจหน้าที่ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำแนวทาง แผนการปฏิรูป วิธีการปฏิรูป พร้อมกำหนดเวลาการปฏิรูป และข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองให้สัมฤทธิผล รวมทั้ง มีอำนาจหน้าที่ตามที่สภามอบหมาย เพื่อให้การดำเนินงานปฏิรูปเป็นไปอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๓๙/๒ ประกอบมาตรา ๒๗ ซึ่งบัญญัติให้สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศดำเนินการให้เกิดการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ตามมาตรา ๒๗ สืบต่อสภาปฏิรูปแห่งชาติ โดยให้คำนึงถึงความสำคัญเร่งด่วน และสัมฤทธิผลของการปฏิรูปในระยะเวลาที่เหลืออยู่ ทั้งนี้ เพื่อให้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความเหมาะสมกับสังคมไทย มีระบบการเลือกตั้งที่สุจริต เป็นธรรม และสอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศ ตามนโยบายของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) คณะรัฐมนตรี และส่วนราชการ รวมถึงให้ประชาชนมีส่วนร่วมต่อการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ให้ยึดหลักการปฏิรูปในประเด็นสำคัญและเร่งด่วนให้แล้วเสร็จก่อนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวมถึงการปฏิรูปการเมืองให้มีผลต่อการสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองใหม่ เพื่อประโยชน์สูงสุดของชาติและประชาชนโดยรวม

และตามข้อบังคับสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๗๓ กรรมาธิการคณะนี้ประกอบด้วย

๑. นายเสรี สุวรรณภานนท์	ประธานกรรมาธิการ
๒. นายกษิต ภิรมย์	รองประธานกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง
๓. พลเอก ฐิติวัจน์ กำลังเอก	รองประธานกรรมาธิการ คนที่สอง
๔. นายสังศิต พิริยะรังสรรค์	รองประธานกรรมาธิการ คนที่สาม
๕. นายชัย ชิดชอบ	ที่ปรึกษากรรมาธิการ
๖. นายสุชน ชาลีเครือ	ที่ปรึกษากรรมาธิการ
๗. นายวรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา	โฆษกกรรมาธิการ
๘. นายวันชัย สอนศิริ	โฆษกกรรมาธิการ
๙. นายคำนูณ สิทธิสมาน	กรรมาธิการ
๑๐. นายดำรงค์ พิเดช	กรรมาธิการ

๑๑. พลตำรวจโท ตรีทศ รณฤทธิวิชัย	กรรมาธิการ
๑๒. พลเอก ธวัชชัย สมุทรสาคร	กรรมาธิการ
๑๓. นายนิกร จำนง	กรรมาธิการ
๑๔. พลโท วราห์ บุญญะสิทธิ์	กรรมาธิการ
๑๕. พลเอก วิเชียร ศิริสุนทร	กรรมาธิการ
๑๖. นายวิทยา แก้วภราดัย	กรรมาธิการ
๑๗. นายสมพงษ์ สระกวี	กรรมาธิการ
๑๘. นายอรุณ จิรชวาลา	กรรมาธิการ
๑๙. พันตรี อาณันย์ วัชโรทัย	กรรมาธิการ
๒๐. นายวรรณธรรม กาญจนสุวรรณ	เลขานุการกรรมาธิการ
๒๑. นางนรรัตน์ พิมเสน	ผู้ช่วยเลขานุการกรรมาธิการ

คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ได้นำประเด็นข้อเสนอแนะจากรายงาน เรื่อง “การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม” และรายงาน เรื่อง “ระบบพรรคการเมือง” ซึ่งได้ผ่านการพิจารณาและความเห็นชอบจากที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศแล้ว มาเป็นแนวทางในการพิจารณาศึกษารายงาน เรื่อง “ข้อเสนอประเด็นสำคัญเพื่อการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง” เพื่อให้เป็นไปตามหลักการของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ) โดยมีการจัดเรียงหมวดหมู่ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

บัดนี้ คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ได้พิจารณาศึกษารายงาน เรื่อง “ข้อเสนอประเด็นสำคัญเพื่อการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง” เสร็จแล้ว จึงขอเสนอรายงานต่อสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เพื่อพิจารณา ดังนี้

ข้อเสนอประเด็นสำคัญเพื่อการจัดทำ
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

หลักการและเหตุผล

คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นองค์กรอิสระตามร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ) ซึ่งที่ผ่านมาแม้คณะกรรมการการเลือกตั้งจะมีอำนาจตามกฎหมายในการสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ไว้อย่างกว้างขวางหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นผู้ควบคุมการเลือกตั้ง การดำเนินการจัดการเลือกตั้ง การสืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริง และวินิจฉัยปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้น ซึ่งนับว่าเป็นอำนาจเบ็ดเสร็จและสำคัญมาก แต่กลับปรากฏว่าการเลือกตั้งที่ผ่านมายังไม่บรรลุผลสำเร็จในการทำให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม เนื่องด้วยภารกิจงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งมีหลายประการ ทั้งก่อนการเลือกตั้ง ระหว่างการเลือกตั้ง และภายหลังการเลือกตั้ง อีกทั้งบุคลากรของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีไม่เพียงพอที่จะรองรับภารกิจงานต่าง ๆ ได้ทั้งหมด การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และพนักงานเจ้าหน้าที่ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ประกอบกับสภาพการบังคับใช้กฎหมายมีปัญหา เนื่องจากกฎหมายที่ใช้เพื่อการป้องกันและปราบปรามการซื้อสิทธิ์ขายเสียงไม่มีประสิทธิภาพที่จะลงโทษผู้ซื้อสิทธิ์ขายเสียงอย่างจริงจัง และบทกำหนดโทษทางกฎหมายมีอัตราโทษต่ำ ทำให้ผู้ที่คิดจะกระทำความผิดไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย อันส่งผลให้ไม่สามารถทำให้การเลือกตั้งมีความสุจริตและเที่ยงธรรมได้เท่าที่ควร เช่นนี้จึงสมควรที่จะมีการปฏิรูปอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

เพื่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองให้สัมฤทธิผล คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง จึงเสนอหลักการสำคัญเพื่อการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ดังต่อไปนี้

เรื่องที่ ๑
คณะกรรมการการเลือกตั้ง

๑. เพื่อให้เป็นไปตามร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ) มาตรา ๒๑๙ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมขึ้นใช้บังคับแก่คณะกรรมการการเลือกตั้ง และหัวหน้าหน่วยธุรการของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อรักษาเกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ เพื่อให้ส่งผลให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถดำเนินการได้อย่างมั่นคง เข้มแข็ง มีประสิทธิภาพ และเกิดผลสัมฤทธิ์ในการทำให้การเลือกตั้งมีความสุจริตและเที่ยงธรรม ตลอดจนเป็นที่เชื่อถือและยอมรับของประชาชน โดยอย่างน้อยให้อยู่ภายใต้หลักการสำคัญ ๗ ประการ คือ

(๑) ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อเป็นแบบอย่างที่จะไม่กระทำการใดอันเป็นประโยชน์ส่วนตน

(๒) ให้ทำงานอย่างเป็นระบบมีความสัมพันธ์ประสานเชื่อมโยงกันระหว่างความเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งด้วยกัน

(๓) การบริหารงานในองค์กรให้รับผิดชอบต่อการทำงานร่วมกัน และไม่ควรแบ่งความรับผิดชอบเป็นส่วน ๆ

(๔) ให้สร้างวัฒนธรรมองค์กรต่อการทำงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งร่วมกัน

(๕) ไม่กระทำการใด อันอาจทำให้ประชาชนขาดความศรัทธา อันอาจนำไปสู่ความไม่เชื่อถือต่อการเลือกตั้ง

(๖) ให้มีการใช้งบประมาณด้วยความประหยัดและจำเป็น

(๗) การสับเปลี่ยนตำแหน่งประธานหรือกรรมการ โดยมิได้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย เป็นการกระทำอันไม่สมควร

หากฝ่าฝืนให้พ้นจากตำแหน่ง

๒. อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๒.๑ การกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งให้ชัดเจนขึ้น เพื่อให้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการจัดการเลือกตั้งมีความชัดเจน ตามร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ) มาตรา ๒๒๔ (๑) - (๔) จึงขอเสนอ ดังนี้

(๑) ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดหรือดำเนินการให้กระทรวงมหาดไทยจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเลือกสมาชิกวุฒิสภา การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น และการออกเสียงประชามติ

(๒) คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดให้มีจำนวนจังหวัดละห้าคน

(๓) กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดให้สรรหาและแต่งตั้งจากผู้ที่ไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดที่ดำรงตำแหน่ง

(๔) ให้กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมีวาระการดำรงตำแหน่งสี่ปี และให้ดำรงตำแหน่งได้ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

(๕) กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

๑) เป็นข้าราชการประจำในขณะที่ดำรงตำแหน่ง

๒) เป็นสมาชิกพรรคการเมือง

(๖) กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดไม่มีอำนาจในการเสนอให้ลงโทษผู้ใด

(๗) ให้กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดช่วยจัดการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และให้เป็นหน่วยรับแจ้งเหตุพร้อมพยานหลักฐาน (ถ้ามี) และให้แจ้งหน่วยสืบสวนสอบสวนของคณะกรรมการการเลือกตั้งทราบทันที

(๘) ให้ฝ่ายสืบสวนสอบสวนของคณะกรรมการการเลือกตั้งรายงานให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบถึงการกระทำความผิดดังกล่าวทันทีเช่นกัน โดยให้ฝ่ายสืบสวนสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานพร้อมรายงานให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบภายใน ๑๕ วัน และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งรวบรวมพยานหลักฐานและเสนอความเห็นต่อศาลที่มีเขตอำนาจ เพื่อมีคำสั่งอย่างใดอย่างหนึ่งตามกฎหมายนี้

(๙) ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดได้โดยประชาชนในเขตเลือกตั้งนั้น ๆ เข้าชื่อเกินกว่า ๓๐๐ คน ยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อขอให้ตรวจสอบคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดในกรณีที่ไม่มีความเป็นกลาง หรือประพฤติตนไม่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่

(๑๐) กรณีที่มีการร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตการเลือกตั้งในเขตพื้นที่นั้น ๆ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดรายงานฝ่ายสืบสวนของคณะกรรมการการเลือกตั้งทราบ

๒.๒ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจอื่น ตามร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ) มาตรา ๒๒๔ (๕)

(๑) ให้มีบทบัญญัติของกฎหมายเพื่อรองรับการจัดตั้งกลุ่มบุคคล เพื่อดำเนินกิจกรรมและมีหน้าที่ในการสอดส่อง ป้องกัน และสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อให้เกิดการเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม โดยให้มีงบประมาณใช้จ่ายโดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(๒) กลุ่มบุคคลที่จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินกิจกรรมและมีหน้าที่ในการสอดส่อง ป้องกันและสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อให้เกิดการเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม อาจได้รับเงินสนับสนุนจากภาคเอกชนด้วยก็ได้ โดยภาคเอกชนที่ให้เงินสนับสนุนสามารถนำเงินสนับสนุนนี้ไปหักเป็นค่าใช้จ่ายลดหย่อนภาษีได้ ทั้งนี้ จำนวนเงินในการให้การสนับสนุนข้างต้นให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

(๓) การกำหนดให้ผู้ที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งในทุกระดับต้องแสดงความจำนงต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อแสดงตนและแนะนำตนต่อสาธารณะก่อนประกาศพระราชกฤษฎีกาการเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๑ ปีนั้น ไม่นำมาใช้ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกภายหลังที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

(๔) กำหนดให้หัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองร่วมป้องกันมิให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้สนับสนุนไปกระทำความผิดต่อกฎหมายเลือกตั้ง ประกาศ หรือคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

หากปรากฏว่ามีเหตุแห่งการกระทำความผิดเกิดขึ้นและได้รับแจ้งโดยมีข้อมูลหลักฐานแล้ว หัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองเพิกเฉยหรือรู้เห็นเป็นใจในการกระทำความผิด หัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองจะต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาทันที และแจ้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับทราบในทุก ๆ กรณี

(๕) ให้พรรคการเมืองมีหนังสือยืนยันความเป็นสมาชิกเดิมของพรรคการเมืองนั้น ๆ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดเก็บเป็นข้อมูลไว้ และเมื่อสมาชิกพรรคการเมืองมีการชำระค่าธรรมเนียมรายปี ให้พรรคการเมืองมีหน้าที่ทำหนังสือแจ้งคณะกรรมการการเลือกตั้งทราบ เพื่อจัดเก็บบันทึกไว้เป็นข้อมูลสื่ออิเล็กทรอนิกส์ไว้ด้วย

(๖) ให้ประชาชนตรวจสอบสถานะความเป็นสมาชิกพรรคการเมืองได้ด้วยระบบฐานข้อมูลสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีการอย่างอื่นอย่างสะดวกและรวดเร็ว

๒.๓ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจอื่น ตามร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ) มาตรา ๒๒๔ (๖)

(๑) เพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งมีประสิทธิภาพ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งการให้ฝ่ายทหาร ฝ่ายตำรวจ และฝ่ายปกครอง (โดยเฉพาะจากกระทรวงมหาดไทย) รวมถึงข้าราชการอื่น ปฏิบัติหน้าที่เพื่อช่วยเหลืองานของคณะกรรมการการเลือกตั้งในช่วงระยะเวลาเพื่อจัดให้มีการเลือกตั้ง โดยให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทำหน้าที่ผู้บังคับบัญชาสูงสุดมีอำนาจสั่งการในช่วงระยะเวลาการเลือกตั้งดังกล่าว

(๒) คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการติดตาม ตรวจสอบและแสวงหาข้อเท็จจริงในพื้นที่ก่อนเลือกตั้ง ระหว่างการเลือกตั้ง และหลังการเลือกตั้ง โดยการจัดส่งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจากส่วนกลางหรือจากหน่วยงานอื่นใดเข้าไปในพื้นที่ และจัดตั้งหน่วยเคลื่อนที่เร็วในพื้นที่ เพื่อทำหน้าที่ในการเสาะแสวงหาข่าวสารในเชิงลึก อันจะทำให้เกิดความพร้อมในการจัดการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม พร้อมทั้งต้องจัดทำบัญชีโครงสร้างบุคคลที่ทุจริตการเลือกตั้งและซื้อเสียงเพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตการเลือกตั้ง

(๓) เพิ่มอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งและเจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ให้มีสถานะเป็นเจ้าพนักงานและพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถควบคุมและจัดการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

(๔) กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายให้พนักงานสอบสวนพื้นที่ใดรับผิดชอบสืบสวนสอบสวนการกระทำความผิดนั้นด้วยก็ได้

(๕) ในการทำสำนวนการสอบสวนเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ให้พนักงานสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วัน และให้ทำความเห็นส่งให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง และหากเป็นความผิดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นฟ้องพร้อมพยานหลักฐานทั้งหมดต่อศาลที่มีเขตอำนาจภายใน ๑๕ วัน โดยให้ศาลพิจารณาในกรณีที่มีคำสั่งการเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน

(๖) ในคดีที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถยื่นฟ้องคดีต่อศาลได้เอง ไม่ว่าในคดีแพ่งหรือคดีอาญา

(๗) กระบวนการพิจารณาและวินิจฉัยชี้ขาดคดีเกี่ยวกับการเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถยื่นฟ้องต่อศาลได้เอง ไม่ว่าในกรณีคดีแพ่ง คดีอาญา หรือคดีเกี่ยวกับการเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้ง

(๘) เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับแจ้งว่ามีการกระทำความผิดเกิดขึ้นดังกล่าวแล้ว จะต้องมีการติดตามตรวจสอบเรื่องที่แจ้งนั้นทันที หากหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองรู้แล้วเพิกเฉย ถือว่ารู้เห็นเป็นใจในการกระทำความผิดด้วย

เรื่อง ๒
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ให้ตราพระราชบัญญัติสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง แยกออกจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

เรื่องที่ ๓
บทกำหนดโทษ

๑. บทลงโทษในทางการเมือง

๑.๑ ให้เพิกถอนสิทธิการเลือกตั้ง เมื่อถูกกล่าวหาและมีมูลว่ามีการกระทำความผิดเกิดขึ้น

๑.๒ ให้เพิกถอนสิทธิการเลือกตั้ง ๕ – ๑๐ ปี เมื่อมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการทุจริตการเลือกตั้ง

๑.๓ ให้เพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งตลอดชีพ เมื่อมีการกระทำความผิดขั้นรุนแรง

๑.๔ ให้เพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งชั่วคราว เพื่อป้องกันมิให้กระทำความผิดในระหว่างเวลาเลือกตั้ง

๒. การแจ้งรายชื่อสมาชิกพรรคการเมืองอันเป็นเท็จ ของหัวหน้าพรรคการเมืองหรือนายทะเบียนพรรคการเมือง ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีความผิดข้อหาแจ้งความเท็จและต้องถูกเพิกถอนสิทธิทางการเมืองมีกำหนดเวลา ๑๐ ปี

๓. การขัดคำสั่งคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ให้อายัดเงินที่อาจนำไปใช้ผิดไปจากกฎหมายหรือผิดไปจากคณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งให้ระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี และปรับไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท

๔. การขัดคำสั่งหรือฝ่าฝืนคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่จะทำให้การเลือกตั้งไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมตามกฎหมายนี้ ให้มีโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี และปรับไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท

บทเฉพาะกาล

๑. ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งปัจจุบันจำนวนห้าคน ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศใช้บังคับตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... มาตรา ๒๗๓

๒. เมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศใช้บังคับแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ต้องมีคุณสมบัติ และลักษณะต้องห้ามตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... มาตรา ๒๒๒ ประกอบมาตรา ๒๓๒ และมาตรา ๒๑๖ ยังคงดำรงตำแหน่งอยู่ต่อไป ให้มีวาระ ๗ ปี นับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง ตามที่บัญญัติไว้ตามมาตรา ๒๗๓

๓. ให้ดำเนินการสรรหาให้ได้กรรมการการเลือกตั้งครบเจ็ดคน ให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ โดยกรรมการการเลือกตั้งที่เข้ามาใหม่ให้มีวาระการดำรงตำแหน่ง ๗ ปี ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... มาตรา ๒๑๗ และมาตรา ๒๒๓

๔. ในระหว่างสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งให้ครบเจ็ดคน ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งที่มีอยู่สามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ตามรัฐธรรมนูญนี้

คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง จึงขอเสนอรายงาน เรื่อง “ข้อเสนอประเด็นสำคัญเพื่อการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง” เพื่อให้สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้โปรดพิจารณา หากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเห็นชอบด้วยกับรายงานนี้ ขอได้โปรดดำเนินการดังนี้

๑. ขอให้ส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรี สภานิติบัญญัติแห่งชาติ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ และคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

๒. ขอให้มอบหมายให้ผู้แทนคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง เป็นผู้แทนสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เพื่อเข้าชี้แจงข้อเสนอแนะและให้ข้อมูลต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญและสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เกี่ยวกับหลักการสำคัญในการจัดทำข้อเสนอประเด็นสำคัญเพื่อการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งปรากฏในรายงานฉบับนี้ต่อไป

(นายวรรณธรรม กาญจนสุวรรณ)
เลขานุการกรรมาธิการ

ตารางข้อเสนอประเด็นสำคัญเพื่อการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ส่วนที่	ประเด็นข้อเสนอแนะ	ที่มา
	เรื่อง ๑ คณะกรรมการการเลือกตั้ง	
	๑. เพื่อให้เป็นไปตามร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ) มาตรา ๒๑๙ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมขึ้นใช้บังคับแก่คณะกรรมการการเลือกตั้ง และหัวหน้าหน่วยธุรการของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อรักษาเกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ เพื่อให้ส่งผลให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถดำเนินการได้อย่างมั่นคง เข้มแข็ง มีประสิทธิภาพ และเกิดผลสัมฤทธิ์ในการทำให้การเลือกตั้งมีความสุจริตและเที่ยงธรรม ตลอดจนเป็นที่เชื่อถือและยอมรับของประชาชน โดยอย่างน้อยให้อยู่ภายใต้หลักการสำคัญ ๗ ประการ คือ (๑) ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อเป็นแบบอย่างที่จะไม่กระทำการใดอันเป็นประโยชน์ส่วนตน (๒) ให้ทำงานอย่างเป็นระบบมีความสัมพันธ์ประสานเชื่อมโยงกันระหว่างความเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งด้วยกัน (๓) การบริหารงานในองค์กรให้รับผิดชอบต่อการทำงานร่วมกัน และไม่ควรแบ่งความรับผิดชอบเป็นส่วน ๆ (๔) ให้สร้างวัฒนธรรมองค์กรต่อการทำงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งร่วมกัน (๕) ไม่กระทำการใด อันอาจทำให้ประชาชนขาดความศรัทธา อันอาจนำไปสู่ความไม่เชื่อถือต่อการเลือกตั้ง (๖) ให้มีการใช้งบประมาณด้วยความประหยัดและจำเป็น (๗) การสับเปลี่ยนตำแหน่งประธานหรือกรรมการ โดยมิได้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย เป็นการกระทำอันไม่สมควร หากฝ่าฝืนให้พ้นจากตำแหน่ง	ความเห็นของคณะกรรมาธิการ

ส่วนที่	ประเด็นข้อเสนอแนะ	ที่มา
	๒. อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ๒.๑ การกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเลือกตั้งให้ชัดเจนขึ้น เพื่อให้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในการจัดการเลือกตั้งมีความชัดเจน ตามร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ) มาตรา ๒๒๔ (๑) - (๔) จึงขอเสนอ ดังนี้	ความเห็นของคณะกรรมาธิการ
	(๑) ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดหรือดำเนินการให้กระทรวงมหาดไทยจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเลือกสมาชิกวุฒิสภา การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และการออกเสียงประชามติ	การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ประเด็นการดำเนินคดีเกี่ยวกับการเลือกตั้งและการจัดตั้งศาลเลือกตั้ง
	(๒) คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดให้มีจำนวนจังหวัดละห้าคน	ความเห็นของคณะกรรมาธิการ
	(๓) กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดให้สรรหาและแต่งตั้งจากผู้ที่ไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดที่ดำรงตำแหน่ง	ความเห็นของคณะกรรมาธิการ
	(๔) ให้กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมีวาระการดำรงตำแหน่งสี่ปี และให้ดำรงตำแหน่งได้ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน	ความเห็นของคณะกรรมาธิการ
	(๕) กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้ ๑) เป็นข้าราชการประจำในขณะที่ดำรงตำแหน่ง ๒) เป็นสมาชิกพรรคการเมือง	ความเห็นของคณะกรรมาธิการ
	(๖) กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดไม่มีอำนาจในการเสนอให้ลงโทษผู้ใด	ความเห็นของคณะกรรมาธิการ
	(๗) ให้กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดช่วยจัดการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และให้เป็นหน่วยรับแจ้งเหตุพร้อมพยานหลักฐาน (ถ้ามี) และให้แจ้งหน่วยสืบสวนสอบสวนของคณะกรรมการการเลือกตั้งทราบทันที	ความเห็นของคณะกรรมาธิการ
	(๘) ให้ฝ่ายสืบสวนสอบสวนของคณะกรรมการการเลือกตั้งรายงานให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบถึงการกระทำความผิดดังกล่าวทันทีเช่นกัน โดยให้ฝ่ายสืบสวนสอบสวน	ความเห็นของคณะกรรมาธิการ

ส่วนที่	ประเด็นข้อเสนอแนะ	ที่มา
	รวบรวมพยานหลักฐานพร้อมรายงานให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบภายใน ๑๕ วัน และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งรวบรวมพยานหลักฐานและเสนอความเห็นต่อศาลที่มีเขตอำนาจ เพื่อมีคำสั่งอย่างใดอย่างหนึ่งตามกฎหมายนี้	
	(๙) ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดได้โดยประชาชนในเขตเลือกตั้งนั้น ๆ เข้าชื่อเกินกว่า ๓๐๐ คน ยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อขอให้ตรวจสอบคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดในกรณีที่ไม่มีความเป็นกลาง หรือประพฤติตนไม่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่	ความเห็นของคณะกรรมาธิการ
	(๑๐) กรณีที่มีการร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตการเลือกตั้งในเขตพื้นที่นั้น ๆ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดรายงานฝ่ายสืบสวนของคณะกรรมการการเลือกตั้งทราบ	ความเห็นของคณะกรรมาธิการ
	๒.๒ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจอื่น ตามร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ) มาตรา ๒๒๔ (๕)	
	(๑) ให้มีบทบัญญัติของกฎหมายเพื่อรองรับการจัดตั้งกลุ่มบุคคล เพื่อดำเนินกิจกรรมและมีหน้าที่ในการสอดส่อง ป้องกัน และสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อให้เกิดการเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม โดยให้มีงบประมาณใช้จ่ายโดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง	การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ประเด็นการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในทางการเมืองและการเลือกตั้ง
	(๒) กลุ่มบุคคลที่จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินกิจกรรมและมีหน้าที่ในการสอดส่อง ป้องกันและสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อให้เกิดการเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรมอาจได้รับเงินสนับสนุนจากภาคเอกชนด้วยก็ได้ โดยภาคเอกชนที่ให้เงินสนับสนุนสามารถนำเงินสนับสนุนนี้ไปหักเป็นค่าใช้จ่ายลดหย่อนภาษีได้ ทั้งนี้ จำนวนเงินในการให้การสนับสนุนข้างต้นให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด	การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ประเด็นการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในทางการเมืองและการเลือกตั้ง
	(๓) การกำหนดให้ผู้ที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งในทุกระดับต้องแสดงความจำนงต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อแสดงตนและแนะนำตนต่อสาธารณะก่อนประกาศ	การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ประเด็นการสร้างระบบตรวจสอบและพัฒนาการเมือง

ส่วนที่	ประเด็นข้อเสนอแนะ	ที่มา
	พระราชกฤษฎีกาการเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๑ ปีนั้น ไม่นำมาใช้ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกภายหลังที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ	
	(๔) กำหนดให้หัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองร่วมป้องกันมิให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้สนับสนุนไปกระทำความผิดต่อกฎหมายเลือกตั้ง ประกาศ หรือคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง หากปรากฏว่ามีเหตุแห่งการกระทำความผิดเกิดขึ้นและได้รับแจ้งโดยมีข้อมูลหลักฐานแล้ว หัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองเพิกเฉยหรือรู้เห็นเป็นใจในการกระทำความผิด หัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองจะต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาทันที และแจ้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับทราบในทุก ๆ กรณี	การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ประเด็นการให้มีมาตรการป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งและการซื้อสิทธิ์ขายเสียง
	(๕) ให้พรรคการเมืองมีหนังสือยืนยันความเป็นสมาชิกเดิมของพรรคการเมืองนั้น ๆ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดเก็บเป็นข้อมูลไว้ และเมื่อสมาชิกพรรคการเมืองมีการชำระค่าธรรมเนียมรายปี ให้พรรคการเมืองมีหน้าที่ทำหนังสือแจ้งคณะกรรมการการเลือกตั้งทราบ เพื่อจัดเก็บบันทึกไว้เป็นข้อมูลสื่ออิเล็กทรอนิกส์ไว้ด้วย	ระบบพรรคการเมือง ประเด็นทำให้พรรคการเมืองเป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชนอย่างแท้จริงและไม่ถูกครอบงำจากนายทุนพรรคการเมือง
	(๖) ให้ประชาชนตรวจสอบสถานะความเป็นสมาชิกพรรคการเมืองได้ด้วยระบบฐานข้อมูลสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีการอย่างอื่นอย่างสะดวกและรวดเร็ว	ความเห็นของคณะกรรมาธิการ
	๒.๓ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจอื่น ตามร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ) มาตรา ๒๒๔ (๖)	
	(๑) เพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งมีประสิทธิภาพ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งการให้ฝ่ายทหาร ฝ่ายตำรวจ และฝ่ายปกครอง (โดยเฉพาะจากกระทรวงมหาดไทย) รวมถึงข้าราชการอื่นปฏิบัติหน้าที่เพื่อช่วยเหลืองานของคณะกรรมการการเลือกตั้งในช่วงระยะเวลาเพื่อจัดให้มีการเลือกตั้ง โดยให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทำหน้าที่ผู้บังคับบัญชาสูงสุดมีอำนาจสั่งการในช่วงระยะเวลาการเลือกตั้งดังกล่าว	การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ประเด็นให้มีมาตรการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ส่วนที่	ประเด็นข้อเสนอแนะ	ที่มา
	(๒) คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการติดตาม ตรวจสอบและแสวงหาข้อเท็จจริงในพื้นที่ก่อนเลือกตั้ง ระหว่างการเลือกตั้ง และหลังการเลือกตั้ง โดยการจัดส่งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจากส่วนกลางหรือจากหน่วยงานอื่นใดเข้าไปในพื้นที่และจัดตั้งหน่วยเคลื่อนที่เร็วในพื้นที่ เพื่อทำหน้าที่ในการเสาะแสวงหาข่าวสารในเชิงลึกอันจะทำให้เกิดความพร้อมในการจัดการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม พร้อมทั้งต้องจัดทำบัญชีโครงสร้างบุคคลที่ทุจริตการเลือกตั้งและซื้อเสียง เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตการเลือกตั้ง	การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ประเด็นให้มีมาตรการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง
	(๓) เพิ่มอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งและเจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ให้มีสถานะเป็นเจ้าพนักงานและพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถควบคุมและจัดการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม	การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ประเด็นให้มีมาตรการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง
	(๔) กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายให้พนักงานสอบสวนพื้นที่ใดรับผิดชอบสืบสวนสอบสวนการกระทำความผิดนั้นด้วยก็ได้	การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ประเด็นการดำเนินคดีเกี่ยวกับการเลือกตั้งและการจัดตั้งศาลเลือกตั้ง
	(๕) ในการทำสำนวนการสอบสวนเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ให้พนักงานสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วัน และให้ทำความเห็นส่งให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง และหากเป็นความผิดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นฟ้องพร้อมพยานหลักฐานทั้งหมดต่อศาลที่มีเขตอำนาจภายใน ๑๕ วัน โดยให้ศาลพิจารณาในกรณีที่มีคำสั่งการเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน	การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ประเด็นการดำเนินคดีเกี่ยวกับการเลือกตั้งและการจัดตั้งศาลเลือกตั้ง
	(๖) ในคดีที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถยื่นฟ้องคดีต่อศาลได้เอง ไม่ว่าในคดีแพ่งหรือคดีอาญา	การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ประเด็นการดำเนินคดีเกี่ยวกับการเลือกตั้งและการจัดตั้งศาลเลือกตั้ง

ส่วนที่	ประเด็นข้อเสนอแนะ	ที่มา
	(๗) กระบวนการพิจารณาและวินิจฉัยชี้ขาดคดีเกี่ยวกับการเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถยื่นฟ้องต่อศาลได้เอง ไม่ว่าในกรณีคดีแพ่ง คดีอาญา หรือคดีเกี่ยวกับการเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้ง	การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ประเด็นการดำเนินคดีเกี่ยวกับการเลือกตั้งและการจัดตั้งศาลเลือกตั้ง
	(๘) เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับแจ้งว่ามีการกระทำความผิดเกิดขึ้นดังกล่าวแล้ว จะต้องมีการติดตามตรวจสอบเรื่องที่แจ้งนั้นทันที หากหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองรู้แล้วเพิกเฉย ถือว่ารู้เห็นเป็นใจในการกระทำความผิดด้วย	การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ประเด็นการให้มีมาตรการป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งและการซื้อสิทธิ์ขายเสียง
เรื่อง ๒ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง		
	ให้ตราพระราชบัญญัติสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง แยกออกจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง	ความเห็นของคณะกรรมาธิการ
เรื่อง ๓ บทกำหนดโทษ		
	๑. บทลงโทษในทางการเมือง ๑.๑ ให้เพิกถอนสิทธิการเลือกตั้ง เมื่อถูกกล่าวหาและมีมูลว่ามีการกระทำความผิดเกิดขึ้น ๑.๒ ให้เพิกถอนสิทธิการเลือกตั้ง ๕ – ๑๐ ปี เมื่อมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการทุจริตการเลือกตั้ง ๑.๓ ให้เพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งตลอดชีพ เมื่อมีการกระทำความผิดขั้นรุนแรง ๑.๔ ให้เพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งชั่วคราว เพื่อป้องกันมิให้กระทำความผิดในระหว่างเวลาเลือกตั้ง	ความเห็นของคณะกรรมาธิการ
	๒. การแจ้งรายชื่อสมาชิกพรรคการเมืองอันเป็นเท็จ ของหัวหน้าพรรคการเมืองหรือนายทะเบียนพรรคการเมือง ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีความผิดข้อหาแจ้งความเท็จและต้องถูกเพิกถอนสิทธิทางการเมืองมีกำหนดเวลา ๑๐ ปี	ความเห็นของคณะกรรมาธิการ
	๓. การขัดคำสั่งคณะกรรมการเลือกตั้งที่ให้อายัดเงินที่อาจนำไปใช้ผิดไปจากกฎหมายหรือผิดไปจากคณะกรรมการเลือกตั้งมีคำสั่งให้ระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี และปรับไม่เกิน	ความเห็นของคณะกรรมาธิการ

ส่วนที่	ประเด็นข้อเสนอแนะ	ที่มา
	๒๐๐,๐๐๐ บาทการขัดคำสั่งคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ให้อายัดเงิน ที่อาจนำไปใช้ผิดไปจากกฎหมายหรือผิดไปจากคณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งให้ระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี และปรับไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท	
	๔. การขัดคำสั่งหรือฝ่าฝืนคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่จะทำให้การเลือกตั้งไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมตามกฎหมายนี้ ให้มีโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี และปรับไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท	ความเห็นของคณะกรรมาธิการ
	บทเฉพาะกาล	
	๑. ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งปัจจุบันจำนวนห้าคน ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศใช้บังคับตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... มาตรา ๒๗๓	ความเห็นของคณะกรรมาธิการ
	๒. เมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศใช้บังคับแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ต้องมีคุณสมบัติ และลักษณะต้องห้ามตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... มาตรา ๒๒๒ ประกอบมาตรา ๒๓๒ และมาตรา ๒๑๖ ยังคงดำรงตำแหน่งอยู่ต่อไปให้มีวาระ ๗ ปี นับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง	ความเห็นของคณะกรรมาธิการ
	๓. ให้ดำเนินการสรรหาให้ได้กรรมการการเลือกตั้งครบเจ็ดคน ให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ โดยกรรมการการเลือกตั้งที่เข้ามาใหม่ให้มีวาระการดำรงตำแหน่ง ๗ ปี ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... มาตรา ๒๑๗ และมาตรา ๒๒๓	ความเห็นของคณะกรรมาธิการ
	๔. ในระหว่างสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งให้ครบเจ็ดคน ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งที่มีอยู่สามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ตามรัฐธรรมนูญนี้	ความเห็นของคณะกรรมาธิการ

ขอเชิญคณะกรรมาธิการเข้าประจำที่

(คณะกรรมาธิการเข้าประจำที่)

ร้อยเอก ทินพันธุ์ นาคะตะ (ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ) : สำหรับรายชื่อผู้นำเสนอและชี้แจงประกอบด้วย ๑. ท่านเสรี สุวรรณภานนท์ ประธานกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง อดีตสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ อดีตสมาชิกวุฒิสภา อดีตรองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๐ ๒. ท่านวิทยา แก้วภราดัย อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ๓. ท่านนิกร จำนง อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม ๔. ท่านคำนูณ สิทธิสมาน อดีตสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ อดีตกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ อดีตสมาชิกวุฒิสภา ๕. ท่านวันชัย สอนศิริ ทนายความ ตำแหน่งหัวหน้าสำนักงาน อดีตสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ อดีตสมาชิกวุฒิสภา ขอเรียนเชิญท่านเสรี

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (ประธานกรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพครับ กระผม นายเสรี สุวรรณภานนท์ ในฐานะประธานกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ในวันนี้คณะกรรมาธิการขอเสนอความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองเกี่ยวกับ ประทานโทษ หยิบผิด

ท่านประธาน มันหลายฉบับครับ เจอซองฎีกาของท่านวันชัยด้วยนะครับ ประทานโทษ เอกสารเยอะครับ กราบเรียนท่านประธานที่เคารพครับ กระผม นายเสรี สุวรรณภานนท์ ประธานกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ขอเสนอรายงานเกี่ยวกับประเด็นสำคัญเพื่อการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ด้วยตามข้อบังคับของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๗๓ (๑) ได้กำหนดให้คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง มีอำนาจหน้าที่ในการศึกษา วิเคราะห์ จัดทำแนวทางแผนปฏิรูป วิธีการปฏิรูป พร้อมกำหนดระยะเวลาปฏิรูป และข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ให้สัมฤทธิผลตามอำนาจหน้าที่ที่สภามอบหมาย ซึ่งในวันนี้คณะกรรมาธิการได้นำประเด็นข้อเสนอแนะจากรายงานในเรื่องเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้งที่คณะกรรมาธิการได้พิจารณาเสร็จแล้ว โดยคณะกรรมาธิการได้นำเสนอให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่รัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้เป็นสำคัญ แต่อย่างไรก็ตามก็ยังมีประเด็นสำคัญอีกหลายเรื่องที่กรรมาธิการได้พิจารณาและศึกษาแล้วเห็นว่าในการทำหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งดังกล่าวนั้นมีเรื่องสำคัญที่ควรจะต้องนำไปบรรจุในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวโดยสาระสำคัญของรายงานดังกล่าวนี้ คณะกรรมาธิการได้ให้ความสำคัญไปในเรื่องที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องมีมาตรฐานทางจริยธรรมใช้บังคับกับคณะกรรมการการเลือกตั้งและหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อรักษาเกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ เพื่อส่งผลให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถดำเนินการได้อย่างมั่นคง เข้มแข็ง และมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดสัมฤทธิผลในการทำให้การเลือกตั้งสุจริตและเที่ยงธรรม ตลอดจนเป็นที่เชื่อถือและยอมรับของประชาชนโดยอย่างน้อยให้อยู่ภายใต้หลักการสำคัญ ๗ ประการ คือ

๑. ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อเป็นแบบอย่างที่จะไม่กระทำการใดอันเป็นประโยชน์ส่วนตน

๒. ให้ทำงานอย่างเป็นระบบมีความสัมพันธ์ประสานเชื่อมโยงกันระหว่างความเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งด้วยกัน

๓. การบริหารงานในองค์กรให้รับผิดชอบต่อการทำงานร่วมกัน และไม่ควรแบ่งความรับผิดชอบเป็นส่วน ๆ

๔. ให้สร้างวัฒนธรรมองค์กรต่อการทำงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งร่วมกัน

๕. ไม่กระทำการใด อันอาจทำให้ประชาชนขาดความศรัทธา อันอาจนำไปสู่ความไม่เชื่อถือต่อการเลือกตั้ง

๖. ให้มีการใช้งบประมาณด้วยความประหยัดและจำเป็น

๗. การสับเปลี่ยนตำแหน่งประธานหรือกรรมการ โดยมิได้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย เป็นการกระทำอันไม่สมควร

ซึ่งถ้าหากมีการฝ่าฝืนในข้อเสนอเหล่านี้ กรรมาธิการเสนอว่าให้บุคคลเหล่านั้นพ้นจากตำแหน่งไป

ส่วนหลักการสำคัญเพื่อการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งในประเด็นสำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง บทกำหนดโทษ บทเฉพาะกาล ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้เสนอไว้ในรายงาน เรื่องข้อเสนอประเด็นสำคัญเพื่อการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามรายงานดังกล่าวนั้นได้แบ่งออกเป็นส่วน ๆ โดยเรื่องที่ ๑ เป็นเรื่องของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เอกสารอันนี้แจกท่านกรรมาธิการไปแล้ว ประเด็นสำคัญที่คณะกรรมาธิการได้พิจารณาก็คือเรื่องอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ก็อย่างที่กราบเรียนครับว่าโดยหลักแล้วก็จะยึดหลักของร่างรัฐธรรมนูญที่ผ่านการทำประชามติดังกล่าว แต่ด้วยการทำหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งจะให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และทำหน้าที่อื่น ๆ ได้สุจริตและเที่ยงธรรมประการใดนั้น คณะกรรมาธิการก็ได้พิจารณาอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งสามารถที่จะกำหนดเพิ่มเติมได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ โดยหลักการสำคัญอยู่ใน (๑)-(๔) ----------

แล้วก็จะมีเรื่องของการควบคุมพรรคการเมืองก็คืออยู่ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ (๕) แล้วก็สามารถกำหนดอำนาจหน้าที่อื่น ๆ ของคณะกรรมการการเลือกตั้งอยู่ในมาตรา ๒๒๔ (๖) แต่ไม่ว่าอย่างไรก็ตามนะครับ ข้อที่มีการพูดกล่าวขานกันมากในเรื่องอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่จะมีหน่วยงานหรือองค์กรอื่นมาช่วยงานในกรรมการการเลือกตั้งอย่างไร การจัดสรรงานต่าง ๆ ให้หน่วยงานเหล่านั้นได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างไรนั้น ก็อยู่ในข้อวิพากษ์วิจารณ์ อย่างเช่น ในเรื่องของกระทรวงมหาดไทยที่มีการกล่าวถึง เดี๋ยวท่านวิทยา แก้วภราดัย ก็จะนำเสนอกราบเรียนให้ที่ประชุมได้พิจารณาอีกครั้งหนึ่งโดยให้มีความชัดเจนมากขึ้น นอกจากนั้นในเรื่องอำนาจหน้าที่อื่น ๆ เรื่องการทำสำนวนสืบสวนสอบสวน อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมีอำนาจหน้าที่มากน้อยแค่ไหน จะแก้ปัญหาเรื่องการแทรกแซง กกต. ประจำจังหวัดอย่างไร แล้วก็จะแก้ปัญหาให้ กกต. ประจำจังหวัดนั้นมีความเป็นกลางได้มากน้อยแค่ไหน ก็จะอยู่ในรายงานที่เราได้กราบเรียนเสนอต่อท่านประธานไปยังที่ประชุมแห่งนี้ นอกจากนั้นก็ยังเป็นเรื่องเกี่ยวกับบทกำหนดโทษ ก็จะมีในเรื่องโทษต่าง ๆ การให้ใบเหลือง ใบแดง ใบม่วง ใบชมพู ใบดำอะไรทั้งหลายก็อยู่ในบทลงโทษที่รายงานนี้ได้เสนอไว้นะครับ และส่วนสำคัญสุดท้ายก็จะมีในเรื่องเกี่ยวกับบทเฉพาะกาลที่เรามีการพูดถึงเรื่องการเซตซีโร (Set Zero) คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือกรรมการการเลือกตั้งดังกล่าวควรจะมีทิศทางอย่างไรนั้น เดี๋ยวทั้งหมดนี้กรรมาธิการก็จะมีท่านนิกร จำนง ท่านวันชัย สอนศิริ ท่าน พลเอก ฐิติวัจน์ กำลังเอก และท่านคำนูณ สิทธิสมาน ----------

ก็จะสรุปในส่วนท้ายว่าควรจะมีลักษณะใดนะครับ ก็กราบเรียนท่านประธานขออนุญาตให้กรรมาธิการซึ่งได้กราบเรียนรายชื่อมาข้างต้นได้เสนอข้อเสนอแนะดังกล่าวให้ที่ประชุมได้ทราบต่อไปด้วยครับ ขออนุญาตครับ ท่านวิทยาครับ

ร้อยเอก ทินพันธุ์ นาคะตะ (ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ) : ขอเรียนเชิญท่านวิทยา แก้วภราดัย

นายวิทยา แก้วภราดัย (กรรมาธิการ) : ท่านประธานสภาที่เคารพ กระผม วิทยา แก้วภราดัย ในฐานะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองนะครับ ขอนำเสนอต่อเพื่อนสมาชิกในหลักการการเสนอการปฏิรูปด้านการเมือง เรื่องคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผมขออนุญาตที่จะเอาประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เพราะว่าผมเป็นคนที่อยู่ในทางการเมืองมา ลงเลือกตั้ง ๑๐ ครั้ง แพ้ ๒ ครั้ง ชนะ ๘ ครั้งนะครับ เพราะฉะนั้นก็ค่อนข้างจะมีประสบการณ์นี้จะถ่ายทอดเพื่อแลกเปลี่ยนกับเพื่อนสมาชิกทั้งหมดเพื่อหาแนวทางในการขับเคลื่อนการปฏิรูปด้านการเมือง เรามาถึงวันนี้ได้ ประเทศไทยครับภายใต้หลักการว่า เราเชื่อครับว่าระบบการปกครองที่ดีที่สุดคือประชาธิปไตย แต่ที่เราต้องมีการเปลี่ยนแปลงโดยการปฏิวัติ เพราะเมื่อถึงวันหนึ่งสังคมไทยเริ่มได้รับคำตอบที่ไม่ปกติครับ คนชนะการเลือกตั้งกลายเป็นคนรวย และเมื่อคนรวยชนะการเลือกตั้งโดยใช้อาวุธที่ตัวเองมีก็คือเงินในการซื้อเสียงเข้าสู่ตำแหน่ง ระบบการถอนทุนทางการเมืองก็คือการทุจริตคอร์รัปชันก็รุนแรงหนักหน่วงยิ่งขึ้น ๆ จนสุดท้ายครับการปฏิวัติครั้งนี้ไม่มีอะไรเหนือกว่าการใช้อำนาจของคนที่มีเงินไปในทางที่ไม่ชอบ จนต้องเกิดการเปลี่ยนแปลงและมาคิดถึงการขับเคลื่อนการปฏิรูป ก่อนที่เราจะมาพูดถึงคณะกรรมการการเลือกตั้งครับ เรามีการเลือกตั้งมาก่อนหน้านั้นนานพอสมควร ผมเจอกับการเลือกตั้งครั้งแรกโดยไม่มีคณะกรรมการการเลือกตั้ง ถามว่าการจัดการเลือกตั้งในอดีตเริ่มต้นอย่างไรครับ การเลือกตั้งในอดีตมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ ๒ ส่วนครับ ๑. ก็คือรัฐบาล ๒. ก็คือศาลยุติธรรม รัฐบาลจะเป็นคนจัดการเลือกตั้ง ควบคุมการเลือกตั้งทั้งหมด ส่วนคนที่จะตัดสินว่าการเลือกตั้งสุจริตเที่ยงธรรมหรือบริสุทธิ์หรือไม่ก็คือศาลยุติธรรม รัฐบาลมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยเป็นคนไปจัดการเลือกตั้ง มหาดไทยมีหน้าที่ก็จัดการเลือกตั้งทุกประการครับ ประกาศเขตเลือกตั้ง กำหนดหน่วยเลือกตั้ง รัฐธรรมนูญกำหนดว่าเขตละกี่คนก็ไปทำตามรัฐธรรมนูญเขียน จัดการทุกอย่างจนลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเสร็จ

ก็ประกาศคะแนนเลือกตั้ง คนที่ประกาศผลการเลือกตั้งก็ผู้ว่าราชการจังหวัดครับ เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศผลการเลือกตั้งแล้วทุกคนก็เดินทางเข้าสภา ส่วนผู้สมัครที่แข่งขันกันก็จะต้องคอยตรวจสอบจับผิดกันเองว่าใครโกงเลือกตั้ง เมื่อตรวจสอบจับผิดได้ก็อาจจะไปแจ้งความดำเนินคดีแล้วก็ไปตามกระบวนการยุติธรรม หรือถ้าไม่ไว้ใจกระบวนการในการแจ้งความดำเนินคดี ผู้แข่งขันการเลือกตั้งก็ไปฟ้องศาลครับ ผมเข้าใจว่าท่านที่เคยเป็นตุลาการอยู่นะครับ แล้วก็เป็นตุลาการอยู่ขณะนี้คงรู้ดีครับว่าระบบกระบวนการยุติธรรมเราในอดีตใช้เวลานานครับ จนเป็นข้อวิพากษ์วิจารณ์ว่ากว่าจะฟ้องคดีศาลตัดสินเลือกตั้งใหม่เสียแล้ว เพราะ ๒ ปี ๓ ปียุบสภา ศาลไม่ทันตัดสินก็ยุบสภาเสียแล้ว เพราะฉะนั้นหน่วยงานที่ทรงอิทธิพลที่สุดในการเลือกตั้งก็คือกระทรวงมหาดไทย ซึ่งรัฐบาลใช้เป็นมือในการจัดการเลือกตั้ง ถ้ากระทรวงมหาดไทยรับรองผลประกาศเลือกตั้งจบทุกอย่างจบครับ กว่าจะฟ้องคดีพบกันสมัยเลือกตั้งหน้าคดียังไม่เสร็จ เพราะฉะนั้นความมีอิทธิพลของกระทรวงมหาดไทยก็จะเห็นได้ว่าที่ผ่านมากระทรวงมหาดไทยจะมีอิทธิพลต่อการเลือกตั้งสูงสุด เพราะโครงสร้างในกระทรวงมหาดไทยทั้งหมดแผ่รากไปจนถึงหมู่บ้านตำบล วันหนึ่งครับคนในสภาผู้แทนราษฎรก็ช่วยกันคิดครับว่าถ้าปล่อยอย่างนี้ปล่อยให้การจัดการเลือกตั้งอยู่ในมือรัฐบาลแล้วก็รอศาลตัดสิน ไม่เคยมีการจับการทุจริตการเลือกตั้งได้เลย

การเลือกตั้งจบวันที่กระทรวงมหาดไทยประกาศ รัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ ก็คิดครับที่เขาปฏิรูปการเมืองรอบแรก คิดในการตั้งองค์กรมากำกับจัดการเลือกตั้งให้สุจริตเที่ยงธรรม เพราะก่อนปี ๒๕๔๐ มันก็เริ่มมีการซื้อเสียงขึ้นมาแล้วเป็นระยะ ๆ เพราะฉะนั้นเขาก็ป้องกันการเลือกตั้งที่ทุจริต ก็เลยเป็นที่มาของการตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งให้เป็นองค์กรอิสระอยู่นอกเหนือการกำกับของรัฐบาลมาดำเนินการจัดการเลือกตั้ง พอตั้ง กกต. ครับ เราประเคนให้หมดทุกอย่าง สภานี้ด้วย คนเขียนรัฐธรรมนูญด้วย เรามอบการจัดการเลือกตั้งให้ กกต. ซึ่งเดิมมหาดไทยทำ เรามอบการกำกับการเลือกตั้งให้ กกต. ซึ่งเดิมมหาดไทยดูแล เรามอบการวินิจฉัยการเลือกตั้งให้ กกต. ซึ่งแต่เดิมอยู่ที่ศาลยุติธรรม จัดการเลือกตั้ง กำกับเลือกตั้ง วินิจฉัยเลือกตั้งให้กับองค์กรอิสระที่เรียกว่า กกต. ครบถ้วนทั้งหมด เลือกตั้งครั้งแรกปี ๒๕๔๕ ท่านสมาชิกลองทบทวนนะครับ กกต. เกิดขึ้นตามรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ ออกกฎหมายเสร็จ เลือกตั้งครั้งแรกปี ๒๕๔๕ แล้วก็จัดการเลือกตั้งมาจนถึงปี ๒๕๕๗ ตั้งแต่ปี ๒๕๔๕ ถึงปี ๒๕๕๗ มีเรื่องร้องเรียนที่ กกต. เยอะมากครับ ผมจำได้ครับ ปี ๒๕๔๕ เคยผ่านไป กกต. หลังเลือกตั้งเสร็จ กกต. ยังตั้งอยู่แถวกลางเมืองตรงโน้นครับ ใต้สะพานลอยหน้า กกต. หม้อ ไห กระทะ เต็มหมด จับมาเรื่องเลือกตั้ง แต่ถามว่า ๑๐ กว่าปีของการกำกับของ กกต. จับเรื่องซื้อเสียงได้กี่เรื่อง พวกผมโดยกรรมาธิการสอบถาม กกต. แล้ว เขาบอกว่าจับได้น้อยมากและไม่สามารถดำเนินคดีเรื่องซื้อเสียงจบแม้แต่เรื่องเดียว เหตุผลเพราะพยานหลักฐานหายาก เพราะฉะนั้นสิ่งที่ กกต. ดำเนินออกใบเหลือง ใบแดง ก็คือการปฏิบัติผิดกฎหมายเล็กน้อย พอเราให้อำนาจวินิจฉัยจาก กกต. ไป หลักของ กกต. เราก็เปลี่ยนเพื่อให้การควบคุมการเลือกตั้งเป็นไปอย่างเข้มแข็ง เดิมเวลาเราไปศาล เวลาฟ้องเรื่องเลือกตั้งศาลท่านต้องเชื่อในพยานหลักฐาน ปราศจากข้อสงสัยว่ามีการกระทำความผิดจริงถึงจะวินิจฉัยให้การเลือกตั้งเป็นโมฆะหรือสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ แต่พอเราตั้ง กกต. เราออกกฎหมายให้ กกต. เป็นอย่างนี้ครับ เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริต ใช้คำว่าแค่สงสัยว่าการเลือกตั้งไม่สุจริต ก็ให้ กกต. อ้างอำนาจในการวินิจฉัยออกใบเหลืองใบแดงได้ทันที ถ้าไปศาลต้องปราศจากข้อสงสัย แต่ถ้ามา กกต. มีเหตุอันควรสงสัยไปทันที แต่ทำไมเหตุอันควรสงสัยทำให้ ๑๐ กว่าปีของ กกต. การซื้อเสียงยิ่งรุนแรงหนักยิ่งขึ้น กรรมาธิการก็มาคิดเรื่องนี้ เพราะฉะนั้นเราเสนอตั้งแต่รอบแรกถ้าเพื่อนสมาชิกจำกันได้ตอนที่เขาร่างรัฐธรรมนูญ เพราะกรรมาธิการการเมืองมีเรื่องที่ต้องว่ากับกฎหมายรัฐธรรมนูญ

เป็นหลัก ถ้ากฎหมายรัฐธรรมนูญออกมาแล้วกรรมาธิการการเมืองงานก็ยิ่งสั้นเข้าเรื่อย ๆ อายุกรรมาธิการการเมืองจะสั้นกว่าทุกคณะกรรมาธิการ เพราะรัฐธรรมนูญเขากำหนดกรอบทางการเมืองไว้เกือบหมด เราเสนอไปรอบแรกครับว่าควรจะจัดการองค์กร กกต. ใหม่ จัดการเลือกตั้งให้เป็นหน่วยงานอื่น ซึ่ง กกต. ไม่ต้องไปเสียเวลา ไม่ต้องให้คณะกรรมการ กกต. เที่ยวไปตามโรงพิมพ์ ไม่ต้องให้คณะกรรมการ กกต. ไปแบ่งเขตเลือกตั้ง เสร็จแล้วไปเตรียมหีบบัตรเลือกตั้งเตรียมอะไรทุกเรื่องจนวุ่นวายไปหมด ไม่มีเวลาในการทำปัญหาใจกลางคือควบคุมการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตเที่ยงธรรม เราเสนอไปทาง กรธ. ว่าควรจะโอนการจัดการเลือกตั้งให้กับหน่วยงานอื่น เพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมกำกับการเลือกตั้งให้กับ กกต. มีอำนาจเต็มที่ กกต. จะได้ควบคุมเวลาเลือกตั้งว่าเสร็จเสนอ ----------

ใครผิด ใครถูก ใครไม่ดี ใครซื้อเสียง ได้ใช้หน่วยงานราชการทั้งหมดเข้าไปติดตาม กำกับ รวบรวมพยานหลักฐานเสร็จ แล้วเราก็เสนอว่าเมื่อรวบรวมพยานหลักฐานเสร็จควรจะยื่นฟ้องต่อศาลให้ศาลเป็นคนวินิจฉัย ซึ่งกรรมาธิการเราในชั้นนั้นก่อนรัฐธรรมนูญจะออกก็เสนอ กรธ. แล้วก็ได้หารือทางกระบวนการยุติธรรมทางศาลยุติธรรม ศาลท่านบอกว่าถ้าจะให้ศาลตัดสินได้ครับ ท่านสามารถตั้งแผนกคดีเลือกตั้งในทุกศาลจังหวัดได้ แยกองค์คณะไปส่งเรื่องมาใช้กระบวนการวินิจฉัยตัดสินไม่เกิน ๓๐ วันจบ ถ้ายังไม่พอใจศาลชั้นต้นอาจอุทธรณ์ต่อศาลฎีกาวินิจฉัยภายใน ๓๐ วันจบ ถ้าเป็นอย่างนี้ครับเราก็ทดแทนเรื่องเวลาได้ แต่หลังจากกรรมาธิการเสนอไปแล้วครับ กรธ. ท่านฟังบ้างครับ แต่ผลของการพิจารณารัฐธรรมนูญออกมาคณะกรรมการการเลือกตั้งยังเหมือนเดิมครับ ยังจัดการเลือกตั้งยังควบคุมการเลือกตั้งและวินิจฉัยการเลือกตั้ง กรรมาธิการก็พยายามหาช่องทางว่าจะช่วยอย่างไรให้การเลือกตั้งมันสุจริตเที่ยงธรรมขึ้นมาได้ เราก็มาดูในมาตรา ๒๒๔ เรื่องภารกิจของ กกต. มาตรา ๒๔ ผมเข้าใจ (๒) นะครับ ถ้าเพื่อนสมาชิกเปิดตามดูนะครับ รัฐธรรมนูญเขียนให้อำนาจ กกต. ในการจัดหรือดำเนินการให้มีการจัดการเลือกตั้ง เขาเขียนเอาไว้เลยว่าจัดหรือดำเนินการให้มีการจัดการเลือกตั้ง หลังจากหารือทุกฝ่ายแล้วครับ รวมทั้งกฤษฎีกาแล้วคิดว่า กกต. คณะกรรมการเรามีช่องทางในการที่จะเอาอำนาจจัดการเลือกตั้งให้คนอื่นเพราะเป็นการดำเนินการให้จัดให้มีการเลือกตั้ง ก็ถกเถียงกันในกรรมาธิการครับเพื่อนสมาชิกครับว่าถ้าเราแบ่งเบางานจัดการเลือกตั้งไปให้องค์กรอื่นเสีย กกต. ก็จะได้ไม่วุ่นมีเวลามาบริหารกำกับการเลือกตั้งให้สุจริตเที่ยงธรรม ก็ยกขึ้นมาอย่างที่ผมเคยเรียนเพื่อนสมาชิกแหละครับ ยกทุกส่วนราชการที่มีกำลังอยู่ในภูมิภาค กระทรวงศึกษาธิการมีครูบุคลากร ๔๐๐,๐๐๐-๕๐๐,๐๐๐ คน กระทรวงสาธารณสุขมีข้าราชการเกือบ ๓๐๐,๐๐๐ คน อสม. อีก ๑,๐๐๐,๐๐๐ คน มีกระทรวงมหาดไทย มีกระทรวงเกษตร แต่เมื่อไล่พิจารณาตามเหตุตามผลว่าถ้าเข้าไปจัดการเลือกตั้งไม่มีใครเชี่ยวชาญเท่ามหาดไทยครับ ก็มีข้อเสนอโต้แย้งออกมาจากข้างนอกครับว่าเป็นการย้อนรอยประวัติศาสตร์ให้มาเฟียมหาดไทยกลับมายิ่งใหญ่อีกครั้ง ผมขออนุญาตเรียนกับเพื่อนสมาชิกครับเพื่อนที่เป็นผู้ว่าราชการจังหวัดหรือเป็นนักปกครองมาก่อนคงรู้ตัวดีครับ มหาดไทยวันนี้กับเมื่อ ๑๕ ปีที่แล้วแตกต่างกันมากครับ หลังจากปี ๒๕๓๗ ปี ๒๕๓๘ ก่อนเลือกตั้งปี ๒๕๔๔ กระทรวงมหาดไทยเริ่มถูกกระจายอำนาจไปยัง อบต. ถูกกระจายอำนาจไปยัง อบจ.

เดิมในชนบทหมู่บ้านครับ มีผู้ใหญ่บ้านใหญ่ที่สุด มีกำนันใหญ่ที่สุด วันนี้ทั้งผู้ใหญ่บ้านและกำนันมีตัวคานจากภาคประชาชนก็คือ อบต. ในระดับจังหวัดก็มีองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งมีกำลังคนมากมายพอสมควร เพราะฉะนั้นมหาดไทยวันนี้แตกต่างจากมหาดไทยปีที่แล้ว และการจัดการวันนี้ไม่ได้ให้การจัดการเลือกตั้งกับควบคุมการเลือกตั้งอยู่กับมหาดไทย เราแบ่งการจัดการเลือกตั้ง การเตรียมหีบ เตรียมพื้นที่ เตรียมคน เตรียมนับบัตรนับอะไร เป็นเรื่องมหาดไทยแต่การควบคุมให้คงไว้เป็นของ กกต. เพราะฉะนั้น กกต. จะมีหน้าที่ควบคุมให้การเลือกตั้งสุจริตเที่ยงธรรมเหมือนเดิม ส่วนมหาดไทยไปจัดการเลือกตั้ง นี่คือข้อเสนอประการที่ ๑ ของคณะกรรมาธิการทางการเมืองจัดการเลือกตั้งมอบให้กับหน่วยงานอื่นไปเป็นคนจัดการ กกต. มีหน้าที่ควบคุมกำกับการเลือกตั้งให้สุจริตเที่ยงธรรม เพราะฉะนั้นเมื่อควบคุมการเลือกตั้งให้สุจริตเที่ยงธรรมภารกิจ กกต. ก็จะสั้นลง ปัญหาที่จะต้องคิดว่าฝากเพื่อนสมาชิกในการที่จะได้มีข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมาธิการก็คือในเรื่องของการวินิจฉัยของ กกต. การวินิจฉัยของ กกต. ภายใต้หลักว่าเมื่อมีเหตุอันควรสงสัย คือสงสัยแค่สงสัยนะครับ อำนาจ กกต. ก็สามารถตัดสินชีวิตทางการเมืองของนักการเมืองได้ เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่า ----------

ท่านทุจริตการเลือกตั้ง ทั้งชีวิตท่านจะโดนประหาร ห้ามเป็นนักการเมืองตลอด เพราะฉะนั้น คำวินิจฉัยของ กกต. ซึ่งวันข้างหน้าจะมี กกต. ตามรัฐธรรมนูญทั้งหมด ๗ ท่านครับ คำวินิจฉัยของ ๗ ท่านนี้จะต้องได้รับการตรวจสอบโดยสาธารณะอย่างเป็นจริง เหตุผลทำไม ผมต้องตรวจสอบ กกต. ครับ เพราะเราเคยเห็น กกต. เข้าด้วยช่วยเหลือรัฐบาลจนตัวเองต้องติดคุกมาแล้ว เพราะฉะนั้น กกต. วันข้างหน้าคำวินิจฉัยจะต้องมีคำวินิจฉัยส่วนบุคคลที่สาธารณะตรวจสอบได้ ไม่ใช่นั่งลงมติกันเสียงข้างมากแล้วก็ไม่รู้เหตุผลว่าเป็นเพราะอะไร ถึงวินิจฉัยคนนี้ถูกหรือผิด คำวินิจฉัย กกต. วันข้างหน้าต้องอิงได้ตามมาตรฐานขององค์กรอิสระ คือต้องมีคำวินิจฉัยส่วนบุคคลแนบเข้าไปเพื่อสาธารณะตรวจสอบได้ ไม่เช่นนั้นองค์กรที่ตัดสินอนาคตบ้านเมือง องค์กรที่ตัดสินชีวิตของนักการเมืองกลายเป็นองค์กรที่วินิจฉัยแล้วใครตรวจสอบไม่ได้ ปล่อยให้เป็นอย่างนี้ไม่ได้ครับ

เพราะฉะนั้นคือประการที่ ๒ ที่คำวินิจฉัยของ กกต. จะต้องได้รับการตรวจสอบโดยสาธารณะ เช่นเดียวกันครับกรรมาธิการในเรื่องการปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ รวมทั้งกรรมาธิการการเมืองพยายามวางกติกาเพื่อควบคุมนักการเมืองอย่างหนักเพื่อไม่ให้เกิดช่องทางของการทุจริตคอร์รัปชัน แต่ตามรายงานของคณะกรรมาธิการปราบปรามการทุจริตครับ การคอร์รัปชัน การทุจริตหรือไม่ทุจริตเกิดได้ด้วยเครื่องยนต์ ๓ เครื่องยนต์ครับ เครื่องยนต์ที่ ๑ ที่รุนแรงที่สุด ที่เรากลัวที่สุดในวันนี้ก็คือนักการเมือง เครื่องมันใหญ่ ท่อมันใหญ่ อำนาจมันเยอะ เครื่องยนต์ที่ ๒ ก็คือข้าราชการประจำ เครื่องยนต์ที่ ๓ คือนักธุรกิจ พ่อค้าที่คิดร่วมโกงกับนักการเมือง ข้าราชการ แล้วก็บ้านเมืองเสียหาย ถ้าเครื่องยนต์ ๓ เครื่องนี้มันเดินพร้อมกัน ช่องทางของการทุจริตจะรุนแรงหนักหน่วง ถ้าดับเสียเครื่องยนต์หนึ่งเราก็คิดว่ามันเบาลงครับ คือดับเครื่องยนต์ของนักการเมืองผู้มีอำนาจที่มาจากการเลือกตั้งโดยทุจริต ถ้าดับเครื่องยนต์นี้มันก็จะเบา แต่ถ้าดับเครื่องที่ ๒ ได้จบครับ คือเอาเหตุของการดับเครื่องยนต์เครื่องแรกไปดับเครื่องที่ ๒ เสียด้วย ดับเหตุของการทุจริตนักการเมืองให้ได้ ดับเหตุทุจริตของข้าราชการประจำเลว ๆ ให้ได้ จบครับ นักธุรกิจ พ่อค้าขยับไม่ได้ เพราะฉะนั้นทุกเรื่องที่ครอบลงบนนักการเมืองจะต้องถูกครอบลงบนระบบประจำด้วย ยกตัวอย่างเช่น กกต. บางท่านอยู่ในตำแหน่งคนละ ๗-๘ ปี แจ้งบัญชีทรัพย์สินตลอดครับแต่ไม่เคยมีใครได้ดู รู้อีกทีตอนมีเรื่อง เข้าคุกแล้วถึงจะรู้ว่ามีกันเท่าไร นักการเมืองทุกคนครับเราครอบเขาไว้แจ้งบัญชีทรัพย์สิน และบัญชีทรัพย์สิน

นักการเมืองทุกคนเปิดดูได้ในเว็บไซต์ (Web site) ของ ป.ป.ช. เพราะฉะนั้นกรรมาธิการเลยเสนอครับว่า กกต. วันข้างหน้าแจ้งบัญชีทรัพย์สินก่อนเข้ามา เปิดเผยบัญชีทรัพย์สินและคุณมีหน้าที่แจ้งตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด จะ ๒ ปีครั้ง ๓ ปีครั้ง แจ้งไป มันก็จะดับข้อทุจริตได้ครับ ผมอยู่เป็นนักการเมืองเคยเจอครับการเลือกตั้งที่มันเลวร้ายถึงการเลือกตั้งท้องถิ่นในระดับเทศบาล อบจ. เขาใช้เงินในการเลือกตั้งกัน ๔๐-๕๐ ล้านบาท ถึง ๑๐๐ ล้านบาทครับ เพื่อเอาชนะการเลือกตั้ง แล้วถ้าถูกร้องเรื่องใบเหลือง ใบแดง มันก็เข้าหูผมตลอดครับ ถ้าโดนร้องเพื่อให้ออกใบเหลือง ถ้าเลือกตั้งใหม่อีกรอบมันก็ต้องหมด ๕๐ ล้านบาท ๘๐ ล้านบาทอีกที สู้จ่าย กกต. ๒๐ ล้านบาทยุติใบเหลือง ใบแดง จบไม่ต้องแข่งใหม่ เพราะฉะนั้นข้อวิพากษ์วิจารณ์อย่างนี้เกิดครับ เราก็ไม่อยากให้เกิด เพราะฉะนั้นเมื่อไม่อยากให้เกิดก็ต้องมีมาตรการในการกำกับองค์กรอิสระให้กระทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตต่อไปครับ

เรื่องที่ ๓ ที่นำเสนอเพื่อนสมาชิกได้ร่วมกันพิจารณาก็คืออันตรายของระบอบประชาธิปไตยที่มาจากการเลือกตั้งก็คือการทุจริตการเลือกตั้ง การทุจริตที่น่ากลัวที่สุดไม่ใช่เรื่องปราศรัยใส่ร้ายกัน ไม่ใช่เรื่องการรับปากครับ อันตรายที่สุดที่ทำลายวัฒนธรรมที่ดีงาม

ของระบอบประชาธิปไตยก็คือการซื้อเสียงครับ เลวที่สุดแล้วต้องจัดการให้ได้มากที่สุดครับ พลเมืองในประเทศนี้ส่วนหนึ่งเสียไปแล้วครับ เสียไปเพราะนักการเมืองประเภทเลว ๆ ไปสอนครับ นักการเมืองประเภทมาจากการเลือกตั้งและใช้เงินให้กับประชาชนมันสอนประชาชนจนเสียนิสัยไปด้วยครับ เหมือนที่ท่านสมาชิกได้รับทราบแหละครับ เงินไม่มากาไม่เป็น ตราบใดที่ไม่ได้เงินก็ไม่กาบัตรถึงขั้นนั่งรอกันที่บ้านจนสามโมงเย็นแล้วไม่ยอมขยับไปไหนจนราคาขึ้นถึงไปลงเลือกตั้ง ที่ท่านไม่เจอผมเรียนให้ได้เลยการเลือกตั้งที่รอถึง ๓ โมง และยังมีราคาคือการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านเดี๋ยวนี้โก่งตั้งแต่ราคาเสียงละ ๒,๐๐๐ บาท นั่งกันอยู่ในบ้าน ๕ คนไม่ขยับไปไหนจนราคาเสียงขึ้นเป็น ๕,๐๐๐ บาท ตอนบ่ายสามโมงประชาชนก็เสียครับ การทุจริตเลือกตั้งด้วยการซื้อเสียงเกิดด้วยเครื่องยนต์ ๒ เครื่อง ๑. นักการเมืองทุจริต ๒. ประชาชนเสียนิสัยเพราะถูกฝึกจนเสียนิสัยว่าทำให้เสียหายไปแล้วครับ เพราะฉะนั้นต้องทำอย่างไรให้คู่กรณี ๒ อันนี้อย่าขับเคลื่อนไปพร้อมกัน ให้เป็นปฏิปักษ์ซึ่งกันและกัน กรรมาธิการขอนำเสนอกับเพื่อนสมาชิกเพื่อฟังคำชี้แนะ เราก็เสนอว่าควรจะให้ กกต. จัดตั้งกองทุนปราบปรามการทุจริตการเลือกตั้ง เงินนี้จะได้มาจากไหนเดี๋ยวว่าในรายละเอียดครับ อาจจะเป็นเงินหนุนจากรัฐบาลมาก้อนหนึ่ง เป็นเงินค่าสมัคร ส.ส. ค่าสมัคร อบจ. ค่าสมัคร ส.ท. ที่รวบรวมมาก้อนหนึ่ง เพราะเวลาจัดการเลือกตั้งรัฐบาลอนุมัติงบประมาณให้ กกต. เป็นงวด เช่น การเลือกตั้งครั้งสุดท้ายปี ๒๕๕๗ ที่ผ่านมารัฐบาลขอ กกต. ไป ๓,๔๐๐ ล้านบาท เลือกตั้งไม่จบไม่เสร็จก็ไม่ต้องเอาคืนครับ ลงประชามติ กกต. ขอไปกี่ล้านรัฐบาลก็ส่งไปให้กี่ล้านจะพิมพ์รัฐธรรมนูญแจกครบทุกครัวหรือไม่ครบทุกครัวก็จบกันครับ เงินที่เหลือก็ไว้ที่ กกต. บริหารแล้วก็ สตง. ไปตรวจสอบดู เพราะเงินที่เราให้ กกต. องค์กรอิสระเหล่านี้เป็นเงินก้อนที่ยกให้ไปเลยแล้วบริหารกันภายใต้ความเชื่อว่าคุณต้องสุจริตเที่ยงธรรม เพราะฉะนั้นถ้ามีเงินกองทุนก้อนหนึ่งในการปราบปรามการทุจริตการเลือกตั้ง กรรมาธิการก็เสนออย่างนี้ครับ เสนอว่าคนซื้อเสียงนี่ชั่วอันดับ ๑ คนขายเสียงเป็นองค์ประกอบของความผิดแล้วทำให้ระบบการเลือกตั้งเสียหาย เพราะฉะนั้นทั้งคนซื้อคนขายต้องมีโทษ กองทุนนี้ตั้งขึ้นมาเพื่อให้ใครก็ตามสามารถชี้ช่องได้ว่าคนนี้ซื้อมีพยานหลักฐานให้ กกต. นำไปสู่กระบวนการลงโทษได้ หรือคนนี้ขายให้ กกต. นำไปสู่กระบวนการลงโทษได้ คนที่นำพยานหลักฐานหรือชี้ช่องนี้จะมีรางวัลจากกองทุนอันนี้

วันข้างหน้าถ้าท่านบอกยากครับจับนักการเมืองซื้อเสียงมันมีอิทธิพลชาวบ้านที่ไหนจะกล้าผมเป็นนักการเมือง ผมก็เคยเจอครับไปที่นี่ถ้าไม่ได้สตางค์แล้วไม่ได้คะแนน ถ้าผมจะลองจับคนขายเสียงดูนักการเมืองทำได้ เพราะอิทธิพลเหนือกว่า แต่ขณะเดียวกันเราก็เห็นว่าคนที่เป็นประชาชนธรรมดาร้องเรียนนายกรัฐมนตรีทุกวันกล้าทำครับ เพราะมนุษย์ประหลาดพวกนี้จะมีอยู่ในสังคมเป็นประจำ ถ้ามีกองทุนสำหรับจัดการการทุจริตการเลือกตั้งทั้งคนซื้อและคนขาย สมมุติคุณวันชัยจะไปสมัคร ส.ส. เลิกแล้วกลายเป็น ส.ว. สรรหาแต่ท่านกลัวพวกซื้อเสียงไม่เป็นอะไร อาจารย์วันชัยหิ้วกระเป๋าไปใบหนึ่งที่ไหนขอซื้อเสียงอาจารย์วันชัยอัดเทป (Tape) หมด กว่าจะเลือกตั้งเสร็จอาจารย์วันชัยล่าเงินรางวัลไปได้ ๔๐๐,๐๐๐-๕๐๐,๐๐๐ บาท สบาย ๆ จากคนที่อยากขายเสียง และพอมีสตางค์พอไปหาเสียงต่อได้ คือถ้าเราเป็นข้อเสนอเพื่อสมาชิกวิพากษ์วิจารณ์กันดูครับว่าถ้าให้ ๒ อย่างนี้ชนกันไม่เกิดการสามัคคีกัน เกิดการขัดแย้งกันมันเป็นช่องทางในการเริ่มต้นได้หรือไม่ ทั้งหมดเป็นกระบวนการที่ผมนำเสนอในเบื้องต้น ----------

ส่วนรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อนสมาชิกหรือกรรมาธิการจะเสนอเพิ่มเติมก็พร้อมที่จะน้อมรับฟัง เพราะกระบวนการทั้งหมดเรากำลังเตรียมการทำไปสู่การเลือกตั้ง ซึ่งคาดว่าจะมีในปลายปี ๒๕๖๐ เป็นการเลือกตั้งที่ต้องไม่ย้อนรอยอย่างเดิม ไม่ใช่คนโกง คนทุจริตชนะเลือกตั้งมาแล้วก็โกงบ้านโกงเมืองจนต้องเกิดการปฏิวัติรอบต่อไป พวกเราทุกคนที่เป็นนักขับเคลื่อนการปฏิรูปไม่อยากให้การปฏิวัติครั้งนี้เสียของครับ เพราะฉะนั้นต้องกล้าที่จะลองใช้สิ่งใหม่เพื่อจัดการกับการเผชิญหน้าการเลือกตั้งปลายปีหน้าให้เป็นการเลือกตั้งที่สุจริตเที่ยงธรรมครับ ขออนุญาตนำเสนอเป็นการเบื้องต้นต่อเพื่อนสมาชิกครับ ขอบพระคุณครับ

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี้ ร้อยเอก ทินพันธุ์ นาคะตะ ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ได้ลงจากบัลลังก์ โดยมอบให้ นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง ปฏิบัติหน้าที่แทน)

นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง) : ต่อไปเรียนเชิญท่านวันชัย สอนศิริ ค่ะ

นายวันชัย สอนศิริ (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม สปท. วันชัย สอนศิริ ในฐานะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ขออนุญาตเพิ่มเติมจากท่านประธานและท่านกรรมาธิการที่ได้เสนอไปบางเรื่องบางประเด็นแล้ว ผมอยากจะกราบเรียนต่อท่านประธานและเพื่อนสมาชิกว่าขณะนี้กฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง กกต. ได้ร่างเสนอไปยัง กรธ. แล้ว และเมื่อเร็ว ๆ นี้ได้มีการรับฟังความคิดเห็นจากบรรดาพรรคการเมืองและผู้เกี่ยวข้องไปแล้วบางส่วน อยากจะกราบเรียนต่อท่านประธานและเพื่อนสมาชิกว่าทางเราเองในฐานะกรรมาธิการด้านการเมืองได้ดูในรายละเอียดต่าง ๆ ของกฎหมายที่ กกต. ร่างมาแล้ว และเห็นว่าบางเรื่องบางประเด็นน่าจะมีการเติม เสริม หรือเป็นข้อเสนอแนะไปยัง กรธ. กราบเรียนว่าขณะนี้ กรธ. อยู่ในขั้นตอนที่กำลังร่างรัฐธรรมนูญอันเกี่ยวกับคำถามพ่วง หลังจากนั้นทราบว่าภายในระยะเวลาหลังจาก ๑๕ วันแล้วจะมีการเร่งพิจารณากฎหมายลูก ๔ ฉบับ ฉบับที่จะต้องพิจารณานั้นก็คือกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพราะฉะนั้นผมเห็นว่าฉบับนี้เป็นเรื่องเร่งด่วนจำเป็นและสำคัญ อยากกราบเรียนต่อท่านประธานและเพื่อนสมาชิกว่าอยากให้ท่านทั้งหลายได้โปรดให้ข้อเสนอแนะ ให้ข้อสังเกตเพิ่มเติม

เราเองในฐานะกรรมาธิการอาจจะมีบางส่วนบางมุมที่ยังไม่ครบถ้วนเพียงพอ ท่านช่วยพูด ช่วยบอกว่าน่าจะเติม เสริมประเด็นตรงนี้ ผมเชื่อเหลือเกินว่าขั้นตอนจากที่เรารวบรวม ปรับปรุง แก้ไขจนครบถ้วนและจะต้องไปชี้แจงยัง กรธ. แล้ว จะเป็นประโยชน์ต่อการเลือกตั้งเป็นอย่างยิ่ง เนื้อหาที่เราเสนอมาวันนี้มีทั้งหมดอยู่ประมาณสักไม่เกิน ๕ แผ่นหน้ากระดาษเท่านั้น ถ้าท่านทั้งหลายฟังอยู่ตอนนี้และมองด้วย ติ๊กไปด้วย สังเกตไปด้วยแล้วอยากให้อภิปรายกันอย่างกว้างขวางจริง ๆ ครับ เพราะเป็นกฎหมายสำคัญที่จะต้องรีบทำ เบื้องต้นคณะกรรมาธิการเห็นว่าความสำคัญในเรื่องนี้จะต้องประกอบด้วย

๑. คือตัวคณะกรรมการ คณะกรรมการนั้นจะเป็นกลไกอย่างสำคัญที่ทำให้การเลือกตั้งนั้นเกิดความสุจริตเที่ยงธรรมและได้นักการเมืองอันเป็นความหวังความต้องการของพี่น้องประชาชนอย่างแท้จริงได้หรือไม่ ตัวกรรมการจึงเป็นเรื่องสำคัญ นั่นประการที่ ๑

ประการที่ ๒ เราเห็นว่าองค์ประกอบที่สำคัญอีกส่วนนั้นก็คือภาคประชาชน ถ้าภาคประชาชนตื่นตัว ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการช่วยกันดูแลกำกับการเลือกตั้ง ตลอดจนนำข้อมูลพยานหลักฐานต่าง ๆ และสามารถที่จะมีส่วนร่วมมืออย่างสำคัญกับ กกต. ด้วย เราก็มีความมั่นใจว่าจะเป็นส่วนหนึ่งทำให้การเลือกตั้งเกิดความสุจริตเที่ยงธรรมได้

ประการที่ ๓ คณะกรรมาธิการเห็นว่าอีกส่วนหนึ่งที่จะมีความสำคัญต่อการเลือกตั้งก็คือหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรค ถ้าลำพังสักแต่ว่าหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคหวังแต่จะชนะการเลือกตั้ง เอาเสียงให้ได้มาก โดยไม่คำนึงถึงความสุจริตเที่ยงธรรม มันก็จะก่อให้เกิดปัญหาของความทุจริตต่อการเลือกตั้ง ดังนั้นเราจึงมีมาตรการในการที่กำกับรวมทั้งมีกฎหมายที่ให้หัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคจะต้องมีส่วนอย่างสำคัญในการควบคุมกำกับดูแลการเลือกตั้งของสมาชิกของตัวเองให้เกิดความสุจริตและเที่ยงธรรมให้ได้ นี่คือองค์ประกอบอย่างสำคัญ ๆ ที่คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนด้านการเมืองเสนอต่อท่านในวันนี้ ผมขอเก็บประเด็นอย่างย่อ ๆ ต่อจากท่านประธานและท่านวิทยา ท่านประธานครับ ในหน้า ๓ เราเน้นไปที่ตัวองค์กรคือตัว กกต. โดยภาพรวมแล้วเราเห็นว่าถ้า กกต. ไม่มีเอกภาพ กกต. เป็นปัญหาเสียเอง อย่าหวังเลยว่าการเลือกตั้งจะเกิดความเรียบร้อยเกิดความสุจริตเที่ยงธรรมได้ ที่แล้วมารวมทั้งท่านวิทยารวมทั้งเพื่อนสมาชิกและเสียงสะท้อนอื่น ๆ จะปรากฏได้ว่าตัว กกต. กลายเป็นองค์กรหรือคณะกรรมการที่มีปัญหาอย่างที่ปรากฏ เราจึงเขียนไว้ว่า ๑. ให้มีการประสานเชื่อมโยงและทำงานกันอย่างมีความรับผิดชอบร่วมกันและที่สำคัญที่สุดนั้นไม่กระทำการใด ๆ อันทำให้ประชาชนขาดความศรัทธาอันอาจนำไปสู่ความไม่เชื่อถือต่อการเลือกตั้ง แม้ว่าเราจะเขียนไว้อย่างนี้เราหวังว่า กรธ. จะไปกำหนดเป็นตัวบทกฎหมายวางกติกาให้กับ กกต. อีกชั้นหนึ่ง เพียงแต่เราเขียนเป็นหลักการกว้าง ๆ ไว้ให้เท่านั้นเองไม่ได้กำหนดเป็นตัวบทกฎหมาย และที่สำคัญเราอยากให้ตำแหน่งประธานหรือกรรมการเกิดความชัดเจนไม่อยากให้มีการฮั้วกันในเรื่องตำแหน่งของประธานอย่างที่ปรากฏเป็นข่าว คนนี้จะขอเป็นแค่ ๒ ปี คนนั้นจะขอเป็นแค่ ๒ ปี คนนี้จะขอเป็นแค่ ๒ ปี แล้วจะก่อให้เกิดมีปัญหาในตัวของกรรมการของการเลือกตั้งเอง เราจึงกำหนดไว้ว่าตำแหน่งตรงนี้ควรจะก่อให้เกิดความชัดเจน

ไม่ใช่มีการสลับสับเปลี่ยนกันในลักษณะที่เป็นการฮั้วกัน น่าจะมีตัวบทกฎหมายเขียนไว้ให้ชัดว่าคนจะเป็นประธานได้นั้นเกิดขึ้นอย่างไร แต่ถ้ามีปัญหาเป็นไม่ได้เป็นอย่างไร ไม่น่าจะเกิดขึ้นในลักษณะแบบขอเวียนเก้าอี้กันแล้วก็จะทำให้เกิดมีปัญหาอย่างที่ปรากฏ อันนี้ก็เลยเป็นประเด็นหนึ่ง ----------

ซึ่งคณะกรรมาธิการเสนอเพื่อพิจารณาต่อไป และอำนาจหน้าที่ในหน้า ๔ ความจริงมีรายละเอียดมาก แต่อยากจะขอย้ำกับท่านทั้งหลายว่า กกต. ประจำจังหวัดเราก็เห็นว่าน่าจะมีการปรับและมีการยกเครื่องกันเสียใหม่ในบางเรื่องบางประเด็น เพราะเห็นว่าสิ่งที่ปรากฏนั้นก็คือเรามักจะมีข้าราชการประจำสักแต่ว่ามาทำงานเป็นครั้งเป็นคราวเท่านั้นเอง เราเห็นว่าน่าจะมี กกต. ประจำจังหวัดในลักษณะที่ไม่ใช่เป็นข้าราชการประจำในขณะดำรงตำแหน่ง อันนี้ก็เป็นข้อสังเกตจากที่มีการได้พิจารณากัน

แล้วก็ประเด็นต่อมานั้นก็คืออยากให้ประชาชนนั้นมีส่วนร่วมอย่างสำคัญในการควบคุมกำกับดูแล กกต. ประจำจังหวัดด้วย เราจึงเสนอไว้ในข้อ ๙ ว่าให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของ กกต. ประจำจังหวัด โดยประชาชนในเขตเลือกตั้งนั้น ๆ เข้าชื่อกันเกิน ๓๐๐ คน ยื่นคำร้องต่อ กกต. เพื่อขอให้ตรวจสอบการทำงาน กรณีที่มีความไม่เป็นกลางหรือประพฤติตนไม่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ อันนี้ก็จะทำให้เป็นการถ่วงดุลควบคุมกำกับกันทั้งในระหว่างภาคส่วนของประชาชน รวมทั้ง กกต. ด้วยกันเองด้วย นอกจากนี้ในหน้า ๕ อันนี้เราเน้นถึงประเด็นสำคัญที่จะให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนในการสอดส่องป้องกันและสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อให้เกิดการเลือกตั้งที่สุจริตเที่ยงธรรม โดยให้มีงบประมาณใช้จ่ายโดยความเห็นชอบของ กกต. อันนี้ก็คือสนับสนุนให้มีกลุ่มบุคคล ให้มีองค์กรต่าง ๆ ที่มีหน้าที่หรือมีส่วนร่วมในการช่วยกันสอดส่อง มิใช่เป็นองค์กรที่เกิดขึ้นเฉพาะ กกต. หรือส่วนประจำเท่านั้น น่าจะมีภาคส่วนขององค์กรเอ็นจีโอ (NGOs) อื่น ๆ ที่เข้ามามีส่วนช่วยเติม เสริม กำกับ ดูแล และมีส่วนในการสนับสนุน แล้วก็มีรายละเอียดในการกำหนดไว้อีกนะครับ และในข้อ ๔ ในหน้า ๕ กำหนดให้หัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองร่วมป้องกันมิให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้สนับสนุนไปกระทำความผิดต่อกฎหมายเลือกตั้ง ประกาศ หรือคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง หากปรากฏว่ามีเหตุแห่งการกระทำความผิดเกิดขึ้นและได้รับแจ้งโดยมีข้อมูลหลักฐานแล้ว หัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคการเมืองเพิกเฉยหรือรู้เห็นเป็นใจในการกระทำความผิด หัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองจะต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาทันที และแจ้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับทราบเหตุในทุกกรณี

แล้วก็ให้พรรคการเมืองมีหนังสือยืนยันความเป็นสมาชิกเดิมของพรรคการเมืองนั้น ๆ ให้มีคณะกรรมการการเลือกตั้งจัดเก็บข้อมูลไว้ อันนี้หมายถึงเราต้องการให้สมาชิกพรรคการเมืองนั้นเป็นปัจจุบัน สามารถควบคุมตรวจสอบได้ด้วยระบบที่เป็นมาตรฐาน ไม่ใช่สักแต่ว่ามีสมาชิกพรรคการเมืองแล้ว กำหนดแล้ว แล้วต่อไปจะได้เงินสนับสนุน ซึ่งอันนี้เราคิดว่าถ้ายืนยันมาแล้วแปลว่าหัวหน้าพรรคจะต้องรับผิดชอบต่อบรรดาสมาชิกที่มีนั้น จะซ้ำซ้อน จะเป็นข้อมูลที่จริงหรือไม่จริง อันนี้จะผูกพันต่อหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคนะครับ นอกจากนั้นยังมีรายละเอียดอื่น ๆ ขอให้ท่านสมาชิก ----

ได้โปรดพิจารณาอ่านเอานะครับ ส่วนในหน้า ๖ ซึ่งจะเกือบเป็นหน้าสุดท้ายนั้นมีประเด็นสำคัญก็คือ ในข้อ ๒ เราเน้นว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งนั้นจะต้องติดตามตรวจสอบและแสวงหาข้อเท็จจริงในพื้นที่ก่อนเลือกตั้ง ระหว่างการเลือกตั้งและหลังเลือกตั้ง โดยการจัดส่งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งส่วนกลางหรือจากหน่วยงานอื่นใดเข้าไปในพื้นที่ และจัดตั้งหน่วยเคลื่อนที่เร็วในพื้นที่เพื่อทำหน้าที่ในการเสาะแสวงหาข่าวในเชิงลึก อันจะทำให้เกิดความพร้อมในการจัดการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม พร้อมทั้งต้องจัดทำบัญชีโครงสร้างบุคคลที่ทุจริตการเลือกตั้งและซื้อเสียงเพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตการเลือกตั้ง ผมคิดว่าประเด็นนี้สอดรับกับท่านประธาน กรธ. ที่ให้สัมภาษณ์ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐหน้า ๓ วันนี้ ท่านบอกเลย กกต. จะต้องทำงานในลักษณะเชิงรุก ไม่ใช่นั่งรอคนร้อง และท่านบอกการปราบปรามการทุจริตลองเอาจริงให้ปรากฏสัก ๕ คน ๑๐ คน จะได้ผลชะงัด แล้วก็จะทำให้ยุติการทุจริตได้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องคอร์รัปชันหรือการซื้อสิทธิขายเสียง อันนี้ผมคิดว่าตรงและเป็นไปในแนวทางที่กรรมาธิการของเราเสนอ นอกจากนั้นก็ยังเป็นเรื่องของกระบวนการที่เสนอโทษในเชิงแรงในเรื่องของบทกำหนดโทษ และมาตรการในการสืบสวนสอบสวนการวินิจฉัยในลักษณะที่เร็ว ๑๕ วัน ๓๐ วัน ทั้งหมดเหล่านี้เชื่อเหลือเกินว่าจะเป็นข้อเสนอหนึ่งซึ่งอันจะทำให้ กกต. ทำงานได้อย่างเข้มแข็ง และป้องกันการทุจริตซื้อสิทธิขายเสียงได้ จึงเสนอที่ประชุมเพื่อโปรดพิจารณาให้ข้อสังเกตด้วย กราบขอบพระคุณครับท่านประธานครับ

นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง) : จะเป็นท่านใดคะ

นายวันชัย สอนศิริ (กรรมาธิการ) : ท่านคำนูณ

นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง) : ท่านคำนูณนะคะ เชิญท่านคำนูณ สิทธิสมาน ค่ะ

นายคำนูณ สิทธิสมาน (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศที่เคารพ ผม นายคำนูณ สิทธิสมาน สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ในฐานะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง กระผมจะขอรายงานผ่านท่านประธานไปยังเพื่อนสมาชิก เฉพาะเรื่องบทเฉพาะกาล

ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นข้อเสนอของคณะกรรมาธิการ ซึ่งก็เป็นประเด็นที่มีความเห็นแตกต่างหลากหลายกันในสังคม เป็นวิวาทะกันก็มีนะครับ ก็คือประเด็นว่าด้วยเซตซีโร (Set Zero) หรือควรจะเซตซีโร (Set Zero) หรือไม่ เซตซีโร (Set Zero) คืออะไรครับ ก็คือว่าถ้าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศใช้ มีผลใช้บังคับ ถ้ากำหนดให้มีการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งใหม่หมดทั้งชุด ถ้าอย่างนั้นเรียกว่าเซตซีโร (Set Zero) ครับ แต่ถ้าไม่ว่าจะเป็นไปในสถานใด กระผมขออนุญาตไล่เลียงพาท่านประธานและเพื่อนสมาชิกไปตามลำดับดังนี้นะครับ ความจริงถ้าเพื่อนสมาชิกมีรัฐธรรมนูญฉบับรอการประกาศใช้อยู่ในมือก็จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งครับ เพราะว่าที่คณะกรรมาธิการพิจารณานี้เป็นไปตามตัวบทของรัฐธรรมนูญ หลักกฎหมายแล้วก็หลักนิติธรรมทั้งสิ้น ไม่ได้มีประเด็นของตัวบุคคลหรือความปรารถนาส่วนบุคคลใดมาปะปนแม้แต่น้อย ----------

ท่านประธานครับ ปกติเมื่อมีการยึดอำนาจบุคคลที่ดำรงตำแหน่งอยู่ตามรัฐธรรมนูญเก่าที่ยกเลิกไปก็จะต้องพ้นจากตำแหน่งไป แต่ในการยึดอำนาจ ๒ ครั้งหลัง ก็คือ ครั้งปี ๒๕๔๙ และครั้งล่าสุด ปี ๒๕๕๗ นั้น เนื่องจากเป็นการยึดอำนาจแล้วก็ยกเลิกรัฐธรรมนูญที่เริ่มบัญญัติให้มีองค์กรอิสระ ก็คือรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ และรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ คณะที่ยึดอำนาจนั้นจึงเห็นว่าผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระก็ดี ผู้ดำรงตำแหน่งในศาลรัฐธรรมนูญก็ดี มิได้กระทำความผิดแต่ประการใด และตรงกันข้ามการที่ท่านเหล่านั้นจะอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปก็เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อชาติบ้านเมือง สำหรับคณะกรรมการการเลือกตั้งชุดนี้ จึงมีประกาศของคณะ คสช. ฉบับที่ ๑๑/๒๕๕๗ ให้องค์กรอิสระดำรงตำแหน่งอยู่ต่อไป รวมทั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญด้วย นอกจากนั้นยังมีประกาศ คสช. ฉบับที่ ๒๔ ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ รวม ๕ ฉบับ มีผลใช้บังคับอยู่ต่อไป ๑ ใน ๕ ฉบับนั้นก็คือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ท่านประธานครับ แต่การดำรงตำแหน่งอยู่ต่อไปนี้ไม่ได้หมายความว่าจะต้องดำรงตำแหน่งอยู่ตลอดไปจนครบวาระที่ท่านได้รับการสรรหาเข้ามา ซึ่งเรื่องนี้รัฐธรรมนูญฉบับรอการประกาศใช้ได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๗๓ เป็นมาตราสำคัญนะครับ มาตรา ๒๗๓ นั้นเป็นบทเฉพาะกาลในร่างรัฐธรรมนูญกำหนดไว้ว่าให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ยังคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป เพราะฉะนั้นแน่นอนครับว่าเมื่อรัฐธรรมนูญประกาศใช้ซึ่งคาดว่าจะเป็นในช่วงเดือนพฤศจิกายนนี้ คณะกรรมการการเลือกตั้งและกรรมการองค์กรอิสระทั้งหลายก็จะยังคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปไม่ต้องพิจารณาเหตุผลอื่น แต่ว่ามาตรา ๒๗๓ นั้นไม่ได้เขียนไว้เพียงแค่นี้ แต่กล่าวต่อไปว่า และเมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องที่จัดทำขึ้นตามมาตรา ๒๖๗ ใช้บังคับแล้ว การดำรงตำแหน่งต่อไปเพียงใดให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว นั่นก็คือหมายความว่ารัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๓ กำหนดไว้ ๒ ขยักครับ

ขยักแรก ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญก็ดี กรรมการองค์กรอิสระทั้งหลายก็ดี รวมทั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งยังคงปฏิบัติหน้าที่อยู่ต่อไปไม่ต้องพิจารณาเรื่องอื่นเลย แต่จะดำรงตำแหน่งอยู่ต่อไปเพียงใดนั้น ให้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้อง ซึ่งในกรณีนี้ก็คือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง อันนี้ก็เป็นประเด็นที่พวกเราจะต้องเสนอแนะต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญต่อไป เพราะว่าในขณะนี้ก็มีแนวความคิดอยู่ ๒-๓ แนวความคิด แนวความคิดหนึ่งก็เป็นแนวความคิดของคณะกรรมการการเลือกตั้งเองที่ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งมายังคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจริงอยู่ครับ หน้าที่ในการจัดทำพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทุกฉบับเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญภายใน ๘ เดือน แล้วก็ส่งให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาให้เสร็จภายใน ๖๐ วันตามมาตรา ๒๖๗ ----------

แต่ว่าในทางปฏิบัติแล้วคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญทุกชุด ในเบื้องต้นก็มักที่จะให้องค์กรอิสระทั้งหลายแหล่ยกร่างตามความเห็นของท่านเสนอมายังกรรมการร่างรัฐธรรมนูญก่อน เพราะฉะนั้นจึงปรากฏเป็นแนวความคิดแรกปรากฏออกมา ซึ่งเป็นแนวความคิดของคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งได้เสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งต่อกรรมการร่างรัฐธรรมนูญไปเมื่อสัปดาห์ที่แล้ว ซึ่งก็มีบทเฉพาะกาลระบุไว้ชัดเจนรายมาตรา ๔๖ ว่าให้คณะกรรมการการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับเป็นกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... และตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้รวมทั้งให้ดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระ โดยให้เริ่มนับวาระตั้งแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง อันนี้ก็หมายความว่านี่คือแนวความคิดหนึ่งที่คณะกรรมการการเลือกตั้งท่านมีความเห็นว่าควรบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งว่าให้คณะกรรมการการเลือกตั้งชุดเดิมนั่นแหละดำรงตำแหน่งอยู่ตลอดไปจนครบวาระนับตั้งแต่วันที่ท่านได้รับการสรรหามา อันนี้เป็นแนวความคิดหนึ่ง กระผมจะไม่พูดว่าถูกหรือผิด แต่สาเหตุที่แนวความคิดนี้มีปัญหาและคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองนั้นมีความเห็นว่าควรเสนอแนะต่อกรรมการร่างรัฐธรรมนูญไปในอีกแนวทางหนึ่งนั้นก็เพราะอะไรครับท่านประธาน ก็เพราะว่ารอยต่อของรัฐธรรมนูญ ๒ ฉบับ คือรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ กับว่าที่รัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๙ รอยต่อของรัฐธรรมนูญ ๒ ฉบับนั้นก็คือปรากฏข้อเท็จจริงว่า ว่าที่รัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๙ นั้นได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะเข้ามาดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระรวมทั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญนั้นแตกต่างไปจากรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ แตกต่างอย่างไรครับ กระผมค่อนข้างลำบากใจถ้าผมจำเป็นจะต้องพูดถึงมาตราว่าที่รัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๙ ถ้าเพื่อนสมาชิกสามารถที่จะหาได้หรือทางเจ้าหน้าที่ของสภาจะหาให้เพื่อนสมาชิกได้อ่านตามไปด้วยก็จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งครับ เพราะว่าประเด็นนี้เป็นประเด็นสำคัญอย่างยิ่ง กล่าวคือคุณสมบัติของคณะกรรมการการเลือกตั้งรัฐธรรมนูญกำหนดไว้ ๓ กลุ่ม กลุ่มแรกก็คือคุณสมบัติทั่วไปของผู้ที่จะดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระทั้งหมดอยู่ในมาตรา ๒๑๖ ในมาตรา ๒๑๖ ก็ประเภทว่ามีอายุไม่ต่ำกว่า

๔๕ ปี แต่ไม่เกิน ๗๐ ปี และยังโยงไปถึงคุณสมบัติของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในมาตรา ๒๐๑ และมาตรา ๒๐๒ ที่อยู่ข้างหน้าด้วยนะครับ กระผมขอเน้นเฉพาะมาตรา ๒๐๒ ของว่าที่รัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๙ ที่จำเป็นต้องเน้นเพราะว่ามันก็จะเป็นประเด็นต่อไปในอนาคต ก็ขออภิปรายเพื่อบันทึกไว้ว่ามาตรา ๒๐๒ (๑) ซึ่งจะต้องเป็นคุณสมบัติของผู้ที่จะดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระทุกประเภท รวมทั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในรัฐธรรมนูญใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๙ นั้น (๑) กล่าวไว้ว่าจะต้องไม่เคยเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระใด กล่าวคือรัฐธรรมนูญเขาวางหลักไว้ว่าบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถ มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ถ้าจะรับใช้ชาติด้วยการเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหรือเป็นกรรมการองค์กรอิสระนั้นในชีวิตนี้ท่านเป็นได้หนึ่งเดียว ----------

ไม่ใช่เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญพอครบวาระแล้วมาเป็นกรรมการองค์กรอิสระอื่น หรือเป็นกรรมการองค์กรอิสระอื่นพอครบวาระแล้วมารับการสรรหาเป็นกรรมการองค์กรอิสระอื่น อันนี้ก็เป็นเรื่องใหม่ที่รัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ ไม่ได้บัญญัติไว้ ผมคงจะไม่สามารถที่จะอภิปรายได้ครบทุกประเด็น

กลุ่มที่ ๒ นี่ก็สำคัญนะครับ ก็คือคุณสมบัติเฉพาะของคณะกรรมการการเลือกตั้งอยู่ในมาตรา ๒๒๒ ในมาตรานี้ที่สำคัญอย่างยิ่ง ผมขอเน้นก็คือมาตรา ๒๒๒ (๒) กำหนดให้กรรมการการเลือกตั้งกลุ่มที่ได้รับการคัดเลือกจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกานั้นจะต้องเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีผู้พิพากษาหรือตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีอัยการมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๕ ปี อันนี้ก็เป็นเรื่องใหม่ที่แตกต่างจากรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐

และคุณสมบัติกลุ่มที่ ๓ ก็มาจากมาตรา ๒๒๒ ที่โยงไปให้นำคุณสมบัติของกรรมการ ป.ป.ช. ในมาตรา ๒๓๒ มาใช้บังคับด้วยเฉพาะมาตรา ๒๓๒ (๒) ถึง (๗) ซึ่งมีประเด็นที่ผมอยากจะขอเน้นเฉพาะมาตรา ๒๓๒ (๔) ซึ่งเป็นคุณสมบัติของ ป.ป.ช. แต่ว่าคุณสมบัติของ กกต. ให้นำเอามาใช้ด้วย ก็คือ (๔) ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปี และยังมีผลงานวิชาการเป็นที่ประจักษ์ อันนี้ก็เป็นคุณสมบัติใหม่ที่รัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ ไม่มี ผมเลือกเน้นมาเป็นบางประเด็นเพื่อให้ท่านประธานและเพื่อนสมาชิกได้ตามรัฐธรรมนูญไปดูคุณสมบัติ ผมย้ำอีกทีนะครับว่า ๓ กลุ่ม มาตรา ๒๑๖ มาตรา ๒๒๒ มาตรา ๒๓๒

นอกจากนั้นสิ่งที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีความแตกต่างไปจากองค์กรอิสระอื่นและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมากเป็นพิเศษที่สุดก็คือนอกจากรัฐธรรมนูญใหม่จะบัญญัติให้มีคุณสมบัติที่เข้มข้นขึ้นกว่าเดิมแล้ว รัฐธรรมนูญใหม่ท่านยังบัญญัติเพิ่มจำนวนของคณะกรรมการการเลือกตั้งขึ้นอีก ๒ คน จากเดิม ๕ คน รวมเป็น ๗ คน เพราะฉะนั้นโครงสร้างของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญใหม่ที่จะประกาศใช้ภายในเดือนสองเดือนนี้จึงแตกต่างจากรัฐธรรมนูญเก่าทั้งด้านคุณสมบัติ ทั้งด้านจำนวนต่อให้บัญญัติไว้ในบทเฉพาะกาลของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าให้กรรมการการเลือกตั้งชุดเก่าดำรงตำแหน่งอยู่ต่อไปจนจบครบวาระนั้น ถึงอย่างไรก็ต้องมีการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งใหม่เข้ามา

เพื่อให้ครบตามรัฐธรรมนูญอีก ๒ คนอยู่แล้ว ท่านประธานครับ อันนี้ก็เป็นปัญหาช่วงรอยต่อของรัฐธรรมนูญมาทุกยุคทุกสมัยในหลายกรณีนะครับ การพ้นจากวาระ การสรรหาใหม่ บางทีก็ไม่อาจแก้ไขได้ด้วยกฎหมายปกติ เฉพาะหลังการยึดอำนาจครั้งนี้ ผมเสียดายท่านสมาชิกปานเทพ กล้าณรงค์ราญ ขออนุญาตเอ่ยนามท่านลับหลัง ----------

แต่ไม่ใช่เรื่องเสียหายท่านไม่อยู่ แต่ว่ารอยต่อต่าง ๆ เหล่านี้เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ดำเนินไปได้ในกรณีประธาน ป.ป.ช. ท่านปานเทพท่านเป็นคนหนึ่งที่เป็นประวัติศาสตร์ท่านเป็นต้นเหตุที่ให้มีการออกมาตรา ๔๔ ถ้าผมจำไม่ผิดรวมทั้งสิ้นถึง ๓ ครั้ง ก็คือเรื่องการสิ้นสุดจากตำแหน่ง การดำรงตำแหน่งต่อไปเพื่อให้มันราบรื่นที่สุด เพราะฉะนั้นเรื่องนี้เป็นประเด็นปกติของรอยต่อรัฐธรรมนูญ และเมื่อมีรัฐธรรมนูญใหม่บัญญัติให้คุณสมบัติและจำนวนของกรรมการองค์กรอิสระแตกต่างไปจากรัฐธรรมนูญเก่าเราควรจะต้องมีหลักคิดอย่างไรครับ ท่านประธานครับ หลักคิดทั่วไปก็คือด้านหนึ่งถึง ๒ ด้าน ด้านหนึ่งก็ไม่ควรให้คนเก่าเขาเสียสิทธิเพราะว่าเขาได้รับการสรรหามาตามรัฐธรรมนูญเก่าที่เขามีคุณสมบัติครบถ้วน และเขาอยู่ยังไม่ครบวาระก็ควรให้เขาอยู่จนครบวาระใช่ไหมครับ เพราะเขาเป็นผู้สุจริต ก็ใช่ครับนี่ด้านหนึ่ง แต่อีกด้านหนึ่งก็คือจำเป็นที่จะต้องให้กลไกตามรัฐธรรมนูญใหม่สามารถบังคับใช้ได้ใช่ไหมครับ เพราะว่าเมื่อมีรัฐธรรมนูญใหม่ก็แสดงว่ารัฐธรรมนูญเก่านั้นอาจจะมีปัญหาไม่ครบถ้วนบางประการ รัฐธรรมนูญใหม่เขาจึงกำหนดคุณสมบัติใหม่ขึ้นมาเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่และให้กิจการงานเพื่อประเทศชาตินั้นมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพราะฉะนั้นการจะคำนึงถึงเรื่องรอยต่อของรัฐธรรมนูญนั้นจะพิจารณาด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียวไม่ได้ครับ แน่นอนต้องรักษาสิทธิของคณะกรรมการที่มาตามรัฐธรรมนูญชุดเก่าไว้เพราะเขาเป็นผู้สุจริต แต่อีกด้านหนึ่งก็ต้องทำให้บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญใหม่นั้นใช้บังคับใช้ได้โดยเร็วที่สุดด้วย เพราะไม่เช่นนั้นจะมีรัฐธรรมนูญใหม่มาทำไมล่ะครับ ว่าที่รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๙ เขาต้องมีเหตุผลสิครับที่เพิ่ม กกต. เป็น ๗ คน ว่าที่รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๙ เขาต้องมีเหตุผลสำคัญสิครับถึงกำหนดคุณสมบัติของ กกต. ชุดใหม่ให้เข้มข้นขึ้น นี่ก็คือความยากของเราในการพิจารณาโดยคำนึงถึงทั้ง ๒ ด้านนี้ หลักปฏิบัติที่เคยเป็นมาโดยทั่วไปในอดีตก็คือให้คณะกรรมการชุดเก่าสิ้นสุดลงและให้มีการสรรหาคณะกรรมการชุดใหม่โดยไม่ตัดสิทธิคณะกรรมการชุดเก่าที่จะเข้ารับการสรรหาด้วย ก็เป็นการพบกันครึ่งทาง เพราะว่าการดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญดำรงตำแหน่งได้วาระเดียวทั้งชีวิตนะครับ แต่ในเมื่อชุดเก่าท่านถูกกระทบสิทธิโดยที่ท่านเป็นผู้สุจริตก็ควรให้สิทธิท่านได้รับการสรรหาด้วยในเงื่อนไขที่ว่าท่านมีคุณสมบัติที่จะเข้ารับการสรรหา อันนี้ก็เป็นหลักทั่วไปครับ ท่านประธานที่เคารพครับ

ข้อเสนอของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่เสนอต่อ กรธ. นั้น คณะกรรมาธิการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองนั้นค่อนข้างจะมีมติเป็นเอกฉันท์ว่าไม่เห็นด้วยในบทเฉพาะกาลที่ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งชุดเก่านั้นอยู่ไปจนครบวาระ ทั้งนี้ก็ด้วยเหตุผลเดียวครับ ด้วยเหตุผลที่ว่าจะเป็นการขัดรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๙ เพราะแม้บทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๙ มาตรา ๒๗๓ จะกำหนดไว้ดังที่กระผมได้อ่านให้ท่านประธานแล้วก็เพื่อนสมาชิกฟัง แต่ท่านกำหนดไว้เป็น ๒ ขยัก ขยักแรกนี้อยู่ต่อไปได้แน่นอน แต่เมื่อมีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญออกมาบังคับใช้แล้วการจะอยู่ต่อไปประการใดให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญนั้น หมายถึงระยะเวลาเท่านั้นนะครับ ----------

ไม่ได้หมายถึงคุณสมบัติ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเขาเรียกว่ากฎหมายลูกใช่ไหมครับท่านประธาน ลูกจะไปใหญ่กว่าแม่ได้ไหมครับ แม่บอกกรรมการองค์กรอิสระหรือ กกต. ต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๒๒ มาตรา ๒๑๖ มาตรา ๒๓๒ ลูกมาบัญญัติไว้ในบทเฉพาะกาลว่าให้ชุดเก่าอยู่จนครบวาระโดยไม่ได้พูดเลยว่าชุดเก่านั้นบางคนอาจจะขาดคุณสมบัติหรือไม่ และถ้าบางคนที่อาจจะขาดคุณสมบัตินั้นอยู่ต่อไปก็เท่ากับขัดรัฐธรรมนูญครับท่านอาจจะเห็นว่าไม่ขัด แต่เรื่องนี้ถ้าเขียนแบบนี้รับรองว่าถ้าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญออกไปมีคนร้องศาลรัฐธรรมนูญกันมากมายหลายประเด็นแน่ แล้วทำไมเราไม่ช่วยกันขบคิดให้ถ่องแท้ว่าควรจะทำอย่างไร เพราะฉะนั้นคณะกรรมาธิการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองมีมติเป็นเอกฉันท์ด้วยหลักของรัฐธรรมนูญและหลักของกฎหมายว่าไม่เห็นด้วยกับการให้กรรมการการเลือกตั้งชุดเก่าหรือบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งในบทเฉพาะกาลที่ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งชุดเก่านั้นอยู่ไปจนครบวาระ

อีกแนวความคิดหนึ่งครับท่านประธานก็ที่ได้มีการหารือกันมากในคณะกรรมาธิการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง แล้วก็เป็นประเด็นที่มีการพูดกันในสังคมทั่วไปท่านสมาชิกคงจะได้ยินกันเต็ม ๒ หูนะครับ ก็คือให้มีการสรรหาใหม่ทั้งหมดดีไหม เหตุผลของการเสนอให้มีการสรรหาใหม่ทั้งหมดนั้นก็มีดังนี้คือ ๑. ถึงอย่างไรก็ต้องมีการสรรหาใหม่ ๒ คนอยู่แล้ว ๒. มีความเป็นไปได้ว่าในคณะกรรมการการเลือกตั้ง ๕ คนนั้น ชุดปัจจุบันชุดที่มาตามรัฐธรรมนูญเก่านั้น เมื่อรัฐธรรมนูญใหม่ประกาศใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใหม่ไม่มีสิทธิไปยกเว้นคุณสมบัติ อาจจะมีบางคน ขอประทานโทษขอกล่าวย้ำอาจจะมีบางคนที่ขาดคุณสมบัติ เพราะฉะนั้นก็อาจจะต้องมีการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งเข้ามาเสริมมากกว่า ๒ คนตามรัฐธรรมนูญใหม่ อาจจะเป็น ๓ อาจจะเป็น ๔ หรืออาจจะเป็น ๕ ผมไม่ยืนยันข้อเท็จจริงและไม่ทราบ เพราะว่าไม่ประสงค์จะไปติดตามคุณสมบัตินะครับ เพราะฉะนั้นในเมื่อจะต้องมีการสรรหาในบางกรณีถึงครึ่งหนึ่งของคณะกรรมการแล้ว สู้ให้มีการสรรหาใหม่ทั้งหมดแล้วไม่ตัดสิทธิคนเก่าที่จะเข้ารับการสรรหาด้วยหากคุณสมบัติครบดีหรือไม่ เหตุผลก็เพราะว่าไม่ใช่เหตุผลของผมนะครับเหตุผลของผู้เสนอแนวความคิดนี้ก็คือเพราะไม่เช่นนั้นมันจะเกิดการลักลั่นกันระหว่าง

กรรมการชุดเก่าที่ยังคงอยู่กับกรรมการชุดใหม่ที่ได้รับการสรรหาเข้ามาไม่ว่าจะเป็น ๒ คน ตามรัฐธรรมนูญใหม่หรือมากกว่า ๒ คน หากกรรมการการเลือกตั้งชุดเก่านั้นมีบางคนขาดคุณสมบัติ มันจะมีวาระเขย่งกัน ๒ ท่านนี้อยู่ ๖ ปี อีก ๓ ท่านอยู่ยืดออกไปอีก ๗ ปี นับตั้งแต่วันได้รับการสรรหานี่นะครับ มันจะมีปัญหาหรือไม่ กรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองนั้นพิจารณาว่าเรื่องนี้ไม่น่ามีปัญหา เพราะทุกคนก็ต่างเข้ามาทำหน้าที่เพื่อประเทศชาติเช่นกัน วาระจะเขย่งไปบ้างก็คงไม่เป็นอะไร แต่ก็มีอีกเหตุผลหนึ่งที่มีการเสนอขึ้นมาจากผู้ที่เขามีความเห็นว่าควรให้มีการสรรหาใหม่ทั้งหมด เราก็ได้หยิบมาพิจารณาด้วยอีกเหตุผลหนึ่งก็คือว่ามันจะเป็นการรอนสิทธิของคณะกรรมการการเลือกตั้งชุดใหม่ที่ได้รับการสรรหาเข้ามาหรือไม่ ----------

ที่จะไม่มีสิทธิเลือกประธานคณะกรรมการการเลือกตั้งเอง ท่านประธาน ประเด็นนี้ก็คือว่าเมื่อมีการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งเสร็จแล้ว รัฐธรรมนูญกำหนดให้ผู้ที่ได้รับการสรรหาทุกคนนั้นเลือกประธานขึ้นมาคนหนึ่ง แล้วก็นำความขึ้นกราบบังคับทูลพร้อมกัน พระบรมราชโองการก็จะเป็นประกาศแต่งตั้งประธานคณะกรรมการการเลือกตั้งและกรรมการการเลือกตั้ง ทีนี้สิ่งที่เป็นประเด็นก็คือรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๘ วรรคสอง ที่กำหนดให้นำมาตรา ๒๐๘ วรรคสองที่ว่าด้วยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมาบังคับใช้ด้วยกับกรรมการองค์กรอิสระซึ่งแตกต่างโดยสิ้นเชิงกับรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ก็คือว่าท่านกำหนดไว้โดยชัดเจนเลยครับว่าประธานองค์กรอิสระ ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ถ้าลาออกจากตำแหน่งประธานศาลรัฐธรรมนูญหรือประธานองค์กรอิสระแล้ว ต้องพ้นจากตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและกรรมการองค์กรอิสระด้วย ท่านเปิดดูมาตรา ๒๑๘ วรรคสอง และมาตรา ๒๐๘ วรรคสอง เพราะฉะนั้นประธานคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่มีสิทธิลาออกจากตำแหน่งประธานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ยกเว้นว่าท่านสมัครใจที่จะลาออกจากคณะกรรมการการเลือกตั้งด้วย ประเด็นข่าวที่ได้ยินกันมาข้างนอกนั้นเป็นข่าวที่เป็นไปไม่ได้เพราะรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๘ ประกอบมาตรา ๒๐๘ กำหนดไว้โดยชัดเจน ทีนี้มันก็จะเป็นประเด็นครับท่านประธาน สมมุติว่าให้กรรมการการเลือกตั้งชุดเก่าอยู่ต่อไปจนครบวาระทั้งหมดตามแนวความคิดแรกซึ่งกรรมาธิการไม่เห็นด้วย แล้วมีการสรรหากรรมการการเลือกตั้งใหม่ ๒ คนเข้ามานี้นะครับ มันก็จะเกิดเป็นประเด็นว่า ๒ คนใหม่เขามาตามรัฐธรรมนูญใหม่ เขามีคุณสมบัติที่เข้มขึ้น ถูกหรือไม่ผมไม่ทราบ แต่รัฐธรรมนูญโดยผลประชามติมันต้องเป็นไปเช่นนั้นนะครับ แต่เขากลับไม่มีสิทธิเลือกประธานคณะกรรมการการเลือกตั้งของเขาเอง อันนี้ก็เป็นประเด็นที่เราหยิบยกขึ้นมาหารือ แต่ว่าเราก็ไม่ได้มีความเห็นใดความเห็นหนึ่งสรุปออกมาเพราะเห็นว่าไม่อยากให้เป็นประเด็นทางการเมือง คณะกรรมาธิการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองจึงสรุปออกมาในเอกสารหน้า ๗ ในบทเฉพาะกาล อาจจะพูดได้ว่าเป็นแนวทางกลาง ๆ หรือกลางระหว่าง ๒ ทาง ทางหนึ่งที่บอกว่าให้ชุดเก่าอยู่ไปจนครบวาระ ทางนี้เราไม่เห็นด้วย อีกทางหนึ่งที่บอกว่าให้รีเซต (Reset) ให้เซตซีโร (Set Zero) ใหม่ คือให้สรรหากรรมการชุดใหม่ทั้งหมดทันทีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญบังคับใช้ เราก็ยังไม่ถึงกับไม่เห็นด้วย เรารับฟัง แต่เราก็เสนอหนทางกลาง ๆ ว่าหลักการควรจะต้องเป็นอย่างนี้ครับ ๑ ๒ ๓ ก็คือแน่นอนครับ

สปท. ๕๑/๒๕๕๙ ศิริรัตน์ ๑๙/๒

เป็นไปตามมาตรา ๒๗๓ เมื่อรัฐธรรมนูญประกาศใช้กรรมการการเลือกตั้งทุกคนขาดคุณสมบัติหรือไม่ขาดคุณสมบัติตามรัฐธรรมนูญใหม่ไม่ต้องพิจารณา ท่านอยู่ต่อไปปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งจะประกาศใช้ แล้วก็ให้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าให้กรรมการการเลือกตั้งที่ไม่ขัดคุณสมบัติตามรัฐธรรมนูญใหม่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปไม่ใช่จนครบวาระนะครับ ครบ ๗ ปีเลยนะครับ ๗ ปีนี้เป็นวาระตามรัฐธรรมนูญใหม่ ๓. ก็คือว่าให้สรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งชุดใหม่ทั้ง ๒ คนที่รัฐธรรมนูญเพิ่มเข้ามา ----------

และจะกี่คนไม่ทราบถ้ามีคณะกรรมการการเลือกตั้งชุดเก่าขาดคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่ง อันนี้ก็เป็นทิศทางที่กรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองเสนอมาในหน้า ๗ ข้อ ๑ ข้อ ๒ ข้อ ๓ ผมไม่จำเป็นต้องอ่านนะครับ แต่อย่างไรก็ดีผมเห็นว่าน่าจะต้องมีเพิ่มเติมขึ้นมาข้อหนึ่ง จะเพิ่มเติมเป็นลายลักษณ์อักษร หรือจะแนบในหนังสือที่ไปสู่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญก็สุดแท้แต่นะครับว่าในบรรดาพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทั้ง ๑๐ ฉบับ และในบรรดาพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่จำเป็นกับการเลือกตั้งทั่วไป ๔ ฉบับนี่นะครับ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศมีความเห็นอย่างแรงกล้าที่ขอให้ทั้งกรรมการร่างรัฐธรรมนูญและสภานิติบัญญัติแห่งชาติเร่งทำคลอดพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งออกมาก่อน ก่อนฉบับอื่นอย่างน้อยสัก ๓๐ วัน หรือ ๖๐ วัน ทั้งนี้เพราะอะไรครับ ก็เพราะว่าโรดแมป (Roadmap) ของการนำไปสู่การเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญนี้จะเริ่มต้นนับ ๑ นับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใช้บังคับ ๑๕๐ วัน หรือ ๕ เดือน ทีนี้ถ้าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งไปคลอดออกมาพร้อมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง ส.ส. นี่นะครับ แล้วเกิดบังเอิญมีผลสรุปออกมาตามที่กรรมาธิการเสนอไปนี่มันก็จะต้องมีการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งใหม่ขึ้นมา ถึงแม้ว่าจะใช้เวลา ๓๐ วัน แต่เอาเข้าจริง ๆ แล้วเกินครับ ๔๕ วัน มี มันก็จะทำให้การเตรียมการเลือกตั้งมันสะดุดลงหรือไม่ราบรื่นเท่าที่ควร แต่ถ้าเผื่อเราบริหารจัดการโดย กรธ. โดย สนช. นี่นะครับ ให้พิจารณาพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งให้เสร็จก่อนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้วก็การได้มาซึ่ง ส.ว. อีกฉบับหนึ่งนี่นะครับ ออกมาก่อนสัก ๓๐ วัน หรือ ๖๐ วัน ก็จะแก้ปัญหานี้ทั้งสิ้นทั้งปวงได้ครับ ท่านประธานครับ ความจริงก็ยังมีแนวความคิดอื่นอีก ๒-๓ แนวความคิดนะครับ แนวความคิดหนึ่งที่กรรมาธิการเรายังไม่ได้พิจารณาก็คือว่าถ้าเพื่อป้องกันปัญหาทั้งหมดนี่เรากำหนดให้กรรมการการเลือกตั้งชุดเก่าเฉพาะที่ไม่ขาดคุณสมบัติ หรือที่ขาดคุณสมบัติแล้วให้อยู่ต่อไปจนกว่าจะจัดการเลือกตั้งครั้งแรกเสร็จสิ้นเลย แล้วดำเนินการสรรหาจะดีหรือไม่ อันนี้ก็เป็นอีกแนวความคิดหนึ่ง

ซึ่งกรรมาธิการไม่ได้ทำรายงานไว้ แต่กระผมขอนำมารายงานท่านประธานผ่านไปยังเพื่อนสมาชิก แล้วก็หวังว่าเพื่อนสมาชิกจะได้ให้ความเห็นกันอย่างกว้างขวาง ขอเรียนย้ำนะครับว่าในการพิจารณาของกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง พิจารณาไปตามหลักรัฐธรรมนูญล้วน ๆ แล้วก็ได้ปรึกษาหารือกับกูรู (Guru) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมายของประเทศมาแล้วครบถ้วน ไม่ได้มีความเห็นโดยเอาตัวบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มบุคคลใดบุคคลหนึ่งมาเป็นตัวตั้ง และไม่ได้มีการนำคุณสมบัติของคณะกรรมการการเลือกตั้งชุดปัจจุบันเข้ามาประกอบการพิจารณาด้วยเลยแม้แต่น้อย ที่จำเป็นจะต้องพูดถึงก็เพราะหลีกเลี่ยงไม่ได้จริง ๆ อย่างเช่น ประเด็นที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ว่าประธานคณะกรรมการการเลือกตั้งนั้น ถ้าจะลาออกจากตำแหน่งประธานคณะกรรมการการเลือกตั้งก็ต้องถือว่าพ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการการเลือกตั้งไปด้วย อันนี้ก็จำเป็นที่ต้องพูดไว้เพราะเป็นเรื่องที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ในมาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๑๘ ทุกประการก็มีที่มาดังประการนี้ กราบขอบพระคุณครับ

นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่สอง) : ขอบพระคุณค่ะ ต่อไปเชิญท่านฐิติวัจน์ กำลังเอก ผู้ทรงคุณวุฒิพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม อดีตสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ เชิญค่ะ

พลเอก ฐิติวัจน์ กำลังเอก (กรรมาธิการ) : เรียนท่านประธานที่เคารพและเพื่อนสมาชิกทุกท่าน วันนี้ผมอยากจะกราบเรียนท่านประธานผ่านไปยังเพื่อนสมาชิกทุกท่านว่าเรากำลังสร้างประวัติศาสตร์หน้าสำคัญของประเทศไทย ทั้งนี้เพราะว่าร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นร่างรัฐธรรมนูญที่ผ่านการประชามติด้วยคะแนนท่วมท้นและจุดใหญ่ใจความของร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้มี ๒ เรื่องครับ เรื่องแรกก็คือธรรมาภิบาล เรื่องที่ ๒ คือการปฏิรูปประเทศของเรา ดังนั้นเมื่อผ่านประชามติแล้ว อยากจะกราบเรียนท่านประธานผ่านไปถึงสมาชิกและสาธารณชนทั้งหลายว่าสิ่งเหล่านี้เป็นเจตนารมณ์ของกฎหมายแห่งปวงประชา ซึ่งกฎหมายแห่งปวงประชานี้ไม่สามารถที่จะสัมฤทธิผลได้ถ้าบุคคลสาธารณะเพิกเฉย ละเลย ต่อจริยธรรมและธรรมาภิบาล ดังนั้นท่านผู้เป็นบุคคลสาธารณะท่านจะต้องทำตัวให้เป็นตัวอย่างครับ ผมอยากจะอัญเชิญพระราชนิพนธ์บทละครเรื่องตามใจท่านในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวที่ท่านได้ทรงแปลมาจากแอส ยู ไลค์ อิท (As You Like It) ของปราชญ์ชาวอังกฤษวิลเลียม เช็คสเปียร์ ท่านได้กล่าวไว้ว่า โลกนี้คือละครโรงใหญ่ ชายหญิงไซร้เปรียบดังตัวละครนั่น ต่างมียามเข้าออกอยู่เหมือนกัน คนหนึ่งนั้นย่อมเล่นตัวนานา แต่สำหรับคนไทยเรานะครับอาจจะคุ้นเคยในบทละครรามเกียรติ์ ซึ่งละครรามเกียรติ์นั้นก็จะพูดถึงวงศ์วานว่านเครือ พูดถึงทศกัณฐ์ พูดถึงพิเภก พูดถึงหนุมาน พระราม พระลักษณ์ อันนี้เราคุ้นกันครับ พวกเรารู้จักโขนกันทุกคนและรู้จักดี แต่ตัวละครเหล่านั้นล้วนสะท้อนพฤติกรรมของคนที่ใช้ชีวิตจริงทั้งสิ้น ผมจึงหวังอย่างยิ่งว่ากฎหมายประกอบร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้จะเป็นกฎหมายที่ยึดหลักเจตนารมณ์ของประชาชน ไม่ทรยศต่อประชาชน เห็นแก่ประโยชน์ของผู้ใดผู้หนึ่ง ถ้าท่านปล่อยช่วงเวลาช่วงนี้ให้ผ่านไปถึงจะไม่มีโอกาสที่จะมีวีรกรรมใด ๆ ที่จะบอกลูกบอกหลานว่าท่านได้ทดแทนบุญคุณของแผ่นดินอย่างไร คนที่สะท้อนบทบาทของตัวละครนั้นถ้าใครอยากเป็นคนดีท่านก็ทำดี แต่ถ้ายามนี้ยามที่บ้านเมืองต้องการความสามัคคีต้องการการปฏิรูปท่านแสดงบทของคนชั่ว ท่านก็จะเหมือนกับคน ประทานโทษนะครับ

๔๑

สปท. ๕๑/๒๕๕๙ อริสา ๒๑/๒

ไม่มีพ่อ ไม่มีเจ้า ทำไมไม่มีพ่อ เพราะวงศ์วานว่านเครือท่านไม่ได้อบรมสั่งสอนท่านเลย ท่านถึงไม่มีความรู้สึกความนึกคิดที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ทำไมพูดถึงว่าไม่มีเจ้า เพราะเมื่อท่านได้พูดกันอยู่ทุกเมื่อเชื่อวันว่าท่านจงรักภักดี แต่เมื่อมีบุคคลที่โปรดเกล้าฯ แล้ว ตามข่าวหนังสือพิมพ์นะครับว่าจะมีการลาออก โปรดเกล้าฯ แล้วทำไมท่านต้องลาออกครับ ผมไม่มีความคิดใด ๆ ก็แล้วแต่นะครับ ทั้งนี้เพราะว่าท่านทั้งหลายคงจะคุ้นเคยกับยางลบดินสอ ---

- ๒๒/๑

ผมว่าท่านคุ้นเคย ทุกคนเคยเขียนหนังสือแล้วก็ท่านก็รู้จักดี เขาว่าอย่างนี้นะครับ ความเชื่อและความศรัทธาเปรียบเสมือนยางลบ ย่อมลบความหวาดระแวงที่มีต่อกัน ในทางกลับกันถ้าความศรัทธาค่อย ๆ หมดต่อไปเรื่อย ๆ ต่อให้ยางลบก้อนใหญ่แค่ไหนก็ต้องลบจนหมดก้อน ความหวาดระแวงย่อมเต็มไปหมดไม่มีใครจะลบได้ เมื่อสังคมใดสิ้นไปด้วยศรัทธา สังคมนั้นก็จะกลายเป็นสังคมแห่งความหวาดระแวง ปิดใจที่จะรับฟังซึ่งกันและกัน ดังนั้นผมอยากจะกราบเรียนท่านประธานถึงเพื่อนสมาชิกว่าขอโอกาสให้คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองได้ส่งรายงานฉบับนี้ไปยังคณะรัฐมนตรี สภานิติบัญญัติแห่งชาติ และคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญและคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป แล้วขอให้มอบหมายผู้แทนของคณะกรรมาธิการได้เข้าชี้แจงเสนอแนะและให้ข้อมูลต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญและสภานิติบัญญัติเกี่ยวกับหลักการสำคัญในการจัดทำเสนอประเด็นสำคัญเพื่อทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ไม่ทรยศต่อประชาชนครับ

นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่สอง) : ขอบคุณนะคะ เป็นอันว่ากรรมาธิการจบการรายงานเรียบร้อยแล้วนะคะ มีผู้ขออภิปราย ๔ ท่าน ท่าน พลตำรวจโท อำนวย นิ่มมะโน ท่าน พลเอก สราวุฒิ ชลออยู่ ท่านกษิต ภิรมย์ ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ไวกูณฑ์ ทองอร่าม นะคะ เรียนเชิญท่านพลตำรวจโท อำนวย นิ่มมะโน อดีตผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค ๑ ค่ะ

พลตำรวจโท อำนวย นิ่มมะโน : ขอบพระคุณครับ กระผม พลตำรวจโท อำนวย นิ่มมะโน สมาชิกลำดับ ๑๙๗ ได้นั่งฟังกรรมาธิการอภิปรายไม่ไว้วางใจคณะกรรมการการเลือกตั้ง พร้อมกับอธิบายให้ความรู้กฎหมายรัฐธรรมนูญในหลายมาตรา ขอบคุณครับ วันนี้เป็นเรื่องของข้อเสนอเพื่อไปประกบ เพื่อไปประกอบกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผมเองไม่แน่ใจครับ มันมีสุภาษิตไทยโบราณอยู่คำหนึ่ง กว่าถั่วจะสุกงาก็ไหม้ ขณะนี้คณะกรรมการการเลือกตั้งส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งและกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ๓-๔ ฉบับ ถึงคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญหมดแล้ว กรธ. รับไว้แล้ว ข้อเสนอนี้วันนี้ถ้าเกิดบังเอิญนะ ผมใช้คำว่า บังเอิญผ่านความเห็นชอบจากสภาไปมันจะทันกาลไหม เพราะสุภาษิตไทยเมื่อสักครู่ความหมายก็คือลักษณะของการทำงานที่มีความรีรอ

สปท. ๕๑/๒๕๕๙ ปิยาพัชร ๒๒/๒

ลังเลใจทำให้แก้ปัญหาได้ไม่ทันท่วงที ทำไมต้องรีรอ ทำไมต้องลังเลใจ ทำไมต้องถอยเข้าถอยออก เดี๋ยวผมจะขออนุญาตอภิปราย เมื่อเรื่องเข้ามาสู่สภาผมในฐานะสมาชิกสภาต้องทำหน้าที่อยู่ ๒ อย่างครับ คืออภิปรายเห็นด้วย สนับสนุน ติติง แต่งเติม เสริมแต่ง คล้อยตามกับอภิปรายไม่เห็นชอบ อึดอัด คัดค้านอย่างใดอย่างหนึ่ง ท่านประธานที่เคารพครับ เรื่องนี้เป็นเรื่องที่เคยพูดกันในสภาแห่งนี้ในบางประเด็นแล้วครับ ก่อนหน้านี้คงจำได้ครับ มีประเด็นที่จะให้กระทรวงมหาดไทยจัดการเลือกตั้งแทน กกต. พอประเด็นนี้ออกไปก็นำเข้ามาสู่สภาแห่งนี้ว่าอย่าพูดนะสภาแห่งนี้จะเสียหาย เพราะเรื่องนั้นยังไม่ผ่านสภาไป จนกระทั่งทั้งนักการเมือง ทั้งนักวิชาการ ทั้งชาวบ้านออกมาวิพากษ์กันให้ลั่น

- ๒๓/๑

สปท. ๕๑/๒๕๕๙ ศิริวรรณ ๒๓/๑

ในอดีตที่ผ่านมาครับ ผมเท้าความนิดหนึ่งครับ กระทรวงมหาดไทยทำหน้าที่จัดการเลือกตั้ง ผมถามกรรมาธิการนิดเดียวครับ ถ้ากระทรวงมหาดไทยจัดการเลือกตั้งดี มีประสิทธิภาพ การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ทำไมถึงเปลี่ยนล่ะครับ ทำไมรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ ถึงได้มาตราให้มีองค์กรอิสระ เขาเรียกกันว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งมาจัดการเลือกตั้งแทนล่ะครับ ทำไมกระทรวงมหาดไทยไม่ทำต่อล่ะครับ องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการการเลือกตั้งที่ตั้งขึ้นมาแทนกระทรวงมหาดไทย เพราะถ้าให้กระทรวงมหาดไทยทำต่อไปมันไม่ไหวแล้วละครับ เพราะกระทรวงมหาดไทยก็รู้กันอยู่ครับว่าสังกัดกับฝ่ายบริหาร เป็นกระทรวงหลักกระทรวงใหญ่กระทรวงหนึ่งซึ่งมีเครือข่ายทั่วประเทศ ดังนั้นเมื่อไปจัดการเลือกตั้งก็หนีไม่พ้นครับ ทั้ง ๆ ที่ยังไม่มีหรือมีแล้วก็แล้วแต่ครับ จะถูกกล่าวหาว่ารัฐบาลในขณะนั้นได้เปรียบ เข้าไปแทรกแซง เข้าไปควบคุม เข้าไปร่วมทุจริต กล่าวหากันถึงขนาดนั้นครับ ถึงได้เปลี่ยนมาเป็นองค์กรอิสระครับ ถ้ากรรมาธิการชุดนี้จะกลับไปให้กระทรวงมหาดไทยจัดการเลือกตั้งอีก ขอความกรุณาครับ ท่านกรรมาธิการท่านกลับไปค้นหาคำวิพากษ์วิจารณ์ เสียงคัดค้านต่อต้านจากประชาชนว่ามันดังขนาดไหน ถึงได้เปลี่ยนมาเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งเป็นองค์กรอิสระ ถ้าท่านตอบคำถามตรงนั้นผมไม่ได้ ท่านถอยออกไปครับ ถอนออกไปครับ ท่านอย่ามาบอกว่าให้ กกต. คุมนโยบายให้กระทรวงมหาดไทยจัดการเลือกตั้ง การจัดนั่นแหละครับสำคัญที่สุด ท่านถอยเถอะครับ ถ้าข้อเสนอพรรค์อย่างนี้ไปผมอายครับ ผมอายเสียงคัดค้านจากประชาชน ถ้าท่านจะเถียงว่า กกต. จัดการเลือกตั้งเองไม่มีศักยภาพ ท่านไปคิดดูใหม่ครับ ในกฎหมายทุกฉบับที่ผ่านมาเขาให้อำนาจ กกต. มีอำนาจที่จะให้ข้าราชการทุกหมู่เหล่าเข้าสนับสนุนการเลือกตั้ง และในความเป็นจริงอยู่ขณะนี้ก็ใช้กระทรวงมหาดไทยอยู่ด้วย ในกรุงเทพมหานครเห็นชัดครับ สำนักงานเขตจัดการเลือกตั้งครับ

ประเด็นที่ ๒ ครับ เรื่องนี้ค่อนข้างที่จะสำคัญยิ่งครับ อยู่ในหน้า ๔ (๓) ขออนุญาตอ่านนิดหนึ่งครับ ในแผนการปฏิรูปของคณะกรรมาธิการนี่แหละครับบอกว่า กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดให้สรรหาและแต่งตั้งจากผู้ที่ไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัด

ที่ดำรงตำแหน่ง แปลเป็นไทยง่าย ๆ ว่าในคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดยังมีแต่ในการสรรหาต้องสรรหาจากคนภายนอกจังหวัดนั้น คนที่มีภูมิลำเนาในจังหวัดนั้นห้ามเป็น กกต. ประจำจังหวัดนั้น ผมไม่แน่ใจว่าเอาอะไรคิด ขออภัยครับ ใช้หลักอะไรคิด ขอถอน เอาอะไรคิดนะครับ อยู่ ๆ มาตั้งผมไปเป็น กกต. ประจำจังหวัดเชียงใหม่ เพราะผมลงกรุงเทพฯ ไม่ได้ เพราะเขาห้าม แล้วผมได้ตั้งเป็น กกต. ประจำจังหวัดเชียงใหม่ ผ่านการสรรหาวาระ ๔ ปี ผมไปหลงอยู่บนดอยสุเทพครบ ๔ ปีพอดีได้ลงมาครับ ถ้าจะทำให้เหมือน ทำให้สอดคล้อง ต่อไป ส.ส. ในจังหวัดนั้นห้ามไม่ให้ผู้ที่มีภูมิลำเนาในจังหวัดนั้นเป็น ส.ส. จังหวัดนั้นสิครับ ท่านวิทยา แก้วภราดัย ขออนุญาตที่เอ่ยนามท่านเป็นกรรมาธิการ ท่านไปสมัครที่เชียงใหม่เลยครับ ใช้หลักอะไรคิดครับ อธิบายผมหน่อย แต่งตั้งคนยะลามาเป็น กกต. กทม. สนุกสนานไหมครับ ผมพยายามหาหลักว่าคณะกรรมาธิการชุดนี้ใช้หลักอะไรคิด หาไม่เจอครับ ปวดท้องอีกแล้วครับ ความดันขึ้นอีกแล้ว ตอบผมหน่อย ถ้าไม่มี หาไม่ได้ เอาออก เสนอไปผมอายเขาครับ

ประเด็นที่ ๓ อยู่ใน (๕) ที่หน้า ๔ ของแผนการปฏิรูป บอกว่าห้ามกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ห้ามไม่ให้ข้าราชการประจำเป็น เมื่อกี้ท่านวันชัยท่านกรรมาธิการก็ชี้แจงไปแล้วว่าข้าราชการประจำกลัวจะไม่เป็นกลางบ้าง กลัวจะไม่มีเวลาบ้าง ท่านทราบไหมครับว่าทำไมเขาถึงให้เป็น ทำไมเขาจำเป็นต้องให้เป็นท่านทราบไหม ต้องทราบตรงนั้นก่อน ถ้าท่านไม่ทราบผมจะบอกให้ท่านทราบ และถ้าท่านยังไม่ทราบท่านอย่าเขียนเป็นอย่างนี้อายเขาครับ เวลาเขาเลือกคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดทั้ง ๕ คน ๕ ท่าน แม้ว่าจริง ๆ ไม่มีโควตาแต่เขากำหนดโควตาไว้ในใจว่าควรจะมีที่มาจากหลากหลาย หลายอาชีพ หลายสาขา ใน ๕ คนนี้ให้โควตาของตำรวจ ทหาร ให้โควตาของนักวิชาการ ให้โควตาของสายการปกครอง ให้โควตาจากสายสังคม ถามว่าทำไม ได้ใช้บุคคลเหล่านี้ให้ถูกกับสายงานครับ ทหาร ตำรวจ ใช้กำลังครับ ถ้าหากว่าคุณห้ามข้าราชการประจำไปเป็น กกต. ประจำจังหวัด ได้เฉพาะข้าราชการเกษียณแล้ว ตำรวจ ทหารคนไหนที่เกษียณแล้วสั่งกำลังได้บ้างล่ะ นี่หลักคิดครับ ตำรวจ ทหารคนไหนสั่งกำลังได้บ้าง ท่านใช้งานเขาได้แค่ ๒๐ เปอร์เซ็นต์ แต่ถ้าหากว่าเป็นข้าราชการประจำท่านใช้งานเขาได้ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ นั่นแหละครับ เอาออกเถอะครับผมอายเขาถ้าเสนอไปอย่างนี้ ดังนั้นในแผนการปฏิรูปแผนนี้ข้อเสนอเหล่านี้ท่านกำลังห้ามในสิ่งที่ไม่ควรห้าม แล้วท่านก็ไปให้ในสิ่งที่ไม่ควรให้ ถอยออก ถอนออก ด้วยความเคารพครับ

ประเด็นที่ ๔ ในเรื่องของอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งอยู่ในหน้า ๖ (๒) (๓) ขอเวลาอีกนิดเดียวครับ การที่จะให้คณะกรรมการการเลือกตั้งและเจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนของ กกต. เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา อันนี้เห็นด้วยอย่างยิ่ง เรื่องนี้ผมพูดและผมทำ ผมพยายามทำมาแล้ว ๒ ปี มันต้องเป็นตั้งนานแล้ว จะออกหมายเรียกเขา จะไปค้นจะไปจับก็ทำไม่ได้เป็นเฉพาะ ๕ กกต. เท่านั้นฝ่ายสืบสวนไม่เป็น จะพกอาวุธก็ไม่ได้ ไปสอบเขาไม่แน่ใจวันนี้จะได้กลับบ้านหรือเปล่า เป็นเจ้าพนักงานเมื่อไรออกหมายเรียก ออกหนังสือเชิญ ขัดคำสั่งเจ้าพนักงานมีความผิดตามกฎหมาย ตาม ป. อาญา อย่างนั้นควรจะเป็นตั้งนานแล้วตรงนี้เห็นด้วย แล้วท่านก็เลยเถิดไปพูดถึงเรื่องการสืบสวนว่าต้องตั้งชุดเคลื่อนที่เร็วเพื่อเข้าไปสืบสวนหาข้อมูล ผมอ่านในเรื่องนี้แล้วผมปวดหัวบอกตรง ๆ ครับ ผมไม่มั่นใจว่าตอนที่ท่านเขียนแผน

สปท. ๕๑/๒๕๕๙ สะแกวัลย์ ๒๔/๒

มีใครมาให้คำปรึกษาเรื่องสืบสวนสอบสวนบ้าง ท่านยังไม่เข้าใจในแผนเรื่องการสืบสวนกับสอบสวนเท่าที่ควรไม่ใช่ผมต่อว่านะครับ อันนี้ผมพูดความจริง เพราะผมบรรยายเรื่องสืบสวนสอบสวนเป็นเรื่องละเอียดมันแยกยาก สืบสวนคือการแสวงหาข้อเท็จจริงระดับศาล ซึ่งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้ปฏิบัติไปตามอำนาจและหน้าที่ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือเพื่อที่จะทราบรายละเอียดแห่งความผิด ดังนั้นการสืบสวนต้องกระทำต่อเนื่องตลอดครับ ไม่ใช่ทำตอนเลือกตั้ง ไม่ใช่ ๑๕ วันก่อนการเลือกตั้งและตั้งชุดเคลื่อนที่เร็วไปสืบสวน อันนั้นไม่ใช่ครับ อันนั้นเป็นชุดเผชิญเหตุชุดไปพิสูจน์ทราบ ได้ข่าวว่าแจกน้ำปลากับขับรถไปมอเตอร์ไซค์เร็ว รถยนต์เร็ว คนเร็ว เครื่องมือสื่อสารเร็วปรื๋อเข้าไปไปดูว่ามีการแจกน้ำปลา แจกกะปิ แจกยาสีฟัน นั่นหาเสียงในอดีตทำอย่างนั้นกันจริงหรือไม่ ----------

- ๒๕/๑

ไอ้นั่นไม่ใช่ชุดสืบสวนครับ ชุดสืบสวนที่ท่านจะพูดถึงมันต้องตั้งขึ้นมาจากองค์ประกอบที่หลากหลายดังต่อไปนี้ครับ ท่านกรรมาธิการจดเลยครับ ดังต่อไปนี้ครับ ๑. ชุดสืบสวนของ กกต. ๒. ทหาร ๓. ตำรวจ ๔. ฝ่ายปกครอง ชุดนี้ต้องสนธิกำลังกันทั้งปีทั้งชาติเลยครับ แล้วก็สืบเพื่อเก็บข้อมูลมาเป็นระบบทั้งปีไม่ใช่ไปทำตอนเลือกตั้ง ก่อนเกิดเหตุก็คือก่อนการเลือกตั้ง ขณะเลือกตั้งและหลังเลือกตั้ง ชุดนี้ต้องสืบสวนตลอดครับ ทำไมต้องมีสนธิกำลังกันหลายฝ่ายครับ เพื่อ ๑. สืบสวนในหลายมิติ ๒. เพื่อเช็ก แอนด์ บาลานซ์ (Check and Balance) ชุดเหล่านี้ก็จะเช็ก (Check) กันเอง กกต. คุณมีนอกมีในหรือเปล่า ตำรวจเช็ก (Check) กันสิ ทหารเช็ก (Check) ฝ่ายปกครองเช็ก (Check) แล้วข้อมูลมารวมกันที่เดียว ประชุมกันเป็นวงรอบ มีข้อมูลกันว่ามีใครมีท่าทีที่จะทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง ผมถามว่าถ้าทำอย่างเป็นระบบอย่างนี้ ชุดสืบสวนทำงานอย่างนี้ ข้อมูลอยู่ในมืออย่างนี้ ใครจะกล้าทุจริต ฉะนั้นชุดสืบสวนต้องเป็นพรรค์อย่างนี้ครับ ไม่ใช่เป็นม้าเร็วอย่างที่ท่านว่าไปถอยออก ไปเพิ่มเติมเสียเถอะครับ ท่านประธานครับ ฝากไปยังกรรมาธิการครับที่ผมพูดมาทั้งหมดขอสรุปอีกครั้งหนึ่งดัง ๆ อย่างนี้ครับว่าในเรื่องขอให้กระทรวงมหาดไทยไปจัดการเลือกตั้ง ในเรื่องของห้ามคนในพื้นที่ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่จังหวัดเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดให้ไปเอาจังหวัดอื่นมาเป็น ในเรื่องของห้ามข้าราชการประจำเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ท่านถอนออกเถอะครับ ถ้าท่านเสนอไปผมอายครับ มันขัดกับหลักการและเหตุผลโดยสิ้นเชิงครับ ขอความกรุณาทบทวนในเรื่องของชุดสืบสวนต้องเข้าใจคำว่า สืบสวน ต้องสร้างองค์ประกอบของงานสืบสวน ไม่ใช่ชุดเคลื่อนที่เร็ว การสืบสวนเป็นการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม กรณีนี้คือการป้องกันและปราบปรามการทุจริตการเลือกตั้งจะต้องมีองค์ประกอบทั้งส่วนของ กกต. ทหาร ตำรวจ ฝ่ายปกครองเป็นอย่างน้อย เพื่อร่วมกันที่จะตรวจสอบระหว่างกันและสืบสวนอย่างต่อเนื่อง กระผมเชื่อว่าข้อเสนอของกระผมเป็นประโยชน์ที่จะนำไปประกบ ประกอบกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ถ้างายังไม่ไหม้ แปลว่าถ้าไปทันครับ เพราะอย่างน้อยท่านต้องรอ ๗ วัน ท่านเอาความเห็นไปปรับถ้าผ่านนะครับ แต่อย่างไรก็ตามตามข้อเสนอของกระผมที่พูดมาทั้งหมดตรงกันข้ามกันกับข้อเสนอของกรรมาธิการครับ

ดังนั้นถ้ากรรมาธิการไม่ถอย ไม่ถอน ผมเป็นคนหนึ่งที่จะลงความเห็นไม่ให้ความเห็นชอบครับ แม้ว่าผมจะเคารพรักในกรรมาธิการสักขนาดไหน แต่ความถูกต้อง ชอบธรรม ประเทศชาติ และประชาชนต้องมาก่อน ด้วยความเคารพครับ

นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง) : ต่อไปนะคะ เชิญท่าน พลเอก สราวุฒิ ชลออยู่ เชิญท่านวิทยา แก้วภราดัย ค่ะ

นายวิทยา แก้วภราดัย (กรรมาธิการ) : ขอประทานโทษเพื่อนสมาชิกที่กำลังจะอภิปรายนะครับ คือถ้าไม่ตอบท่านอำนวยเลยนะครับ ยื่นไมตรีมาก็ต้องตอบนะครับ แล้วก็จะเกิดความสับสนในบรรดาสมาชิกนะครับ ท่านก็ตั้งคำถามว่ากรรมาธิการเอาอะไรคิดในการที่เอากระทรวงมหาดไทยมาจัดการเลือกตั้ง ผมบอกได้เลยครับว่าวิธีคิดการปฏิรูปการเมืองนี่ผมเอาประสบการณ์ของผมทั้งหมดมาคิด แล้วก็ตั้งอยู่บนพื้นฐานว่าทุกอาชีพครับ มีคนดีก็เยอะครับ คนเลวก็มี แต่การปฏิรูปก็คือการจัดการกับคนเลวที่แฝงอยู่ในทุกอาชีพ เพราะฉะนั้นถ้าผมเป็นนักการเมืองแล้วลุกขึ้นมาปกป้องนักการเมืองตลอดมันก็ปฏิรูปการเมืองไม่ได้ครับ ผมก็แยกแยะครับว่าคนเลวในทางการเมืองจะต้องถูกจัดการ ถ้าจะปฏิรูปตำรวจแล้วนั่งปกป้องตำรวจกันอยู่ตลอดนะครับ มันก็ปฏิรูปไม่ได้ ถ้าจะปฏิรูป กกต. ให้การเลือกตั้งสุจริตเที่ยงธรรมแล้วก็นั่งปกป้ององค์กร กกต. นี่ก็เลิกปฏิรูปกันครับ ----------

ผมเรียนครับว่าผมได้กราบเรียนเพื่อนสมาชิกในสภาตั้งแต่เบื้องต้นครับว่าเรามีบทเรียนจากมหาดไทยในอดีตเราถึงก่อตั้ง กกต. และวันนี้ไม่ได้ย้อนกลับอดีตครับ วันก่อนมหาดไทยกำกับการเลือกตั้ง จัดการเลือกตั้ง แล้วก็ศาลวินิจฉัยการเลือกตั้ง วันนี้ผมเรียนได้เลยครับว่า กกต. ยังยิ่งใหญ่ครับ เดี๋ยวท่านอำนวยอย่าเพิ่งไปนะครับ เดี๋ยวท่านจะฟังไม่ต่อเนื่องและท่านจะมาแย้งผมอีกนะครับ คือ กกต. ยังยิ่งใหญ่ ยังกำกับการเลือกตั้ง เพียงแต่การจัดการเลือกตั้งยกไปให้คนอื่นเสีย อย่าสร้างเป็นภาระ อย่าคิดว่าเมื่อมีอำนาจแล้วต้องจัดการทุกอย่าง บางเรื่องเชี่ยวชาญก็ดำเนินการไปให้เชี่ยวชาญ กำกับการเลือกตั้งให้การเลือกตั้งเป็นไปด้วยสุจริตเที่ยงธรรมไม่ขัดข้องครับ และผมยืนยันว่าถ้าท่านกลัวมหาดไทยจะมอบให้คนอื่นก็ได้ครับ แต่ผมไม่วางใจ กกต. เพราะอ้างตลอดครับว่างานเยอะแล้วก็กำกับการเลือกตั้งให้สุจริตเที่ยงธรรมไม่ได้ ๑๐ ปีไปย้อนดู กกต. จับซื้อเสียงได้กี่รายแม้แต่ กกต. ยังพูดน้ำปลา ไห กะปิอยู่ หมดยุคแล้ว รองเท้าข้างเดียว ปลาทูตัวเดียวหมดยุคแล้ว เดี๋ยวนี้จ่ายกันสด ๆ ครับ นี่คือหัวใจของการปราบปรามการเลือกตั้งที่ไม่เที่ยงธรรม

อันที่ ๒ อาจจะมีเพื่อนสมาชิกคนอื่นที่เป็นกรรมาธิการเขาได้ชี้แจงท่านอำนวยครับ คือผมเข้าใจว่า กกต. เขาก็คิดเรื่องการปฏิรูป แล้วก็คิดไปไกลกว่าผมด้วยซ้ำไป ผมได้รับรายงาน กกต. ที่เสนอต่อ กรธ. ไปแล้วนะครับ ซึ่งขออนุญาตเรียนผ่านท่านประธานไปยังเพื่อนสมาชิกด้วยนะครับ ต่อไป กกต. ประจำจังหวัด เขาถอดอำนาจออกหมดแล้วเพราะเขาก็ไม่วางใจ ร่างที่เขาเสนอไป กกต. ประจำจังหวัดจะไม่มีหน้าที่ในการวินิจฉัยเรื่องราวต่าง ๆ ทั้งหมด และนอกจากวินิจฉัยไม่ได้อย่างเดียวนะครับ เขาเสนอ กกต. ประจำจังหวัดยุคใหม่ ผมจะกราบเรียนเผื่อเพื่อนสมาชิกที่ยังคิดว่า กกต. ประจำจังหวัดจะช่วยงานได้ ร่างของ กกต. ไม่ได้อย่างนั้นเลยครับ เขาเขียนอย่างนี้ การแต่งตั้งกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดได้กำหนดหลักการเกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดขึ้นใหม่ โดยให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาแต่งตั้งบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ โดยคำนึงถึงประสบการณ์และสัดส่วนของแต่ละด้าน คือ ด้านการเมืองและการเลือกตั้ง ด้านกฎหมายหรือการสืบสวนสอบสวน ด้านความมั่นคงในพื้นที่ ด้านการให้ความรู้ประชาธิปไตย และด้านภาคประชาสังคม แต่ที่สำคัญทั้ง ๕ ด้านนี้จะไม่มีอำนาจในการวินิจฉัย และสำคัญไปกว่านั้นไม่มีเงินเดือนให้ด้วยจะได้เฉพาะเบี้ยประชุม พอมาคิดอย่างนี้ได้เพราะเขารู้ดีว่าที่ กกต. เสนอร่างอย่างนี้สักวันหนึ่งอำนาจ

ในการจัดการเลือกตั้งของเขาจะต้องหลุดไปจากมือ เพราะมันเป็นภาระเขาจริง ๆ เพราะฉะนั้นเขาเตรียมตัวแล้วครับท่าน เตรียมตัวในการที่จะยกการจัดการเลือกตั้งให้กับองค์กรอื่นซึ่งมีความเชี่ยวชาญกว่า แต่ไม่ต้องกลัวครับว่าผมพาอดีตมาครอบอนาคตหรือเป็นคนย้อนรอยประวัติศาสตร์ให้มหาดไทยจัดการเลือกตั้งแล้วก็กำกับการเลือกตั้งไม่ใช่ครับ ผมขออนุญาตยืนยันอีกครั้งครับว่ามหาดไทยจัดการเลือกตั้ง กกต. ยังกำกับครับ แต่ผมเอากลับอย่างเดียวไม่ได้ครับ ที่จริงผมต้องการอย่างนั้นผมต้องการให้คนวินิจฉัยเลือกตั้งไม่ใช่ กกต. ด้วยซ้ำไป ผมอยากให้ศาลวินิจฉัยครับ แต่ผมไปขัดรัฐธรรมนูญไม่ได้ ผมเลือกช่องสำหรับการจัดการเลือกตั้งที่สุจริตเที่ยงธรรม ผ่าตัดนักการเมืองเลวออกจากวงจรทั้งหมด ผมกำลังถ่ายทอดประสบการณ์ของการเป็นนักการเมืองเลวเพื่อผ่าตัดมัน ผมไม่จำเป็นต้องปกป้องนักการเมืองทุกคน คนเลวต้องได้รับการจัดการไม่ว่าอยู่ในขบวนการใดก็ตาม เพราะฉะนั้นหลักการวิธีคิดของผมทั้งหมดก็คือพาประเทศไทยให้พ้นหล่มปลักของการทุจริตการเลือกตั้งและสร้าง กกต. ที่เข้มแข็งในการควบคุมกำกับการเลือกตั้งให้สุจริตเที่ยงธรรมครับ ขออนุญาตยืนยันครับ

นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง) : ท่านเสรีค่ะ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (ประธานกรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพครับ ผม เสรี ประธานกรรมาธิการ ขออนุญาตตอบเป็นพิเศษนะครับ จริง ๆ แล้วฟังท่านสมาชิกให้หมดนะครับ แต่ด้วยท่านอำนวย ขออนุญาตเอ่ยนาม ได้อภิปรายและพูดถึงประเด็นสำคัญที่เข้าใจว่าประชาชน ----------

ท่านผู้ฟังจะต้องติดตามแนวข้อเสนอดังกล่าวนะครับ ขออนุญาตกราบเรียนว่าในข้อเสนอของกรรมาธิการดังกล่าวอาจจะต้องบอกว่าจัดให้มีการสรรหา กกต. ใหม่ทั้งหมดอะไรนะครับ ท่านว่ากว่าถั่วจะสุกงาก็ไหม้ คือหมายความว่าอาจจะทำไม่ทันไหม ต้องกราบเรียนว่าข้อเสนอดังกล่าวทำทัน ก็อยู่ในช่วงระยะเวลา ๓๐ วันไม่เกิน ๔๕ วัน ซึ่งผมทราบว่าท่านอำนวยเป็น กกต. ของกรุงเทพมหานคร เพราะฉะนั้นข้อเสนออาจจะกระทบกับท่านบ้างก็มีความจำเป็น แต่สิ่งใดที่กรรมาธิการเสนอด้วยความเคารพว่าท่านอำนวยได้พูดหลายครั้งสิ่งที่กรรมาธิการเสนอและท่านอำนวยไม่เห็นด้วยขอซื้อได้ไหมครับว่าคำว่า ทำไมใช้อะไรคิดนะครับ เวลาข้อเสนอดังกล่าวมาท่านไม่เห็นด้วยท่านก็บอกว่ากรรมาธิการใช้อะไรคิด มันก็เหมือนกับเสียดสีแหละครับ มันก็เหมือนกับเสียดสี ถ้าหากมันตอบโต้กันไปมันก็เป็นเรื่องไม่ดี ถ้าไปตอบว่าแล้วท่านเอาอะไรพูดอย่างนี้มันก็เสียอีกนะครับ เพราะฉะนั้นขอซื้อเลยนะครับถ้าไม่เห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร ก็ใช้เหตุผลมาพูดกันนะครับ

สุดท้ายที่บอกว่าไม่เข้าใจเรื่องสืบสวนสอบสวน กรรมาธิการเข้าใจแต่ข้อเสนอดังกล่าวเขียนครบทุกเรื่องมันไม่ได้นะครับ ส่วนที่บอกว่าคนที่จะมาช่วยงานที่บอกว่าท่านจะต้องสนธิกำลังจริง ๆ แล้วอยู่ในข้อ ๒.๓ ถ้าท่านดูในหน้า ๕ (๑) จะเขียนไว้ชัดเจนว่าเพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งมีประสิทธิภาพ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งการให้ฝ่ายทหาร ฝ่ายตำรวจ ฝ่ายปกครอง โดยเฉพาะจากกระทรวงมหาดไทย รวมถึงข้าราชการอื่นปฏิบัติหน้าที่เพื่อช่วยเหลืองานของคณะกรรมการการเลือกตั้งในช่วงระยะเวลาเพื่อจัดให้มีการเลือกตั้ง โดยให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทำหน้าที่ผู้บังคับบัญชาสูงสุดมีอำนาจสั่งการในช่วงเวลาการเลือกตั้งดังกล่าว ซึ่งข้อเสนอมันเป็นเรื่องหลักการรวมครับ การช่วยงานดังกล่าวก็จะไปอยู่ในรายละเอียดของกฎหมายลูกว่าจะช่วยมากน้อยแค่ไหน อย่างไร อันนี้ก็เพื่อความเข้าใจของสมาชิกท่านอื่นด้วยนะครับ ขอบพระคุณครับ

นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง) : ท่านอำนวยคะดิฉันให้ ๓ นาที ในฐานะที่ใช้สิทธิพาดพิงนะคะ แต่ขอกรรมาธิการว่าจะไม่ตอบท่านอำนวยอีกนะคะ

พลตำรวจโท อำนวย นิ่มมะโน : แค่นาทีเดียวครับ ก็ไปเปิดดูเทป (Tape) ใหม่ครับ ผมพูดคำว่าใช้หลักอะไรคิดครับ ไม่ใช่ใช้อะไรคิดครับ ฉะนั้นต้องฟังให้ต่อเนื่องครับ เรื่องชุดสืบสวนผมไม่เถียงครับ ข้อ ๒.๓ ที่ท่านว่าทหาร ตำรวจ และข้าราชการอื่นนั้น เป็นการใช้โดยทั่วไป แต่เรื่องสืบสวนท่านไปเขียนไว้อีกที่หนึ่ง คนละที่กันครับ ไปดูให้ดีครับ กระทบให้ดีครับ การใช้กำลังทหาร ตำรวจ พลเรือน ฝ่ายปกครอง และข้าราชการฝ่ายอื่น ๆ อันนั้นใช้ได้อยู่แล้วครับ แต่เฉพาะชุดสืบสวน ขอบคุณกรรมาธิการที่ให้ความสำคัญกับการอภิปรายของผม ตอบกันเป็นแถวเลยครับ ขอบพระคุณอย่างยิ่งครับ

นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง) : ขอดำเนินการประชุมต่อนะคะ พลเอก สราวุฒิ ชลออยู่ อดีตเจ้ากรมการพลังงานทหาร เรียนเชิญค่ะ

พลเอก สราวุฒิ ชลออยู่ : เรียนท่านประธานสภาที่เคารพ ผม พลเอก สราวุฒิ ชลออยู่ หมายเลข สปท. ๑๖๓ นะครับ ในประเด็นของการขับเคลื่อนเรื่องของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผมขออนุญาตว่าต้องยึดหลัก ต้องยืนบนหลักก่อนว่าหลักจะต้องเป็นอิสระ องค์กรนี้จะต้องเป็นอิสระ แล้ว ๒. การดำเนินการเลือกตั้งต้องเป็นกลางแล้วก็สุจริต แล้วก็เที่ยงตรง ต้องเอาหลักมาจับก่อน ทีนี้วิธีการผมขออนุญาตพูดไปในประเด็นเรื่องของอำนาจ อำนาจที่ท่านกรรมาธิการได้เขียนไว้ในหน้า ๔ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่จะเสนอ ----------

ปกติแล้วการเลือกตั้งหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งก็มีแค่การควบคุม การดำเนินการจัดการเลือกตั้ง แล้วก็การวินิจฉัยการเลือกตั้ง ถ้าหลัก ๆ ก็มีอยู่แค่นี้ ๓ ประเด็น แต่ถ้าในการควบคุมและการดำเนินการจัดการให้มีการเลือกตั้งหรือสนับสนุนการสรรหา ที่ผ่านมาไม่ว่าจะเป็นคัดเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งการออกเสียงประชามติ ซึ่งต้องอยู่ในความสุจริตและเที่ยงธรรม ที่คณะกรรมาธิการเสนอเท่าที่ฟังดูคือแยกการควบคุมและการดำเนินการออกจากกัน คือให้ดำเนินการการเลือกตั้งให้กระทรวงมหาดไทย ส่วนการควบคุมยังอยู่กับคณะกรรมการการเลือกตั้งอยู่เหมือนเดิมใช่ไหมครับ ดังนั้นถ้าดูในประเด็นนี้ผมขอฝากในเรื่องว่าลงรายละเอียดนิดหนึ่ง เรื่องของระเบียบในการหาเสียง ข้อปฏิบัติ ข้อห้ามของการดำเนินงานของพรรคการเมือง ผู้สมัครรับเลือกตั้งและผู้มีสิทธิเลือกตั้ง แล้วก็ระเบียบของคณะรัฐมนตรีในการโยกย้ายแต่งตั้งข้าราชการในห้วงที่ยังรักษาการอยู่ ห้วงนี้ กกต. ยังคุมการควบคุมอยู่ใช่หรือไม่ ประเด็นหนึ่งนะครับ แล้วก็ในเรื่องของถ้ากรรมาธิการเสนอว่าให้แยก แยกทำหน้าที่ ๒ อัน ก็ไปดูเรื่องงบประมาณนิดหนึ่ง งบประมาณซึ่ง กกต. จะได้รับเงินอุดหนุน ส่วนใหญ่แล้วได้รับเงินอุดหนุน ซึ่งอุดหนุนโดยเลขาทำเรื่องของบผ่านพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปี ซึ่งถ้าเกิดเสนอจะต้องเกี่ยวข้องกับเรื่องของงบอุดหนุนไหมว่าในประเด็นนี้ แล้วก็ในประเด็นของงบอุดหนุน ซึ่งที่ผ่านมาทั้งหมดในเมื่อการเลือกตั้ง จัดการเลือกตั้ง ไม่ว่าจะจัดที่ผมได้กราบเรียนไปแล้วว่าจัดสรรหา ๔-๕ สมาชิกที่เข้ามาสู่การเมือง งบไม่ว่าจะเป็นภาษีหรือเงินเหลือจากงบอุดหนุนก็ไม่นำเข้าส่งคืนคลัง อันนี้เป็นประเด็น ซึ่งผมเรียนถามว่ามีแนวคิดอย่างไรในเรื่องของงบอุดหนุน แล้วก็ที่ประชุมผมเรียนไปแล้วว่าหน้าที่คือควบคุมดำเนินการ แล้วก็การวินิจฉัย คือเมื่อเลือกตั้งเสร็จแล้ววินิจฉัยว่าจะมีการเพิกถอนสิทธิการประกาศผลการเลือกตั้ง หน้าที่อันนี้ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งกรรมาธิการได้เสนอว่าให้ กกต. ประจำจังหวัดไม่ต้องทำอะไรเลยที่เสนอนี่ ในประเด็นนี้ปกติแล้วที่ผ่านมาในกระบวนการถ้ามีการวินิจฉัยเรื่องการโต้แย้งหรือมีการร้องเรียนว่าทุจริตในการเลือกตั้งนี่นะครับกระบวนการจริง ๆ แล้วที่ผ่านมาทุกครั้ง เริ่มต้นที่ กกต. ประจำจังหวัดใช่ไหมครับ กกต. ประจำจังหวัดก็จะส่งให้เลขา กกต. เมื่อส่งให้เลขา กกต. เสร็จ ก็ผ่านอนุกรรมการการเลือกตั้งซึ่งจะวินิจฉัยก่อนก่อนที่จะส่ง กกต. ใหญ่ ถ้าเป็นรูปนี้ ถ้าท่านเสนอแนะว่าไม่มีคณะกรรมการ

การเลือกตั้งจังหวัดทำหน้าที่วินิจฉัยเรื่องความผิดในขั้นต้นถ้าไม่มีขั้นตอนตรงนี้ ใครจะเป็นคนนำเสนอ เสนอผ่านเลขาเลยหรือ ผมขออนุญาตในประเด็นนี้นะครับ ก็สรุปว่าในการแยกอำนาจก็ขอดูเรื่องงบด้วย เรื่องระเบียบขอให้ลงละเอียด เรื่องของระเบียบการหาเสียง ผู้ที่เกี่ยวข้องด้วยนะครับ แล้วก็การโยกย้ายของ ครม. อำนาจด้วย ขอบคุณมากครับ

นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง) : ขอบพระคุณค่ะ ต่อไปเรียนเชิญท่านกษิต ภิรมย์ อดีตเอกอัคราชทูต อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ เรียนเชิญค่ะ

นายกษิต ภิรมย์ (กรรมาธิการ) : ขอบคุณท่านประธานครับ ผม กษิต ภิรมย์ สปท. ลำดับที่ ๗ เป็นกรรมาธิการอยู่ด้วย ก็เห็นด้วยกับเอกสารนี้นะครับ แต่ว่าอยากจะเน้นเรื่องที่สำคัญยิ่งก็คือว่าร่างพระราชบัญญัตินี้แล้วก็การที่ได้นั่งคิดกันมาก็เพื่ออยากจะให้ประชาชนพลเมืองมีศรัทธา มีความเชื่อมั่นในความเป็นองค์กรอิสระของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นสำคัญ คือให้ธรรมาภิบาลได้ปกคลุมการทำงาน แล้วก็ภาระหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งให้มีความชัด รวมทั้งการที่จะให้พนักงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งสำนักงานเลขาธิการมีจิตสำนึก มีคุณธรรมในการที่จะทำหน้าที่ เพราะฉะนั้นหัวใจของร่างพระราชบัญญัตินี้ก็คือสร้างความเคารพนับถือต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในขณะเดียวกันก็เปิดทางให้ทุกหมู่เหล่า หน่วยราชการได้เข้ามามีส่วนร่วมด้วย ทั้งพลเรือน ทหาร ตำรวจ แล้วก็โดยเฉพาะกระทรวงมหาดไทย และที่สำคัญคือประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการที่จะสอดส่องดูแล แล้วก็กำกับความเป็นไปทุกขั้นตอน เพราะว่าอันนี้มันเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งของการที่จะปฏิรูปคณะกรรมการการเลือกตั้งจากประสบการณ์ที่พวกเราก็ได้มีกันอยู่มาหลายปี ๑๐ ปีที่ผ่านมาเป็นการเฉพาะ ทั้งโดยทางตรง ทางอ้อม อันนี้เป็นเรื่องที่สำคัญ นั่นก็เป็นประเด็นแรก

แต่ว่าประเด็นที่ผมอยากจะพูดมากก็คือว่าอยากจะฝากเป็นแนวทางในการปฏิบัติผ่านท่านประธานไปด้วยนะครับว่าเราจะมีเวลาประมาณ ๑๒ เดือน ช่วงตลอดปี ๒๕๖๐ ก่อนที่จะมีการเลือกตั้ง ก็มีคำถามว่าแล้วควรจะทำอะไรกันบ้าง ๑๒ เดือนข้างหน้าตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม โดยเราประมาณว่าร่างพระราชบัญญัตินี้จะผ่านคณะรัฐบาล ผ่านคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ผ่าน สนช. ออกมาเป็นกฎหมาย สมมุติว่ามีเวลา ๓ เดือนไปจนถึงสิ้นปีแล้วก็ประกาศใช้ อันนี้เราจะทำอะไรอีก ๑๒ เดือนข้างหน้าผมอยากจะมีข้อเสนอ ๒-๓ ประการด้วยกันคือ

๑. อยากจะให้มีการฝึกอบรมพนักงานแล้วก็เจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งอย่างเป็นกิจจะลักษณะ

๒. มีการฝึกอบรมข้าราชการกระทรวงมหาดไทย แล้วก็อาจจะเพิ่มด้วยหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีสำนักงานในต่างจังหวัดที่อาจจะเข้ามามีส่วนเกี่ยวกับการจัดการการเลือกตั้ง แล้วก็สามารถที่จะดำเนินการได้โดยสำนักเลขาธิการของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ซึ่งเป็นข้าราชการประจำ อาจจะร่วมกับสถาบันพระปกเกล้าแล้วก็แวดวงวิชาการ คือมหาวิทยาลัย ๑๐๐ กว่ามหาวิทยาลัยทั่วประเทศ ทั้งของรัฐแล้วก็เอกชนในการเสริมสร้างองค์ความรู้ ความเข้าอกเข้าใจเกี่ยวกับระบอบการเลือกตั้งในรูปแบบของสังคมประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นองค์ประมุขอย่างกว้างขวาง แล้วก็ให้มีการใช้สื่อให้มากที่สุดผ่านทางกรมประชาสัมพันธ์ กสทช. วิทยุโทรทัศน์ของภาครัฐทั้งหลาย ให้มีการเข้าอกเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาหลัก ๆ ของกฎหมายรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวกับสังคมประชาธิปไตย แล้วก็ความเข้าอกเข้าใจเกี่ยวกับระบบการเลือกตั้ง สิทธิหน้าที่ของประชาชนในการที่จะใช้สิทธิของเขาแล้วก็หน้าที่ด้วยในการที่จะไปแสดงความเป็นเจ้าของ เพราะฉะนั้นท่านประธานครับในช่วง ๑๒ เดือนข้างหน้าตลอดปีใหม่ ปี ๒๕๖๐ นั้น น่าจะเป็นช่วงเวลาอันเหมาะสมที่จะเตรียมความเป็นพลเมืองของประชาชนชาวไทย แล้วก็โดยเฉพาะกับหน่วยราชการต่าง ๆ ที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเลือกตั้ง ผมคิดว่าอันนี้เป็นเรื่องสำคัญ

ส่วนอีกประเด็นหนึ่งคือว่าถ้าเผื่อใครอยากจะสมัครมาเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด จังหวัดละ ๕ คน ถ้าเผื่อยิ่งประกาศตัวออกมาได้ว่ามีความสนใจก็ต้องมาเข้าโรงเรียนฝึกอบรมกันสักนิดว่ามีความเข้าอกเข้าใจเกี่ยวกับระบบการเลือกตั้งแล้วก็ระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทยมากน้อยแค่ไหน ประเด็นของผมคืออะไรที่จะทำได้น่าจะทำก่อนการเลือกตั้งอย่างไม่รอช้า

- ๓๐/๑

ส่วนประเด็นสุดท้าย ผมก็ขอพูดซ้ำซากว่าในสังคมไทยเป็นเวลา ๒ ปีกว่าแล้ว เกือบ ๓ ปี ยังมีคนส่วนหนึ่งที่ยังไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิรูปประเทศไทย นั่นคือ พรรคการเมืองทั้งผู้บริหารแล้วก็สมาชิกพรรคการเมืองก็ต้องวิงวอนขอร้องว่าให้เปิดเวทีนะครับ เพราะว่าการจะพูดว่าพรรคการเมืองได้มีข้อคิดเห็นเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญ เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งมันเป็นการเสนอความเห็นโดยองค์บุคคลปัจเจกชนของแต่ละพรรคแต่มันไม่ใช่นามของพรรคการเมือง และพรรคการเมืองจะเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอันสำคัญหรือเป็นผู้ที่จะบริการประชาชน เพราะอะไรที่มันเกี่ยวกับพรรคการเมือง จะเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้ง กฎหมายเลือกตั้ง กฎหมายพรรคการเมือง มันก็ต้องเปิดเวทีให้พรรคการเมืองได้ประชุมปรึกษาหารือกันอย่างเป็นกิจจะลักษณะ และที่สำคัญคือจะสร้างความรู้สึกที่ดีในสังคมไทยครับ มันเป็นเส้นทางของการสมานไมตรีมิตรไมตรีที่จะมีต่อกัน อะไรที่จะทำได้อีก ๑๒ เดือนข้างหน้าน่าจะทำกันครับ เพราะว่าทุกคนเป็นคนไทย ทุกคนมีส่วนได้ส่วนเสีย ทุกคนอยากจะสร้างชาติ แต่การที่จะกันบุคคลกลุ่มคนคนหนึ่งไปแล้วนี่ ผมว่ามันดูกระไรอยู่ แล้วมันก็ควรจะยุติความรู้สึกอันนี้และการปฏิบัติต่อกันอันนี้ด้วยครับ ผมขอเรียนแค่นี้ท่านประธาน ขอบคุณมากครับ

นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่สอง) : ขอบพระคุณค่ะ ต่อไปเรียนเชิญท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ไวกูณฑ์ ทองอร่าม อดีตสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เรียนเชิญค่ะ

นายไวกูณฑ์ ทองอร่าม : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพ ท่านคณะกรรมาธิการ สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศผู้ทรงเกียรติทุกท่านครับ ผม ไวกูณฑ์ ทองอร่าม สมาชิกหมายเลข ๑๔๙ ขออภิปรายในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอของกรรมาธิการในการบริหารจัดการองค์กร กกต. ข้อเสนอและแนวคิดของคณะกรรมาธิการนั้นส่วนใหญ่ผมเห็นด้วยเป็นส่วนใหญ่ แต่ก็มีบางส่วนที่ไม่เห็นด้วย และอยากจะได้นำข้อเสนอของผมสู่คณะกรรมาธิการเพื่อที่จะได้พิจารณาเสนอต่อ กรธ. ตามความเห็นของคณะกรรมาธิการ ในการที่เราจะจัดการเลือกตั้งให้มีความสุจริต โปร่งใส และเที่ยงธรรมสมดังเจตนารมณ์ของคณะ กกต. นั้นจำเป็นที่จะต้องสร้างธรรมาภิบาลในหลายระบบ

ข้อแรกที่อยากจะเสนอต่อคณะกรรมาธิการให้พิจารณาคือในหน้า ๔ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (๓) คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดให้สรรหาและแต่งตั้งจากผู้ที่ไม่มีภูมิลำเนาในจังหวัดที่ดำรงตำแหน่งนั้น ผมเห็นว่าเป็นข้อที่จะเกิดความเสียหายต่อการบริหารจัดการ นอกจากจะไม่มีความชำนาญในพื้นที่ ไม่ชำนาญคน ไม่รู้จักคน ท่านยังขาดการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน จากภาคสังคมในหลายส่วน ซึ่งเป็นส่วนที่สำคัญในการที่จะบริหารจัดการเลือกตั้งให้เที่ยงธรรม และได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องพิจารณาใหม่ว่าเราควรจะใช้คนที่มีภูมิลำเนาในพื้นที่เหล่านั้นมาทำหน้าที่นี้ นอกจากจะมีความรู้คน รู้พื้นที่ ตลอดจนมีส่วนร่วมทางสังคม รัฐก็คงจะไม่ต้องเสียงบประมาณในการบริหารจัดการ โดยเฉพาะถ้าท่านเอาคนภูมิลำเนาอื่นมานั่งทำงานในจังหวัดนั้น ๆ อย่างน้อยที่สุดต้องจัดสรรงบประมาณค่าเดินทาง ค่าที่พัก ในทุก ๆ จังหวัดก็คงจะเป็นงบประมาณที่มากมายโดยไม่จำเป็น ----------

เพราะฉะนั้นน่าที่จะพิจารณาใหม่ และหากท่านกลัวว่าคนในพื้นที่จะก่อให้เกิดการเลือกตั้งที่ไม่สุจริต โปร่งใส เป็นธรรม ก็อาจจะมีกฎหมายหรือมีข้อปฏิบัติที่ออกมาควบคุมในการบริหารจัดการบุคคลเหล่านั้น

ประเด็นที่ ๒ ในหน้า ๕ (๒) กล่าวคือ กลุ่มบุคคลที่จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินกิจกรรมและมีหน้าที่ในการสอดส่อง ป้องกันและสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อให้เกิดการเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรมอาจได้รับเงินสนับสนุนจากภาคเอกชนด้วยก็ได้ โดยภาคเอกชนที่ให้เงินสนับสนุนสามารถนำเงินสนับสนุนนี้ไปหักค่าใช้จ่ายลดหย่อนภาษีได้ ทั้งนี้ จำนวนเงินในการให้การสนับสนุนข้างต้นให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ตรงนี้ผมไม่เห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งในการที่จะให้บุคคลที่สนับสนุนในการเลือกตั้งหรือในการจัดการเลือกตั้งหรือกลุ่มบุคคลรับเงินจากภาคเอกชนจะเท่าไรก็ไม่ทราบ จะมากจะน้อยหรือตามที่ กกต. กำหนดก็ตาม มันย่อมเกิดนอมินี (Nominee) หรือเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนได้ชัดเจนที่สุด ถ้าผมจะลงเลือกตั้งและผมต้องการผลประโยชน์ตรงนี้ ผมก็ไปให้กลุ่มพวกพ้องบริวารผมนำเงินไปสนับสนุนกลุ่มที่ดำเนินการการเลือกตั้ง ดังนั้นวัตถุประสงค์ที่จะให้การเลือกตั้งสุจริต โปร่งใส เที่ยงธรรมนั้นเป็นไปไม่ได้ เพราะฉะนั้นในส่วนข้อนี้ผมคิดว่าไม่ควรจะให้เงิน ท่านอาจจะให้กลุ่มบุคคลยังอยู่ให้เขาทำงาน แต่ไม่ควรจะให้รับเงินจากภาคเอกชน

ประเด็นที่ ๓ ผมเห็นด้วยกับการที่ให้มหาดไทยเป็นผู้จัดการเลือกตั้งโดยคณะกรรมการควบคุมกำกับ เพราะโดยข้อเท็จจริงนั้น กกต. นั้นไม่มีอำนาจหน้าที่ถึงแม้ว่าจะมีอำนาจหน้าที่ที่ระบุไว้ตามกฎหมายก็ตามว่าให้มีอำนาจในการสั่ง แต่ในทางปฏิบัตินั้นมันไม่สามารถทำได้หรอกครับ มันเขียนไว้เป็นหลักการเท่านั้นเอง ในทางปฏิบัติ กกต. ต้องวิ่งหาความช่วยเหลือจากเกือบจะทุกหน่วยงาน บางหน่วยงานนั้นก็ไม่ได้ให้ความช่วยเหลือเต็มศักยภาพ ผมเคยได้ทำการสนับสนุนการเลือกตั้งครั้งหนึ่งในการรวมศูนย์นับคะแนน ใช้คนมา ใช้นักศึกษามา ส่วนใหญ่ใช้ครูบาอาจารย์มาเกือบร้อยคนนับกันตั้งแต่กลางวันยันกลางคืนยันเช้า ท่านคงจะจำได้นะครับครั้งหนึ่งเรามีการเลือกตั้งรวมศูนย์นับ ถ้าลองมีเหตุการณ์ลักษณะนี้อีก ท่านมาขอความร่วมมือนั้นหากเราไม่เต็มใจที่จะร่วม เราปฏิเสธด้วยเหตุผลต่าง ๆ นานามันก็ทำได้ อันนี้แหละครับเป็นปัญหาสำคัญ

ที่ กกต. ทั้งหลายในแต่ละจังหวัดนั้นล้วนแต่มีความยากลำบากอย่างยิ่งในการบริหารจัดการเลือกตั้ง หากมหาดไทยทำได้และมีส่วนราชการอื่นที่สนับสนุนนั้นย่อมมีประสิทธิภาพ เพียงแต่กันอย่าให้เกิดปัญหาหรือข้อครหาดังในอดีต ปิดห้องเรียกนายอำเภอ เรียกกำนัน ผู้ใหญ่บ้านมาดำเนินการแค่นั้นเองก็สามารถที่จะทำให้การเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

อีกประเด็นหนึ่ง เรื่องอำนาจหน้าที่ของ กกต. ในรัฐธรรมนูญฉบับที่ท่านศาสตราจารย์ ดอกเตอร์บวรศักดิ์ร่างขึ้นมานั้นผมได้เคยอ่าน ก็เห็นว่ามีการกำหนดอำนาจหน้าที่ชัดเจน ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐ แล้วก็มีอยู่ข้อหนึ่งที่กำหนดว่าให้มีหน้าที่ในการให้ความรู้ ให้การศึกษากับเยาวชน ประชาชนในระบอบประชาธิปไตย ในระบบรัฐสภาอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ----------

สิ่งนี้ผมอยู่ต่างจังหวัดผมเห็นในฐานะผู้บริหารการศึกษา ผมเห็น กกต. ทำหน้าที่อบรมเยาวชนและประชาชน ให้ความรู้ ให้การศึกษา ให้เขารับรู้ถึงระบอบประชาธิปไตย ดังกล่าว เขามีคนนิดเดียวครับ กกต. จัดสรรงบประมาณลงไปทุกจังหวัดเป็นจำนวนมากมาย มหาศาลทำหน้าที่ในการให้การศึกษาให้ความรู้กับเยาวชน ประชาชน ผมเห็นว่าทับซ้อนกับกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการทำได้ดีกว่าเยอะครับ มีเครื่องไม้เครื่องมือ มีบุคลากรที่มีศักยภาพ มีอยู่ทุกหัวระแหง กกต. ต้องขับรถจากพื้นที่จังหวัดออกไปยังต่างอำเภอ บางอำเภอห่างกันเป็นร้อยกิโลเมตรเพื่อเอาคนของ กกต. ไปนั่งอบรมให้กับเยาวชนในโรงเรียน ให้กับประชาชน ไม่จำเป็นเลยครับ กระทรวงศึกษาธิการมีทั้งมหาวิทยาลัย สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา การศึกษานอกระบบ พื้นฐานการศึกษามีทุกหัวระแหง แกรนต์ (Grant) งบประมาณไปให้กระทรวงศึกษาธิการเขาก็ทำได้แล้วครับ หรือมอบนโยบายให้เขาทำเขาก็ทำได้แล้ว โดยเฉพาะรัฐบาลปัจจุบันในการที่มุ่งเน้นให้ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้เหล่านี้เขาทำได้อย่างดี เพราะฉะนั้นผมฝากเสนอว่าหน้าที่ในการจัดการศึกษาหรือให้ความรู้กับประชาชนและเยาวชนนั้นควรเปลี่ยนเสีย กกต. ไปทำดูเรื่องอื่นให้ดีกว่านี้ ทำไม่ไหวหรอกครับเสียทรัพยากรของชาติโดยไร้ประโยชน์เปล่า ๆ ผมเกรงว่าจะมีการไปบรรจุอยู่ในกฎหมายลูกเพราะฉบับที่เป็นปัจจุบันนี้ไม่เห็น แต่ฉบับเดิมเห็นมีหน้าที่กำหนดไว้ชัดเจนเลยให้การศึกษา ให้ความรู้กับประชาชน ขอขอบคุณท่านกรรมาธิการที่เคารพทุกท่านครับ ขอบคุณท่านสมาชิกทุกท่าน ขอจบการอภิปรายเพียงเท่านี้ครับ

นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่สอง) : ขอบพระคุณค่ะ ต่อไปเชิญท่านประสิทธิ์ ปทุมารักษ์ อดีตสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ อดีตสมาชิกวุฒิสภา เรียนเชิญค่ะ

นายประสิทธิ์ ปทุมารักษ์ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพครับ ผม ประสิทธิ์ ปทุมารักษ์ สมาชิกหมายเลข ๐๙๒ ครับ ก็มีประเด็นที่จะกล่าวถึงบ้างเล็กน้อย แต่โดยส่วนใหญ่แล้วก็เห็นว่าคณะกรรมาธิการที่ได้พิจารณาเรื่องนี้นั้นพิจารณาด้วยความถ่องแท้ แล้วก็ประสบการณ์ที่มีจากการอยู่ในวงการการเมือง หลายท่านที่นั่งอยู่เป็นกรรมาธิการข้างบนก็คิดว่านำมาใช้ได้เป็นประโยชน์แล้วก็ตรงจุดทีเดียว เพราะว่าผมเองก็เคยมี

ประสบการณ์ในการเลือกตั้งจะทราบดีว่า กกต. ประจำจังหวัดนั้นการแก้ปัญหานั้นเป็นไปได้ยากลำบากมาก เพราะว่ายังมี กกต. ประจำจังหวัดเดิมที่หลาย ๆ ท่านยังเดินตามหลังนักการเมืองโดยที่ไม่อายแก่ใจ แล้วก็ทำให้คู่ต่อสู้คู่แข่งทางการเมืองเกิดความกระอักกระอ่วนใจในการที่จะไปดำเนินการหรือเชื่อมั่นว่า กกต. ประจำจังหวัดนั้นมีความเป็นกลางหรือว่ามีดุลยพินิจในการวินิจฉัยเรื่องสิ่งดีสิ่งถูกตัวนั้นทำให้เกิดความแคลงใจ เพราะฉะนั้นเมื่อได้ยินสักครู่ที่ท่านวิทยา แก้วภราดัย ท่านได้กล่าวท่านบอกว่าตรงนี้ได้มีร่างออกมาแล้วแล้วก็ กกต. ประจำจังหวัดนั้นจะสิ้นอำนาจไปในการที่จะใช้ดุลยพินิจในการวินิจฉัยซึ่งผมก็เห็นด้วยตรงนั้นนะครับ ส่งให้ส่วนกลาง และการวินิจฉัยโดยที่ไม่ต้องเกรงกลัวอิทธิพลในพื้นที่นั้นจะทำให้ กกต. กลางนั้นมีความมั่นใจในการที่จะวินิจฉัยโดยไม่ต้องเกรงกลัวอิทธิพลหรืออำนาจใด ๆ แต่ไม่ใช่ว่า กกต. กลางจะไม่มี โดยประสบการณ์ผมถ้าไปคุยนอกห้องผมเล่าได้เป็นชั่วโมง ๆ ถึงพฤติกรรมของ กกต. กลางบางท่าน บางยุค บางสมัย แต่ยอมรับว่า กกต. ชุดแรก อันนั้นเป็นชุดที่วินิจฉัยได้ดีเยี่ยมและตรงไปตรงมาตามข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายทุกประการ สิ่งที่ผมจะขออนุญาตสอบถามก็คือเรื่องของเอกสารรายงานที่จะส่งไปที่ทาง ครม. แล้วก็ทางผู้ที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็น กรธ. ด้วยหรือไม่ตรงนี้ โดยเฉพาะในเรื่องของหน้าที่และอำนาจ ซึ่งหน้าที่และอำนาจของ กกต. แม้จะเขียนไว้ในตัวร่างรัฐธรรมนูญฉบับที่เพิ่งผ่านมติไปนี่นะครับ ----------

จะเขียนโดยกว้าง ๆ โดยเขียนอยู่ในมาตรา ๒๒๔ (๖) ซึ่งจำลองมาแล้วในรายงานก็ดึงมาว่า อำนาจหน้าที่ที่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายนี้ กฎหมายนั้นจะไปเขียนต่อไป ซึ่งผมเองมองว่าถ้าไปเขียนต่อไปข้อดีข้อเสียก็เป็นได้ไม่ทราบว่าทางกรรมาธิการได้มีการพิจารณาด้วยความรอบคอบละเอียดอย่างไร หรือไม่ โดยเฉพาะใน (๖) กับ (๗) ซึ่งมีส่วนซ้ำกันที่บอกว่าจะอยู่ในหน้า ๖ นะครับ ในหน้า ๖ จะอยู่ในเรื่อง ๒.๓ เรื่องกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจอื่นตามร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. .... แล้วก็หน้า ๖ เฉพาะใน (๖) กับ (๗) มีความใกล้เคียงกันมาก ตอนนั้นจะเป็นการซ้ำซ้อนจะยึดรวมได้หรือไม่ ในวงเล็บเขียนไว้อย่างนี้ว่า ในคดีที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถยื่นฟ้องคดีต่อศาลได้เอง ไม่ว่าจะเป็นคดีแพ่งหรือคดีอาญา แล้วถัดไป (๗) บอกว่า กระบวนการพิจารณาและวินิจฉัยชี้ขาดคดีเกี่ยวกับการเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถยื่นฟ้องต่อศาลได้เอง ไม่ว่าในกรณีคดีแพ่ง คดีอาญา หรือคดีเกี่ยวกับการเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้ง ปัญหาอย่างนี้ครับ โดยรวมทางตัวกรรมาธิการชุดนี้มีเจตนาที่จะให้แค่ดูคร่าว ๆ มีเจตนาที่จะให้คณะกรรมการการเลือกตั้งนั้นสามารถที่จะยื่นฟ้องต่อศาลเองได้เพื่อให้ศาลวินิจฉัย ซึ่งถ้าให้ศาลวินิจฉัยตรงนั้นก็เห็นว่าทุกฝ่ายให้การยอมรับในกระบวนการยุติธรรมโดยเฉพาะศาลยุติธรรมว่าตรงนั้นใช้ดุลยพินิจในการที่จะวินิจฉัยอย่างตรงไปตรงมา แต่ปัญหาก็คือว่าถ้าให้คณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยเองด้วย เหมือนหาอาหารเอง ชงเอง กินเอง ตรงนั้นจะมีปัญหาไหมครับว่าอยู่ในคนคนเดียวกันแล้วสามารถดำเนินการได้ในทุกขั้นตอนในทุกส่วน กระผมขออนุญาตเรียนอย่างนี้ครับ ปัญหาก็คือว่าอย่างเรื่องฟ้องเองทุกวันนี้ก็ยังไม่จบ จะเห็นว่าในลักษณะนี้มีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะเรื่องของทางคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต หรือ ป.ป.ช. นี่นะครับ ซึ่งตรงนั้นก็เปิดช่องว่าให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาฟ้องเองในกรณีที่ไม่เห็นพ้องด้วยกับการตั้งข้อไม่สมบูรณ์ของพนักงานอัยการในคดี ปัญหาที่ตามมาก็คือว่าการฟ้องเองนั้นเอกสารต่าง ๆ สมบูรณ์เหมือนกับที่ส่งพนักงานอัยการหรือไม่ มีการดึงไว้หรือไม่ในกรณีที่สั่งให้สอบเพิ่มเติม ๑. นะครับ ๒. ก็คือปัญหาเรื่องของค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีก็คือค่าทนาย ตรงนี้จะให้จำลองรูปแบบเดียวกับทาง ป.ป.ช. หรือไม่ เพราะปัญหาของ ป.ป.ช. ขณะนี้ที่ติดตามมาก็ยังไม่จบ เกี่ยวกับ

สปท. ๕๑/๒๕๕๙ ศันสนีย์ ๓๓/๒

เรื่องของค่าทนายความ ค่าทนายความนั้นใช้เงินงบประมาณของแผ่นดินซึ่งเป็นภาษีอากรของประชาชนแล้วไม่มีขีดจำกัดหรือว่ามีเพดานในการกำหนด ตรงนั้นจะเป็นปัญหาต่อไปในอนาคตว่าค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เหล่านี้เป็นประการใด ซึ่งขณะนี้ก็คิดว่าเราก็มีผู้แทนของอดีต ป.ป.ช. ซึ่งจะตอบในที่นี้ด้วยก็แล้วแต่สิทธิของท่าน ตรงนี้ก็เป็นปัญหาที่ยังไม่จบว่าค่าใช้จ่ายควรจะมีการกำหนดเพดานหรือไม่ แล้วผลสัมฤทธิ์ของคดีนั้นเป็นประการใดในแต่ละคดี เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าไปเทียบเคียงกับกรณีที่ส่งให้ทนายแผ่นดิน คือพนักงานอัยการซึ่งเป็นทนายแผ่นดินดำเนินการ ตรงนั้นถือว่าเป็นหน้าที่ ฉะนั้นตรงนี้ก็เช่นเดียวกัน กรรมาธิการอาจจะพิจารณานะครับว่าส่งให้พนักงานอัยการแล้วขั้นตอนการดำเนินการล่าช้าหรือว่าเป็นเรื่องที่ทางพนักงานสอบสวนก็ดำเนินการล่าช้าต่อเนื่องกันมา กว่าคดีจะเสร็จการเลือกตั้งครั้งใหม่ก็มาถึงแล้ว ฉะนั้นการที่จะฟ้องหรือไม่ก็ไม่เกิดผลดีกับฝ่ายใดทั้งสิ้น ------

- ๓๔/๑

ก็อาจจะกำหนดได้ไหมครับว่าก็ขออนุญาตเรียนท่านประธานผ่านไปยังกรรมาธิการผู้มีประสบการณ์ทุกท่านว่าตรงนี้จะกำหนดเวลา เดิมกำหนดเวลา ๑๕ วันว่าจะต้องดำเนินการ กำหนดว่ากระบวนการในการสอบสวนทั้งหมดต้องให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาเท่าไร แล้วก็ระยะเวลาในการพิจารณาคดีทั้งกระบวนการของศาลเสร็จสิ้นเท่าไร ผมเรียนอย่างนี้ว่ากรณีที่จะให้ทาง กกต. เอง ซึ่งเป็นผู้รวบรวมข้อมูลเป็นผู้เก็บข้อมูลและเป็นผู้สืบสวนด้วย หรือว่าอาจจะมอบกำหนดการสอบสวนให้พนักงานสอบสวนก็แล้วแต่ และสามารถวินิจฉัยได้เองเกรงว่าอยู่ในตัวของคนคนเดียวกันนั้น ความเป็นธรรมนั้นจะมีการตรวจสอบกันอย่างไร แม้กระทั่งศาลยุติธรรม ผู้พิพากษาศาลยุติธรรม เมื่อมีการพิจารณาคดีในชั้นต้นแล้วเมื่อตนต้องขยับขึ้นสู่ศาลสูง ไม่ว่าจะเป็นศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกา ถ้าไปพบหรือไปดำเนินคดีเรื่องของเดิมที่ท่านเหล่านั้นเคยพิจารณามาในศาลชั้นต้น โดยมารยาททท่านก็จะไม่หรือมีระเบียบวางไว้ว่าจะไม่ดำเนินการหรือจ่ายสำนวนให้กับผู้ที่เคยพิจารณามาเพราะว่าจะเป็นการจูงใจแล้วก็จะอยู่ในความคิดเห็นของท่านท่านเดียวที่จะจูงใจหรือว่าเสนอแนะหรือว่าชี้นำได้ เพราะฉะนั้นตรงนี้ถ้าหากว่าจะมีการพิจารณาว่าความเหมาะสมนั้นมีการปรับเปลี่ยนหรือไม่หรือมีการตรวจสอบจากบุคคลภายนอกที่สามารถมาคานอำนาจในการใช้ดุลยพินิจของ กกต. ก็จะทำให้ดุลยพินิจหรือว่าคำวินิจฉัยของ กกต. นั้นมีความสง่างามแล้วก็ได้รับการยอมรับ ก็จะทำให้การเลือกตั้งหรือว่าการจัดการเลือกตั้งนั้นมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพราะว่าถ้าหากว่าลำพังจะเปลี่ยนจาก กกต. ไปให้ทางกระทรวงมหาดไทย อันนั้นก็เป็นเพียงขั้นต้นแต่กระบวนการทั้งหมดจะกระชับได้ไหม ก็ฝากทางคณะกรรมการทุกท่านถ้าหากว่าเรื่องของการใช้ดุลยพินิจของ กกต. ก็ดี เรื่องของการกำหนดมอบหมายหน้าที่ในส่วนอื่น ๆ ให้ท่านอื่นก็ดี ตรงนั้นก็คิดว่าถ้าสามารถกำหนดได้ก็จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ในเรื่องของการที่จะกำหนดให้บุคคลที่อยู่ต่างพื้นที่ ขออนุญาตไม่เกิน ๑๐ วินาที ที่อยู่ต่างพื้นที่เข้ามาร่วมในการตรวจสอบนี้ ผมว่าเป็นสิ่งที่ดี เพราะจะได้ไม่ต้องเกรงกลัวอิทธิพล อาจจะเป็นความเห็นที่ไม่ตรงกับหลายท่านที่เสนอแนะมานะครับ ซึ่งในประเด็นนี้ผมเห็นด้วยกับทางคณะกรรมาธิการครับ ขอบพระคุณครับ

นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่สอง) : ขอบพระคุณค่ะ ต่อไปเหลืออีก ๓ ท่าน ต่อไปเชิญท่านจินดา วงศ์สวัสดิ์ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดลำปาง เรียนเชิญค่ะ

นายจินดา วงศ์สวัสดิ์ : กราบขอบคุณท่านประธานที่เคารพครับ กระผม นายจินดา วงศ์สวัสดิ์ สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ลำดับที่ ๒๖ ขอกราบขอบคุณคณะกรรมาธิการทุกท่านที่มีเจตนาดีที่จะคิดหาทางจะทำอย่างไรให้การเลือกตั้งผู้แทนราษฎรนั้นเป็นไปด้วยความสุจริตและเที่ยงธรรม และได้คนดีเข้ามาบริหารประเทศ อันนี้ขอกราบขอบคุณนะครับ ผมก็เห็นด้วยในกรรมาธิการหลายประเด็น แต่ก็มีบางประเด็นที่อยากจะฝากเป็นข้อคิดเห็นเพิ่มเติม สิ่งแรกนั้นอยากกราบเรียนท่านประธานว่าการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือการเลือกตั้งสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นทั้งหลายแหล่นั้น จะสุจริตและเที่ยงธรรมได้นะครับ หลักการอยู่ที่ ๒ ส่วนครับ

ส่วนแรกคือ ๑. บุคคลที่จะดำเนินการจัดการเลือกตั้ง นั่นคือคณะกรรมการการเลือกตั้ง สิ่งนี้เราจะต้องได้คนดี มีคุณธรรมและมีความยุติธรรมอยู่ในหัวใจเข้ามาเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้ง อันนี้เป็นส่วนแรกที่จะรับประกันว่าการเลือกตั้งนั้นจะสุจริตและเที่ยงธรรม

ส่วนที่ ๒ ก็คือการจัดระบบการเลือกตั้งให้มีความเที่ยงธรรม ยุติธรรม โปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ ถ้าเราได้ ๒ อย่างนี้มาประกอบกันนะครับ การเลือกตั้งทุกระดับมันจะไม่มีปัญหาเหมือนในอดีตที่ผ่านมา

สปท. ๕๑/๒๕๕๙ ภาวดี ๓๕/๑

ประเด็นแรกที่ผมไม่ค่อยเห็นด้วยกับทางกรรมาธิการก็คือการให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนี่มาจากท้องถิ่นอื่น สิ่งนี้ต้องยอมรับนะครับว่ามันไม่มีส่วนรับประกันได้ คนที่มาจากต่างจังหวัดจะมาบริหารอีกจังหวัดหนึ่งเลือกตั้งอีกจังหวัดหนึ่งจะเป็นคนดี แล้วจะไม่ทุจริต อันนี้ไม่มีอะไรเป็นหลักประกัน อันนี้ผมก็ไม่เห็นด้วย เห็นด้วยกับท่านอำนวยนะครับ แต่เห็นด้วยอีกประเด็นที่ท่านเขียนไว้ในข้อ ๖ ที่ลดอำนาจของ กกต. ประจำจังหวัดที่จะไม่ให้อำนาจวินิจฉัยให้คุณให้โทษในการเลือกตั้ง เพียงแต่รวบรวมพยานหลักฐานแล้วเสนอให้ กกต. เป็นคนจัดการเลือกตั้ง อันนี้เห็นด้วย ผมมีข้อเสนอที่เห็นด้วยกับกรรมาธิการอีกข้อหนึ่งก็คือการกระจายอำนาจการจัดการเลือกตั้งที่ท่านจะให้มหาดไทยทำนะครับ เพราะในอดีตที่ผ่านมาคณะกรรมการการเลือกตั้งนี่เกิดมาในยุครัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ สมัยนั้นในอดีตก่อนปี ๒๕๔๐ การเลือกตั้งมันไม่สุจริตและเที่ยงธรรมโดยมหาดไทยเป็นคนจัดอย่างที่ท่านอำนวยว่า แต่จริง ๆ แล้วเนื้อหามันไม่ใช่อยู่ที่คนจัดการเลือกตั้งตอนนั้น มันอยู่ที่กระบวนการและท้องที่ที่ดำเนินการเลือกตั้งคือหมู่บ้านที่จัดการเลือกตั้ง มันมีการทุจริต มีการซื้อเสียง แล้วเรามีกระบวนการใด ๆ จัดการกับคนซื้อสิทธิขายเสียงและไม่มีมาตรการลงโทษ เขาจึงเกิดรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ ให้ กกต. มาจากการเลือกตั้ง แต่ตัวนั้นก็เป็นจุดอ่อน เพราะการให้ กกต. นั้นรวมศูนย์อำนาจทุกอย่างทั้งหมด ไม่ว่าจะเลือกตั้ง ควบคุม ตรวจสอบ ทุจริต ลงโทษ ตัดสิทธิ อยู่ในนั้นหมด ถ้าได้ ๒ ส่วนที่ผมบอกตอนแรกเหมือนกับ กกต. เมื่อปี ๒๕๔๐ ปัญหาก็จะไม่เกิด เพราะเราได้คนดี ได้การจัดการเลือกตั้งที่ยุติธรรมและโปร่งใสตรวจสอบได้ แต่ท่านครับ หลังจากคณะกรรมการการเลือกตั้งเมื่อปี ๒๕๔๐ จัดการเลือกตั้งเมื่อปี ๒๕๔๓ กับปี ๒๕๔๔ สังคมยอมรับ ปี ๒๕๔๓ เลือกตั้ง ส.ว. ปี ๒๕๔๔ เลือกตั้ง ส.ส. ท่านเชื่อไหมครับว่าการซื้อสิทธิขายเสียงในอดีตที่ผ่านมานั้นหยุดหมดเลยครับ เมื่อปี ๒๕๔๔ ผมเองมีโอกาสได้สมัครรับเลือกตั้งเมื่อปี ๒๕๔๔ ผมเห็นเลยครับ สิ่งที่เกิดขึ้นในแผ่นดินไทย อันนั้นเป็นความหวังแรกที่ผมเจอ มีการควบคุมการเลือกตั้งก่อนที่จะมีการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งอย่างที่ท่านวิทยาได้กราบเรียน แต่ไม่ใช่เป็นคณะกรรมการสืบสวนอย่างที่ท่านอำนวยว่า เป็นคณะกรรมการ เขาเรียกว่า อย่างที่ท่านมีชัยบอกว่าทำงานในเชิงรุกก็คือมีหน่วยเคลื่อนที่เร็ว เวลามีปัญหาพบชาวบ้านร้องเรียน

สปท. ๕๑/๒๕๕๙ ภาวดี ๓๕/๒

โทรศัพท์แจ้งปุ๊บเขาจะส่งหน่วยเคลื่อนที่เร็วออกไปตรวจสอบเลยว่าพื้นที่นั้นที่ประชาชนร้องเรียนมามีการเตรียมจะซื้อสิทธิขายเสียง หรือใครที่เป็นหัวคะแนนเข้าในพื้นที่ เขาจะเข้าพื้นที่แล้วก็ไปปราบปรามหรือไปยับยั้งทันทีทันใด ดังนั้นไม่มีการซื้อเสียงเกิดขึ้นเลยในปี ๒๕๔๔ ครับ อันนั้นคือทำงานในเชิงรุก ฉะนั้นการเลือกตั้งปี ๒๕๔๔ และเลือกตั้ง ส.ว. ปี ๒๕๔๓ จะเป็นที่ยอมรับของสังคม แต่เสียดายครับ กรรมการการเลือกตั้งมีวาระ ๗ ปี คณะกรรมการชุดนั้นมาเมื่อปี ๒๕๔๐ หมดวาระปี ๒๕๔๖ และมีคณะกรรมการการเลือกตั้งชุดใหม่เข้ามา เมื่อมีการเลือกตั้งปี ๒๕๔๘ ผมคิดว่าหลายท่านที่อยู่ในที่นี้ก็ผ่านระบบเลือกตั้งปี ๒๕๔๘ ผมเองก็ผ่านระบบเลือกตั้งปี ๒๕๔๘ โดยเฉพาะผมเชื่อว่าท่านนิกร จำนงจะทราบดีที่สุดเมื่อปี ๒๕๔๘ เกิดอะไรขึ้นกับการเลือกตั้ง เพื่อนสมาชิกทุกท่าน ท่านประธานคงทราบนะครับว่ามีข่าวใหญ่มากเลยในปี ๒๕๔๘ มีบัตรเลือกตั้งที่ถูกเผาบางส่วน แล้วก็เอามาทิ้งอยู่หน้าสำนักงานอยู่ที่เขตจังหวัดอ่างทอง ๑๐,๐๐๐ กว่าใบ ----------

ดังไปทั่วประเทศ มีถ่ายรูปลง มีหลักฐานชัดเจนว่ามีบัตรเลือกตั้งออกมาอยู่ท้องถนน อันนี้แค่แห่งเดียวไม่ใช่ที่อื่นด้วย ที่อื่นหนักกว่านั้นแต่ไม่เปิดเผย ที่อ่างทองเปิดเผยออกมา แต่ประธาน กกต. ยุคนั้นสมัยนั้นบอกว่าอย่างไร บัตรเลือกตั้งที่เห็นนั้นเป็นบัตรจริง แล้วหน่วยเลือกตั้งที่บัตรเลือกตั้งนั้นออกมา มีบัตรเลือกตั้งที่นับคะแนนไปเรียบร้อยแล้ว และประกาศผลเลือกตั้งบัตรครบถูกต้อง มันหมายความว่าอย่างไรท่านประธาน บัตรที่นับครบหมด ถูกต้องหมด แต่บัตรที่ออกมาอยู่กลางถนน ๑๐,๐๐๐ กว่าใบก็ถูกต้อง เป็นบัตรที่ถูกต้องอีก มันก็หมายความว่ามันมีบัตรเลือกตั้ง ๒ ชุดใช่ไหมครับ อันนี้มันผลมาจากอะไรจากข้อ ๑ คือเราได้บุคคลที่ไม่ดีมาจัดการเลือกตั้ง ผมเองเจออย่างนี้ แต่การรวมศูนย์อำนาจอย่างที่ทางกรรมาธิการว่าทำไมมันไม่ดีอย่างไร เพราะมันไม่สามารถตรวจสอบได้ว่าบัตรที่เลือกตั้งนั้นครบจริงหรือไม่ ถูกต้องจริงหรือไม่ เพราะอะไร เพราะอำนาจอนุมัติตรวจสอบอยู่ที่ประธาน กกต. คนเดียว เพราะฉะนั้นเขาไม่ให้ดูหรอกครับ เพราะดูปั๊บผิดพลาดมาเขารับผิดชอบ เห็นไหมครับ อันนี้ท่านต้องแก้ว่าทำอย่างไรในต่อไป กระบวนการเลือกตั้ง การตรวจสอบ การนับคะแนนเลือกตั้ง หรือการตรวจสอบบัตรเลือกตั้งต้องตรวจสอบง่าย โดยให้ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ เป็นคนอนุมัติให้ตรวจสอบได้ ไม่ใช่ให้ กกต. คนเดียวเป็นคนอนุมัติให้ตรวจสอบ มันต้องให้หน่วยงานอื่นเข้ามามีสิทธิควบคุมหรือคานอำนาจกับ กกต. ในการตรวจสอบผลการนับคะแนนก็ดี บัตรเลือกตั้งก็ดี เพราะผมเองเคยเจอประสบการณ์แบบนี้ ท่านสมาชิกหลายท่านเจอแบบนี้ ของผมมันหมดทั้งหน่วย แต่เราไม่สามารถตรวจสอบได้เลย เพราะอำนาจทั้งหมด ราชการทั้งหมดอยู่ในมือ การจะขอดูบัตรเลือกตั้งสักใบก็ดูไม่ได้ บัตรเลือกตั้งหลังเลือกตั้งเสร็จ นับคะแนนเสร็จอยู่ในกรงขัง ครบ ๔ ปีก็เผาทิ้ง ไม่มีคนร้องเรียนก็เผาทิ้ง แล้วเราก็ไม่มีสิทธิไปดูได้เลย ถ้าเราอยากจะดูว่าบัตรเลือกตั้ง เพราะว่าลักษณะบัตรเลือกตั้ง พฤติกรรมในการกาบัตรเลือกตั้งมันจะไม่มีทางเหมือนกันหมดหรอกครับ แต่เราดูไม่ได้ เพราะว่าอำนาจรวมศูนย์ เพราะฉะนั้นท่านต้องแก้ตรงนี้ไม่ให้อำนาจรวมศูนย์ อำนาจควบคุมตรวจสอบต้องผ่องถ่ายไปให้คนอื่นสามารถตรวจสอบได้ด้วย อันนี้คือประเด็นที่ผมอยากจะฝากไว้ประเด็นแรกครับ

ประเด็นที่ ๒ การจัดองค์กร กกต. ทุกวันองค์กร กกต. หรือหน่วยงาน กกต. สำนักงาน กกต. เราจัดระบบเหมือนระบบราชการประจำ ผมอยากเรียนนะครับว่า ถ้าใช้ระบบราชการประจำมาจัดระบบการเลือกตั้ง มาทำแบบเดียวกับ กกต. ไม่เกิดประสิทธิภาพ เพราะอะไร เพราะข้าราชการที่อยู่นั้นก็เหมือนข้าราชการประจำ กกต. นั้นโดยเฉพาะหน่วยสืบสวนสอบสวนที่จะเอาความผิดในการทุจริตซื้อสิทธิขายเสียงนั้น ถ้าให้นั่งอยู่ที่เดิม ไม่มีการโยกย้ายแม้แต่ฝ่ายเดียว ผมขออนุญาตท่านประธานต่อนิดหนึ่งครับ เพราะว่าอะไร เพราะว่าหน่วยนี้เป็นหน่วยงานที่ให้คุณให้โทษ เพราะฉะนั้นหน่วยงานนี้จะต้องเป็นการจัดองค์กรในรูปแบบพิเศษที่ต้องให้หมุนเวียนทุกคนทุกฝ่าย อาจจะมีวาระแค่ ๒ ปีต้องหมุน ไม่ใช่หมุนเฉพาะผู้บริหาร ทุกวันนี้ กกต. จัดระบบการบริหารงานบุคคลใน กกต. เหมือนระบบราชการ คือผู้บริหารย้าย แต่ถามว่าผู้บริหารรู้เรื่องอะไรไหม ผู้บริหารไม่รู้ ลักษณะจัดองค์กรแบบนี้เหมือนกับองค์กรตำรวจคือย้ายระดับสารวัตร แต่ชั้นประทวนไม่ย้าย แต่คนให้อำนาจคนมีอำนาจจริง ๆ อยู่ระดับชั้นประทวน กกต. ก็เหมือนกัน ฝ่ายสืบสวนสอบสวนจะเป็นคนมีอำนาจ เพราะจะเป็นคนให้คุณให้โทษ สอบสวนอย่างไร พลิกแพลงอย่างไร เขียนสำนวนอย่างไร เอาหลักฐานไหนไปใส่ เอาหลักฐานไหนออก อยู่ที่ฝ่ายสืบสวนสอบสวน อยู่ที่ผู้ปฏิบัติ ส่วนนี้จะต้องหมุนเวียนตลอดทุก ๆ ๒ ปี มันต้องจัดองค์กร กกต. ในรูปแบบพิเศษไม่เหมือนกับราชการทั่วไป อันนี้ฝากเป็นประเด็นที่ ๒

สำหรับประเด็นที่ ๓ ประเด็นสุดท้ายขออนุญาตท่านประธานอีกนิดหนึ่งครับ ว่าที่ท่านเสนอให้ กกต. มอบอำนาจให้มหาดไทยเป็นคนจัดการเลือกตั้งนั้นผมเห็นด้วย แต่อยากจะกราบเรียนนะครับว่าหลายปีที่ผ่านมานี่เมื่อปี ๒๕๔๔ กกต. ชุดแรกเขาไม่ให้มหาดไทยทำ เขาจัดเองทั้งหมด หลังจากนั้นปี ๒๕๔๘ มาเขาให้มหาดไทยทำครับ ทุกวันนี้ก็มหาดไทยทำนะครับ หลายท่านอาจจะไม่ทราบว่าเอ๊ะ กกต. จัดการเลือกตั้งแล้วทำไมกรรมาธิการจะเสนอให้มหาดไทย ผมอยากกราบเรียนท่านประธานนะครับว่าประมาณ ๑๐ ปีที่ผ่านมานี่การจัดการเลือกตั้งตลอดทุกครั้งที่ผ่านมามหาดไทยทำหมดครับ กกต. เป็นหัวแค่นั้นเองหยิบไปประกาศแค่นั้นเองนะครับ แต่การที่ให้มหาดไทยจัดนั้นมันมีจุดอ่อน จุดอ่อนมันอยู่ตรงนี้ครับท่านประธาน มหาดไทยนี่เขาคุมทุกหมู่บ้านแล้วเราจัดการเลือกตั้งก็จัดเป็นหน่วย หน่วยละหมู่บ้าน หมู่บ้านนี่มี ๑ หน่วยอย่างต่ำ ถ้าหมู่บ้านใหญ่ก็มี ๒ หน่วย ๓ หน่วยจัดการเลือกตั้ง โดยมหาดไทยจะให้ผู้ใหญ่บ้านแต่ละหมู่บ้านเป็นคนเสนอชื่อกรรมการจัดการเลือกตั้งฉะนั้นอำนาจทั้งหมดก็อยู่ที่ผู้ใหญ่บ้านคนเดียว ปัญหาเกิดตรงนี้เพราะผู้ใหญ่บ้านในอดีต ๔ ปี ๕ ปี ปัจจุบัน ๖๐ เหมือนเดิม ฉะนั้นผู้ใหญ่บ้านก็มีอำนาจทุกอย่างในหมู่บ้านก็จะสามารถทำอะไรก็ได้แล้วก็เป็นคนมีอำนาจเสนอรายชื่อคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งด้วย เพราะฉะนั้นจุดอ่อนก็อยู่ตรงนี้ แล้วกรรมการการเลือกตั้งประจำหน่วยเลือกตั้งยังไม่พอเป็นประชาชนด้วย การควบคุม การกำกับดูแลไม่ชัดเจนเวลาเกิดทุจริตในหน่วยเลือกตั้งไม่สามารถทำอะไรได้ ผมอยากจะเสนอท่านประธานผ่านไปยังกรรมาธิการนะครับว่า การให้มหาดไทยจัดการเลือกตั้งนี่จุดอ่อนอยู่ที่การตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งบทลงโทษไม่ชัดเจน ให้อำนาจผู้ใหญ่บ้านคนเดียวอันนี้เป็นจุดอ่อน ผมอยากจะเสนอให้อย่างนี้นะครับ ให้มหาดไทยจัดแต่กรรมการจัดการเลือกตั้งประจำหน่วยเลือกตั้งนั้นขอเสนอให้ใช้ระบบข้าราชการทุกฝ่ายเข้าไปทำงานไม่ให้ประชาชน ไม่ให้ผู้ใหญ่บ้านจัดการเพราะข้าราชการมีวินัย มีโทษกำหนด แล้วต้องเขียนชัดเจนว่าถ้าหน่วยไหนเกิดการทุจริตเลือกตั้งในหน่วยนั้นข้าราชการผู้จัดการเลือกตั้งทุกคนต้องรับผิดชอบคือต้องถูกลงโทษทางวินัยถึงขั้นถูกให้ออก ไล่ออก อย่างนี้มันจะเป็นการกำกับได้ว่าในหน่วยเลือกตั้งก็จะไม่มีการทุจริต มีการกลัวเกรงกันขึ้นและต้องรับผิดชอบร่วมกันในหน่วยเลือกตั้งถ้าข้าราชการชุดนั้นเข้ามาดำเนินการเลือกตั้งมันจะมีประมาณ ๗ คนต่อ ๑ หน่วยเลือกตั้ง ต้องรับผิดชอบ

ร่วมกันถ้าทุจริตหมายความว่าทุกคน ๗ คนนั้นต้องถูกสอบสวน ลงโทษและต้องมีบทลงโทษชัดเจน มีมาตรฐานชัดเจน อันนี้จะลดปัญหาการทุจริตเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งได้ครับ อันนี้ก็เป็นข้อเสนอที่ผมอยากจะฝากทางท่านประธานไปยังคณะกรรมาธิการว่าให้ช่วยพิจารณาในประเด็นนี้ด้วยครับ ขอบคุณมากครับท่านประธานครับ

นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่สอง) : ขอบคุณค่ะ มีผู้จะขออภิปรายเพิ่มเติมอีกนะคะ ขณะนี้เหลือทั้งหมด ๔ ท่านค่ะ ต่อไปท่านศานิตย์ นาคสุขศรี อดีตผู้ว่าราชการจังหวัดสระแก้ว อดีตสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ เรียนเชิญค่ะ

นายศานิตย์ นาคสุขศรี : กราบเรียนท่านประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศที่เคารพและท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ กระผม นายศานิตย์ นาคสุขศรี สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ลำดับที่ ๑๕๑ ครับ ก่อนอื่นต้องขอชื่นชมท่านกรรมาธิการด้านการเมืองที่ได้ศึกษาเรื่องนี้และเสนอต่อสภาของเราเพื่อลงมติให้ผู้มีหน้าที่มีความรับผิดชอบต่อไปโดยได้นำความเห็นของเราไปพิจารณาด้วย เรื่องนี้ผมว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งโดยเฉพาะอย่างยิ่งในห้วงระยะเวลานี้แล้วก็ในห้วงที่จะดำเนินการหลังจากประกาศรัฐธรรมนูญต่อไปเพื่อเราจะได้ผู้บริหารประเทศหรือสมาชิกรัฐสภาที่ดีในบั้นปลายต่อไปนะครับ โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการการเลือกตั้งใหม่สมตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่จะประกาศใช้ใหม่นะครับ สภาของเราควรมีบทบาทไม่มากก็น้อยที่จะเสนอเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของผู้ที่รับผิดชอบ กระผมได้สัมผัสเกี่ยวกับการเลือกตั้งทุกระดับ ทั้งโดยตรงและโดยอ้อมมาตลอด ----------

ตั้งแต่เป็นปลัดอำเภอ เป็นนายอำเภอ เป็นผู้ว่าราชการจังหวัด ทั้งในฐานะเจ้าหน้าที่ผู้จัดการเลือกตั้ง สนับสนุนส่งเสริมการเลือกตั้งแล้วก็ได้รับผิดชอบการเลือกตั้งในฐานะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนะครับ อันนี้ผมจะขออนุญาตนำเสนอประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับที่ท่านคณะกรรมาธิการด้านการเมืองได้เสนอมารวม ๓ ประเด็นนะครับ

ประเด็นแรก ข้อเสนอให้มีการกำหนดจริยธรรมของคณะกรรมการการเลือกตั้งภายใต้หลักการ ๗ ประการ ในหน้า ๓ หน้า ๔ นะครับ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๒๑๙ ของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับที่ผ่านประชามตินะครับ ซึ่งกำหนดให้มีศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระร่วมกันจัดทำมาตรฐานจริยธรรมไว้ ซึ่งแต่ละหน่วยงานจะต้องทำเพิ่มเติมอีกต่อไปก็ได้ โดยจริยธรรมนี้จะเป็นคนละส่วนของข้าราชการประจำอย่างชัดเจน อันนี้ผมมีความเห็นว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องจริยธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งแยกฝ่ายการเมืองกับรัฐ องค์กรอิสระ อยู่ในมาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๗๖ ก็ได้กำหนดไว้นะครับว่ารัฐจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรมเพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวลจริยธรรม เพราะฉะนั้นกรรมาธิการบริหารราชการแผ่นดินจะนำเสนอเรื่องนี้ต่อสภาต่อไป ในเรื่องของมาตรฐานจริยธรรมในการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐ เพราะฉะนั้นก็จะเป็นการสอดรับกันทั้งฝ่ายการเมืองและฝ่ายราชการหน่วยงานของรัฐ อันนี้ผมขอชื่นชมที่ท่านได้ดำเนินการในเรื่องนี้นะครับ

ผมเห็นว่าในเรื่องของจริยธรรมมีความสำคัญอย่างยิ่ง ถือว่าเป็นพื้นฐานที่กรรมการการเลือกตั้งชุดใหม่จะต้องมีจริยธรรมที่เป็นมาตรฐานที่สอดคล้องกับหลักการหรืออำนาจหน้าที่ที่เพิ่มเติมขึ้นมาในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่นะครับ เพื่อจะกอบกู้ศรัทธาจากพี่น้องประชาชน และควรจะมีความเข้มข้นและจับต้องได้มากกว่าที่ผ่านมาในอดีตในเรื่องจริยธรรม

ผมได้ย้อนไปดูจริยธรรมที่ใช้กำกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ผ่านมาพบว่าก็มีในลักษณะที่คล้าย ๆ กันคือเรียกว่าจรรยาบรรณนะครับ แล้วเมื่อพิจารณาที่ใกล้ถึงปัจจุบันก็จะมีระเบียบของคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยประมวลจริยธรรมของคณะกรรมการการเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและพนักงานประจำสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งแบ่งออกเป็น

หลักค่านิยม ข้อ ๑-๙ และส่วนที่ ๒ เป็นมาตรฐานจริยธรรมขององค์กรรวม ๑๒ ข้อ ซึ่งเป็นเรื่องที่ดี ผมก็อยากจะฝากไว้ ผมใคร่ขอยกตัวอย่างบางข้อที่น่าสนใจและน่าจะใส่ใน พ.ร.บ. ฉบับที่ท่านกรรมาธิการเสนอ อย่างเช่น (๒) การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์สุจริตและรับผิดชอบ (๓) การยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติมากกว่าประโยชน์ส่วนตนและไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน (๔) การยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรมและถูกกฎหมาย หรือที่กำหนดไว้เป็นจรรยาบรรณและ (๑๑) ในเรื่องขององค์กร กรรมการจะต้องไม่เข้าร่วมกิจกรรมใด ๆ อันอาจก่อให้เกิดความเข้าใจได้ว่าเป็นการสนับสนุนหรือขัดแย้งกับพรรคการเมือง ตลอดจนนักการเมืองและผู้สมัครที่เลือกตั้งผู้หนึ่งผู้ใดโดยเฉพาะ เป็นต้น เพราะฉะนั้นจริยธรรมที่กำหนดไว้เหล่านี้น่าจะมีผลปฏิบัติได้อย่างจริงจังในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่นี้ และหากดำเนินการไปตามมาตรฐานและรูปธรรมสิ่งที่เกิดขึ้นที่ผ่านมาในอดีต ผมว่าถ้าได้ทำอย่างจริงจังอยู่ใน พ.ร.บ. ฉบับนี้ เรื่องในอดีตที่เกิดขึ้นมาเกี่ยวกับจริยธรรมคงไม่เกิดขึ้น เช่น ข่าวการแย่งชิงตำแหน่งประธานกรรมการการเลือกตั้ง การกล่าวหาของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือแม้แต่การบริหารงานภายในขององค์กรเรื่องการสรรหาเลขา กกต. คงจะยุติและได้ผู้ดำรงตำแหน่งมาเป็นเวลานานแล้ว ถ้าเรามีจริยธรรมที่ชัดเจนและเข้มข้นนะครับ การเสนอให้มีการกำหนดจริยธรรมสำหรับคณะกรรมการการเลือกตั้งไว้ในพระราชบัญญัติฉบับนี้จึงน่าจะเหมาะสมและทันเวลานะครับ โดยไม่ต้องรอที่จะกำหนดไว้ในมาตรา ๒๑๙ ตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ผมขอสนับสนุนที่จะบรรจุเรื่องจริยธรรมไว้ใน พ.ร.บ. ที่จะเสนอในครั้งนี้เลยนะครับ เพราะเป็นเรื่องสำคัญและเป็นหลักใหญ่สำคัญประการหนึ่งในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ที่จะให้มีมาตรฐานจริยธรรมทั้งของฝ่ายการเมือง องค์กรอิสระและฝ่ายหน่วยงานของรัฐนะครับ ซึ่งกรรมาธิการ ๒ หน่วยก็ทำสอดคล้องกันนะครับอันนี้

ประเด็นที่ ๒ ตามข้อเสนอข้อ ๒ อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในข้อ ๒.๑ ที่เสนอให้กรรมการการเลือกตั้งจัดหรือดำเนินการให้กระทรวงมหาดไทยจัดการเลือกตั้งทุกระดับ รวมทั้งการออกเสียงประชามติด้วย เกี่ยวกับเรื่องนี้ที่ผ่านมาในทางปฏิบัติ ----------

ทุกคนก็ทราบกันดีอยู่แล้วว่าข้าราชการในพื้นที่แต่ละจังหวัด รวมถึงอำเภอ ตำบล หมู่บ้าน รวมตลอดถึงผู้นำชุมชนและประชาชนช่วยดำเนินการการเลือกตั้งเป็นปกติอยู่แล้ว เช่น ในเรื่องการเป็นกรรมการการเลือกตั้งเขต เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งและเจ้าหน้าที่ประจำหน่วย ดังนั้นหากกฎหมายกำหนดไว้ชัดเจน ถึงภารกิจตั้งแต่เริ่มแรก โดยให้กระทรวงมหาดไทยเป็นเจ้าภาพ ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นเจ้าภาพในระดับจังหวัด หรือรวมทั้งนายอำเภอในระดับพื้นที่อำเภอ เป็นการลดการใช้ดุลยพินิจของกรรมการการเลือกตั้ง ก็จะได้รู้ว่าบทบาทมีอะไรชัดเจนแน่นอน แล้วลดบทบาทภารกิจของกรรมการการเลือกตั้งด้านนี้ลง โดยปรับบทบาทใหม่ให้เป็นในฐานะผู้กำกับดูแลและสั่งการตามกฎหมาย ก็จะเป็นประโยชน์ทั้งต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งเอง ในการมุ่งที่จะสืบสวนสอบสวนการขจัดการทุจริตและการซื้อเสียง ไม่ต้องไปพะวงเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้ง อันนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์และจะขจัดจุดอ่อนที่ท่านผู้อภิปรายหลายท่านหรือตัวคณะกรรมาธิการได้เสนอว่ากรรมการการเลือกตั้งที่ผ่านมาอาจจะไม่มีเวลาที่จะไปดูเรื่องการขจัดการซื้อเสียงหรือการทุจริตการเลือกตั้ง ถ้าให้เขาดำเนินการเรื่องนี้และปล่อยการบริหารจัดการไปให้กระทรวงมหาดไทยหรือราชการที่อยู่ในภูมิภาค ซึ่งมันบูรณาการกันทุกส่วนราชการอยู่แล้ว ส่วนการบริหารการจัดการเลือกตั้งที่จะมีประสิทธิภาพขึ้นในระยะ ๕ ปีต่อไป มันเป็นระยะที่จะต้องระดมสรรพกำลังที่มีอยู่ในฐานะประชารัฐด้วย ในแต่ละจังหวัดจะได้ดูแลกันอย่างเต็มที่ มีกฎหมายรองรับ ทั้งที่อาจจะต้องทำความเข้าใจในระยะแรกจะต้องผนึกกำลังกับทุกฝ่าย ไม่ใช่เฉพาะข้าราชการมหาดไทยเท่านั้น แต่ว่าในระดับพื้นที่เราได้บูรณาการทุกฝ่ายกันอยู่แล้ว อันนี้ก็จะเรียนที่ประชุมให้ทราบ

ประเด็นที่ ๓ ประเด็นข้อเสนอการแต่งตั้ง เสนอตั้งแต่ข้อ ๒ ข้อ ๒.๑ ถึง ข้อ ๒.๑๐ ที่กำหนดให้มีกรรมการการเลือกตั้งระดับจังหวัด ผมคิดว่าน่าจะทบทวน ทบทวนให้รอบคอบอีกสักครั้งหนึ่ง ดังนี้การกำหนดให้อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดควรให้สอดคล้องและสมดุล ซึ่งถ้าดูตาม (๗) กำหนดให้ช่วยจัดการเลือกตั้งให้เป็นไปด้วยความสุจริตและเที่ยงธรรม แต่จะเสนอลงโทษผู้ใดไม่ได้เลย ใน (๖) ผมคิดว่าอันนี้ หรือจะเป็นแค่หน่วยรับแจ้ง เป็นไปรษณีย์ส่งเอกสารให้หน่วยสืบสวนเป็นต้น อันนี้อยากให้ทบทวนเหมือนยักษ์ไม่มีกระบองบางทีก็อาจจะเป็นภาระของส่วนกลางมากเกินไป เพราะฉะนั้นมันอยู่ที่ว่าการคัดเลือกจากส่วนกลางถ้าส่วนกลางเป็นผู้ที่มีความเป็นกลาง

คัดเลือกกรรมการจังหวัดได้เป็นคนดีมีความเป็นกลาง ระบบนี้ก็จะมีประสิทธิภาพ อันนี้ผมคิดว่าน่าจะให้อำนาจในเรื่องของ กกต. ประจำจังหวัด ให้เขามีอำนาจในการดำเนินการแทนที่จะเป็นไปรษณีย์อย่างเดียว

ข้อ ๒ การกำหนดให้กรรมการการเลือกตั้งระดับจังหวัดมาจากผู้ไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดที่ดำรงตำแหน่ง อันนี้ก็น่าจะพิจารณาทบทวน มีผู้อภิปรายหลายท่านก็ไม่ค่อยเห็นด้วย ในฐานะที่ผมอยู่ในภูมิภาคมานาน อยากจะให้พิจารณาถึงข้อดีข้อเสียให้รอบคอบอีกครั้งหนึ่งเพราะมิฉะนั้นแล้วในสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดจะไม่มีผู้คนที่รู้จักคนและท้องที่เลย ซึ่งจะยากต่อการบริหารจัดการโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการสืบสวนสอบสวน การสืบสวนสอบสวนต้องอาศัยพยานทั้งจากพยานบุคคลและพยานแวดล้อมต่าง ๆ ซึ่งอันนี้ในเรื่องของการเลือกตั้งมันยากกว่าคดีอาญา คดีอาญามันกระทบ มีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียประชาชนเขาจะให้ความร่วมมือ แต่ในเรื่อง กกต. ถ้าเขาไม่มีความคุ้นเคยในเรื่องของการเลือกตั้งไม่เกี่ยวข้องกับเขาโดยตรง โอกาสที่จะได้ข้อมูลที่แท้จริงยากมาก เพราะฉะนั้นถ้าเราได้รู้จักคน เอาคนในพื้นที่อะไรต่าง ๆ โดยให้เขาได้มีความต่อเนื่องกันผมคิดว่าน่าจะเป็นประโยชน์ ขออนุญาตอีกนิดหนึ่งนะครับ

สำหรับการกำหนดให้คณะกรรมการคนต่างถิ่นประกอบอาชีพอื่นที่ไม่ใช่ข้าราชการน่าจะไม่ได้เป็นกรรมการการเลือกตั้งที่มีความเป็นกลางอย่างแท้จริง ผมยังเชื่อมั่นว่าข้าราชการยังมีความเป็นกลางแล้วก็มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความสามารถ ถ้าเผื่อเราไม่ให้ข้าราชการหรือจำกัดสิทธิ เราอาจจะไม่ได้คนที่มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง และบางครั้งอาจจะไม่มีผู้สมัครเลยก็ได้ เพราะว่าไม่คุ้มกันกับหน้าที่ความรับผิดชอบ ถ้าเราให้คนที่ไม่ได้อยู่ในพื้นที่หรือคนที่ไม่ได้เป็นข้าราชการ หรือคนนอก เพราะว่าค่าใช้จ่ายความรับผิดชอบมันค่อนข้างสูงนะครับในการที่จะเดินทางมาพิจารณาในเรื่องของบทบาทของกรรมการการเลือกตั้ง เพราะฉะนั้นตรงนี้ถ้าเราจะไม่ตัดสิทธิของเขาก็จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

- ๔๐/๑

อีกประการหนึ่งนะครับ ในเรื่องของการกำหนดความรับผิดชอบของกรรมการการเลือกตั้งที่จะเป็นผู้คัดเลือกกรรมการการเลือกตั้งระดับจังหวัดนี่ผมมีความเห็นว่าบทบาทของคณะกรรมการการเลือกตั้งส่วนกลางจะเป็นผู้ที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ถ้ากรรมการการเลือกตั้งส่วนกลางมีความเป็นกลาง มีความเที่ยงธรรมต่าง ๆ แล้วก็คัดเลือกถ้าคนดีคัดเลือกมาก็จะได้ กกต. ประจำจังหวัดที่เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถเป็นกลางและจะทำให้ประสิทธิภาพในการเลือกตั้งสมเจตนารมณ์และปราศจากการครอบงำของกลุ่มการเมืองและผู้มีเจตนาที่เข้ามาแสวงหาผลประโยชน์ได้จากการที่ดำรงตำแหน่ง กกต. ประจำจังหวัดได้อย่างแท้จริง ผมคิดว่าควรกำหนดให้กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดในเรื่องของการออกแบบควรให้มีความสมดุลเพื่อให้มีบุคคลที่ต้องการได้สัดส่วนทั้งอำนาจกับหน้าที่ความรับผิดชอบและค่าตอบแทน กกต. ประจำจังหวัดปัจจุบันมีรายได้เดือนละประมาณ ๓๐,๐๐๐ บาท ซึ่งรับผิดชอบค่อนข้างมากนะครับ ถ้าเรากำหนดคนนอกเขตจังหวัดมาค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ก็ต้องเพิ่มอีกเป็นเงาตามตัวนะครับ เพราะฉะนั้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งเราจะทำอย่างไรที่จะสนับสนุนส่งเสริมให้การเลือกตั้งระดับที่สำคัญต่อไปคณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องไปสนับสนุนส่งเสริมการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นอีกถ้าไม่ให้อำนาจ กกต. ประจำจังหวัดงานของท้องถิ่นมันเลือกตั้งทุกวัน เพราะฉะนั้นบทบาทตรงนี้ถ้าไม่มีอำนาจต่าง ๆ ก็จะเป็นปัญหาอุปสรรคในเรื่องประสิทธิภาพในการเลือกตั้งรวมทั้งเกิดความล่าช้าในการเลือกตั้ง เพราะว่าการเลือกตั้งคงไม่ใช่ระดับชาติ ส.ส. ส.ว. เท่านั้น ระดับท้องถิ่นมีแทบทุกวัน เพราะฉะนั้นก็คงฝากในประเด็นนี้ไว้ ผมขอเสนอด้วยความหวังและตั้งใจอย่างยิ่งว่าการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่มีจริยธรรม มีความสุจริตและเที่ยงธรรม มีผลปรากฏเป็นรูปธรรม ไม่ใช่แต่เพียงนามธรรมจะเป็นผลงานของการปฏิรูปอย่างแท้จริงครับ ขอกราบขอบคุณครับ

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี้ นายอลงกรณ์ พลบุตร รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง ได้ขึ้นบัลลังก์เพื่อดำเนินการประชุมต่อไป)

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่หนึ่ง) : ต่อไปขอเชิญ พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช ประธานกรรมการบริหารสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ อดีตสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ อดีตกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ และอดีตสมาชิกวุฒิสภา ขอเชิญครับ

พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช : กราบเรียนท่านประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศที่เคารพ กระผม พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ขอขอบพระคุณที่ท่านประธานให้โอกาสในการอภิปรายเสนอความเห็นในเรื่องที่คณะกรรมาธิการด้านการเมืองได้เสนอ ซึ่งก็ถือว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เป็นหัวใจของการจัดการเลือกตั้งซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ที่พวกเราใฝ่หา ได้ฟังเพื่อน ๆ สมาชิก ๘ ท่านอภิปรายก็ได้รับฟังข้อสังเกตต่าง ๆ เพราะฉะนั้น ผมก็คงจะพูดเพิ่มเติมในส่วนที่เป็นความเห็นของผมเอง ซึ่งถึงแม้จะไม่ค่อยลงเลือกตั้งแบบหลาย ๆ ท่านที่นั่งอยู่ข้างบนนั้น ซึ่งผมเคารพในความเป็นผู้มีประสบการณ์ในด้านการเมือง ในด้านการเลือกตั้งของหลาย ๆ ท่านที่เป็นผู้ดำเนินการจัดทำเรื่องในการปฏิรูปทางด้านคณะกรรมการการเลือกตั้งในครั้งนี้ แต่ในระยะเวลาประมาณ ๑ ปี ที่ได้เป็นกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญก็ได้มีโอกาสที่จะศึกษาเรื่องคณะกรรมการการเลือกตั้งพอสมควรและเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเรื่องหนึ่งที่คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญในครั้งที่แล้วนั้นได้ให้ความสำคัญ ที่จริงเราก็ได้พิจารณาว่าให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ดำเนินการในการเป็นเรกูเลเตอร์ (Regulator) ควบคุมการเลือกตั้ง แล้วให้มีคณะกรรมการขึ้นมาจัดการเลือกตั้งบนพื้นฐานของความเป็นธรรมที่ว่าเรกูเลเตอร์ (Regulator) ก็ควรจะทำหน้าที่ในการควบคุมในการสืบสวนสอบสวนให้กระบวนการนั้นเกิดความเป็นธรรมหรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ แต่โอเปอเรเตอร์ (Operator) คือผู้ปฏิบัติก็น่าจะเป็นอีกหน่วยงานหนึ่ง อย่างที่เยอรมันเขาก็มีประธาน กกต. อยู่เพียงแค่ผมเข้าใจว่าคนเดียวในกรรมการเขา ----------

เขาก็สั่งการให้มีการจัดการเลือกตั้งผ่านหน่วยงานที่จะรู้หน้าที่ของตัวเองอยู่แล้ว อย่างไรก็ดี ในข้อเสนอของกรรมาธิการในคณะนี้อย่างในประเด็นที่ว่าให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดหรือดำเนินการให้กระทรวงมหาดไทยจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้วก็การเลือกตั้งอื่น ๆ นั้น ประเด็นของผมไม่ได้ขัดแย้งว่าไม่เห็นด้วย แต่ประเด็นของผมเป็นห่วงเรื่องของการขัดต่อรัฐธรรมนูญ เพราะในรัฐธรรมนูญในมาตรา ๒๒๔ (๑) ก็เขียนไว้ว่าให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจในการจัดหรือดำเนินการให้มีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้วก็การเลือกสมาชิกวุฒิสภาและอื่น ๆ เพราะฉะนั้นก็จะเห็นได้ว่าถ้าเราจะไปเติมว่าให้หน่วยงานอื่นเป็นผู้จัดการเลือกตั้ง อีกอย่างหนึ่ง การที่จะตีความหรือการที่จะอ่านรัฐธรรมนูญสิ่งที่สำคัญคือต้องดูความรู้สึกนึกคิดดูจิตวิญญาณของคนร่าง ซึ่งเรามาแปลให้อ่านได้เราเรียกว่าเจตนารมณ์ ตอนผมยกร่างรัฐธรรมนูญเราเขียนเจตนารมณ์ออกมาหนากว่าตัวรัฐธรรมนูญเองตั้ง ๗-๘ เท่า ผมยังไม่เห็นเจตนารมณ์ของกรรมการร่างรัฐธรรมนูญชุดนี้ แต่เชื่อว่าก็คงจะมีบ้าง อย่างน้อยก็บันทึกการประชุมอย่างน้อยก็การแลกเปลี่ยนอภิปรายของกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเอง ถ้ากรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยในเรื่องนี้แล้วเห็นว่าการจัดการเลือกตั้งเป็นหน้าที่ของ กกต. เราจะไปร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญให้ขัดต่อเจตนารมณ์นั้นก็จะไม่ได้นะครับ เพราะฉะนั้นประเด็นนี้ผมก็คงจะพูดเพียงแค่นี้ว่าจะได้หรือไม่ได้ต้องศึกษาลึกลงไปถึงเจตนารมณ์ของผู้ร่างรัฐธรรมนูญในมาตรานี้ มาพูดถึงประเด็นของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผมก็มีข้อสังเกตอยู่เล็กน้อย

ประเด็นแรกในเรื่องที่มาจากนอกภูมิลำเนา ก็ค่อนข้างจะเห็นด้วยกับท่านที่อภิปรายบางท่าน เพราะว่าถ้าไม่รู้จักใครเลยมันยากมาก เพราะอำนาจหน้าที่ของ กกต. ประจำจังหวัดที่สำคัญ ๓ ประการคือการจัดการเลือกตั้ง การจัดการลงประชามติ ๒. แต่งตั้งคณะกรรมการประจำเขตเลือกตั้ง ถ้าการเลือกตั้ง ส.ส. ซึ่งมี ๓๕๐ คน ตามรัฐธรรมนูญใหม่ก็จะมี ๓๕๐ เขตเลือกตั้งทั่วประเทศ กรรมการแต่ละเขต ๔-๕ คนนั้นก็ตั้งโดยข้อเสนอของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดแล้วก็ กกต. ใหญ่เป็นผู้ลงนาม แล้วก็รวมถึงการที่จะเสนอแนะในการแบ่งพื้นที่ว่าควรจะแบ่งพื้นที่จังหวัดออกอย่างไร ถ้าจังหวัดนี้มี ๕ เขต ๓ เขตต่าง ๆ เพราะฉะนั้นสิ่งเหล่านี้ถ้าเอาคนนอกมาทำผมคิดว่าคงไม่ง่ายนะครับ

อีกประเด็นหนึ่งในเรื่องของ กกต. ประจำจังหวัดคือเขียนคุณสมบัติว่าเป็นสมาชิกพรรคการเมือง เขียนแค่นี้ยังไม่พอ คือไม่เป็นลักษณะต้องห้ามของการเป็นสมาชิกพรรคการเมือง แต่ถ้า พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยกรรมการการเลือกตั้ง ปี ๒๕๕๐ เขาจะเขียนไว้ชัดเจนกว่านี้ คือ ๑. ไม่เป็นหรือไม่เคยเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ไม่เป็นหรือไม่เคยเป็นกรรมการหรือตำแหน่งใด ๆ ในพรรคการเมือง ๕ ปีที่ผ่านมาก่อนดำรงตำแหน่ง ๕ ปีเลย เพราะฉะนั้นคนที่เคยเป็นสมาชิกพรรคนี้ใน ๕ ปีที่ผ่านมาไม่สามารถจะเป็น กกต. ประจำจังหวัดได้ อันนี้ทำให้ท่านเห็นชัดเจนขึ้นว่าก็จะมีคุณสมบัติที่ห่างจากพรรคการเมืองเพิ่มมากขึ้น ท่านก็ไม่ควรจะตัดออกในความหมายนั้น

มาในประเด็นถัดไป นาฬิกาวิ่งเร็วมาก ผมพูดนิดเดียวหมดไปเกือบ ๗ นาทีแล้ว ท่านวันชัยคิดอย่างผมหรือเปล่าไม่ทราบ ท่านมองอะไร ต่อไปท่านเขียนไว้ในเรื่องที่ ๓ บทกำหนดโทษ และท่านเขียนบอกบทลงโทษในทางการเมืองและท่านก็บอกว่า ๑.๑ ๑.๒ ๑.๓ ๑.๔ และท่านก็บอกให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ๕ ปี ๑๐ ปี ถ้ากระทำความผิดเกี่ยวกับการทุจริตการเลือกตั้ง ๑.๓ ให้เพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งตลอดชีพเมื่อมีการกระทำผิดขั้นรุนแรง ข้อสังเกตของผมคือเรื่องนี้มีครับ แต่มันอยู่ในพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่ง ส.ว. ซึ่งปี ๒๕๕๐ นั้นเป็นฉบับเดียวกัน ปีใหม่นี้ตามร่างรัฐธรรมนูญที่จะประกาศใช้นี้จะแยกเป็น ๒ ฉบับ ----------

เพราะฉะนั้นบทกำหนดโทษอันนี้ไม่ได้มาอยู่ใน พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย กกต. เด็ดขาดไม่อยู่แน่นอน มันจะต้องไปอยู่ในเรื่องของการเลือกตั้ง ส.ส. และการได้มาซึ่ง ส.ว. ก็จึงขออนุญาตให้ย้ายไปอยู่ตรงนั้นเสีย ไปอยู่ในหมวด ๓ เหมือนกัน ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบันคือประกอบรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ ส่วนจะ ๓ ปี ๕ ปี ๑๐ ปี ผมไม่ว่าอะไร

แล้วก็ประเด็นหลักสุดท้ายนะครับ จากประเด็นหลักอาจจะมีประเด็นย่อย ๆ อยู่ เมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศใช้บังคับแล้ว อันนี้คือบทเฉพาะกาล ซึ่งขออนุญาตเอ่ยนามเพื่อนรักของผมคือท่านคำนูณ สิทธิสมาน ได้อภิปรายยาวมาก ยาวจนจับประเด็นไม่ได้ว่าท่านต้องการอะไรนะครับ เพราะท่านพูดทุกประเด็นเลยพูดทุกออปชัน (Option) เลย สิ่งแรกที่ผมอยากจะเห็นคืออยากจะเห็นความสมัครสมานสามัคคีของคณะกรรมการการเลือกตั้งชุดปัจจุบันนี้ทั้ง ๕ ท่าน ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ที่ผ่านการสรรหามาจากคณะกรรมการตามรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ และเป็นผู้ที่มีอินเทกริตี (Integrity) มีความสง่างามในการได้รับคัดเลือกเข้ามา แล้วผลงานในการทำหน้าที่ของท่านที่ผ่านมาก็เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ผมก็อยากให้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นที่ผ่านมามันยุติน่ะ จะจริงไม่จริงพวกเราไม่ทราบ แล้วอยากให้ร่วมกันทำงานเป็นทีมงาน เป็นทีมเวิร์ก (Teamwork) เพราะมี ๕ คนเอง ประเด็นของบทเฉพาะกาลที่ว่าด้วยว่าใครจะอยู่ใครจะไป มันเป็นประเด็นที่สำคัญมากตอนผมยกร่างรัฐธรรมนูญเราก็พูดในเรื่องนี้กับทุกองค์กรว่าจะให้เขาอยู่ไหม เคยบอกว่าอยู่ ๑๐ ปี ถ้าเหลืออีก ๗ ปี ไม่เป็นไร แต่ถ้าบอกว่าอยู่ ๗ ปีแล้วกลายเป็น ๘ หรือ ๙ ปีมันเป็นการให้คุณ มันเป็นหลักการสำคัญ ๆ ในการเขียนบทเฉพาะกาลคือถ้าให้คุณเราจะให้ ถ้าเป็นโทษเราก็จะไม่เขียน เพราะฉะนั้นผมเองก็ยังไม่ค่อยเห็นด้วยว่าถ้ารัฐธรรมนูญฉบับที่ผ่านประชามติมีผลบังคับใช้ในอนาคตอันใกล้นี้ แล้วบังเอิญคุณสมบัติของการเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ปรับเปลี่ยนไปหลายข้อได้เพิ่มมากขึ้นในเรื่องคุณสมบัติต่าง ๆ คณะกรรมการที่เป็นองค์กรอิสระอยู่ไม่ใช่เฉพาะกรรมการการเลือกตั้งเท่านั้น แต่มีหลายองค์กร ๕-๖ องค์กร ถ้าเราจะไปเอาว่าถ้าคุณขาดคุณสมบัติของรัฐธรรมนูญฉบับใหม่แล้วต้องพ้นจากตำแหน่ง ฝรั่งเขาเรียกว่าเซกคันด์ทอต (Second Thought) ยังคิดไม่ค่อยเห็นด้วยในขั้นแรกเท่าไร อยากให้ไปพิจารณาเพิ่มเติมว่ามันเป็นธรรมไหม มันเป็นโทษไหม ในเมื่อการสรรหาเข้ามา

ในครั้งที่แล้วใช้กรอบปี ๒๕๕๐ วันนี้จะมาใช้กรอบใหม่หลุดทันทีเลย ผมก็ต้องกลับไปดูเจตนารมณ์อีกเหมือนกันของคนยกร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ว่าท่านคิดอย่างนั้นหรือเปล่า ถ้าท่านคิดอย่างที่ทางกรรมาธิการได้อรรถาธิบายหรือได้เขียนไว้ในบทเฉพาะกาล ๔ ข้อนี้ ผมก็ไม่ขัดข้อง แต่ถ้าไม่ได้เขียนไว้เราควรจะยกประโยชน์ให้จำเลยที่เขาเรียกว่าอย่างนั้น ศาลชอบใช้อย่างนั้นอยู่นะครับ อันนี้เราพูดถึงมาตรา ๒๗๓ ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งได้กำหนดไว้ว่าให้กรรมการองค์กรอิสระนั้นคงอยู่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่จะยกร่างขึ้นใหม่ อันนี้ก็จะเป็นหัวใจเหมือนกันว่าเราจะยกร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับใหม่อย่างไร ถ้าเราคิดถึงการไม่ให้เป็นโทษเราก็เขียนอย่างหนึ่ง ถ้าเราคิดว่าไม่เคยเอาตามรัฐธรรมนูญเลยเราก็เขียนอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งผมคิดว่า กรธ. เองก็คงจะมีอยู่ในใจแล้วว่าในเรื่องเหล่านี้จะทำอย่างไร เพราะไม่ใช่เฉพาะแค่ กกต. เท่านั้น ยังพูดถึงตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พูดถึงองค์กรอิสระอื่น ๆ อีกหลายองค์กรด้วยนะครับ อีกนาทีเดียวครับท่านประธาน เพราะฉะนั้นตรงประเด็นนี้ผมจึงได้ฝากไว้ว่าเราคงจะไม่ไปเขียนกฎหมายประกอบว่าให้ทั้งหมดพ้นตำแหน่ง อันนั้นคงทำไม่ได้ หรือแม้แต่การที่จะให้ผู้ที่ดำรงตำแหน่งอยู่พ้นจากตำแหน่ง เพราะว่าขัดกับคุณสมบัติใหม่ ก็ต้องไปดูเจตนารมณ์ของกรรมการร่างรัฐธรรมนูญคือ กรธ. ว่าเขาคิดอย่างนั้นหรือเปล่าในการที่เขาร่างรัฐธรรมนูญ ในชั้นต้นนี้ผมก็คงจะอภิปรายเพิ่มเติมจากที่เพื่อนสมาชิกได้พูดไว้แล้วเพียงเท่านี้ครับ ขอบพระคุณครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่หนึ่ง) : ยังมีสมาชิกอีก ๓ ท่านนะครับ คือ พลอากาศตรี เฉลิมชัย ท่านเพิ่มพงษ์ ท่านกิตติ ต่อไปขอเชิญ พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม อดีตสมาชิกวุฒิสภา

พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม : ขอบคุณท่านประธานครับ เฉลิมชัย เครืองาม หมายเลข ๓๑ ท่านประธานครับ ก็ได้ฟังสมาชิกหลายท่านแสดงความคิดเห็นกันมาตั้งแต่เช้า ในกรณีของข้อเสนอแนะของกรรมาธิการที่มีต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งนั้น ผมได้ศึกษาก็เพิ่งได้เมื่อเช้าและพยายามศึกษาโดยละเอียดแล้วก็อย่างรวดเร็ว โดยเนื้อหาแล้วมีหลายประเด็นที่ผมเห็นด้วย แต่อย่างไรก็แล้วแต่สิ่งที่สมาชิกหลายท่านได้แสดงความคิดเห็นไปทั้งข้อเสนอแนะ ข้อเห็นด้วย และข้อไม่เห็นด้วยนั้นมีหลายประการที่ผมขออนุญาตเติมเต็มในสิ่งที่ท่านได้เสนอไว้แล้ว ในกรณีของสิ่งที่เป็นทอล์ก ออฟ เดอะ ทาวน์ (Talk of the Town) ในช่วงสัปดาห์หรือเดือนที่ผ่านมา คือเรื่องคำว่าเซตซีโร (Set Zero) มีทั้งผู้ที่เห็นด้วยแล้วก็ผู้ที่ไม่เห็นด้วย ส่วนมากแล้วจะให้ความเห็นในทำนองว่าสิ่งที่ กรธ. ท่านร่างเอาไว้ในรัฐธรรมนูญนั้นมีความเข้มข้นขึ้นในเรื่องของคุณสมบัติของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระทั้งหลายเกือบทั้งหมดความเข้มข้นขึ้นนั้นผมเชื่อว่ามันเป็นพัฒนาการทางการเมือง พัฒนาการทางสังคม แล้วก็พัฒนาการทางกฎหมาย ซึ่งเราควรจะต้องให้ความสำคัญว่าเจตนาของ กรธ. ที่ท่านได้เพิ่มความเข้มข้นขึ้นนั้นน่าจะมีเหตุปัจจัยต่าง ๆ ที่เกื้อหนุน ผมเห็นด้วยกับสมาชิกที่ได้อภิปรายไปเมื่อสักครู่ว่าสิ่งที่เราจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งคือเจตนารมณ์ของ กรธ. เราคงจะหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องไปศึกษาหาข้อมูลจากบันทึกการประชุมหรือบันทึกเจตนารมณ์ของ กรธ. ว่ามีไว้อย่างไร แต่อย่างไรก็แล้วแต่ในความเห็นส่วนตัวนั้นไม่ว่าจะออกทางไหนมันไม่ผิดครับ มันไม่ผิด ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ และมันก็ไม่ถูก ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ แล้วแต่แง่คิด วิธีคิด และปัจจัยต่าง ๆ ที่จะเข้ามาแทรกซ้อนในอนาคต ปัจจัยแทรกซ้อนที่ผมมองเห็นแน่ ๆ เลยก็คือสิ่งที่เราชัดเจนว่าเรามีโรดแมป (Roadmap) ของการเมืองการปกครองของประเทศในอนาคต ซึ่งจะเกิดขึ้นในปี จริง ๆ เกิดไปแล้วตั้งแต่ตอนนี้แหละครับที่รัฐธรรมนูญจะมีผลบังคับใช้ ประกาศใช้ มีกฎหมายลูก กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญแล้วก็จะมีการเลือกตั้งในปลายปี ๒๕๖๐ เพราะฉะนั้นปัจจัยที่อาจจะแทรกซ้อนที่สำคัญที่สุดที่ผมเชื่อว่าทุกคนทุกฝ่ายในบ้านเมือง ทั้ง คสช. ประชาชน สื่อมวลชน พี่น้องประชาชนทุกคนให้ความสำคัญมากที่สุดคือโรดแมป (Roadmap) ของการเลือกตั้ง สิ่งที่ กกต. ในปัจจุบันให้ความเห็นว่าการที่จะเซตซีโร (Set Zero) เขาทั้งหมด ท่านต้องคิดถึงปัจจัย

ที่จะเกิดขึ้นจากการเลือกตั้ง หรือการจัดการเลือกตั้งที่จะเกิดขึ้นในระยะเวลาอีกปีเศษ ๆ นี้ ให้ดีว่าความสำเร็จ ความลุล่วง ความราบรื่น ข้อมูลต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตนั้น กกต. ชุดปัจจุบันท่านมีความรู้ ท่านมีความเข้าใจมาก ท่านใช้คำว่ามากกว่าจะทุกคนในบ้านเมืองก็ว่าได้ ก็มีทั้งคนที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย คำถามก็คือว่าโรดแมป (Roadmap) ของการเลือกตั้งที่จะเกิดขึ้นในปลายปี ๒๕๖๐ นั้นสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกับการอยู่ยืนหรือไม่ยืนของ กกต. ชุดปัจจุบันหรือไม่ ผมมองว่าอย่างนี้ครับ มีทางออกที่จะเป็นไปได้ เพราะความเข้มข้นของคุณสมบัติของ กกต. นั้นถูกกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ และยังจะมีบุคคลที่จะต้องถูกสรรหาเข้ามาเป็น กกต. เพิ่มอีก ๒ คน คุณสมบัติต้องเป็นรัฐธรรมนูญใหม่ แล้วปัญหาเกิดขึ้นทันที คือ ๕ คนปัจจุบัน กับ ๒ คนใหม่ที่เข้ามานั้นคุณสมบัติเขย่งกันอยู่ ความเป็นไปได้ก็คืออะไรครับ เอา ๒ เรื่องนี้ให้มาสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ประโยชน์ของประเทศชาติได้ในขณะเดียวกันก็คือการที่จะให้ กกต. ชุดปัจจุบันนั้นท่านมีอายุยืนไปจนกระทั่งถึงการจัดการเลือกตั้ง ส.ส. และ ส.ว. ในอนาคตให้สำเร็จเรียบร้อยจนสามารถเปิดการประชุมได้ เช่นมี ๙๕ เปอร์เซ็นต์ของ ส.ส. และเปิดการประชุมได้จะเป็นปลายปี ๒๕๖๐ หรือว่าต้นปี ๒๕๖๑ ก็แล้วแต่ ไม่รอจนถึงกระทั่งตั้งรัฐบาลแหละครับ และเมื่อนั้นอาจจะยืดระยะเวลาไปอีก ๓๐ วัน หรือ ๖๐ วัน แล้วจึงจัดให้มีการเลือก ---------

ขออภัย ให้มีการสรรหา กกต. คณะใหม่ แต่อันนี้มันก็จะมีปัญหาตามมาคือหลักอะไรอีกครับ คือหลักมาตรฐานเดียว หรือหลัก ๒ มาตรฐาน หรือหลักความเป็นธรรมที่สมาชิกหลายท่านได้อภิปรายแล้ว มันก็จะเกิดปัญหาขึ้นอีกว่าแล้วองค์กรอิสระอื่นล่ะที่รัฐธรรมนูญท่านบัญญัติเอาคุณสมบัติไว้ให้เข้มข้นขึ้นอีก ผมไม่มีเวลาที่จะมาแจกแจง ท่านคำนูณได้อภิปรายไปในบางประเด็นแล้ว ผมว่าอันนี้มันก็จะเขย่งกันอยู่อีก ในที่สุดก็จะเกิดการโต้แย้งไม่มีที่สิ้นสุดว่าหลักกฎหมายหรือหลักคุณสมบัติตามรัฐธรรมนูญ หรือหลักเจตนารมณ์กับหลักความเป็นธรรม หลักมาตรฐานเดียวนั้นเป็นอย่างไร เพราะถ้าหลักมาตรฐานเดียวแล้วมันก็ต้องเซตซีโร (Set Zero) กันทั้งหมด ป.ป.ช. กกต. คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน คณะกรรมการสิทธิอะไรอื่น ๆ อีก ในที่สุดมันก็จะยุ่งวุ่นวายไปอีก ปัญหาอะไรตามมาครับที่จะตามมาก็คือขี้ปากชาวบ้าน ผมขออภัยที่จะใช้คำคำนี้ คำว่าขี้ปากชาวบ้านคืออะไรครับ ผมไม่อยากที่จะใช้คำนี้ในสภานะครับ การสรรหา หรือการเลือกองค์กรอิสระ หรือตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่จะเกิดขึ้นในอนาคตจะเกิดจากใครล่ะครับ มันก็จะเกิดช่วงรอยต่อกันระหว่าง สนช. ไปสู่สมาชิกวุฒิสภาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต สมาชิกวุฒิสภามาจากไหน เอาว่า สนช. ปัจจุบันมาจากไหนทุกท่านทราบผมไม่พูด ส.ว. ในอนาคตมาจากไหนทุกท่านก็คงทราบอีก เพราะฉะนั้นสิ่งที่จะตามมาในอนาคตคืออะไรครับ คือขี้ปากชาวบ้านที่จะเกิดขึ้นว่าใครก็ไม่ทราบบงการ สั่ง ใบสั่ง หรืออะไรก็แล้วแต่ให้ ส.ว. ซึ่งมาจากไหน จุด จุด จุด ทุกท่านก็ทราบดี เลือกคนโน้น เลือกคนนี้ เลือกนั่น เลือกนี่เป็นกรรมการสิทธิ เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เป็น ป.ป.ช. เป็น กกต. และอื่น ๆ ครบทั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ ปัญหามันตามมาให้เกิดการถกเถียง ให้เกิดการพูดคุยติฉินนินทากันไม่มีที่สิ้นสุด นี่คือจุดสรุปของความห่วงใยที่สุดที่ผมมีต่อบ้านเมืองในอนาคตว่าถ้าเราเซตซีโร (Set Zero) อันเดียวมันขาดหลักมาตรฐานคือมาตรฐานเดียวหรือ ๒ มาตรฐาน ขัดหลักความเป็นธรรม ถ้าเราเซตซีโร (Set Zero) ทั้งหมด โอ้โฮองค์กรอิสระทั้งหมดสรรหากันใหม่ คนเลือกนั่งอยู่ใน ส.ว. เลือก ส.ว. มาจากไหน การติฉินนินทาและการพูดคุยมันจะมีต่อเนื่องไปอีก เกิดการยอมรับหรือไม่ยอมรับก็แล้วแต่ไปอีก ๓ ปี ๕ ปี ๗ ปี ๙ ปี ไม่มีที่สิ้นสุดความวุ่นวายก็เกิดขึ้นตามมา เพราะฉะนั้นผมจะสรุปตรงนี้ขอเวลา

ท่านประธานนะครับ ผมยังมีประเด็นอื่นอีกที่จะพูด ผมว่ามอบให้ กรธ. ท่านไปตัดสินใจ ผมว่าท่านเชื่อว่าท่านก็รับฟังจากหลาย ๆ ฝ่ายแล้ว ท่านมีข้อมูลและวิธีคิดของท่านอยู่ในใจแล้วว่าท่านจะเซตซีโร (Set Zero) อะไร อย่างไร หรือไม่ แค่ไหนนะครับ

ประเด็นถัดมาท่านประธานครับ เมื่อพูดถึงคำว่าเซตซีโร (Set Zero) แล้ว มีสิ่งหนึ่งที่ผมขออนุญาตใช้เวลาตรงนี้ว่าควรมาก ๆ เลยที่จะเซตซีโร (Set Zero) เริ่มที่ กกต. เลยครับมีคนฝากมา จริง ๆ ผมก็คิดไว้อยู่บ้างแล้ว เคยพูดประเด็นนี้ไว้ในหลายที่แล้ว คืออะไรครับ องค์กรอิสระเดี๋ยวนี้ท่านฮิต (Hit) มาก ในการจัดหลักสูตรพิเศษ หลักสูตรนอกหลักสูตร สารพัดหลักสูตร มีทั้ง กกต. มีทั้ง ป.ป.ช. ศาลรัฐธรรมนูญท่านก็เอากับท่านด้วย เซต (Set) เป็นหลักสูตรพิเศษขึ้นมา ผมได้ยินสัญญาณมาปลาย ๆ ว่าน่าจะมีการเซตซีโร (Set Zero) นะ เริ่มมันที่ กกต. เสียเลย ไหน ๆ จะทำกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย กกต. อยู่แล้ว หลักสูตรต่าง ๆ ที่ใช้งบประมาณ เที่ยวทั้งบ้านเมือง เที่ยวทั้งในประเทศแล้วก็นอกประเทศ เอานักธุรกิจ เอาพ่อค้า ประชาชน นักการเมือง ทหาร ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่มาเรียนด้วยกัน เที่ยวด้วยกัน ปาร์ตี้ (Party) ด้วยกัน กินด้วยกัน ดื่มด้วยกัน มันเหมาะสมหรือไม่เพียงไร มันก่อให้เกิดคอนเนกชัน (Connection) ที่นำไปสู่อะไรอีกมากมายหลายอย่างขึ้นในบ้านเมืองหรือไม่ ผมได้ขายความคิดนี้ไว้ให้กับ กรธ. บางท่านเป็นผู้ใหญ่ด้วย ท่านเห็นด้วยครับ เพราะฉะนั้นสิ่งที่ผมเชื่อว่าอาจจะได้เห็นและเป็นมิติที่ดีคือการเซตซีโร (Set Zero) หลักสูตรพิเศษขององค์กรอิสระ

ประเด็นถัดมา ผมจะลงในรายงานการศึกษาของคณะกรรมาธิการมีหลายเรื่องเนื่องจากผมพูดเป็นคนท้าย ขอเวลาท่านประธานเพิ่งจะบ่ายโมงเอง ผมมีประเด็นอีกพอสมควร ท่านให้ผมได้ไหมครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่หนึ่ง) : ขออนุญาตอีก ๒ นาทีครับ

พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม : ผมพูดไม่ออกเลยครับ ๒ นาที เอาประเด็นนี้แล้วกัน ประเด็นที่กรรมาธิการเขียนไว้ในข้อเสนอแนะการศึกษาว่าอยากจะให้ กกต. กกต. ประจำจังหวัดอะไรต่าง ๆ ของท่านเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา ผมได้อ่านเร็ว ๆ เมื่อกี้ก็ดาวน์โหลด (Download) มาดูในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย กกต. ฉบับปี ๒๕๕๐ จริง ๆ ท่านก็มีเขียนของท่านอยู่แล้ว ท่านก็มีเขียนอยู่ว่า กกต. กกต. ประจำจังหวัด กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด อนุกรรมการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา ผมเห็นด้วยครับ แต่สิ่งที่มันจะต้องทำให้ชัดเจนนั้นคือคำว่าเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญานั้นความหมายของมันมีมากน้อยกว้างขวางแค่ไหน กรรมาธิการท่านช่วยไปขยายความ แต่ผมได้ยินได้ฟังมาว่าสิ่งที่ทาง กกต. เขาอยากจะได้เพิ่ม ผมเห็นว่าควรจะให้คือการมีอำนาจในการเข้าไปนอกจากจะสอบสวนแล้ว มีอำนาจในการเข้าไปตรวจค้น ตรวจค้นทั้งร่างกาย เขาอาจจะซ่อนโผ ซ่อนเงิน ซ่อนบัญชีผี ซ่อนอะไรไว้ในร่างกาย ในเคหสถาน ในสถานประกอบการต่าง ๆ เป็นต้น อันนี้มันจะนำมาซึ่งข้อมูลเอกสารหลักฐานในการตรวจจับการทุจริต การซื้อเสียง ขายเสียง หรือการเลือกตั้งได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งคืนหมาหอน หรือช่วงระยะเวลาที่เรากลัวกันก็แล้วแต่ อันนี้ผมเห็นด้วย แต่ว่าคงต้องไปลงในรายละเอียดให้ชัดเจนมากขึ้น สิ่งที่ผมกังวลคืออะไรครับ คือคำว่าพนักงานสอบสวน ที่เขียนในรายงานของกรรมาธิการนั้นท่านช่วยไปขยายว่าพนักงานสอบสวนที่มาที่ไปเป็นอย่างไร แล้วก็ขอบเขตอำนาจหน้าที่เป็นอย่างไร กกต. ประจำจังหวัดแต่งตั้งขึ้นมาแล้วเขามีอำนาจหน้าที่อย่างไร เพราะที่ผมได้ยินได้ฟังมาอย่าว่าแต่ กกต. ประจำจังหวัดเลย บางคนมีปะยี่ห้ออะไรที่ว่าเป็นตัวแทนมาจาก กกต. ประจำจังหวัดแล้วก็ต้องใช้คำว่ากร่าง คือท่านมีกร่างของท่านแล้วในการที่จะเข้าไปทำอะไรต่าง ๆ ซึ่งเป็นการกระทำโดยมิชอบ คราวนี้คำว่า การกระทำโดยมิชอบเป็นอย่างไร จริง ๆ แล้วในกฎหมาย กกต. ฉบับเดิม ปี ๒๕๕๐ ก็ได้เขียนเอาไว้ ผมเห็นด้วยมีการกำหนดโทษเอาไว้ว่าถ้า กกต. กกต. ประจำจังหวัดหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดทำการโดยทุจริตให้เกิดประโยชน์ คุณ โทษ ต่อสมาชิกหรือผู้ลงสมัครเลือกตั้งหรือพรรคการเมือง

แล้วมีโทษต่าง ๆ โทษจำ ๑-๑๐ ปี โทษปรับ ๒๐,๐๐๐-๒๐๐,๐๐๐ บาท เป็นต้น อันนี้ผมเห็นด้วย แต่สิ่งที่เรากังวลทั้งหมดคืออำนาจต่าง ๆ ของ กกต. กกต. ประจำจังหวัดและบุคคลอื่นนั้น ถามว่าโทษที่มีอยู่ ๑ ปีถึง ๑๐ ปี เหมาะสมหรือไม่ เพียงพอหรือไม่ โดยความเห็นของผม ผมเห็นว่าไม่เพียงพอโทษต่ำเกินไป ท่านควรจะต้องไปปรับโทษตรงนี้ให้มีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น

ประเด็นสุดท้าย ท่านประธานครับ สิ่งที่เรากังวลกันมากคือเรื่อง กกต. จังหวัด ผมได้ยินได้ฟังมาเต็มหูในช่วงเลือกตั้งก่อนหน้านี้ว่า กกต. ประจำจังหวัดบางจังหวัดนั้นมีพฤติกรรมอย่างไร ถ้าเอาผิดถึงติดคุก ผมว่าก็ติดคุกไปค่อนประเทศ เพราะฉะนั้นสิ่งที่เรากังวลนั้นเนื่องจากในกฎหมาย กกต. ท่านเขียนเอาไว้ว่าระเบียบต่าง ๆ กฎเกณฑ์กติกาต่าง ๆ ที่มาที่ไป คุณสมบัติต่าง ๆ ลักษณะต้องห้ามของ กกต. ประจำจังหวัดนั้นให้กำหนดโดยระเบียบของ กกต. เพื่อแก้ปัญหาอันนี้ ผมเสนออย่างนี้ครับ ให้เขียนไว้ในกฎหมายเลย แทนที่เราจะไปตายเอาดาบหน้า เราไปฝากผีฝากไข้ กกต. ประจำจังหวัดไว้ว่าจะมีที่มาที่ไปอย่างไร คุณสมบัติอย่างไร ลักษณะต้องห้ามอย่างไร คุณ โทษเป็นอย่างไร การทำงานเป็นอย่างไร ให้อยู่ในระเบียบของ กกต. นั้นให้เขียนไว้ในพระราชบัญญัติฉบับนี้เลย เราจะได้รู้กันตั้งแต่ก่อนนั้น สนช. เขาจะได้เขียนได้ เขาจะได้แปรญัตติได้ และมันจะช่วยแก้ปัญหาที่เรากังวลไว้ได้อย่างรอบด้าน ขอบพระคุณครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ขอบคุณมากครับ ต่อไปขอเชิญท่านเพิ่มพงษ์ เชาวลิต อดีตเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดครับ

นายเพิ่มพงษ์ เชาวลิต : กราบเรียนท่านประธาน สปท. ที่เคารพนะครับ กระผม เพิ่มพงษ์ เชาวลิต หมายเลข ๑๑๐ ครับ ก็มีข้อคิดเห็นอยู่ ๔ ประเด็น ในเรื่องของ กกต. นะครับ

เรื่องแรก คือเรื่องของการจัดการเลือกตั้ง ซึ่งผมคิดว่าที่จริงแล้วทั้ง ๒ ส่วน ใครจะเป็นคนกำกับดูแล ผมคิดว่าถ้าเราดูบทบาทของทางกระทรวงมหาดไทยหรือเป็นฝ่ายประจำถือว่าเป็นกลไกที่มีแขนขามาก มีกำลังต่าง ๆ ลงถึงระดับหมู่บ้าน แต่ปัญหาที่ทุกคนกังวลมาก คือการถูกแทรกแซง อันนี้เรื่องหนึ่ง

อันที่ ๒ ถ้าให้ กกต. จัดเลือกตั้งก็เป็นอิสระ แต่ปัญหาเรื่องของการใช้แขนขาก็ไม่ได้มีโดยตรง อันนี้เป็นเรื่องของการจัดความสัมพันธ์ว่าจะเป็นอย่างไร ในส่วนตัวของผมเองเห็นด้วยกับการที่ให้ กกต. จัดการเลือกตั้งในลักษณะเดิม เพราะผมคิดว่าอย่างน้อยในเรื่องของความอิสระของ กกต. น่าจะมีมากกว่า เพราะถ้าเราดูจริง ๆ แล้วถ้าเป็นสมัยรัฐบาลเลือกตั้งหรือมองยาวขึ้นไปกระทรวงมหาดไทยเองก็ยังอยู่ภายใต้การดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งโดยส่วนใหญ่ก็อาจจะเป็นฝ่ายการเมืองลงสมัครรับเลือกตั้งเหมือนกัน ก็อาจจะเป็นปัญหาในเรื่องของความเป็นกลาง ผมคิดว่าถ้า กกต. จัดการเลือกตั้ง แน่นอนกลไกแขนขาต้องใช้ส่วนราชการ แต่ถ้าใช้ส่วนราชการทุกหน่วยถ้าท่านสังเกตดูเวลาหน่วยราชการของรัฐที่จะได้รับการชื่นชมจากประชาชนในเรื่องของการเข้าไปช่วยการเลือกตั้งผมเห็นอยู่ ๒ หน่วยที่ค่อนข้างจะดูจากสื่อจากทั่ว ๆ ไป หน่วยแรกคือทหาร หน่วยที่ ๒ คือ ตชด. ค่อนข้างจะชัดเจนมากว่าพอ ๒ หน่วยนี้เข้าไปความรู้สึกของประชาชนเรื่องความเป็นกลางมีค่อนข้างมาก และผมคิดว่าเมื่อให้ กกต. เป็นฝ่ายจัดการเลือกตั้งอย่างน้อยที่สุดเรื่องของการกำหนดกลไก นโยบาย การจัดการการกำหนดกรรมการต่าง ๆ เขาจะได้ดูแลตรงนี้ได้ อันนี้เป็นความเห็นอันแรก

อันที่ ๒ ในเรื่องของ กกต. ผมคิดว่าเพื่อนสมาชิกหลายท่านได้ให้ความเห็นอยู่แล้วว่าการทำงานของ กกต. ส่วนกลาง ผมคิดว่าดีที่สุดเราสังเกตดูในขณะนี้หรือที่ผ่านมาค่อนข้างจะรับผิดชอบเป็นเดี่ยว ๆ ท่านรับผิดชอบด้านใดท่านเข้ามาพูดด้านนั้น จนไม่แน่ถึงความรับผิดชอบรวมหมู่กันของกรรมการทั้ง ๕ คน ผมคิดว่าหลักการของ กกต. การนำรวมหมู่ความรับผิดชอบส่วนบุคคลเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ ถ้าแตกไปเป็นหน้างานใครหน้างานมัน ตรงนี้จะเป็นปัญหา

อันที่ ๓ เรื่องของ กกต. ประจำจังหวัด ผมคิดว่าเป็นเรื่องที่มีการพูดกันมาก ในขณะนี้ ผมมีความเห็นอยู่ ๒ ประเด็น อันแรกถ้าเรายังมีความจำเป็นที่ต้องใช้ กกต. ที่ทำงานในฐานะเป็นสั่งการใช้กำลังแบบที่ท่านอำนวยได้พูด ขออนุญาตเอ่ยนามนะครับ ผมคิดว่าเราน่าจะกำหนดตำแหน่งหน้าที่ที่ชัดเจนไปเลยว่าหน้าที่โดยตำแหน่งที่เป็น กกต. ประจำจังหวัดควรจะเป็นใคร เช่นเราคิดว่าทางฝ่ายตำรวจจะต้องเป็นกำลังในการใช้ ก็อาจกำหนดไว้ได้เลย เขาอาจจะมีหน้าที่ รู้ภารกิจ รู้อะไรต่าง ๆ ไม่ใช่ว่ามารู้ตอนที่ตัวเอง จะเลือกตั้งอันนี้เป็นต้น อันที่ ๒ ผมเห็นด้วยว่าการกำหนด กกต. ประจำจังหวัดที่มาจาก คนต่างพื้นที่จะเป็นปัญหา ตรงนี้ผมคิดว่าเราไม่จำเป็นจะต้องไปกำหนดว่าต้องเป็นคนใน กกต. ต้องเป็นคนนอกเท่านั้น คนในจังหวัดเป็นไม่ได้ ผมคิดว่าตรงนี้อาจจะมีปัญหาในทางปฏิบัติ ค่อนข้างมาก

อันสุดท้ายที่ผมคิดว่าสำคัญที่เรามีความคิดกันว่าที่ กกต. ในการเลือกตั้ง ที่ผ่านมาแล้วไปจับคนซื้อเสียงหรือการทำอะไรต่าง ๆ ไม่ค่อยได้เท่าไร ผมคิดว่ามีอยู่ ๒ ประเด็นหลัก ๆ

ประเด็นแรกก็คืออำนาจหน้าที่ของ กกต. หรือฝ่ายปฏิบัติ กกต. เอง อันนี้ เป็นเรื่องหนึ่ง ที่จริงกระบวนการกระทำความผิดกฎหมายเลือกตั้งเป็นการทำผิดกฎหมาย อย่างหนึ่ง ไม่ว่าจะใช้เงินก็ดี ทุกอย่างมีการแอบซ่อนหมด การติดต่อสื่อสาร การสั่งการ การทำเรื่องเงินเรื่องทองเป็นการทำผิดกฎหมายเหมือนยาเสพติด แต่ความลึกซึ้งอาจจะไม่ได้มากเท่า พฤติกรรมแบบนี้ไม่ใช่เป็นพฤติกรรมเปิดเผย เป็นเรื่องยากที่ กกต. หรือเจ้าหน้าที่ กกต. ที่ไม่มีอำนาจอะไรเลยเข้าไปทำจะดำเนินการโดยการยาก และส่วนใหญ่ที่ได้ก็คือจากการที่ ฝ่ายตรงข้ามส่งหลักฐานมา อันนั้นก็เป็นอีกทางหนึ่ง แต่ผมคิดว่าผมเห็นด้วยกับการเพิ่ม อำนาจของ กกต. ซึ่งอาจจะตั้งเป็นคณะทำงาน มีหน่วยราชการอื่นก็ได้ ในเรื่องของมีอำนาจ ในการตรวจค้นโดยใช้หมายหรือไม่ใช้หมายก็แล้วแต่เพื่อความรวดเร็ว อำนาจในเรื่องของ การเข้าไปเคหสถาน ----------

ในการเข้าไปดูต่าง ๆ นี้ อำนาจในการเรียกมาให้ปากคำหรือต่าง ๆ ผมคิดว่าตรงนี้มันน่าจะเป็นไปได้ เพราะจริง ๆ แล้วถ้าเราทำตรงนี้ได้มันจะสกัดในเรื่องหรืออำนาจในเรื่องของการตรวจสอบการเงิน ถ้าทำได้ขณะนี้ผมคิดว่ามันจะมีร่องรอยหลายเรื่องที่เราสามารถดำเนินการได้ แต่ถ้าไม่มีอำนาจตรงนี้เลยเป็นการยากที่เข้าไปสืบสวนนะครับ ในกระบวนการทำงานสืบสวนตรงนี้ผมคิดว่าเราจำเป็นที่จะต้องทำตลอดเวลา ไม่ใช่มาทำเฉพาะในช่วงของการเลือกตั้ง เพราะฉะนั้นการปฏิบัติงานของ กกต. เอง ซึ่งเมื่อกี้ท่านสมาชิกได้เคยถามไปว่าจากนี้ไป ๑ ปีจะทำอะไรบ้าง สิ่งที่เราอยากให้ กกต. ทำ ซึ่งจะร่วมมือกับหน่วยงานอื่นอย่างไรก็ตามแต่ในการเก็บฐานข้อมูลก็ดี การสร้างเครือข่ายข้อมูลต่าง ๆ ในการเก็บผมคิดว่าจริง ๆ แล้วในแต่ละถิ่นแต่ละที่ใครเป็นคนสำคัญหัวคะแนนก็รู้ ๆ กันอยู่ ถ้าเราสามารถจะเข้าไปดำเนินการตรงนี้ได้ดีกระบวนการทำงานเราจะมีความคิดชัดเจนมากขึ้น แต่ถ้าเราไม่มีฐานตรงนี้เลยพอถึงเวลาเลือกตั้งอีกเดือนสองเดือนเราคงทำอะไรได้ยากมาก เพราะจริง ๆ กระบวนการทำงานเขาคิดก่อนที่จะมาสมัครด้วยซ้ำไป ฉะนั้นผมอยากให้เห็นตรงนี้ที่จะสามารถเตรียมการมาตั้งแต่บัดนี้ได้นะครับ

สุดท้ายอีกนิดหนึ่งผมเห็นด้วยกับที่ร่างมาคือการส่งเสริมบทบาทภาคประชาชน เรื่องนี้เป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก ถ้าเราทำให้ภาคประชาชนรวมตัวกันเป็นกลุ่มเป็นก้อนกำลังของประชาชนตรงนี้สามารถช่วยในเรื่องของการเลือกตั้งให้มีความยุติธรรมอย่างมากถ้าเราเขียนกฎหมาย ระเบียบ ให้เอื้ออำนวยให้การทำตรงนี้ได้ ผมคิดว่าจะเป็นประโยชน์ในการเลือกตั้งครั้งต่อไปครับ ขอบคุณมากครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ต่อไปขอเชิญท่านกิตติ กิตติโชควัฒนา อดีตผู้ว่าราชการจังหวัดยะลาครับ

นายกิตติ กิตติโชควัฒนา : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพครับ ผม กิตติ กิตติโชควัฒนา สปท. ๑๐ จากจังหวัดยะลาครับ ท่านประธานครับ ผมคิดว่าสิ่งที่เรากำลังพูดนำเสนอกันอยู่ในคณะกรรมาธิการชุดนี้นั้นต่างล้วนแต่เป็นประโยชน์ต่อชาติบ้านเมืองทั้งสิ้น เพราะสิ่งที่เราต้องการก็คือว่าในขั้นสุดท้ายเราก็อยากจะได้ระบบที่ดีกับคนที่ดีเข้ามาดูแลบ้านเมือง วันนี้เราก็เอาเรื่องของ กกต. มาเป็นตัวละครในการนำเสนอพูดคุยกัน ทั้งหลายทั้งปวงเหล่านี้นั้นผมคิดว่ามันก็ไม่แคล้วจากเรื่อง ๒ เรื่อง ๑. ก็คือเรื่องของระบบระเบียบต่าง ๆ

๒. ก็คือเรื่องของคน ระบบ ระเบียบกับคน อย่างไรก็ตามถ้าหากว่าระบบ ระเบียบดีถ้าคนไม่ดี หรือระเบียบไม่ดีแต่คนดีมันก็ ๕๐ : ๕๐ เป็นตายเท่ากันครับ แต่ถ้าระบบมันดีคนดีเพียงแต่มาคิดร่วมกันอย่างเฉกเช่นทุกวันนี้มันก็มองเห็นลู่ทางว่าอนาคตข้างหน้าเป็นอย่างไร ก็คือจะเรียบร้อย แต่ถ้าหากว่าทั้งคนทั้งระบบไม่ได้เรื่องอย่างเช่นอดีตที่ผ่านมา มีแต่โกงกับโกงครับ ตัวอย่างชัดเจนที่ผ่านมาก็คือเราก็ต้องล้มระบบเก่ามาคิดระบบใหม่ แล้วก็สรรหาคนใหม่ ๆ กำหนดวิธีการเพื่อส่งเสริมคนดี ๆ เข้ามากีดกันคนไม่ดีอย่าให้เข้ามามีอิทธิพลในการดูแลบ้านเมือง อันนี้เรากำลังพูดกันอยู่ในขณะนี้โดยคิดว่า กกต. จะมีส่วนสำคัญ ซึ่งความจริงหน่วยงานอื่น ๆ เยอะแยะมากมายก็ต่างล้วนมีบทบาทในการที่จะทำอย่างไรให้มีระบบที่ดี ได้คนที่ดีเพื่อส่งเสริมคนดีเข้ามาดูแลบ้านเมืองแล้วก็กีดกันไม่ให้คนที่ไม่ดีเข้ามามีอิทธิพลในบ้านเมือง สิ่งที่ผมติดใจก็คือว่าท่านวิทยา ขออนุญาต ขอโทษที่กล่าวนาม ที่ท่านพูดถึงว่าตั้งแต่เรามีการเลือกตั้งปี ๒๕๔๕ จนถึงปี ๒๕๕๗ การเอาผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง

ทั้ง ๆ ที่กฎหมายพูดชัดเจนว่ามีเหตุอันควรสงสัยก็ไม่ได้สงสัย ก็มีเหตุอันไม่ควรสงสัยเกิดขึ้นมาในการพิจารณา อันนี้ก็เป็นข้อห่วงใย ผมเชื่อพวกเราที่นี่ทุกคนต่างก็มีข้อห่วงใยเหมือนกันว่าทำไมมันเป็นอย่างนั้น ทั้ง ๆ ที่พยานหลักฐานต่าง ๆ ตั้งแต่เบื้องต้นส่งเข้ามาถึงระดับชาติ บอกว่ามีเหตุอันควรสงสัยจะเป็นใบอะไรก็สุดแล้วแต่จะคิด แต่ทำไมพอมาถึงขั้นที่จะต้องใช้ความเด็ดขาด ความกล้าหาญ ในการพิจารณาก็กลับกลายเป็นว่ามีเหตุอันควรไม่น่าสงสัยเกิดขึ้น ผมเข้าใจว่าอย่างนั้นครับท่านวิทยาครับ ผิดหรือถูกผมไม่ทราบ แต่ผมเข้าใจว่าสิ่งที่ท่านพูดน่าจะเป็นอย่างนั้น เพราะฉะนั้นอันนี้จึงเป็นเหตุที่มาของเราจะมาคิดทบทวนว่าต่อไปนี้บทบาทของ กกต. ควรจะวางตนในลักษณะอย่างไรจึงจะเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เรามีกฎหมายใหม่รัฐธรรมนูญใหม่กันเกิดขึ้นมา ท่านประธานครับ ผมเองผมเคยเป็นปลัดอำเภอ เคยเป็นนายอำเภอ เคยเป็นปลัดจังหวัด เคยเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดก็คลุกคลีกับสิ่งเหล่านี้มาตั้งแต่ปี ๒๕๑๐ เราก็จะได้รู้รสชาติของการเป็นกรรมการว่าเราจะแต่งตั้งใครเป็นอะไร ทำหน้าที่ดูแลอะไร แล้วก็ใครจะมาช่วยเสริมทัพเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปด้วยความสุจริตบริสุทธิ์ ได้คนดี คนมีความรู้ความสามารถเพื่อมาทำหน้าที่ดูแลบ้านเมืองของพวกเรา แต่เอาเข้าจริง ๆ ก็ไม่ได้อย่างที่คิดครับท่านไม่ได้อย่างนั้น ผมคิดว่ายุคไหนสมัยไหนที่ผ่านมามันไม่ได้อย่างนั้นมันก็มีคนที่ไม่ได้เรื่องเข้ามาอยู่ดีอันนั้นมันก็เป็นสัจธรรม เพราะฉะนั้นเราก็มานั่งคิดต่อว่าถ้าอย่างนั้นเราจะเอาอย่างไรดี บางท่านบอกว่ากลับเข้าไปหากระทรวงมหาดไทยดีไหม เพราะกระทรวงมหาดไทยนั้นในระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ตัวผู้ว่าราชการจังหวัด ตัวนายอำเภอ เป็นหัวหน้าของส่วนราชการของทุกกระทรวง ทบวง กรม สามารถที่จะระดมสรรพกำลังในพื้นที่ออกคำสั่งแต่งตั้งว่าใครจะทำหน้าที่อะไร เมื่อไร ที่ไหน อย่างไร อันนี้คือจุดแข็งครับท่านเพราะระเบียบบริหารราชการแผ่นดินให้อำนาจผู้ว่าราชการจังหวัดในการที่จะแต่งตั้งออกคำสั่งแต่งตั้งให้ใครจะทำหน้าที่อะไรเกี่ยวกับเรื่องของการจัดการเลือกตั้ง เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าวันไหนคืนไหนเราได้คนที่เป็นผู้ว่าราชการจังหวัดที่มีความซื่อสัตย์สุจริตมันก็รอดไป แต่ถ้าวันไหนเราได้ผู้ว่าราชการจังหวัดที่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของผู้มีอิทธิพลซึ่งมันมีอยู่ครับไม่ใช่ไม่มีอย่างตัวอย่างที่เราเห็นกันมันก็จะเป็นอย่างที่ผ่านมา เพราะฉะนั้นเราก็มานั่งคิดต่อครับว่า

ถ้าอย่างนั้นจะเอาอย่างไรดี ซ้ายดีหรือขวาดี หรือว่าเหมือนเดิม เพราะฉะนั้นสิ่งที่ผมภูมิใจก็คือว่าวันนี้เราพูดคุยกันอย่างตรงไปตรงมาว่าสิ่งที่หลายท่านบนบัลลังก์ที่พูดถึงว่าเอาคนที่อยู่ที่นี่ไปทำหน้าที่ที่โน่นดีไหม บางท่านบอกว่ามันเสี่ยงเพราะเราเอาคนที่ไม่รู้จักพื้นที่ ไม่มีญาติ ไม่มีเพื่อน ไปอยู่ในที่ที่มีผู้มีอิทธิพลลงสมัครรับเลือกตั้ง ผมคิดว่าคนแรกที่จะห้ามคือแม่ยาย กลัวว่าลูกจะเป็นอะไรไป แม่ยายคงจะห้ามไม่ให้ไปถ้าหากว่าไปในพื้นที่ที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้มีอิทธิพล ใครจะรับประกันได้ว่าลูกที่ถูกส่งไปไปทำหน้าที่เป็นผู้จัดการเลือกตั้งจะปลอดภัยเอาชีวิตรอดกลับมาได้ คงไม่กล้าไป ถึงไปก็ลำบากในเรื่องของการที่จะจัดการเลือกตั้ง เพราะสิ่งเหล่านี้พวกเราวันนี้ได้พูดกันชัดเจนว่าควรจะทำอย่างไร และสิ่งที่น่าภูมิใจก็คือว่าดูท่าทีของคณะกรรมาธิการก็ค่อนข้างจะสอดคล้องเห็นด้วยว่าการที่เราจะกำหนดให้เอาคนต่างพื้นที่ไปอยู่อีกที่หนึ่ง ซึ่งขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องคนในอีกพื้นที่หนึ่งมันก็ยากลำบากในการจัดการเลือกตั้ง เพราะฉะนั้นผมก็เห็นด้วยว่าควรจะปรับปรุงแก้ไข ไปแล้วมันเสี่ยงครับท่าน อย่างที่ผมเรียนเมื่อกี้ก็คือว่าแม่ยายคงจะไม่ให้ไปครับ ท่านประธานครับ ผมคิดว่าก่อนที่จะถึงมีการเลือกตั้งในปลายปี ๒๕๖๐ อย่างที่เราพูดคุยกันนั้น สิ่งที่ผมอยากจะเห็นมาก ๆ ก็คือเตรียมการแต่เนิ่น ๆ ในบางอย่างที่ลงลึกในพื้นที่เพื่อให้ผู้คนในพื้นที่ในระดับตำบล หมู่บ้านได้ฝึกเตรียมพร้อมเกิดความเคยชินในการป้องกันการเลือกตั้งที่ทุจริต ต้องเริ่มครับ ตั้งแต่หมู่บ้านลงไปที่มีการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านเลือกอะไรก็แล้วแต่ กกต. หรือรัฐบาลอาจจะสั่งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดให้เกิดความเคยชินในเรื่องมาตรการในทางเข้มเกี่ยวกับการปราบปรามผู้ทุจริตการเลือกตั้ง ไม่ใช่ไปรออย่างที่หลายท่านพูดว่า ----------

รออีกสัก ๓-๔ เดือนค่อยทำเป็นอย่างไร อันนั้นผมคิดว่ามันจะสายไป เพราะว่านิสัยเก่า ๆ มันยังติด ขณะนี้เราต้องยอมรับว่านิสัยเก่า ๆ เรื่องทุจริตการเลือกตั้งยังแก้ไม่หมด ยังลบไม่หาย ยังมีอีกเยอะอยู่ในสายเลือดครับท่านครับ เพราะฉะนั้นสิ่งที่อยากจะเห็นในขณะนี้ก็คือ เร่งระดมสรรพกำลังลงไปในพื้นที่ดูเรื่องการเลือกตั้งถ้าจะมีหรือเตรียมความพร้อมในเรื่องของการประชาสัมพันธ์เพื่อจะช่วยในการชี้นำให้เห็นว่าพิษภัยของการเลือกตั้งที่ไม่สุจริตนั้นอะไรเกิดขึ้นอย่างที่เกิดขึ้นมาแล้วอันนั้นผมคิดว่าอยากให้รีบทำ เพราะหน่วยงานที่สามารถจะทำได้ เช่นกระทรวงศึกษาธิการอันนี้สำคัญ มีเยาวชน นักศึกษาในมหาวิทยาลัยซึ่งมีไฟแรง ผมคิดว่ามันจะช่วยได้เยอะ และอีกหน่วยงานหนึ่งผมคิดว่าทำงานได้ผลถ้าหากว่าเอาจริงเอาจังก็คือตำรวจครับ ถ้าตำรวจเอาจริงเอาจังเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งที่ทุจริตมันจะช่วยได้เยอะ อย่างน้อยเวียนไปเวียนมามันไม่กล้าครับ แต่สิ่งที่ขาดไม่ได้คือกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพราะเป็นตัวจักรในการดูแลพื้นที่ เพราะฉะนั้น ๓-๔ หน่วยงานรวมไปตลอดจนถึงกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ที่อยู่ในพื้นที่ ที่แม้ว่าขณะนี้อาจจะมีหรือไม่ก็แล้วแต่เกี่ยวกับการเลือกตั้งก็ควรที่จะสั่งการให้เตรียมความพร้อมแต่เนิ่น ๆ ท่านประธานครับ ผมคิดว่ามันมีอยู่นิดหนึ่งก่อนผมมานี้ก็คือวันที่ ๕ ตุลาคมปีที่แล้ว เป็นอย่างไร ให้พวกเรามานั่งที่นี่ ผมออกจากบ้านเพื่อมารายงานลงทะเบียน ที่บ้านบอกว่าอย่างไรรู้ไหมครับภรรยาผมว่าพี่ ๆ ระวังจะเสียคนตอนแก่ แต่วันนี้ผมมาเห็นบรรยากาศของการพูดคุยเชิงรุกในเรื่องของการแสวงหามาตรการป้องกันเชิงรุกเพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายอย่างที่ท่านวันชัยบอกว่าระวังจะเสียของ ผมจำได้ครับท่านเคยพูดในที่นี้มันจะเสียของ เพราะฉะนั้นถ้าบรรยากาศที่เราพูดกันอย่างนี้โดยไม่อ้อมค้อมเปิดใจฟังเปิดใจพูดรับตรงไปตรงมามันไม่ใช่เฉพาะไม่เสียของเท่านั้น แต่จะไม่เสียคนแก่ในบั้นปลายชีวิตของ สปท. ด้วย ขอบคุณครับท่านประธานครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่หนึ่ง) : เหลือท่านสุดท้ายตามที่แสดงความจำนงมานะครับ ขอเชิญท่าน พลเอก นครสุขประเสริฐ ผู้ทรงคุณวุฒิพิเศษกองทัพบก อดีตสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ และอดีตกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญครับ

สปท. ๕๑/๒๕๕๙ ศิริรัตน์ ๔๙/๒

พลเอก นคร สุขประเสริฐ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ผม พลเอก นคร สุขประเสริฐ ลำดับที่ ๗๗ ผมจะขออนุญาตฝากข้อคิดเห็นผ่านท่านประธานไปยังคณะกรรมาธิการ แล้วก็อาจจะสะท้อนเสียงนี้ไปถึงคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเพื่อจะได้นำไปพิจารณาว่ามันจะเป็นประโยชน์ในการที่เราจะออกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญในครั้งนี้มากน้อยเพียงใดนะครับ

ในลำดับแรกอยากจะนำเรียนว่ารัฐธรรมนูญฉบับที่ผ่านประชามตินี้มันมีหัวใจสำคัญขององค์กรอิสระที่มันเปลี่ยนไปจากเดิมอยู่หลายประการ ในลำดับแรกก็คือคณะกรรมการสรรหาซึ่งมีการเปลี่ยนไปมาก สำหรับรายละเอียดในการเลือกตั้งคณะกรรมการสรรหาในการอะไรก็คงจะต้องว่ากันอีกในขั้นตอนหนึ่งเพื่อที่จะให้เกิดความโปร่งใสแล้วก็ได้มาซึ่งคณะกรรมการสรรหาซึ่งจะนำไปสู่การสรรหากรรมการในองค์กรอิสระต่าง ๆ ในลำดับต่อไป

ในลำดับที่ ๒ ก็คือคุณสมบัติของคณะกรรมการในองค์กรอิสระ ในวันนี้ในเวลานี้ผมจะพูดเฉพาะหมวด ๑๒ องค์กรอิสระ จะไม่ก้าวล่วงไปยังหมวด ๑๑ ของศาลรัฐธรรมนูญ ฉะนั้นก็ขอเรียนว่าคุณสมบัติมันก็เปลี่ยนไปเยอะ มีความเข้มข้นมาก ฉะนั้นก็เป็นเจตนารมณ์อย่างหนึ่งกับประเด็นที่เพื่อนสมาชิกและรวมทั้งกรรมาธิการหลายท่านได้นำเรียนไปแล้วว่าในบทเฉพาะกาลในมาตรา ๒๓๗ ว่าการดำรงอยู่ของคณะกรรมการองค์กรอิสระก็ให้ดำรงอยู่ ส่วนจะอยู่ต่อไปในลักษณะใดให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยองค์กรอิสระนั้น ฉะนั้นผมขอนำเรียนในประเด็นนี้เพื่อพิจารณาว่าเพื่อนสมาชิกรวมทั้งกรรมาธิการหลายท่านเราได้พูดถึงเจตนารมณ์

ย้อนกลับไปในรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ ในบทเฉพาะกาลเช่นเดียวกันนะครับ ในมาตรา ๒๗๙ ด้วยกันถ้าจำไม่ผิด ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนหมดวาระ รัฐธรรมนูญฉบับปี ๒๕๕๐ ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ ----------

มีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ฉะนั้นถ้าเรามาพิจารณาเจตนารมณ์กันนะครับว่าการร่างทั้ง ๒ ฉบับนี่นะครับ ฉบับปี ๒๕๕๐ ผมนำเรียนไปแล้วว่ามีถ้อยคำอย่างนี้ ท่านมีชัย ฤชุพันธุ์ เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการในตำแหน่งประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สำหรับในฉบับที่ผ่านประชามติไปนี้ ท่านมีชัย ฤชุพันธุ์ เป็นประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ฉะนั้นเจตนารมณ์จะไม่เหมือนกันแล้ว ถ้าท่านอยากจะให้อยู่ต่อท่านก็คงร่างเหมือนปี ๒๕๕๐ อันนี้เป็นประเด็นที่ ๑ ฉะนั้นในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติว่าด้วยองค์กรนั้น ๆ และท่านมีชัยท่านก็ให้สัมภาษณ์หลายครั้งหลายวาระว่าท่านไม่มีธงหรอกในเรื่องนั้นเรื่องนี้ ท่านอยากจะฟังเสียงให้มันรอบ ๆ ทิศ ให้มันรอบ ๆ ด้าน เพื่อที่ว่าจะเอาไปลงรายละเอียดให้มันเกิดประโยชน์ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี่ให้มันมากที่สุด ฉะนั้นอันนี้ผมก็ว่าเป็นเจตนารมณ์อันหนึ่งนะครับ เพราะไม่อย่างนั้นท่านก็คงเขียนไปแล้วว่าให้เหมือนปี ๒๕๕๐ อันนี้ก็เป็นประเด็นที่ผมอยากจะนำเรียนเสนอ

ประเด็นที่ ๒ ประเด็นหลัก ก็คือว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ผ่านมานี่มันมีผลงานเชิงประจักษ์ สามารถตอบคำถามต่อสังคม ตอบคำถามต่อภาคส่วนต่าง ๆ และที่สำคัญคือตอบคำถามให้ประชาชนว่าประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเลือกตั้งของท่านมีมากน้อยเพียงไรเราก็ให้คะแนนกันได้นะครับ ก็คงไม่ต้องมาลงรายละเอียดว่าให้กันเท่าไร ที่ผ่านมาในทุกพื้นที่ ในทุกการเลือกตั้งในทุกระดับมีการทุจริตการเลือกตั้งหรือเปล่า ถ้ามันไม่มีเลยมันก็ไม่เป็นตัวชี้วัดว่าท่านบกพร่อง แต่ที่ผ่านมานี่การซื้อเสียงมีทุกหัวระแหง การทุจริตการเลือกตั้งมีอยู่ทั่วไปมากมายแต่ว่าจับไม่ได้เลย เพราะประเด็นนี้ทางกรรมาธิการก็นำเสนอและเพื่อนสมาชิกหลายคนก็ได้อภิปรายไปแล้วว่าเพราะท่านเป็นคนจัดท่านเป็นคนจับ ฉะนั้นถ้าท่านจัดแล้วท่านจับเองมันก็แสดงว่าท่านบกพร่อง ฉะนั้นกรณีที่นำเสนอว่าควรจะแยกกันเสียระหว่างผู้จัดกับผู้จับนี่ก็น่าจะนำไปพิจารณา ส่วนรายละเอียดมันเป็นอย่างไร จะให้ใครเป็นตัวหลัก ดูแล้วมันก็ไม่พ้นมหาดไทยนะครับ แต่ที่ว่าย้อนยุคไปไดโนเสาร์เต่าพันปี อันนั้นคือของเก่า ของใหม่ก็ไปลงรายละเอียดในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเสีย ให้มันมีรายละเอียด มีอำนาจ มีการลงโทษ ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดในพื้นที่ไม่ตอบสนอง มีความลำเอียงก็ให้เสนอให้ย้ายออกนอกพื้นที่ได้ ๒๔ ชั่วโมงอะไรอย่างนี้ก็ไปลงรายละเอียดตรงนั้นเสีย ฉะนั้นคนจับกับคนจัดก็จะแยกกัน ตัวเองมีหน้าที่จับคอยจับ

อย่างเดียว ใครบกพร่องใครอะไร ที่ผมนำเรียนไปแล้วว่าตัวเองจัด ตัวเองจับ หมายถึงจับไม่ได้สักครั้ง และผลการเลือกตั้งที่ผ่านมาถ้าประชาชน สังคม ยอมรับว่ามันบริสุทธิ์ผุดผ่องเราก็ไม่ว่ากัน แต่พวกนี้ไปถามได้นะครับ ประเด็นนี้ก็อยากจะนำเรียน

ส่วนประเด็นต่อไป ก็ได้มีกรรมาธิการและสมาชิกหลายท่านได้อภิปรายไป คือในองค์กรนี่มันมีปัญหาแน่แล้วก็เป็นทุกองค์กร ตอนที่ผมเป็นกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญฉบับที่ไม่ผ่านสภาปฏิรูปแห่งชาติเราก็ได้หยิบประเด็นนี้ขึ้นมาพูดกันแล้วก็มีการนำเสนอ เพราะจากประวัติศาสตร์ที่ผ่านมานี่เราเห็นก็คือการดำรงตำแหน่งประธานกรรมการในองค์กรอิสระต่าง ๆ มันมีปัญหาต่อเนื่องเรื่อยมา แล้วก็ที่เราเห็นขณะนี้คือกรรมการการเลือกตั้งก็มีข่าวออกมาว่า ๒ ปีเปลี่ยน ๆ แล้วเราจะไปไว้วางใจได้อย่างไรเมื่อองค์กรที่จะดูแลประเทศชาติชี้เป็นชี้ตายนี่ยังมีการสมยอมกันในลักษณะการเลือกและตำแหน่งนี้มันเป็นตำแหน่งที่ต้องทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ----------

เพราะฉะนั้นท่านมีชัยท่านก็ไปเขียนไว้ในวรรคหนึ่งของมาตราเกี่ยวกับศาลรัฐธรรมนูญว่า ถ้าประธานศาลรัฐธรรมนูญลาออกให้ถือว่าพ้นจากตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญด้วย ก็เป็นการป้องกันไว้ในระดับหนึ่งแค่นั้นเอง ตอนนี้มันเกิดการผูกมัดเป็นเงื่อนล็อกเอาไว้ เพราะว่าท่านไม่ต้องลาออกแน่ประธานนั้นนะ เพราะว่าถ้าลาออกท่านต้องพ้นสภาพไปด้วย ตอนนี้มาคิดถึงผลเสียของส่วนรวมของประเทศชาติบ้านเมืองซึ่งในฐานะที่ท่านเป็นองค์กรอิสระชี้เป็นชี้ตายประเทศชาติ ยกตัวอย่างคณะกรรมการการเลือกตั้งชุดนี้ก็ดังที่เป็นข่าวมา ๒ ปี จะเปลี่ยน ตอนนี้ก็เปลี่ยนไม่ได้อย่างไร ถ้ารัฐธรรมนูญบังคับใช้ท่านก็จะต้องมาดูแลกันดูหน้ากันไปจนครบ ๗ ปีสมมุติวาระที่เป็นประธาน ประสิทธิภาพการบริหารในองค์กรนั้น ๆ ซึ่งดูแลอนาคตของชาติเราจะไว้วางใจให้เขาดำเนินการได้อย่างไร ฉะนั้นในประเด็นนี้ในเมื่อรัฐธรรมนูญเขียนไว้ว่ามันจะต้องอยู่ให้ครบ ถ้ามีปัญหาก็ต้องดันทุรังนั่งดูกันไปเรื่อย ๆ ตอนนี้เป็นไปได้ไหมถ้ากรรมการร่างรัฐธรรมนูญเราจะไปบัญญัติเอาไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวาระการดำรงตำแหน่งของประธานองค์กรอิสระและศาลรัฐธรรมนูญว่าให้เป็นกันคนละครึ่งวาระหรือจะออกแบบอย่างไรก็แล้วแต่ อันนี้ก็เป็นแนวคิดอย่างหนึ่ง ผมไปดูในมาตราที่อ้างเมื่อกี้นี้ คือองค์กรอิสระเขาจะไปอ้างในบทของศาลรัฐธรรมนูญมา ถ้าลาออกก็พ้นจากกรรมการไปด้วย แต่ตรงนี้มันจะสามารถบัญญัติอย่างที่ผมกล่าวมาแล้ว แล้วก็ตีความไว้ได้หรือเปล่าว่าอันนี้มันไม่ได้เป็นการลาออก มันเป็นการพ้นตามวาระที่บัญญัติเอาไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ อันนี้ก็ประเด็นหนึ่งก็อยากจะนำเรียนไว้ไม่อย่างนั้นองค์กรก็จะมีปัญหาแน่ เราจะเห็นว่าที่ผ่านมาแม้แต่ในสภาแห่งนี้ก็ยังมีการตกลงกันเลยว่าประธานสภาจะอยู่กันกี่ปีแล้วเปลี่ยน รองประธานจะอยู่กันกี่ปีแล้วเปลี่ยน แม้กระทั่งประธานกรรมาธิการแต่ละคณะก็มาแบ่งเค้กกัน ซึ่งอันนี้ก็เป็นสิ่งที่เราควรจะเอามาพิจารณาเพราะรัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นฉบับปฏิรูป ก็อยากจะเรียนเอาไว้ ผมขออนุญาตอีกสักหน่อยหนึ่งนะครับ ก็อยากจะเรียนเพิ่มเติมเอาไว้ว่าในกรรมการองค์กรอิสระทั้งหลายท่านเป็นผู้ที่มีวุฒิภาวะสูง เป็นผู้มีประสบการณ์แล้วก็ผ่านการดำรงตำแหน่งบริหาร ดูแลประเทศชาติมาอย่างยาวนาน เมื่อมาถึงยุคที่ท่านมาเป็นกรรมการองค์กรอิสระแล้ว ท่านก็จะต้องหันกลับไปดูว่าประเทศชาติเขาจะพัฒนาไปอย่างไร เขาจะมีการปฏิรูปให้มันก้าวหน้าให้ทันกับอารยประเทศเขาก็ช่วยด้วยร่วมกัน

ก็ให้ไปตอบสนองเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญอย่างที่ผมกล่าวมาแล้ว ท่านก็เป็นมาระยะหนึ่งแล้ว ส่วนการจะเซตซีโร (Set Zero) หรือไม่เซตซีโร (Set Zero) นั้นหลายท่านก็พูดไปแล้วว่ามันก็จะต้องดูประกอบกันในหลาย ๆ เรื่องนะครับ ในประเด็นซึ่งความเป็นธรรมระหว่างองค์กรในเรื่องภารกิจที่มีอยู่ อย่างบางท่านก็พูดผมก็มีความเห็นด้วยว่ามันจะเป็นไปได้ไหมว่ากำหนดกรอบระยะเวลาสักระยะหนึ่งในบทเฉพาะกาลว่าให้ท่านดำเนินการอะไรให้แล้วเสร็จแค่ไหน อย่างไร โดยที่ไม่ไปขัดกับบทหลักในรัฐธรรมนูญ ท่านจะอยู่ถึงพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญออก ท่านจะอยู่จนบริหารการเลือกตั้งเสร็จ ระหว่างนี้คณะกรรมการการเลือกตั้งกับองค์กรอิสระต่าง ๆ ก็พยายามพัฒนาปรับปรุงพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญขององค์กรตัวเองในลักษณะที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นตัวตั้ง โดยไม่คำนึงถึงการขยายอำนาจ การมองว่าตัวเองจะเสียประโยชน์อย่างไร ผมก็คิดว่าอันนี้จะเอามาเป็นบรรทัดฐานในการวัดวุฒิภาวะของกรรมการองค์กรอิสระต่าง ๆ แล้วก็ในเมื่อท่านถูกรอนสิทธิ์ก็จะเขียนในบทเฉพาะกาลได้ในระดับไหนแค่ไหน อย่างไร ว่าท่านที่ยังไม่พ้นวาระไปในช่วงนี้ก็ให้ท่านกลับเข้ามารับการสรรหาได้อีกวาระหนึ่ง ----------

ซึ่งถ้าท่านดีจริงแล้วนี่ท่านก็สมัครเข้ามา แล้วในวรรคที่ว่าด้วยคณะกรรมการสรรหาของศาลรัฐธรรมนูญนั้นก็เขียนเอาไว้ด้วยถึงท่านจะเหนียมอาย ท่านจะไม่อยากสมัครเข้ามากรรมการสรรหาก็มีสิทธิที่จะเลือกท่านได้เมื่อท่านสมัครใจนะครับ อันนี้ก็เป็นประเด็นต่าง ๆ ที่เราจะเห็นว่าการปฏิรูปประเทศชาติบ้านเมืองของเรามันจะเดินก้าวหน้าไปได้ มันต้องร่วมด้วยช่วยกันทุกฝ่าย เราก็ไปพูดว่าจะปฏิรูปพรรคการเมือง จะปฏิรูปนักการเมือง จะไปนั่นไปนี่ แต่องค์กรที่จะไปควบคุมนักการเมืองควรจะถูกปฏิรูปด้วยครับ ขอบคุณครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : มีสมาชิกที่ประสงค์จะอภิปรายแสดงความคิดเห็นอีกไหมครับ ผมมี ๒ ประเด็น ฝากกรรมาธิการช่วยชี้แจงเล็กน้อยนะครับ

ประการแรกก็คือว่าในเรื่องที่ ๒ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งที่เสนอว่าให้ตราพระราชบัญญัติสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งแยกออกจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง สถานะของกฎหมายและสำนักงานจะเป็นอย่างไรในขณะที่องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญที่จะมีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญอย่างน้อยอีก ๖ องค์กรนั้นก็มิได้เป็นเช่นนี้ จะถือปฏิบัติแนวทางเดียวกันหรือไม่

ประการที่ ๒ ก็คือว่าในความเห็นซึ่งยังมีความเห็นที่แตกต่างกันแล้วก็คงจะไม่ได้ชี้ชัดเรื่องว่าเซตซีโร (Set Zero) หรือไม่ อย่างไร ในส่วนที่เมื่อพูดถึงกรรมการการเลือกตั้งแต่ขอให้คำนึงถึงอีก ๕-๖ องค์กรอิสระ ไม่ว่าจะเป็น ป.ป.ช. สตง. กรรมการสิทธิมนุษยชนแล้วก็ผู้ตรวจการแผ่นดิน รวมทั้งศาลรัฐธรรมนูญ เป็นต้น เมื่อมีการเสนอจะให้เซต (Set) หรือไม่เซตซีโร (Set Zero) ก็ตามนี่จะมีสถานภาพของความเป็นองค์กรอิสระเหมือนกับ กกต. เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าข้อเสนอใดก็ตามนี่ก็จะถูกนำไปใช้กับอีกองค์กรอื่นหรือไม่ อย่างไร เพราะว่าเราคงต้องใช้มาตรฐานเดียวกัน แต่ทั้งนี้ก็คงเป็นเรื่องของ กรธ. นะครับ ก็เป็นข้อสังเกต

สุดท้ายนี้คือเราเลือกตั้งครั้งแรกในประเทศไทย ๘๓ ปีที่แล้ว เมื่อ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๔๗๖ กฎหมายองค์กรอิสระว่าด้วยกรรมการการเลือกตั้งเกิดขึ้นตอนยกร่างเมื่อปี ๒๕๓๙ ครับ พร้อม ๆ กับการคิดที่จะมีกฎหมายรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ ผมนี่เป็นคนหนึ่ง

ที่ทำการยกร่างกฎหมายดังกล่าว ผ่านมา ๒๐ ปีต้องเรียนท่านกรรมาธิการและสมาชิกว่าเราให้อำนาจของกรรมการการเลือกตั้งครั้งนั้นด้วยการตัดสินใจนาทีสุดท้ายว่าจะใช้รูปแบบโมเดล (Model) ใด ในที่สุดแล้วก็เห็นว่าการทุจริตในการเลือกตั้งนี่มีมากเหลือเกิน การเลือกตั้งไม่สุจริตก็ไม่สามารถได้คนดีเข้ามาบริหารบ้านเมืองหรือเป็นผู้แทน เพราะฉะนั้นก็เลยตัดสินใจให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งและมีสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งนี่ครับ โดยให้มีอำนาจเด็ดขาดเลย เป็นทั้งศาล เป็นทั้งฝ่ายบริหารในการบริหารจัดการกำกับการเลือกตั้งทั้งหมดเลย แต่ก็มีข้อน่าคิดว่าทำไม ๒๐ ปีสถานการณ์ไม่ได้ดีขึ้น แน่นอนปัญหาไม่ได้เป็นเพราะเหตุกรรมการการเลือกตั้งอย่างเดียว ก็ปัญหาของผู้สมัครรับเลือกตั้งและนักการเมืองต่าง ๆ ด้วยและเจ้าหน้าที่ แต่ว่าประเด็นนี้น่าคิดว่าเมื่อเรามีโอกาสที่จะมาปฏิรูปแล้วนำความเห็นให้กับ กรธ. ซึ่งจะเป็นความเห็นสุดท้ายก่อนที่จะไปที่ สนช. นะครับ แล้ว สนช. แล้วนี่กรรมการอิสระดังกล่าวเขาก็ยังมีโอกาสที่จะได้พิจารณาตัวร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวด้วย ถ้าไม่เห็นพ้องกันนี่ต้องย้อนกลับมาที่ สนช. เพราะฉะนั้นกระบวนการยังอีกพอสมควร ก็แน่นอนครับ เราเสนอความคิดเห็นในทางการปฏิรูปก็คิดว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง มีผู้อภิปรายมากพอสมควรแล้วก็ขอปิดการอภิปรายนะครับ

ต่อไปขอเชิญท่านประธานกรรมาธิการและท่านกรรมาธิการได้กรุณาชี้แจงคำถามจากท่านสมาชิกครับ เชิญท่านวิทยา แก้วภราดัย ครับ

นายวิทยา แก้วภราดัย (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม วิทยา แก้วภราดัย ต้องขอกราบขอบพระคุณเพื่อนสมาชิกทั้ง ๑๑ ท่าน รวมทั้งท่านรองประธานนะครับ รวมแล้วทั้งหมดผมเข้าใจว่า ๑๓ ท่านนะครับได้ให้ข้อคิดเห็นกับคณะกรรมาธิการ ขออนุญาตเรียนเบื้องต้นอย่างนี้นะครับ คณะกรรมาธิการการเมืองจะมีภารกิจหลักซึ่งเราร่วมกันคิด ----------

ตั้งแต่เริ่มต้นตั้งกรรมาธิการก็คือทำอย่างไรให้การเมืองวันข้างหน้าเป็นการเมืองที่ดีครับ เพราะเรากำลังจะหนีเรื่องเลวร้ายแล้วก็ทำการปฏิรูปประเทศ เพราะฉะนั้นสิ่งที่เราคิดก็คือการเมืองที่ดีได้ก็การเลือกตั้งต้องดี และได้นักการเมืองที่ดีเข้ามาทำหน้าที่ในการบริหารบ้านเมืองและบริหารประเทศ จริง ๆ แล้วภารกิจของกรรมาธิการการเมืองมีไม่มากครับ เรื่องที่ ๑ ก็คือต้องร่วมกันคิดรัฐธรรมนูญที่วางกติกาให้ดี เรื่องที่ ๒ ต้องคิดเรื่องนักการเมืองที่ดีเข้ามาในระบบ เรื่องที่ ๓ คิดเรื่องพรรคการเมืองที่ดี เรื่องที่ ๔ เรื่องจัดการบริหารการเลือกตั้งที่ดี เราเสนอไปตั้งแต่การร่างรัฐธรรมนูญครับ เรียนกับเพื่อนสมาชิกไม่อายครับว่าข้อเสนอกรรมาธิการการเมืองเกือบไม่ได้รับการตอบสนองในรัฐธรรมนูญแม้แต่ข้อเดียว เราตั้งเป้าเรื่องการเลือกตั้งที่สุจริตเที่ยงธรรม แต่สุดท้ายเราก็ได้รัฐธรรมนูญมาอย่างที่เห็นครับ ก็ไม่ละความพยายามครับ พวกผมก็ได้นำเสนอต่อสภาไปเมื่อ ๒ สัปดาห์ที่แล้ว ๒ เรื่องนะครับ ก็คือการเลือกตั้ง ส.ส. ตั้งธงว่าจะให้การเลือกตั้ง ส.ส. นั้นสุจริตเที่ยงธรรม

เรื่องที่ ๒ ที่นำเสนอต่อสภาก็คือพรรคการเมือง ทำอย่างไรให้พรรคการเมืองเป็นพรรคของประชาชน ไม่ใช่พรรคของนายทุน

วันนี้พวกผมนำเสนอเรื่องที่ ๓ คนจัดการเลือกตั้ง ทำอย่างไรให้จัดการเลือกตั้งสุจริตเที่ยงธรรมสมดังเจตนารมณ์ที่ตั้งองค์กร

เรื่องที่ ๔ ที่ผมจะต้องเสนอต่อเพื่อนสมาชิกก็คือวิธีการสรรหาวุฒิสมาชิก ซึ่งยังคิดไม่ออกครับ เพราะเป็นกระบวนการที่ผมไม่เคยมีบทเรียนมาเลย

เรื่องสุดท้ายที่คิดว่าจะตั้งใจให้กับเพื่อนสมาชิกก็คือการเลือกตั้งพื้นฐานที่เป็นอันตรายต่อระบอบประชาธิปไตยมากที่สุดในขณะนี้คือการเลือกตั้งท้องที่ การเลือกผู้ใหญ่บ้านและการเลือกกำนัน ซึ่งข้อเท็จจริงเป็นที่ประจักษ์ครับว่าซื้อเสียงรุนแรงหนักที่สุด และเป็นรากฐานที่จะทำลายระบบการเลือกตั้งทั้งหมด วันนี้พวกผมนำเสนอขึ้นมา สภาเราไม่ใช่ตัวชี้ขาดครับว่าข้อเสนอทั้งหมดของคณะกรรมาธิการจะได้รับการยอมรับหรือกำหนดเป็นกฎหมาย พวกผมไม่ได้ร่างกฎหมายนำเสนอต่อสภา พวกผมเสนอหลักคิดให้กับเพื่อนสมาชิกในสภาปฏิรูปแห่งชาติ เพื่อหลักคิดนี้จะถูกส่งต่อไปยังคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งท่านจะเป็นคนยกร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการการเลือกตั้ง สุดท้ายก็ต้องไปที่ สนช. หลักคิดของคณะกรรมาธิการการเมืองที่นำเสนอต่อเพื่อนสมาชิกวันนี้มันประกบควบคู่ไปกับ

กฎหมายซึ่งยกร่างโดยคณะกรรมการการเลือกตั้งเขายกร่างแล้วด้วยครับ เขาเขียนด้วยนะครับว่า กรรมการการเลือกตั้งวันข้างหน้าจะเป็นอย่างไร เขาก็ส่งมาให้พวกผมดูครับ ที่ผมเรียนกับเพื่อนสมาชิกว่าเขาเริ่มยอมรับแนวความคิดหลายเรื่องจากคณะกรรมาธิการการเมือง ยกตัวอย่างเช่นเขาเตรียมความพร้อมในการที่จะทำให้องค์กรคณะกรรมการการเลือกตั้งระดับจังหวัดหมดอำนาจไป เขาทรงองค์กรคณะกรรมการการเลือกตั้งทั้งแท่งไว้เหมือนกับโครงสร้างของระบบราชการการเลือกตั้ง ทรงกรรมการ ๗ คนไว้ตามรัฐธรรมนูญในฐานะองค์กรชี้ขาดในเรื่องการวินิจฉัยทั้งหมด เขาเปิดช่องไว้แล้วครับ สำหรับการที่จะเปิดให้คณะกรรมาธิการการเมืองลองเสนอไปดูสิ ตามช่องรัฐธรรมนูญที่มีไว้และเพื่อนสมาชิกพูดถึงนะครับ ก็คือคณะกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๒๔ ครับ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้ (๑) จัดหรือดำเนินการให้มีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเพื่อนสมาชิกก็ติงครับว่าเมื่อเขียนว่าจัดหรือดำเนินการให้มีการจัดการเลือกตั้ง แต่เราถ่ายการจัดการเลือกตั้งให้กระทรวงมหาดไทย จะขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ผมไม่มีทางออกอย่างอื่นครับ กรรมาธิการไม่มีทางออกครับ แต่เห็นว่าการใช้คำว่าหรือดำเนินการให้มีจัดการเลือกตั้ง กกต. ไม่จำเป็นต้องจัดเอง ดำเนินการให้คนอื่นจัดก็ได้ แต่ถ้าจะขัดรัฐธรรมนูญก็หมดทางไปครับ ----------

เราก็นำเสนอความคิดนี้ให้กับเพื่อนสมาชิกแล้วเท่าที่นั่งฟังครับ เพื่อนสมาชิกที่ออกความคิดเห็นทั้ง ๑๒ ท่าน รวมทั้งท่านรองด้วยเป็น ๑๓ ท่าน ทุกคนค่อนข้างสอดคล้องกัน เราน่าจะลองเปิดช่องบางช่องลองดู เพื่อให้ กกต. ได้กลับมาสู่หัวใจหลักก็คือกำกับการเลือกตั้ง หรือจับการเลือกตั้งหาคนชั่วให้ได้ เพราะช่องนี้เป็นช่องทางที่เรานำเสนอ เพราะฉะนั้นเมื่อข้อนำเสนอเราถูกนำเสนอขึ้นไปลงในรายละเอียดจริง ๆ ผมคิดว่าเราชี้ขาดไม่ได้ ยังเหลือ กรธ. เขาต้องตัดสินใจว่าท่านจะเอาตามเราหรือเปล่า ผ่าน กรธ. ไปแล้วยังเหลือศาลรัฐธรรมนูญเป็นปราการสุดท้ายครับว่ามันจะขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ แต่ถ้าไม่คิดอะไรพวกเราก็ไม่สามารถตีฝ่าไปสู่การเลือกตั้งที่สุจริตเที่ยงธรรมได้ ข้อแนะนำของเพื่อนสมาชิกหลายข้อผมคิดว่ากรรมาธิการต้องนำไปปรับปรุง แล้วก็ยืนยันตั้งแต่ท่านที่อภิปรายท่านแรกไล่เรื่อยมา ข้อคิดเห็นของท่านทั้งหมดได้รับการบันทึก แต่ทั้งหมดยืนอยู่บนหลักการว่าเราจะเอาองค์กร กกต. ให้เป็นองค์กรกำกับการเลือกตั้งให้สุจริตเที่ยงธรรม รัฐจัดสรรเงินให้ กกต. ครั้งหนึ่ง ๓,๐๐๐-๔,๐๐๐ ล้านบาท กกต. ก็มีรายละเอียดจะตอบท่านสราวุฒิได้ว่าแต่ละครั้งเขาจัดการเลือกตั้งหมดไปเท่าไร จัดการเลือกตั้ง เตรียมหีบเลือกตั้ง เตรียมบัตรเลือกตั้ง จ้างอาสาสมัครในวันลงคะแนนเลือกตั้ง ตั้งป้ายกระดานนับคะแนนทั้งหมด หมดไป ๒,๐๐๐ ล้านบาท มันมีตัวเลขโชว์มาในอดีตทั้งหมด วันหนึ่งข้างหน้าถ้าต้องถ่ายงานจัดการเลือกตั้งให้กับหน่วยงานอื่นตัวเลขมันฟ้องอยู่แล้ว เคยขอรัฐบาลมา ๓,๔๐๐ ล้านบาท ปีนี้ ๒,๐๐๐ ล้านบาท ต้องโอนให้กับการจัดการเลือกตั้ง การกำกับเหลือเท่าไร แต่อย่ากลัวครับคือหลายท่านคิดว่าถ้าหน่วยงานเขาโดนจำกัดเงินก็ไม่อยากทำ ที่จริงถ้าคิดอย่างนี้บ้านเมืองก็ไปไม่ได้ครับ อันไหนต้องผ่องถ่ายอันอื่นไป จ่ายให้อันอื่นไปก็ต้องดำเนินการ เพราะฉะนั้นขออนุญาตเรียนตอบท่านสราวุฒิซึ่งถามเป็นท่านแรก เงินที่จัดการเลือกตั้งทุกครั้งจัดเป็นงบลัมพ์ซัม (Lump sum) ให้กับ กกต. กกต. บริหารงานเสร็จแล้วเหลือเท่าไรเก็บไว้ที่หน่วยงานไม่ต้องคืนรัฐบาลเพราะเป็นเงินจ่ายขาด คนที่ตรวจสอบของ กกต. ว่าไปโดยระบบแต่วันข้างหน้าเมื่อ กกต. ได้มาจัดการเลือกตั้งก็จะโอนต่อให้กับหน่วยงานที่ท่านพูดเมื่อสักครู่ ถ้าเป็นมหาดไทยก็โอนให้มหาดไทยเขา แต่ถ้า กรธ. เห็นว่ามหาดไทยไม่ดีก็ลองศึกษาโอนให้กระทรวงศึกษาเขาไปดำเนินการจัดการ กกต. ก็จะทำหน้าที่จัดการเลือกตั้งที่โกงให้ได้เท่านั้นเอง ทั้งหมดเป็นการเตรียมความคิดเพื่อนำเสนอแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของ กรธ.

ผมเรียนกับเพื่อนสมาชิก พวกผมที่นั่งอยู่ตรงนี้เกือบทั้งหมดเคยถูกทาง กรธ. เรียกไปซักถามแล้ว แล้วก็เรียนกับท่านได้เลยว่าทาง กรธ. ทั้งหมดให้ความสนใจ เป็นกระบวนการในการที่จะหาทางออกให้จัดการเลือกตั้งที่สุจริตเที่ยงธรรม เพราะฉะนั้นข้อเสนอแนะของเพื่อนสมาชิกทั้งหมดที่ได้ให้วันนี้ ผมขออนุญาตกราบขอบพระคุณทุกท่านที่ได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็น แล้วก็คิดว่าก่อนที่จะนำส่ง กรธ. โดยสมบูรณ์แบบท่านประธานคงเรียกประชุมเพื่อปรับกระบวนทั้งหมดให้สอดคล้องกับแนวความคิดของเพื่อนสมาชิกที่ช่วยตกแต่ง ขอขอบพระคุณครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่หนึ่ง) : เชิญท่านนิกร จำนง กรรมาธิการ

นายนิกร จำนง (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพครับ ผม นิกร จำนง สมาชิกลำดับที่ ๗๙ ในฐานะกรรมาธิการ ผมจะตอบประเด็นที่สำคัญของท่านสมาชิกที่ได้เสนอความเห็นมา ท่านแรกก็คือท่านอาจารย์ไวกูณฑ์ สปท. ไวกูณฑ์ ทองอร่าม ประเด็นที่เราตัดสินใจกันแล้วเราจะแก้ตามที่ประชุมนี้หลังจากฟังความเห็นมา ก็คือเรื่อง กกต. ประจำจังหวัด คือเดิมเรื่องนี้เป็นสมาชิกในกรรมาธิการเองคับข้องใจอยู่มากกับ กกต. ประจำจังหวัด ลำบากมากมีการเข้าข้างกันอะไรกันซึ่งเป็นเรื่องจริง ผมเองเลือกตั้งอยู่ก็ทราบว่าเป็นเรื่องจริง ทั้งเรื่องการกำหนดเขต เพราะว่ามีการรู้จักมักคุ้นกันแล้วก็มีการใช้อำนาจอะไรต่าง ๆ เป็นปัญหาจริง ก็เลยมีความเห็นกันว่าพยายามหาทางออกกันว่าจะทำอย่างไรแล้วประเด็นก็ไปยาวว่าถ้าอย่างนั้นถ้าอยู่ในนั้นก็ต้องเป็นญาติพี่น้อง สังคมไทยตัดญาติพี่น้องไม่ได้ ตัดความสัมพันธ์ไม่ได้ก็ไม่ให้อยู่ในนั้นเสียเลย นั่นเป็นประเด็นที่ ๑

ประเด็นที่ ๒ ที่มีความเห็นว่าต้องไม่เป็นข้าราชการเพราะว่าอย่างที่เรียนแล้วว่าในการเลือกตั้งสิ่งที่น่ากลัวก็คือว่าการใช้อำนาจเช่นทางตำรวจไปสั่งตำรวจในพื้นที่ที่บางท่านก็ได้เสนอแล้วเมื่อกี้ว่าถ้าเป็นข้าราชการอยู่ อำนาจที่สั่งจากข้างบน ซึ่งข้างบนผู้บริหารระดับสูงก็มีรัฐมนตรีซึ่งสังกัดพรรคการเมืองอีก มีการสั่งการไปตรงนั้นอีก ประเด็นที่ ๒ ก็เลยมีความเห็นว่าถ้าอย่างนั้นก็เอาคนที่ไม่เป็นข้าราชการมาเป็น กกต. ประจำจังหวัดถ้ายังจะต้องมีนะครับ

และประเด็นต่อมาก็มีความเห็นกันว่าเป็นสมาชิกพรรคการเมืองก็คุยกันไปคุยกันมาเดิมในที่ประชุมเห็นว่าไม่ให้เป็นเลย แต่พอไม่เป็นมันมาขัดกันว่าเราก็พยายามส่งเสริมให้ประชาชนมาเป็นสมาชิกพรรคการเมืองแล้วก็อยู่ ๆ เราก็ตัดเขาทิ้งไปมันก็ไม่เหมาะอีกคือคิดกันเยอะแล้วก็เชิญผู้มีความรู้ เชิญผู้ที่เกี่ยวข้องมาคุยกัน ก็ตัดสินใจมาเป็นอย่างนั้น

ทีนี้ประเด็นพอมาถึงขณะนี้ตามความเห็นของท่าน ทางกรรมาธิการที่อยู่คือเราฟังทุกคนในกรรมาธิการตอนที่เสนอประเด็นนี้ก็คงจะยอมรับได้ว่าคงจะต้องฟังเสียงข้างมากที่มีเหตุผล เพราะว่าถ้าจะเป็นอย่างนั้นเราเห็นด้วยว่าก็คงไม่ต้องหาใครมาถ้าคนไม่รู้จักพื้นที่มันจะมีปัญหาใหม่อีกอย่างก็คือว่าไม่รู้ที่ที่ท่านอดีตผู้ว่าราชการจังหวัดได้พูดว่าก็ไม่รู้จักใครเลย บางคนบอกว่าไปหลงอยู่แล้วก็กลับไม่ถูก ประเด็นตรงนี้ไม่รู้จักพื้นที่เป็นประเด็นที่ทำให้ทำงานไม่ได้

ประเด็นต่อมาก็คือว่าแล้วถ้าไม่มีอำนาจตามที่ท่านอำนวยเสนอมาว่าแล้วจะไปสั่งใครได้พูดถึงว่าจะดำเนินการกันอย่างไรก็เห็นด้วยนะครับ

ประเด็นสุดท้ายก็คือที่ว่าไม่สังกัดพรรคการเมืองเราก็แก้ตามความเห็นของทาง กกต. ที่เขาเสนอคือจะไม่แตะเรื่องนี้เลย ก็คือว่าไม่เป็นในวันสมัครซึ่งก็ยังเป็นประเด็นที่อาจจะต้องไปเกี่ยวพัน เพราะว่า กกต. ใหญ่ต้องเป็นสมาชิกมา ๕ ปี นี่เป็นหลักการที่สำคัญอยู่ เพราะฉะนั้นผมสรุปอย่างนี้ครับว่ากรรมาธิการคุยกันแล้วว่าประเด็นที่ว่าต้องไม่อยู่ในพื้นที่นั้นเราจะยกออกให้อยู่ สามารถจะเป็นเหมือนเดิมได้ก็คือว่าเป็นคนในภูมิลำเนาแถวนั้นก็ได้ไม่เป็นไร เป็นข้าราชการก็ได้ เหตุผลเป็นอย่างนี้ครับมันมีอยู่ ๒ เหตุผลสำคัญ

เหตุผลที่ ๑ ก็คือว่าการมีอยู่ของ กกต. ประจำจังหวัดเดิมมีอำนาจเยอะ มีอำนาจวินิจฉัย มีอำนาจให้คุณให้โทษ ตอนหลังในร่างใหม่ตัดอำนาจนี้ออก พอตัดออกไปแล้วก็เหลือเข้ามาช่วยดูแลประคองเรื่องการเลือกตั้ง เรื่องรวบรวมข้อมูลอะไรต่าง ๆ เหล่านี้ไม่มีอำนาจ คือไม่มีดาบแล้ว อาจจะมีมีดเล่มเล็ก ๆ ไว้ปอกผลไม้ก็อาจจะมีบ้าง แต่ว่าถ้าเป็นอย่างนี้แล้วก็แสดงว่าไม่มีเหตุ สิ่งที่จะเสียไปจากการเข้าข้างใครต่อใครกับสิ่งที่จะได้มาในการรู้จักพื้นที่ ในการช่วยทำให้การเลือกตั้งดีขึ้นเหมือนสิ่งที่ได้มามีมากกว่าส่วนรายละเอียดเรื่องประเด็นที่ว่าอาจจะมีกระฉอกออกไปบ้างเล็กน้อยอาจจะยังมีอยู่แต่มันมีหลักการที่ ๒ เข้ามา ผมเรียนว่าในร่างที่เขาเสนอขึ้นมาเราจะเห็นว่าคนที่เข้ามาเป็นตรงนี้ถือว่าเป็นเจ้าหน้าที่มีโทษนะครับ โทษที่มีการยกร่างขึ้นมาแล้วผมอยากจะเรียนว่าในมาตรา ๓๐ ของร่างใหม่ที่ กกต. เสนอไปที่ กรธ. แล้วเป็นอย่างนี้ครับ เขียนว่าห้ามมิให้กรรมการการเลือกตั้ง เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดโควต (Quote) กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด กรรมการและอนุกรรมการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งกระทำการอันมิชอบด้วยหน้าที่เพื่อให้คุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใดในการเลือกตั้ง หรือกระทำการหรือละเว้นการกระทำโดยทุจริตหรือประพฤติมิชอบในการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกตั้ง หรือการออกเสียงประชามติ นี่คือร่างใหม่ที่เราเห็นแล้วว่ามีการเขียน แล้วก็มีเขียนไว้ว่าในกรณีที่บุคคลตามวรรคหนึ่งกระทำหน้าที่โดยสุจริตย่อมได้รับความคุ้มครองไม่ต้องรับผิดทางแพ่ง ทางอาญา และทางปกครอง หมายความว่าโทษที่ชี้ไปยังกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดชัดมาก ผมจะให้ดูโทษว่ามันน่ากลัวขนาดไหน ประเด็นที่ว่ามันมีกระฉอกไปบ้างหลังจากไม่มีอำนาจแล้วอาจจะยังมีอยู่บ้าง มันมีก๊อก ๒ ที่จะมาช่วยประคองไว้ มีเซฟตีวาล์ว (Safety Valve) อันที่ ๒ โทษจะอยู่ในมาตรา ๔๕ เราดูว่าโทษขนาดไหน คือโทษของสามัญชนที่ไม่ปฏิบัติตามกรรมการการเลือกตั้งมีโทษไม่มากนัก จำคุกปีหนึ่ง ไม่รับฟังอะไรตรงนี้ แต่ดูโทษตรงนี้มาตรา ๔๕ นะครับ ----------

ในร่างที่เสนอแล้ว กรรมการการเลือกตั้ง เลขาธิการกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด กรรมการหรืออนุกรรมการที่กรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งฝ่าฝืนมาตรา ๓๐ ที่ผมอ่านเมื่อกี้ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑-๑๐ ปี อันนี้จำคุกนะครับ และปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐-๒๐๐,๐๐๐ บาท ที่สำคัญคือและให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งมีกำหนด ๑๐ ปี เราก็ถือว่า ๑. คุณไม่มีอำนาจในการดำเนินการให้คุณให้โทษ เพราะว่าอำนาจถูกถอดออกไปแล้ว อันที่ ๒ ถ้าคุณยังจะทำอีกคุณจะผิดข้อนี้เพราะคุณเป็นเจ้าหน้าที่ มีความผิดเหนือกว่าประชาชนทั่วไปมาก ๒ อย่างตรงนี้ถ้าใครจะฝ่าฝืนหรือใครจะทำก็มา แต่ตรงนี้สามารถจะป้องกัน เพราะฉะนั้นถ้าจะแลกกันกับว่าคือทุกอย่างมันไม่มีอะไรสมบูรณ์ ถ้าจะแลกกันว่าเป็นคนพื้นที่และเป็นข้าราชการ เราเลือกเอาอย่างที่ว่าตามที่ท่านเสนอก็คือว่าให้เป็นคนในพื้นที่ได้ ให้เป็นข้าราชการก็ได้ เพราะเราถือว่า ๒ อย่างการไม่มีอำนาจก็ดี การที่โทษหนักก็ดี เพียงพอต่อการนี้ เพราะฉะนั้นก็เรียนยืนยันว่าเราจะไปแก้เรื่องนี้นะครับ แล้วก็ท่านสมาชิกในคณะกรรมาธิการของเราที่เสนอมาด้วยความคับข้องใจท่านก็คงสบายใจขึ้นมากจากตรงนี้นะครับ เพราะว่าร่างนี้เพิ่งออกมาให้เราเห็น

ประเด็นต่อมาของท่านไวกูณฑ์ที่เสนอว่าเรื่องการให้ความร่วมมือจากภาคเอกชนที่ว่าไปตั้งกองทุน เราก็พิจารณากันแล้วว่าเห็นด้วยกับท่าน เพราะถ้าหากว่ามีกองทุนรัฐแต่ว่าตรงนี้ต้องไปบีบรัฐว่าเอามาตั้งให้มากหน่อยมันจะได้มีพอใช้ แต่เอกชนมาก็อาจจะมาวาง ๆ ไว้ก่อนแล้วเดี๋ยวก็เกรงใจกันแบบสังคมไทย เดี๋ยวจะมีปัญหาเปล่า ๆ สรุปว่าได้ไม่คุ้มเสียตัดออกเสียก็ได้ตรงนี้ ก็คือว่าเอาทุนจากเอกชนมาลงแล้วถ้าใครไปจับทุจริตได้ก็มาเอาเงินจากกองนี้ เห็นด้วยกับท่านอาจารย์ว่าเราเห็นว่าเอาออกเสียก็ได้เพราะว่ามันได้ไม่คุ้มเสีย มันสุ่มเสี่ยง

ประเด็นที่ให้ท่านบอกว่าเรื่องการให้ความรู้ตัดออกจาก กกต. เสียเถอะนะครับ เพราะว่าให้กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการดีกว่า ประเด็นนี้มีอยู่ในมาตรา ๑๐ (๑๗) คือตรงนี้มีมายาวนานแล้วของ กกต. ก็คือว่าให้ กกต. ช่วยไปให้ความรู้ แต่ในร่างใหม่เขียนชัดว่าในระบบโรงเรียนก็มี คือมีอยู่ ถามว่า กกต. ทำอะไรได้บ้าง ผมเองนี่ไปเป็นอาจารย์อยู่บ้างเข้าไปทำงานอยู่ที่แถว ๆ กกต. ไปช่วย ๆ กันอยู่ ประเด็นก็คือว่าหลักสูตรในเรื่องการจัดการเรื่องการเลือกตั้งนี่นะครับ ประเด็นที่สำคัญก็คือว่ากระทรวงศึกษาธิการเอง

ยกหลักสูตรไม่ได้ เพราะไม่รู้กลไกว่าอะไรอยู่ตรงไหน ดังนั้น กกต. ได้เพียงแต่ช่วยทำหลักสูตรให้ พอทำแล้วร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการก็ส่งหลักสูตรตัวนี้ไปให้กระทรวงศึกษาธิการเอาไปใช้ตามโรงเรียน นั่นส่วนหนึ่งในเรื่องระบบโรงเรียน จริง ๆ ก็เป็นงานของกระทรวงศึกษาธิการอยู่แล้ว

อีกส่วนหนึ่งก็คือว่าสำหรับประชาชนทั่วไปนอกเหนือจากที่เรียนอยู่ในการศึกษา อย่างการศึกษาผู้ใหญ่หรือนอกโรงเรียน นอกระบบนี่นะครับ ก็ยังเป็นกระทรวงศึกษาธิการอยู่ แต่ในส่วนที่เป็นประชาชนทั่วไป กกต. ก็ต้องไปให้ความรู้อยู่ด้วยในร่างซึ่งมีมาแต่เดิม ตรงนี้ก็ขอความกรุณาว่าขอให้คงไว้เพราะว่าหลายขวานอย่างไรมันก็ดีกว่าขวานเดียว กกต. เองเขาก็สัมพันธ์อยู่เรื่องนี้ก็ให้เขาทำหน้าที่ แต่ว่าหน้าที่หลักต้องอยู่ที่กระทรวงศึกษาธิการและพวกเราก็ตั้งใจว่าจะยกรัฐธรรมนูญฉบับนี้ก็มีการกำหนดว่าการให้ความรู้ในมาตรา ๒๕๘ ก็มีอยู่แล้วเป็นสาระสำคัญเดี๋ยวก็คงไปเอง ตรงนี้ก็อยากจะขอว่าให้เขามีหน้าที่ช่วยกันอยู่บ้างก็จะเป็นประโยชน์นะครับ ท่าน สปท. จินดา วงศ์สวัสดิ์ ซึ่งท่านก็ผ่านการเลือกตั้งมา เรื่อง กกต. ประจำจังหวัด เรื่องอำนาจในการสืบสวนสอบสวน ตรงนี้ก็เรียนไปแล้วเมื่อกี้เหมือนกันว่ายอมเปลี่ยนมาเป็นว่าให้คนในพื้นที่ได้ไม่มีปัญหานะครับ

ส่วนประเด็นเรื่องที่ท่านเสนอว่ามหาดไทยทำอยู่แล้ว เห็นด้วยกับท่านว่าจุดอ่อนก็คือว่ามหาดไทยทำแต่จุดอ่อนก็คือกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มันครึ่งมหาดไทยครึ่งประชาชน ครึ่งหัวคะแนน นี่เราก็รู้กันอยู่เราเลือกตั้งอยู่ใช่ไหม ตรงนี้เป็นหน่วยสำคัญ ทั้งนั้น การเข้าไปดูแลตรงนี้ท่านเสนอว่าให้ระบบราชการเข้ามาเต็มตัวดีกว่าอย่าใช้ครึ่ง ๆ ตรงนี้ ซึ่งมันส่งผลว่าเอียงไปเอียงมาได้ก็เห็นด้วยอยู่นะครับ ลองไปปรับดูว่าอย่างไรท่านต่อไปอดีตท่านผู้ว่าศานิตย์ นาคสุขศรี เรื่องอำนาจก็ตามนั้น ก็คือว่าให้อยู่ในพื้นที่ได้นะครับแล้วก็ข้าราชการยังสามารถเป็นได้ ----------

ที่ท่านเสนอก็รับมาแล้วนะครับ ท่าน สปท. เลิศรัตน์ ที่ท่านเสนอเรื่องมหาดไทย ผมเอง ถ้าท่านจำได้ผมเห็นด้วยกับท่านเลยตอนนั้น คือผมเห็นว่าจะขัดรัฐธรรมนูญ แต่ตอนนั้นก็อยากจะเรียนว่าข้อเสนอกรรมาธิการตอนนั้นไม่ชัด แล้วผมก็แย้งแล้วก็เป็นเสียงข้างน้อยอยู่ตรงนี้ ผมไม่เห็นด้วยมากว่าเดี๋ยวจะขัดรัฐธรรมนูญ ก็ไปคุยกันในกรรมาธิการ แล้วกรรมาธิการก็เขียนชัดลงมาว่าให้ กกต. กำกับเรื่องการเลือกตั้ง แล้วก็ในกระบวนการจัดการมีความเห็นว่าอาจจะเป็นมหาดไทยมีกำลังครบก็เลยเขียนชี้ไปที่มหาดไทย ตรงนั้นก็แสดงว่าที่คิดกันผมก็ยอม จริง ๆ แล้วผมก็ยังบอกว่ามันสุ่มเสี่ยง แต่ว่าเรื่องนี้สุดท้ายแล้วคนที่เขียนเรื่องนี้คือ กรธ. พอเข้าไปที่ กรธ. กรธ. ต้องชี้ประเด็นนี้เอง แล้วก็ถ้าเราฟังมันมีบางเสียงอยู่ในชุด กรธ. หรือแม้แต่ท่านรองวิษณุพูดว่าหน่วยอื่นก็ช่วยได้มันมีเสียงตรงนี้อยู่ ดังนั้นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตรงนี้อาจจะเกิดประโยชน์ได้ในลักษณะของการบาลานซ์ออฟ เพาเวอร์ (Balance of power) อาจจะมีหน่วยกำกับอยู่แล้วก็มีปฏิบัติอยู่ ถ้าเป็นทีมเดียวกันเสียมันก็อย่างที่ท่านสมาชิกเสนอว่าอาจจะมีปัญหาได้ เพราะฉะนั้นเรื่องนี้ก็ขอว่าผมได้ไปเสนอในกรรมาธิการและมีการแก้ไขให้ชัดเจนแล้วว่าไม่ใช่ให้อำนาจมหาดไทย แต่ว่าจะเป็นการกำกับดูแลโดย กกต. ตามรัฐธรรมนูญ แต่มหาดไทยเข้ามาจัดการ ไม่ใช่เป็นผู้กำกับ ก็คิดว่าคงจะพอไปได้นะครับ แล้วไปตัดสินใจกันในโน้นนะครับ แต่อย่างไรเรื่องบทเฉพาะกาลก็เหมือนกันว่าเรื่องนี้ก็คงไปจบที่โน่นเพราะว่ายังมีทั้งศาลตามที่ท่านวิทยาได้กล่าวแล้ว ก็กราบเรียนด้วยความเคารพครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่หนึ่ง) : เชิญท่านประธานเสรีครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (ประธานกรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพครับ ผม เสรี สุวรรณภานนท์ ประธานกรรมาธิการ ต้องขอบคุณท่านวิทยา แก้วภราดัย เมื่อกี้ตอนท่านสรุปผมก็ใจหายแวบเลย ท่านสรุปแทนผมไปเรียบร้อยหมดแล้ว ขอบคุณท่านสมาชิกไปเรียบร้อยนะครับ ก็กราบเรียนท่านประธาน ท่านสมาชิกที่เคารพครับ ว่าสิ่งที่กรรมาธิการได้เสนอก็คือต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงการเมืองให้ดีขึ้น ต้องการที่จะให้มีกระบวนการในการที่จะได้มาซึ่งตัวแทนของประชาชนที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ดังนั้นหลักการสำคัญที่กรรมาธิการได้เสนอก็เสนอโดยบนพื้นฐานหลักการสำคัญที่เป็นบทบัญญัติ

ของรัฐธรรมนูญใหม่ที่จะเกิดขึ้นหลังจากที่ได้ทำประชามติไปแล้วนะครับ ความคิดเห็นของเพื่อนสมาชิกหลายท่าน ผมเชื่อว่าแต่ละท่านนั้นมีประสบการณ์อย่างยิ่งในการที่ได้เสนอความคิดเห็นมา แล้วความคิดเห็นของเพื่อนสมาชิกเหล่านั้นผมว่าเป็นความคิดเห็นที่หลากหลาย มันไม่มีใครถูก ไม่มีใครผิด แต่มันเป็นข้อคิดเห็นที่ทำให้ข้อเสนอรายงานของกรรมาธิการนั้นดีขึ้นนะครับ ผมและกรรมาธิการก็คงที่จะต้องนำความเห็นของท่านสมาชิกทุกท่านเข้ามารวบรวม แล้วก็เป็นความคิดเห็นที่จะนำไปสู่การพิจารณาของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ท่านต้องรับฟังทุกฝ่ายอยู่แล้ว เนื่องจากว่าในหน้าที่ของเรานั้นเป็นภารกิจที่เป็นการเสนอ เป็นหน่วยเสนอความเห็น ดังนั้นความเห็นทั้งหลายของท่านกรรมาธิการทุกท่านก็จะเป็นส่วนที่มีความสำคัญและจำเป็นที่จะมีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับการเลือกตั้งที่จะมีขึ้นต่อไป ก็สั้น ๆ นิดเดียวครับสำหรับบางท่านที่ยังค้างอยู่ อย่างของท่านรองประธานที่ฝากประเด็นไว้ ๒ เรื่อง ก็คือเรื่องเกี่ยวกับสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ถามว่าทำไมกรรมาธิการด้านการเมืองจึงเสนอว่าให้ตราพระราชบัญญัติสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งแยกออกจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่เป็นอย่างนี้เราได้พบปัญหาครับว่าหลังจากที่เรามีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญมาแล้ว ๒-๓ ฉบับ ปรากฏว่าอาจจะเกิดปัญหาที่อาจจะไม่ได้ใช้กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวเกิดขึ้นนะครับ ที่ผ่านมาก็เกิดปัญหากับสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง พอกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญจำเป็นต้องเลิกใช้ไป สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่มีกฎหมายรองรับนะครับ ดังนั้นก็เป็นสิ่งที่ กกต. เขาก็เห็นพ้องต้องกันกับกรรมาธิการด้านการเมืองว่าควรจะต้องแยกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญต่างหากกับกฎหมายที่จะเป็นของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

อันนี้ก็เป็นเหตุผลที่เห็นพ้องต้องกัน ส่วนข้อเสนอของท่านสมาชิกนิ่มนะครับมีการพูดถึงว่าสิ่งที่เรากำลังพิจารณาเราพูดถึงคุณสมบัติขององค์กรอิสระ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กกต. ก็เนื่องจากว่าภารกิจเราตอนนี้เรากำลังพิจารณาเรื่องของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นองค์กรอิสระองค์กรหนึ่งในหลาย ๆ องค์กรตามรัฐธรรมนูญ สิ่งที่กรรมาธิการเสนอมานั้นก็คือหลักการสำคัญที่ให้คุณสมบัติของคนเป็น กกต. นั้นจะต้องมีคุณสมบัติตามรัฐธรรมนูญที่เกิดขึ้นใหม่ ส่วนองค์กรอื่น ๆ หรือศาลรัฐธรรมนูญมีคุณสมบัติอย่างไร เราไม่ได้เลือกปฏิบัติเพียงแต่ว่าเราไม่ใช่มีหน้าที่เสนอในช่วงเวลานี้ ซึ่งเราเชื่อว่าสิ่งที่เราเสนอในวันนี้โดยยึดหลักของรัฐธรรมนูญเป็นสำคัญนั้น องค์กรอิสระหรือองค์กรอื่น ๆ ที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ว่ามีคุณสมบัติเช่นไรก็คงต้องเป็นไปตามนั้นเช่นกัน ไม่ใช่เราเลือก กกต. ไม่มีคุณสมบัติแบบนี้แล้วองค์กรอื่นไปเป็นอีกอย่างหนึ่ง ผมว่าเจตนารมณ์ไม่มีเจตนาไปในทำนองนั้นแน่นอนก็คงอยู่ในหลักการมาตรฐานเดียวกัน ไม่หลายมาตรฐาน ส่วนในเรื่องบทเฉพาะกาลต้องกราบเรียนท่าน พลเอก เลิศรัตน์ นิดเดียวครับว่าสิ่งที่ท่านคำนูณได้อธิบายไปนั้นเป็นความชัดเจนในแง่มุมหลาย ๆ ส่วนที่มีเหตุผลในแต่ละประเด็นและแต่ละปัญหา ดังนั้นหลักการที่ท่านคำนูณได้สรุปไว้ก็คือหลักการที่กรรมาธิการเสนอ แต่มุมมองที่น่าจะพิจารณาอีกหลายมุมมองก็เสนอตามไปเพื่อให้สมาชิกได้พิจารณาตามไปด้วย แล้วข้อคิดเห็นเหล่านี้ก็จะนำเสนอสู่ กรธ. ซึ่งจะต้องพิจารณาดำเนินการต่อไป

ส่วนสุดท้ายของท่านประสิทธิ์ ปทุมารักษ์ ท่านมีแนวความคิดที่จะให้กระบวนการการสืบสวนสอบสวนหรือคดีความทั้งหลายกระชับ แล้วก็มีมาตรฐานเดียวกัน แล้วก็เป็นระยะเวลาที่ชัดเจน ซึ่งในส่วนนี้เราก็พยายามที่จะกำหนดอยู่ในรายงานนี้อยู่แล้วว่าสืบสวนสอบสวน ๑๕ วัน ให้ กกต. ๑๕ วัน ให้ศาล ๓๐ วัน แต่อย่างไรก็ตามความคิดเห็นที่ท่านเสนอไว้นี่นะครับ เราพร้อมที่จะรับมาและกรรมาธิการเราก็จะประชุมในวันอังคารที่จะถึงนี้ และนำความคิดเห็นของท่านสมาชิกทุกท่านที่มีประสบการณ์ทั้งหลายและเป็นประโยชน์ต่อรายงานฉบับนี้รวบรวมสู่กรรมการร่างรัฐธรรมนูญในการที่จะจัดให้มีกฎหมายสำคัญเกี่ยวกับการเลือกตั้งในส่วนของคณะกรรมการการเลือกตั้งนี้ต่อไป ขอบพระคุณครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ขอบคุณท่านประธานกรรมาธิการและคณะกรรมาธิการนะครับ เป็นอันว่าที่ประชุมได้พิจารณารายงาน เรื่องข้อเสนอประเด็นสำคัญเพื่อการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้วนะครับ ก่อนที่จะขอมติจากที่ประชุม ผมขอตรวจสอบองค์ประชุมก่อนนะครับ

(นายอลงกรณ์ พลบุตร รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง มีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนทำการตรวจสอบองค์ประชุม)

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ขอเชิญท่านสมาชิกใช้สิทธิแสดงตน โปรดเสียบบัตรและกดปุ่มแสดงตนครับ

(สมาชิกทำการเสียบบัตรและกดปุ่มแสดงตน)

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : สมาชิกได้ใช้สิทธิแสดงตนครบถ้วนแล้วนะครับ เชิญท่านรองเลขาธิการเรียบร้อยแล้วนะครับ ทางท่านวรรณธรรมใช้สิทธิแสดงตนเรียบร้อย เจ้าหน้าที่แสดงผลครับ เดี๋ยวรอมีข้างหลังเข้ามาอีกท่านหนึ่งนะครับ ขานชื่อแล้วกันครับ เพราะว่าเจ้าหน้าที่กดตัวเลขแล้ว เชิญครับ

นายสุวัฒน์ จิราพันธุ์ : กระผม นายสุวัฒน์ จิราพันธุ์ หมายเลข ๑๗๕ ครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่หนึ่ง) : ท่านรองปลัดสุวัฒน์นะครับ เชิญอีกท่านหนึ่งครับ ท่านอนุสร

นายอนุสร จิรพงศ์ : ผม อนุสร ๑๘๒ แสดงตนครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่หนึ่ง) : จำนวนผู้เข้าประชุม ๑๖๕ ท่านนะครับ

รายงานของคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการเมือง เรื่อง ข้อเสนอประเด็นสำคัญเพื่อการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง (**การตรวจสอบองค์ประชุม**)

เรื่อง

วันที่ 03 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2559 เวลา 14:17

จำนวนผู้เข้าร่วมประชุม 163 + 2 = 165

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด
1		พลโท กฤษณะ บวรรัตนารักษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
2		นายกลินท์ สารสิน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
3		นายกษิดิ์เดชธนทัต เสกขุนทด	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
4		นายกษิดิศ อาชวคุณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
5		นายกษิต ภิรมย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
6		นางกอบกุล อาภากร ณ อยุธยา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
7		นายกิตติ กิตติโชควัฒนา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
8		นายเกรียงยศ สุดลาภา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
9		นายขวัญชัย ดวงสถาพร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
10		พลอากาศเอก ขวัญชัย เอี่ยมรักษา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
11		นายเข็มชัย ชุติวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
12		พลโท คณิต แจ่มจันทรา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
13		พลอากาศเอก คณิต สุวรรณเนตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
14		พลเอก คณิต อุทิตสาร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
15		นายคณิสสร นาวานุเคราะห์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
16		พลอากาศเอก คธาทิพย์ กุญชร ณ อยุธยา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
17		นายคำนูณ สิทธิสมาน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
18		นายคุรุจิต นาครทรรพ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
19		หม่อมราชวงศ์จักรรถ จิตรพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
20		พลเอก จารุเกียรติ ชัยวงษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
21		นายจินดา วงศ์สวัสดิ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
22		พลเอก จิระ โกมุทพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
23		พลเรือเอก จีรพัฒน์ ปานสกุณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
24		นายจุมพล สุขมั่น	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
25		นางจุไรรัตน์ จุลจักรวัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
26		พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
27		นายเฉลิมพล ประทีปะวณิช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
28		นายเฉลิมศักดิ์ อบสุวรรณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด
29		พลเรือเอก ชนินทร์ ชุณหรัชพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
30		นายชาญวิทย์ ผลชีวิน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
31		นายชาลี เอียดสกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
32		พลตำรวจเอก ชิดชัย วรรณสถิตย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
33		นายชูชัย ศุภวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
34		นายชูชาติ อินสว่าง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
35		นายชูศักดิ์ เกวี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
36		พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
37		พลเอก ชูศักดิ์ สันติวรวุฒิ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
38		พลเอก ชูศิลป์ คุณาไทย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
39		นายฐาปบุตร ชมเสวี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
40		พลเอก ฐิติวัจน์ กำลังเอก	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
41		นายณรงค์ สหเมธาพัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
42		พลเรือเอก ณรงค์พล ณ บางช้าง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
43		พันตำรวจเอก ณรัชต์ เศวตนันทน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
44		นายดำรงค์ พิเดช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
45		นายดุสิต ลีลาภัทรพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
46		พลตำรวจเอก เดชณรงค์ สุทธิชาญบัญชา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
47		นายเดชาภิวัฒน์ ณ สงขลา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
48		นายตระกูล วินิจนัยภาค	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
49		พลตำรวจโท ตรีทศ รณฤทธิวิชัย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
50		นายต่อพงศ์ เสลานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
51		พลตำรวจเอก ไตรรัตน์ อมาตยกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
52		พลอากาศเอก ทวิเดนศ อังศุสิงห์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
53		นายธงชัย ฌออดุลย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
54		พันเอก ธนศักดิ์ มิตรภานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
55		นายธเนศพล ธนบุณยวัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
56		ศาสตราจารย์ธรรมศักดิ์ พงศ์พิชญามาตย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
57		พลเอก ธวัช จารุกลัส	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
58		นายธวัชชัย เทอดเผ่าไทย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
59		พลเอก ธวัชชัย สมุทรสาคร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
60		นายธานินทร์ ผะเอม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด
61		พลตำรวจโท ธีรจิตร์ อุตมะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
62		พลอากาศเอก ธีระภาพ เสนะวงษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
63		พลเอก นคร สุขประเสริฐ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
64		นางนรรัตน์ พิมเสน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
65		นายนิกร จำนง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
66		นางนินนาท ชลิตานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
67		พลอากาศเอก นิรันดร์ ยิ้มสรวล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
68		นายบวรเวท รุ่งรุจี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
69		นายบัญชา ปรมีศณาภรณ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
70		พลโท บัญชา สิทธิวรยศ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
71		นางเบญจวรรณ สร่างนิทร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
72		พลเรือเอก ประดิษฐ์ ศิริคุปต์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
73		ร้อยเอก ประยุทธ เสาวคนธ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
74		นายประยูร เชี่ยววัฒนา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
75		นายประสิทธิ์ ปทุมารักษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
76		พลเอก ปราการ ชลยุทธ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
77		นายปรีชา บุตรศรี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
78		พลอากาศเอก ปรีชา ประดับมุข	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
79		นางปัทมา เธียรวิศิษฏ์สกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
80		นางสาวปิยะธิดา ประดิษฐบาทุกา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
81		นายปีติพงศ์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
82		นายพนม ศรศิลป์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
83		นายพรชัย ตระกูลวรานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
84		คุณหญิงพรทิพย์ โรจนสุนันท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
85		พลเอก พหล สง่าเนตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
86		พลเอก พอพล มณีรินทร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
87		พลเรือเอก พะจุณณ์ ตามประทีป	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
88		พลตำรวจตรี พิสิษฐ์ เปาอินทร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
89		นายเพิ่มพงษ์ เชาวลิต	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
90		นายไพฑูรย์ หลิมวัฒนา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
91		พลเอก ภิญโญ แก้วปลั่ง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
92		พลเอก ภูดิศ ทัตติยโชติ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด
93		พลอากาศเอก มนัส รูปขจร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
94		นายมนู เลียวไพโรจน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
95		พันตำรวจตรี ยงยุทธ สาระสมบัติ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
96		พลเรือเอก ยุทธนา เกิดด้วยบุญ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
97		นางรวีวรรณ ภูริเดช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
98		นายรังสรรค์ ศรีวรศาสตร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
99		พลเอก รัชกฤต กาญจนวัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
100		พลตำรวจเอก เรืองศักดิ์ จริตเอก	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
101		พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
102		พลตำรวจเอก วรพงษ์ ชิวปรีชา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
103		นายวรรณธรรม กาญจนสุวรรณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
104		พลเอก วรวิทย์ พรรณสมัย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
105		นายวรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
106		พลโท วราห์ บุญญะสิทธิ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
107		นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
108		พลอากาศเอก วัธน มณีนัย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
109		นายวันชัย ศักดิ์อุดมไชย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
110		นายวันชัย สอนศิริ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
111		นายวัลลภ พริ้งพงษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
112		พลเอก วิชิต ยาทิพย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
113		นายวิเชียร ชวลิต	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
114		พลเอก วิเชียร ศิริสุนทร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
115		นายวิทยา แก้วภราดัย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
116		นายวินัย ดะห์ลัน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
117		นายวิบูลย์ สงวนพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
118		นายวิรัช ชินวินิจกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
119		นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
120		นายวิวรรธน์ แสงสุริยะฉัตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
121		นายไวกูณฑ์ ทองอร่าม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
122		นายศานิตย์ นาคสุขศรี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
123		นายศิริชัย ไม้งาม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
124		นายสถิตย์ ลิ่มพงศ์พันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด
125		พลเรือเอก สถิรพันธุ์ เกยานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
126		นายสนธิรัตน์ สนธิจีรวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
127		นายสมชัย เจริญชัยฤทธิ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
128		นายสมชัย ฤชุพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
129		นายสมชาย พฤฒิกัลป์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
130		พลโท สมชาย ลิ้นประเสริฐ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
131		นายสมพงษ์ สระกวี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
132		พลเอก สราวุฒิ ชลออยู่	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
133		นายสังศิต พิริยะรังสรรค์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
134		นายสันตศักย์ จรูญ งามพิเชษฐ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
135		พลตรี สิระวิทย์ นาคทอง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
136		นายสุชน ชาลีเครือ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
137		พันเอก สุชาติ จันทรโชติกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
138		นายสุรชัย ดนัยตั้งตระกูล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
139		นายสุรินทร์ จิรวิศิษฏ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
140		พลเรือเอก สุรินทร์ เรืองอารมณ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
141		พลตำรวจโท สุวิระ ทรงเมตตา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
142		นายเสรี สุวรรณภานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
143		นายเสรี อติภัทระ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
144		นายอโณทัย ฤทธิปัญญาวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
145		พลอากาศเอก อนาวิล ภิรมย์รัตน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
146		พลเรือเอก อนุทัย รัตตะรังสี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
147		นายอนุสร จิรพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
148		นายอนุศิษฐ์ คุณากร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
149		พลเอก อภิชาต เพ็ญกิตติ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
150		นายอภินันท์ ชื่อธนวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
151		พลเรือเอก อภิวัฒน์ ศรีวรรธนะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
152		นางอรมน ทรัพย์ทวีธรรม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
153		นายอุดม จิรชวาลา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
154		นายอุดมลักษณ์ พลบุตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
155		ศาสตราจารย์อิศรา ศานติศาสน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด
156		นายอัครินทร์ เลิศกิจชัยศิริ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
157		พลตำรวจเอก อัศวิน ขวัญเมือง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
158		พลตำรวจโท อาจิณ โชติวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
159		พันตรี อาณันย์ วัชโรทัย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
160		พลตำรวจโท อำนวย นิ่มมะโน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
161		นายอำพล จินดาวัฒนะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
162		นายอุทัย เลาหวิเชียร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
163		พลเอก เอกชัย จันทร์ศรี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

หมายเหตุ

มีสมาชิกฯ ขอใช้สิทธิแสดงตนเพิ่มเติมด้วยวาจา ดังนี้

164	นายสุวัฒน์ จิราพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
165	นายอนุสร จิรพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม

1. นายอลงกรณ์ พลบุตร รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง
2. นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง

เป็นอันว่าครบองค์ประชุมนะครับ ต่อไปผมจะขอมติจากที่ประชุมว่าจะเห็นชอบกับรายงานเรื่องข้อเสนอประเด็นสำคัญเพื่อการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือไม่ ซึ่งหากเห็นชอบคณะกรรมาธิการจะได้นำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของสมาชิกไปปรับปรุงก่อนที่จะส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรี สภานิติบัญญัติแห่งชาติ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญและคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปนะครับ

(นายอลงกรณ์ พลบุตร รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่หนึ่ง มีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนลงมติ)

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่หนึ่ง) : ต่อไปเป็นการลงมติตามข้อบังคับ ข้อ ๖๐ ขอเชิญท่านสมาชิกใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนน ผู้ใดเห็นชอบโปรดกดปุ่ม เห็นด้วย ผู้ใดไม่เห็นชอบโปรดกดปุ่ม ไม่เห็นด้วย ผู้ใดเห็นว่าควรงดออกเสียงโปรดกดปุ่ม งดออกเสียงครับ ขอเชิญใช้สิทธิครับ

(สมาชิกทำการเสียบบัตรแสดงตนและกดปุ่มลงคะแนน)

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่หนึ่ง) : มีสมาชิกท่านใดที่ยังไม่ได้ใช้สิทธิไหมครับ ท่านประมนต์ใช่ไหมครับ เรียบร้อยแล้วนะครับ เมื่อใช้สิทธิครบถ้วนแล้วก็ปิดการลงคะแนนนะครับ ขอทราบผลการลงคะแนนครับ ผลการลงคะแนนนะครับ จากจำนวนผู้เข้าประชุม ๑๖๕ ท่าน เห็นด้วย ๑๕๐ ท่าน ไม่เห็นด้วย ๕ ท่าน งดออกเสียง ๑๐ ท่าน ไม่ลงคะแนนเสียงไม่มีนะครับ

เรื่อง รายงานของคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง เรื่อง ข้อเสนอประเด็นสำคัญเพื่อการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

วันที่ 03 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2559 เวลา 14:19

เห็นชอบกับรายงานของคณะกรรมาธิการฯ โดยให้คณะกรรมาธิการนำความเห็นและข้อเสนอแนะของสมาชิกฯ ไปปรับปรุงก่อนส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรี สภานิติบัญญัติแห่งชาติ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ และคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อดำเนินการต่อไป

จำนวนผู้เข้าร่วมประชุม	165
เห็นด้วย	150
ไม่เห็นด้วย	5
งดออกเสียง	10
ไม่ลงคะแนนเสียง	0

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
1	3	พลโท กฤษณะ บวรรัตนารักษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
2	4	นายกลินท์ สารสิน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
3	5	นายกษิดิ์เดชธนทัต เสกขุนทด	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
4	6	นายกษิดิศ อาชวคุณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
5	7	นายกษิต ภิรมย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
6	8	นางกอบกุล อาภากร ณ อยุธยา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
7	10	นายกิตติ กิตติโชควัฒนา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
8	12	นายเกรียงยศ สุดลาภา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
9	14	นายขวัญชัย ดวงสถาพร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
10	15	พลอากาศเอก ขวัญชัย เอี่ยมรักษา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
11	16	นายเข็มชัย ชุติวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
12	17	พลโท คณิต แจ่มจันทรา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
13	18	พลอากาศเอก คณิต สุวรรณเนตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
14	19	พลเอก คณิต อุทิตสาร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
15	20	นายคณิสสร นาวานุเคราะห์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
16	21	พลอากาศเอก คธาทิพย์ กุญชร ณ อยุธยา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
17	22	นายคำนูณ สิทธิสมาน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
18	23	นายคุรุจิต นาครทรรพ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
19	24	หม่อมราชวงศ์จักรรถ จิตรพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
20	25	พลเอก จารุเกียรติ ชัยวงษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
21	26	นายจินดา วงศ์สวัสดิ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
22	27	พลเอก จิระ โกมุทพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
23	28	พลเรือเอก จีรพัฒน์ ปานสกุณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
24	29	นายจุมพล สุขมั่น	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	งดออกเสียง

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
25	30	นางจุไรรัตน์ จุลจักรวัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ไม่เห็นด้วย
26	31	พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
27	32	นายเฉลิมพล ประทีปะวณิช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	งดออกเสียง
28	33	นายเฉลิมศักดิ์ อบสุวรรณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	งดออกเสียง
29	34	พลเรือเอก ชนินทร์ ชุณหรัชพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
30	37	นายชาญวิทย์ ผลชีวิน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
31	38	นายชาลี เอียดสกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
32	39	พลตำรวจเอก ชิดชัย วรรณสถิตย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
33	40	นายชูชัย ศุภวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
34	41	นายชูชาติ อินสว่าง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
35	42	นายชูศักดิ์ เกวี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
36	43	พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
37	44	พลเอก ชูศักดิ์ สันติวรวุฒิ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
38	45	พลเอก ชูศิลป์ คุณาไทย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	งดออกเสียง
39	46	นายฐาปบุตร ชมเสวี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
40	47	พลเอก ฐิติวัจน์ กำลังเอก	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
41	48	นายณรงค์ สหเมธาพัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
42	49	พลเรือเอก ณรงค์พล ณ บางช้าง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
43	50	พันตำรวจเอก ณรัชต์ เศวตนันทน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
44	52	นายดำรงค์ พิเดช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
45	54	นายดุสิต ลีลาภัทรพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
46	55	พลตำรวจเอก เดชณรงค์ สุทธิชาญบัญชา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
47	56	นายเดชาภิวัฒน์ ณ สงขลา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
48	57	นายตระกูล วินิจนัยภาค	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	งดออกเสียง
49	58	พลตำรวจโท ตรีทศ รณฤทธิวิชัย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
50	59	นายต่อพงศ์ เสลานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
51	60	พลตำรวจเอก ไตรรัตน์ อมาตยกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
52	62	พลอากาศเอก ทวิเดนศ อังศุสิงห์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
53	65	นายธงชัย ลืออดุลย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
54	67	พันเอก ธนศักดิ์ มิตรภานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
55	68	นายธเนศพล ธนบุณยวัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
56	69	ศาสตราจารย์ธรรมศักดิ์ พงศ์พิชญามาตย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
57	70	พลเอก ธวัช จารุกลัส	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
58	71	นายธวัชชัย เทอดเผ่าไทย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
59	73	พลเอก ธวัชชัย สมุทรสาคร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
60	74	นายธานินทร์ ผะเอม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
61	75	พลตำรวจโท ธีรจิตร์ อุตมะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	งดออกเสียง
62	76	พลอากาศเอก ธีระภาพ เสนะวงษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
63	77	พลเอก นคร สุขประเสริฐ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
64	78	นางนรรัตน์ พิมเสน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
65	79	นายนิกร จำนง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
66	80	นางนินนาท ชลิตานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
67	81	พลอากาศเอก นิรันดร์ ยิ้มสรวล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
68	82	นายบวรเวท รุ่งรุจี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
69	83	นายบัญชา ปรมีศณาภรณ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
70	84	พลโท บัญชา สิทธิวรยศ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
71	85	นางเบญจวรรณ สร่างนิทร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
72	86	พลเรือเอก ประดิษฐ์ ศิริคุปต์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
73	89	นายประมนต์ สุธีวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
74	90	ร้อยเอก ประยุทธ เสาวคนธ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
75	91	นายประยูร เชี่ยววัฒนา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
76	92	นายประสิทธิ์ ปทุมารักษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
77	93	พลเอก ปรวการ ชลยุทธ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
78	94	นายปรีชา บุตรศรี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
79	95	พลอากาศเอก ปรีชา ประดับมุข	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
80	96	นางปัทมา เธียรวิศิษฏ์สกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
81	98	นางสาวปิยะธิดา ประดิษฐบาทุกา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
82	99	นายปีติพงศ์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	งดออกเสียง
83	102	นายพนม ศรศิลป์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
84	103	นายพรชัย ตระกูลวรานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	งดออกเสียง
85	104	คุณหญิงพรทิพย์ โรจนสุนันท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
86	106	พลเอก พหล สง่าเนตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
87	107	พลเอก พอพล มณีอินทร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
88	108	พลเรือเอก พะจุณณ์ ตามประทีป	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ไม่เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
89	109	พลตำรวจตรี พิสิษฐ์ เปาอินทร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
90	110	นายเพิ่มพงษ์ เชาวลิต	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
91	111	นายไพฑูรย์ หลิมวัฒนา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ไม่เห็นด้วย
92	112	พลเอก ภิญโญ แก้วปลั่ง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
93	113	พลเอก ภูดิศ ทัตติยโชติ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
94	114	พลอากาศเอก มนัส รูปขจร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
95	115	นายมนู เลียวไพโรจน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
96	118	พันตำรวจตรี ยงยุทธ สาระสมบัติ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
97	119	พลเรือเอก ยุทธนา เกิดด้วยบุญ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
98	121	นางรวีวรรณ ภูริเดช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
99	122	นายรังสรรค์ ศรีวรศาสตร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
100	123	พลเอก รัชกฤต กาญจนวัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
101	124	พลตำรวจเอก เรืองศักดิ์ จริตเอก	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
102	126	พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
103	128	พลตำรวจเอก วรพงษ์ ชิวปรีชา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
104	129	นายวรรณธรรม กาญจนสุวรรณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
105	130	พลเอก วรวิทย์ พรรณสมัย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
106	131	นายวรวิทย์ ศรีธนันต์รักษา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
107	132	พลโท วราห์ บุญญะสิทธิ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
108	133	นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
109	135	พลอากาศเอก วัธน มณีนัย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
110	136	นายวันชัย ศักดิ์อุดมไชย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
111	137	นายวันชัย สอนศิริ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
112	138	นายวัลลภ พริ้งพงษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
113	139	พลเอก วีรชิต ยศทิพย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
114	140	นายวิเชียร ชวลิต	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	งดออกเสียง
115	141	พลเอก วิเชียร ศิริสุนทร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
116	142	นายวิทยา แก้วภราดัย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
117	143	นายวินัย ดะห์ลัน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
118	144	นายวิบูลย์ สงวนพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
119	145	นายวิรัช ชินวิมิจกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
120	146	นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
121	147	นายวิวรรธน์ แสงสุริยะฉัตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
122	149	นายไวกูณฑ์ ทองอร่าม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
123	151	นายศานิตย์ นาคสุขศรี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
124	152	นายศิริชัย ไม้งาม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
125	153	นายสถิตย์ ลิ่มพงศ์พันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
126	154	พลเรือเอก สถิรพันธุ์ เกยานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
127	155	นายสนธิรัตน์ สนธิจิรวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ไม่เห็นด้วย
128	156	นายสมชัย เจริญชัยฤทธิ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
129	157	นายสมชัย ฤชุพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
130	158	นายสมชาย พฤฒิกัลป์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
131	159	พลโท สมชาย ลิ้นประเสริฐ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
132	161	นายสมพงษ์ สระกวี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
133	163	พลเอก สราวุฒิ ชลออยู่	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
134	165	นายสังศิต พิริยะรังสรรค์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
135	166	นายสันตศักย์ จรูญ งามพิเชษฐ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
136	167	พลตรี สิระวิตร์ นาคทอง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
137	168	นายสุชน ชาลีเครือ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
138	169	พันเอก สุชาติ จันทรโชติกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
139	171	นายสุรชัย ดนัยตั้งตระกูล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
140	173	นายสุรินทร์ จิรวิศิษฏ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
141	174	พลเรือเอก สุรินทร์ เรืองอารมณ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
142	175	นายสุวัฒน์ จิราพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
143	176	พลตำรวจโท สุวิระ ทรงเมตตา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
144	177	นายเสรี สุวรรณภานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
145	178	นายเสรี อติภัทธะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
146	179	นายอโณทัย ฤทธิปัญญาวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
147	180	พลอากาศเอก อนาวิล ภิรมย์รัตน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
148	181	พลเรือเอก อนุทัย รัตตะรังสี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
149	182	นายอนุสร จิรพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
150	183	นายอนุสิษฐ คุณากร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
151	185	พลเอก อภิชาต เพ็ญกิตติ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
152	186	นายอภินันท์ ชื่อธานุวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
153	187	พลเรือเอก อภิวัฒน์ ศรีวรรธนะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
154	188	นางอรมน ทรัพย์ทวีธรรม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
155	189	นายอรุณ จิรชวาลา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
156	190	นายอลงกรณ์ พลบุตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	งดออกเสียง
157	191	ศาสตราจารย์อิศรา ศานติศาสน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
158	192	นายอัครินทร์ เลิศกิจชัยศิริ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
159	194	พลตำรวจเอก อัศวิน ขวัญเมือง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
160	195	พลตำรวจโท อาจิณ โชติวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
161	196	พันตรี อาณัฉย์ วัชโรทัย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
162	197	พลตำรวจโท อำนวย นิ่มมะโน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ไม่เห็นด้วย
163	198	นายอำพล จินดาวัฒนะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
164	199	นายอุทัย เลาหวิเชียร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
165	200	พลเอก เอกชัย จันทร์ศรี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม

1. นายอลงกรณ์ พลบุตร รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง
2. นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง

เป็นอันว่าที่ประชุมมีมติเห็นชอบกับรายงานของคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง เรื่องข้อเสนอประเด็นสำคัญเพื่อการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้วนะครับ ท่านกรรมาธิการอย่าเพิ่งนะครับ

เรียนท่านสมาชิกครับ เนื่องจากว่าประธานกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองได้มีหนังสือแจ้งว่าขอมอบหมายให้ผู้แทนคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองเป็นผู้แทนสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเพื่อเข้าชี้แจงข้อเสนอแนะและให้ข้อมูลต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญและสภานิติบัญญัติแห่งชาติเกี่ยวกับหลักการสำคัญในการจัดทำข้อเสนอประเด็นสำคัญเพื่อให้การจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง จะมีสมาชิกเห็นเป็นอย่างอื่นไหมครับ

(ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่หนึ่ง) : ถ้าไม่มีถือว่าที่ประชุมมีมติมอบหมายให้ผู้แทนคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองเป็นผู้แทนของ สปท. เข้าชี้แจงเรื่องดังกล่าวต่อไปนะครับ ก็จบการพิจารณาของคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ขอขอบคุณคณะกรรมาธิการนะครับ

ต่อไปเป็นการพิจารณาระเบียบวาระที่ ๓.๓ รายงานของคณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เรื่อง การกำหนดประเด็นเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ โดยคณะกรรมการศึกษาและจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ

รายงาน

ของ

คณะกรรมการศึกษาและจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

เรื่อง “การกำหนดประเด็นเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ”

สำนักกรรมาธิการ ๑
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ด่วนที่สุด
ที่ (สปท)๒๐๔๙/๒๕๕๙

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ถนนอู่ทองใน ดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๗ กันยายน ๒๕๕๙

เรื่อง รายงานการพิจารณาของคณะกรรมการศึกษาและจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการสภาสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ พิจารณาเสร็จแล้ว

กราบเรียน ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมการดังกล่าวข้างต้น จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ ที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๙/๒๕๕๘ วันอังคารที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ได้มีมติตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ตามข้อบังคับสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ ประกอบด้วย

๑. ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ประธานกรรมาธิการ
๒. รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง	รองประธานกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง
๓. รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง	รองประธานกรรมาธิการ คนที่สอง
๔. ประธานกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการเมือง	กรรมาธิการ
๕. ประธานกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน	กรรมาธิการ
๖. ประธานกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม	กรรมาธิการ
๗. ประธานกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการปกครองท้องถิ่น	กรรมาธิการ
๘. ประธานกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการศึกษา	กรรมาธิการ
๙. ประธานกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านเศรษฐกิจ	กรรมาธิการ
๑๐. ประธานกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านพลังงาน	กรรมาธิการ
๑๑. ประธานกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	กรรมาธิการ
๑๒. ประธานกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านสื่อสารมวลชน	กรรมาธิการ
๑๓. ประธานกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านสังคม	กรรมาธิการ

/๑๔. ประธานกรรมาธิการ...

๑๔. ประธานกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านกีฬา ศิลปะ วัฒนธรรม การศาสนา คุณธรรม และจริยธรรม	กรรมาธิการ
๑๕. เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่ เลขาธิการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	กรรมาธิการ
๑๖. พลเอก พหล สง่าเนตร	กรรมาธิการ
๑๗. พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช	กรรมาธิการ
๑๘. นายวัลลภ พริ้งพงษ์	กรรมาธิการ
๑๙. นายสมชัย ฤชุพันธุ์	กรรมาธิการ
๒๐. พันตรี อาณัน์ วัชโรทัย	กรรมาธิการ
๒๑. นายคำนูณ สิทธิสมาน	เลขานุการคณะกรรมาธิการ

ในการนี้ ที่ประชุมคณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๓๙ เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๙ ได้พิจารณาศึกษารายงานของคณะกรรมการศึกษาและจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการปฏิรูปประเทศ นั้น

บัดนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ได้พิจารณาเสร็จสิ้นแล้ว และเห็นชอบให้นำรายงานเรื่อง “การกำหนดประเด็นเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการปฏิรูปประเทศ” บรรจุเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

ร้อยเอก

(ทินพันธุ์ นาคะตะ)
ประธานกรรมาธิการวิสามัญกิจการสภา
ขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

สำนักกรรมาธิการ ๒
โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๔๖, ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๕๔
โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๕๔

ด่วนที่สุด

สำเนา

ที่ (สปท) ๒๒๐๗/๒๕๕๙

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ถนนอู่ทองใน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๙ กันยายน ๒๕๕๙

เรื่อง รายงานของคณะกรรมการศึกษาและจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ

กราบเรียน ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมการดังกล่าวข้างต้น จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ได้มีคำสั่งสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ที่ ๑๔/๒๕๕๙ ที่ ๑๕/๒๕๕๙ ที่ ๑๖/๒๕๕๙ และที่ ๑๗/๒๕๕๙ โดยอาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๐ (๕) ของข้อบังคับสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ แต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาและจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้การปฏิรูปประเทศบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๕๗ มาตรา ๒๕๘ และมาตรา ๒๕๙ ของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... จำเป็นต้องเตรียมการจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ซึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จและประกาศใช้บังคับภายใน ๑๒๐ วันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการดำเนินการพิจารณาศึกษา วิเคราะห์ จัดทำแนวทาง ข้อเสนอแนะ ในการกำหนดประเด็นและกลไกการปฏิรูปประเทศ เพื่อบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามรัฐธรรมนูญ โดยคำนึงถึงการบูรณาการแผนการปฏิรูปประเทศทุกด้านให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งกรรมการคณะนี้ประกอบด้วย

๑. พันเอก วินัย สมพงษ์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๒. นายวิรัช ชินวินิจกุล	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๓. นายชูชัย ศุภวงศ์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๔. พันตำรวจตรี ยงยุทธ สาระสมบัติ	ประธานกรรมการ
๕. นายสถิตย์ ลิ่มพงศ์พันธุ์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๖. นายเสรี สุวรรณภานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๗. นายวิวัฒน์ ศัลย์กำธร	รองประธานกรรมการ คนที่สาม
๘. พลเอก วัฒนา สรรพานิช	กรรมการ
๙. พลเอก อภิชาต เพ็ญกิตติ	กรรมการ
๑๐. พลเอก ชัยชาญ ช้างมงคล	กรรมการ
๑๑. นายปีติพงศ์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา	กรรมการ
๑๒. นายสุรชัย ภู่ประเสริฐ	กรรมการ
๑๓. พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ์	กรรมการ
๑๔. ศาสตราจารย์พิเศษทศพร ศิริสัมพันธ์	กรรมการ
๑๕. ศาสตราจารย์ศุภชัย ยาวะประภาษ	กรรมการ
๑๖. นายคำนูณ สิทธิสมาน	กรรมการ

/ ๑๗. ประธาน ...

๑๗. ประธานกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม หรือผู้แทน — กรรมการ

๑๘. ประธานกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการปกครองท้องถิ่น หรือผู้แทน — กรรมการ

๑๙. ประธานกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านพลังงาน หรือผู้แทน — กรรมการ

๒๐. ประธานกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม หรือผู้แทน — กรรมการ

๒๑. ประธานกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการสื่อสารมวลชน หรือผู้แทน — กรรมการ

๒๒. ประธานกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านสังคม หรือผู้แทน — กรรมการ

๒๓. ประธานกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านกีฬา ศิลปะ วัฒนธรรม การศาสนา คุณธรรม และจริยธรรม หรือผู้แทน — กรรมการ

๒๔. ประธานกรรมาธิการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบ หรือผู้แทน — กรรมการ

๒๕. ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน — กรรมการ

๒๖. ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน — กรรมการ

๒๗. ประธานสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน — กรรมการ

๒๘. ประธานสมาคมธนาคารไทย หรือผู้แทน — กรรมการ

๒๙. ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ หรือผู้แทน — กรรมการ

๓๐. เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา หรือผู้แทน — กรรมการ

๓๑. เลขาธิการ ก.พ. หรือผู้แทน — กรรมการ

๓๒. เลขาธิการ ก.พ.ร. หรือผู้แทน — กรรมการ

๓๓. เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หรือผู้แทน — กรรมการ

๓๔. นายพงศ์ศักติฐ์ เสมสันต์ — กรรมการและเลขานุการ

๓๕. นายไพฑูรย์ ขัมภรัตน์ — กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๓๖. นางศิลปสวย ระวีแสงสูรย์ — กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๓๗. นายสรัล สินุธก — กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

/ บัดนี้ คณะ ...

บัดนี้ คณะกรรมการได้พิจารณาศึกษา รายงานเรื่อง “การกำหนดประเด็นเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ” เสร็จแล้ว

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศพิจารณา และหากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเห็นชอบ ขอได้โปรดส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรีและสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) ยงยุทธ สาระสมบัติ
พันตำรวจตรี
(ยงยุทธ สาระสมบัติ)
ประธานกรรมการศึกษาและจัดทำร่างกฎหมาย
ว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ
สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

สำนักกรรมาธิการ ๑
กลุ่มงานคณะกรรมาธิการการอุตสาหกรรม
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๖๗ - ๘
โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๕๕

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวทยาวรรณ ศุภดิษฐ์)
ผู้อำนวยการสำนักกรรมาธิการ ๑

มิรา /ร่าง
อัตจรีย์ /พิมพ์
สินี /ตรวจ

สารบัญ

รายงานคณะกรรมการศึกษาและจัดทำกฎหมายว่าด้วยแผน และขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ เรื่อง "การกำหนดประเด็นเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ"

	หน้า
๑. แผนการปฏิรูป	๑
หลักการและเหตุผล	๑
๒. วิธีการปฏิรูป	๑๐
๒.๑ การดำเนินการปฏิรูปที่รัฐต้องดำเนินการตามมาตรา ๒๕๙	๑๐
๑) กรอบแนวความคิดในการจัดทำแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ	๑๐
๒) ข้อกำหนดที่ต้องดำเนินการตามมาตรา ๒๕๙	๑๒
๒.๒ ประเด็นการดำเนินการปฏิรูป	๑๙
๒.๒.๑ ประเด็นการปฏิรูปที่รัฐต้องดำเนินการตามมาตรา ๒๕๘	๑๙
๒.๒.๒ ข้อเสนอประเด็นการปฏิรูปประเทศที่สืบเนื่องจากผลการดำเนินงานหรือผลการพิจารณาของสภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) และสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.)	๒๒
๒.๓ ข้อเสนอประเด็นปฏิรูปที่เสนอโดยคณะกรรมาธิการของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	๒๕
๒.๓.๑ ประเด็นปฏิรูปด้านต่าง ๆ	๒๕
๑) ด้านการเมือง	๒๕
๒) ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน	๒๘
๓) ด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม	๒๘
๔) ด้านการปกครองท้องถิ่น	๓๒
๕) ด้านการศึกษา	๓๔
๖) ด้านเศรษฐกิจ	๓๖
๗) ด้านพลังงาน	๓๘
๘) ด้านสาธารณสุข ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	๓๘
๙) ด้านสื่อสารมวลชน	๓๙
๑๐) ด้านสังคม	๓๙
๑๑) ด้านกีฬา	๔๑
๑๒) ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๔๒
๑๓) ด้านความมั่นคง	๔๓
๑๔) ด้านการผังเมือง	๔๔
๑๕) ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	๔๕
๒.๓.๒ ตัวอย่างตัวชี้วัด วิธีตรวจวัด และเงื่อนไขความสำเร็จของแผนการปฏิรูป	๔๗
๒.๓.๓ ตัวอย่างผลลัพธ์ที่คาดหวัง (Expected Outcome) หรือผลสัมฤทธิ์ของผลผลิต (Output) ของประเด็นปฏิรูป	๖๐

๒.๔ ข้อเสนอแนะแนวทางการเพิ่มเติมประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ๗๕
๒.๕ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำหนดองค์กรกลางการปฏิรูปประเทศ ๗๕
๒.๖ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกรอบอำนาจหน้าที่ขององค์กรกลางการปฏิรูปประเทศ ๗๘
๒.๗ การกำหนดความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างองค์กรกลางการปฏิรูปประเทศกับองค์กรต่าง ๆ ๘๐
๒.๘ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหน่วยงานสนับสนุน (สำนักงานเลขาธิการ) ๘๕
๒.๙ ข้อเสนอแนะในการติดตามประเมินผล ๙๐

๓. กำหนดเวลาการปฏิรูป ๙๒
๓.๑ ระยะที่ ๑ ๙๒
๓.๒ ระยะที่ ๒ ๙๒

๔. แหล่งที่มาของงบประมาณ ๙๒

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ ๙๒

๖. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ๙๒
๖.๑ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงร่างกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ๙๓
๖.๒ ข้อเสนอแนะและข้อสังเกตเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพิจารณาจัดทำตัวชี้วัดการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ ๙๔
๖.๓ ข้อเสนอแนะเรื่องความเชื่อมโยง/สอดคล้องแผนและขั้นตอนการปฏิรูปประเทศ กับยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๙๔

๗. ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ๙๖
- ไม่มี -

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก ตัวชี้วัด วิธีตรวจวัด และเงื่อนไขความสำเร็จของแผนการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ภาคผนวก ข ผลลัพธ์ที่คาดหวัง (Expected Outcome) หรือผลสัมฤทธิ์ของผลผลิต (Output) ตามร่างมาตรา ๒๕๙ ของรัฐธรรมนูญฯ ในการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ภาคผนวก ค แผนภาพและเอกสารประกอบต่าง ๆ

สารบัญแผนภาพ

หน้า

แผนภาพที่ ๑ : ความเชื่อมโยงการปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๒๕๘ ของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ๕

แผนภาพที่ ๒ : ความสัมพันธ์ของ Logical Framework ในแต่ละระดับ ๗

แผนภาพที่ ๓ : ความเชื่อมโยงระหว่างรัฐธรรมนูญ ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ โดยหลักการ Logical Framework ๘

แผนภาพที่ ๔ : กรอบความคิดในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศ ๑๑

แผนภาพที่ ๕ : ขั้นตอนและกระบวนการจัดทำแผนเพื่อดำเนินการปฏิรูปประเทศ ๑๖

แผนภาพที่ ๖ : ความเชื่อมโยงวุฒิสภา คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ องค์กรกลางการปฏิรูปประเทศ (คณะกรรมการปฏิรูปประเทศ) คณะรัฐมนตรี และกระทรวง ทบวง กรม ๘๒

แผนภาพที่ ๗ : ความสัมพันธ์ขององค์กรกลางการปฏิรูปประเทศและคณะกรรมการปฏิรูปด้านต่าง ๆ กับหน่วยงานสนับสนุน (A) ๘๗

แผนภาพที่ ๘ : ความสัมพันธ์ขององค์กรกลางการปฏิรูปประเทศกับหน่วยงานสนับสนุน (B - ๑) ๘๘

แผนภาพที่ ๙ : ความสัมพันธ์ขององค์กรกลางการปฏิรูปประเทศกับหน่วยงานสนับสนุน (B - ๒) ๘๘

แผนภาพที่ ๑๐ : ภารกิจสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ (C) ๘๙

แผนภาพที่ ๑๑ : กลไกการถ่ายทอดแผน (แม่บท) การปฏิบัติและการประเมินผลงานในแต่ละระดับ ๙๑

แผนภาพที่ ๑๒ : ตัวอย่างยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ๙๕

รายงานของคณะกรรมการศึกษาและจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยแผน และขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ เรื่อง "การกำหนดประเด็นเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ"

๑. แผนการปฏิรูป

๑.๑ หลักการและเหตุผล

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... ได้กำหนดบทบัญญัติซึ่งมีสาระสำคัญเกี่ยวข้องกับการปฏิรูปประเทศไว้ในหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ จำนวน ๕ มาตรา ประกอบด้วย มาตรา ๒๕๗ – มาตรา ๒๖๑ ซึ่งทุกมาตรามีความสำคัญต่อการกำหนดทิศทางของการปฏิรูปประเทศ โดยเฉพาะ มาตรา ๒๕๗ ซึ่งเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ มาตรา ๒๕๘ บัญญัติเกี่ยวกับด้านต่าง ๆ ที่อย่างน้อยควรดำเนินการปฏิรูป และมาตรา ๒๕๙ กำหนดให้มีกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ นอกจากนี้ ร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าวข้างต้นยังน่าจะมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับการปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๖๕ ซึ่งเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาประเทศ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) โดยมีการปฏิรูปเป็นแนวทางที่จะนำไปสู่เป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ดังนั้น การปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติควรต้องดำเนินการโดยเชื่อมโยงกันและสอดคล้องกันเพื่อพัฒนาประเทศให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ของกรอบยุทธศาสตร์ชาติที่ว่า "ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" หรือหลักการ "ประชารัฐ"

เมื่อพิจารณาถึงองค์กรหรือหน่วยงานที่จะรับผิดชอบในการทำหน้าที่พิจารณาสาระสำคัญของการปฏิรูปประเทศ ตามบทบัญญัติของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... พบว่าหากเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรหรือหน่วยงานใดรัฐธรรมนูญจะระบุไว้เป็นการเฉพาะ เพื่อให้องค์กรหรือหน่วยงานนั้น ๆ ดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญนี้ อาทิ มาตรา ๒๖๐ กำหนดให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปรับปรุงกฎหมายตามมาตรา ๒๕๘ (๔) ด้านกระบวนการยุติธรรม มาตรา ๒๖๑ กำหนดให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะด้านกฎหมายเพื่อการปฏิรูปด้านการศึกษา มาตรา ๒๗๔ กำหนดให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้ดำเนินการแก้ไขกฎหมาย มาตรา ๒๗๗ กำหนดให้คณะรัฐมนตรีจัดให้มีกฎหมายเพื่อเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ มาตรา ๒๗๘ กำหนดให้คณะรัฐมนตรีดำเนินการจัดทำร่างกฎหมายที่จำเป็น เป็นต้น

ในส่วนของการดำเนินการปฏิรูปประเทศ หากพิจารณาสาระสำคัญของบทบัญญัติของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... ในหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศแล้วจะพบว่ามิได้ระบุผู้ดำเนินการตามหมวด ๑๖ ดังกล่าวไว้อย่างชัดเจน แต่เมื่อพิจารณารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งบังคับใช้ขณะจัดทำรายงานนี้ **มาตรา ๓๑ กำหนดให้**สภาปฏิรูปแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่**จัดทำแนวทางและข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิรูปด้านต่าง ๆ** ตามมาตรา ๒๗ เสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คณะรัฐมนตรี คณะรักษาความสงบแห่งชาติและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมาตรา ๓๙/๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๘ กำหนดให้สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศดำเนินการให้เกิดการปฏิรูปด้านต่าง ๆ สืบต่อจากสภาปฏิรูปแห่งชาติโดยให้คำนึงถึงความสำคัญเร่งด่วนและความสัมฤทธิผลของการปฏิรูปในระยะเวลาที่เหลืออยู่

เพื่อให้การปฏิรูปประเทศในอนาคตบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๕๗ มาตรา ๒๕๘ และมาตรา ๒๕๙ ของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... และโดยที่สภาขับเคลื่อน

การปฏิรูปประเทศ ถือเป็นองค์กรที่มีบทบาทสำคัญที่จะดำเนินการศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ต่อเนื่องมาจากสภาปฏิรูปแห่งชาติ ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศจึงได้อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๐ (๕) ของข้อบังคับสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ มีคำสั่งสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ที่ ๑๔/๒๕๕๙ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาและจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ โดยมีอำนาจหน้าที่ในการศึกษา วิเคราะห์ จัดทำแนวทาง ข้อเสนอแนะ หรือประเด็นว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ โดยคำนึงถึงการบูรณาการแผนการปฏิรูปประเทศทุกด้านให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ **เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาประกอบการพิจารณายกร่างกฎหมาย**ว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ**ต่อไป**

ตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดังกล่าวข้างต้นจึงเป็นที่มาของคำสั่งคณะกรรมการศึกษาและจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศที่ ๒/๒๕๕๙ เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการจัดทำรายงานการศึกษาเพื่อกำหนดแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศขึ้นเพื่อให้มีอำนาจหน้าที่จัดทำรายงานการศึกษาและกำหนดแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศและรายงานผลการดำเนินการต่อคณะกรรมการซึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วันนับจากมีคำสั่งแต่งตั้งดังกล่าว

จากการศึกษาพบว่าการปฏิรูปประเทศในแต่ละด้านล้วนเป็นภารกิจสำคัญที่ควรเร่งดำเนินการเนื่องจากเป็นกลไกหลักในการพัฒนาประเทศให้เป็นไปตามเป้าหมายและบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจะส่งผลเชื่อมโยงไปยังเป้าหมายของรัฐบาลที่ต้องการให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีความเท่าเทียมกัน ขจัดปัญหาความเหลื่อมล้ำ และประชาชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ดังนั้น เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายดังกล่าวมาแล้วทั้งหมด จึงต้องอาศัยหลักเกณฑ์แห่งกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปประเทศ กรอบยุทธศาสตร์ชาติ และหลักการตามกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและมีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับการปฏิรูปประเทศซึ่งจะกล่าวต่อไป

๑.๒ ประเด็นปฏิรูปตามร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกที่มีบทบัญญัติว่าด้วยการปฏิรูปประเทศขึ้นมาเป็นอีกหนึ่งหมวดโดยเฉพาะ คือ หมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ เพื่อสืบสานเจตนารมณ์ในการปฏิรูปประเทศของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ คณะรัฐมนตรี สภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาปฏิรูปแห่งชาติ/สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ โดยมีบทบัญญัติที่กล่าวถึงการปฏิรูปประเทศไว้ ดังต่อไปนี้

๑.๒.๑ กำหนดเป้าหมายการปฏิรูป

มาตรา ๒๕๗ การปฏิรูปประเทศต้องดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมาย ดังต่อไปนี้

๑) ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจ

๒) สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมกันเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ

๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๑.๒.๒ กำหนดประเด็นการปฏิรูป

มาตรา ๒๕๘ ให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยในด้านต่าง ๆ จำนวน ๗ ด้าน ได้แก่ ก. ด้านการเมือง ข. ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ค. ด้านกฎหมาย ง. ด้านกระบวนการยุติธรรม จ. ด้านการศึกษา ฉ. ด้านเศรษฐกิจ และ ช. ด้านอื่น ๆ

๑.๒.๓ กำหนดวิธีและขั้นตอนการปฏิรูป

มาตรา ๒๕๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๖๐ และมาตรา ๒๖๑ การปฏิรูปประเทศตามหมวดนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศซึ่งอย่างน้อยต้องมีวิธีการจัดทำแผน การมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนในการดำเนินการปฏิรูปประเทศ การวัดผลการดำเนินการ และระยะเวลาดำเนินการปฏิรูปประเทศทุกด้าน ซึ่งต้องกำหนดให้เริ่มดำเนินการปฏิรูปในแต่ละด้านภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ รวมตลอดทั้งผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังว่าจะบรรลุในระยะห้าปี

ให้ดำเนินการตรากฎหมายตามวรรคหนึ่ง และประกาศใช้บังคับภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

ในระหว่างที่กฎหมายตามวรรคหนึ่งยังไม่มีผลใช้บังคับ ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการปฏิรูปโดยอาศัยหน้าที่และอำนาจที่มีอยู่แล้วไปพลางก่อน

๑.๓ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) ซึ่งปัจจุบันรัฐบาลได้พิจารณากำหนดกรอบยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินการพัฒนาประเทศไปสู่อนาคตที่พึงประสงค์ และเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาสู่การปฏิบัติในแต่ละช่วงเวลาอย่างต่อเนื่อง และมีการบูรณาการ โดยได้กำหนดเป็นกลุ่มยุทธศาสตร์หลักไว้ ๖ ด้าน ดังนี้

๑.๓.๑ ยุทธศาสตร์ด้าน**ความมั่นคง**

๑.๓.๒ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้าง**ความสามารถในการแข่งขัน**

๑.๓.๓ ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและ**เสริมสร้างศักยภาพคน**

๑.๓.๔ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาส**ความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม**

๑.๓.๕ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบน**คุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม**

๑.๓.๖ ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและ**พัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ**

๑.๔ ประเด็นปฏิรูปคณะกรรมการพิจารณาแล้วได้แบ่งเป็น ๓ กลุ่ม

๑.๔.๑ กลุ่มที่บัญญัติในร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ....

๑.๔.๒ กลุ่มที่สภาปฏิรูปแห่งชาติได้พิจารณาและคณะรัฐมนตรีเห็นชอบแล้ว

๑.๔.๓ กลุ่มที่คณะกรรมาธิการของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเสนอ

๑.๕ ตัวอย่างกฎหมายที่เกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิรูป

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ประกอบด้วยหลักการในการดำเนินการ ดังนี้

๑) Result-based Management ประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมายผลสัมฤทธิ์และตัวชี้วัดผลสำเร็จ

๒) Activity-based Costing ประกอบด้วย การกำหนดให้มีบัญชีต้นทุน ค่าใช้จ่ายต่อหน่วย การประเมินความคุ้มค่า การกำหนดให้มีคณะผู้ประเมินอิสระเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ คุณภาพ ความพอใจของประชาชน การประเมินผู้บริหารและผู้ปฏิบัติ และการพิจารณาเกี่ยวกับรางวัล ค่าตอบแทน

๓) Strategic Vision Management ประกอบด้วย การกำหนดให้มีแผนบริหารราชการแผ่นดิน แผนปฏิบัติการ ๔ ปี แผนปฏิบัติการประจำปี การพิจารณาปรับปรุงภารกิจโดยการทบทวนภารกิจ อำนาจหน้าที่ โครงสร้าง และอัตรากำลัง กฎหมาย และประกาศต่าง ๆ

๔) Business Process Reengineering ประกอบด้วย การกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จ การนำ ICT มาใช้ประโยชน์ การลดขั้นตอน โดยการกระจายอำนาจ ทำแผนภูมิขั้นตอน การจัดให้มีศูนย์บริการร่วม

๕) Public Accountability Transparency and Customer-Driven ประกอบด้วยการวิเคราะห์ผลดีผลเสีย ฟังความคิดเห็นของประชาชน หากมีข้อร้องเรียนต้องแก้ไขและตอบให้เข้าใจ การจัดซื้อต้องโปร่งใส การวินิจฉัยโดยเร็ว การสั่งการเป็นลายลักษณ์อักษร การเผยแพร่ข้อมูลงบรายจ่าย

ทั้งนี้ ความเชื่อมโยงของการปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา ๒๕๗ มาตรา ๒๕๘ มาตรา ๒๕๙ และยุทธศาสตร์ชาติสามารถอธิบายได้ตามแผนภาพที่ ๑ (โดยมีกรอบการดำเนินการที่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี) พ.ศ. ๒๕๔๖ **และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมายว่าด้วยวิธีงบประมาณ กฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลัง กฎหมายว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี กฎหมายว่าด้วยบุคลากรของรัฐต่าง ๆ ฯลฯ**

๑.๖ การพิจารณาความเชื่อมโยงการปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๒๕๘ ของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... มาตรา ๒๗ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) ๒๕๕๗ และกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

๑) ร่าง รธน. ฉบับ กรธ. ม.๒๕๘[๑]	(ก) ด้านการเมือง	(ข) ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน	(ค) ด้านกฎหมาย	(ง) ด้านกระบวนการยุติธรรม	(จ) ด้านการศึกษา	(ฉ) ด้านเศรษฐกิจ	(ช) ด้านอื่น ๆ
๒) ม.๒๗ ของ รธน. ชั่วคราว[๒] (จัดกลุ่มภารกิจตามร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติ)	(๑)การเมือง (*) ความมั่นคง	(๒) การบริหารราชการแผ่นดิน (๔) การปกครองท้องถิ่น (*) การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ	(๓) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ยกเว้น ม.๒๕๘ ง. (๔) ตาม ม.๒๖๐		(๕) การศึกษา ม. ๒๖๑ (*) กีฬา	(๖) เศรษฐกิจ (๗) พลังงาน (*) วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม (*) การผังเมือง	(๘) สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม (๙) สื่อสารมวลชน (๑๐) สังคม (๑๑) อื่น ๆ
๓) ร่างกรอบยุทธศาสตร์ในระยะ ๒๐ ปี[๓]	(๑) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง	(๖) ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ		(๔) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันในสังคม	(๓) ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน	(๒) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน	(๕) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๑. มาตรา ๒๕๘ ของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ)

๒. มาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ (จัดกลุ่มโดยคณะกรรมการ)

๓. ร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙) (พฤษภาคม ๒๕๕๙)

๔. (*) หมายถึง สารัตถะที่พึงมีเพิ่มเติม จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

แผนภาพที่ ๑ การพิจารณาความเชื่อมโยงการปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๒๕๘ ของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... มาตรา ๒๗ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) ๒๕๕๗ และกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

๑.๗ การประยุกต์ ใช้หลักการ Logical Framework

หลักการ Logical Framework เป็นหลักการวางแผนแบบตรรกสัมพันธ์ ซึ่งเหมาะสำหรับการวางแผนในระดับต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กัน แบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Result Based) ซึ่งคณะกรรมการฯ ได้ศึกษาโดยประยุกต์ใช้มาประกอบการพิจารณาด้วย ทั้งนี้ การนำกรอบหลักการของ Logical Framework มาเป็นเครื่องมือประกอบการดำเนินการปฏิรูปประเทศมีประโยชน์ ดังนี้

๑) สร้างความเข้าใจที่ตรงกันเกี่ยวกับบริบทและสภาพปัญหา หรือประเด็นที่ต้องการดำเนินการ

๒) ก่อให้เกิดการผูกมัด หรือมี commitment ต่อเป้าหมาย ผลผลิต/ผลลัพธ์ หรือวัตถุประสงค์ในการดำเนินการ หากมีการดำเนินการที่ผิดไปจากเป้าหมายที่วางไว้ ก็สามารถกลับมาทบทวนหรือตรวจสอบได้อย่างชัดเจน

๓) ทำให้มองเห็นทางเลือก (Choice) ในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรม รวมทั้งมีการวางแนวทางในการปฏิบัติ หรือขั้นตอนในการดำเนินการอย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม

๔) ในการวิเคราะห์เงื่อนไขความสำเร็จ จะวิเคราะห์บริบทแวดล้อมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถใช้เครื่องมืออื่น ๆ มาประกอบเช่น การใช้ SWOT Analysis ทำให้การกำหนดประเด็นและรายละเอียดต่าง ๆ มีความครบถ้วน มากขึ้น

หลักการ Logical Framework เป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน และเน้นการทำซ้ำย้อนไปมา (Stepwise procedure) ซึ่งจะช่วยให้เกิดการพิจารณาทบทวน ตรวจสอบสิ่งที่ทำไปแล้วว่าควรจะมีการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น หรือเหมาะสมอย่างไร

โดยหลักการ Logical Framework อาจมีรายละเอียดของแผนในแต่ละระดับที่แตกต่างออกไป ๓ ลักษณะ ดังนี้

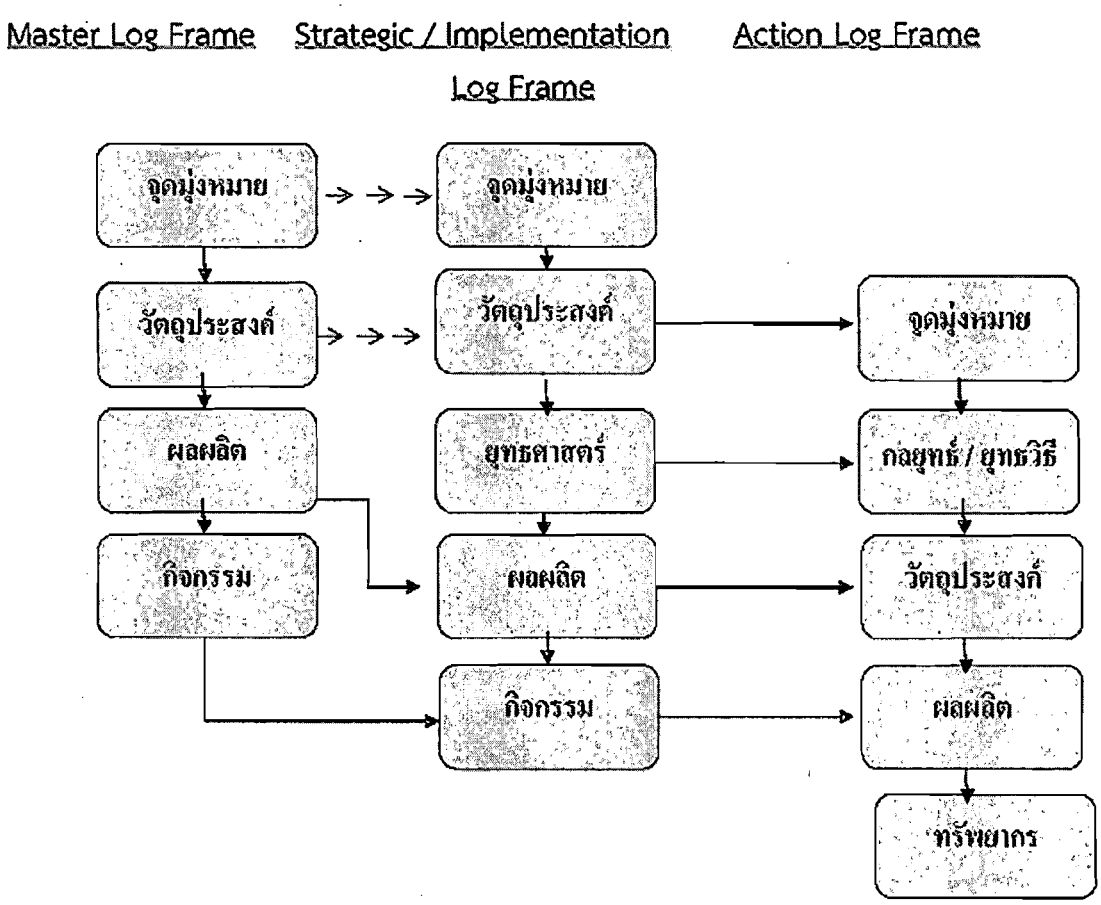
๑) Master Log Frame เป็นการพัฒนาจาก Log Frame ระดับเดียว ซึ่งในระดับ Input จะกล่าวถึงกิจกรรมโดยไม่กล่าวถึงทรัพยากร

๒) Strategy หรือ Implementation Log Frame เป็นการเพิ่มวิธีการว่าจะทำอย่างไร (How to) โดยเพิ่มช่องยุทธศาสตร์ (Strategy) เพื่อให้เป็น How To ไว้เมื่อจะทำแผนเชิงปฏิบัติ (Implementation Plan)

๓) Action Log Frame เป็นเครื่องมือสำหรับหน่วยปฏิบัติ โดยนำวัตถุประสงค์ (Purpose) ของ Master Log Frame หรือ Implementation Log Frame มาเป็นจุดมุ่งหมาย (Goal) แล้วเปลี่ยนผลผลิต Out Put) ของแผนระดับสูงกว่าเป็นวัตถุประสงค์ (Purpose) และ พิจารณายุทธศาสตร์ (Strategy) เป็นกลวิธีหรือยุทธวิธี และเปลี่ยนกิจกรรม (Activity) เป็นทรัพยากรที่ต้องใช้ ทั้งนี้ ตามหลักการวางแผนปฏิบัติการว่าที่จะต้องพิจารณาถึงทรัพยากรทั้งคน เงิน เวลา วิชาการ ฯลฯ ประกอบการทำแผนปฏิบัติการ

ทั้งนี้ สามารถสรุปความสัมพันธ์ของ Logical Framework ในแต่ละระดับได้ดังแสดงในแผนภาพที่ ๒

๑.๗.๑ ความสัมพันธ์ของแผน (แม่บท) แผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติโดยใช้หลักการ Logical Framework

แผนภาพที่ ๒ : ความสัมพันธ์ของ Logical Framework ในแต่ละระดับ

๑.๗.๒ การพิจารณาความเชื่อมโยงระหว่างรัฐธรรมนูญ / ยุทธศาสตร์ชาติ / แผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ โดยประยุกต์ Log Frame

สาระสำคัญสรุป NS	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) OVI	วิธีตรวจวัด MOV	เงื่อนไขความสำเร็จ IA
จุดมุ่งหมาย (Goal) ↓ ยึดรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๗ ของร่างรัฐธรรมนูญ			
เป้าหมาย (Purpose) ↓ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ ๖ กลุ่ม ของยุทธศาสตร์ชาติ (ที่กำลังดำเนินการ)			
ผลผลิต (Out put) ↓ แผนปฏิรูปจากมาตรา ๒๕๘ ของร่างรัฐธรรมนูญและเพิ่มเติมวาระปฏิรูป ๓๗ วาระ ฯลฯ ของ สปช. และ สปท. ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ			
ขั้นตอน (Process) ↓ พิจารณาจาก พ.ร.ฎ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ พ.ร.ฎ. ว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ / พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ ฯลฯ และติดตามประเมินผล			
กิจกรรม (Activity) **ปัจจัยนำเข้า (Input)** ↑ กิจกรรมหรือปัจจัยนำเข้า เช่น แหล่งงบประมาณ			
เงื่อนไขความสำเร็จ (Important Assumtion) ↑ วิเคราะห์ความเป็นไปได้และโอกาสของความสำเร็จ			

แผนภาพที่ ๓ : ความเชื่อมโยงระหว่างรัฐธรรมนูญ ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ โดยหลักการ Logical Framework

๑.๘ การดำเนินการของคณะกรรมาธิการต่าง ๆ ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

คณะกรรมการได้มอบหมายให้ประธานกรรมาธิการหรือผู้แทนกรรมาธิการทุกคณะของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ พิจารณาประเด็นที่สมควรเสนอเพิ่มเติมจากมาตรา ๒๕๘ ของร่างรัฐธรรมนูญ โดยพิจารณาประเด็นเป็นเสมือนแผนหรือผลผลิต (จุดมุ่งหมาย คือ มาตรา ๒๕๗ และวัตถุประสงค์ คือ เป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ มาตรา ๖๕) ขั้นตอน กิจกรรม ปัจจัยนำเข้า และเงื่อนไขความสำเร็จแล้ว Logical Framework จะช่วยแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กันอย่างมีเหตุมีผลระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งเรียกว่า ตรรกะตามแนวดิ่ง (Vertical logic) หรือ “If and then Relationship”

กล่าวคือ หากสามารถดำเนินการตามกิจกรรมในแนวดิ่งแล้วเสร็จ จะทำให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายในแนวดิ่ง และพิจารณากำหนดตัวชี้วัดที่เป็นภาวะวิสัย วิธีตรวจวัด เงื่อนไขความสำเร็จในแนวนอน ซึ่งจะอธิบายได้ตามแผนภาพที่ ๓ ข้างต้น ดังนี้

๑) การดำเนินการปฏิรูปประเทศ มีจุดมุ่งหมายที่ต้องยึดโยงและสอดคล้องคือเป้าหมายการปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๒๕๗ (Goals) และต้องสอดคล้องกับเป้าหมายตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๖ ด้าน (Purpose)

๒) ผลผลิต (Output) ที่ต้องการคือ แผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ซึ่งมีกรอบและที่มาตามมาตรา ๒๕๘ ข้อเสนอของสภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) และข้อเสนอประเด็นการปฏิรูปประเทศของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.)

๓) ขั้นตอนในการดำเนินการ นอกจากต้องเป็นไปตามกรอบของมาตรา ๒๕๙ แล้ว จะต้องมีการนำกรอบหลักเกณฑ์ และขั้นตอนของกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาพิจารณาประกอบ อาทิ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ฯลฯ และมีกระบวนการติดตามประเมินผล

๔) ปัจจัยนำเข้า และกิจกรรม คือ แหล่งที่มาของงบประมาณ หรือทรัพยากรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งจะสนับสนุนให้การดำเนินการปฏิรูปประเทศบรรลุผลสัมฤทธิ์ ตลอดจนกิจกรรมหรือโครงการที่กำหนดรายละเอียดอีกครั้งในขั้นตอนการจัดทำแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ซึ่งต้องจัดทำร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการปฏิรูปประเทศในแต่ละด้าน

๕) ปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การวิเคราะห์เงื่อนไขความสำเร็จ เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกที่ไม่สามารถควบคุม หรือคาดเดาได้ขณะทำแผนนั้น ๆ เช่น นโยบายของรัฐบาล การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม ทั้งภายในและภายนอกประเทศ เป็นต้น ทั้งนี้ อาจใช้เครื่องมืออื่น ๆ มาประกอบ อาทิ SWOT Analysis เป็นต้น

๑.๙ ข้อกำหนดในการศึกษา

๑) ยึดรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... เป็นหลัก

๒) พยายามสร้างความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ แต่เนื่องจากไม่สามารถทราบรายละเอียดเกี่ยวกับร่างกฎหมายยุทธศาสตร์ชาติ (ฉบับของรัฐบาล) และยุทธศาสตร์ชาติที่ดำเนินการอยู่จึงได้เสนอรายงานการศึกษาในลักษณะเป็นข้อเสนอหรือทางเลือก

๓) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบที่จำเป็นที่จะเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาดำเนินการร่างกฎหมายต่อไปตามอำนาจหน้าที่ของผู้มีอำนาจหรือทำเท่าที่อำนาจหน้าที่และบทบาทของคณะกรรมการจะพึงมี

๔) เนื่องจากวาระของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศตามรัฐธรรมนูญกำหนดไว้แน่นอนแต่ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... มาตรา ๒๖๖ วรรคสอง ได้กำหนดให้หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติจะปรับเปลี่ยนโครงสร้างหรือวิธีการทำงานของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเพื่อให้การปฏิรูปประเทศตามหมวด ๑๖ มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นก็ได้ คณะกรรมการจึงเห็นควรเสนอประเด็นการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ให้ครอบคลุมแม้จะเกิน ๕ ปี ตามมาตรา ๒๕๙

๕) ไม่มีความพยายามจะร่างเป็นกฎหมายเพราะมีผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินการตามมติของคณะกรรมการประสานงานรวม ๓ ฝ่าย (ทราบเมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๙ ว่ารัฐบาลซึ่งเป็นเจ้าภาพหลักได้มอบหมายให้สำนักงานนายกรัฐมนตรีและสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติร่วมกันรับผิดชอบยกร่าง)

๒. วิธีการปฏิรูป

๒.๑ การดำเนินการปฏิรูปที่รัฐต้องดำเนินการตามมาตรา ๒๕๙

แนวทางการดำเนินการจัดทำแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศตามกรอบมาตรา ๒๕๙ ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... ซึ่งได้บัญญัติให้กฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ อย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญเกี่ยวกับ

๒.๑.๑ วิธีการจัดทำแผน

๒.๑.๒ การมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

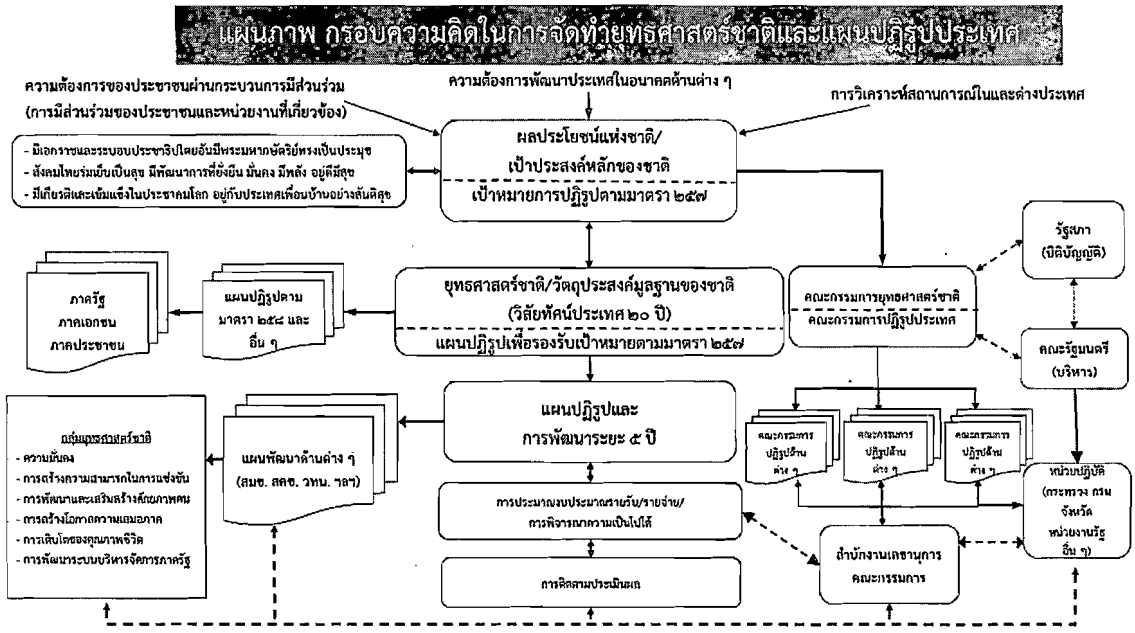
๒.๑.๓ ขั้นตอนในการดำเนินการปฏิรูปประเทศ

๒.๑.๔ การวัดผลการดำเนินการ และ

๒.๑.๕ ระยะเวลาดำเนินการปฏิรูปประเทศทุกด้าน ทั้งนี้ มีกรอบแนวความคิดตามหัวข้อ ๑) และ ข้อกำหนดตามมาตรา ๒๕๙ ในหัวข้อ ๒) ดังนี้

๑) กรอบแนวความคิดในการจัดทำแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ

คณะกรรมการพิจารณากรอบแนวความคิดในการจัดทำแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ โดยยึดถือผลประโยชน์ของชาติและเป้าหมายการปฏิรูปตามมาตรา ๒๕๗ เป็นหลัก และคำนึงถึงความต้องการในการพัฒนาประเทศในอนาคต การมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการวิเคราะห์สถานการณ์ในและต่างประเทศ เป็นกรอบความคิดและยังยึดถือยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปต่าง ๆ รวมทั้ง แผนพัฒนาด้านต่าง ๆ ของประเทศ เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา ดังแสดงได้ตามแผนภาพกรอบความคิดในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศ ดังนี้

แผนภาพที่ ๔ : กรอบความคิดในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศ

๒) ข้อกำหนดที่ต้องดำเนินการตามมาตรา ๒๕๙

๒.๑) วิธีการจัดทำแผน

ในการจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศ อาจมีแนวทางโดยสังเขป ดังนี้

๒.๑.๑) การพิจารณาสาระสำคัญ และปัจจัยที่มา (Input) ด้านต่าง ๆ ตามกรอบของหมวด ๑๖ โดยพิจารณาความสอดคล้องเชื่อมโยงกับเป้าหมายการปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๒๕๗ และพิจารณาดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยใน ๗ ด้านตามมาตรา ๒๕๘ นอกจากนั้น การพิจารณากำหนดสาระสำคัญของแผนจะต้องคำนึงถึงความเชื่อมโยง ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ (ดูบทบัญญัติในมาตรา ๑๔๒ มาตรา ๑๖๒ และมาตรา ๑๖๔ ของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... ประกอบ) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นต้น

๒.๑.๒) การจัดทำแผนควรผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการปฏิรูปประเทศ และภาคประชาชน โดยวิธีการ และกระบวนการที่เหมาะสม ตามกรอบวิธีการ และระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

๒.๑.๓) การจัดทำแผนต้องพิจารณาถึงความสัมพันธ์ และเชื่อมโยงกับระบบ วิธีการในการบริหารราชการแผ่นดินตามปกติ อาทิ การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี การจัดทำแผนบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำแผนปฏิบัติราชการของหน่วยงานของรัฐต่าง ๆ เป็นต้น

ทั้งนี้ ร่างกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศอาจพิจารณากำหนดเป็นหลักเกณฑ์ แนวทาง และวิธีการไว้ เพื่อให้มีความเชื่อมโยงกันระหว่างแผนการปฏิรูปประเทศ กับส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อประสิทธิภาพในการขับเคลื่อน และเพื่อความคุ้มค่าในการจัดสรรทรัพยากรในการดำเนินการทั้งในส่วนของบุคลากร งบประมาณ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒.๒) การมีส่วนร่วมของประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ในสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการปฏิรูปประเทศนั้น ประกอบด้วยสาระสำคัญเกี่ยวกับหลักการและแนวคิดของการมีส่วนร่วม เป้าหมายของกระบวนการมีส่วนร่วม และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในระดับต่าง ๆ ดังหลักการ**ในร่างพระราชบัญญัติการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ พ.ศ. ....** ซึ่งเสนอโดยคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดินและสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเห็นชอบ โดยได้เสนอไปยังรัฐบาลก่อนแล้วตามรายละเอียดต่อไปนี้

๒.๒.๑) ข้อเสนอหลักการ และแนวคิดของการมีส่วนร่วม

การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ถือเป็นเครื่องมือที่ช่วยขับเคลื่อน และสร้างความตระหนัก (Awareness) ถึงความสำคัญ จำเป็นเกี่ยวกับการดำเนินการปฏิรูปประเทศตามเป้าหมาย และกรอบแนวทางการปฏิรูปที่กฎหมายกำหนด การเปิดโอกาส และช่องทางให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการปฏิรูปประเทศเป็นหลักสำคัญที่ทำให้ประชาชนร่วมเป็นเจ้าของ และได้เกิดความเข้าใจต่อผลลัพธ์และเป้าหมายของการปฏิรูป ซึ่งได้กำหนดระยะเวลาดำเนินการในระยะแรกไว้ ๕ ปี และเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี จำเป็นต้องมีการดำเนินการที่ต่อเนื่อง ต้องได้รับการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะภาคประชาชน ถือเป็นการสร้างเจตจำนงร่วมกัน

ทั้งประเทศ เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ซึ่งจะเกิดขึ้นได้ก็ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมนั่นเอง

อนึ่ง ควรพิจารณาหลักการกระบวนการมีส่วนร่วมกับแนวทางตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่เน้นการบริหารราชการแผนดินที่มีความโปร่งใส การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เพื่อให้การบริหารราชการบรรลุเป้าหมาย ๗ ประการ ดังนี้

(๑) เกิดประโยชน์สุขของประชาชน

(๒) เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ

(๓) มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ

(๔) ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น

(๕) มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์

(๖) ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ

(๗) มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

๒.๒.๒) เป้าหมายของการดำเนินการมีส่วนร่วม

กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน อาจไม่สามารถดำเนินการได้ในทุกประเด็นหรือในทุกขั้นตอนของการดำเนินการปฏิรูปประเทศ เนื่องจากข้อจำกัดด้านทรัพยากร และคำนึงถึงความจำเป็นเร่งด่วนของประเด็น รวมทั้งผลกระทบทางกฎหมาย หรือผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ ดังนั้น เป้าหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงควรมีหลักการ ดังนี้

(๑) การสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้ประชาชนรับทราบ และตระหนักถึงความจำเป็นในการปฏิรูปประเทศ

(๒) การรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อสำรวจ รวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริง และสภาพปัญหาต่าง ๆ ให้เกิดความครบถ้วน และครอบคลุมรายละเอียดในการประกอบการพิจารณาดำเนินการปฏิรูปประเทศ

(๓) การรวบรวมข้อมูล ข่าวสาร และผลสะท้อนกลับ (Feedback) เกี่ยวกับผลการดำเนินการปฏิรูปประเทศ เพื่อหาผลลัพธ์ ผลกระทบ และสภาพปัญหาที่เป็นผลจากการดำเนินการปฏิรูปประเทศ เพื่อนำไปประกอบการพิจารณาทบทวน ปรับปรุง แก้ไขการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ให้สามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๕๗ ตามร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... ให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อประเทศชาติ สังคม และประชาชนได้อย่างแท้จริง

๒.๒.๓) ข้อเสนอเกี่ยวกับแนวทางการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในระดับต่าง ๆ ต่อไปนี้

(๑) ระดับการแจ้งให้ทราบ หรือให้ข้อมูล (Informing) ควรมีเครื่องมือ ดังนี้

(๑.๑) การประชาสัมพันธ์ ผ่านเครื่องมือการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น แผ่นพับ รายงาน การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ เครือข่ายสังคมออนไลน์ เป็นต้น

(๑.๒) การเปิดเวทีสาธารณะ การบรรยายเพื่อให้ข้อมูล ความรู้ ข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิรูปประเทศแก่หน่วยงานต่าง ๆ และประชาชน ฯลฯ

(๒) ระดับการเปิดรับฟังความคิดเห็น และระดับปรึกษาหารือ (Consultation) ควรมีแนวทางและเครื่องมือ ดังนี้

(๒.๑) การสำรวจความคิดเห็น อาจดำเนินการได้ด้วยวิธีการ ดังนี้

- การเปิดโอกาสให้ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นการดำเนินการปฏิรูปประเทศทางช่องทางต่าง ๆ ที่คณะกรรมการจัดให้มี เช่น ไปรษณีย์ โทรศัพท์ (สายด่วน) และเครือข่ายสังคมออนไลน์ เป็นต้น

- การเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นผ่านเวทีสาธารณะ การประชุมกลุ่มย่อยต่าง ๆ

(๒.๒) การประชุมปรึกษาหารือ อาจดำเนินการได้ด้วยวิธีการ ดังนี้

- การอภิปรายสาธารณะ
- การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร
- การประชุมเชิงปฏิบัติการ

(๓) ระดับร่วมตัดสินใจหรือวางแผน อาจมีแนวทางและเครื่องมือ ดังนี้

(๓.๑) การประชาพิจารณ์ หรือการเข้าชื่อเพื่อเรียกร้องให้มีการพิจารณาทบทวนแก้ไข การตัดสินใจ หรือการดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับการปฏิรูปประเทศ

(๓.๒) ร่วมเป็นองค์ประกอบในองค์กร หรือคณะบุคคลที่ร่วมตัดสินใจ และกำหนดแผนหรือแนวทางการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ทั้งในรูปแบบของสภาพลเมือง ภาคีเครือข่ายปฏิรูปประเทศ หรือร่วมเป็นคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการ เป็นต้น

(๓.๓) การมีช่องทางในการนำเสนอผลการดำเนินงาน ผลการตัดสินใจ และการดำเนินการอื่นใด เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบ

(๔) ระดับการติดตาม ตรวจสอบ อาจมีแนวทางและเครื่องมือ อาจกำหนดให้มีช่องทางและกลไกที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้ยื่นข้อร้องเรียน ข้อเสนอแนะผลการดำเนินการ หรือผลกระทบอันเกิดจากการดำเนินการปฏิรูปประเทศ

๓) ขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศควรมีแนวทางและหลักการสำคัญดังต่อไปนี้

๓.๑) ในการพิจารณากำหนดขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ อาจพิจารณาสาระสำคัญโดยสังเขป โดยจัดลำดับความสำคัญของประเด็นการปฏิรูป โดยพิจารณาถึงความเป็นไปได้ (Feasibility) หรือปัจจัยความสำเร็จ และความจำเป็นเร่งด่วนของการดำเนินการปฏิรูปในแต่ละประเด็นให้ชัดเจน สอดคล้องและเชื่อมโยงกัน

๓.๒) การจัดทำ และนำเสนอแผนการปฏิรูปประเทศในแต่ละด้านให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ “องค์กรกลางการปฏิรูปประเทศ” โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด

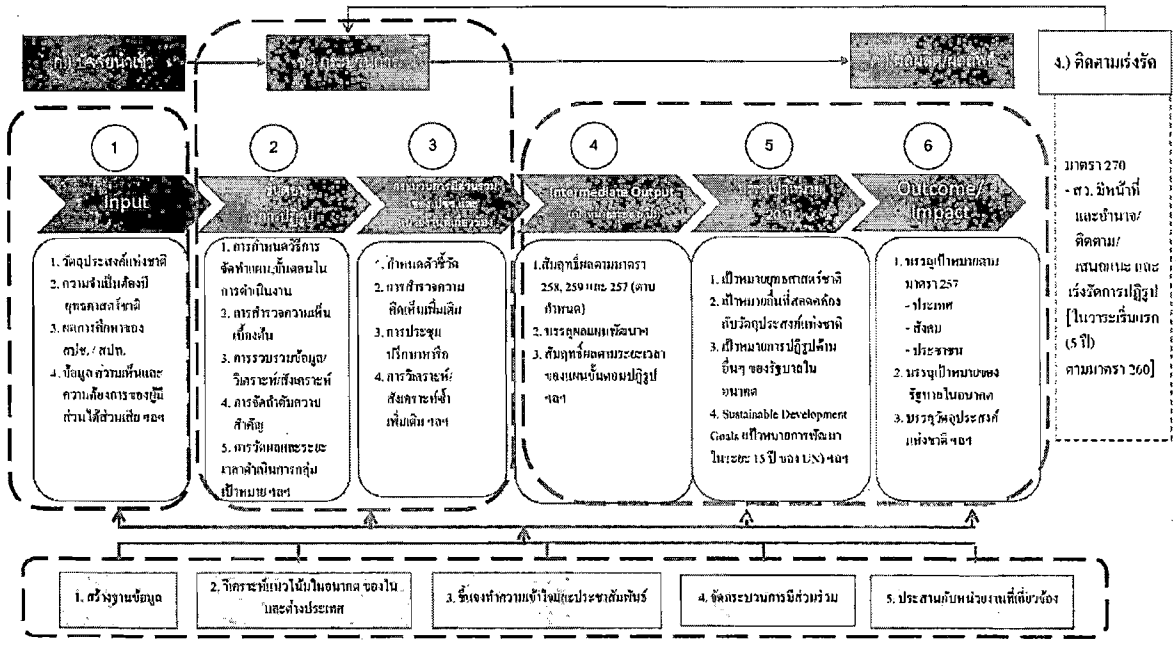
๓.๓) มีการกำหนดกรอบอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และกรอบหลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการทรัพยากรต่าง ๆ ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ เป็นต้น

๓.๔) เสนอให้มีการแก้ไข หรือให้มีการกำหนดกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และจำเป็นต่อการปฏิรูปประเทศในด้านต่าง ๆ โดย “องค์กรกลางการปฏิรูปประเทศ” ร่วมกับหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องตามมาตรา ๒๗๐ ในร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ....

๓.๕) เมื่อแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศผ่านความเห็นชอบ ให้องค์กรกลางการปฏิรูปประเทศ จัดทำหรือมอบหมายให้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการในแต่ละด้านร่วมกับหน่วยงานหลักและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดของกิจกรรม/โครงการ ตัวชี้วัดในระดับปฏิบัติการ กรอบระยะเวลา ผลผลิต หรือผลลัพธ์ (Output) รวมถึงหน่วยงานที่รับผิดชอบและงบประมาณในการดำเนินการ

ทั้งนี้ อธิบายเพิ่มเติมได้จากภาพแผนภาพขั้นตอนและกระบวนการจัดทำแผนเพื่อดำเนินการปฏิรูปประเทศ โดยพิจารณาตั้งแต่ ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ ผลผลิต/ผลลัพธ์ และปัจจัยสนับสนุนที่จำเป็น ได้ตามแผนภาพที่ ๕

แผนภาพขั้นตอนและกระบวนการจัดทำแผนเพื่อดำเนินการปฏิรูปประเทศ

แผนภาพที่ ๕ : ขั้นตอนและกระบวนการจัดทำแผนเพื่อดำเนินการปฏิรูปประเทศ

๔) การวัดผลการดำเนินการปฏิรูปประเทศ มีประเด็นข้อเสนอ ดังนี้

เมื่อการปฏิรูปประเทศได้ถูกแปลงไปสู่การปฏิบัติ ในระหว่างการนำไปปฏิบัติจะต้องมีการควบคุม กำกับ ติดตามประเมินผล และการส่งกลับของข้อมูล (Feedback) เพื่อให้มีการปรับปรุงแก้ไขและสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ทันท่วงทีและได้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งควรมีการประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากยุทธศาสตร์ว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่ เพื่อนำไปสู่การพิจารณาต่อไป โดยในส่วนของการประเมินผลสำเร็จนอกจากจะประเมินผลผลิต (Output) จะต้องประเมินผลลัพธ์สุดท้ายหรือผลสำเร็จ (Outcome) ที่แท้จริงของการดำเนินการปฏิรูปประเทศด้วย นั่นคือ ต้องไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อนโยบายอื่น ๆ หรือเป็นอุปสรรคขัดขวางการดำเนินการของนโยบายอื่น ๆ ตลอดจนได้รับการยอมรับ และสนับสนุนจากภาคส่วนต่าง ๆ หรือไม่ ทั้งนี้ การประเมินในมิติต่าง ๆ เหล่านี้ถือว่ามีความสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งต่อการประเมินตามกรอบของยุทธศาสตร์ชาติ และการปฏิรูปประเทศ การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อการพัฒนาประเทศ

อนึ่ง แนวทางในการวัดผลการดำเนินการอาจพิจารณาได้ใน ๓ ส่วน ได้แก่ ๑) แนวทางในการกำหนดตัวชี้วัดการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ๒) แนวทางในการกำหนดออกแบบกระบวนการติดตามประเมินผล และ ๓) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการติดตามประเมินผล ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

๔.๑) แนวทางในการกำหนดตัวชี้วัด

๔.๑.๑) ต้องมีการกำหนดเป้าหมายระยะ ๕ ปี (Intermediate Output) ประกอบด้วยผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๒๕๗ มาตรา ๒๕๘ และ มาตรา ๒๕๙ การบรรลุผลตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผลสัมฤทธิ์ตามระยะเวลาของแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ซึ่งเป้าหมายในระยะ ๕ ปี นี้ถือเป็นเป้าหมายที่สำคัญ และควรระบุให้ชัดเจนว่าผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังว่าจะบรรลุในระยะเวลา ๕ ปี นั้นคืออะไรบ้าง

ทั้งนี้ การพิจารณากำหนดเป้าหมายในการปฏิรูปประเทศ ต้องให้มีความเชื่อมโยงกับเป้าหมาย ๒๐ ปี ตามยุทธศาสตร์ชาติ เป้าหมายอื่นที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์แห่งชาติ เป้าหมายการปฏิรูปด้านอื่น ๆ เพิ่มเติมในอนาคต และ เป้าหมายการพัฒนาในระยะ ๑๕ ปีของ UN (Sustainable Development Goals) เป็นต้น

๔.๑.๒) มีการเชื่อมโยงกับ Outcome / Impact ซึ่งยึดโยงตาม มาตรา ๒๕๗ ที่ครอบคลุมเป้าหมายเพื่อประเทศ สังคม และประชาชน บรรลุเป้าหมายของรัฐบาลในอนาคต และบรรลุวัตถุประสงค์แห่งชาติ

๔.๑.๓) การจัดทำตัวชี้วัดในชั้นของร่างกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ควรเป็นตัวชี้วัดในระดับนโยบาย หรือระดับยุทธศาสตร์ ซึ่งเป็นตัวชี้วัด หรือเป้าหมายอย่างกว้าง สำหรับประเด็นการปฏิรูปในแต่ละประเด็น

ในส่วนของการกำหนดตัวชี้วัดในระดับปฏิบัติการหากกำหนดไว้ในกฎหมายอาจทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพราะตัวชี้วัดอาจไม่ยืดหยุ่น และมีความเฉพาะเจาะจงมากขึ้น จึงควรให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบในการดำเนินการปฏิรูป (หน่วยปฏิบัติ) เป็นผู้กำหนดตัวชี้วัดนั้นเองในชั้นของการจัดทำแผนปฏิบัติการ (Action Plan)

๔.๒) แนวทางในการออกแบบกระบวนการติดตามประเมินผลกำหนดได้ใน ๒ แนวทาง ดังนี้

๔.๒.๑) แนวทางที่ ๑ : การกำหนดให้มีคณะกรรมการติดตามประเมินผลขึ้นเป็นเอกเทศเพื่อรับผิดชอบการดำเนินการโดยเฉพาะ ซึ่งประกอบด้วยที่มา อำนาจ และหน้าที่ ดังต่อไปนี้

๔.๒.๑.๑) ที่มาของคณะกรรมการติดตามและประเมินผล : คณะกรรมการติดตามประเมินผล มาจากการพิจารณาสรรหาตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนด

๔.๒.๑.๒) อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการติดตามและประเมินผล

(๑) การดำเนินการติดตาม ประเมินผลการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ตามแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ

(๒) เสนอแนะข้อมูล ข้อเท็จจริง สภาพปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการปฏิรูปประเทศต่อคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ เพื่อประกอบการจัดทำรายงานผลการดำเนินการปฏิรูปประเทศ

(๓) การตรวจสอบ ติดตามผลการดำเนินงานของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศให้เป็นไปตามกรอบ อำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด

๔.๒.๒) แนวทางที่ ๒ : การกำหนดอำนาจหน้าที่ด้านการติดตามประเมินผล ให้เป็นการดำเนินการของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ ซึ่งอาจพิจารณาแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการเฉพาะด้านที่อยู่ภายใต้การกำกับ ดูแลของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ

๔.๒.๓) แนวทางที่ ๓ : แนวทางที่ ๑ ร่วมกันแนวทางที่ ๒

๔.๓) ข้อเสนอแนะในการติดตามประเมินผลการดำเนินการปฏิรูปประเทศมี ดังนี้

๔.๓.๑) การประเมินผลการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ตามตัวชี้วัดที่กำหนดนั้น ควรให้การประเมินมีผลต่อการพิจารณาความดี ความชอบของหน่วยงาน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในการพิจารณาแต่งตั้ง โยกย้าย เลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง การพิจารณาให้สิ่งจูงใจหรือผลตอบแทนอื่น ๆ และอาจให้มีการประเมินหน่วยงานที่ไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุผลตามตัวชี้วัด และตอบสนองเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ โดยให้ผู้บริหารระดับสูงพ้นตำแหน่ง ใช้มาตรการในการยกเลิก ควบรวม หรือยุบรวมหน่วยงานนั้น ๆ (มาตรการสุดท้าย)

๔.๓.๒) การประเมินผลการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ตามเป้าหมายระยะ ๕ ปี และระยะ ๒๐ ปี ต้องให้ความสำคัญกับการติดตามประเมินผลตามเป้าหมายระยะ ๕ ปี เป็นสำคัญ เพราะถือเป็นกรอบเวลาที่กำหนดตามรัฐธรรมนูญ

๕) ระยะเวลาดำเนินการปฏิรูปประเทศ

ตามบทบัญญัติมาตรา ๒๕๙ แห่งร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... ได้กำหนดให้เริ่มดำเนินการปฏิรูปในแต่ละด้านภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ รวมตลอดทั้งผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังว่าจะบรรลุในระยะห้าปี โดยการกำหนดระยะเวลาอาจมีแนวทาง ดังนี้

๕.๑) โดยในการกำหนดเงื่อนไขระยะเวลาแล้วเสร็จอาจพิจารณากำหนด เป็นช่วงระยะ ๑ ปี ๓ ปี ๕ ปี ซึ่งเป็นระยะที่เหมาะสม เพราะเป็นช่วงเวลาเริ่มต้น ช่วงกลาง และช่วงเวลาสิ้นสุดตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๙ ที่คาดหวังผลสัมฤทธิ์ภายใน ๕ ปี โดยในชั้นของกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ อาจพิจารณากำหนดเป็นกรอบระยะเวลาของด้านหลัก

อย่างน้อย ๗ ด้านตามมาตรา ๒๕๘ เพื่อให้แผนการปฏิรูปประเทศมีความยืดหยุ่น และปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์

๕.๒) การกำหนดระยะเวลาดำเนินการปฏิรูปประเทศทุกด้าน ที่ลงรายละเอียดครอบคลุมในระดับแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรม ที่อยู่ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศในแต่ละด้าน อาจพิจารณากำหนดในชั้นของแผนปฏิบัติการ (Action Plan)

๒.๒ ประเด็นการดำเนินการปฏิรูป

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... มาตรา ๒๕๘ ได้มีการกำหนดไว้อย่างชัดเจนว่า การดำเนินการปฏิรูปประเทศให้ดำเนินการอย่างน้อยในด้านต่าง ๆ ๗ ด้าน ดังนั้น **ประเด็นการปฏิรูปประเทศที่ต้องนำมาดำเนินการในลำดับแรกจึงได้แก่การปฏิรูปประเทศ ทั้ง ๗ ด้าน** อย่างไรก็ตาม มาตรา ๒๕๘ ได้บัญญัติว่า “อย่างน้อย” คณะกรรมการจึงเห็นว่าในกรณีที่มีความจำเป็น หรือมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง หรือเกิดความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมด้านต่าง ๆ ภายนอกประเทศและส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อการดำเนินการปฏิรูปประเทศ อาจพิจารณากำหนดด้านหรือประเด็นการปฏิรูปประเทศเพิ่มเติมนอกเหนือจากประเด็นการปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๒๕๘ ด้วย **สำหรับแนวทางในการกำหนดประเด็นการปฏิรูปประเทศ อาจกำหนดได้เป็น ๓ กลุ่ม ตามข้อ ๒.๒.๑ ข้อ ๒.๒.๒ และข้อ ๒.๓ ดังนี้**

๒.๒.๑ ประเด็นการปฏิรูปที่รัฐต้องดำเนินการตามมาตรา ๒๕๘

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... ในหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ มาตรา ๒๕๘ บัญญัติให้ดำเนินการปฏิรูปอย่างน้อยในด้านต่าง ๆ ให้เกิดผลดังต่อไปนี้

ก. ด้านการเมือง

(๑) ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองรวมตลอดทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ รู้จักยอมรับในความเห็นทางการเมืองโดยสุจริตที่แตกต่างกัน และให้ประชาชนใช้สิทธิเลือกตั้งและออกเสียงประชามติโดยอิสระปราศจากการครอบงำไม่ว่าด้วยทางใด

(๒) ให้การดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองเป็นไปโดยเปิดเผยและตรวจสอบได้ เพื่อให้พรรคการเมืองพัฒนาเป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชนซึ่งมีอุดมการณ์ทางการเมืองร่วมกัน มีกระบวนการให้สมาชิกพรรคการเมืองมีส่วนร่วมและมีความรับผิดชอบอย่างแท้จริงในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองและการคัดเลือกผู้มีความรู้ความสามารถ ซื่อสัตย์สุจริต และมีคุณธรรมจริยธรรม เข้ามาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม

(๓) มีกลไกที่กำหนดความรับผิดชอบของพรรคการเมืองในการประกาศโฆษณานโยบายที่มิได้วิเคราะห์ผลกระทบ ความคุ้มค่า และความเสี่ยงอย่างรอบด้าน

(๔) มีกลไกที่กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและรับผิดชอบต่อประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของตน

(๕) มีกลไกแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองโดยสันติวิธีภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ข. ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

(๑) ให้มีการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดินและจัดทำบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดิน และเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน

(๒) ให้มีการบูรณาการฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานเข้าด้วยกันเพื่อให้เป็นระบบข้อมูลเพื่อการบริหารราชการแผ่นดินและการบริการประชาชน

(๓) ให้มีการปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างและระบบการบริหารงานของรัฐและแผนกำลังคนภาครัฐให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายใหม่ ๆ โดยต้องดำเนินการให้เหมาะสมกับภารกิจของหน่วยงานของรัฐแต่ละหน่วยงานที่แตกต่างกัน

(๔) ให้มีการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานบุคคลภาครัฐเพื่อจูงใจให้ผู้มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริงเข้ามาทำงานในหน่วยงานของรัฐ และสามารถเจริญก้าวหน้าได้ตามความสามารถและผลสัมฤทธิ์ของงานของแต่ละบุคคล มีความซื่อสัตย์สุจริต กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง โดยคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว มีความคิดสร้างสรรค์และคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อให้การปฏิบัติราชการและการบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีมาตรการคุ้มครองป้องกันบุคลากรภาครัฐจากการใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรมของผู้บังคับบัญชา

(๕) ให้มีการปรับปรุงระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐให้มีความคล่องตัว เปิดเผย ตรวจสอบได้ และมีกลไกในการป้องกันการทุจริตทุกขั้นตอน

ค. ด้านกฎหมาย

(๑) มีกลไกให้ดำเนินการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับต่าง ๆ ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ให้สอดคล้องกับหลักการตามมาตรา ๗๗ และพัฒนาให้สอดคล้องกับหลักสากล โดยให้มีการใช้ระบบอนุญาตและระบบการดำเนินการโดยคณะกรรมการเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อให้การทำงานเกิดความคล่องตัว โดยมีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน และไม่สร้างภาระแก่ประชาชนเกินความจำเป็น เพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๒) ปฏิรูประบบการเรียนการสอนและการศึกษาอบรมวิชากฎหมายเพื่อพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพกฎหมายให้เป็นผู้มีความรอบรู้ มีนิติทัศนะ และยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรมของนักกฎหมาย

(๓) พัฒนาระบบฐานข้อมูลกฎหมายของรัฐโดยใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลกฎหมายได้สะดวก และสามารถเข้าใจเนื้อหาสาระของกฎหมายได้ง่าย

(๔) จัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย

ง. ด้านกระบวนการยุติธรรม

(๑) ให้มีการกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมที่ชัดเจน เพื่อให้ประชาชนได้รับความยุติธรรมโดยไม่ล่าช้า และมีกลไกช่วยเหลือประชาชนผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้ รวมตลอดทั้งการสร้างกลไกเพื่อให้มีการบังคับการตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและความไม่เป็นธรรมในสังคม

(๒) ปรับปรุงระบบการสอบสวนคดีอาญาให้มีการตรวจสอบและถ่วงดุลระหว่างพนักงานสอบสวนกับพนักงานอัยการอย่างเหมาะสม กำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

ทุกฝ่ายให้ชัดเจนเพื่อมิให้คดีขาดอายุความ และสร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการในการสอบสวนคดีอาญา รวมทั้งกำหนดให้การสอบสวนต้องใช้ประโยชน์จากนิติวิทยาศาสตร์ และจัดให้มีบริการทางด้านนิติวิทยาศาสตร์มากกว่าหนึ่งหน่วยงานที่มีอิสระจากกัน เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงอย่างมีทางเลือก

(๓) เสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรขององค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรม ให้มุ่งอำนวยยุติธรรมแก่ประชาชนโดยสะดวกและรวดเร็ว

(๔) ดำเนินการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับหน้าที่ อำนาจ และภารกิจของตำรวจให้เหมาะสม และแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการตำรวจให้เกิดประสิทธิภาพ มีหลักประกันว่าข้าราชการตำรวจจะได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสม ได้รับความเป็นธรรมในการแต่งตั้ง และโยกย้าย และการพิจารณาบำเหน็จความชอบตามระบบคุณธรรมที่ชัดเจน ซึ่งในการพิจารณาแต่งตั้งและโยกย้ายต้องคำนึงถึงอาวุโสและความรู้ความสามารถประกอบกัน เพื่อให้ข้าราชการตำรวจสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีอิสระ ไม่ตกอยู่ใต้อาณัติของบุคคลใด มีประสิทธิภาพและภาคภูมิใจในการปฏิบัติหน้าที่ของตน

จ. ด้านการศึกษา

(๑) ให้สามารถเริ่มดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาก่อนเข้ารับการศึกษาตามมาตรา ๕๔ วรรคสอง เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัยโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

(๒) ให้ดำเนินการตรากฎหมายเพื่อจัดตั้งกองทุนตามมาตรา ๕๔ วรรคหก ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

(๓) ให้มีกลไกและระบบการผลิต คัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์ให้ได้ผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับความสามารถและประสิทธิภาพในการสอน รวมทั้งมีกลไกสร้างระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพครู

(๔) ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัด และปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว โดยสอดคล้องกันทั้งในระดับชาติและระดับพื้นที่

ฉ. ด้านเศรษฐกิจ

(๑) ขจัดอุปสรรคและเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศเพื่อให้ประเทศชาติและประชาชนได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกลุ่มเศรษฐกิจต่าง ๆ อย่างยั่งยืน โดยมีภูมิคุ้มกันที่ดี

(๒) สร้างกลไกเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการนำความคิดสร้างสรรค์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและประเทศ

(๓) ปรับปรุงระบบภาษีอากรให้มีความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำ เพิ่มพูนรายได้ของรัฐด้านต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ และปรับปรุงระบบการจัดทำและการใช้จ่ายงบประมาณให้มีประสิทธิภาพและสัมฤทธิผล

(๔) สร้างกลไกเพื่อส่งเสริมสหกรณ์และผู้ประกอบการแต่ละขนาดให้มีความสามารถในการแข่งขันอย่างเหมาะสม และส่งเสริมการประกอบวิสาหกิจเพื่อสังคมและวิสาหกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสร้างกลไกเพิ่มโอกาสในการทำงานและการประกอบอาชีพของประชาชน

ช. ด้านอื่น ๆ

(๑) ให้มีระบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรมและยั่งยืน โดยคำนึงถึงความต้องการใช้น้ำในทุกมิติ รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและสภาพภูมิอากาศประกอบกัน

(๒) จัดให้มีการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม รวมทั้งการตรวจสอบกรรมสิทธิ์และการถือครองที่ดินทั้งประเทศเพื่อแก้ไขปัญหากรรมสิทธิ์และสิทธิครอบครองที่ดินอย่างเป็นระบบ

(๓) จัดให้มีระบบจัดการและกำจัดขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ด้านอื่น ๆ ได้

(๔) ปรับระบบหลักประกันสุขภาพให้ประชาชนได้รับสิทธิและประโยชน์จากการบริหารจัดการ และการเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพและสะดวกทัดเทียมกัน

(๕) ให้มีระบบการแพทย์ปฐมภูมิที่มีแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวดูแลประชาชนในสัดส่วนที่เหมาะสม

อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่มีความจำเป็น หรือมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง หรือเกิดความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมด้านต่าง ๆ ภายนอกประเทศและส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อการดำเนินการปฏิรูปประเทศ อาจพิจารณากำหนดด้าน หรือประเด็นการปฏิรูปประเทศเพิ่มเติมนอกเหนือจากประเด็นการปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๒๕๘ ได้ ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินการปฏิรูปประเทศบรรลุผลสัมฤทธิ์ และเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ โดย “องค์กรกลางการปฏิรูปประเทศ” อาจพิจารณากำหนดประเด็นการปฏิรูปประเทศเพิ่มเติมจากมาตรา ๒๕๘ โดยพิจารณาจากรายละเอียดดังต่อไปนี้

๒.๒.๒ ข้อเสนอประเด็นการปฏิรูปประเทศที่สืบเนื่องจากผลการดำเนินงานหรือผลการพิจารณาของสภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) และสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.)

การพิจารณากำหนดประเด็นการปฏิรูปประเทศเพิ่มเติม ที่นอกเหนือจากที่ระบุไว้ ๗ ด้าน ตามมาตรา ๒๕๘ นั้น อาจพิจารณากำหนดได้ ตามเหตุผล ความจำเป็น และความเหมาะสม โดยพิจารณาจากผลการศึกษา ผลการดำเนินงาน หรือสิ่งที่ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ จากสภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) และสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) อาทิ ข้อเสนอ ๓๗ วาระการปฏิรูปที่เสนอโดยสภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) วาระพัฒนา ๘ วาระ วาระปฏิรูปพิเศษ ๑๓ วาระ ข้อเสนอการปฏิรูปเร็ว ๙ เรื่อง หรือข้อเสนอ ๖๕ ประเด็นที่ศึกษาโดยสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) เป็นต้น

ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานเกี่ยวกับการปฏิรูปประเทศที่ได้ดำเนินการมาแล้วก่อนหน้านี้ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ถูกนำมาขับเคลื่อน และดำเนินการต่อ ไม่ถูกทิ้งไปให้สูญเปล่า และเพื่อให้ “องค์กรกลางการปฏิรูปประเทศ” ที่จะเกิดขึ้นใหม่นี้ สามารถนำไปต่อยอด หรือนำไปดำเนินการต่อได้โดยไม่ต้องเริ่มต้นใหม่ในบางเรื่อง หรือบางประเด็น

ข้อเสนอการปฏิรูป ๓๗ วาระการปฏิรูป โดยสภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) มีดังนี้

วาระปฏิรูปที่ ๑ : การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
วาระปฏิรูปที่ ๒ : แผนปฏิรูปการเข้าสู่อำนาจ/ระบบพรรคการเมือง
วาระปฏิรูปที่ ๓ : การปรับโครงสร้างอำนาจส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น
วาระปฏิรูปที่ ๔ : การปฏิรูประบบงบประมาณและการคลังท้องถิ่น
วาระปฏิรูปที่ ๕ : การเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพการบริหารงานแห่งรัฐ
วาระปฏิรูปที่ ๖ : การปฏิรูปกิจการตำรวจ
วาระปฏิรูปที่ ๗ : การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ
วาระปฏิรูปที่ ๘ : การปฏิรูประบบและโครงสร้างภาษี
วาระปฏิรูปที่ ๙ : การปฏิรูประบบการบริหารจัดการรัฐวิสาหกิจ
วาระปฏิรูปที่ ๑๐: ระบบพลังงาน
วาระปฏิรูปที่ ๑๑ : การปฏิรูปที่ดินและการจัดการที่ดิน
วาระปฏิรูปที่ ๑๒ : การผูกขาดและการแข่งขันที่เป็นธรรม
วาระปฏิรูปที่ ๑๓ : การปฏิรูปการเงินฐานรากและสหกรณ์ออมทรัพย์
วาระปฏิรูปที่ ๑๔ : การปฏิรูปภาคการเกษตร
วาระปฏิรูปที่ ๑๕ : การสร้างสังคมผู้ประกอบการ
วาระปฏิรูปที่ ๑๖ : การปฏิรูประบบการจัดการศึกษา
วาระปฏิรูปที่ ๑๗ : การปฏิรูประบบการคลังด้านการศึกษา (ด้านอุปสงค์)
วาระปฏิรูปที่ ๑๘ : การปฏิรูประบบการเรียนรู้
วาระปฏิรูปที่ ๑๙ : แผนปฏิรูปการกีฬา
วาระปฏิรูปที่ ๒๐ : ระบบวิจัยเพื่อเป็นโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาของประเทศ
วาระปฏิรูปที่ ๒๑ : ระบบวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อเป็นโครงสร้างพื้นฐานทางนวัตกรรมของประเทศ
วาระปฏิรูปที่ ๒๒ : การปฏิรูประบบบริการสุขภาพ
วาระปฏิรูปที่ ๒๓ : การปฏิรูประบบสร้างเสริมสุขภาพ ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยคุกคาม
วาระปฏิรูปที่ ๒๔ : การปฏิรูประบบบริหารจัดการและการเงินการคลังด้านสุขภาพ
วาระปฏิรูปที่ ๒๕ : ระบบการบริหารจัดการทรัพยากร
วาระปฏิรูปที่ ๒๖ : การจัดการภัยพิบัติตามธรรมชาติภาวะโลกร้อน
วาระปฏิรูปที่ ๒๗ : การปฏิรูปเพื่อรับมือวิกฤติการณ์น้ำทะเลขึ้นสูงและแผ่นดินทรุดพื้นที่กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล
วาระปฏิรูปที่ ๒๘ : ระบบเพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็ง
วาระปฏิรูปที่ ๒๙ : สวัสดิการสังคม
วาระปฏิรูปที่ ๓๐ : การปฏิรูประบบเพื่อรองรับสังคมสูงวัย
วาระปฏิรูปที่ ๓๑ : ปฏิรูประบบการคุ้มครองผู้บริโภค
วาระปฏิรูปที่ ๓๒ : การกำกับดูแลสื่อ
วาระปฏิรูปที่ ๓๓ : สิทธิเสรีภาพสื่อบนความรับผิดชอบ
วาระปฏิรูปที่ ๓๔ : การป้องกันการแทรกแซงสื่อ
วาระปฏิรูปที่ ๓๕ : ศิลปะ วัฒนธรรมเพื่อสร้างคุณค่าและมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

วาระปฏิรูปที่ ๓๖ : ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนาเพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม
วาระปฏิรูปที่ ๓๗ : ปฏิรูปการแรงงาน

วาระพัฒนา จำนวน ๘ วาระ มีดังนี้

วาระพัฒนาที่ ๑ : การพัฒนาด้านการท่องเที่ยว
วาระพัฒนาที่ ๒ : แผนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์
วาระพัฒนาที่ ๓ : การพัฒนาการส่งเสริมการลงทุน โดยตรงในต่างประเทศของไทย
วาระพัฒนาที่ ๔ : ระบบค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม เพื่อความเป็นพลเมืองที่ดีและมนุษย์ที่สมบูรณ์
วาระพัฒนาที่ ๕ : การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล
วาระพัฒนาที่ ๖ : การเป็นศูนย์กลางอาเซียน (ASEAN Hub)
วาระพัฒนาที่ ๗ : แนวทางการปฏิรูปเศรษฐกิจไทยเพื่อเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วภายในปี ๒๕๗๕
วาระพัฒนาที่ ๘ : การปฏิรูประบบข้อมูลเพื่อการพัฒนาประเทศ

วาระปฏิรูปพิเศษ จำนวน ๑๓ วาระ มีดังนี้

วาระปฏิรูปพิเศษ ๑ : วิสาหกิจเพื่อสังคม
วาระปฏิรูปพิเศษ ๒ : การปฏิรูปคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล
วาระปฏิรูปพิเศษ ๓ : การปฏิรูประบบการผังเมืองและการใช้พื้นที่
วาระปฏิรูปพิเศษ ๔ : การกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ
วาระปฏิรูปพิเศษ ๕ : การปฏิรูปแนวทางและมาตรการปกป้อง พิทักษ์กิจการพระพุทธศาสนา
วาระปฏิรูปพิเศษ ๖ : การจัดตั้งศาลสิ่งแวดล้อม
วาระปฏิรูปพิเศษ ๗ : การปฏิรูปองค์การมหาชน
วาระปฏิรูปพิเศษ ๙ : การปฏิรูประบบเกษตรพันธสัญญาให้เป็นธรรม
วาระปฏิรูปพิเศษ ๑๐ : แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจพื้นที่ร่วมชายแดน
วาระปฏิรูปพิเศษ ๑๒ : แนวทางการปฏิรูปการประกันภัยพืชผล
วาระปฏิรูปพิเศษ ๑๓ : แนวทางการปฏิรูประบบประกันสุขภาพ
วาระปฏิรูปพิเศษ ๑๔ : ข้อเสนอการปฏิรูปพระราชบัญญัติ องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการ กระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓
วาระปฏิรูปพิเศษ ๑๕ : แนวทางการสร้างความปรองดอง

ข้อเสนอการปฏิรูปเร็ว จำนวน ๙ เรื่อง

๑) หลักประกันความมั่นคงด้านรายได้เพื่อการยังชีพของผู้สูงอายุ : การเร่งรัดการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔

๒) การนำเสนอพื้นที่อนุรักษ์ในทะเลอันดามันเป็นเขตมรดกโลก

๓) โครงการส่งเสริมการติดตั้งโซลาร์รูฟอย่างเสรี (ระบบผลิตไฟฟ้าด้วยแสงอาทิตย์สำหรับบ้านและอาคาร)

๔) การกำหนดให้มีองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคที่เป็นอิสระจากหน่วยงานของรัฐ

๕) การกำหนดอัตราค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ตามระยะเวลาการใช้งานที่เป็นจริงโดยคิดเป็นวินาที

๖) การเปิดให้สัมปทานปิโตรเลียม รอบที่ ๒๑

๗) การส่งเสริมยานยนต์ไฟฟ้าในประเทศไทย

๘) การปฏิรูประบบการแจ้งเหตุฉุกเฉิน หมายเลขเดียว ๑๑๒

๙) ผลการพิจารณาศึกษากฎหมายดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

๒.๓ ข้อเสนอประเด็นการปฏิรูปประเทศที่เสนอโดยคณะกรรมาธิการของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

คณะกรรมาธิการด้านต่าง ๆ ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้มีการศึกษา และพิจารณารายละเอียดประเด็นปฏิรูปประเทศที่มีความสำคัญ จำเป็น และเสนอเป็นประเด็นการปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๒๗ ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ทั้งหมด ๑๑ ด้าน รวมทั้งด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๒.๓.๑ ประเด็นปฏิรูปด้านต่าง ๆ

๑) ด้านการเมือง

๑. ให้มีการปฏิรูปการเมือง โดยดำเนินการตามที่ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศมีมติเห็นชอบและให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการเมืองที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่ได้ดำเนินการและออกกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตามแนวทางดังต่อไปนี้

ให้มีการปฏิรูปการเมือง เป็นอย่างน้อย ๕ เรื่อง ดังนี้

๑.๑ การให้มีการเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม

๑.๒ การให้ได้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ดี

๑.๓ การปฏิรูประบบพรรคการเมือง

๑.๔ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ

๑.๕ การสร้างวัฒนธรรมทางการเมือง

๒. ให้มีการปฏิรูปด้านการเมืองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๙ มาตรา ๒๕๘ ก. ด้านการเมือง ดังนี้

๒.๑ ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ทางการเมืองร่วมตลอดทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ รู้จักยอมรับในความเห็นทางการเมือง โดยสุจริตที่แตกต่างกัน และให้ประชาชนใช้สิทธิเลือกตั้งและออกเสียงประชามติโดยอิสระ ปราศจากการครอบงำไม่ว่าด้วยทางใด

๒.๒ ให้การดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองเป็นไปโดยเปิดเผยและตรวจสอบได้ เพื่อให้พรรคการเมืองพัฒนาเป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชนซึ่งมีอุดมการณ์ทางการเมืองร่วมกัน มีกระบวนการให้สมาชิกพรรคการเมืองมีส่วนร่วมและมีความรับผิดชอบอย่างแท้จริง ในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองและการคัดเลือกผู้มีความรู้ความสามารถ ซื่อสัตย์สุจริต และมีคุณธรรมจริยธรรม เข้ามาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม

๒.๓ มีกลไกที่กำหนดความรับผิดชอบของพรรคการเมืองในการประกาศโฆษณา นโยบายที่มิได้วิเคราะห์ผลกระทบ ความคุ้มค่า และความเสี่ยงอย่างรอบด้าน

๒.๔ มีกลไกที่กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความ ซื่อสัตย์สุจริต และรับผิดชอบต่อประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของตน

๒.๕ มีกลไกแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองโดยสันติวิธีภายใต้การปกครอง ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๓. ให้มีการตรากฎหมายเพื่อให้เกิดการปฏิรูปการเมืองที่สัมฤทธิผล ดังนี้

๓.๑ ตรากฎหมายเพื่อจัดตั้งคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมือง เพื่อทำหน้าที่ขับเคลื่อนการเรียนรู้ด้านการเมืองของประชาชนให้เกิดความเป็นเอกภาพและบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของประชาชนในการเรียนรู้ทางการเมืองและเพื่อสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตยในสังคมไทย

๓.๒ ตรากฎหมายว่าด้วยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนใช้สิทธิและเสรีภาพอย่างสร้างสรรค์ทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น โดยจัดให้มีคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ ทิศทาง และกลไกในการขับเคลื่อน

๓.๓ ตรากฎหมายเพื่อให้มีปฏิรูปการเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ตามแนวทางดังต่อไปนี้

๑) การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในทางการเมืองและการเลือกตั้ง

๒) การป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งและการซื้อสิทธิขายเสียง

๓) การป้องกันธุรกิจการเมืองและนายทุนพรรคการเมือง

๔) การตรวจสอบและพัฒนานักการเมือง

๕) การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)

๖) กำหนดมาตรการลงโทษ เพื่อให้เกิดการเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม

๗) การดำเนินคดีเกี่ยวกับการเลือกตั้งและการจัดตั้งศาลเลือกตั้ง

๘) การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ เพื่อให้เกิดการเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม

๙) การเข้าสู่ตำแหน่งของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และฝ่ายปกครองท้องที่ ตามกฎหมายลักษณะปกครองท้องที่ โดยให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และฝ่ายปกครองท้องที่ มีที่มาจากการเลือกของประชาชนโดยตรงทุกตำแหน่ง และมีวาระการดำรงตำแหน่ง ๕ ปี

๓.๔ ตรากฎหมายเพื่อให้มีการปฏิรูประบบพรรคการเมือง

โดยให้สร้างกลไกให้การดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองเป็นไปโดยเปิดเผยและตรวจสอบได้ เพื่อให้พรรคการเมืองพัฒนาเป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชนซึ่งมีอุดมการณ์ ทางการเมืองร่วมกัน มีกระบวนการให้สมาชิกพรรคการเมืองมีส่วนร่วมและมีความรับผิดชอบอย่างแท้จริงในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองและการคัดเลือกผู้มีความรู้ความสามารถ ซื่อสัตย์สุจริต และมีคุณธรรมจริยธรรม เข้ามาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม มีกลไกที่กำหนดความรับผิดชอบของพรรคการเมืองในการประกาศโฆษณา นโยบายที่มิได้วิเคราะห์ผลกระทบ ความคุ้มค่า และความเสี่ยงอย่างรอบด้าน รวมตลอดถึงการมีกลไกที่กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และรับผิดชอบต่อประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของตน ตามแนวทางดังต่อไปนี้

๑) ทำให้พรรคการเมืองเป็นของประชาชนอย่างแท้จริงและไม่ถูกครอบงำจากนายทุน

๒) ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมเป็นเจ้าของพรรคการเมืองผ่านการสนับสนุนเงินทุนให้กับพรรคการเมืองเพื่อเป็นหลักการนำไปสู่การแก้ไขประมวลรัษฎากร เช่น การบริจาคเงินให้พรรคการเมืองโดยเอกชนหรือนิติบุคคลที่เป็นบริษัทของคนไทยภายใต้เงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด ให้สมาชิกพรรคการเมืองชำระค่าธรรมเนียมการเป็นสมาชิกพรรครายปีและให้รัฐบาลสนับสนุนเพิ่มเติมให้พรรคการเมือง บริจาคเงินภาษีให้พรรคการเมืองโดยประชาชนผู้ยื่นบัญชีภาษีเงินได้แจ้งในเอกสารยื่นภาษีว่าจะสนับสนุนเงินให้พรรคการเมืองใดก็ให้รัฐดำเนินการจัดสรรงบประมาณสมทบเพิ่มเติมให้พรรคการเมืองนั้น ภายใต้เงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด

๓) ให้รัฐอุดหนุนเงินทุนให้กับพรรคการเมืองอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม เพื่อแก้ปัญหาพรรคการเมืองไม่มีเงินทุนจนต้องพึ่งพาเงินจากนายทุน

๔) ลดภาระค่าใช้จ่ายของพรรคการเมืองในการหาเสียงโดยให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสนับสนุนหรือช่วยเหลือการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง อาทิ การพิมพ์ป้ายโฆษณาหาเสียง การจัดพื้นที่ในการปราศรัยอย่างเหมาะสม การจัดเวลาให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้แนะนำตัวและชี้แจงนโยบายผ่านสื่อต่าง ๆ อย่างเหมาะสมและเป็นธรรมกับทุกพรรคการเมือง ทั้งนี้เพื่อป้องกันนายทุนเข้าครอบงำพรรคโดยให้เงินช่วยเหลือในการหาเสียงและนำมาซึ่งปัญหาการทุจริตเพื่อถอนทุนคืน

๕) ให้พรรคการเมืองเปิดเผยบัญชีรายรับ รายจ่ายของพรรคการเมืองโดยผ่านระบบการตรวจสอบจากองค์กรในการตรวจสอบบัญชี

๖) พรรคการเมืองควรจัดระบบการบริหารโดยการแยกออกเป็นงานการเมืองกับงานบริหารจัดการภายในเพื่อความคล่องตัว เข้มแข็ง และมีประสิทธิภาพ

๗) ควบคุมหรือตรวจสอบการนำเสนอนโยบายของพรรคการเมืองเพื่อป้องกันการกำหนดนโยบายที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจหรือวินัยการเงินการคลังของประเทศ

๘) การยุบพรรคการเมืองจะกระทำได้เฉพาะกรณีที่พรรคการเมืองได้กระทำความผิดอันเป็นการล้มล้างระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และทำลายความมั่นคงของชาติให้มีบทบัญญัติกฎหมาย

๙) สร้างนักการเมืองที่ดีมีคุณธรรม ปลูกฝังนักการเมืองให้รับผิดชอบต่อบ้านเมืองและรักษาผลประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติ

๑๐) มีบทลงโทษทางอาญาและทางการเมืองแก่นักการเมืองที่ไม่มีคุณธรรมและจริยธรรมซึ่งกล่าวเท็จและให้ร้ายต่อสาธารณะโดยเจตนาก่อให้เกิดความเสียหายแก่สาธารณะ

๓.๕ ให้มีการตรากฎหมายเพื่อให้เกิดกลไกแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองโดยสันติวิธีภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามแนวทางดังต่อไปนี้

๑) การคลี่คลายประเด็นปัญหาและผลกระทบจากความขัดแย้งทางการเมืองที่นำไปสู่ความรุนแรงในอดีต และการป้องกันไม่ให้เหตุการณ์ความรุนแรงจากความขัดแย้งทางการเมืองเกิดขึ้นซ้ำอีก

๒) การเสนอแนวทางการสร้างความปรองดอง ประกอบด้วยการสร้างความเข้าใจร่วมของสังคมต่อเหตุความขัดแย้ง การแสวงหาและเปิดเผยข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ความรุนแรง การอำนวยความยุติธรรมสำนักรับผิดและการให้อภัย การเยียวยา ดูแล และการฟื้นฟูผู้ได้รับผลกระทบ การสร้างสภาวะที่เอื้อต่อการอยู่ร่วมกัน และมาตรการป้องกันการใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง

๓) เสนอให้ศึกษาการดำเนินการเชิงนโยบายของรัฐเพื่อการปรองดองในอดีตทั้งของในประเทศและต่างประเทศ โดยใช้หลักการให้อภัย การสร้างบรรยากาศสมานฉันท์และการนิรโทษกรรมความผิดทางการเมืองให้ทุกฝ่าย

๔) ให้มีมาตรการป้องกันมิให้เกิดการปลุกปั่น เพื่อสร้างมวลชนทางการเมืองที่นำไปสู่ความขัดแย้งรุนแรงในสังคม

๕) เสริมสร้างเศรษฐกิจและรายได้ให้ทั่วถึง และมีการกระจายรายได้ที่เป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและสร้างการเมืองให้มีเสถียรภาพ

๖) ให้มีมาตรการทางกฎหมายกำกับมิให้ใช้สื่อสร้างความเกลียดชังหรือยุยงให้เกิดความรุนแรงทางสังคมโดยใช้ความเท็จหรือบอกความจริงเพียงบางส่วน

๗) ส่งเสริมหลักธรรม ฟื้นฟูวัฒนธรรมของการอยู่ร่วมกันด้วยความเกื้อกูล ร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้วยความมีน้ำใจ ซึ่งจะนำไปสู่ความปรองดองของคนในชาติ สร้างคนในชาติให้เกิด

ความสามัคคีเพื่อการปรองดอง”

๔. ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการและกลไกการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของหน่วยงานของรัฐทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น

๕. ให้หน่วยงานภาครัฐจัดให้มีการรณรงค์ส่งเสริมความเข้าใจให้ประชาชนรู้จักยอมรับในความเห็นทางการเมืองโดยสุจริตที่แตกต่างกันเพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันในทุกภาคส่วนของสังคม การแสวงหาทางออกร่วมกัน ปลูกฝังให้ประชาชนมีส่วนในการรับผิดชอบสังคมร่วมกันเพื่อนำไปสู่การพัฒนาระบอบประชาธิปไตยอย่างยั่งยืน

๖. สร้างกลไกในการใช้สิทธิเลือกตั้งและออกเสียงประชามติของประชาชนโดยอิสระปราศจากการครอบงำไม่ว่าด้วยทางใด

๒) ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

๑. ให้มีการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดินและการจัดทำบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดิน และเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน

๒. ให้มีการบูรณาการฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานเข้าด้วยกันเพื่อให้เป็นระบบข้อมูลเพื่อการบริหารราชการแผ่นดินและการบริการประชาชน

๓. ให้มีการปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างและระบบการบริหารงานของรัฐและแผนกำลังคนภาครัฐให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายใหม่ ๆ โดยต้องดำเนินการให้เหมาะสมกับภารกิจของหน่วยงานของรัฐแต่ละหน่วยงานที่แตกต่างกัน

๔. ให้มีการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานบุคคลภาครัฐเพื่อจูงใจให้ผู้มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริงข้ามาทำงานในหน่วยงานของรัฐ และสามารถเจริญก้าวหน้าได้ตามความสามารถและผลสัมฤทธิ์ของงานแต่ละบุคคล มีความซื่อสัตย์สุจริต กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง โดยคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว มีความคิดสร้างสรรค์และคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อให้การปฏิบัติราชการและการบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีมาตรการคุ้มครองป้องกันบุคลากรภาครัฐจากการใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรมของผู้บังคับบัญชา

๕. ให้มีการปรับปรุงระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐให้มีความคล่องตัว เปิดเผยตรวจสอบได้ และมีกลไกในการป้องกันการทุจริตทุกขั้นตอน

๖. ให้มีการปฏิรูปกระบวนการบริหารราชการแผ่นดินให้สามารถเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ มีธรรมาภิบาล และให้บริการประชาชนอย่างทัดเทียมกัน

(๗) ให้มีการปรับปรุงและพัฒนาระบบการงบประมาณและการคลังภาครัฐเพื่อสนองภารกิจของรัฐและยุทธศาสตร์ชาติอย่างมีประสิทธิภาพ

๓) ด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

(๓.๑) ด้านกฎหมาย

๑. ให้มีการปฏิรูปด้านกฎหมายเพื่อให้มีกฎหมายที่ประชาชนสามารถรับรู้ เข้าถึงได้โดยง่าย เป็นธรรมและมีประสิทธิภาพ ตามแนวทางดังต่อไปนี้

๑.๑ ปฏิรูปกระบวนการร่างกฎหมายให้มีกฎหมายมีความชัดเจน ทันสมัย ไม่ซ้ำซ้อน ไม่สร้างภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็น มีกลไกที่มีประสิทธิภาพในการสร้างเสริมความเข้มแข็งของหลักนิติธรรมและการสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล และเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงกฎหมายและกฎได้

โดยง่าย ให้มีการจัดทำประมวลกฎหมาย เพื่อรวบรวมและปรับปรุงกฎหมายและกฎในเรื่องต่าง ๆ ไว้อย่างครบถ้วนและทันสมัยขึ้นเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป รวมทั้งจัดทำกฎหมายให้สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศ

๑.๒ ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายในเรื่ององค์ประกอบที่รอบด้าน อำนาจหน้าที่ กระบวนการในการพิจารณาและทบทวนกฎหมาย รวมทั้ง การนำเสนอความเห็นและร่างกฎหมายต่อคณะรัฐมนตรี รัฐสภา และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการอื่นที่จำเป็น

๑.๓ ปรับปรุงหรือตรากฎหมายโดยกำหนดมาตรการบังคับทางกฎหมายให้เหมาะสมและได้สัดส่วนกับการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและคำนึงถึงการใช้มาตรการจูงใจมากกว่ามาตรการลงโทษ กำหนดเรื่องการออกใบอนุญาตที่มีลักษณะเป็นการผูกขาด ให้สัมปทาน หรือให้สิทธิในการประกอบกิจการโดยให้ใช้วิธีประมูลโดยเปิดเผยเป็นหลัก เว้นแต่มีความจำเป็น คณะรัฐมนตรีอาจมีมติให้ดำเนินการด้วยวิธีอื่นได้ โดยต้องประกาศเหตุผลให้ทราบเป็นการทั่วไป ใบอนุญาตใดที่ไม่ได้มีการดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาตไว้แล้วโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้ถือว่าใบอนุญาตนั้นเป็นอันสิ้นสุดลง และให้หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจออกใบอนุญาตมีหน้าที่ต้องพิสูจน์ความจำเป็นของการมีใบอนุญาตนั้นต่อรัฐสภาทุกห้าปี

๑.๔ กำหนดมาตรการต่าง ๆ เกี่ยวกับการส่งเสริม จูงใจ ตรวจสอบ และติดตามการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ โดยการใช้การประเมินเป็นตัวชี้วัดตามแนวทางรายงานของคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม เผยแพร่ความรู้เรื่องกฎหมาย จัดทำคำอธิบายเจตนารมณ์ของกฎหมายและคู่มือสำหรับประชาชนในการปฏิบัติตามกฎหมาย กำหนดกลไกและมาตรการการจัดการศึกษาอบรมเพื่อปลูกฝังให้ประชาชนมีค่านิยมและวัฒนธรรมในการเคารพกฎหมายยกย่องผู้ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด

๑.๕ ปฏิรูปที่เกี่ยวกับปัญหายาเสพติด ด้วยนโยบายของรัฐ การบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด และการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับผู้ค้ายาเสพติด รวมทั้งทบทวนบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีบทสันนิษฐานเด็ดขาด

๒. ปฏิรูประบบการเรียนการสอนและการศึกษาอบรมวิชากฎหมายเพื่อการพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพกฎหมายให้เป็นผู้มีความรอบรู้ มีนิติทัศนะ เข้าใจถึงหลักกฎหมายและเจตนารมณ์ รวมทั้ง ยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรมของนักกฎหมาย ตามแนวทางดังต่อไป

๒.๑ กระบวนการศึกษาวิชานิติศาสตร์ ในทุกสถาบัน การศึกษาทุกแห่งควรมีลักษณะของการประสานและบูรณาการระหว่างสถาบันการศึกษา ปฏิรูประบบการศึกษาวิชานิติศาสตร์เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ต่อระบบการพัฒนานักกฎหมายอย่างต่อเนื่อง ทั้งในลักษณะการเรียนกฎหมายและต่อยอดองค์ความรู้ตลอดเวลาเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพทางสังคม

๒.๒ พัฒนาระบบการศึกษาสาขานิติศาสตร์ให้มีความรู้ที่หลากหลายเพื่อให้มีผลผลิตเป็นนักกฎหมายที่มีวิสัยทัศน์และมีคุณธรรมเพื่อการสร้างความเป็นธรรมในสังคม และสร้างกฎหมายให้มีสภาพบังคับได้จริงควบคู่กับให้กฎหมายสร้างประสิทธิคุณต่อผู้ด้อยโอกาส

๒.๓ สร้างนักกฎหมายมืออาชีพ ด้วยการจัดระบบการเรียนการสอนที่เน้นคุณธรรมจริยธรรมนักกฎหมาย ที่มีลักษณะเป็นการจัดสรรคุณค่า คุณประโยชน์ต่อสังคม โดยการมุ่งเน้นปรัชญา หลักการและเจตนารมณ์ในบทกฎหมายเพื่อสร้างกรอบแนวคิดในการใช้และการวินิจฉัยกฎหมายในขั้นตอนต่าง ๆ ของกระบวนการยุติธรรมและการพิจารณาความ

๒.๔ ต้องสร้างจุดเด่นโดยปฏิรูปการเรียนนิติศาสตร์ในลักษณะที่นิติศาสตร์ซึ่งจะผลิตนักกฎหมายสู่สังคม ต้องเรียนกฎหมายในฐานะบรรทัดฐานของสังคม และปรับปรุง เปลี่ยนแปลงกฎหมายตามบริบทของ

สังคม เน้นกฎหมายเชิงคุณธรรม ให้นักกฎหมายมีลักษณะรอบรู้และรู้รอบ มีวุฒิภาวะพร้อมที่จะสร้างความเป็นธรรมและยุติความขัดแย้งในสังคม

๓. พัฒนาระบบฐานข้อมูลกฎหมายของรัฐโดยใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลกฎหมายโดยสะดวก และสามารถเข้าใจเนื้อหาสาระของกฎหมายได้ง่ายขึ้นตามแนวทางดังต่อไปนี้

๓.๑ แก้ไขปัญหากระบวนการทำงานและการจัดการข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่มีความซ้ำซ้อน ไม่สามารถใช้ข้อมูลและสารสนเทศด้วยกันได้ เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ

๓.๒ พัฒนาประเทศไปสู่รัฐบาลแห่งการเชื่อมโยง หรือ Connected Government ที่หน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ สามารถเชื่อมโยงข้อมูลข้ามหน่วยงาน โดยคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนเป็นที่ตั้ง ตลอดจนมีเป้าหมายร่วมกันในการส่งมอบบริการที่มีคุณภาพแก่ประชาชน รวมถึงส่งเสริมและสนับสนุนให้นโยบายเศรษฐกิจดิจิทัลสัมฤทธิ์ผลอย่างเป็นรูปธรรม

๓.๓ เพิ่มประสิทธิภาพของการดำเนินงานของภาครัฐด้านการอำนวยความยุติธรรม การปรับปรุงการบริหารแก่ประชาชนแบบ One-stop Service โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับภาครัฐมากขึ้น มุ่งเน้นการดำเนินการด้วยความโปร่งใสและตรวจสอบได้

๓.๔ ตรากฎหมาย e-Government เพื่อเป็น “กฎหมายแม่บท” ในการบริหารจัดการงบประมาณแผ่นดินที่ประสิทธิภาพ (Performance-based Budgeting) และปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ e-Government

(๓.๒) ด้านกระบวนการยุติธรรม

๑. ให้มีการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยง่าย เป็นธรรมและมีประสิทธิภาพ ตามแนวทางดังต่อไปนี้

๑.๑ ตรากฎหมายว่าด้วยการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายและคดี รวมถึงกฎหมายเพื่อคุ้มครองเหยื่อและผู้เสียหายในคดีอาญาตามแนวทางการปฏิรูปของกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม โดยบูรณาการการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมีหน่วยงานที่ให้คำแนะนำทางกฎหมายที่จำเป็นแก่ประชาชนอย่างทั่วถึง จัดหาทนายความที่มีความสามารถทางคดีอย่างแท้จริงเพื่อดำเนินคดีทางแพ่ง ทางอาญา และทางปกครอง ให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อยและผู้ด้อยโอกาส และพัฒนาทนายความตามแนวทางการปฏิรูปทนายความอาสา ทนายความขอแรง และที่ปรึกษากฎหมายของเด็กหรือเยาวชนตามแนวทางการปฏิรูปของกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมผู้พิพากษาหรือตุลาการมีบทบาทเชิงรุกในการค้นหาข้อเท็จจริงของคดี รวมทั้งจัดตั้งกองทุนให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายและคดีขึ้นเพื่อการดังกล่าว โดยสนับสนุนให้ประชาชน

และองค์กรวิชาชีพมีส่วนร่วมในการดำเนินการดังกล่าวด้วย รวมทั้งให้พนักงานอัยการมีอำนาจดำเนินคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะตามที่พนักงานอัยการเห็นสมควร ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคม โดยการนำอุปกรณ์ติดตามตัวมาใช้ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาตามแนวทางการปฏิรูปของกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

๑.๒ ปฏิรูปกฎหมายว่าด้วยกระบวนการยุติธรรมทางเลือก กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ รวมทั้งการระงับข้อพิพาทระหว่างประชาชนโดยกระบวนการยุติธรรมชุมชนหรือการประนีประนอมข้อพิพาทระดับชุมชน โดยให้มีการบูรณาการเกี่ยวกับกลไกและกระบวนการในการดำเนินการในเรื่องดังกล่าว

๑.๓ ปฏิรูปและพัฒนาองค์กรและกระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง ทางอาญา และทางปกครองให้มีประสิทธิภาพและมีมาตรฐานอย่างมืออาชีพ

๑.๔ ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติในเรื่ององค์ประกอบ อำนาจหน้าที่ กำหนดนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการ เพื่อผลักดันให้เกิดการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงความยุติธรรมที่มีมาตรฐานเดียวกัน สะดวก รวดเร็ว ทั่วถึง มีประสิทธิภาพ เสียค่าใช้จ่ายน้อย และเป็นการประหยัดต่องบประมาณของรัฐ

๑.๕ ให้มีกลไกและมาตรการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการการบริหารงานยุติธรรม รวมทั้งปฏิรูประบบและกลไกเกี่ยวกับการบริหารงานยุติธรรมในกระบวนการยุติธรรมให้มีการบูรณาการร่วมกัน และเพื่อเกิดความร่วมมือและการประสานงานระหว่างองค์กรในกระบวนการยุติธรรมทั้งระบบ รวมถึงให้มีการปฏิรูปประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาโดยใช้การประเมินเป็นตัวชี้วัดตามรายงานของกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

๒. ปรับปรุงระบบการสอบสวนคดีอาญาให้มีการตรวจสอบและถ่วงดุลระหว่างพนักงานสอบสวนกับพนักงานอัยการอย่างเหมาะสม กำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ชัดเจนเพื่อมิให้คดีขาดอายุความ และสร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการในการสอบสวนคดีอาญา รวมทั้งกำหนดให้การสอบสวนต้องใช้ประโยชน์จากนิติวิทยาศาสตร์ และจัดให้มีการบริการทางด้านนิติวิทยาศาสตร์มากกว่าหนึ่งหน่วยงานที่มีอิสระจากกัน เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงอย่างมีทางเลือก ตามแนวทางดังต่อไปนี้

๒.๑ ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวนให้สอดคล้องกับแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยการปรับเพิ่มกลไกและขั้นตอนกระบวนการที่เปิดรับการมีส่วนร่วมและสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมให้เป็นรูปธรรม และปรับโครงสร้างและกลไกตามแนวทางของคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

๒.๒ เพิ่มประสิทธิภาพของพนักงานสอบสวนในการปฏิบัติหน้าที่โดยการจัดให้มีผู้ช่วยพนักงานสอบสวนปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับพนักงานสอบสวนอันเป็นการเพิ่มกลไกการมีส่วนร่วมในกระบวนการสอบสวนคดีอาญาของประชาชนซึ่งจะมีผลช่วยลดปัญหาการใช้อำนาจเบ็ดเสร็จของพนักงานสอบสวนและลดปัญหาการทุจริตคอรัปชั่นได้

๒.๓ ในกรณีที่เกิดคดีวิสามัญฆาตกรรมให้พนักงานอัยการเข้ามามีบทบาทในกระบวนการดำเนินคดีวิสามัญฆาตกรรม โดยกำหนดให้อัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทน หรือพนักงานอัยการที่ได้รับมอบหมายจากอัยการสูงสุด เป็นผู้รับผิดชอบในการสอบสวนคดีวิสามัญฆาตกรรมและคดีที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นหลักประกันการให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

๒.๔ ให้แพทย์ทางนิติเวชศาสตร์มีอำนาจหน้าที่ในการชันสูตรพลิกศพและทำสำนวนชันสูตรพลิกศพโดยพนักงานอัยการและพนักงานสอบสวนมีอำนาจอยู่ร่วมในการชันสูตรพลิกศพ เพื่อทำให้สำนวนชันสูตรพลิกศพมีคุณภาพมากขึ้น

๒.๕ การนำองค์ความรู้ต่าง ๆ ทางวิทยาศาสตร์ทุกสาขามาประยุกต์ใช้ในการตรวจพิสูจน์โดยอาศัยความร่วมมือและแลกเปลี่ยนงานทางวิชาการ โดยเฉพาะงานนิติวิทยาศาสตร์ให้สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการตรวจพิสูจน์หลักฐานเพื่อสร้างความยุติธรรมในการวินิจฉัยคดี รวมถึงส่งเสริมการวิจัยและพัฒนากิจกรรมทางวิชาการให้เป็นที่ยอมรับของสังคมก่อให้เกิดประโยชน์ต่อกระบวนการยุติธรรมของประเทศ

๓. เสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรขององค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมให้มุ่งอำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชนโดยสะดวกและรวดเร็ว ตามแนวทางดังต่อไปนี้

๓.๑ สร้างเจตจำนงที่ชัดเจนต่อการบริหารกระบวนการยุติธรรมของประเทศ

๓.๒ ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารของกระบวนการยุติธรรมทั้งระบบให้มีโครงสร้างพื้นฐานเอื้ออำนวยต่อการประสานงานและพัฒนาองค์การของทุกระบบย่อย

๓.๓ สร้างกลไกที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาเรื่องความล่าช้าในการดำเนินคดีอาญาในกระบวนการยุติธรรม

๓.๔ กระบวนการยุติธรรมต้องสร้างบุคลากรที่มีทัศนคติเชิงบวกและมีจิตใจเป็นธรรม รักความถูกต้อง มีโครงสร้างกฎหมายที่มีแนวทางและจุดมุ่งหมายสอดคล้องกับปรัชญาของกระบวนการยุติธรรม มีกลไกส่งเสริมการประสานนโยบาย ประสานการบริหารและประสานการปฏิบัติ ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายหลักของกระบวนการยุติธรรม รวมถึงมีกลไกและสร้างปัจจัยเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการจัดการกับปัญหาอาชญากรรม

๔. ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติดำเนินการปฏิรูปสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยโอนภารกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่มิใช่ภารกิจหลังของตำรวจไปให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ กำหนดมาตรการเพื่อป้องกันการแทรกแซงของฝ่ายการเมืองในกระบวนการยุติธรรม กำหนดเกณฑ์มาตรฐานการแต่งตั้งหรือย้ายข้าราชการตำรวจ กระจายอำนาจการบริหารงานตำรวจไปสู่ระดับจังหวัด และสร้างกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจการตำรวจ ปรับปรุงระบบงานสอบสวนให้มีความเป็นอิสระ ให้พนักงานสอบสวนมีหน้าที่รวบรวมหลักฐานอย่างจริงจังเพื่อพิสูจน์ความจริง และให้พนักงานอัยการมีอำนาจสอบสวนร่วมกับพนักงานสอบสวนในคดีอาญาที่สำคัญ ให้พนักงานของรัฐที่มีฐานะเจ้าพนักงานรับผิดชอบกฎหมายใดมีอำนาจสอบสวนความผิดนั้น ปรับปรุงระบบงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ให้มีความเป็นอิสระและมีประสิทธิภาพมากขึ้น และมีระบบบริหารงานบุคคลที่ยึดหลักความรู้ความชำนาญเฉพาะทาง และจัดสรรและกระจายอำนาจบริหารงบประมาณให้แก่หน่วยงานปฏิบัติงานในพื้นที่ให้เพียงพอและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตามแนวทางการปฏิรูปกิจการตำรวจของคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

๔) ด้านการปกครองท้องถิ่น

ให้มีการปฏิรูปการปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านโครงสร้าง หน้าที่และอำนาจ การเงินการคลัง การกำกับดูแล การบริหารงานบุคคล การมีส่วนร่วมของประชาชน และการกระจายอำนาจตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้การจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะเกิดประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพและการพัฒนาอย่างยั่งยืน ตามแนวทางดังต่อไปนี้

๑. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาล โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดเล็กหรือมีรายได้น้อย ให้ดำเนินการควบรวมตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ ให้สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามที่เป็นมาตรฐานเดียวกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและรัฐมนตรี

๒. ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีหน้าที่และอำนาจเป็นหน่วยงานอำนวยการ สนับสนุนส่งเสริมการดำเนินงานของส่วนราชการและเทศบาล รวมทั้งจัดทำภารกิจโครงการขนาดใหญ่ในภาพรวมของจังหวัด ส่วนเทศบาลให้มีหน้าที่และอำนาจในการดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะตามที่กฎหมายกำหนด โดยต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดและยุทธศาสตร์ชาติ

๓. ให้กำหนดมาตรการ การเงิน การคลัง การงบประมาณ การรักษาวินัยการเงินการคลัง และการป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ เพื่อให้การบริหารงานเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

๔. ให้กำหนดระเบียบและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกำกับดูแลการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้มีการบริหารงาน การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ และการใช้จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้เงื่อนไขตามที่กฎหมายกำหนด

๕. ปรับปรุงการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นให้อยู่บนพื้นฐานของระบบคุณธรรมโดยคำนึงถึงความเหมาะสม ความจำเป็นของแต่ละท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ โดยมีองค์กรกลางบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรเดียว สำหรับกรุงเทพมหานครให้มีองค์กรกลางบริหารงานบุคคลเป็นของตนเอง มีการกำหนดหลักเกณฑ์การบริหารงานบุคคลและการพิทักษ์ระบบคุณธรรมให้มีเอกภาพและเป็นมาตรฐาน และให้บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสถานะเป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่นสามารถโอนย้ายสับเปลี่ยนสังกัดระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ รวมทั้งให้มีการพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสมรรถนะ จริยธรรม และจรรยาที่เหมาะสม

๖. ให้ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น การถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และให้มีกลไกขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะการจัดให้มีประชาคมท้องถิ่น การบูรณาการแผนชุมชนสู่ระบบงบประมาณท้องถิ่น และมีมาตรฐานกลางตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น

๗. การกระจายอำนาจ ต้องปรับปรุงองค์กรการบริหารการกระจายอำนาจให้มีประสิทธิภาพและมีเอกภาพ การถ่ายโอนภารกิจให้คำนึงถึงความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและส่วนราชการต้องส่งเสริมสนับสนุน โดยมีหลักประกันความต่อเนื่องของการดำเนินนโยบายกระจายอำนาจ มีการทบทวนประเมินผลภารกิจที่ถ่ายโอนแล้ว รวมทั้งปรับปรุงมาตรการด้านการเงินการคลังให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอ เพื่อพัฒนาปรับปรุงการกระจายอำนาจให้มีประสิทธิภาพ ภายในระยะเวลาห้าปี

๘. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยาที่มีปัญหาเรื่องอำนาจและขีดความสามารถไม่เพียงพอในการจัดบริการสาธารณะและการแก้ไขปัญหา ให้รัฐจัดตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและพื้นที่โดยรอบ เพื่อให้มีการบูรณาการในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน

ส่วนการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษเพิ่มขึ้นให้กระทำได้เท่าที่จำเป็น โดยให้คำนึงถึงการแบ่งอำนาจหน้าที่ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในพื้นที่ที่มีลักษณะพิเศษ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นไม่สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้กฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบัน

ในกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ที่มีลักษณะพิเศษซึ่งได้รับผลกระทบในการจัดบริการสาธารณะมากกว่าในพื้นที่ทั่วไป ให้รัฐจัดสรรทรัพยากรบริหารให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวให้เพียงพอแก่การบริหารงาน

การขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่นดังกล่าวข้างต้นคณะกรรมการปฏิรูปประเทศหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการปฏิรูปประเทศต้องผลักดันและเร่งรัดให้ออกกฎหมายและมีการบังคับใช้กฎหมายหลายฉบับ ภายในหนึ่งปี ได้แก่

(๑) ร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. .... และร่างประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒) ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(๓) ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(๔) ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ....

(๕) ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(๖) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(๗) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. ....

(๘) ร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. .... พร้อมทั้งอนุบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น ร่างระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการสำรวจเจตนารมณ์ของประชาชนในเขตเทศบาลเพื่อไปควบรวมหรือรวมกับเทศบาลอื่น พ.ศ. .... ร่างระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำประชาคมท้องถิ่น พ.ศ. .... ร่างระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบูรณาแผนชุมชนเพื่อจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. .... เป็นต้น)

๕) ด้านการศึกษา

ให้มีการปฏิรูปการศึกษาเพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ตามแนวทางดังต่อไปนี้ (ม.๕๔ วรรค ๔)

๑. ปรับปรุงระบบการพัฒนาเด็กตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดา ยกระดับความรู้ให้กับครอบครัว ผู้เลี้ยงดู ให้มีสมรรถนะและสัมพันธภาพที่เหมาะสมในการเลี้ยงดูเด็กเล็กก่อนวัยเรียนเพื่อให้มีพัฒนาการที่สมบูรณ์ มีความพร้อมเพื่อการเรียนรู้ทุกมิติทั้งด้านการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย

๒. จัดให้มีความร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยกระจายอำนาจ ส่งเสริม สนับสนุน และกำกับให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล (ม.๕๔ วรรค ๓) ติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา และส่งเสริมให้พื้นที่และสถานศึกษาสามารถบริหารจัดการการศึกษาให้มีอิสระเพียงพอให้เกิดประสิทธิภาพ และรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ทั้งการศึกษาตลอดชีวิต ตั้งแต่ครรภ์มารดาถึงตลอดชีวิต การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย และการศึกษาระบบทางเลือก โดยเน้นให้ชุมชน องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น และภาคส่วนอื่นๆ มีส่วนร่วมและเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการปฏิรูปการศึกษาอย่างเหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการสนับสนุนการจัดการศึกษา (ม.๒๕๐)

๓. ตรากฎหมายจัดตั้งกองทุนสนับสนุนการศึกษาเพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้ขาดทุนทรัพย์ ลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา รวมถึงเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครู โดยกำหนดให้การบริหารจัดการกองทุนเป็นอิสระและกำหนดให้มีการให้จ่ายใช้กองทุนเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว ทั้งนี้ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ (ม.๕๔ วรรค ๖)

๔. ปฏิรูประบบการจัดสรรทุนเพื่อการศึกษา โดยให้รัฐจัดสรรค่าใช้จ่ายในการศึกษาโดยตรงแก่ผู้เรียนอย่างทั่วถึงและพอเพียงตามความจำเป็นและเหมาะสมของผู้เรียนสำหรับการศึกษาปฐมวัยจนถึงระดับมัธยมศึกษาทั้งสายสามัญและสายอาชีพเพื่อให้เด็กในวัยเรียนทุกคนได้เข้าเรียน

ปฏิรูประบบการเงินเพื่อการอุดมศึกษาโดยการจัดสรรทุนผ่านกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาแบบชำระคืนตามกำลังรายได้ของผู้กู้ (กรอ.) เน้นการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบการบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการให้โอกาสและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

ปฏิรูประบบการเงินเพื่อการอุดมศึกษาใหม่โดยเปลี่ยนจากการใช้การจัดสรรทุนผ่านด้านอุปทานเป็นหลัก เป็นการจัดสรรทุนผ่านด้านอุปสงค์เป็นหลัก โดยกระทำผ่านกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาแบบชำระคืนตามกำลังรายได้ของผู้กู้ (กรอ.) โดยเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบการบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการให้โอกาสและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

๕. ปรับปรุงระบบการผลิตและระบบการพัฒนาครู ระบบบริหารงานบุคคลครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนระบบการประเมินครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาที่ต้องอาศัยผลการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ ระบบการผลิตครูต้องเน้นคุณลักษณะและสมรรถนะที่มีความเหมาะสมกับแต่ละระดับการศึกษาและบริบทความต้องการทรัพยากรมนุษย์ที่เปลี่ยนแปลงไป

๖. พัฒนาระบบธรรมาภิบาลในวงการศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยจัดให้มีระบบตรวจสอบความถูกต้อง ความโปร่งใสของการบริหารและการจัดการศึกษา รวมถึงระบบความรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาในทุกระดับ

๗. ปรับปรุงสภาวิชาชีพให้มีประสิทธิภาพในการตรวจสอบคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาเพื่อออกใบประกอบวิชาชีพ โดยไม่กระทบต่อเสรีภาพทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาโดยเน้นการปรับปรุงให้สภาวิชาชีพมีอำนาจเฉพาะในการออกใบอนุญาตในการประกอบวิชาชีพที่อยู่ในความรับผิดชอบโดยไม่กระทบต่อการอนุมัติหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษา

๘. ปรับปรุงระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย รัก – ภูมิใจในชาติ มีความสามารถเชี่ยวชาญ พร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ด้านวิชาการ หรือด้านทักษะฝีมือวิชาชีพตามความถนัดของตน ใช้ระบบการเรียนรู้ที่เหมาะสม ทั้งหลักสูตร สื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษา การวัดผลการประเมินผล โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้วยระบบการเรียนรู้บูรณาการ STAR STEMS ซึ่งใช้การเรียนรู้จากการแก้ปัญหาสถานการณ์จริง โดยบูรณาการหลักการคิดด้วยเหตุและผล หลักการใช้ภูมิปัญญาไทยหรืออัตลักษณ์ไทย หลักการสื่อสารด้วยภาษาไทยและภาษาสากล หลักคุณธรรม และหลักความสอดคล้องกับสภาพภูมิสังคม

๙. ปฏิรูปการอาชีวศึกษาไปสู่อาชีวศึกษาทวิภาคี เพื่อพัฒนาบุคลากรสายอาชีพ ที่มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตและบริการ เป็นกำลังหลัก ในการขับเคลื่อนไปสู่ประเทศไทย ๔.๐

ปรับปรุงระบบอุดมศึกษาให้การจัดการเรียนรู้และการสร้างองค์ความรู้เพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองความต้องการของประเทศ ควบคู่กับการสร้างความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศและเสริมสร้างสมรรถนะด้านวิชาการเพื่อรับใช้สังคมและเศรษฐกิจอย่างมีคุณภาพ ส่งเสริมธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา สร้างภาวะรับผิดชอบต่อการวางแผนและการดำเนินการผลิตกำลังคนและการวิจัยให้สอดคล้องกับความต้องการจริงของภาคการผลิตของประเทศ โดยมีการวิจัย ติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องเพื่อปรับปรุงการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาอย่างเป็นระบบ

๑๐. ปฏิรูประบบการเรียนรู้ให้ทันสมัย พร้อมที่จะพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้ครบสมบูรณ์ทั้งการเป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ มีความรับผิดชอบ และการมีความสามารถเชี่ยวชาญตามคุณลักษณะของคนในศตวรรษที่ ๒๑ เพื่อนำประเทศเข้าสู่ยุคแห่งนวัตกรรม และสามารถเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงตามบริบทสังคมโลก โดยใช้กระบวนการเรียนรู้บูรณาการ STAR STEMS ซึ่งเป็นการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการหลักคิดรอบด้าน เน้นการลงมือปฏิบัติ แก้ปัญหาจากสถานการณ์จริงร่วมกัน เสริมสร้างกระบวนการคิด ทักษะชีวิต ความเข้าใจภูมิปัญญาอัตลักษณ์ไทย และการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสื่อสาธารณะ และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ผลักดันการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีควบคู่ไปกับการศึกษาด้านสังคม ภาษา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประวัติศาสตร์และสภาพภูมิสังคมไทย

๑๑. ปรับระบบการทดสอบและประเมินผลการศึกษา ให้เป็นการทดสอบความสามารถในการเรียนรู้ ความถนัด และคุณลักษณะผู้เรียนที่ครบทุกมิติเพื่อพัฒนาผู้เรียน ปรับหลักการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นกระบวนการที่สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดร่วมกันจัดระบบบริหารคุณภาพที่สร้างความเชื่อมั่นใจแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและประชาชนว่าผลผลิตของสถานศึกษาจะบรรลุคุณภาพตามเป้าหมายอย่างครบถ้วน และปรับหลักการประเมินคุณภาพการศึกษา ให้เป็นการประเมินระบบการประกันคุณภาพการศึกษาโดยเน้นการประเมินเพื่อการพัฒนาเป็นหลักสำคัญ

๑๒. ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารการศึกษาทั้งระดับชาติ ระดับพื้นที่ และระดับท้องถิ่น โดยเน้นความสำคัญของการบูรณาการการจัดการศึกษาอย่างจริงจัง ทั้งในระดับจังหวัดและระดับกระทรวง ลดขนาดและจำนวนบุคลากรของหน่วยงานส่วนกลาง เพื่อกระจายบุคลากรที่มีคุณภาพไปยังระดับพื้นที่และสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพและเอื้ออำนวยให้การปฏิรูปการศึกษาและพัฒนามนุษย์บรรลุผล

๑๓. จัดทำประมวลกฎหมายการศึกษาโดยมีการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และกฎหมายว่าด้วยสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งกฎหมายเกี่ยวกับมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา การจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษา โดยมุ่งเน้นให้ประชาชน ชุมชน องค์การภาคเอกชน และองค์การเอกชน มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการบริหารการศึกษา

การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล (มาตรา ๒๕๘ (จ))

๑. ให้ดำเนินการตรากฎหมายเพื่อจัดตั้งกองทุนให้แล้วเสร็จภายใน ๑ปี นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

๒. ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้แล้วเสร็จภายใน ๒ ปี นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

๓. ให้สามารถเริ่มดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาก่อนเข้ารับการศึกษา เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัยโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

๔. ให้มีกลไกและระบบการผลิต คัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบการวิชาชีพครู และอาจารย์ ให้ได้ผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับความสามารถและประสิทธิภาพในการสอน รวมทั้งมีกลไกสร้างระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพครู

๕. ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัด และปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อบรรลุเป้าหมาย โดยสอดคล้องกันทั้งในระดับชาติและระดับพื้นที่

๖) ด้านเศรษฐกิจ

ให้มีการปฏิรูปด้านเศรษฐกิจเพื่อสนับสนุนให้เศรษฐกิจเติบโต ก้าวสู่ประเทศที่มีรายได้สูง ลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ และส่งเสริมเศรษฐกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ตามเป้าหมายของการพัฒนาอย่างยั่งยืนและบนพื้นฐานหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่เน้นการเติบโตอย่างสมดุล ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยรักษาวินัยและความยั่งยืนทางการเงินและการคลัง ตามแนวทางและกลไก ดังต่อไปนี้

๑. ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมั่นคงและยั่งยืน เพื่อก้าวสู่การเป็นประเทศที่มีรายได้สูง โดยการขจัดอุปสรรคและเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลก โดยเฉพาะการเพิ่ม

ขีดความสามารถของอุตสาหกรรมหลัก เสริมสร้างอุตสาหกรรมใหม่ และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ ส่งเสริมให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกลุ่มเศรษฐกิจต่าง ๆ อย่างยั่งยืน โดยมีภูมิคุ้มกันที่ดี การปฏิรูปกฎหมายแข่งขันทางการค้า เพื่อให้การแข่งขันที่เป็นธรรมภายในประเทศ รวมทั้งป้องกันมิให้ผู้ประกอบการใช้อำนาจเหนือตลาด ทำลายผู้ประกอบการรายย่อยโดยไม่เป็นธรรม ในกรณีที่จำเป็นต้องมีการผูกขาด รัฐต้องกำกับดูแลเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย การสร้างสังคมผู้ประกอบการ และการพัฒนาภาคบริการการท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืนและมีบทบาทในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญ

๒. ส่งเสริมเศรษฐกิจที่เป็นธรรม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ ควบคู่กับการเพิ่มความมั่นคงทางรายได้ให้ทั่วถึง เสมอภาค และยั่งยืน โดยสนับสนุนให้มีโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจอย่างทั่วถึง เพื่อให้กระจายความเจริญออกไปสู่ภูมิภาค การปฏิรูประบบการเงินฐานราก จัดตั้งสถาบันการเงินชุมชน เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงินและเสริมสร้างความเข้มแข็งของการเงินฐานราก สนับสนุนการเกษตรสมัยใหม่และการเกษตรเชิงนิเวศ ปฏิรูปการรักษาเสถียรภาพราคาและคุณภาพของสินค้าเกษตร รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาเกษตรอินทรีย์ เพื่อลดการใช้สารเคมี รักษาและส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนวิถีไทย ผลักดันให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ โดยสนับสนุนวิสาหกิจเพื่อสังคมและวิสาหกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสร้างกลไกเพิ่มโอกาสในการทำงานและการประกอบอาชีพของประชาชน

๓. ส่งเสริมเศรษฐกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยการผลักดันให้การผลิตสินค้าและบริการสามารถแข่งขันได้ในตลาดโลกภายใต้บริบทของมาตรฐานสิ่งแวดล้อมในระดับสากล ตลอดจนแสวงหาและใช้เครื่องมือทางการเงินและการคลัง เพื่อให้เกิดความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

๔. ส่งเสริมเศรษฐกิจกระแสใหม่ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในอนาคต โดยเปลี่ยนผ่านประเทศให้มีความสามารถในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม เทคโนโลยี และมูลค่าเพิ่มให้มากขึ้น รวมทั้งการปฏิรูปเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจดิจิทัล เศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม เศรษฐกิจเพื่อสังคม เศรษฐกิจผู้สูงวัย ระบบทรัพย์สินทางปัญญา พัฒนาและส่งเสริมผู้ประกอบการรายใหม่จากเทคโนโลยีและนวัตกรรม ผลักดันเทคโนโลยีทางด้านการเงิน

๕. รักษาวินัยและความยั่งยืนทางการเงินและการคลัง และการบริหารทรัพย์สินของรัฐอย่างเคร่งครัด เพื่อให้ฐานะทางการเงินการคลังของรัฐมีเสถียรภาพและมั่นคงอย่างยั่งยืน อีกทั้งเป็นรากฐานในการพัฒนาประเทศต่อไป โดยการจัดให้มีการปฏิรูประบบและโครงสร้างภาษีอากร การปฏิรูประบบงบประมาณและการคลังท้องถิ่น ระบบการออมเพื่อการชราภาพ การให้ความรู้ทางการเงินขั้นพื้นฐานแก่ประชาชน จัดตั้งสถาบันวิเคราะห์งบประมาณประจำรัฐสภา สถาบันการเงินชุมชน ธนาคารที่ดิน การกำกับดูแลและสร้างกลไกเพื่อส่งเสริมธุรกิจการเงินของสหกรณ์ รวมถึงการให้มีเกษตรพันธสัญญาที่เป็นธรรม และการประกันภัยการเกษตรเพื่อความมั่นคงและยั่งยืนทางรายได้ของเกษตรกร

๖. ให้มีคณะกรรมการปฏิรูปด้านเศรษฐกิจมีวาระสองปีนับตั้งแต่วันประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ ประกอบด้วยตัวแทนจากภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ และภาคประชาสังคม โดยมีอำนาจหน้าที่ในการขับเคลื่อนการปฏิรูปด้านเศรษฐกิจ ศึกษา วิเคราะห์ เสนอแนะนโยบายและแนวทางการปฏิรูปที่เป็นรูปธรรมและสามารถวัดผลได้ ตลอดจนการเสนอให้แก้ไข ปรับปรุง ยกเลิก หรือเพิ่มเติม กฎหมายอันเกี่ยวกับเศรษฐกิจทั้งในด้านอุตสาหกรรม บริการ การเกษตร เศรษฐกิจกระแสใหม่ และรักษาวินัยทางการเงินและการคลังอย่างยั่งยืน

๗) ด้านพลังงาน

ให้มีการบริหารจัดการพลังงานเพื่อให้มีความมั่นคงและเสถียรภาพด้านพลังงานอย่างยั่งยืน ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงพลังงานชนิดต่าง ๆ ในราคาที่เหมาะสมและเป็นธรรม ให้มีมาตรการเพื่อการอนุรักษ์และประหยัดพลังงานอย่างจริงจังเพื่อให้เกิดการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพในทุกภาคส่วน ส่งเสริมการผลิตและการใช้พลังงานทดแทนให้แพร่หลายและมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น ส่งเสริมการสร้างความรู้ความเข้าใจในข้อมูลข่าวสารด้านพลังงาน และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดและติดตามนโยบายพลังงาน ให้มีการส่งเสริมการพัฒนาพลังงาน โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ให้มีการปรับปรุงกฎหมายที่จำเป็นและเกี่ยวข้องเพื่อให้กิจการพลังงานของประเทศก้าวหน้าดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และมีธรรมาภิบาล

๘) ด้านสาธารณสุข ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

ด้านทรัพยากรธรรมชาติ

๑. ปฏิรูประบบการแก้ปัญหาที่ดินป่าไม้และการจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ของประเทศ

๒. เพิ่มและฟื้นฟูพื้นที่ป่าของประเทศโดยการเพิ่มพื้นที่ป่าอนุรักษ์และป่าเศรษฐกิจของประเทศให้ได้โดยรวมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศภายในระยะเวลาที่กำหนด

๓. การพัฒนากฎหมาย ปรับปรุงโครงสร้างองค์กรและกลไกการบริหารเกี่ยวกับทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

๔. ให้มีระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างทันสมัยในทุกมิติอย่างมีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงการเพิ่มพื้นที่ป่า การฟื้นฟูระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล และยั่งยืน รวมทั้งเกื้อกูลต่อการป้องกันด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอีกด้วย

ด้านสิ่งแวดล้อม

๑. การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นการพัฒนาประเทศให้มีการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ดีโดยใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำ และคุณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในเกณฑ์ที่ดี ทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

๒. การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ลดก๊าซเรือนกระจก ลดความเสี่ยงภัยพิบัติ

ด้านสาธารณสุข

๑. ให้มีกลไกการบริหารจัดการจัดการและการอภิบาลระบบสุขภาพทั้งในระดับประเทศและระดับพื้นที่ ให้เป็นเอกภาพ และเชื่อมต่อกันทุกระดับ

๒. ปรับระบบบริการสุขภาพที่มีคุณภาพมาตรฐานและประชาชนสามารถเข้าถึงบริการ

๓. ให้มีการปฏิรูปและพัฒนาระบบการแพทย์ฉุกเฉิน เพื่อลดอัตราการเสียชีวิต พิการการสูญเสียอื่นๆ จากการเจ็บป่วยฉุกเฉินที่ป้องกันได้ โดยการช่วยเหลือรักษาที่มีประสิทธิภาพ ทั่วถึง ทันต่อเวลา และได้รับการคุ้มครองสิทธิการเข้าถึงการรักษาพยาบาล

๔. ให้มีการบริการการแพทย์แผนไทยที่มีมาตรฐานสูงควบคู่ไปกับการแพทย์แผนปัจจุบัน

๕. ปรับระบบการวิจัยและพัฒนายาจากสมุนไพร และผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร เพื่อการพึ่งตนเองและตามแนวเศรษฐกิจสร้างสรรค์

๖. ให้มีกลไกและมาตรการคุ้มครอง และเยียวยาทั้งผู้รับบริการและผู้ให้บริการสาธารณสุข ซึ่งได้รับผลกระทบหรือเสียหายอย่างเหมาะสม

๗. ให้มีระบบและกลไกการปฏิรูปความรอบรู้และสื่อสารสุขภาพ เพื่อเสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค เป็นประโยชน์ในการดูแลสุขภาพของตนเอง ครอบครัวและชุมชน

๙) ด้านสื่อสารมวลชน

(๑) ด้านสื่อสารมวลชน

๑.๑ มีกฎหมายด้านการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ส่งเสริมจริยธรรม และมาตรฐานวิชาชีพสื่อสารมวลชน

๑.๒ มีกลไกการกำกับดูแลตนเองในระดับองค์กรสื่อมวลชนแต่ละแห่ง

๑.๓ มีกลไกกำกับกันเองระดับองค์การด้านวิชาชีพสื่อมวลชนแต่ละกลุ่ม

๑.๔ มีประมวลจริยธรรมสื่อที่เป็นมาตรฐาน

๑.๕ กำหนดให้การบรรจุเนื้อหาด้านจริยธรรมสื่อในทุกระดับการศึกษา

๑.๖ กำหนดนโยบายส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้เท่าทันสื่อ (Media and Information Literacy)

(๒) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

๒.๑ การแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

๒.๒ การแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑

๒.๓ การแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐

๒.๔ มีกฎหมายว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

๒.๕ มีกฎหมายว่าด้วยกิจการดาวเทียมและอวกาศ

๑๐) ด้านสังคม

ด้านสังคมและชุมชน

๑. ให้มีการปฏิรูปด้านสังคมและชุมชนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมให้เด็ก เยาวชน สตรี ผู้พิการ ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส ให้ได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง เพียงพอ และมีคุณภาพ ตามแนวทางดังต่อไปนี้

๑.๑ การเสริมสร้างให้ชุมชนเข้มแข็ง มีสิทธิดูแลและจัดการทรัพยากรธรรมชาติอันเป็นต้นทุนของชุมชน พัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งและยั่งยืน การบริการสาธารณะและจัดสวัสดิการในชุมชน การส่งเสริมความสามารถในการบริหารจัดการชุมชนในรูปแบบบูรณาการ โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนให้เกิดผลดีต่อชุมชนมากที่สุด โดยยึดหลักประชารัฐ เพื่อชุมชนเข้มแข็ง พึ่งตนเอง อย่างยั่งยืน

๑.๒ ปฏิรูประบบสวัสดิการสังคม ทั้งด้านการให้บริการสังคม การประกันสังคมทุกกลุ่มวัย การช่วยเหลือทางสังคม และการสนับสนุนหุ้นส่วนทางสังคม ส่งเสริมระบบเศรษฐกิจฐานราก และสัมมาชีพชุมชน พัฒนาระบบการคลังเพื่อสังคมโดยการปฏิรูประบบสลากเพื่อสังคม พัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องให้กับผู้พิการหรือทุพพลภาพ ผู้ด้อยโอกาส ผู้อยู่ในสถานะยากลำบาก คนชายขอบ ชาวเล

เด็ก เยาวชน และผู้สูงอายุ ทั้งทางด้านการศึกษา ที่อยู่อาศัย การทำงาน และการมีรายได้ กีฬาและนันทนาการ กระบวนการยุติธรรม บริการทางสังคมทั่วไป การออกแบบโครงสร้างพื้นฐาน อาคาร พื้นที่สาธารณะ และระบบขนส่งมวลชน เพื่อสังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันของคนทุกกลุ่มในสังคม ตลอดจนการจัดการภาวะฉุกเฉินและการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติแบบบูรณาการ

๑.๓ จัดทำแผนระยะยาวและดำเนินการเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุของประเทศไทยโดยเฉพาะการจัดให้มีระบบการออมเพื่อการดำรงชีพในยามชรา และการเตรียมความพร้อมสู่วัยสูงอายุที่เหมาะสมของประชาชน การปรับปรุงระบบการเกษียณอายุที่เหมาะสม การปฏิรูประบบสวัสดิการผู้สูงอายุเพื่อให้มีหลักประกันด้านรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ เพื่อให้ดำรงชีพได้อย่างเหมาะสม ระบบการดูแลระยะยาว และการใช้ทุนทางปัญญาของผู้สูงอายุ รวมทั้งสนับสนุนให้เกิดการรวมตัวกันเป็นกลุ่มและเครือข่ายที่เข้มแข็ง และจัดให้มีระบบ กลไก และกระบวนการในการบริหารจัดการทรัพย์สิน รวมทั้งส่งเสริมการประยุกต์ใช้องค์กรและบุคลากรทางศาสนาศิลปะและวัฒนธรรมเพื่อรองรับการดูแลผู้สูงอายุในระยะยาว ตลอดจนต้องมีการวางแผนระยะยาวด้านการขยายประชากรเพื่อลดภาวการณ์ขาดแคลนแรงงานและผลกระทบต่อสังคมผู้สูงอายุในอนาคต

๑.๔ ส่งเสริมการเพิ่มจำนวนสตรีให้มีส่วนร่วมในทางการเมือง องค์กรตรวจสอบทุกระดับและการรับตำแหน่งและความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติหน้าที่การงานในทุกระดับทั้งของรัฐและเอกชนตามหลักคุณธรรมและความสามารถโดยไม่เลือกปฏิบัติ และเพิ่มศักยภาพให้กับสตรีได้มีส่วนร่วมทางการเมืองและการมีส่วนร่วมในการวางนโยบายของรัฐและดำเนินการตามนโยบายนั้นอย่างมีคุณภาพ

ให้มีการศึกษาและจัดทำแนวทาง ข้อเสนอแนะและกฎหมายต่างๆ เพื่อผลักดันให้เกิดการปฏิรูปด้านสังคมและชุมชน รวมทั้งติดตาม กำกับ และสนับสนุนการปฏิรูปด้านสังคมและชุมชนให้บังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมและมีความต่อเนื่องและมีกลไกการตรวจสอบ โดยปราศจากการแทรกแซงทางการเมืองภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ และให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังว่าจะบรรลุภายในระยะเวลาห้าปี

ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค

๒. ให้มีการปฏิรูปด้านการคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อให้ผู้บริโภคได้รับการปกป้องคุ้มครองสิทธิของตนในทุกมิติของการบริโภค รวมทั้งเป็นการกระตุ้นให้ผู้ประกอบการพัฒนาคุณภาพของสินค้าและบริการเพื่อเพิ่มสมรรถนะการแข่งขันของประเทศ ตามแนวทางดังต่อไปนี้

๒.๑ จัดให้มีแผนยุทธศาสตร์การคุ้มครองผู้บริโภคแห่งชาติ เพื่อให้เกิดการบูรณาการงานคุ้มครองผู้บริโภคของทุกภาคส่วนอย่างเป็นระบบมีมาตรฐานและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๒.๒ ปฏิรูปโครงสร้างองค์กรเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค โดยให้เกิดหน่วยงานกลางเพื่อบูรณาการการดำเนินงานและการบังคับใช้กฎหมายของหน่วยงานรัฐ

๒.๓ จัดให้มีการรวบรวมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อให้ผู้บริโภคเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากกฎหมายและกฎที่เกี่ยวข้องได้โดยสะดวก

๒.๔ จัดให้มีระบบการตรวจสอบและพิสูจน์คุณภาพและความปลอดภัยของสินค้าและบริการทั้งก่อนและหลังเข้าสู่ตลาด จัดให้มีระบบฐานข้อมูลร่วมกันของภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคจัดให้มีการแจ้งหรือเผยแพร่อย่างทั่วถึงเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของสินค้าและบริการ โดยเฉพาะข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค หรือข้อมูลที่เกี่ยวกับความปลอดภัยของสินค้าและบริการ

๒.๕ จัดให้มีกระบวนการทางกฎหมายในการพิจารณาคดีแบบกลุ่ม การเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้บริโภคอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ และมีกลไกหรือกองทุนช่วยเหลือเยียวยาความเสียหายแก่ผู้บริโภคในเบื้องต้น

๒.๖ จัดให้มีการกระจายอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบในการคุ้มครองผู้บริโภคไปยังส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริโภคเข้าถึงการให้บริการสาธารณะของรัฐ อย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน

การปฏิรูปด้านการคุ้มครองผู้บริโภคให้เริ่มดำเนินการปฏิรูปภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ และให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังว่าจะบรรลุภายในระยะเวลาห้าปี

ด้านแรงงาน

๓. ให้มีการปฏิรูปด้านแรงงานตามมาตรฐานแรงงานสากล เพื่อให้ผู้ใช้แรงงานมีคุณภาพชีวิตที่ดี ได้รับค่าจ้างที่เป็นธรรม ได้รับการคุ้มครองโดยตรากฎหมายและกำหนดกลไกเพื่อรองรับเสรีภาพในการสมาคม จัดให้มีการพัฒนาฝีมือแรงงานร่วมกับภาคเอกชนให้สามารถแข่งขันในตลาดแรงงานสากลเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต จัดให้มีการปฏิรูประบบฐานข้อมูลแรงงานให้มีความเป็นสากล จัดให้มีการจัดตั้งสถาบันการเงิน เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงาน และหรือกองทุนพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงาน จัดให้มีระบบความปลอดภัยอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อมในการทำงาน มีระบบคุ้มครองแรงงานในการสร้างความเป็นธรรม ปฏิรูปกลไกการบริหารจัดการแรงงานข้ามชาติเข้าสู่ระบบ โดยจัดตั้งศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานข้ามชาติ เพื่อป้องกันไม่ให้นำไปสู่การค้ามนุษย์ ให้มีกฎหมาย กฎ และระเบียบต่าง ๆ ให้เกี่ยวข้องกับแรงงานในระบบและให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

การปฏิรูปด้านระบบแรงงาน ให้เริ่มดำเนินการปฏิรูปภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ และให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังว่าจะบรรลุภายในระยะเวลาห้าปี

๑๑) ด้านกีฬา

๑. รัฐพึงเสริมสร้างความเข็มแข็งของครอบครัว อันเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญของสังคม จัดให้ประชาชน มีที่อยู่อาศัยอย่างเหมาะสม ส่งเสริมและพัฒนาการสร้างเสริมสุขภาพ เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพที่แข็งแรงและมีจิตใจเข้มแข็ง รวมตลอดทั้งส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาให้ไปสู่ความเป็นเลิศและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน

๒. ให้มีการปฏิรูปด้านการกีฬาเพื่อให้นักกีฬา บุคลากรการกีฬา และประชาชน มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการกีฬาและได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อการดำเนินการทางการกีฬาอย่างทั่วถึง เพียงพอและเป็นธรรม ตามแนวทางดังต่อไปนี้

๒.๑ ให้มีนโยบายและระบบการบริหารจัดการด้านการกีฬา เพื่อพัฒนาสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ประชาชน และเพื่อพัฒนาการกีฬาอย่างเป็นระบบ ทันสมัย มีมาตรฐาน อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

๒.๒ จัดให้มีโครงสร้างหน่วยงานที่เหมาะสมเพื่อบริหารจัดการด้านการกีฬาโดยเฉพาะการจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายการกีฬาแห่งชาติเพื่อกำหนดนโยบายและกำกับดูแลด้านการกีฬา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติเพื่อผลิตบุคลากรกีฬาทั้งระบบ และสถาบันวิทยาศาสตร์การกีฬาเพื่อพัฒนาและนำวิทยาศาสตร์การกีฬามาสนับสนุนการกีฬาของประเทศ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

๒.๓ จัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการกีฬา และจัดสรรงบประมาณเพื่อการดำเนินการทางการกีฬาอย่างทั่วถึง เพียงพอ และเป็นธรรม

๒.๔ ให้องค์กรปกครองท้องถิ่นมีหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการด้านการกีฬาแก่ประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบ

๒.๕ จัดให้มีการส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้ด้านการกีฬา พัฒนาบุคลากรการกีฬาให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ และทักษะ รวมทั้งบูรณาการการจัดการศึกษาอบรมด้านการกีฬาทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนมีองค์ความรู้เกี่ยวกับการกีฬาอย่างถูกต้อง

๒.๖ จัดให้มีมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและภาคเอกชนในการจัดกิจกรรมการกีฬา มาตรการจูงใจที่เหมาะสม มาตรการทางภาษีให้แก่ผู้สนับสนุนด้านการกีฬามาตรการส่งเสริมอุตสาหกรรมการกีฬาและธุรกิจการกีฬา รวมทั้งการจัดสวัสดิการแก่นักกีฬาและบุคลากรการกีฬา

๒.๗ ให้มีการปลูกฝังค่านิยม เจตคติ วัฒนธรรม และจริยธรรมด้านการกีฬากระตุ้นการส่วนร่วมในกิจกรรมการกีฬา และสร้างหอเกียรติยศด้านการกีฬา

๑๒) ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ให้มีการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล สร้างจิตสำนึกแก่ประชาชนและส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกลไกในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมีประสิทธิภาพ ตามแนวทางดังต่อไปนี้

๑. ให้มีคณะกรรมการปฏิรูประบบการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ประกอบด้วยตัวแทนจากภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ และภาคประชาสังคม ซึ่งเป็นที่ประจักษ์ชัดว่าเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความเป็นอิสระ โดยมีอำนาจหน้าที่ขับเคลื่อนการปฏิรูปด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ศึกษาวิเคราะห์ และเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงและการพัฒนาการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมทั้งเสนอให้แก้ไข ปรับปรุง หรือยกเลิกกฎหมายอันเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ แล้วแต่กรณี

๒. ให้มีกฎหมายและกลไกในการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบโดยอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

๒.๑ ดำเนินการสนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบได้โดยง่าย โดยเฉพาะการจัดให้มีกองทุนสนับสนุนภาคพลเมืองในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ เป็นกองทุนภาคประชาสังคมเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการแก้ไขปัญหา ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะได้อย่างสะดวกและรวดเร็วเพื่อให้ประชาชนช่วยเป็นหูเป็นตาและช่วยกันรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมไม่ให้ถูกทุจริตหรือโกงกิน

๒.๒ ปลูกฝังจิตสำนักคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล ต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบแก่ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน โดยเฉพาะเยาวชน ผ่านระบบการศึกษา การอบรม การรณรงค์และกระบวนการสมัชชาคุณธรรม หรือวิธีการอื่นใด แล้วแต่กรณี รวมถึงการใช้สื่อสารมวลชนรณรงค์สร้างจิตสำนึกที่ดี ต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๒.๓ ดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยการบัญญัติแก้ไขปรับปรุง หรือยกเลิกกฎหมาย รวมถึงปรับปรุงพัฒนากลไก และมาตรการอันเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ แล้วแต่กรณี โดยเฉพาะการตรากฎหมายป้องกันการกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ และการตรากฎหมายหรือกำหนดกลไกเพื่อปกป้องผู้ให้ข้อมูลโดยบริสุทธิ์ใจเกี่ยวกับพฤติกรรมทุจริตประพฤติมิชอบมิให้ถูกฟ้องร้องดำเนินคดีหมิ่นประมาทโดยมุ่งหวังกลั่นแกล้งอันเนื่องมาจากการให้ข้อมูลนั้น

๒.๔ พัฒนาระบบคุณธรรมในกระบวนการบริหารงานบุคคล เพื่อแก้ปัญหาการแต่งตั้งโยกย้ายบุคลากรหน่วยงานของรัฐโดยไม่ยึดหลักความสามารถ ความเหมาะสมและขาดคุณธรรมจริยธรรม

๒.๕ กำหนดมาตรการให้หน่วยงานของรัฐที่มีพันธกิจในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบมีหลักประกันที่จะได้รับการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรในการดำเนินงานอย่างเพียงพอ

นอกเหนือจากด้านการปฏิรูปที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศยังได้มีการพิจารณาศึกษาข้อเสนอการปฏิรูปด้านอื่น ๆ เพิ่มเติมเพื่อขับเคลื่อนต่อไปในอนาคต คือ ด้านความมั่นคง ด้านการผังเมือง และด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๑๓) ด้านความมั่นคง

๑. ปฏิรูปความพร้อมของประเทศให้สามารถเผชิญภัยคุกคามได้ทุกระดับ (ระดับนโยบาย ระดับอำนวยการ และระดับปฏิบัติการ) ทั้งเป็นภัยคุกคามภายในประเทศ ภัยคุกคามนอกประเทศ และภัยคุกคามรูปแบบใหม่

๑.๑ พัฒนาระบบงานด้านการข่าวของประเทศให้มีความทันสมัย เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน โดยมุ่งเน้นการพัฒนางานด้านการข่าวภาครัฐไปสู่งานด้านการข่าวภาคประชาชน รวมทั้งการสร้างความตระหนักรู้ภัยด้านความมั่นคงให้กับสังคมไทย และความจำเป็นที่ประชาชน ภาคเอกชน ต้องมีส่วนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐในการปกป้องสถาบัน ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

๑.๒ จัดให้มีฐานข้อมูลด้านความมั่นคงที่สำคัญ ที่มีความเชื่อมโยงและเป็นฐานข้อมูลเดียวกันของหน่วยงานความมั่นคงของประเทศ และสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานความมั่นคงในต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๓ ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ และคำสั่งที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หัวหน้าส่วนราชการในระดับพื้นที่มีอำนาจหน้าที่ในการบูรณาการการแก้ไขปัญหาความมั่นคง และการจัดระเบียบสังคมเพื่อความมั่นคงในการบริหารราชการส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น

๑.๔ ปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ และคำสั่งที่เกี่ยวข้องเพื่อให้กองทัพมีขีดความสามารถปฏิบัติภารกิจสนับสนุนรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาที่สำคัญของชาติและปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้ตั้งแต่ยามปกติเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสนับสนุนการป้องกันการบุกรุกทำลายทรัพยากรธรรมชาติและป่าไม้ การสนับสนุนเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกัน การระงับยับยั้ง และการแก้ไขการก่อเหตุร้ายภายในประเทศ และการนำกำลังพลสำรองมาใช้สนับสนุนการพัฒนาประเทศและการช่วยเหลือประชาชนได้ตั้งแต่ยามปกติ

๑.๕ กำหนดให้มีการบริหารจัดการชายแดนที่มีเอกภาพ สามารถบูรณาการการปฏิบัติงานของหน่วยงานด้านความมั่นคงในพื้นที่ชายแดนและส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด อาชญากรรมข้ามชาติ การลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย การลักลอบนำเข้าสินค้าทางการเกษตรและสิ่งผิดกฎหมายตามแนวชายแดน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ปฏิรูปประสิทธิภาพของกลไก แผน และมาตรการในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงของชาติที่ชัดเจนและต่อเนื่อง เพื่อสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติอย่างมีดุลยภาพ

๒.๑ ให้หน่วยงานความมั่นคงที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพิจารณากำหนดนโยบาย แผนงานและโครงการการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมของชาติ ทั้งในระดับนโยบายและระดับหน่วยปฏิบัติ โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีความเสี่ยงด้านความมั่นคงตามแนวชายแดนและพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

๒.๒ กำหนดให้หน่วยงานด้านความมั่นคงมีส่วนสนับสนุนและส่งเสริมการลงทุนและการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่ตามแนวชายแดน เพื่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองในพื้นที่ และประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีทัดเทียมกับส่วนอื่นของประเทศและประเทศรอบบ้าน

๒.๓ กำหนดให้หน่วยงานด้านความมั่นคงมีส่วนสนับสนุนและส่งเสริมรัฐบาลเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในทุกมิติ ตามนโยบาย "ประชารัฐ" และการปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศ ด้วยการรวมกำลังทุกภาคส่วน ระหว่างภาครัฐ ประชาชน และภาคเอกชน ในการสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก ลดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจ และสร้างความยั่งยืนในการพัฒนาประเทศในระยะยาว

๓. ศึกษา ทบทวน และเสนอแนะการปฏิรูปโครงสร้างองค์กรด้านความมั่นคง เพื่อให้มีความสอดคล้องและสามารถรองรับสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลง และผลกระทบทางด้านความมั่นคงที่จะเกิดขึ้น

๓.๑ จัดให้มีกลไก หรือหน่วยงาน หรือศูนย์ประสานงานรับผิดชอบในการบูรณาการการรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์ด้านความมั่นคงในระดับชาติ เพื่อมีอำนาจหน้าที่ในการอำนวยการ ประสานงาน และปฏิบัติการร่วมกับหน่วยงานรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์ของหน่วยงานราชการ เอกชน และหน่วยงานไซเบอร์ของต่างประเทศในทุกมิติ รวมทั้งการพิทักษ์รักษา และปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์

๓.๒ ปรับปรุงให้โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของกองอานวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) มีความเหมาะสมกับภาระงาน มีจำนวนบุคลากรที่เพียงพอ มีขีดความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง และสามารถบูรณาการการปฏิบัติของหน่วยงานด้านความมั่นคงในการรับมือกับภัยคุกคามของชาติได้ในทุกมิติและมีประสิทธิภาพ

๓.๓ ยกระดับศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) ในฐานะจากเดิมที่มีสถานะเป็น "ศูนย์ประสานการปฏิบัติรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล" ให้เป็น "ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล" ซึ่งจะมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล รวมทั้งการบูรณาการการปฏิบัติของหน่วยงานทางทะเลที่เกี่ยวข้อง

๓.๔ ปรับปรุงโครงสร้างและอำนาจหน้าที่องค์กร และการบริหารจัดการในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อให้เกิดการบูรณาการงานด้านความมั่นคงและงานด้านการพัฒนาอย่างมีเอกภาพ อันส่งผลให้เกิดความมั่นคงและมั่งคั่งอย่างยั่งยืนในระดับพื้นที่

๓.๕ จัดให้มีกลไก หรือหน่วยงาน หรือศูนย์ประสานงาน ที่มีหน้าที่ในการส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและต่างประเทศ เพื่อมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ต้นเหตุ อาทิ การขจัดแหล่งผลิต การระงับยับยั้งการเคลื่อนย้ายสารตั้งต้น

๓.๖ ศึกษาและทบทวนโครงสร้างองค์กรการบริหารจัดการด้านความมั่นคงในภาพรวม

๑๔) ด้านการผังเมือง

ให้มีการปฏิรูปการผังเมือง เพื่อให้การผังเมืองเป็นเครื่องมือชี้นำและสร้างสมดุลในการพัฒนาพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ ควบคู่ไปกับการพัฒนาตามแผนพัฒนาประเทศในทุกด้านและทุกระดับ ส่งเสริมการพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งดำรงรักษาและบูรณะสิ่งที่มีคุณค่าทางศิลปกรรม ประวัติศาสตร์ และทรัพยากรธรรมชาติ ตามแนวทางดังต่อไปนี้

๑. ให้มีนโยบายส่งเสริมและพัฒนาด้านการผังเมือง เพื่อให้การผังเมืองมีบทบาทในการสร้างสมดุลด้านกายภาพของประเทศ เพื่อให้ประเทศพัฒนาไปอย่างมั่นคงและยั่งยืนเพื่อความผาสุกของประชาชนส่วนรวม

๒. ให้มีกฎหมายและกลไกในการปฏิรูปการผังเมือง โดยอย่างน้อยประกอบด้วย

๒.๑ ให้มีการจัดทำผังเมืองทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ เพื่อให้การผังเมืองเป็นกรอบชี้นำในการพัฒนาเชิงพื้นที่อย่างสมดุล ทั้งในระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด และระดับชุมชน

๒.๒ ให้มีกลไกขับเคลื่อนการผังเมืองแต่ละระดับในรูปแบบคณะกรรมการที่ทำงานอย่างสอดประสานและบูรณาการร่วมกันในทุกมิติ เพื่อให้การดำเนินภารกิจด้านการผังเมืองเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๓ ให้การตั้งงบประมาณของหน่วยงานของรัฐต้องสอดคล้องกับผังเมืองในแต่ละระดับ โดยต้องพิจารณาถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชนในเขตพื้นที่ดำเนินการเป็นสำคัญ

๒.๔ ให้มีมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการวางและจัดทำผังเมือง เพื่อสร้างความเชื่อใจในความโปร่งใสของกระบวนการวางและจัดทำผังเมืองให้กับชุมชนและท้องถิ่น

๒.๕ ให้มีการปลูกฝังค่านิยม สร้างองค์ความรู้และความตระหนักถึงความสำคัญของการผังเมืองให้กับทุกภาคส่วน และส่งเสริมให้ประชาชนปฏิบัติตามข้อบังคับของการผังเมือง

๒.๖ ให้มีโครงสร้างหน่วยงานที่เหมาะสมเพื่อบริหารจัดการด้านการผังเมืองโดยเฉพาะ ซึ่งจะเป็นการพัฒนาประสิทธิภาพของการวางและจัดทำผังเมือง รวมทั้งเพื่อให้เป็นกลไกสนับสนุนภารกิจของคณะกรรมการผังเมืองตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองในทุกระดับ

ทั้งนี้ ให้มีกฎหมายดังกล่าว ภายในระยะเวลา ๑ ปี นับตั้งแต่วันที่กฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศใช้บังคับ

๑๕) ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ให้มีการปฏิรูประบบวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการวิจัย เพื่อนวัตกรรม เพื่อให้การกำหนดนโยบายบริหารประเทศและการตัดสินใจอยู่บนฐานความรู้และข้อเท็จจริงทางวิทยาศาสตร์ สร้างสรรค์สังคมที่คิดอย่างมีเหตุผล สร้างความสามารถการแข่งขันในเวทีโลก มีการกระจายรายได้อย่างเท่าเทียม ตามแนวทางดังต่อไปนี้

๑. การปฏิรูปการจัดโครงสร้างเชิงนโยบาย โครงสร้างองค์กรและการจัดการ ด้านบุคลากร รวมถึงแนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการวิจัย วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าครบถ้วนตามความจำเป็น เชื่อมโยง และลดความซ้ำซ้อนการทำงานของแต่ละองค์กร แต่ละระดับ

๒. การปฏิรูประบบการบริหารทรัพยากรเพื่อการวิจัยพัฒนา การลงทุน ด้วยการจัดระบบงบประมาณเพื่อการวิจัย ลงทุนในการสร้างความรู้และนวัตกรรม มีระบบและกลไกงบประมาณสนับสนุนการทำงานวิจัยและสร้างเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาในระยะยาวที่ต่อเนื่องที่นำไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาประเทศ รวมถึงการพัฒนาระบบการติดตามการใช้งบประมาณเพื่อให้การจัดสรรงบประมาณ มีประสิทธิผล โดยให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเหมาะสม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ การส่งเสริมและสนับสนุนสิทธิประโยชน์ทางภาษีที่เกิดจากการลงทุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ ที่สร้างและนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ ตลอดจนมีมาตรการจูงใจทางภาษีและอื่น ๆ เพื่อให้เอกชนดำเนินการดังกล่าวเองหรือร่วมกับภาครัฐและสถาบันความรู้ รวมทั้งมีมาตรการช่วยเหลือในการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริง เพื่อนำมาเป็นกลไกในการขับเคลื่อนประเทศไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและทันต่อสภาพโลกาภิวัตน์

๓. การปฏิรูปการดำเนินการวิจัยและการบริหารจัดการงานวิจัย การใช้เทคโนโลยี และการสร้างนวัตกรรม โดยการปฏิรูปการบริหาร การสร้างงานวิจัยของประเทศเพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศสามารถสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน สังคม และเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ รวมถึงกลไกที่ใช้

ผลงานวิจัยที่ตอบสนองต่อการใช้ประโยชน์ของทุกระดับทั้งทางด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และการสร้างความรู้ใหม่ และให้มีการประเมินผลเพื่อให้เกิดการพัฒนาให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

การกำหนดแนวทางการลงทุนด้านการศึกษา การวิจัย และพัฒนาการสร้างนวัตกรรม รวมถึงการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของประเทศอย่างเพียงพอ

๔. การปฏิรูปการจัดการข้อมูลและองค์ความรู้ โดยการจัดให้มีความเชื่อมโยงของข้อมูลอย่างเป็นระบบของทุกภาคส่วน ทั้งองค์กรของรัฐและของเอกชน ชุมชน สังคมฐานราก ทำให้สามารถวิเคราะห์และบริหารจัดการองค์ความรู้ในทุกด้านให้เกิดประโยชน์สูงสุด สร้างความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลองค์ความรู้แก่ประชาชน

จัดให้มีกลไกในการคุ้มครอง แบ่งปัน การนำผลงานการประดิษฐ์คิดค้น การสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และทรัพย์สินทางปัญญา รวมถึงการต่อยอดภูมิปัญญาและการคิดค้นทดลองมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้มีการแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญาที่เกิดขึ้นอย่างเป็นธรรม

๕. พัฒนาและบูรณาการ โดยอาศัยกลไกทางกฎหมาย หรือการปรับโครงสร้างหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้องค์ประกอบต่าง ๆ ของโครงสร้างพื้นฐานด้านคุณภาพแห่งชาติ (National Quality Infrastructure) อันได้แก่ การมาตรฐาน ระบบมาตรวิทยา ระบบคุณภาพ และระบบวิเคราะห์ทดสอบ สามารถทำงานประสานไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีประสิทธิผล เพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และขับเคลื่อนประเทศไปสู่สังคมคุณภาพ

๖. การดำเนินการให้มีการทดสอบมาตรฐานโดยการตั้งหรือสนับสนุนองค์กรที่มีความสามารถในการทดสอบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล รวมถึงการให้สิทธิประโยชน์ด้านต่าง ๆ แก่ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานที่ทางราชการกำหนดขึ้น

๗. สร้างกลไกด้านกฎหมายที่ทำให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่ต้องดำเนินการปฏิรูปตามมาตรา ๒๕๘ ของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... ให้คำนึงถึงองค์ความรู้อันเกิดจากการวิจัยที่ได้รับการรับรองภายในประเทศมาใช้ในการบริหารจัดการ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความยุติธรรม ความเท่าเทียมตามหลักการของเหตุและผล

๒.๓.๒ ตัวอย่าง ตัวชี้วัด วิธีตรวจวัด และเงื่อนไขความสำเร็จของแผนการปฏิรูป

๑) ตัวชี้วัด วิธีตรวจวัด และเงื่อนไขความสำเร็จของแผนปฏิรูปประเทศ ด้านความมั่นคง

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
ผลผลิต ๑	**๑. ปฏิรูปความพร้อมของประเทศให้สามารถเผชิญภัยคุกคามได้ทุกระดับ (ระดับนโยบาย ระดับอำนวยการ และระดับปฏิบัติการ) ทั้งเป็นภัยคุกคามภายในประเทศ ภัยคุกคามนอกประเทศ และภัยคุกคามรูปแบบใหม่** ๑.๑ พัฒนาระบบงานด้านการข่าวของประเทศให้มีความทันสมัย เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน โดยมุ่งเน้นการพัฒนางานด้านการข่าวภาครัฐไปสู่งานด้านการข่าวภาคประชาชน รวมทั้งการสร้างความตระหนักรู้ภัยด้านความมั่นคงให้กับสังคมไทย และความจำเป็นที่ประชาชน ภาคเอกชน ต้องมีส่วนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐในการปกป้อง	๑.๑ หน่วยงานด้านการข่าวภาครัฐสามารถสร้างเครือข่ายการข่าวภาคประชาชนได้ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศและสามารถสนับสนุนงานด้านการข่าวเพื่อความมั่นคงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ๑.๒ มีการทบทวนยุทธศาสตร์ข่าวกรองแห่งชาติอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ในห้วงเวลา ๑.๓ มีการพัฒนาประสิทธิภาพงานด้านการข่าว โดยใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องช่วย	๑.๑ รายงานผลการสร้างเครือข่ายการข่าวภาคประชาชน ๑.๒ รายงานผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายการข่าวภาคประชาชน ๑.๓ รายงานการทบทวนยุทธศาสตร์ข่าวกรองของชาติ ๑.๔ รายงานผลการพัฒนาประสิทธิภาพงานด้านการข่าว	๑.๑ รัฐกำหนดนโยบายและให้การสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอ

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
	สถาบัน ชาติ ศาสนา และ พระมหากษัตริย์			
ผลผลิต ๒	๒.๑ จัดให้มีฐานข้อมูลด้านความมั่นคงที่สำคัญ ที่มีความเชื่อมโยงและเป็นฐานข้อมูลเดียวกันของหน่วยงานความมั่นคงของประเทศ และสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานความมั่นคงในต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๒.๑ สามารถจัดตั้งระบบฐานข้อมูลกลางด้านความมั่นคงที่สำคัญเพื่อให้หน่วยงานความมั่นคงสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ร่วมกัน ตลอดจนสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานความมั่นคงในต่างประเทศได้	๒.๑ รายงานผลการจัดตั้งระบบฐานข้อมูลกลางด้านความมั่นคง ๒.๒ บันทึก (log) การเข้าใช้งานระบบฐานข้อมูลกลางด้านความมั่นคง	๒.๑ รัฐกำหนดนโยบายและให้การสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอ
ผลผลิต ๓	๓.๑ ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ และคำสั่งที่เกี่ยวข้องเพื่อให้หัวหน้าส่วนราชการในระดับพื้นที่มีอำนาจหน้าที่ในการบูรณาการการแก้ไขปัญหาความมั่นคง และการจัดระเบียบสังคมเพื่อความมั่นคงในการบริหารราชการส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น	๓.๑ หัวหน้าส่วนราชการในพื้นที่มีอำนาจหน้าที่อย่างเพียงพอในการบูรณาการการแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงและการจัดระเบียบสังคมเพื่อความมั่นคงในการบริหารราชการส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น	๓.๑ รายงานผลการปฏิบัติราชการของหัวหน้าส่วนราชการในพื้นที่ ๓.๒ แผนเผชิญเหตุของส่วนราชการในพื้นที่	๓.๑ รัฐกำหนดนโยบายและมีการแก้ไขกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง
ผลผลิต ๔	๔.๑ ปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ และคำสั่งที่เกี่ยวข้องเพื่อให้กองทัพมีขีดความสามารถปฏิบัติภารกิจสนับสนุนรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาที่สำคัญ	๔.๑ กองทัพมีอำนาจหน้าที่อย่างเพียงพอในการสนับสนุนรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาที่สำคัญของชาติ และปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน	๔.๑ รายงานผลการปฏิบัติงานของกองทัพในเรื่องดังกล่าว	๔.๑ รัฐกำหนดนโยบายและให้การสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอ

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
	ของชาติและปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้ตั้งแต่ยามปกติเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสนับสนุนการป้องกันการบุกรุกทำลายทรัพยากรธรรมชาติและป่าไม้ การสนับสนุนเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกัน การระงับยับยั้ง และการแก้ไขการก่อเหตุร้ายภายในประเทศ และการนำกำลังพลสำรองมาใช้สนับสนุนการพัฒนาประเทศและการช่วยเหลือประชาชนได้ตั้งแต่ยามปกติ	ได้ตั้งแต่ยามปกติเพิ่มมากขึ้น อาทิ การสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและป่าไม้ และการสนับสนุนเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกัน การระงับยับยั้ง และการแก้ไขการก่อเหตุร้ายภายในประเทศ เป็นต้น นอกจากนั้น กองทัพสามารถนำบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.๒๕๕๘ มาบังคับใช้เพื่อนำกำลังพลสำรองมาสนับสนุนการพัฒนาประเทศ การแก้ไขปัญหาจากภัยพิบัติ และการช่วยเหลือประชาชนได้ตั้งแต่ยามปกติ อย่างเป็นรูปธรรม		๔.๒ มีการแก้ไขกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง
ผลผลิต ๕	๕.๑ กำหนดให้มีการบริหารจัดการชายแดนที่มีเอกภาพ สามารถบูรณาการการปฏิบัติงานของหน่วยงานด้านความมั่นคงในพื้นที่ชายแดนและส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด อาชญากรรมข้ามชาติ การลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย	๕.๑ หน่วยงานความมั่นคงสามารถนำแนวทางการปฏิบัติตามแผนบริหารจัดการชายแดนด้านความมั่นคง (พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๔) มาใช้ในการพัฒนาระบบป้องกันชายแดน และการบูรณาการการปฏิบัติของหน่วยงานด้านความมั่นคงได้อย่างเป็นรูปธรรม	๕.๑ รายงานผลการประชุมคณะกรรมการบริหารจัดการชายแดน ๕.๒ รายงานผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานความมั่นคงในพื้นที่ชายแดน ๕.๓ รายงานสภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงตามแนวชายแดน	๕.๑ รัฐกำหนดนโยบายและให้การสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอ

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
	การลักลอบนำเข้าสินค้าทางการเกษตรและสิ่งผิดกฎหมายตามแนวชายแดนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๕.๒ การกระทำผิดกฎหมายในพื้นที่ชายแดนมีปริมาณที่ลดลง ๕.๓ ภัยคุกคามในพื้นที่ชายแดนมีระดับที่ลดลง		
ผลผลิต ๖	**๖. ปฏิรูปประสิทธิภาพของกลไก แผน และมาตรการในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงของชาติที่ชัดเจนและต่อเนื่อง เพื่อสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติอย่างมีดุลยภาพ** ๖.๑ ให้หน่วยงานความมั่นคงที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพิจารณากำหนดนโยบาย แผนงาน และโครงการการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมของชาติ ทั้งในระดับนโยบายและระดับหน่วยปฏิบัติ โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีความเสี่ยงด้านความมั่นคงตามแนวชายแดนและพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้	๖.๑ มีผู้แทนหน่วยงานความมั่นคงเป็นองค์ประกอบในกลไกต่าง ๆ อาทิ คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงาน ที่มีหน้าที่ร่วมพิจารณากำหนดนโยบาย แผนงาน และโครงการการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมของชาติ ทั้งในระดับนโยบายและปฏิบัติ ๖.๒ นโยบายและการดำเนินการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมของชาติมีข้อพิจารณาและการดำเนินการในมิติความมั่นคง	๖.๑ รายงานผลการประชุมของกลไกต่าง ๆ ที่กำหนดนโยบาย แผนงาน และโครงการการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมของชาติ ๖.๒ รายงานผลการดำเนินการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมของชาติ	๖.๑ รัฐกำหนดนโยบายและมีการแก้ไขกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
ผลผลิต ๗	๗.๑ กำหนดให้หน่วยงานด้านความมั่นคงมีส่วนสนับสนุนและส่งเสริมการลงทุนและการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่ตามแนวชายแดน เพื่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองในพื้นที่ และประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีทัดเทียมกับส่วนอื่นของประเทศและประเทศรอบบ้าน	๗.๑ หน่วยงานความมั่นคงมีส่วนสำคัญในการใช้ศักยภาพที่มีอยู่สนับสนุนให้พื้นที่ตามแนวชายแดนมีความปลอดภัยและสงบเรียบร้อย พร้อมสำหรับการลงทุนและพัฒนาด้านเศรษฐกิจ	๗.๑ รายงานผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานความมั่นคงในพื้นที่ชายแดน	๗.๑ รัฐกำหนดนโยบายและให้การสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอ
ผลผลิต ๘	๘.๑ กำหนดให้หน่วยงานด้านความมั่นคงมีส่วนสนับสนุนและส่งเสริมรัฐบาลเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในทุกมิติ ตามนโยบาย “ประชารัฐ” และการปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศด้วยการรวมกำลังทุกภาคส่วน ระหว่างภาครัฐ ประชาชน และภาคเอกชน ในการสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก ลดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจ และสร้างความยั่งยืนในการพัฒนาประเทศในระยะยาว	๘.๑ หน่วยงานความมั่นคงมีส่วนร่วมในการใช้ศักยภาพที่มีอยู่สนับสนุนการพัฒนาประเทศและแก้ไขปัญหาทางสังคมตามนโยบาย “ประชารัฐ”และการปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศอย่างกว้างขวาง	๘.๑ รายงานผลการสนับสนุนการพัฒนาประเทศและแก้ไขปัญหาทางสังคมตามนโยบาย “ประชารัฐ” และการปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศของหน่วยงานความมั่นคง	๘.๑ รัฐดำรงความมุ่งหมายในนโยบาย “ประชารัฐ” และให้การสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอ

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
ผลผลิต ๙	**๙. ศึกษา ทบทวน และเสนอแนะการปฏิรูปโครงสร้างองค์กรด้านความมั่นคง เพื่อให้มีความสอดคล้องและสามารถรองรับสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลง และผลกระทบทางด้านความมั่นคงที่จะเกิดขึ้น** ๙.๑ จัดให้มีกลไก หรือหน่วยงานหรือศูนย์ประสานงานรับผิดชอบในการบูรณาการการรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์ด้านความมั่นคงในระดับชาติ เพื่อมีอำนาจหน้าที่ในการอำนวยการประสานงาน และปฏิบัติการร่วมกับหน่วยงานรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์ของหน่วยงานราชการ เอกชน และหน่วยงานไซเบอร์ของต่างประเทศในทุกมิติ รวมทั้งการพิทักษ์รักษาและปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์	๙.๑ สามารถจัดตั้งหรือแปรสภาพหน่วยงานเดิมขึ้นเป็นกลไก หรือหน่วยงาน หรือศูนย์ประสานงานรับผิดชอบการรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์ด้านความมั่นคงในระดับชาติในทุกมิติ รวมทั้งการพิทักษ์รักษา และปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์	๙.๑ รายงานผลการจัดตั้งศูนย์ประสานงานรับผิดชอบการรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์ด้านความมั่นคงในระดับชาติ ๙.๒ รายงานผลการปฏิบัติงานของศูนย์ประสานงานฯ	๙.๑ รัฐกำหนดนโยบายและให้การสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอ
ผลผลิต ๑๐	๑๐.๑ ปรับปรุงให้โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) มีความเหมาะสมกับภาระงาน มีจำนวนบุคลากรที่เพียงพอ มีขีดความสามารถในการปฏิบัติงานอย่าง	๑๐.๑ กอ.รมน.ได้รับการปรับปรุงโครงสร้างและอำนาจหน้าที่และระบบบริหารจัดการให้มีความเหมาะสมกับภาระงานและบุคลากรของ กอ.รมน. สามารถปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสามารถ	๑๐.๑ รายงานผลการปรับปรุงโครงสร้างของ กอ.รมน. ๑๐.๒ รายงานผลการปฏิบัติงานของ กอ.รมน.	๑๐.๑ รัฐกำหนดนโยบายและให้การสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอ ๑๐.๒ หน่วยงานความมั่นคงให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานของ กอ.รมน. อย่างแข็งขัน

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
	ต่อเนื่อง และสามารถบูรณาการการปฏิบัติของหน่วยงานด้านความมั่นคงในการรับมือกับภัยคุกคามของชาติได้ในทุกมิติและมีประสิทธิภาพ	บูรณาการการปฏิบัติของหน่วยงานด้านความมั่นคงในการรับมือกับภัยคุกคามของชาติได้ในทุกมิติและมีประสิทธิภาพ		
ผลผลิต ๑๑	๑๑.๑ ยกระดับศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) ในฐานะจากเดิมที่มีสถานะเป็น “ศูนย์ประสานการปฏิบัติรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล” ให้เป็น “ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล” ซึ่งจะมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล รวมทั้งการบูรณาการการปฏิบัติของหน่วยงานทางทะเลที่เกี่ยวข้อง	๑๑.๑ ร่าง พ.ร.บ.การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ... ผ่านความเห็นชอบจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และมีผลบังคับใช้ส่งผลทำให้ ศรชล. เป็นหน่วยงานความมั่นคงในระดับศูนย์อำนวยการในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ที่มีอำนาจหน้าที่อย่างเพียงพอในการบูรณาการการปฏิบัติของหน่วยงานทางทะเลที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๑๑.๑ การประกาศใช้ พ.ร.บ.การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. .... ๑๑.๒ รายงานผลการปฏิบัติงานของ ศรชล.	๑๑.๑ สภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ความเห็นชอบ ร่าง พ.ร.บ.การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. .... ๑๑.๒ รัฐกำหนดนโยบายและให้การสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอ
ผลผลิต ๑๒	๑๒.๑ ปรับปรุงโครงสร้างและอำนาจหน้าที่องค์กร และการบริหารจัดการในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อให้เกิดการบูรณาการงานด้านความมั่นคงและงานด้านการ	๑๒.๑ กอ.รมน. และ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ได้รับการปรับปรุงโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ และระบบบริหารจัดการให้มีความเหมาะสมและเกื้อกูล	๑๒.๑ รายงานผลการปรับปรุงโครงสร้าง กอ.รมน. และ ศอ.บต. ๑๒.๒ รายงานผลการปฏิบัติงานของ กอ.รมน. และ ศอ.บต.	๑๒.๑ รัฐกำหนดนโยบายและให้การสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอ

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
	พัฒนาอย่างมีเอกภาพ อันส่งผลให้เกิดความมั่นคงและมั่งคั่งอย่างยั่งยืนในระดับพื้นที่	ซึ่งกันและกัน อันส่งผลให้เกิดการบูรณาการงานด้านความมั่นคงและงานพัฒนาอย่างแท้จริง		๑๒.๒ มีการแก้ไขกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง
ผลผลิต ๑๓	๑๓.๑ จัดให้มีกลไก หรือหน่วยงาน หรือศูนย์ประสานงาน ที่มีหน้าที่ในการส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและต่างประเทศ เพื่อมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ต้นเหตุ อาทิ การขจัดแหล่งผลิต การระงับยับยั้งการเคลื่อนย้ายสารตั้งต้น	๑๓.๑ สามารถจัดตั้งกลไก หรือหน่วยงาน หรือศูนย์ประสานงาน ในการส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและต่างประเทศ เพื่อมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ต้นเหตุได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๑๓.๑ รายงานผลการจัดตั้งกลไก หรือหน่วยงาน หรือศูนย์ประสานงาน ในการส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและต่างประเทศ ๑๓.๒ รายงานผลการปฏิบัติงานของกลไก หรือหน่วยงาน หรือศูนย์ประสานงาน ในการส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและต่างประเทศ	๑๓.๑ รัฐกำหนดนโยบายและให้การสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอ ๑๓.๒ ได้รับความร่วมมือจากประเทศเพื่อนบ้านและต่างประเทศ
ผลผลิต ๑๔	๑๔.๑ ศึกษาและทบทวนโครงสร้างองค์กรการบริหารจัดการด้านความมั่นคงในภาพรวม	๑๔.๑ ได้ผลการศึกษาโครงสร้างองค์กรการบริหารจัดการด้านความมั่นคง ๑๔.๒ ได้ข้อเสนอในการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรการบริหารจัดการด้านความมั่นคงในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ	๑๔.๑ รายงานการศึกษาและทบทวนโครงสร้างองค์กรการบริหารจัดการด้านความมั่นคงในภาพรวม	๑๔.๑ รัฐกำหนดนโยบายและมีการแก้ไขกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๒) ตัวชี้วัด วิธีตรวจวัด และเงื่อนไขความสำเร็จของแผนปฏิรูป ด้านเศรษฐกิจ

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means Of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
ผลผลิต ๑	**ด้านเศรษฐกิจ** **มาตรา ..** ๑.๑ ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมั่นคงและยั่งยืน เพื่อก้าวสู่การเป็นประเทศที่มีรายได้สูง โดยการขจัดอุปสรรคและเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลก โดยเฉพาะการเพิ่มขีดความสามารถของอุตสาหกรรมหลัก เสริมสร้างอุตสาหกรรมใหม่ และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ ส่งเสริมให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกลุ่มเศรษฐกิจต่าง ๆ อย่างยั่งยืน โดยมีภูมิคุ้มกันที่ดี การปฏิรูปกฎหมายแข่งขันทางการค้า เพื่อให้การแข่งขันที่เป็นธรรมภายในประเทศ รวมทั้งป้องกันมิให้ผู้ประกอบการใช้อำนาจเหนือตลาด ทำลายผู้ประกอบการรายย่อยโดยไม่เป็นธรรม ในกรณีที่จำเป็นต้องมีการผูกขาด รัฐต้องกำกับดูแลเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย การสร้างสังคมผู้ประกอบการ และการพัฒนาภาคบริการการท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืนและมีบทบาทในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญ	๑.๑ รายได้ประชาชาติต่อคนต่อปี ๑.๒ อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศจากการจัดอันดับโดย WEF (World Economic Forum) และ IMD (International Institute for Management Development) ๑.๓ อันดับความยาก-ง่ายในการประกอบธุรกิจ (Ease of Doing Business) ๑.๔ อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันในการเดินทางและท่องเที่ยวจากการจัดอันดับโดย WEF	๑.๑ รายได้ประชาชาติต่อคนต่อปีต้องสูงขึ้นทุกปี ๑.๒ เทียบอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันในปี ๒๕๖๐ (อนาคต) กับปี ๒๕๕๙ (ปัจจุบัน) ในรายงานการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของ WEF และ IMD ๑.๓ เทียบอันดับความยาก-ง่ายในการประกอบธุรกิจในปี ๒๕๖๐ (อนาคต) กับปี ๒๕๕๙ (ปัจจุบัน) ในรายงานการจัดอันดับการอำนวยความสะดวกผู้ประกอบการในการดำเนินธุรกิจ ๑.๔ เทียบอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการเดินทางและท่องเที่ยวในปี ๒๕๖๐ (อนาคต) กับปี ๒๕๕๙ (ปัจจุบัน) ในรายงานการจัดอับดับขีดความสามารถในการแข่งขันของ WEF	๑.๑ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ ๑.๒ การเพิ่มขีดความสามารถอุตสาหกรรมสาขาหลัก ๑.๓ การปฏิรูปกฎหมายแข่งขันทางการค้า ๑.๔ การสร้างสังคมผู้ประกอบการ ๑.๕ การพัฒนาด้านการท่องเที่ยว ๑.๖ การปฏิรูประบบกฎหมายและกฎระเบียบ เกี่ยวกับการท่องเที่ยว

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means Of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
ผลผลิต ๒ (Output)	๒.๑ ส่งเสริมเศรษฐกิจที่เป็นธรรม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ ควบคู่กับการเพิ่มความมั่นคงทางรายได้ให้ทั่วถึง เสมอภาค และยั่งยืน โดยสนับสนุนให้มีโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจอย่างทั่วถึงเพื่อให้กระจายความเจริญออกไปสู่ภูมิภาค การปฏิรูประบบการเงินฐานราก จัดตั้งสถาบันการเงินชุมชน เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงินและเสริมสร้างความเข้มแข็งของการเงินฐานราก สนับสนุนการเกษตรสมัยใหม่และการเกษตรเชิงนิเวศ ปฏิรูปการรักษาเสถียรภาพราคาและคุณภาพของสินค้าเกษตร รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาเกษตรอินทรีย์ เพื่อลดการใช้สารเคมี รักษาและส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนวิถีไทย ผลักดันให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ โดยสนับสนุนวิสาหกิจเพื่อสังคมและวิสาหกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสร้างกลไกเพิ่มโอกาสในการทำงานและการประกอบอาชีพของประชาชน	๒.๑ ค่าสัมประสิทธิ์จีนี่ (Gini Coefficient) หรือค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค ๒.๒ จำนวนผู้ทำประกันภัยการเกษตร ๒.๓ จำนวนคนจนและช่องว่างระหว่างคนรวยและคนจน	๒.๑ เทียบค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคปี ๒๕๖๐ (อนาคต) กับปี ๒๕๕๙ (ปัจจุบัน) หากค่าเข้าใกล้ร้อยละ ๑๐๐ แสดงว่ามีความเหลื่อมล้ำทางรายได้เพิ่มขึ้น แต่หากเข้าใกล้ร้อยละ ๐ แสดงว่ามีความเหลื่อมล้ำทางรายได้ลดลง ๒.๒ จำนวนผู้ทำประกันภัยการเกษตรต้องเพิ่มขึ้นทุกปี ๒.๓ จำนวนคนจนและช่องว่างระหว่างคนรวยและคนจนต้องลดลง	๒.๑ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ ๒.๒ การปฏิรูประบบเกษตรพันธสัญญาให้เป็นธรรม ร่าง พ.ร.บ. ส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญาที่เป็นธรรม ๒.๓ การปฏิรูปการประกันภัยการเกษตร ๒.๔ การปฏิรูประบบการออมเพื่อการชราภาพ ๒.๕ การปฏิรูปการให้ความรู้ทางการเงินขั้นพื้นฐานแก่ประชาชน ๒.๖ แนวทางการปฏิรูประบบการเงินฐานรากและร่างพระราชบัญญัติสถาบันการเงินชุมชน ๒.๗ ธนาคารที่ดิน และร่าง พ.ร.บ. ธนาคารที่ดิน

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means Of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
ผลผลิต ๓	๓.๑ ส่งเสริมเศรษฐกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยการผลักดันให้การผลิตสินค้าและบริการสามารถแข่งขันได้ในตลาดโลกภายใต้บริบทของมาตรฐานสิ่งแวดล้อมในระดับสากล ตลอดจนแสวงหาและใช้เครื่องมือทางการเงินและการคลัง เพื่อให้เกิดความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ	๓.๑ ปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ๓.๒ จำนวนวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมที่จดทะเบียนใหม่ ๓.๓ สัดส่วนของเกษตรอินทรีย์ในผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ๓.๔ การตรวจวัดความโปร่งใสของน้ำ (Transparency) ของแม่น้ำสายหลัก	๓.๑ ปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ต้องลดลงทุกปี ๓.๒ จำนวนวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมที่จดทะเบียนใหม่ควรเพิ่มขึ้นทุกปี ๓.๓ สัดส่วนของเกษตรอินทรีย์ในผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ต้องเพิ่มขึ้นทุกปี ๓.๔ ความสามารถของแสงที่ส่องผ่านลงไปในน้ำของแม่น้ำสายหลักต้องลึกลงทุกปี	๓.๑ การปฏิรูปเกษตรเชิงนิเวศน์เพื่อสิ่งแวดล้อม ๓.๒ การปฏิรูปกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเกษตรอินทรีย์ ๓.๓ การปฏิรูปภาษีและสนับสนุนงบประมาณเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม
ผลผลิต ๔	๔.๑ ส่งเสริมเศรษฐกิจกระแสใหม่ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในอนาคต โดยเปลี่ยนผ่านประเทศให้มีความสามารถในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม เทคโนโลยี และมูลค่าเพิ่มให้มากขึ้น รวมทั้งการปฏิรูปเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจดิจิทัล เศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม เศรษฐกิจเพื่อสังคม เศรษฐกิจผู้สูงวัย ระบบทรัพย์สินทางปัญญา พัฒนาและส่งเสริมผู้ประกอบการรายใหม่จากเทคโนโลยีและนวัตกรรม ผลักดันเทคโนโลยีทางด้านการเงิน	๔.๑ อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เฉพาะด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม จากการจัดอันดับโดย WEF (World Economic Forum) และ IMD (International Institute for Management Development) ๔.๒ งบประมาณรายจ่ายด้านการวิจัยและพัฒนา (R&D) ต่อ GDPในงบประมาณรายจ่ายประจำปีซึ่งจัดทำโดยสำนักงบประมาณ	๔.๑ เทียบอันดับขีดความสามารถในการแข่งขัน เฉพาะด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม ในปี ๒๕๖๐ (อนาคต) กับปี ๒๕๕๙ (ปัจจุบัน) ในรายงานการจัดอับดับขีดความสามารถในการแข่งขันของ WEF และ IMD ๔.๒ เพิ่มงบประมาณรายจ่ายด้านการวิจัยและพัฒนา (R&D) ในงบประมาณรายจ่ายประจำปีซึ่งจัดทำโดยสำนักงบประมาณให้ได้	๔.๑ การปฏิรูปเศรษฐกิจชีวภาพ (Bio Economy) ๔.๒ การปฏิรูประบบเศรษฐกิจเพื่อสังคม (Social Economy) ๔.๓ การปฏิรูปเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ และเชิงวัฒนธรรม (Creative and Cultural Economy) ๔.๔ การปฏิรูปเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy)

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means Of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
		๔.๓ จำนวนวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจกระแสใหม่ที่จดทะเบียนใหม่	ร้อยละ ๑ ต่อ GDP ๔.๓ จำนวนวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจกระแสใหม่ที่จดทะเบียนใหม่ควรเพิ่มขึ้นทุกปี	๔.๕ การปฏิรูประบบทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Property System) ๔.๖ การปฏิรูปเศรษฐกิจผู้สูงวัย ๔.๗ การปฏิรูปการพัฒนาและส่งเสริมผู้ประกอบการรายใหม่จากเทคโนโลยีและนวัตกรรม (Tech Startup) ๔.๘ การปฏิรูปฟินเทค (Fin Tech)
ผลผลิต ๕	๕.๑ รักษาวินัยและความยั่งยืนทางการเงินและการคลัง และการบริหารทรัพย์สินของรัฐอย่างเคร่งครัด เพื่อให้ฐานะทางการเงินการคลังของรัฐมีเสถียรภาพและมั่นคงอย่างยั่งยืน อีกทั้งเป็นรากฐานในการพัฒนาประเทศต่อไป โดยการจัดให้มีการปฏิรูประบบและโครงสร้างภาษีอากร การปฏิรูประบบงบประมาณและการคลังท้องถิ่น ระบบการออมเพื่อการชราภาพ การให้ความรู้ทางการเงินขั้นพื้นฐานแก่ประชาชน จัดตั้งสถาบันวิเคราะห์งบประมาณประจำรัฐสภา สถาบันการเงินชุมชน ธนาคารที่ดินการกำกับดูแลและสร้างกลไกเพื่อส่งเสริม	๕.๑ รายได้รัฐบาลต่อ GDP ๕.๒ จำนวนคนและวิสาหกิจที่เข้าระบบการจัดเก็บภาษี ๕.๓ กรอบความยั่งยืนทางการคลัง ได้แก่ หนี้สาธารณะต่อ GDP งบลงทุนต่องบประมาณ และภาระหนี้ต่องบประมาณ ๕.๔ สถานะทางการเงินของสหกรณ์	๕.๑ เทียบรายได้รัฐบาลไม่ควรต่ำกว่าร้อยละ ๑๕ ต่อ GDP ๕.๒ เทียบจำนวนฐานผู้เสียภาษีที่ควรจะเพิ่มขึ้นทุกปี ๕.๓ หนี้สาธารณะต่อ GDP ไม่เกินร้อยละ ๖๐ งบลงทุนต่องบประมาณไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒๕ และภาระหนี้ต่องบประมาณไม่เกินร้อยละ ๑๕	๕.๑ การปฏิรูประบบและโครงสร้างภาษีอากร ๕.๒ การปฏิรูประบบงบประมาณ ๕.๓ การปฏิรูประบบสหกรณ์ออมทรัพย์และเครดิตยูเนียน

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means Of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
	ธุรกิจการเงินของสหกรณ์ รวมถึงการให้มีเกษตรพันธสัญญา ที่เป็นธรรม และการประกันภัยการเกษตรเพื่อความมั่นคงและยั่งยืนทางรายได้ของเกษตรกร		๕.๔ สินเชื่อและหนี้เสียของสหกรณ์อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมกับสหกรณ์แต่ละแห่ง	

๒.๓.๓ ตัวอย่าง ผลลัพธ์ที่คาดหวัง (Expected Outcome) หรือผลสัมฤทธิ์ของผลผลิต (Output) ของประเด็นปฏิรูป

๑) ผลลัพธ์ที่คาดหวัง (Expected Outcome) หรือผลสัมฤทธิ์ของผลผลิต (Output) ของประเด็นปฏิรูป ด้านความมั่นคง

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง (Expected Outcome) หรือผลสัมฤทธิ์ของผลผลิต (Output) ตามร่างมาตรา ๒๕๙ ของรัฐธรรมนูญฯ

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๗															
ผลลัพธ์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (...) ด้านความมั่นคง	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการ และลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการ และลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการ และลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
(๑) พัฒนาระบบงานด้านการข่าวของประเทศให้มีความทันสมัย เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน โดยมุ่งเน้นการพัฒนางานด้านการข่าวภาครัฐไปสู่งานด้านการข่าวภาคประชาชน รวมทั้งการสร้างความตระหนักรู้ภัยด้านความมั่นคงให้กับสังคมไทย และความจำเป็นที่ประชาชน ภาคเอกชน ต้องมีส่วนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐในการปกป้องสถาบัน ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์	๕ ปี ที่ ๑	*		*		*		*		*		*		
	๕ ปี ที่ ๒	**		**		**		**		**		**		
	๕ ปี ที่ ๓	***		***		***		***		***		***		
	๕ ปี ที่ ๔	***		***		***		***		***		***		

ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (...) ด้านความมั่นคง	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
(๒) จัดให้มีฐานข้อมูลด้านความมั่นคงที่สำคัญที่มีความเชื่อมโยงและเป็นฐานข้อมูลเดียวกันของหน่วยงานความมั่นคงของประเทศ และสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานความมั่นคงในต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๕ ปี ที่ ๑	*		*		*		*		*		*		
	๕ ปี ที่ ๒	**		**		**		**		**		**		
	๕ ปี ที่ ๓	***		***		***		***		***		***		
	๕ ปี ที่ ๔	***		***		***		***		***		***		

ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (...) ด้านความมั่นคง	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
(๓) ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎระเบียบ และคำสั่งที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หัวหน้าส่วนราชการในระดับพื้นที่มีอำนาจหน้าที่ในการบูรณาการการแก้ไขปัญหาความมั่นคง และการจัดระเบียบสังคมเพื่อความมั่นคงในการบริหารราชการส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น	๕ ปี ที่ ๑	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
	๕ ปี ที่ ๒	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**
	๕ ปี ที่ ๓	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***
	๕ ปี ที่ ๔	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***

ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (...) ด้านความมั่นคง	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการ และลดทุจริต คอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการ และลดทุจริต คอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการ และลดทุจริต คอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
(๔) ปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ และคำสั่งที่เกี่ยวข้องเพื่อให้กองทัพมีขีดความสามารถปฏิบัติภารกิจสนับสนุนรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาที่สำคัญของชาติและปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้ตั้งแต่ยามปกติเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสนับสนุนการป้องกันการบุกรุกทำลายทรัพยากรธรรมชาติและป่าไม้ การสนับสนุนเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกัน การระงับยับยั้ง และการแก้ไขการก่อเหตุร้ายภายในประเทศ และการนำกำลังพลสำรองมาใช้สนับสนุนการพัฒนาประเทศและการช่วยเหลือประชาชนได้ตั้งแต่ยามปกติ	๕ ปี ที่ ๑	*		*		*		*		*		*		
	๕ ปี ที่ ๒	**		**		**		**		**		**		
	๕ ปี ที่ ๓	***		***		***		***		***		***		
	๕ ปี ที่ ๔	***		***		***		***		***		***		

ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (...) ด้านความมั่นคง	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
(๕) กำหนดให้มีการบริหารจัดการชายแดนที่มีเอกภาพ สามารถบูรณาการการปฏิบัติงานของหน่วยงานด้านความมั่นคงในพื้นที่ชายแดนและส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด อาชญากรรมข้ามชาติ การลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย การลักลอบนำเข้าสินค้าทางการเกษตร และสิ่งผิดกฎหมายตามแนวชายแดน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๕ ปี ที่ ๑	*		*		*		*		*		*		
	๕ ปี ที่ ๒	**		**		**		**		**		**		
	๕ ปี ที่ ๓	***		***		***		***		***		***		
	๕ ปี ที่ ๔	***		***		***		***		***		***		

ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (...) ด้านความมั่นคง	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการ และลดทุจริต คอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการ และลดทุจริต คอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการ และลดทุจริต คอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
(๖) ให้หน่วยงานความมั่นคงที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพิจารณากำหนดนโยบาย แผนงาน และโครงการการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมของชาติ ทั้งในระดับนโยบายและระดับหน่วยปฏิบัติ โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีความเสี่ยงด้านความมั่นคงตามแนวชายแดนและพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้	๕ ปี ที่ ๑	*		*	*	*		*	*	*		*	*	
	๕ ปี ที่ ๒	**		**	**	**		**	**	**		**	**	
	๕ ปี ที่ ๓	***		***	***	***		***	***	***		***	***	
	๕ ปี ที่ ๔	***		***	***	***		***	***	***		***	***	

ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (...) ด้านความมั่นคง	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการ และลดทุจริต คอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการ และลดทุจริต คอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการ และลดทุจริต คอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
(๗) กำหนดให้หน่วยงานด้านความมั่นคงมีส่วนสนับสนุนและส่งเสริมการลงทุนและการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่ตามแนวชายแดน เพื่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองในพื้นที่ และประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีทัดเทียมกับส่วนอื่นของประเทศและประเทศรอบบ้าน	๕ ปี ที่ ๑	*		*	*	*		*	*	*		*	*	
	๕ ปี ที่ ๒	**		**	**	**		**	**	**		**	**	
	๕ ปี ที่ ๓	***		***	***	***		***	***	***		***	***	
	๕ ปี ที่ ๔	***		***	***	***		***	***	***		***	***	
(๘) กำหนดให้หน่วยงานด้านความมั่นคงมีส่วนสนับสนุนและส่งเสริมรัฐบาลเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในทุกมิติ ตามนโยบาย "ประชารัฐ" และการปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศ ด้วยการรวมกำลังทุกภาคส่วนระหว่างภาครัฐ ประชาชน และภาคเอกชน ในการสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก ลดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจ และสร้างความยั่งยืนในการพัฒนาประเทศในระยะยาว	๕ ปี ที่ ๑	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
	๕ ปี ที่ ๒	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**
	๕ ปี ที่ ๓	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***
	๕ ปี ที่ ๔	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***

ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (...) ด้านความมั่นคง	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการ และลดทุจริต คอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการ และลดทุจริต คอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการ และลดทุจริต คอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
(๙) จัดให้มีกลไก หรือหน่วยงาน หรือศูนย์ประสานงานรับผิดชอบในการบูรณาการการรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์ด้านความมั่นคงในระดับชาติ เพื่อมีอำนาจหน้าที่ในการอำนวยการ ประสานงาน และปฏิบัติการร่วมกับหน่วยงานรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์ของหน่วยงานราชการ เอกชน และหน่วยงานไซเบอร์ของต่างประเทศในทุกมิติ รวมทั้งการพิทักษ์รักษา และปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์	๕ ปี ที่ ๑	*		*		*		*		*		*		
	๕ ปี ที่ ๒	**		**		**		**		**		**		
	๕ ปี ที่ ๓	***		***		***		***		***		***		
	๕ ปี ที่ ๔	***		***		***		***		***		***		

ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (...) ต้านความมั่นคง	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความ โปร่งใสการ เข้าถึง ข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริต คอรัปชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกัน ทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความ โปร่งใสการ เข้าถึง ข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริต คอรัปชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกัน ทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความ โปร่งใสการ เข้าถึง ข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริต คอรัปชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกัน ทางสังคม	
(๑๐) ปรับปรุงให้โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) มีความเหมาะสมกับภาระงาน มีจำนวนบุคลากรที่เพียงพอ มีขีดความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง และสามารถบูรณาการการปฏิบัติของหน่วยงานด้านความมั่นคงในการรับมือกับภัยคุกคามของชาติได้ในทุกมิติและมีประสิทธิภาพ	๕ ปี ที่ ๑	*		*		*		*		*		*		
	๕ ปี ที่ ๒	**		**		**		**		**		**		
	๕ ปี ที่ ๓	***		***		***		***		***		***		
	๕ ปี ที่ ๔	***		***		***		***		***		***		

ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (...) ด้านความมั่นคง	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลดทุจริต คอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลดทุจริต คอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลดทุจริต คอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
(๑๑) ยกระดับศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) ในฐานะจากเดิมที่มีสถานะเป็น "ศูนย์ประสานการปฏิบัติรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล" ให้เป็น "ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล" ซึ่งจะมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล รวมทั้งการบูรณาการการปฏิบัติของหน่วยงานทางทะเลที่เกี่ยวข้อง	๕ ปี ที่ ๑	*		*		*		*		*		*		
	๕ ปี ที่ ๒	**		**		**		**		**		**		
	๕ ปี ที่ ๓	***		***		***		***		***		***		
	๕ ปี ที่ ๔	***		***		***		***		***		***		
(๑๒) ปรับปรุงโครงสร้างและอำนาจหน้าที่องค์กร และการบริหารจัดการในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อให้เกิดการบูรณาการงานด้านความมั่นคงและงานด้านการพัฒนาอย่างมีเอกภาพ อันส่งผลให้เกิดความมั่นคงและมั่งคั่งอย่างยั่งยืนในระดับพื้นที่	๕ ปี ที่ ๑	*		*	*	*		*	*	*		*	*	
	๕ ปี ที่ ๒	**		**	**	**		**	**	**		**	**	
	๕ ปี ที่ ๓	***		***	***	***		***	***	***		***	***	
	๕ ปี ที่ ๔	***		***	***	***		***	***	***		***	***	

ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (...) ด้านความมั่นคง	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการ และลดทุจริต คอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการ และลดทุจริต คอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการ และลดทุจริต คอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
(๑๓) จัดให้มีกลไก หรือหน่วยงาน หรือศูนย์ประสานงาน ที่มีหน้าที่ในการส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและต่างประเทศ เพื่อมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ต้นเหตุ อาทิ การขจัดแหล่งผลิต การระงับยับยั้งการเคลื่อนย้ายสารตั้งต้น	๕ ปี ที่ ๑	*		*		*		*		*		*		
	๕ ปี ที่ ๒	**		**		**		**		**		**		
	๕ ปี ที่ ๓	***		***		***		***		***		***		
	๕ ปี ที่ ๔	***		***		***		***		***		***		
(๑๔) ศึกษาและทบทวนโครงสร้างองค์กรการบริหารจัดการด้านความมั่นคงในภาพรวม	๕ ปี ที่ ๑	*		*		*		*		*		*		
	๕ ปี ที่ ๒	**		**		**		**		**		**		
	๕ ปี ที่ ๓	***		***		***		***		***		***		
	๕ ปี ที่ ๔	***		***		***		***		***		***		

หมายเหตุ : *** หมายถึง ให้ผลเชิงบวกสูงมาก ** หมายถึง ให้ผลเชิงบวกสูง * หมายถึง ให้ผลเชิงบวก

๒) ผลลัพธ์ที่คาดหวัง (Expected Outcome) หรือผลสัมฤทธิ์ของผลผลิต (Output) ของประเด็นปฏิรูป ด้านเศรษฐกิจ

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง (Expected Outcome) หรือผลสัมฤทธิ์ของผลผลิต (Output) ตามร่างมาตรา ๒๕๙ ของรัฐธรรมนูญฯ

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๗														
ผลลัพธ์ / ผลผลิต / ด้านเศรษฐกิจ มาตรา ...	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และหัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชั่น	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชั่น	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชั่น	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
(๑) ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมั่นคงและยั่งยืน เพื่อก้าวสู่การเป็นประเทศที่มีรายได้สูง โดยการขจัดอุปสรรคและเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลก โดยเฉพาะการเพิ่มขีดความสามารถของอุตสาหกรรมหลัก เสริมสร้างอุตสาหกรรมใหม่ และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ ส่งเสริมให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกลุ่มเศรษฐกิจต่าง ๆ อย่างยั่งยืน โดยมีกฎมิคุ้มกันที่ดี การปฏิรูปกฎหมายแข่งขันทางการค้า เพื่อให้การแข่งขันที่เป็นธรรมภายในประเทศ รวมทั้งป้องกันมิให้ผู้ประกอบการใช้อำนาจเหนือตลาด ทำลายผู้ประกอบการรายย่อยโดยไม่เป็นธรรม ในกรณีที่จำเป็นต้องมีการผูกขาด รัฐต้องกำกับดูแลเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย การสร้างสังคมผู้ประกอบการ และการพัฒนาภาคบริการการท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืนและมีบทบาทในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญ	๕ ปี ที่ ๑	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
	๕ ปี ที่ ๒	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	
	๕ ปี ที่ ๓	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๔	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	

ผลลัพธ์ / ผลผลิต / ด้านเศรษฐกิจ มาตรา ...	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และหัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
๒) ส่งเสริมเศรษฐกิจที่เป็นธรรม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ ควบคู่กับการเพิ่มความมั่นคงทางรายได้ให้ทั่วถึง เสมอภาค และยั่งยืน โดยสนับสนุนให้มีโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจอย่างทั่วถึงเพื่อให้กระจายความเจริญออกไปสู่ภูมิภาค การปฏิรูประบบการเงินฐานราก จัดตั้งสถาบันการเงินชุมชน เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงินและเสริมสร้างความเข้มแข็งของการเงินฐานราก สนับสนุนการเกษตรสมัยใหม่และการเกษตรเชิงนิเวศ ปฏิรูปการรักษาเสถียรภาพราคาและคุณภาพของสินค้าเกษตร รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาเกษตรอินทรีย์ เพื่อลดการใช้สารเคมี รักษาและส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนวิถีไทย ผลักดันให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ โดยสนับสนุนวิสาหกิจเพื่อสังคมและวิสาหกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสร้างกลไกเพิ่มโอกาสในการทำงานและการประกอบอาชีพของประชาชน	๕ ปี ที่ ๑				**				**				**	
	๕ ปี ที่ ๒				***				***				***	
	๕ ปี ที่ ๓				***				***				***	
	๕ ปี ที่ ๔				***				***				***	

ผลลัพธ์ / ผลผลิต / ด้านเศรษฐกิจ มาตรา ...	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และหัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
(๓) ส่งเสริมเศรษฐกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยการผลักดันให้การผลิตสินค้าและบริการสามารถแข่งขันได้ในตลาดโลกภายใต้บริบทของมาตรฐานสิ่งแวดล้อมในระดับสากล ตลอดจนแสวงหาและใช้เครื่องมือทางการเงินและการคลัง เพื่อให้เกิดความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ	๕ ปี ที่ ๑	*		*		*		*		*		*		
	๕ ปี ที่ ๒	**		**		**		**		**		**		
	๕ ปี ที่ ๓	***		***		***		***		***		***		
	๕ ปี ที่ ๔	***		***		***		***		***		***		
(๔) ส่งเสริมเศรษฐกิจกระแสใหม่ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในอนาคต โดยเปลี่ยนผ่านประเทศให้มีความสามารถในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม เทคโนโลยี และมูลค่าเพิ่มให้มากขึ้น รวมทั้งการปฏิรูปเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจดิจิทัล เศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม เศรษฐกิจเพื่อสังคม เศรษฐกิจผู้สูงวัย ระบบทรัพย์สินทางปัญญา พัฒนาและส่งเสริมผู้ประกอบการรายใหม่จากเทคโนโลยีและนวัตกรรม ผลักดันเทคโนโลยีทางด้านการเงิน	๕ ปี ที่ ๑	*	*			*	*			*	*			
	๕ ปี ที่ ๒	**	**			**	**			**	**			
	๕ ปี ที่ ๓	***	***			***	***			***	***			
	๕ ปี ที่ ๔	***	***			***	***			***	***			

ผลลัพธ์ / ผลผลิต / ด้านเสรษฐกิจ มาตรา ...	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และหัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ/ละดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอน กระบวนการ และลดทุจริต คอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/ละดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอน กระบวนการ และลดทุจริต คอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/ละดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอน กระบวนการ และลดทุจริต คอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
(๕) รักษาวินัยและความยั่งยืนทางการเงินและการคลัง และการบริหารทรัพย์สินของรัฐอย่างเคร่งครัด เพื่อให้ฐานะทางการเงินการคลังของรัฐมีเสถียรภาพและมั่นคงอย่างยั่งยืน อีกทั้งเป็นรากฐานในการพัฒนาประเทศต่อไป โดยการจัดให้มีการปฏิรูประบบและโครงสร้างภาษีอากร การปฏิรูประบบงบประมาณและการคลังท้องถิ่น ระบบการออมเพื่อการชราภาพ การให้ความรู้ทางการเงินขั้นพื้นฐานแก่ประชาชน จัดตั้งสถาบันวิเคราะห์งบประมาณประจำรัฐสภา สถาบันการเงินชุมชน ธนาคารที่ดิน การกำกับดูแลและสร้างกลไกเพื่อส่งเสริมธุรกิจการเงินของสหกรณ์ รวมถึงการให้มีเกษตรพันธสัญญา ที่เป็นธรรม และการประกันภัยการเกษตรเพื่อความมั่นคงและยั่งยืนทางรายได้ของเกษตรกร	๕ ปี ที่ ๑	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
	๕ ปี ที่ ๒	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	
	๕ ปี ที่ ๓	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๔	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	

หมายเหตุ : *** หมายถึง ให้ผลเชิงบวกสูงมาก ** หมายถึง ให้ผลเชิงบวกสูง * หมายถึง ให้ผลเชิงบวก

๒.๔ ข้อเสนอแนะแนวทางการเพิ่มเติมประเด็นการปฏิรูปประเทศ โดยกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ

คณะกรรมการได้มีข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินการปฏิรูปโดยแนวทางในการพิจารณากำหนดประเด็นปฏิรูปประเทศเพิ่มเติมจากมาตรา ๒๕๘ อาจพิจารณาได้ใน ๒ แนวทาง ดังต่อไปนี้

๒.๔.๑ <u>แนวทางที่ ๑</u> พิจารณากำหนดประเด็นการปฏิรูปประเทศที่จะเพิ่มเติมในกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศไว้เลย โดยอาจพิจารณาบัญญัติแยกจากมาตรา ๒๕๘

๒.๔.๒ <u>แนวทางที่ ๒</u> ให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรกลางการปฏิรูปประเทศ ที่จะเกิดขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พิจารณาเพิ่มเติมประเด็นการปฏิรูปประเทศ ตามเหตุผล ความจำเป็น และความเหมาะสมของสถานการณ์

นอกจากนั้น เพื่อให้การปฏิรูปประเทศ เกิดความเชื่อมโยงกับการดำเนินการของหน่วยงานที่ดำเนินการศึกษา เสนอแนะในด้านนี้มาก่อน ดังนั้นอาจกำหนดให้เป็นหน้าที่ อำนาจขององค์กรกลางการปฏิรูปประเทศ พิจารณานำประเด็นที่ผ่านการพิจารณาจากสภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) หรือสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) มาคัดกรองว่าเรื่องใด สมควรหรือมีเหตุผลความจำเป็นที่ต้องกำหนดเป็นประเด็นการปฏิรูปเพิ่มเติม จากนั้นจึงนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา กำหนดเป็นแนวทางปฏิรูปประเทศต่อไป โดยแนวทางนี้ถือเป็นแนวทางที่จะทำให้เกิดการถ่วงดุล (Check and Balance) ได้เป็นอย่างดีระหว่าง “องค์กรกลางการปฏิรูปประเทศ” กับ “องค์กรฝ่ายบริหาร” และ**ทำให้ทั้งสองฝ่ายได้ร่วมกันแสดงศักยภาพและร่วมกันผลักดันให้การปฏิรูปประเทศขับเคลื่อนไปได้อย่างสมดุล** ซึ่งแนวทางดังกล่าวนี้ ถือเป็นแนวทางเดียวกันกับมาตรา ๑๕๓ วรรคสอง แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ที่มีหลักการว่า กรณีที่อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง หรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร ภายหลังจากการเลือกตั้งให้รัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร หรือวุฒิสภา พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม หรือร่างพระราชบัญญัติที่รัฐสภายังมิได้ให้ความเห็นชอบต่อไปได้ (โดยไม่ต้องนำร่างกฎหมายนั้นกลับไปเริ่มต้นพิจารณาใหม่) ถ้าคณะรัฐมนตรีร้องขอภายในหกสิบวันนับแต่วันเรียกประชุมรัฐสภาครั้งแรก และรัฐสภามีมติเห็นชอบด้วย โดยเจตนารมณ์ของมาตรา ๑๕๓ วรรคสอง ข้างต้น มีเจตนารมณ์เพื่อประโยชน์ต่อการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ เพื่อความรวดเร็วและประหยัดงบประมาณแผ่นดินในการศึกษาพิจารณาในเรื่องที่ให้ดำเนินการ

๒.๕ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำหนดองค์กรการปฏิรูปประเทศ

เนื่องจากการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศให้เกิดผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมไม่สามารถทำให้เกิดขึ้นได้ภายในระยะเวลาอันสั้น และอาจต้องใช้เวลาเป็นสิบปี จึงจะเห็นผลลัพธ์ที่ชัดเจน ดังนั้น ในการปฏิรูปประเทศนี้มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องกำหนดให้มี องค์กรกลางที่จะเป็นจุดศูนย์กลาง (Focal Point) เพื่อดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องการปฏิรูปประเทศ โดยเฉพาะกรอบของแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๒๕๙ เพื่อเสนอต่อรัฐบาล และเป็นแนวทางให้รัฐบาลนำไปกำหนดเป็นนโยบาย พร้อมมอบหมายกระทรวง ทบวง กรมไปดำเนินการต่อ ตลอดจนทำหน้าที่ในการติดตาม ประเมินผล (Monitor and Evaluation) ผลการขับเคลื่อนการปฏิรูป ดังนั้น จึงควรกำหนดให้มีองค์กรกลางเพื่อรองรับและผลักดันการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศซึ่งเป็นที่ยอมรับ มีความสำคัญและจำเป็นต่อความสำเร็จและความสัมฤทธิ์ผลในทิศทางและเป้าหมายให้การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติในการปฏิรูปประเทศบรรลุผลตามบทบัญญัติและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญให้บังเกิดผลสำเร็จเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน โดยข้อพิจารณาเกี่ยวกับการกำหนดให้มี “องค์กรกลางการปฏิรูปประเทศ” อาจพิจารณาได้ใน ๒ แนวทาง ดังต่อไปนี้

๒.๕.๑ แนวทางที่ ๑ : การดำเนินการตามมาตรา ๒๖๖ วรรคสอง ตามบทบัญญัติร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... ซึ่งบัญญัติว่า

"มาตรา ๒๖๖ ให้สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปพลางก่อนเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ จนกว่าจะมีกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศที่ตราขึ้นตามมาตรา ๒๕๙

เพื่อประโยชน์ในการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติจะปรับเปลี่ยนโครงสร้างหรือวิธีการทำงานของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเพื่อให้การปฏิรูปประเทศตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศมีประสิทธิภาพมากขึ้นก็ได้ ..."

จากร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... มาตรา ๒๖๖ ดังกล่าวข้างต้น กำหนดให้สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) ปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อน ในระหว่างที่องค์กรกลางการปฏิรูปประเทศยังไม่มี และกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา ๒๕๙ ยังไม่แล้วเสร็จนั้น ซึ่งการปฏิบัติหน้าที่ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ภายหลังจากที่กฎหมายแล้วเสร็จและมีความชัดเจนเกี่ยวกับ "องค์กรกลางการปฏิรูปประเทศ" สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศต้องดำเนินการรวบรวมและจัดทำบัญชีผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินงานของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ อาทิ บัญชีรายชื่อกฎหมายที่เสนอโดย สปท.บัญชีร่างกฎหมายที่ผ่านการพิจารณาของ สปท. แล้ว หรือบัญชีเรื่องหรือประเด็นที่ สปท. ศึกษาและพิจารณาแล้ว เป็นต้น เพื่อรวบรวมและให้ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เสนอต่อนายกรัฐมนตรี พิจารณาส่งมอบให้องค์กรที่จะดำเนินการปฏิรูปประเทศต่อไป

๒.๕.๒ แนวทางที่ ๒ : การกำหนดให้มี "องค์กรกลางการปฏิรูปประเทศ" และมีคณะกรรมการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ตามกลุ่มยุทธศาสตร์ชาติ ตามกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ

๑) กรอบแนวคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับรูปแบบคณะกรรมการ ๒ รูปแบบ มาพิจารณาประกอบการกำหนด "องค์กรกลางการปฏิรูปประเทศ" ดังนี้

๑.๑) คณะกรรมการที่ปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา (Commission) ดังกรณีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ซึ่งมีลักษณะที่สำคัญ ได้แก่

(ก) ต้องทำงานเต็มเวลา ปฏิบัติงานที่มีลักษณะประจำและต่อเนื่อง

(ข) ร่วมกันรับผิดชอบในการดำเนินการเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามที่กฎหมายที่กำหนดเป็นการเฉพาะ

(ค) กรรมการเป็นผู้ลงมือทำงานเอง

(ง) มีค่าตอบแทน เงินเดือนประจำตำแหน่งแน่นอน

(ฉ) มีกระบวนการคัดเลือกและสรรหาที่เข้มงวด จึงอาจทำให้ใช้ระยะเวลาในการได้มาซึ่งคณะกรรมการที่ยาวนาน

๑.๒) คณะกรรมการที่ปฏิบัติหน้าที่ไม่เต็มเวลา (Committee หรือ Board) ดังกรณีของคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งมีลักษณะที่สำคัญ ได้แก่

(ก) ไม่ได้ทำงานในลักษณะประจำและต่อเนื่อง หรือเต็มเวลา แต่มาประชุมร่วมกันเป็นครั้งคราวเพื่อแสดงความเห็นและข้อเสนอแนะในการกำหนดนโยบาย ติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์ของการนำนโยบายไปใช้ และเสนอแนะฝ่ายบริหารเพื่อปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ

(ข) ไม่มีเงินเดือนประจำ ได้รับค่าตอบแทนในลักษณะ “เบี้ยประชุม” เป็นรายครั้งหรือรายเดือน (เฉพาะเดือนที่มีการประชุม)

(ค) ผู้ปฏิบัติงาน คือ ฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการ

ทั้งนี้ นอกเหนือจากรูปแบบคณะกรรมการดังกล่าวข้างต้นแล้ว ในประเทศไทยยังปรากฏว่ามีหน่วยงานที่เป็นรูปแบบผสมระหว่างคณะกรรมการที่ปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา (Commission) และคณะกรรมการที่ปฏิบัติหน้าที่ไม่เต็มเวลา (Committee) ได้แก่ คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) และคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย เป็นต้น

นอกจากนั้น อาจต้องพิจารณาว่าในคณะกรรมการในบางรูปแบบ เช่น คณะกรรมการที่ปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา (Commission) อาจมีข้อเสียคือค่อนข้างใช้ระยะเวลานานในการจัดตั้ง อาจทำให้การดำเนินการปฏิรูปประเทศไม่ทันตามกรอบเวลาที่กำหนด

๒) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบของ “องค์กรกลางการปฏิรูปประเทศ”

เมื่อได้พิจารณาตามหลักเหตุผล ความจำเป็น และกรอบอำนาจหน้าที่ขององค์กรกลางการปฏิรูปประเทศแล้ว เห็นว่าเพื่อให้การดำเนินการปฏิรูปประเทศ สามารถดำเนินการได้ตามกรอบระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด และบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของมาตรา ๒๕๗ และเป้าหมายสูงสุด (Ultimate Goal) ของการพัฒนาประเทศ คือการสร้างประเทศไทยให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยเมื่อพิจารณาจากรูปแบบการดำเนินงานของคณะกรรมการประเภทต่าง ๆ ในประเทศไทยในระยะที่ผ่านมา จึงอาจพิจารณาเสนอรูปแบบของ “องค์กรกลางการปฏิรูปประเทศ” ได้ใน ๒ รูปแบบ ดังนี้

๒.๑) รูปแบบที่ ๑ : ให้องค์กรกลางการปฏิรูปประเทศ ประกอบด้วยคณะกรรมการ ๒ ระดับได้แก่ “คณะกรรมการปฏิรูปประเทศ” และ “คณะกรรมการด้านตามกลุ่มยุทธศาสตร์ชาติ” โดยมีที่มาจากคณะกรรมการจากฝ่ายบริหาร คณะกรรมการที่เป็นผู้แทนหน่วยงานกลาง และคณะกรรมการที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

(ก) คณะกรรมการปฏิรูปประเทศ ควรมีองค์ประกอบในเบื้องต้น ดังนี้

- นายกรัฐมนตรี
- รองนายกฯ หรือรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายจำนวนหนึ่ง
- กรรมการยุทธศาสตร์ชาติ จำนวนเท่ากับรองนายกฯ หรือรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายจำนวนหนึ่ง
- ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญในการดำเนินการปฏิรูประดับประเทศในด้านต่าง ๆ ที่ได้รับการยอมรับเป็นที่ประจักษ์ จำนวนหนึ่ง

(ข) กรรมการด้านต่าง ๆ ตามกลุ่มยุทธศาสตร์ชาติ โดยควรมีองค์ประกอบเบื้องต้น ดังนี้

- ผู้แทนคณะกรรมการปฏิรูปประเทศจำนวนคณะละ ๑ คนทำหน้าที่ประธาน

- ผู้แทนภาคเอกชน อาทิ ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ผู้แทนสมาคมธนาคารไทย ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นต้น

- ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในด้านนั้น ๆ จำนวนตามสมควร

๒.๒) รูปแบบที่ ๒ : ให้มี**องค์กรกลางการปฏิรูปประเทศ**โดยแยกเป็นคณะกรรมการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ตามด้านการปฏิรูป ๗ ด้านในมาตรา ๒๕๘ ทั้งนี้ ในส่วนของการพิจารณากำหนดองค์ประกอบอาจนำรูปแบบของคณะกรรมการด้านกระบวนการยุติธรรม ตามมาตรา ๒๖๐ และคณะกรรมการด้านการศึกษาตามมาตรา ๒๖๑ มาพิจารณาประกอบ

หมายเหตุ โดยมีข้อพิจารณาเกี่ยวกับองค์ประกอบขององค์กรกลางการปฏิรูปประเทศ เพิ่มเติม ดังนี้ คือ ต้องมีผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในด้านนั้น ๆ เป็นองค์ประกอบ นอกจากนี้ยังควรมีองค์ประกอบที่มาจากผู้แทนภาคประชาชน โดยให้พิจารณาคำนึงถึงผู้แทนที่มาจากองค์กรที่มีการดำเนินการอยู่จริง มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ ซึ่งสอดคล้องกับบทบัญญัติตามมาตรา ๒๕๙ ของร่างรัฐธรรมนูญพุทธศักราช .... ที่ต้องกำหนดให้มีการมีส่วนร่วมของประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๖ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกรอบอำนาจหน้าที่ขององค์กรกลางการปฏิรูปประเทศ

หากพิจารณาตามกรอบการดำเนินการปฏิรูปประเทศตามหมวด ๑๖ และตามบทบัญญัติมาตรา ๒๗๐ ของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... อาจกำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์กรกลางการปฏิรูปประเทศไว้ เช่น

๒.๖.๑ จัดทำแผนการปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๒๕๘ และแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๒๕๙ เพื่อผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๒๕๗

๒.๖.๒ สรรหาและแต่งตั้งองค์กรปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ

๒.๖.๓ บูรณาการและจัดลำดับความสำคัญแผนการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ตามระยะเวลาที่เหมาะสม

๒.๖.๔ พิจารณากำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และผลสัมฤทธิ์ ของการดำเนินการปฏิรูปประเทศในด้านต่าง ๆ

๒.๖.๕ กำหนดแนวทาง หลักเกณฑ์ และวิธีการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการปฏิรูปประเทศ อาทิ หน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ๖ กลุ่ม ได้แก่

๑) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง หน่วยงานที่รับผิดชอบหลักคือ สภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๓) ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน หน่วยงานที่รับผิดชอบหลักคือ สภาการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๔) ยุทธศาสตร์การสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก คือ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๕) ยุทธศาสตร์การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก คือ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๖) ยุทธศาสตร์การปรับสมดุล และพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก คือ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๖.๖ กำหนดแนวทาง กลไก และวิธีการมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการปฏิรูปประเทศ

๒.๖.๗ พิจารณากลั่นกรองประเด็นข้อเสนอ หรือร่างกฎหมายที่ผ่านการพิจารณาของสภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ที่จำเป็นต่อการดำเนินการปฏิรูปประเทศ เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

๒.๖.๘ กำหนดแนวทางการจัดสรรทรัพยากรของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการปฏิรูปให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

๒.๖.๙ ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้บรรลุเป้าหมายตามหมวด ๑๖ ของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ....

๒.๖.๑๐ ดำเนินการเสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการในกรณีที่ปรากฏว่าส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการตามแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ

๒.๖.๑๑ การรายงานความคืบหน้าการดำเนินการปฏิรูปประเทศต่อองค์กรยุทธศาสตร์ชาติและคณะรัฐมนตรี เพื่อให้คณะรัฐมนตรีรายงานต่อรัฐสภาเพื่อทราบทุกสามเดือน

๒.๖.๑๒ ออกระเบียบ คำสั่ง หรือประกาศเพื่อกำหนดการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับอำนาจ หน้าที่ของคณะกรรมการ

๒.๖.๑๓ พิจารณาเพิ่มเติมประเด็นการปฏิรูปประเทศที่นอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนดตามความเหมาะสมและจำเป็น และเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

๒.๖.๑๔ เสนอแนะการตราพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา ออกกฎกระทรวง ประกาศ ข้อบังคับ ระเบียบ และคำสั่งที่จำเป็นเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ต่อคณะรัฐมนตรี

๒.๖.๑๕ การจัดทำรายงานผลการดำเนินการปฏิรูปประเทศเพื่อเสนอต่อสาธารณะ

๒.๖.๑๖ ดำเนินการอื่นตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ

อย่างไรก็ดี การกำหนดหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ จะแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างคณะกรรมการปฏิรูปประเทศกับองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ องค์กรยุทธศาสตร์ชาติ คณะรัฐมนตรี และวุฒิสภา

๒.๗ การกำหนดความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างองค์กรกลางการปฏิรูปประเทศกับองค์กรต่าง ๆ

ความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่าง “องค์กรกลางการปฏิรูปประเทศ” กับองค์กร ต่าง ๆ มีดังนี้

๒.๗.๑ ความสัมพันธ์ภายใน คือ ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรกลางการปฏิรูปประเทศกับส่วนงานสนับสนุนทั้งนี้ การพิจารณากำหนดรูปแบบของหน่วยงานสนับสนุน ควรพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรกลางการปฏิรูปประเทศกับหน่วยงานสนับสนุน (สำนักงาน) ให้มีความชัดเจน โดยเฉพาะความสัมพันธ์ในเชิงนิติสัมพันธ์ (ทางกฎหมาย) เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการบริหาร สั่งการ การบังคับบัญชา และไม่เป็นอุปสรรคต่อการสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรโดยรวม และไม่ก่อให้เกิดปัญหา ดังเช่น กรณีความขัดแย้งที่เกิดขึ้นกับหน่วยงานต่าง ๆ หลายหน่วยงานในปัจจุบัน โดยอาจมีแนวทางการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการกับสำนักงาน เช่น เลขาธิการขึ้นตรงกับประธานกรรมการ กล่าวคือ ประธานกรรมการเป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรง มีอำนาจในการแต่งตั้งพิจารณาความดี ความชอบ และบังคับบัญชาสั่งการเลขาธิการและสำนักเลขาธิการได้โดยตรง

๒.๗.๒ ความสัมพันธ์กับองค์กรภายนอก คือ ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรกลางการปฏิรูปประเทศ กับหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งเกี่ยวข้องในเชิงของอำนาจหรือนิติสัมพันธ์ และความเกี่ยวข้องในเชิงเนื้อหาหรือเป้าหมายที่มีความสอดคล้องกัน ดังอธิบายได้ต่อไปนี้

๑) ความสัมพันธ์ในมิติเชิงอำนาจ การออกแบบและกำหนดโครงสร้างขององค์กรกลางการปฏิรูปประเทศ จะต้องพิจารณาว่าจะออกแบบให้มีอำนาจ หน้าที่ อยู่ในระนาบใด รวมทั้งมีความยึดโยงกันอย่างไรกับองค์กรต่าง ๆ ต่อไปนี้ อันได้แก่ คณะรัฐมนตรี องค์กรยุทธศาสตร์ชาติ และรัฐสภา และจะกำหนดให้มีกลไก หรือกระบวนการที่ต้องถูกตรวจสอบ ถ่วงดุลจากองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ หรือองค์กรตรวจสอบใด หรือไม่

๒) ความสัมพันธ์ในเชิงหลักการ เนื้อหา และเป้าหมาย การพิจารณากำหนดแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ นอกจากจะต้องให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๕๗ แล้ว จะต้องคำนึงถึงความสอดคล้องของเป้าหมาย และตัวชี้วัดกับส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้แก่

๒.๑) ความเชื่อมโยงประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ ๖ ด้าน และเป้าหมายตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และเป้าหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒.๒) ความเชื่อมโยงและสอดคล้องของตัวชี้วัดในการดำเนินการปฏิรูปประเทศ กับยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ตัวชี้วัดตามหลักเกณฑ์ของ ก.พ.ร. และตัวชี้วัดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ ตัวชี้วัดการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ของ UN ซึ่งมีทั้งหมด ๑๗ ข้อ เป็นต้น

๒.๗.๓ แผนภาพแสดงความเชื่อมโยงระหว่าง “องค์กรกลางการปฏิรูปประเทศ” กับองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และแสดงโครงสร้างระหว่าง “องค์กรกลางการปฏิรูปประเทศ” กับส่วนหน่วยงานสนับสนุน

๑) ความสัมพันธ์ภายนอก : ความเชื่อมโยงระหว่างองค์กรกลางการปฏิรูปประเทศ กับองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

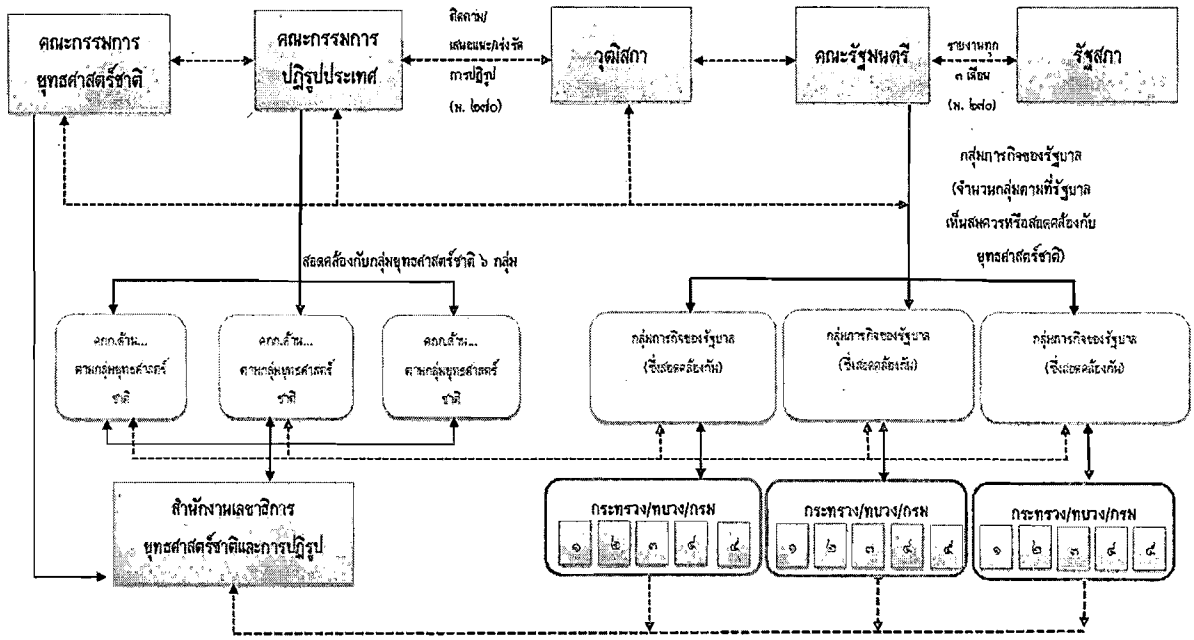
ทั้งนี้ หากจะพิจารณาถึงความเชื่อมโยงระหว่าง “องค์กรกลางการปฏิรูปประเทศ” กับองค์กรต่าง ๆ ที่สำคัญ ได้แก่ วุฒิสภา คณะรัฐมนตรี และองค์กรยุทธศาสตร์ชาติ พบว่าตามบทบัญญัติของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... มาตรา ๒๗๐ บัญญัติให้วุฒิสภามีหน้าที่และอำนาจ

ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ โดยให้คณะรัฐมนตรีมีหน้าที่แจ้งความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศต่อรัฐสภาเพื่อทราบทุก ๓ เดือน ดังนั้น เมื่อพิจารณาตามกรอบของบทบัญญัติมาตรา ๒๗๐ แล้ว อาจกล่าวได้ว่า องค์รกลางในการปฏิรูปประเทศมีหน้าที่ในการติดตามประเมินผล และจัดทำรายงานการดำเนินการปฏิรูปประเทศขององค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีรายงานต่อรัฐสภาเพื่อทราบทุก ๓ เดือนต่อไป

นอกจากนี้ แม้ว่าจะยังไม่มีความชัดเจนเกี่ยวกับ “องค์กรกลางการปฏิรูปประเทศ” และ “องค์กรยุทธศาสตร์ชาติ” แต่ทั้งสององค์กรหรือทั้งสองส่วนนี้จะต้องมีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกันทั้งในเชิงเนื้อหา และเชิงอำนาจกล่าวคือ การดำเนินการปฏิรูปประเทศนอกจากต้องดำเนินการตามหมวด ๑๖ แล้ว การดำเนินการจะต้องมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ เพราะยุทธศาสตร์ชาติถือเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล ดังนั้น ในส่วนของความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรยุทธศาสตร์ชาติ กับองค์กรกลางการปฏิรูปประเทศ อาจมีความสัมพันธ์ในลักษณะของการดำเนินงานที่สอดประสาน และเชื่อมต่อกัน โดยอาจเป็นไปในลักษณะที่มีผู้แทนองค์กรยุทธศาสตร์ชาติจำนวนหนึ่งร่วมเป็นองค์ประกอบอยู่ในองค์กรกลางการปฏิรูปประเทศ เป็นต้น

โดยเบื้องต้นอาจอธิบายถึงความสัมพันธ์ ความเชื่อมโยงขององค์กรกลางการปฏิรูปประเทศ กับคณะรัฐมนตรี วุฒิสภา และองค์กรยุทธศาสตร์ชาติ ได้ดังแผนภาพที่ ๖ ต่อไปนี้

ร่างความเชื่อมโยงรัฐสภา/วุฒิสภา/คณะกรรมการปฏิรูปประเทศ/คณะรัฐมนตรี/กระทรวง/ทบวง/กรม

แผนภาพที่ ๖ : ความเชื่อมโยงวุฒิสภา คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ องค์กรกลางการปฏิรูปประเทศ (คณะกรรมการปฏิรูปประเทศ) คณะรัฐมนตรี และกระทรวง ทบวง กรม

๑) ความสัมพันธ์ภายใน : โครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรกลางการปฏิรูปประเทศกับหน่วยงานสนับสนุน

แม้ว่าจะยังไม่ปรากฏว่า "องค์กรกลางการปฏิรูปประเทศ" จะมีรูปแบบใดหรือกำหนดให้มีองค์ประกอบ และหน้าที่อำนาจอย่างไร แต่จากการศึกษาในเบื้องต้นตามกรอบของบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะในหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ และการพิจารณาถึงความเชื่อมโยงระหว่างการปฏิรูปประเทศ กับกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ตลอดจนถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการในระดับกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ อาจอธิบายรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่าง องค์กรกลางการปฏิรูปประเทศ กับหน่วยงานสนับสนุน ได้ดังนี้

องค์กรกลางการปฏิรูปประเทศ ในระดับคณะกรรมการ และคณะกรรมการด้านตามกลุ่มยุทธศาสตร์ชาติ ๖ ด้านมีหน่วยงานสนับสนุนใน ๓ ระดับ ได้แก่

๒.๑) ฝ่ายเลขานุการหลัก ควรประกอบด้วยฝ่ายเลขานุการที่มาจากหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ๖ ด้าน ได้แก่

(ก) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง หน่วยงานที่รับผิดชอบหลักคือ สภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.)

(ข) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

(ค) ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก คือ สภาการศึกษา

(ง) ยุทธศาสตร์การสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก คือ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.)

(จ) ยุทธศาสตร์การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก คือ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(ฉ) ยุทธศาสตร์การปรับสมดุล และพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก คือ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.)

๒.๒) ฝ่ายเลขานุการร่วม ควรประกอบด้วยฝ่ายเลขานุการที่มาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (นอกเหนือจากหน่วยงานหลัก) ในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ๖ ด้าน ได้แก่

(ก) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานข่าวกรองแห่งชาติ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอบต.) เป็นต้น

(ข) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงอุตสาหกรรม เป็นต้น

(ค) ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงแรงงาน เป็นต้น

(ง) ยุทธศาสตร์การสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงยุติธรรม กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงแรงงาน สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค เป็นต้น

(จ) ยุทธศาสตร์การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม เป็นต้น

(ฉ) ยุทธศาสตร์การปรับสมดุล และพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงาน ก.พ. สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงบประมาณ เป็นต้น

๒.๓) หน่วยงานกลางสนับสนุนการดำเนินงาน โดยมีขอบเขตภารกิจ ดังนี้

(ก) ศูนย์บูรณาการการปฏิรูปประเทศ

(ข) สนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรกลางการปฏิรูปประเทศในด้านต่าง ๆ อาทิ ด้านวิชาการ อาจพิจารณาจัดตั้ง “สถาบันวิจัยและพัฒนายุทธศาสตร์การปฏิรูปประเทศ” ในรูปแบบหน่วยบริการรูปแบบพิเศษ (Service Delivery Unit: SDU) เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานขององค์กรตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๖ กลุ่ม สนับสนุนด้านธุรการ ขององค์กรกลางการปฏิรูปประเทศ สนับสนุนด้านอำนวยการ /ประสานงาน

(ค) เป็นหน่วยงานประสานการติดตาม และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรี และ/หรือวุฒิสภา (แล้วแต่กรณี)

(ง) หน่วยงานติดตามและประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรกลางการปฏิรูปประเทศ

(จ) เป็นหน่วยงานประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลการดำเนินงานการปฏิรูปประเทศต่อสาธารณะ

๒.๘ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหน่วยงานสนับสนุน (สำนักงานเลขาธิการ)

ดังที่กล่าวข้างต้นว่าการกำหนดองค์ประกอบ โครงสร้าง อำนาจหน้าที่ขององค์กรกลางการปฏิรูปประเทศ และหน่วยงานสนับสนุนยังไม่มีความชัดเจน แต่ในเบื้องต้นอาจมีข้อพิจารณาประกอบการออกแบบหน่วยงานสนับสนุนองค์กรกลางการดำเนินการปฏิรูปประเทศว่า ต้องให้มีความเหมาะสม สอดคล้องและสอดรับกับองค์กร ให้สามารถสนับสนุนการดำเนินการขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นหน่วยสนับสนุนให้การดำเนินการปฏิรูปประเทศบรรลุผลสัมฤทธิ์ได้ตามเป้าหมาย และระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนด

ในการนี้ จึงได้มีข้อเสนอที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานสนับสนุน (สำนักเลขาธิการ) องค์กรกลางการปฏิรูปประเทศ ที่เหมาะสม หรือควรจะเป็นจำนวน ๓ รูปแบบ พร้อมข้อวิเคราะห์เบื้องต้นเกี่ยวกับบทบาทภารกิจของหน่วยงานสนับสนุนด้านต่าง ๆ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๒.๘.๑ รูปแบบของหน่วยงานสนับสนุน (สำนักเลขาธิการ)

๑) รูปแบบที่ ๑ : หน่วยงานสนับสนุน (สำนักเลขาธิการ) : ทำหน้าที่เลขานุการโดยเป็นหน่วยงานย่อย หรือหน่วยงานเฉพาะกิจที่ขึ้นตรงกับสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี (สลน.)

๒) รูปแบบที่ ๒ : หน่วยงานสนับสนุน (สำนักเลขาธิการ) : ทำหน้าที่เลขานุการกลาง โดยไม่จำเป็นต้องตั้งหน่วยงานขึ้นใหม่ แต่ให้หน่วยงานที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน และมีความเกี่ยวข้องกัน อาทิ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานสภาพัฒนาการเมือง สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย เป็นต้น มาทำหน้าที่สนับสนุนองค์กรดังกล่าว

ทั้งนี้ การพิจารณาให้หน่วยงานต่าง ๆ เหล่านี้มาปฏิบัติหน้าที่หน่วยงานสนับสนุนร่วมกัน ต้องคำนึงถึงประเด็นเรื่องสถานะทางกฎหมายของหน่วยงาน สถานะของบุคลากร และประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยอาจพิจารณากำหนดไว้ในบทเฉพาะกาลของกฎหมาย

๓) รูปแบบที่ ๓ : หน่วยงานสนับสนุน (สำนักเลขาธิการ) : ทำหน้าที่เลขานุการกลาง โดยตั้งหน่วยงานขึ้นใหม่ เป็นส่วนราชการที่ไม่มีฐานะเป็นกรม ขึ้นตรงกับนายกรัฐมนตรี และกำหนดให้ยุบหน่วยงานเมื่อภารกิจเสร็จสิ้นตามที่กฎหมายกำหนด

หมายเหตุ : ข้อสังเกตเพิ่มเติม

อาจพิจารณานำรูปแบบการดำเนินงานในคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานและคณะกรรมการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก (กพอ.) มาประกอบการกำหนดรูปแบบขององค์กรกลางการปฏิรูปประเทศ และหน่วยงานสนับสนุนได้

๒.๘.๒ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวิเคราะห์ภารกิจ และหน้าที่ของหน่วยงานสนับสนุน

การพิจารณากำหนดกรอบ ภารกิจ และบทบาท หน้าที่ของหน่วยงานสนับสนุนองค์กรกลางการปฏิรูปประเทศ อาจพิจารณาจากการศึกษาเปรียบเทียบกับลักษณะงานและภารกิจของหน่วยงานที่มีภารกิจคล้ายคลึงกัน อาทิ สภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) สภาพัฒนาการเมือง (สพม.) และสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศ.) โดยสรุปสาระสำคัญโดยสังเขปได้ ดังนี้

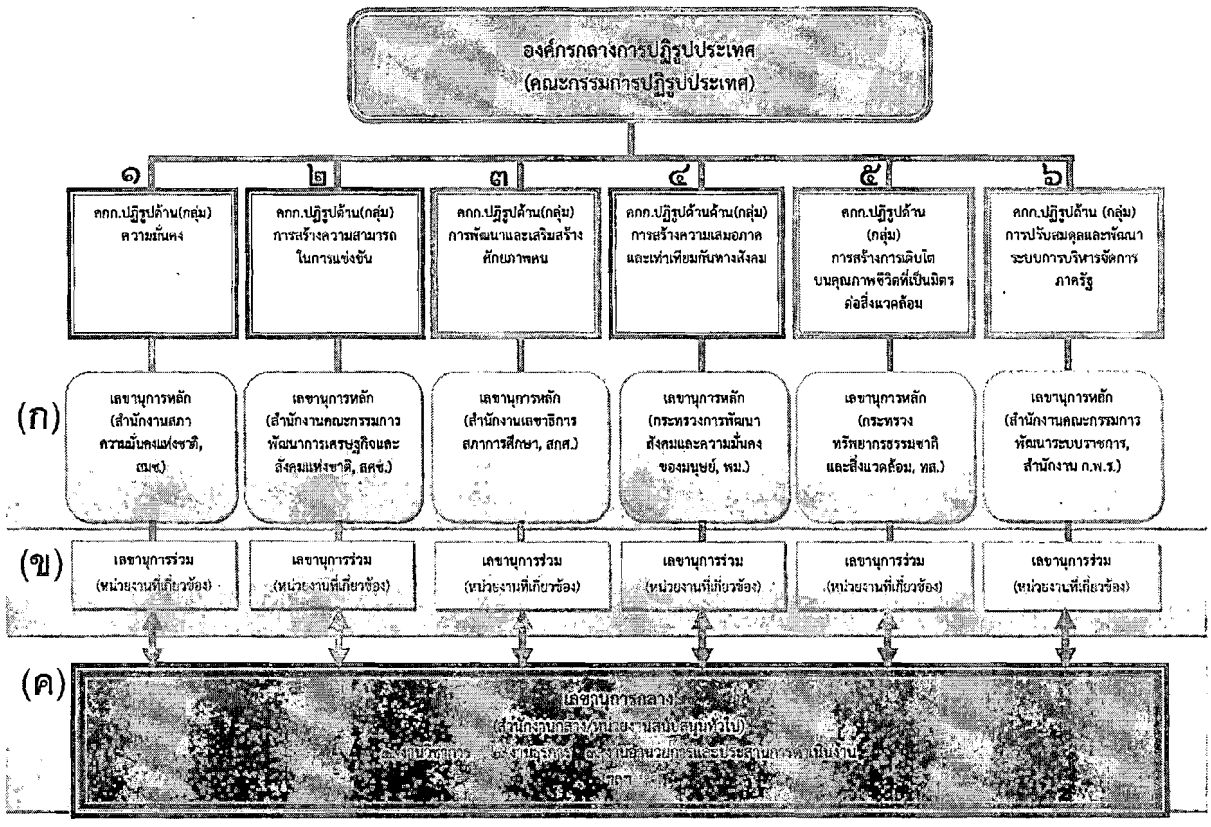
๑) ภารกิจด้านการอำนวยการและการบริหาร ทำหน้าที่ในส่วนของฝ่ายสนับสนุน (staff) คือ อำนวยการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการภายในองค์กร เช่น การบริหารทรัพยากรมนุษย์ การงบประมาณ การบริหารทั่วไป การพัสดุครุภัณฑ์ เป็นต้น

๒) ภารกิจด้านการสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงาน ทำหน้าที่อำนวยการและบริหารจัดการ การดำเนินการต่าง ๆ ขององค์กร เช่น การจัดประชุม การศึกษาดูงาน หรือการดำเนินการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๓) ภารกิจด้านการสื่อสารสาธารณะ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ทำหน้าที่ในการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์อำนาจหน้าที่ขององค์กร นโยบาย กรอบแนวคิด ทิศทาง และเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ ตลอดจนนำเสนอผลการดำเนินการปฏิรูปประเทศให้สาธารณชนได้รับทราบ โดยใช้รูปแบบ (Format) และช่องทาง (Channel) ที่หลากหลาย รวมทั้งสร้างช่องทางและกลไกให้ภาคส่วนต่าง ๆ ได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะ สะท้อนความต้องการ ความคิดเห็น และติดตาม ตรวจสอบการดำเนินการปฏิรูปประเทศขององค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนส่งเสริมและสร้างกระบวนการทำงานแบบภาคีเครือข่าย หรือเป็นพันธมิตรกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จากที่กล่าวข้างต้นถึงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหน่วยงานสนับสนุน (สำนักงานเลขาธิการ) ขององค์กรกลางการปฏิรูปประเทศ สามารถอธิบายได้ตามแผนภาพกำหนดความสัมพันธ์ขององค์กรกลางการปฏิรูปประเทศและหน่วยงานสนับสนุนตามแผนภาพที่ ๗ – ๑๐ ดังนี้

ความสัมพันธ์ของคณะกรรมการปฏิรูป คณะกรรมการปฏิรูปด้าน และหน่วยงานเลขานุการ

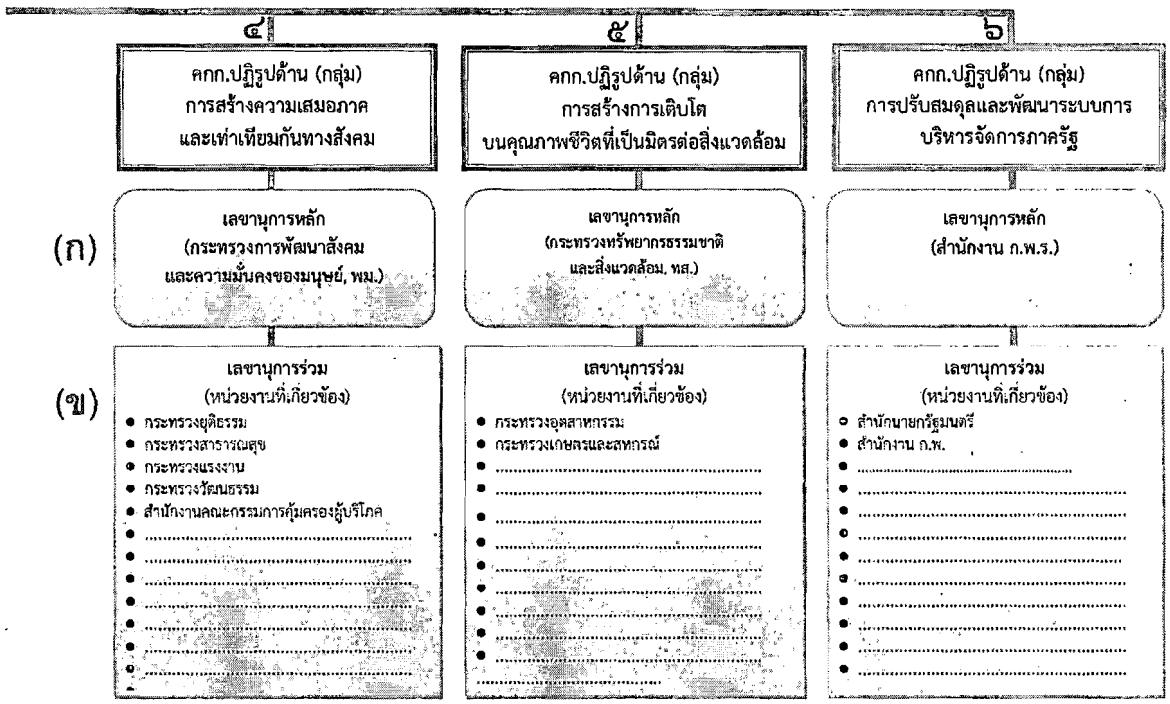
แผนภาพที่ ๗ : ความสัมพันธ์ขององค์กรกลางการปฏิรูปประเทศและคณะกรรมการปฏิรูปด้านต่าง ๆ กับหน่วยงานสนับสนุน (A)

หมายเหตุ : หรือแบ่งคณะกรรมการปฏิรูปด้านตามมาตรา ๒๕๘ โดยให้หน่วยงานที่รับผิดชอบหลักในด้านนั้นเป็นเลขานุการหลัก

ความสัมพันธ์ของคณะกรรมการปฏิรูปด้าน เลขานุการหลัก และเลขานุการร่วม

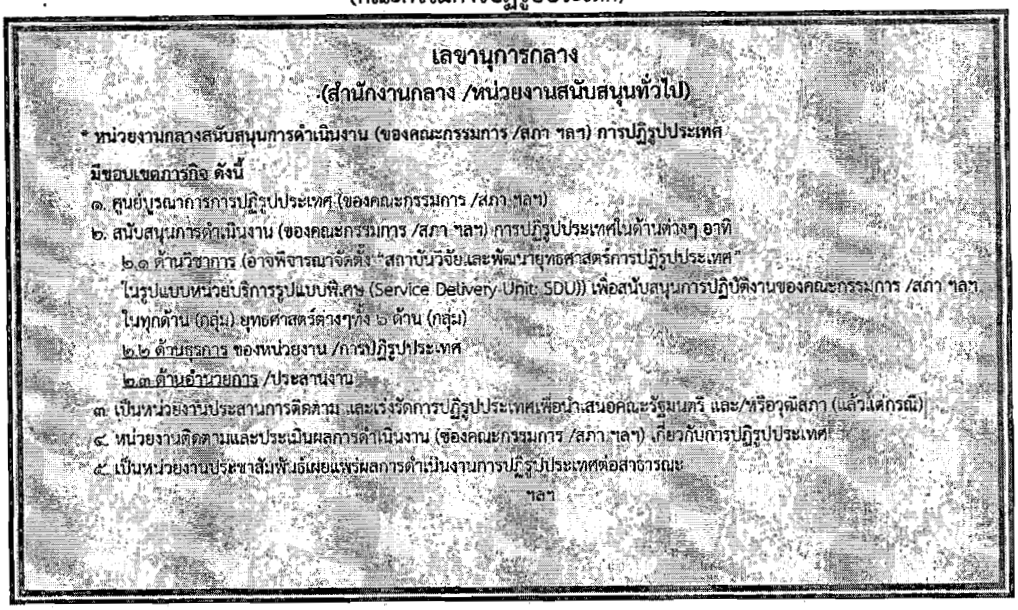
แผนภาพที่ ๘ : ความสัมพันธ์ของคณะกรรมการปฏิรูปด้านกับหน่วยงานสนับสนุน (B - ๑)

แผนภาพที่ ๙ : ความสัมพันธ์ของคณะกรรมการปฏิรูปด้านกับหน่วยงานสนับสนุน (B – ๒)

ร่างภารกิจของสำนักงานเลขาธิการ

สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ
(คณะกรรมการปฏิรูปประเทศ)

แผนภาพที่ ๑๐ : ภารกิจสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ (C)

๒.๙ ข้อเสนอแนะในการติดตามประเมินผล

การติดตามและประเมินผล เป็นกระบวนการดำเนินงานด้านการกำกับควบคุม เพื่อติดตามความก้าวหน้าของภารกิจ และหรือประเมินว่าภารกิจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ การติดตามประเมินผล โดยปกติจะต้องกำหนดดัชนีการติดตามประเมินผลเพื่อเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ว่าสถานการณ์ที่ตรวจสอบวัดได้นั้นบรรลุหรือไม่บรรลุเมื่อเทียบกับเกณฑ์หรือดัชนีที่กำหนดประโยชน์ของการติดตามประเมินผลไม่เพียงแต่ช่วยให้ทราบความก้าวหน้า และหรือความล้าหลังของการดำเนินการ โดยใช้ดัชนีประเมินแผนในแต่ละระดับว่าการดำเนินการใกล้ถึงเป้าหมายที่กำหนดแค่ไหนเพียงไรแล้ว และยังสามารถช่วยให้วิเคราะห์เพิ่มเติมให้ทราบปัจจัยเหตุแห่งความสำเร็จ และความล้มเหลวดังกล่าวได้ ทำให้เกิดประโยชน์ในการปรับปรุงแนวทางดำเนินการต่อไปได้

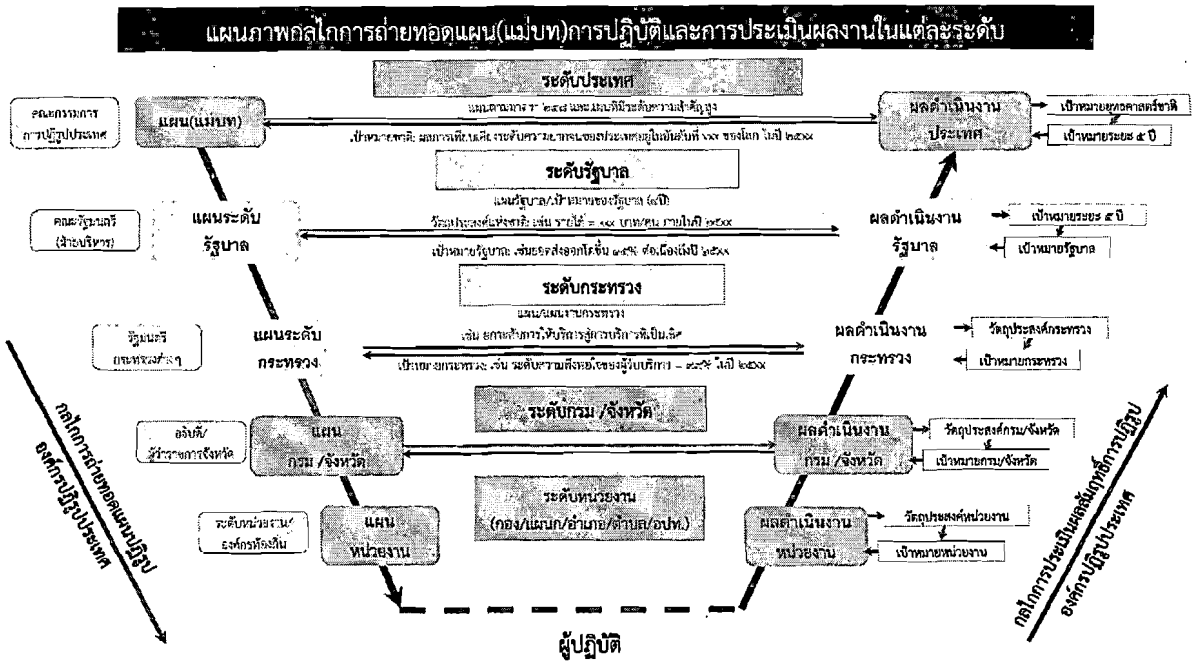
๒.๙.๑ คณะกรรมการได้เสนอแนวทางในการประเมินผล ๓ แนวทาง คือ

๑) หน่วยงานประเมินด้วยตัวเอง

๒) หน่วยงานภายนอกเป็นผู้ประเมิน

๓) ใช้แนวทางที่ ๑ และ ๒ รวมกัน โดยยกตัวอย่างได้ตามแผนภาพที่ ๑๑ ดังนี้

๒.๙.๒ แผนภาพกลไกการถ่ายทอดแผน (แม่บท) การปฏิบัติและการประเมินผลงานในแต่ละระดับ

แผนภาพที่ ๑๑ : แผนภาพกลไกการถ่ายทอดแผน (แม่บท) การปฏิบัติและการประเมินผลงานในแต่ละระดับ

ตามแผนภาพที่ ๑๑ ได้เสนอกลไกการถ่ายทอดแผน (ระดับแผนแม่บท) สู่การปฏิบัติตั้งแต่ระดับคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ ซึ่งเสนอให้มีกรรมการจากคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและรองนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย จำนวนเท่ากับกรรมการจากคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านต่าง ๆ ตามมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ๑๑ ด้าน และด้านความมั่นคง รวมเป็น ๑๒ ด้าน จำนวนทั้งสิ้น ๒๔ คน เป็นคณะกรรมการร่วมกันวิเคราะห์ จัดลำดับความสำคัญ พิจารณาความเป็นไปได้ การสนองตอบต่อประเทศสังคม และประชาชน โดยนำกรอบความคิดของข้อเสนอประเด็นการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ของแผนระดับรัฐบาล/กระทรวง/กรม/จังหวัด สู่การจัดทำแผนงานโครงการ กำหนดเป้าหมายหรือตัวชี้วัด วิธีตรวจวัด และเงื่อนไขของความสำเร็จที่สำคัญให้สอดคล้องกัน และใช้กลไกของผลลัพธ์ที่คาดหวัง (Expected Outcome) หรือผลสัมฤทธิ์ของผลผลิต (Output) ตามมาตรา ๒๕๗ ของร่างรัฐธรรมนูญฯ ในการกำกับ ติดตาม วิเคราะห์ประเมินผล จัดการผล และการประเมินผลงานในแต่ละระดับ โดยให้สามารถรวบรวมและสรุปความก้าวหน้าของผลการดำเนินงานที่สำคัญของการปฏิรูปประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. กำหนดเวลาการปฏิรูป

๓.๑ ระยะที่ ๑

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการตรากฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศให้แล้วเสร็จ และประกาศใช้บังคับภายใน ๑๒๐ วันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ซึ่งเป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๒๕๙ ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ....

๓.๒ ระยะที่ ๒

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในแต่ละด้านการปฏิรูป จะต้องดำเนินการปฏิรูปประเทศภายใต้กฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ซึ่งได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการจัดทำแผน การมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนในการดำเนินการปฏิรูปประเทศ การวัดผลการดำเนินการ และระยะเวลาดำเนินการปฏิรูปประเทศทุกด้าน โดยต้องกำหนดให้เริ่มดำเนินการปฏิรูปในแต่ละด้านภายใน ๑ ปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ รวมตลอดทั้งผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังว่าจะบรรลุในระยะเวลา ๕ ปี ทั้งนี้ เป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๒๕๙ ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ....

ทั้งนี้ ตามกรอบระยะเวลาในการดำเนินการปฏิรูปประเทศในข้อ ๓.๑ และข้อ ๓.๒ คณะกรรมการศึกษาและจัดทำกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ จึงได้ให้คณะกรรมาธิการชุดต่าง ๆ ทำการตรวจสอบผลผลิต (Output) ตัวชี้วัด (Objectively Verifiable Indicators: OVI) วิธีตรวจวัด (Means of Verification : MOV) และเงื่อนไขความสำเร็จ (Important Assumption : IA) ตามรูปแบบของ Logical Framework ของการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ คณะกรรมาธิการชุดต่าง ๆ ได้เสนอมาพร้อมเชื่อมโยงประเด็นข้อเสนอการปฏิรูปประเทศ กับเป้าหมายในการปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา ๒๕๗ ว่า เมื่อดำเนินการปฏิรูปประเทศในแต่ละด้านแล้ว จะบรรลุผลและเกิดประโยชน์ต่อประเทศ สังคม และประชาชนโดยรวมอย่างไร (รายละเอียดเอกสารปรากฏตามภาคผนวก)

๔. แหล่งที่มาของงบประมาณ

๔.๑ งบประมาณของหน่วยงานที่จะดำเนินการตามแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ

๔.๒ งบประมาณขององค์กรกลางการปฏิรูปประเทศ

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

องค์กรกลางการปฏิรูปประเทศ

๖ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

จากรายงานการศึกษานอกจากข้อเสนอแนะที่เสนอข้างต้น มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในประเด็นดังต่อไปนี้

๖.๑ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงร่างกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ

เมื่อพิจารณาจากหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ โดยเฉพาะในมาตรา ๒๕๙ ซึ่งได้กำหนดแนวทางเกี่ยวกับการจัดทำกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีวิธีการจัดทำแผน การมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ การวัดผลการดำเนินการ และระยะเวลาดำเนินการปฏิรูปประเทศทุกด้านแล้ว ในเบื้องต้น อาจพิจารณากำหนดโครงร่างของกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา ๒๕๙ ได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

โครงร่างกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ

หมวด ๑ ข้อความเบื้องต้น (บททั่วไป)

หมวด ๒ แผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ

ส่วนที่ ๑ แผนดำเนินการปฏิรูปประเทศ

ส่วนที่ ๒ ขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ

หมวด ๓ การมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หมวด ๔ คณะกรรมการ

ส่วนที่ ๑ คณะกรรมการปฏิรูประเทศ

ส่วนที่ ๒ คณะกรรมการปฏิรูประเทศด้านต่าง ๆ (ตามร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติ)

หมวด ๕ แผนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ

ส่วนที่ ๑ ด้านการเมือง

- การเมือง
- ความมั่นคง

ส่วนที่ ๒ ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

- การบริหารราชการแผ่นดิน
- การปกครองท้องถิ่น
- การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ส่วนที่ ๓ ด้านกฎหมาย

ส่วนที่ ๔ ด้านกระบวนการยุติธรรม

ส่วนที่ ๕ ด้านการศึกษา

- การศึกษา ยกเว้น มาตรา ๒๖๑
- การกีฬา

ส่วนที่ ๖ ด้านเศรษฐกิจ

- เศรษฐกิจ
- พลังงาน
- วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม
- การผังเมือง

ส่วนที่ ๗ ด้านอื่น ๆ

- สาธารณสุข ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

- สื่อสารมวลชน
- สังคม
- อื่น ๆ

หมวด ๖ การติดตาม ตรวจสอบ และการประเมินผล

หมวด ๗ บทเฉพาะกาล

๖.๒ ข้อเสนอแนะและข้อสังเกตเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพิจารณาจัดทำตัวชี้วัดการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ

ในการพิจารณารายละเอียดผลผลิต (Output) ตัวชี้วัด (Objectively Verifiable Indicators : OVI) วิธีตรวจวัด (Means of Verification : MOV) และเงื่อนไขความสำเร็จ (Important Assumption : IA) ตามรูปแบบของ Logical Framework ของการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ ที่เสนอโดยคณะกรรมาธิการชุดต่าง ๆ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (เอกสารตาราง log frame ปรากฏตามภาคผนวก) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีข้อสังเกต และข้อเสนอแนะในภาพรวม ดังต่อไปนี้

๖.๒.๑ อาจมีการพิจารณากำหนดตัวชี้วัดที่มาจาก International Standard ร่วมอยู่ด้วย โดยในบางด้านได้มีการกำหนดไว้แล้ว เช่น ด้านเศรษฐกิจ หรือด้านที่มีการพิจารณากำหนดเพิ่มเติม เช่น ด้านการศึกษา โดยเพิ่มเติมตัวชี้วัดเรื่องขีดความสามารถในการแข่งขันจากรายงาน IMD ๒๐๑๗ (Education/ Educational System/University Education) เป็นต้น

๖.๒.๒ การกำหนดตัวชี้วัดในหลาย ๆ ด้าน รวมกันสองระดับ คือ มีทั้งตัวชี้วัดในระดับนโยบาย (ยุทธศาสตร์) และระดับปฏิบัติการ อาจพิจารณาแยกออกมาให้ชัดเจนขึ้น

๖.๒.๓ อาจพิจารณากำหนดตัวชี้วัดบางตัวให้ชัดเจนขึ้น เช่น การร่างกฎกระทรวง การมีระเบียบ หลักเกณฑ์ การออกมาตรการต่าง ๆ อาจใช้ระดับความสำเร็จในการจัดทำ หรือระดับความสำเร็จในการประกาศใช้ เป็นต้น

๖.๒.๔ ตัวชี้วัดบางกลุ่ม เช่น ในด้านวิทยาศาสตร์ เป็นการกำหนดถึงรายละเอียดกิจกรรมหรือวิธีการทำงาน จึงอาจปรับตัวชี้วัดใหม่ โดยให้กำหนดตัวชี้วัดจาก Outcome ของการทำงานดังกล่าวว่าทำแล้วได้ผลลัพธ์ใดซึ่งผลลัพธ์นั้นจะทำให้ตัวชี้วัดชัดเจนมากขึ้น

๖.๒.๕ การกำหนดตัวชี้วัด และวิธีการตรวจวัดสลับกันในบางด้าน เช่น ด้านพลังงาน

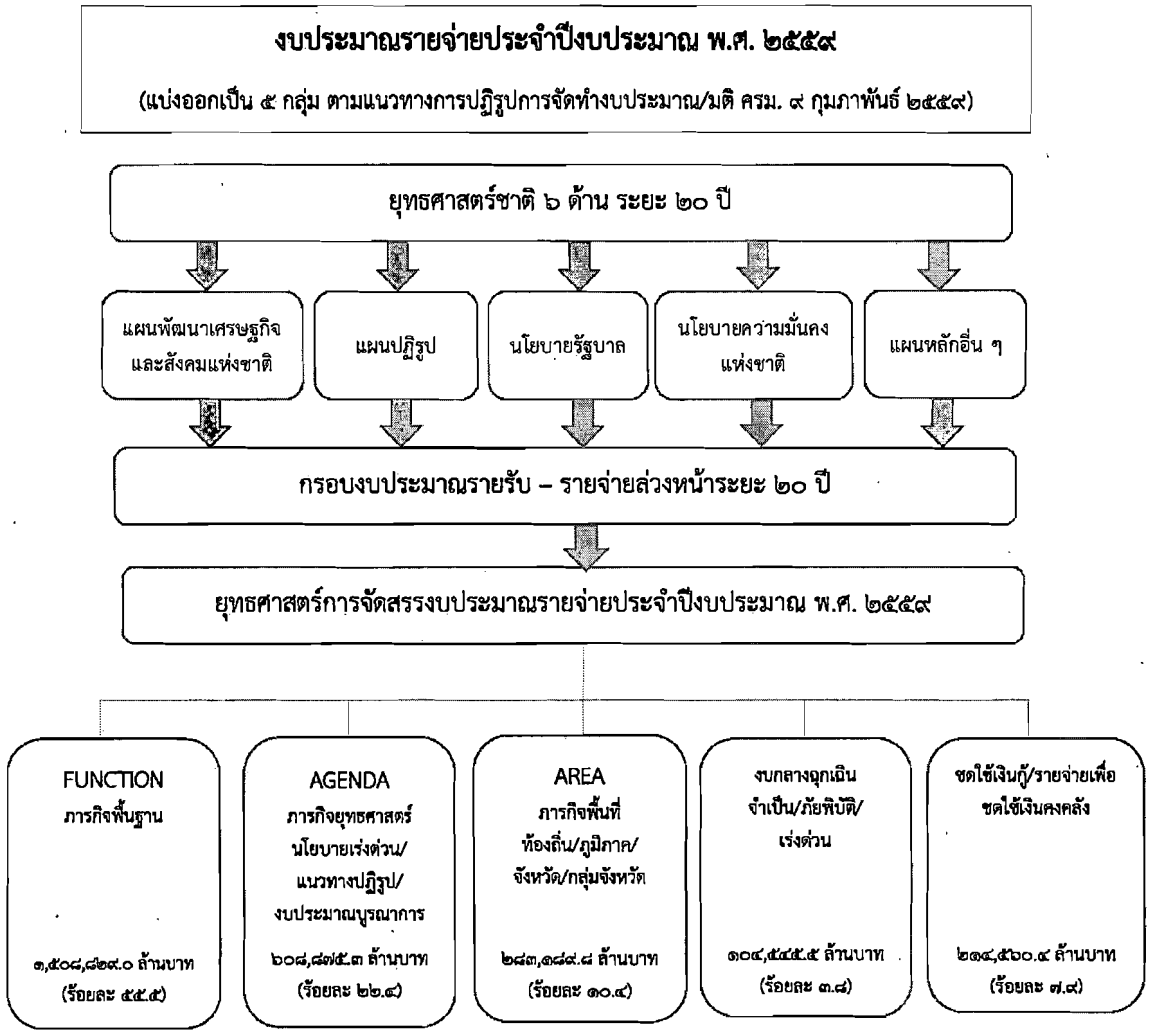
๖.๒.๖ ตัวชี้วัดบางส่วนไม่สื่อ หรือสะท้อนให้เห็นถึง Outcome ว่าทำแล้วจะได้ผลอย่างไรหรืออะไรเป็นความสำเร็จจากการทำงาน

๖.๒.๗ อาจจะต้องให้ “คำนิยาม” คำสำคัญหรือกำหนดให้ชัดเจนว่าในแต่ละช่อง (Column) หมายถึงอะไร และอธิบายการเชื่อมโยงระหว่างกล่อง (Column) ต่าง ๆ เพราะบางส่วนยังมีความไม่สอดคล้องหรือไม่เป็นไปในทางเดียวกันในแต่ละผลผลิต

๖.๓ ข้อเสนอแนะเรื่องความเชื่อมโยง/สอดคล้องแผนและขั้นตอนการปฏิรูปประเทศ กับยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี

การจัดทำแผนต้องพิจารณาถึงความสัมพันธ์ และเชื่อมโยงกับระบบ วิธีการในการบริหารราชการแผ่นดินตามปกติ อาทิ ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยเฉพาะในส่วนที่เป็นงบในส่วนของ AGENDA ซึ่งเป็นกรอบภารกิจตามยุทธศาสตร์ นโยบายเร่งด่วน แนวทางการปฏิรูป/งบบูรณาการ

การจัดทำแผนบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการต่าง ๆ เป็นต้น โดยตัวอย่างของความเชื่อมโยง/สอดคล้องแผนและขั้นตอนการปฏิรูปประเทศ กับยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี แสดงได้ตามแผนภาพที่ ๑๒ ดังนี้

แผนภาพที่ ๑๒ : ตัวอย่างยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙

แผนภาพดังกล่าวประกอบด้วย ๕ ด้าน ได้แก่ (๑) Function หมายถึงงบประมาณในภารกิจพื้นฐาน (๒) Agenda หมายถึงงบประมาณในส่วนของภารกิจยุทธศาสตร์/นโยบายเร่งด่วน/แนวทางปฏิรูป และงบประมาณบูรณาการ (๓) Area หมายถึง งบประมาณในส่วนของภารกิจในพื้นที่/ท้องถิ่น/ภูมิภาค/จังหวัด กลุ่มจังหวัด (๔) งบกลางฉุกเฉิน/จำเป็น/ภัยพิบัติ/เร่งด่วน (๕) ชดใช้เงินกู้/รายจ่าย เพื่อชดใช้เงินคงคลัง

๗. ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ไม่มี เนื่องจากคณะกรรมการประสานงานรวม ๓ ฝ่ายได้มอบหมายให้องค์กรอื่นรับผิดชอบดำเนินการแล้ว

คณะกรรมการจึงขอเสนอรายงานเรื่อง “การกำหนดประเด็นเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ” ซึ่งคณะกรรมการได้พิจารณาศึกษาความเชื่อมโยงระหว่างร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... ร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี และประเด็นข้อเสนอของคณะกรรมาธิการของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เพื่อบรรจุไว้ในกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการปฏิรูปประเทศ รวมทั้งการเสนอข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเรื่องแนวคิดในการจัดทำแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ข้อเสนอเกี่ยวกับองค์กรกลางการปฏิรูปประเทศ ระยะเวลาดำเนินการปฏิรูปตลอดจนการติดตามและประเมินผลในภาพรวม เพื่อให้ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ นำเสนอในที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศพิจารณาต่อไป และหากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเห็นชอบ ขอได้โปรดส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรีและสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

(นายพงศ์ศักติฐ์ เสมสันต์)
กรรมการและเลขานุการ

ภาคผนวก

ในรายงานของคณะกรรมการศึกษาและจัดทำร่างกฎหมาย ว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

เรื่อง "การกำหนดประเด็นเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ"

สำนักกรรมาธิการ ๑
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

บัญชีภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- ตัวชี้วัด วิธีตรวจวัด และเงื่อนไขความสำเร็จของแผนการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ภาคผนวก ข

- ผลลัพธ์ที่คาดหวัง (Expected Outcome) หรือผลสัมฤทธิ์ของผลผลิต (Output) ตามร่างมาตรา ๒๕๙ ของรัฐธรรมนูญฯ ในการปฏิรูปด้านต่าง ๆของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ภาคผนวก ค

แผนภาพและเอกสารประกอบต่าง ๆ

๑. บทบัญญัติของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปประเทศ
๒. บทบัญญัติร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ชาติ
๓. ร่างการแบ่งกลุ่มภารกิจและความเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติ
๔. ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติกับนโยบายรัฐบาล ประเด็นปฏิรูป คสช. และวาระปฏิรูปของ สปช.
๕. ร่างความเชื่อมโยงองค์กรคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ และองค์กรคณะกรรมการแผนและขั้นตอนการปฏิรูปประเทศ
๖. แผนภูมิขั้นตอนและกระบวนการเพื่อดำเนินการปฏิรูปประเทศ
๗. ร่างโครงร่างกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ
๘. ความเชื่อมโยงของการปฏิรูปตามร่าง รธน. มาตรา ๒๕๗ /กลุ่มยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้อง/วาระปฏิรูป (คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน)
๙. มาตราที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ตามร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ....
๑๐. รายนามสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

.....

ภาคผนวก ก

ตัวชี้วัด วิธีตรวจวัด และเงื่อนไขความสำเร็จของแผนการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ตัวชี้วัด วิธีตรวจวัด และเงื่อนไขความสำเร็จของแผนปฏิรูป
ด้านการเมือง

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
มาตรา ๒๕๘ ก. ด้านการเมือง				
ผลผลิต ๑	๑. ประชาชนต้องรับผิดชอบประเทศร่วมกัน ยอมรับความคิดเห็นทางการเมืองที่แตกต่าง ร่วมกันสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองที่ดี และต้องออกมาใช้สิทธิการเลือกตั้งโดยพร้อมเพรียงกัน เพื่อให้การเลือกตั้งสุจริตและเที่ยงธรรม	๑.๑ ประชาชนออกมาใช้สิทธิในการเลือกตั้งเป็นจำนวนมาก (๗๐% ขึ้นไป) จะถือว่าประชาชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบทางการเมือง	๑.๑ จำนวนคนที่มาเลือกตั้ง	๑.๑ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองถูกนำไปใช้อย่างเป็นระบบ ๑.๒ มีระบบกฎหมายที่เป็นธรรม ๑.๓ กลไกการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับในความเที่ยงธรรม
		๑.๒ จำนวนการร้องเรียนต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งมีการกระทำผิดต่อการเลือกตั้งลดลงเป็นอย่างมาก	๑.๒ ผลการลงคะแนนเลือกตั้ง	
ผลผลิต ๒	๒. ต้องมีระบบการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐที่มีประสิทธิภาพ และต้องมีการบังคับใช้กฎหมายเพื่อลงโทษนักการเมืองที่ทุจริตคอร์รัปชัน	๒.๑ จำนวนคดีที่ที่เกี่ยวกับการประพฤติมิชอบของนักการเมืองต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติลดลงเป็นอย่างมาก	๒.๑ จำนวนคดีที่ที่เกี่ยวกับการประพฤติมิชอบของนักการเมืองต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	๒.๑ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองถูกนำไปใช้อย่างเป็นระบบ ๒.๒ มีระบบกฎหมายที่เป็นธรรม ๒.๓ การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐในกระบวนการยุติธรรมตั้งแต่ชั้นพนักงานสอบสวน คณะกรรมการป้องกันและราบปรามการทุจริตแห่งชาติ อัยการ และศาลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
ผลผลิต ๓	๓. พรรคการเมืองต้องเป็นของประชาชนไม่เป็นของนายทุน	๓.๑ จำนวนประชาชนที่มาสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมืองมีเพิ่มมากขึ้น ๓.๒ ต้องมีการกระจายพื้นที่	๓.๑ จำนวนประชาชนที่มาสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง	๓.๑ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองถูกนำไปใช้อย่างเป็นระบบ ๓.๒ มีระบบกฎหมายที่เป็นธรรม

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
ผลผลิต ๔	๔. นโยบายของพรรคการเมืองต้องไม่สร้างความเสียหายให้กับการบริหารประเทศ	๔.๑ จำนวนประชาชนที่ออกมาสนับสนุนนโยบายของพรรคการเมืองมีเป็นจำนวนมาก	๔.๑ จำนวนประชาชนที่ออกมาสนับสนุนนโยบายของพรรคการเมือง	๔.๑ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองถูกนำไปใช้อย่างเป็นระบบ ๔.๒ มีระบบกฎหมายที่เป็นธรรม
ผลผลิต ๕	๕. นักการเมืองยุคใหม่ต้องมีความรู้ความสามารถ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับของประชาชน และมีประวัติทางการเมืองที่ดี ตลอดจนไม่สร้างความขัดแย้งแบ่งแยก	๕.๑ ประเทศมีความสงบเรียบร้อย	๕.๑ ความพึงพอใจของประชาชนและความผาสุกของประชาชนที่มีต่อนักการเมือง โดยดูจากการประเมินแบบสอบถามของประชาชนในพื้นที่ต่าง ๆ	๕.๑ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองถูกนำไปใช้อย่างเป็นระบบ ๕.๒ มีระบบกฎหมายที่เป็นธรรม ๕.๓ มีการร่วมมือกันในภาคส่วนต่าง ๆ ตั้งแต่นักการเมือง เจ้าหน้าที่ของรัฐ ประชาชนทั่วไป ในการที่จะไม่สร้างปัญหาให้กับประเทศมากขึ้น

ตัวชี้วัด วิธีตรวจวัด และเงื่อนไขความสำเร็จของแผนปฏิรูป
ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

ผลผลิต ๑ (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
มาตรา ๒๕๘ ข.ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน				
ผลผลิต ๑	๑. ให้มีการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดินและการจัดทำบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดินและเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน	๑.๑ อันดับการพัฒนาด้านรัฐบาลดิจิทัลในการจัดลำดับของ UN e-Government ranking ๑.๒ ลดการใช้สำเนาเอกสารในบริการของภาครัฐ (smart service) ๑.๓ มีระบบอำนวยความสะดวกผู้ประกอบการในการดำเนินธุรกิจ (doing business platform)	๑.๑ รายงานการจัดอับดับการพัฒนาด้านรัฐบาลดิจิทัลของ UN	๑.๒ การสนับสนุนของหน่วยงานของรัฐ
ผลผลิต ๒	๒. ให้มีการบูรณาการฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานเข้าด้วยกันเพื่อให้เป็นระบบข้อมูลเพื่อการบริหารราชการแผ่นดินและการบริการประชาชน	๒.๑ ดัชนี e-Participation ใน UN e-Government Index มีอันดับเพิ่มขึ้น	๒.๑ รายงาน e-Government Index	๒.๑ รัฐจัดงบประมาณเพียงพอสำหรับดำเนินการ
ผลผลิต ๓	๓. ให้มีการปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างและระบบการบริหารงานของรัฐและแผนกำลังคนภาครัฐให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายใหม่ ๆ โดยต้องดำเนินการให้เหมาะสมกับภารกิจของหน่วยงานของรัฐแต่ละหน่วยงานที่แตกต่างกัน	๓.๑ อัตราการเข้าถึงบริการ ๓.๒ มาตรฐานบริการที่ประชาชนได้รับ ๓.๓ ดัชนีคุณภาพบริการภาครัฐ	๓.๑ รายงานผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ (มาตรา ๔๔)	๓.๑ รัฐกำหนดนโยบายและสนับสนุนการดำเนินการ

ผลผลิต ๑ (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
ผลผลิต ๔	๔. ให้มีการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานบุคคลภาครัฐเพื่อจูงใจให้ผู้มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริงเข้ามาทำงานในหน่วยงานของรัฐ และสามารถเจริญก้าวหน้าได้ตามความสามารถและผลสัมฤทธิ์ของงานของแต่ละบุคคล มีความซื่อสัตย์สุจริต กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง โดยคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว มีความคิดสร้างสรรค์และคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อให้การปฏิบัติราชการและการบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีมาตรการคุ้มครองป้องกันบุคลากรภาครัฐจากการใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรมของผู้บังคับบัญชา	๔.๑ ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรภาครัฐต่องบประมาณรายจ่ายประจำปี ๔.๒ ระบบค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ของบุคลากรภาครัฐ	๔.๑ รายงานผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ (มาตรา ๔๔)	๔.๑ รัฐบาลกำหนดเป็นนโยบายและสนับสนุนการดำเนินการ
ผลผลิต ๕	๕. ให้มีการปรับปรุงระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐให้มีความคล่องตัว เปิดเผยตรวจสอบได้ และมีกลไกในการป้องกันการทุจริตทุกขั้นตอน	๕.๑ กระทรวง และหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ มีการกวดขันการให้บริการสาธารณะ การจัดซื้อจัดจ้าง มีการปฏิบัติตามขั้นตอนการให้บริการตามกฎหมายและไม่พบว่ามีการเรียกรับเงินหรือผลประโยชน์ตอบแทนที่มิควรได้ ๕.๒ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบมีประสิทธิภาพรวดเร็วขึ้น	๕.๑ รายงานผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ (มาตรา ๔๔)	๕.๑ รัฐสภาเห็นชอบร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้าง

ผลผลิต ๑ (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
หมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ				
	มาตรา ๗๖ รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดินทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่น ให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยหน่วยงานของรัฐต้องร่วมมือและช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำบริการสาธารณะ และการใช้จ่ายเงินงบประมาณมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน รวมตลอดทั้งพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีทัศนคติเป็นผู้ให้บริการประชาชนให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว ไม่เลือกปฏิบัติ และปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ รัฐพึงดำเนินการให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานของรัฐให้เป็นไปตามระบบคุณธรรม โดยกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีมาตรการป้องกันมิให้ผู้ใดใช้อำนาจหรือกระทำการโดยมิชอบที่เป็นการก้าวก่ายหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ หรือกระบวนการแต่งตั้งหรือการพิจารณาความดีความชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ รัฐพึงจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้น ๆ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าว			
ผลผลิต ๖* (เพิ่มเติม)	๖. ให้มีการปฏิรูปกระบวนการบริหารราชการแผ่นดินให้สามารถเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ มีธรรมาภิบาล และให้บริการประชาชนอย่างทัดเทียม]	๖.๑ จำนวนองค์กรของรัฐที่มีประสิทธิภาพต่ำ ไม่คุ้มทุน ๖.๒ ร้อยละ ๒๐ ขององค์กรของรัฐสามารถพัฒนาตนเองให้อยู่ในมาตรฐานระดับเลิศ ๖.๓ อันดับความยากง่ายในการประกอบธุรกิจ	๖.๑ รายงานผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ (มาตรา ๔๔) ๖.๒ รายงาน Doing Business ของธนาคารโลก	๖.๑ รัฐบาลกำหนดเป็นนโยบายและสนับสนุนการดำเนินการ
หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ				
	มาตรา ๖๒ รัฐต้องรักษาวินัยการเงินการคลังอย่างเคร่งครัดเพื่อให้ฐานะทางการเงินการคลังของรัฐมีเสถียรภาพและมั่นคงอย่างยั่งยืนตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ และจัดระบบภาษีให้เกิดความเป็นธรรมแก่สังคม กฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับกรอบการดำเนินการทางการคลังและงบประมาณของรัฐ การกำหนดวินัยทางการคลังด้านรายได้และรายจ่ายทั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ การบริหารทรัพย์สินของรัฐและเงินคงคลังและการบริหารหนี้สาธารณะ			
ผลผลิต ๗* (เพิ่มเติม)	๗. ให้มีการปรับปรุงและพัฒนาระบบการงบประมาณและการคลังภาครัฐเพื่อสนองภารกิจของรัฐและยุทธศาสตร์ชาติอย่างมีประสิทธิภาพ]	๗.๑ หนี้สาธารณะต่อ GDP ๗.๒ งบลงทุนต่องบประมาณรวม ๗.๓ ภาระหนี้ต่องบประมาณ	๗.๑ รายงานการเงินรวมภาครัฐ (รายงานการเงินรวม + รายงานการเงินของ อปท.) ๗.๒ รายงานความเสี่ยงทางการคลัง	๗.๑ รัฐสภาเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ... และร่างพระราชบัญญัติการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ...

หมายเหตุ * กมธ.บริหารราชการแผ่นดิน เสนอเพิ่มเติม

ตัวชี้วัด วิธีตรวจวัด และเงื่อนไขความสำเร็จของแผนปฏิรูป
ด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

ผลผลิต	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
ด้านกฎหมาย มาตรา ๒๕๘				
ผลผลิต ๑	๑. ให้มีการปฏิรูปด้านกฎหมายเพื่อให้มีกฎหมายที่ประชาชนสามารถรับรู้ เข้าถึงได้โดยง่าย เป็นธรรมและมีประสิทธิภาพ	๑.๑ มีการศึกษากฎหมายที่มีผลกระทบต่อการบริหารราชการแผ่นดินและที่เป็นภาระหรือยุ่งยากของประชาชน ๑.๒ จัดทำคู่มือกฎหมาย ๑.๓ จัดทำสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทางกฎหมาย	๑.๑ รายงานเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนากฎหมายที่เสนอต่อคณะรัฐมนตรีของคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย	๑.๑ การดำเนินงานของคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย
ผลผลิต ๒	๒. ปฏิรูปกระบวนการร่างกฎหมายให้มีกฎหมายมีความชัดเจน ทันสมัย ไม่ซ้ำซ้อน ไม่สร้างภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็น มีกลไกที่มีประสิทธิภาพในการสร้างเสริมความเข้มแข็งของหลักนิติธรรม และการสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล และเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงกฎหมายและกฎได้โดยง่าย ให้มีการจัดทำประมวลกฎหมาย เพื่อรวบรวมและปรับปรุงกฎหมายและกฎในเรื่องต่าง ๆ ไว้อย่างครบถ้วนและทันสมัยขึ้นเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป รวมทั้งจัดทำกฎหมายให้สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศ	๒.๑ มีการพัฒนาการเชื่อมโยงกฎหมายทั้งระบบและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วม (ร่างรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๗) ๒.๒ มีการรวบรวมและจัดทำประมวลกฎหมาย รวมถึงกฎและระเบียบต่าง ๆ ๒.๓ มีการพัฒนาและปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศภายใต้บริบทสังคมไทย	๒.๑ รายงานการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์กฎหมายที่เผยแพร่ต่อประชาชน ๒.๒ รายงานประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย ๒.๓ รายงานการศึกษาวิเคราะห์ทางกฎหมายเทียบเคียงกับพันธกรณีระหว่างประเทศ	๒.๑ รัฐสนับสนุนให้ทุกหน่วยงานที่ตรากฎหมายต้องดำเนินการตามร่างรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๗

ผลผลิต	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
ผลผลิต ๓	๓. ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายในเรื่ององค์ประกอบที่รอบด้าน อำนาจหน้าที่ กระบวนการในการพิจารณาและทบทวนกฎหมาย รวมทั้ง การนำเสนอความเห็นและร่างกฎหมายต่อคณะรัฐมนตรี รัฐสภา และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการอื่นที่จำเป็น	๓.๑ ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย พ.ศ. .... (แก้ไขเพิ่มเติม)	๓.๑ พระราชบัญญัติคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย พ.ศ.	๓.๑ รัฐสภาเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย พ.ศ. ....
ผลผลิต ๔	๔. ปรับปรุงหรือตรากฎหมายโดยกำหนดมาตรการบังคับทางกฎหมายให้เหมาะสมและได้สัดส่วนกับการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและคำนึงถึงการใช้มาตรการจูงใจมากกว่ามาตรการลงโทษ กำหนดเรื่องการออกใบอนุญาตที่มีลักษณะเป็นการผูกขาด ให้สัมปทาน หรือให้สิทธิในการประกอบกิจการ โดยให้ใช้วิธีประมูลโดยเปิดเผยเป็นหลัก เว้นแต่มีความจำเป็น คณะรัฐมนตรีอาจมีมติให้ดำเนินการด้วยวิธีอื่นได้โดยต้องประกาศเหตุผลให้ทราบเป็นการทั่วไป ใบอนุญาตใดที่ไม่ได้มีการดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาตไว้แล้วโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้ถือว่าใบอนุญาตนั้นเป็นอันสิ้นสุดลง และให้หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจออกใบอนุญาตมีหน้าที่ต้องพิสูจน์ความจำเป็นของการมีใบอนุญาตนั้นต่อรัฐสภาทุกห้าปี	๔.๑ จัดระบบการออกใบอนุญาตที่มีลักษณะเป็นการผูกขาดให้สัมปทาน หรือใช้สิทธิในการประกอบกิจการตามหลักธรรมาภิบาล ๔.๒ ดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอรัปชั่น (Corruption Perception Index) ขององค์กรเพื่อความโปร่งใสและนานาชาติ (Transparency International) ๔.๓ กำหนดวิธีการตรวจสอบใบอนุญาตที่ไม่ได้มีการดำเนินการให้รัดกุม รอบคอบเป็นระยะ ๆ	๔.๑ รายงานการจัดอันดับขององค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ	๔.๑ รัฐสนับสนุนให้มีการออกพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการดำเนินธุรกิจของภาคเอกชนเกี่ยวกับการขออนุมัติหรือใบอนุญาตจากภาครัฐที่มีความรวดเร็วและเที่ยงธรรม

ผลผลิต	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
ผลผลิต ๕	๕. กำหนดมาตรการต่าง ๆ เกี่ยวกับการส่งเสริม จูงใจ ตรวจสอบ และติดตามการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ โดยการใช้การประเมินเป็นตัวชี้วัดตามแนวทางรายงานของคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม เผยแพร่ความรู้เรื่องกฎหมาย จัดทำคำอธิบายเจตนารมณ์ของกฎหมายและคู่มือสำหรับประชาชนในการปฏิบัติตามกฎหมาย กำหนดกลไกและมาตรการการจัดการศึกษาอบรมเพื่อปลูกฝังให้ประชาชนมีค่านิยมและวัฒนธรรมในการเคารพกฎหมาย ยกย่องผู้ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด	๕.๑ จัดให้มีการกำหนดตัวชี้วัดที่เป็นมาตรฐานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ๕.๒ จัดทำคู่มือกฎหมาย (Hand book) ของกฎหมายแต่ละฉบับ	๕.๑ มีตัวชี้วัดที่เป็นมาตรฐานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ๕.๒ คู่มือกฎหมาย (Hand book)	๕.๑ ความร่วมมือของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม
ผลผลิต ๖	๖. ปฏิรูปที่เกี่ยวกับปัญหายาเสพติด ด้วยนโยบายของรัฐ การบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด และการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับผู้ค้ายาเสพติด รวมทั้งทบทวนบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีบทสันนิษฐานเด็ดขาด	๖.๑ การปรับปรุงและพัฒนากฎหมายยาเสพติด	๖.๑ การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายยาเสพติดฉบับใหม่	๖.๑ รัฐสภาเห็นชอบกฎหมายยาเสพติดฉบับใหม่
ผลผลิต ๗	๗. ปฏิรูประบบการเรียนการสอนและการศึกษาอบรมวิชากฎหมายเพื่อการพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพกฎหมายให้เป็นผู้มีความรอบรู้ มีนิติทัศนะ เข้าใจถึงหลักกฎหมายและเจตนารมณ์ รวมทั้ง ยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรมของนักกฎหมาย	๗.๑ จัดระบบการศึกษาอบรมของสภาทนายความในพระบรมราชูปถัมภ์และมาตรฐานของสถาบันการสอนด้านนิติศาสตร์	๗.๑ หลักสูตรการสอนด้านนิติศาสตร์ที่สอดคล้องกับบริบทของประเทศและมาตรฐานสากล	๗.๑ สภาทนายความในพระบรมราชูปถัมภ์และสถาบันการด้านกฎหมายทุกแห่งร่วมดำเนินการกำหนดมาตรฐานการเรียนการสอนนิติศาสตร์

ผลผลิต	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
ผลผลิต ๘	๘. กระบวนการศึกษาวิชานิติศาสตร์ ในทุกสถาบันการศึกษาทุกแห่งควรมีลักษณะของการประสานและบูรณาการระหว่างสถาบันการศึกษา ปฏิรูประบบการศึกษาวิชานิติศาสตร์เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ต่อระบบการพัฒนานักกฎหมายอย่างต่อเนื่อง ทั้งในลักษณะการเรียนกฎหมายและต่อยอดองค์ความรู้ตลอดเวลาเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพทางสังคม	๘.๑ การจัดระบบการศึกษาด้านนิติศาสตร์ในระดับมาตรฐานเดียวกัน	๘.๑ กระบวนการประเมินคุณภาพการเรียนการสอนด้านนิติศาสตร์ของสถาบันการศึกษา	๘.๑ การบูรณาการการเรียนการสอนของสถาบันการศึกษาในประเทศไทย
ผลผลิต ๙	๙. พัฒนาระบบการศึกษาสาขานิติศาสตร์ให้มีความรู้ที่หลากหลายเพื่อให้มีผลผลิตเป็นนักกฎหมายที่มีวิสัยทัศน์และมีคุณธรรมเพื่อการสร้างความเป็นธรรมในสังคม และสร้างกฎหมายให้มีสภาพบังคับได้จริงควบคู่กับให้กฎหมายสร้างประสิทธิคุณต่อผู้ด้อยโอกาส	๙.๑ การจัดระบบการศึกษาด้านนิติศาสตร์ในระดับมาตรฐานเดียวกัน	๙.๑ กระบวนการประเมินคุณภาพการเรียนการสอนด้านนิติศาสตร์ของสถาบันการศึกษา	๙.๑ การบูรณาการการเรียนการสอนของสถาบันการศึกษาในประเทศไทย
ผลผลิต ๑๐	๑๐. สร้างนักกฎหมายมืออาชีพด้วยการจัดระบบการเรียนการสอนที่เน้นคุณธรรมจริยธรรมนักกฎหมาย ที่มีลักษณะเป็นการจัดสรรคุณค่า คุณประโยชน์ต่อสังคม โดยการมุ่งเน้นปรัชญา หลักการและเจตนารมณ์ในบทกฎหมายเพื่อสร้างกรอบแนวคิดในการใช้และการวินิจฉัยกฎหมายในขั้นตอนต่าง ๆ ของกระบวนการยุติธรรมและการพิจารณาความ	๑๐.๑ จัดระบบการศึกษาอบรมของสภาทนายความในพระบรมราชูปถัมภ์และมาตรฐานของสถาบันการสอนด้านนิติศาสตร์	๑๐.๑ หลักสูตรการสอนด้านนิติศาสตร์ที่สอดคล้องกับบริบทของประเทศและมาตรฐานสากล	๑๐.๑ สภาทนายความในพระบรมราชูปถัมภ์และสถาบันการด้านกฎหมายทุกแห่งร่วมดำเนินการกำหนดมาตรฐานการเรียนการสอนนิติศาสตร์

ผลผลิต	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
ผลผลิต ๑๑	๑๑. ต้องสร้างจุดเด่นโดยปฏิรูปการเรียนนิติศาสตร์ในลักษณะที่นิติศาสตร์ซึ่งจะผลิตนักกฎหมายสู่สังคม ต้องเรียนกฎหมายในฐานะบรรทัดฐานของสังคม และปรับปรุง เปลี่ยนแปลงกฎหมายตามบริบทของสังคม เน้นกฎหมายเชิงคุณธรรม ให้นักกฎหมายมีลักษณะรอบรู้และรู้รอบ มีวุฒิภาวะพร้อมที่จะสร้างความเป็นธรรมและยุติความขัดแย้งในสังคม	๑๑.๑ จัดระบบการศึกษาอบรมของสภาทนายความในพระบรมราชูปถัมภ์และมาตรฐานของสถาบันการสอนด้านนิติศาสตร์	๑๑.๑ หลักสูตรการสอนด้านนิติศาสตร์ที่สอดคล้องกับบริบทของประเทศและมาตรฐานสากล	๑๑.๑ สภาทนายความในพระบรมราชูปถัมภ์และสถาบันการด้านกฎหมายทุกแห่งร่วมดำเนินการกำหนดมาตรฐานการเรียนการสอนนิติศาสตร์
ผลผลิต ๑๒	๑๒. พัฒนาระบบฐานข้อมูลกฎหมายของรัฐโดยใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลกฎหมายโดยสะดวก และสามารถเข้าใจเนื้อหาสาระของกฎหมายได้ง่ายขึ้น	๑๒.๑ มีระบบฐานข้อมูลกฎหมายของรัฐที่รวบรวมข้อมูลทางกฎหมายทั้งหมด	๑๒.๑ ฐานข้อมูลกฎหมายของรัฐ	๑๒.๑ รัฐสนับสนุนให้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นผู้สร้างระบบฐานข้อมูลกลางกฎหมายที่เชื่อมโยงข้อมูลทางกฎหมายของทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม
ผลผลิต ๑๓	๑๓. แก้ไขปัญหากระบวนการทำงานและการจัดการข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่มีความซ้ำซ้อน ไม่สามารถใช้ข้อมูลและสารสนเทศด้วยกันได้ เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ	๑๓.๑ มีระบบฐานข้อมูลกฎหมายของรัฐที่รวบรวมข้อมูลทางกฎหมายทั้งหมด	๑๓.๑ ฐานข้อมูลกฎหมายของรัฐ	๑๓.๑ รัฐสนับสนุนให้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นผู้สร้างระบบฐานข้อมูลกลางกฎหมายที่เชื่อมโยงข้อมูลทางกฎหมายของทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

ผลผลิต	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
ผลผลิต ๑๔	๑๔.๑ พัฒนาประเทศไปสู่รัฐบาลแห่งการเชื่อมโยง หรือ Connected Government ที่หน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ สามารถเชื่อมโยงข้อมูลข้ามหน่วยงาน โดยคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนเป็นที่ตั้ง ตลอดจนมีเป้าหมายร่วมกันในการส่งมอบบริการที่มีคุณภาพแก่ประชาชน รวมถึงส่งเสริมและสนับสนุนให้นโยบายเศรษฐกิจดิจิทัลสัมฤทธิ์ผลอย่างเป็นรูปธรรม	๑๔.๑ มีระบบฐานข้อมูลกฎหมายของรัฐที่รวบรวมข้อมูลทางกฎหมายทั้งหมด	๑๔.๑ ฐานข้อมูลกฎหมายของรัฐ	๑๔.๑ รัฐสนับสนุนให้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นผู้สร้างระบบฐานข้อมูลกลางกฎหมายที่เชื่อมโยงข้อมูลทางกฎหมายของทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม
ผลผลิต ๑๕	๑๕.๑ เพิ่มประสิทธิภาพของการดำเนินงานของภาครัฐด้านการอำนวยความยุติธรรม การปรับปรุงการบริหารแก่ประชาชนแบบ One-stop Service โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับภาครัฐมากขึ้น มุ่งเน้นการดำเนินการด้วยความโปร่งใสและตรวจสอบได้	๑๕.๑ มีระบบบริการประชาชนแบบ One –Stop Service ในทุกหน่วยงานกระบวนการยุติธรรม	๑๕.๑ รายงานการประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการ	๑๕.๑ รัฐสนับสนุนให้หน่วยงานกระบวนการยุติธรรมจัดทำรายงานประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการทุกปี
ผลผลิต ๑๖	๑๖. ตรากฎหมาย e-Government เพื่อเป็น “กฎหมายแม่บท” ในการบริหารจัดการงบประมาณแผ่นดินที่ประสิทธิภาพ (Performance-based Budgeting) และปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ e-Government	๑๖.๑ มีการพัฒนาระบบ e- Government ในการจัดการงบประมาณแผ่นดิน และการจัดทำร่างกฎหมายเพื่อใช้กับหน่วยงานของภาครัฐ	๑๖.๑ ร่างกฎหมาย e – Government	๑๖.๑ รัฐสภาเห็นชอบกฎหมาย e – Government

ผลผลิต	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
ด้านกระบวนการยุติธรรม มาตรา ๒๕๘				
ผลผลิต ๑๗	๑๗. ให้มีการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยง่าย เป็นธรรมและมีประสิทธิภาพ	๑๗.๑ มีช่องทางในการอำนวยความยุติธรรมเพิ่มมากขึ้น	๑๗.๑ มีการจัดตั้งศูนย์ยุติธรรมชุมชนให้ครอบคลุมทุกพื้นที่	๑๗.๑ กระทรวงยุติธรรมขับเคลื่อนให้มีศูนย์ยุติธรรมชุมชนและเครือข่ายชุมชนในทุกพื้นที่
ผลผลิต ๑๘	๑๘. ตรากฎหมายว่าด้วยการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายและคดี รวมถึงกฎหมายเพื่อคุ้มครองเหยื่อและผู้เสียหายในคดีอาญาตามแนวทางการปฏิรูปของกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม โดยบูรณาการการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมีหน่วยงานที่ให้คำแนะนำทางกฎหมายที่จำเป็นแก่ประชาชนอย่างทั่วถึง จัดหาทนายความที่มีความสามารถทางคดีอย่างแท้จริงเพื่อดำเนินคดีทางแพ่ง ทางอาญา และทางปกครอง ให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อยและผู้ด้อยโอกาส และพัฒนาทนายความตามแนวทางการปฏิรูปทนายความอาสา ทนายความขอแรง และที่ปรึกษากฎหมายของเด็กหรือเยาวชนตามแนวทางการปฏิรูปของกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ผู้พิพากษาหรือตุลาการมีบทบาทเชิงรุกในการค้นหาข้อเท็จจริงของคดี รวมทั้ง	๑๘.๑ มีกฎหมายที่ให้ความช่วยเหลือคุ้มครองเหยื่อหรือผู้เสียหายในคดีอาญาที่สามารถช่วยเหลือผู้เสียหายได้อย่างแท้จริง ๑๘.๒ พัฒนาระบบจูงใจให้กับทนายความอาสา ทนายความขอแรง และที่ปรึกษากฎหมายเด็กและเยาวชน ๑๘.๓ มีกฎหมายกลางในการจัดระบบการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (EM) ๑๘.๔ มีการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (EM) ในการปล่อยตัวชั่วคราวหรือในชั้นคุมประพฤติ กักกัน กักขัง วิธีการเพื่อความปลอดภัย	๑๘.๑ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ๑๘.๒ ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองช่วยเหลือผู้ได้รับความเสียหายในคดีอาญา พ.ศ. .... ๑๘.๓ ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยระบบติดตามตัวโดยการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (EM) ทางอาญา พ.ศ.	๑๘.๑ รัฐสภาเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๓ ฉบับ

ผลผลิต	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
	จัดตั้งกองทุนให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายและคดีขึ้นเพื่อการดังกล่าว โดยสนับสนุนให้ประชาชนและองค์กรวิชาชีพมีส่วนร่วมในการดำเนินการดังกล่าวด้วย รวมทั้งให้พนักงานอัยการมีอำนาจดำเนินคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะตามที่พนักงานอัยการเห็นสมควร ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคม โดยการนำอุปกรณ์ติดตามตัวมาใช้ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาตามแนวทางการปฏิรูปของกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม			
ผลผลิต ๑๙	๑๙. ปฏิรูปกฎหมายว่าด้วยกระบวนการยุติธรรมทางเลือก กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ รวมทั้งการระงับข้อพิพาทระหว่างประชาชนโดยกระบวนการยุติธรรมชุมชนหรือการประนีประนอมข้อพิพาทระดับชุมชน โดยให้มีการบูรณาการเกี่ยวกับกลไกและกระบวนการในการดำเนินการในเรื่องดังกล่าว	๑๙.๑ จัดให้มีมาตรการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททั้งระบบ	๑๙.๑ ร่างกฎหมายว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททั้งระบบ	๑๙.๑ รัฐสภาเห็นชอบกฎหมายว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททั้งระบบ

ผลผลิต	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
ผลผลิต ๒๐	๒๐. ปฏิรูปและพัฒนาองค์กรและกระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง ทางอาญา และทางปกครอง ให้มีประสิทธิภาพและมีมาตรฐานอย่างมืออาชีพ	๒๐.๑ จัดให้มีการพัฒนาระบบบริหารจัดการในองค์กรและกระบวนการยุติธรรมที่มีมาตรฐานและตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ	๒๐.๑ รายงานผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ (ตามมาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว)	๒๐.๑ รัฐกำหนดนโยบายเป็นวาระเร่งด่วนในการปฏิรูปด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม
ผลผลิต ๒๑	๒๑. ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติในเรื่ององค์ประกอบ อำนาจหน้าที่ กำหนดนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการ เพื่อผลักดันให้เกิดการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงความยุติธรรมที่มีมาตรฐานเดียวกัน สะดวก รวดเร็ว ทั่วถึง มีประสิทธิภาพ เสียค่าใช้จ่ายน้อย และเป็นการประหยัดต่องบประมาณของรัฐ	๒๑.๑ จัดให้มีการพัฒนาระบบบริหารจัดการในองค์กรและกระบวนการยุติธรรมที่มีมาตรฐานและตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ	๒๑.๑ รายงานผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ (ตามมาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว)	๒๑.๑ รัฐกำหนดนโยบายเป็นวาระเร่งด่วนในการปฏิรูปด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม
ผลผลิต ๒๒	๒๒. ให้มีกลไกและมาตรการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการการบริหารงานยุติธรรม รวมทั้งปฏิรูประบบและกลไกเกี่ยวกับการบริหารงานยุติธรรมในกระบวนการยุติธรรมให้มีการบูรณาการร่วมกัน และเพื่อเกิดความร่วมมือและการประสานงานระหว่างองค์กรในกระบวนการยุติธรรมทั้งระบบ รวมถึงให้มีการปฏิรูปประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา	๒๒.๑ จัดให้มีการพัฒนาระบบบริหารจัดการในองค์กรและกระบวนการยุติธรรมที่มีมาตรฐานและตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ	๒๒.๑ รายงานผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ (ตามมาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว)	๒๒.๑ รัฐกำหนดนโยบายเป็นวาระเร่งด่วนในการปฏิรูปด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

ผลผลิต	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
	โดยใช้การประเมินเป็นตัวชี้วัด ตามรายงานของกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม			
ผลผลิต ๒๓	๒๓. ปรับปรุงระบบการสอบสวนคดีอาญาให้มีการตรวจสอบและถ่วงดุลระหว่างพนักงานสอบสวนกับพนักงานอัยการอย่างเหมาะสม กำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ชัดเจนเพื่อมิให้คดีขาดอายุความ และสร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการในการสอบสวนคดีอาญา รวมทั้งกำหนดให้การสอบสวนต้องใช้ประโยชน์จากนิติวิทยาศาสตร์ และจัดให้มีการบริการทางด้านนิติวิทยาศาสตร์มากกว่าหนึ่งหน่วยงานที่มีอิสระจากกัน เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงอย่างมีทางเลือก	๒๓.๑ มีการพัฒนาระบบการสอบสวนการถ่วงดุลอำนาจและนำระบบนิติวิทยาศาสตร์มาใช้ในการสอบสวนคดีที่มีมาตรฐานสากล รวมทั้งจัดให้มีหน่วยงานทางนิติวิทยาศาสตร์ที่มีมาตรฐานในการบริการมากกว่าหนึ่งหน่วยงาน	๒๓.๑ มีหน่วยงานทางนิติวิทยาศาสตร์ที่มีมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น	๒๓.๑ รัฐสนับสนุนให้มีการจัดตั้งหน่วยงานทางนิติวิทยาศาสตร์และเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนจัดตั้งหน่วยงานที่ให้บริการทางนิติวิทยาศาสตร์
ผลผลิต ๒๔	๒๔. ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวนให้สอดคล้องกับแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยการปรับเพิ่มกลไกและขั้นตอนกระบวนการที่เปิดรับการมีส่วนร่วมและสร้างกระบวนการ	๒๔.๑ จัดให้มีกระบวนการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสอบสวน	๒๔.๑ ประชาชนมีส่วนร่วมในการสอบสวน	๒๔.๑ สำนักงานตำรวจแห่งชาติสนับสนุนให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสอบสวน

ผลผลิต	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
	มีส่วนร่วมให้เป็นรูปธรรม และปรับโครงสร้างและกลไกตามแนวทางของคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม			
ผลผลิต ๒๕	๒๕. เพิ่มประสิทธิภาพของพนักงานสอบสวนในการปฏิบัติหน้าที่โดยการจัดให้มีผู้ช่วยพนักงานสอบสวนปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับพนักงานสอบสวนอันเป็นการเพิ่มกลไกการมีส่วนร่วมในกระบวนการสอบสวนคดีอาญาของประชาชนซึ่งจะมีผลช่วยลดปัญหาการใช้อำนาจเบ็ดเสร็จของพนักงานสอบสวนและลดปัญหาการทุจริตคอรัปชั่นได้	๒๕.๑ จัดให้มีผู้ช่วยพนักงานสอบสวนร่วมปฏิบัติหน้าที่กับพนักงานสอบสวน	๒๕.๑ มีผู้ช่วยพนักงานสอบสวน	๒๕.๑ สำนักงานตำรวจแห่งชาติจัดให้มีผู้ช่วยพนักงานสอบสวน
ผลผลิต ๒๖	๒๖. ในกรณีที่เกิดคดีวิสามัญฆาตกรรมให้พนักงานอัยการเข้ามามีบทบาทในกระบวนการดำเนินคดีวิสามัญฆาตกรรม โดยกำหนดให้อัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทน หรือพนักงานอัยการที่ได้รับมอบหมายจากอัยการสูงสุด เป็นผู้รับผิดชอบในการสอบสวนคดีวิสามัญฆาตกรรมและคดีที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นหลักประกันการให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง	๒๖.๑ พนักงานอัยการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินคดีวิสามัญฆาตกรรม	๒๖.๑ มีการปรับปรุงกฎหมายให้พนักงานอัยการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินคดีวิสามัญฆาตกรรม	๒๖.๑ รัฐสภาเห็นชอบปรับปรุงกฎหมายโดยให้พนักงานอัยการสามารถเข้ามามีบทบาทในกระบวนการดำเนินคดีวิสามัญฆาตกรรม

ผลผลิต	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
ผลผลิต ๒๗	๒๗. ให้แพทย์ทางนิติเวชศาสตร์มีอำนาจหน้าที่ในการชันสูตรพลิกศพและทำสำนวนชันสูตรพลิกศพโดยพนักงานอัยการและพนักงานสอบสวนมีอำนาจอยู่ร่วมในการชันสูตรพลิกศพ เพื่อทำให้สำนวนชันสูตรพลิกศพ มีคุณภาพมากขึ้น	๒๗.๑ มีการพัฒนาระบบการชันสูตรพลิกศพ โดยการสนับสนุนให้แพทย์ทางนิติเวชศาสตร์มีอำนาจร่วมในการชันสูตรพลิกศพเพื่อให้การดำเนินการมีประสิทธิภาพมากขึ้น	๒๗.๑ แพทย์ทางนิติเวชศาสตร์ได้รับอำนาจร่วมในการชันสูตรพลิกศพ	๒๗.๑ รัฐส่งเสริมบทบาทของแพทย์นิติเวชศาสตร์ในการมีส่วนร่วมการชันสูตร
ผลผลิต ๒๘	๒๘. การนำองค์ความรู้ต่าง ๆ ทางวิทยาศาสตร์ทุกสาขามาประยุกต์ใช้ในการตรวจพิสูจน์ โดยอาศัยความร่วมมือและแลกเปลี่ยนงานทางวิชาการ โดยเฉพาะงานนิติวิทยาศาสตร์ให้สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการตรวจพิสูจน์หลักฐานเพื่อสร้างความยุติธรรมในการวินิจฉัยคดี รวมถึงส่งเสริมการวิจัยและพัฒนากิจกรรมทางวิชาการให้เป็นที่ยอมรับของสังคมก่อให้เกิดประโยชน์ต่อกระบวนการยุติธรรมของประเทศ	๒๘.๑ มีการพัฒนาระบบนิติวิทยาศาสตร์ของประเทศไทย	๒๘.๑ มีหน่วยงานด้านนิติวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้นและเป็นที่ยอมรับในระดับสากล	๒๘.๑ รัฐส่งเสริมให้โรงพยาบาลและสถาบันการศึกษาเปิดห้องปฏิบัติการทางนิติวิทยาศาสตร์ที่ครอบคลุมทั้งประเทศ
ผลผลิต ๒๙	๒๙. เสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรขององค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมให้มุ่งอำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชนโดยสะดวกและรวดเร็ว	๒๙. มีการพัฒนาระบบการเรียนการสอนด้านนิติวิทยาศาสตร์ในสถาบันการศึกษา	๒๙. สถาบันการศึกษาเปิดหลักสูตรเกี่ยวกับนิติวิทยาศาสตร์	๒๙. รัฐส่งเสริมสถาบันการศึกษาพัฒนาหลักสูตรด้านนิติวิทยาศาสตร์

ผลผลิต	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
ผลผลิต ๓๐	๓๐. สร้างเจตจำนงที่ชัดเจนต่อการบริหารกระบวนการยุติธรรมของประเทศ	๓๐.๑ การกำหนดนโยบายตามร่างรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๘	๓๐.๑ รายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการตามร่างรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๘	๓๐.๑ รัฐสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการ
ผลผลิต ๓๑	๓๑. ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารของกระบวนการยุติธรรมทั้งระบบให้มีโครงสร้างพื้นฐานเอื้ออำนวยต่อการประสานงานและพัฒนาองค์การของทุกระบบย่อย	๓๑.๑ การกำหนดนโยบายตามร่างรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๘	๓๑.๑ รายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการตามร่างรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๘	๓๑.๑ รัฐสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการ
ผลผลิต ๓๒	๓๒. สร้างกลไกที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาเรื่องความล่าช้าในการดำเนินคดีอาญาในกระบวนการยุติธรรม	๓๒.๑ การกำหนดนโยบายตามร่างรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๘	๓๒.๑ รายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการตามร่างรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๘	๓๒.๑ รัฐสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการ
ผลผลิต ๓๓	๓๓. กระบวนการยุติธรรมต้องสร้างบุคลากรที่มีทัศนคติเชิงบวกและมีจิตใจเป็นธรรม รักความถูกต้อง มีโครงสร้างกฎหมายที่มีแนวทางและจุดมุ่งหมายสอดคล้องกับปรัชญาของกระบวนการยุติธรรม มีกลไกส่งเสริมการประสานนโยบาย ประสานการบริหารและประสานการปฏิบัติ ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายหลักของกระบวนการยุติธรรม รวมถึงมีกลไกและสร้างปัจจัยเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการจัดการกับปัญหาอาชญากรรม	๓๓.๑ มีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในกระบวนการยุติธรรม ๓๓.๒ การแก้ปัญหาผู้ด้อยโอกาส ๓๓.๓ ความเที่ยงตรงโปร่งใส และตรวจสอบได้	๓๓.๑ แผนการพัฒนาระบบสารสนเทศของหน่วยงาน	๓๓.๑ รัฐส่งเสริมนโยบายการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานราชการ

ผลผลิต	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
ผลผลิต ๓๔	๓๔. ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติดำเนินการปฏิรูปสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยโอนภารกิจของสำนักงานตำรวจแห่งาติที่มิใช่ภารกิจหลังของตำรวจไปให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ กำหนดมาตรการเพื่อป้องกันการแทรกแซงของฝ่ายการเมืองในกระบวนการยุติธรรม กำหนดเกณฑ์มาตรฐานการแต่งตั้งหรือย้ายข้าราชการตำรวจ กระจายอำนาจการบริหารงานตำรวจไปสู่ระดับจังหวัด และสร้างกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจการตำรวจ ปรับปรุงระบบงานสอบสวนให้มีความเป็นอิสระ ให้พนักงานสอบสวนมีหน้าที่รวบรวมหลักฐานอย่างจริงจังเพื่อพิสูจน์ความจริง และให้พนักงานอัยการมีอำนาจสอบสวนร่วมกับพนักงานสอบสวนในคดีอาญาที่สำคัญ ให้พนักงานของรัฐที่มีฐานะเจ้าพนักงานรับผิดชอบกฎหมายใดมีอำนาจสอบสวนความผิดนั้น ปรับปรุงระบบงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ให้มีความเป็นอิสระและมีประสิทธิภาพมากขึ้น และมีระบบบริหารงานบุคคลที่ยึดหลักความรู้ความชำนาญเฉพาะทาง และจัดสรรและกระจายอำนาจบริหารงบประมาณให้แก่หน่วยงานปฏิบัติงานในพื้นที่ให้เพียงพอและ	๓๔.๑ การโอนภารกิจไปยังหน่วยงานอื่น ๓๔.๒ ปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารบุคคลของข้าราชการตำรวจ ๓๔.๓ การพัฒนาระบบค่าตอบแทน ๓๔.๔ ระบบการแต่งตั้งที่เป็นธรรมคำนึงถึงอาวุโสและความรู้ความสามารถประกอบกัน ๓๔.๕ มีหน่วยพิสูจน์หลักฐานและห้องปฏิบัติการครอบคลุมในทุกพื้นที่ตามแผน ๙ ด้าน	๓๔.๑ รายงานผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตาม (มาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว) ๓๔.๒ การจัดตั้งศูนย์พิสูจน์หลักฐาน	๓๔.๑ คณะกรรมการตามร่างรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๐ ๓๔.๒ สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนดเรื่องดังกล่าวเป็นนโยบายและดำเนินการ

ผลผลิต	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
	สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตามแนวทางการปฏิรูปกิจการตำรวจของคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม			

ตัวชี้วัด วิธีตรวจวัด และเงื่อนไขความสำเร็จของแผนปฏิรูป
ด้านการปกครองท้องถิ่น

ผลผลิตที่ output	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
ร่างมาตรา .. ให้มีปฏิรูปการปกครองท้องถิ่นในด้านโครงสร้าง หน้าที่และอำนาจ การเงินการคลัง การกำกับดูแล การบริหารงานบุคคล การมีส่วนร่วมของประชาชน และการกระจายอำนาจตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้การจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะเกิดประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพและการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามแนวทางดังต่อไปนี้				
๑. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาล โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดเล็กหรือมีรายได้น้อย ให้ดำเนินการควบรวมตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ ให้สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามที่เป็นมาตรฐานเดียวกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและรัฐมนตรี	๑.๑ ปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างและระบบการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เหมาะสมกับภารกิจและทันต่อการเปลี่ยนแปลงโดยควบรวมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดเล็กหรือมีรายได้น้อยตามหลักเกณฑ์วิธีการที่กฎหมายกำหนด เพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำด้านรายได้	๑.๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการควบรวมตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดภายในระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีผลใช้บังคับ	๑.๑ ตรวจสอบจากรายงานผลดำเนินการควบรวมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด	๑.๑ ร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. .... และร่างประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศใช้บังคับ ๑.๑.๑ มีกลไก กระบวนการ มาตรการจูงใจเพื่อส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควบรวมตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด
	๑.๒ สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามที่เป็นมาตรฐานเดียวกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและรัฐมนตรี โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามแนวทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ	๑.๒ ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด	๑.๒ ตรวจสอบจากรายงานผลการรับสมัครสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น	๑.๒ ๑.๒.๑ การตรวจสอบคุณสมบัติผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นเป็นไปโดยเข้มงวด ๑.๒.๒ ประชาชนและภาคส่วนต่างๆ มีส่วนร่วมในการตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น

ผลผลิตที่ output	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
๒. ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีหน้าที่และอำนาจเป็นหน่วยงานอำนวยการ สนับสนุน ส่งเสริมการดำเนินงานของส่วนราชการและเทศบาล รวมทั้งจัดทำภารกิจโครงการขนาดใหญ่ในภาพรวมของจังหวัด ส่วนเทศบาลให้มีหน้าที่และอำนาจในการดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะตามที่กฎหมายกำหนด โดยต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดและยุทธศาสตร์ชาติ	๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจในการจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะให้สอดคล้องกับรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เหมาะสมกับโครงสร้างและภารกิจโดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดและยุทธศาสตร์ชาติ	๒. มีการบูรณาการแผนหมู่บ้านและแผนชุมชนมาบรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่นและจัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่นให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาท้องถิ่น - การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นและจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดและยุทธศาสตร์ชาติ	๒. ประเมินผลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่นำแผนพัฒนาท้องถิ่นมาเป็นกลไกในการจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะ	๒.๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นกลไกในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความต้องการของประชาชนสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดและยุทธศาสตร์ชาติ ๒.๒ มีประชาคมท้องถิ่นที่มีความเข้มแข็งในการตรวจสอบการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๓. ให้กำหนดมาตรการ การเงินการคลัง การงบประมาณ การรักษาวินัยการเงินการคลัง และการป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ เพื่อให้การบริหารงานเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล	๓. กำหนดระเบียบ มาตรการเกี่ยวกับการเงิน การคลัง การงบประมาณ การรักษาวินัยการเงินการคลัง ตลอดจนบทลงโทษไว้อย่างชัดเจนเพื่อป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล	๓. มีการวางระบบการควบคุมและตรวจสอบการปฏิบัติงานตามระเบียบและมาตรการที่กำหนด โดยการตรวจสอบนั้นต้องดำเนินการทั้งก่อนและหลังการปฏิบัติงาน	๓. มีการรายงานผลการตรวจสอบการเงิน การคลัง การงบประมาณ การรักษาวินัยการเงินการคลังที่ครบถ้วน	๓. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติตามระเบียบ มาตรการเกี่ยวกับการเงิน การคลัง การงบประมาณ การรักษาวินัยการเงินการคลังเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด จนทำให้ปัญหาการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีจำนวนลดลง
๔. ให้กำหนดระเบียบและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกำกับดูแลการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้มีการบริหารงาน การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ และการใช้จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้เงื่อนไขตามที่กฎหมายกำหนด	๔. กำหนดระเบียบ วิธีปฏิบัติ ขั้นตอนการกำกับดูแล การบริหารงาน การใช้จ่ายเงิน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ	๔. มีระเบียบ วิธีปฏิบัติ ขั้นตอนการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน	๔. ผู้กำกับดูแล ตรวจสอบ การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน	๔. การกำกับดูแล ตรวจสอบการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน จนทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

ผลผลิตที่ output	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
๕. ปรับปรุงการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นให้อยู่บนพื้นฐานของระบบคุณธรรมโดยคำนึงถึงความเหมาะสม ความจำเป็นของแต่ละท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ โดยมีองค์กรกลางบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรเดียว สำหรับกรุงเทพมหานครให้มีองค์กรกลางบริหารงานบุคคลเป็นของตนเอง มีการกำหนดหลักเกณฑ์การบริหารงานบุคคลและการพิทักษ์ระบบคุณธรรมให้มีเอกภาพและเป็นมาตรฐาน และให้บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสถานะเป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่น สามารถโอนย้ายสับเปลี่ยนสังกัดระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ รวมทั้งให้มีการพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสมรรถนะ จริยธรรมและจรรยาที่เหมาะสม	๕. การบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบอยู่บนพื้นฐานของระบบคุณธรรมมีประสิทธิภาพ เอกภาพและเป็นมาตรฐานเดียวกัน	**๕.๑ รูปแบบทั่วไปและเมืองพัทยา** ๕.๑.๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปและเมืองพัทยาอยู่ภายใต้องค์กรกลางบริหารงานบุคคลเพียงองค์กรเดียว ๕.๑.๒ ปัญหาการทุจริตและการใช้ระบบอุปถัมภ์ในการบรรจุแต่งตั้งลดลง ๕.๑.๓ จำนวนข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานจ้างส่วนท้องถิ่นสอดคล้องกับปริมาณงานโดยค่าใช้จ่ายด้านการบริหารงานบุคคลไม่เกินร้อยละ ๔๐ ๕.๑.๔ ข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานจ้างส่วนท้องถิ่นมีหลักประกันความยุติธรรมและได้รับความเป็นธรรม	**๕.๑ รูปแบบทั่วไปและเมืองพัทยา** ๕.๑.๑ ตรวจสอบค่าใช้จ่ายด้านการบริหารงานบุคคลทั้งก่อนตั้งงบประมาณและหลังการใช้จ่ายงบประมาณจากรายงานฐานะการคลังของท้องถิ่น ๕.๑.๒ ตรวจสอบการทุจริตและการใช้ระบบอุปถัมภ์จากสถิติข้อร้องเรียนจากคดีปกครองด้านบุคคล รายงานการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ ๕.๑.๓ ตรวจสอบประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานที่เพิ่มขึ้นของบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากผลการประเมินมาตรฐานการปฏิบัติราชการท้องถิ่น	๕.๑ ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ประกาศใช้บังคับ

ผลผลิตที่ output	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
		๕.๒ กรุงเทพมหานคร ๕.๒.๑ คณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร (ก.ก.) เป็นองค์กรกลางในการบริหารงานบุคคลของกรุงเทพมหานครเพียงองค์กรเดียว ๕.๒.๒ หลักเกณฑ์การบริหารงานบุคคลของกรุงเทพมหานคร การพิทักษ์ระบบคุณธรรมและการพิจารณาอุทธรณ์และการร้องทุกข์มีเอกภาพและเป็นมาตรฐานเดียวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่นๆและเมืองพัทยา ๕.๒.๓ จำนวนบุคลากรกรุงเทพมหานครได้รับการเพิ่มพูนความรู้ทักษะอย่างมืออาชีพตามแผนพัฒนาบุคลากรกรุงเทพมหานคร	**๕.๒ กรุงเทพมหานคร** ๕.๒.๑ ตรวจสอบการมีองค์กรกลางการบริหารงานบุคคลเพียงองค์กรเดียวจากกฎข้อบังคับ ระเบียบ หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรบุคคลที่ ก.ก. กำหนด ๕.๒.๒ ตรวจสอบความเชื่อมั่นเรื่องการอุทธรณ์ร้องทุกข์ของบุคลากรจากผลสำรวจระดับความเชื่อมั่นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาล ๕.๒.๓ ตรวจสอบการเพิ่มพูนความรู้จากสถิติบุคลากรที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ ความสามารถในแต่ละสายงาน	
๖. ให้ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น การถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และให้มีกลไกขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะการจัดให้มีประชาคมท้องถิ่น การบูรณาการแผนชุมชนสู่ระบบงบประมาณท้องถิ่น และมีมาตรฐานตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของประชาชนใน	๖. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น การถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น การบริหารงานท้องถิ่นและให้มีกลไกขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะการจัดให้มีประชาคมท้องถิ่น การบูรณาการแผนชุมชนสู่ระบบงบประมาณท้องถิ่น และมีมาตรฐานกลางตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น	๖.๑ จำนวนข้อบัญญัติที่ประชาชนเข้าชื่อเสนอ	๖.๑ มีการเสนอข้อบัญญัติจากภาคประชาชนตามที่กฎหมายกำหนด	๖.๑ ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. .... และร่างประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกาศใช้บังคับ

ผลผลิตที่ output	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
การปกครองท้องถิ่น		๖.๒ จำนวนครั้งของการเข้าชื่อเพื่อลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ๖.๓ จำนวนครั้งในการประชุมประชาคมท้องถิ่น	๖.๒ มีการเข้าชื่อเพื่อลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ๖.๓ แผนงานและโครงการจากการบูรณาการแผนหมู่บ้านและแผนชุมชนได้รับการบรรจุใน ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายของท้องถิ่น	๖.๒ คณะรัฐมนตรีเห็นชอบข้อเสนอการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น
๗. การกระจายอำนาจ ต้องปรับปรุงองค์กรการบริหารการกระจายอำนาจให้มีประสิทธิภาพและมีเอกภาพ การถ่ายโอนภารกิจให้คำนึงถึงความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและส่วนราชการต้องส่งเสริมสนับสนุน โดยมีหลักประกันความต่อเนื่องของการดำเนินนโยบายกระจายอำนาจมีการทบทวนประเมินผลภารกิจที่ถ่ายโอนแล้ว รวมทั้งปรับปรุงมาตรการด้านการเงินการคลังให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอ เพื่อพัฒนาปรับปรุงการกระจายอำนาจให้มีประสิทธิภาพ ภายในระยะเวลาห้าปี	๗. ปรับปรุงองค์กรบริหารการกระจายอำนาจให้มีประสิทธิภาพและมีเอกภาพ	๗.๑ การกระจายอำนาจและการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความครบถ้วนสมบูรณ์เป็นไปตามแผนที่กำหนด ๗.๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับทรัพยากรการบริหารเพียงพอตามภารกิจถ่ายโอน ๗.๓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมในการรับการถ่ายโอนภารกิจ	๗. ตรวจสอบจากรายงานการติดตามประเมินผลการกระจายอำนาจ	๗. คณะรัฐมนตรีเห็นชอบข้อเสนอการปฏิรูปแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผลผลิตที่ output	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
๘. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยาที่มีปัญหาเรื่องอำนาจและขีดความสามารถไม่เพียงพอในการจัดบริการสาธารณะและการแก้ไขปัญหา ให้รัฐจัดตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และพื้นที่โดยรอบ เพื่อให้มีการบูรณาการในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน ส่วนการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษเพิ่มขึ้นให้กระทำได้เท่าที่จำเป็น โดยให้คำนึงถึงการแบ่งอำนาจหน้าที่ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในพื้นที่ที่มีลักษณะพิเศษ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นไม่สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้กฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบัน ในกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ที่มีลักษณะพิเศษซึ่งได้รับผลกระทบในการจัดบริการสาธารณะมากกว่าในพื้นที่ทั่วไป ให้รัฐจัดสรรทรัพยากรบริหารให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวให้เพียงพอแก่การบริหารงาน	**๘.๑ กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา** ต้องปรับปรุงหน้าที่และอำนาจของกรุงเทพมหานครและเมืองพัทยาให้เหมาะสมเพียงพอต่อการจัดบริการสาธารณะ ในกรณีที่กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยาไม่อาจแก้ไขปัญหาตามหน้าที่และอำนาจได้โดยลำพัง หรือปัญหานั้นอาจมีผลกระทบต่อเนื่องไปยังปริมณฑลหรือท้องถิ่นโดยรอบก็ให้มี “คณะกรรมการยุทธศาสตร์แก้ไขปัญหาเมืองหลวงและปริมณฑล” และ “คณะกรรมการยุทธศาสตร์แก้ไขปัญหาเมืองพัทยา” เพื่อบูรณาการการแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้เกิดประสิทธิภาพ **๘.๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่หรือเมืองที่มีลักษณะพิเศษ** องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในพื้นที่ที่มีลักษณะพิเศษ หรือเป็นท้องถิ่นที่เป็นเมืองที่มีลักษณะพิเศษต้องได้รับการดูแลจากรัฐเป็นการเฉพาะ เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาตามหน้าที่และอำนาจได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	**๘.๑ กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา** ๘.๑.๑ กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยามีการปรับปรุงหน้าที่และอำนาจตามที่กฎหมายกำหนด ๘.๑.๒ มีกรอบทิศทางและแนวทางการแก้ไขปัญหาเมืองหลวงและปริมณฑล การแก้ไขปัญหาเมืองพัทยาและท้องถิ่นโดยรอบที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม และนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง ลดความซ้ำซ้อนในบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบและการบริหารจัดการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๘.๑.๓ สำรวจความพึงพอใจของประชาชนในการรับบริการสาธารณะจากกรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา ๘.๑.๔ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในพื้นที่หรือเมืองที่มีลักษณะพิเศษได้รับการสนับสนุนจากรัฐจนมีศักยภาพและความพร้อมในการจัดบริการสาธารณะ และแก้ไขปัญหาในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ๘.๑.๕ สำรวจความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับการรับบริการสาธารณะ	**๘.๑ กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา** ๘.๑.๑ ตรวจสอบจากรายงานผลการดำเนินงาน การกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการตามที่กฎหมายบัญญัติ ๘.๑.๒ ตรวจสอบจากแผนยุทธศาสตร์ป้องกันและแก้ไขปัญหาเมืองหลวงและปริมณฑล แผนยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาเมืองพัทยาและท้องถิ่นโดยรอบ และแผนปฏิบัติการ ๘.๑.๓ ตรวจสอบจากรายงานการติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการฯ ๘.๑.๔ ตรวจสอบจากรายงานผลการสำรวจความพึงพอใจของประชาชนในการรับบริการ ๘.๑.๕ ตรวจสอบจากรายงานผลการศึกษาประเมินความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดบริการสาธารณะ ๘.๑.๖ ตรวจสอบจากรายงานผลดำเนินการในการจัดบริการสาธารณะ ๘.๑.๗ ตรวจสอบจากรายงานผลการสำรวจความพึงพอใจของประชาชนในการรับบริการสาธารณะ	๘.๑ ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ประกาศใช้บังคับ ๘.๒ คณะรัฐมนตรีเห็นชอบข้อเสนอการตั้ง “คณะกรรมการยุทธศาสตร์แก้ไขปัญหาเมืองหลวงและปริมณฑล” และข้อเสนอการตั้ง “คณะกรรมการยุทธศาสตร์แก้ไขปัญหาเมืองพัทยาและท้องถิ่นโดยรอบ” ๘.๓ คณะรัฐมนตรีเห็นชอบข้อเสนอการปฏิรูปการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่หรือเมืองที่มีลักษณะพิเศษ : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลนครแม่สอด

หมายเหตุ การดำเนินการตามตัวชี้วัดเป็นหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยโดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดและอำเภอในฐานะหน่วยงานกำกับดูแลตามกฎหมาย

ตัวชี้วัด วิธีตรวจวัด และเงื่อนไขความสำเร็จของแผนปฏิรูป
ด้านการศึกษา

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicator (OVI)	วิธีวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
มาตรา ๒๕๘ จ. ด้านการศึกษา				
ผลผลิตที่ ๑	๑. ปรับปรุงระบบการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยรณรงค์ให้ความรู้พ่อแม่เพื่อให้มีความพร้อมในการมีบุตร ตั้งแต่ก่อนการปฏิสนธิขณะอยู่ในครรภ์ และการเลี้ยงดูหลังคลอดให้มีความสมบูรณ์ ทั้งร่างกายและจิตใจ รวมทั้งมีพัฒนาการที่สมวัยในทุกด้าน	๑.๑ ร้อยละของเด็กที่มีพัฒนาการไม่สมวัยลดลง ๑.๒ ร้อยละของเด็กที่เกิดมามีความพิการลดลง ๑.๓ จำนวนแม่วัยใสลดลง	๑.๑ รายงานผลการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัย	๑.๑ รัฐบาลกำหนดนโยบายและสนับสนุนงบประมาณ ๑.๒ การสนับสนุนและความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย ๑.๓ รัฐสภาเห็นชอบร่าง พ.ร.บ. การศึกษาปฐมวัยแห่งชาติ
ผลผลิตที่ ๒	๒. ตรากฎหมายจัดตั้งกองทุนสนับสนุนการศึกษาเพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้ขาดทุนทรัพย์ลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา รวมถึงเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครู โดยกำหนดให้การบริหารจัดการกองทุนเป็นอิสระและกำหนดให้มีการให้จ่ายใช้กองทุนเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว ทั้งนี้ ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ (ม.๕๔ วรรค ๖)	๒.๑ มีกองทุนสนับสนุนการศึกษา ๒.๒ ผู้ขาดทุนทรัพย์มีโอกาสเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและความเหลื่อมล้ำลดลง และผู้รับทุนมีคุณภาพเพิ่มขึ้น มีอัตราการคืนเงินสูงขึ้น	๒.๑ รายงานการติดตามการบริการจัดการและการดำเนินการกองทุน	๒.๑ รัฐสภาเห็นชอบร่างกฎหมายกองทุนสนับสนุนการศึกษา ๒.๒ การสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ผลผลิตที่ ๓	๓. ปรับปรุงระบบการผลิตและระบบการพัฒนาครู ระบบบริหารงานบุคคลครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนระบบการประเมินครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาที่ต้องอาศัยผลการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ ระบบการผลิตครูต้องเน้นคุณลักษณะและสมรรถนะ ที่มีความเหมาะสมกับแต่ละระดับการศึกษาและบริบทความต้องการทรัพยากร	๓.๑ มีระบบและกลไกการผลิต ระบบการพัฒนาครู ระบบบริหารงานบุคคล และระบบการประเมิน ครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ๓.๒ ครูและอาจารย์มีความรู้ มีคุณลักษณะและสมรรถนะที่สูงขึ้น มี	๓.๑ รายงานผลการประเมินระบบการผลิต ระบบการพัฒนาครู ระบบบริหารงานบุคคล และระบบการประเมิน ครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ตามระบบที่ปรับปรุง	๓.๑ รัฐสภาเห็นชอบร่างกฎหมายที่แก้ไข ๓.๒ รัฐบาลกำหนดนโยบายและสนับสนุนงบประมาณ ๓.๓ รัฐสภาเห็นชอบให้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicator (OVI)	วิธีวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
	มนุษย์ที่เปลี่ยนแปลงไป	ความสามารถในการสอนดีขึ้น		
ผลผลิตที่ ๔	๔. ปรับปรุงสภาวิชาชีพให้มีประสิทธิภาพในการตรวจสอบคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาเพื่อออกใบประกอบวิชาชีพ โดยไม่กระทบต่อเสรีภาพทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาโดยเน้นการปรับปรุงให้สภาวิชาชีพมีอำนาจเฉพาะในการออกใบอนุญาตในการประกอบวิชาชีพที่อยู่ในความรับผิดชอบโดยไม่กระทบต่อการอนุมัติหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษา	๔.๑ มีมาตรฐานการตรวจสอบคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง	๔.๑ รายงานผลการตรวจสอบมาตรฐานผู้สำเร็จการศึกษา	๔.๑ การสนับสนุนและความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคส่วนต่าง ๆ
ผลผลิตที่ ๕	๕. ปฏิรูประบบการเรียนรู้และการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทันสมัย พร้อมที่จะพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้ครบสมบูรณ์ ทั้งคุณธรรม จริยธรรม วินัย และความรู้ คือเป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ มีความรับผิดชอบ และการมีความสามารถเชี่ยวชาญตามคุณลักษณะของคนในศตวรรษที่ ๒๑ เพื่อนำประเทศเข้าสู่ยุคแห่งนวัตกรรม และสามารถเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงตามบริบทสังคมโลก โดยใช้กระบวนการเรียนรู้บูรณาการ STAR STEMS โดยเน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ (Active Learning) และการเรียนรู้บูรณาการ STAR STEMS บูรณาการการศึกษา และกระบวนการคิดด้านวิทยาศาสตร์ควบคู่ไปกับด้านสังคม ภาษา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และสภาพภูมิสังคม และใช้สื่อ เทคโนโลยี การวัดผลประเมินผล ที่สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้	๕.๑ มีระบบการเรียนรู้ประกอบด้วยหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนแบบเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ (Active Learning) และกระบวนการเรียนรู้บูรณาการ STAR STEMS รวมทั้งกระบวนการวิจัย ๕.๒ ระบบการประเมินผล ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ ๕.๓ ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามที่กำหนด	๕.๑ รายงานผลการประกันและประเมินคุณภาพการศึกษา	๕.๑ รัฐบาลกำหนดนโยบายและงบประมาณสนับสนุน ๕.๒ การสนับสนุนและความร่วมมือของหน่วยงานและภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
ผลผลิตที่ ๖	๖. ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารการศึกษาทั้งระดับชาติ ระดับพื้นที่ และระดับท้องถิ่น โดยเน้นความสำคัญของการบูรณาการการจัดการศึกษาอย่าง	๖.๑ มีโครงสร้างและกลไกการบริหารการศึกษาทั้งระดับชาติ ระดับพื้นที่ และระดับท้องถิ่นที่มี	๖.๑ รายงานผลการติดตามการบริหารการศึกษาทั้งระดับชาติ ระดับพื้นที่ และระดับท้องถิ่นประจำปี	๖.๑ รัฐบาลกำหนดนโยบายและสนับสนุนการดำเนินการ ๖.๒ การสนับสนุนและความร่วมมือของ

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicator (OVI)	วิธีวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
	จริงจัง ทั้งในระดับจังหวัดและระดับกระทรวง ลดขนาดและจำนวนบุคลากรของหน่วยงานส่วนกลาง เพื่อกระจายบุคลากรที่มีคุณภาพไปยังระดับพื้นที่และสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพและเอื้ออำนวยให้การปฏิรูปการศึกษาและพัฒนามนุษย์บรรลุผล	ประสิทธิภาพสูงขึ้น ๖.๒ การบริหารจัดการศึกษาในทุกระดับมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น และสามารถปัญหาด้านการบริหารบุคลากร งบประมาณลง		หน่วยงานและภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
มาตรา ๕๔ วรรคสาม				
ผลผลิตที่ ๗	๗. กระจายอำนาจการจัดการศึกษาโดยลดบทบาทของรัฐจากการเป็นผู้จัดการศึกษาเป็นผู้จัดให้มีการศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน และกำกับให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล (ม.๕๔ วรรค ๓) จัดให้มีความร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ ติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา และส่งเสริมให้พื้นที่และสถานศึกษาสามารถบริหารจัดการการศึกษาให้มีอิสระเพียงพอให้เกิดประสิทธิภาพ และรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ทั้งการศึกษาตลอดชีวิต ตั้งแต่ครรภ์มารดาถึงตลอดชีวิต การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย และการศึกษาระบบทางเลือก โดยเน้นให้ชุมชน องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นและภาคส่วนอื่นๆ มีส่วนร่วมและเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการปฏิรูปการศึกษาอย่างเหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการสนับสนุนการจัดการศึกษา (ม.๒๕๐)	๗.๑ มีแนวทางการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาที่ชัดเจน ปฏิบัติได้จริง และมีประสิทธิภาพ ๗.๒ มีการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาไปยังสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างเป็นรูปธรรม	๗.๑ รายงานผลการติดตามแนวทางการกระจายอำนาจการจัดการศึกษา	๗.๑ รัฐบาลกำหนดนโยบายและงบประมาณสนับสนุน ๗.๒ การสนับสนุนและความร่วมมือของหน่วยงานและภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
ผลผลิตที่ ๘*	๘. จัดทำกฎหมายคณะกรรมการนโยบายการศึกษาและพัฒนามนุษย์แห่งชาติ พ.ศ. .... ประมวลกฎหมายการศึกษาโดยมีการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการ	๘.๑ มีกฎหมายแม่บทเพื่อเป็นกลไกในการกำหนดนโยบายการศึกษาและพัฒนามนุษย์ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และกฎหมายการศึกษา	๘.๑ รายงานผลการติดตามการใช้และการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทั้งระบบ	๘.๑ รัฐบาลกำหนดนโยบายสนับสนุนการดำเนินการและงบประมาณ

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicator (OVI)	วิธีวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
	กระทรวงศึกษาธิการ กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และกฎหมายว่าด้วยสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งกฎหมายเกี่ยวกับมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา การจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษา โดยมุ่งเน้นให้ประชาชน ชุมชน องค์การภาคเอกชน และองค์การเอกชน มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการบริหารการศึกษา	แห่งชาติ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และความจำเป็นของประชาชน		
ผลผลิตที่ ๙*	๙. ปฏิรูปการอาชีวศึกษาไปสู่อาชีวศึกษาทวิภาคี เพื่อพัฒนาบุคลากรสายอาชีพ ที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตและบริการ เป็นกำลังหลัก ในการขับเคลื่อนไปสู่ประเทศไทย ๔.๐ ปรับปรุงระบบอุดมศึกษาให้การจัดการเรียนรู้และการสร้างองค์ความรู้เพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองความต้องการของประเทศ ควบคู่กับการสร้างความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศ และเสริมสร้างสมรรถนะด้านวิชาการเพื่อรับใช้สังคมและเศรษฐกิจอย่างมีคุณภาพ ส่งเสริมธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา สร้างภาวะรับผิดชอบต่อการวางแผนและการดำเนินการผลิตกำลังคนและการวิจัยให้สอดคล้องกับความต้องการจริงของภาคการผลิตของประเทศ โดยมีการวิจัย ติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่องเพื่อปรับปรุงการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาอย่างเป็นระบบ	๙.๑ มีสถาบันอาชีวศึกษาในระบบทวิภาคีเพิ่มขึ้น และครบทุกแห่งทั้งระบบภายใน ๕ ปี โดยมีนักศึกษาในระบบทวิภาคีมากกว่าร้อยละ ๕๐ ของจำนวนนักศึกษาอาชีวศึกษาทั้งหมด ๙.๒ มีระบบการอุดมศึกษาประกอบด้วยหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนและระบบการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ๙.๓ ผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษามีคุณลักษณะตามที่กำหนด และอัตราการว่างงานของผู้จบการศึกษาลดลง ๙.๔ มีผลการวัดคุณภาพการศึกษาอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาทั้งในระดับประเทศ ภูมิภาค และสากลสูงขึ้น	๙.๑ รายงานผลการติดตามการจัดการศึกษาตามแนวทางระบบทวิภาคี ๙.๒ รายงานผลการประกันและประเมินคุณภาพการอาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา ๙.๓ รายงานผลการจัดอันดับคุณภาพการอาชีวศึกษา แลระดับอุดมศึกษาในระดับภูมิภาค และระดับสากล	๙.๑ รัฐบาลกำหนดนโยบายและสนับสนุนงบประมาณ ๙.๒ คณะกรรมการร่วมภาครัฐ และเอกชนเพื่อพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา (กรอ.อศ.) จัดทำแผนงบประมาณที่เป็นรูปธรรม เพื่อไปสู่เป้าหมายดังกล่าว ๙.๓ การสนับสนุนและความร่วมมือของหน่วยงานและภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ๙.๔ รัฐสภาเห็นชอบร่างกฎหมาย พ.ร.บ.การอุดมศึกษา
ผลผลิตที่ ๑๐*	๑๐. การปฏิรูปการจัดการศึกษาตลอดชีวิต โดยให้มีการจัดการศึกษาตลอดชีวิตที่สัมพันธ์กับวิถีชีวิตและทักษะการดำรงชีวิตที่มีคุณภาพ มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศของ	๑๐.๑ มีรูปแบบ วิธีการและกลไกการจัดการศึกษาที่เอื้อต่อการศึกษาตลอดชีวิต ประกอบด้วยหลักสูตร	๑๐.๑ รายงานผลการติดตามการจัดการศึกษาตามแนวทางการศึกษาตลอดชีวิตและหลักปรัชญาเศรษฐกิจ	๑๐.๑ รัฐบาลกำหนดนโยบายและงบประมาณสนับสนุน ๑๐.๒ การสนับสนุนและความร่วมมือ

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicator (OVI)	วิธีวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
	ระบบการศึกษาตลอดชีวิต การจัดทำแผนการจัดการศึกษาตลอดชีวิตทั้งระยะสั้นและระยะยาว ส่งเสริมระบบและสนับสนุน ระดมทุนจัดสรรทรัพยากร และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือการจัดการศึกษาตลอดชีวิต และการพัฒนาหลักสูตร รูปแบบ กระบวนการจัดการเรียนรู้รวมถึงมาตรฐานการจัดการศึกษาตลอดชีวิต ภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	กระบวนการคิดด้วยเหตุและผล การจัดการเรียนการสอน การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนและระบบการประเมินผล ที่หลากหลายและตอบสนองความจำเป็นของทุกกลุ่ม และมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๑๐.๒ ประชาชนทุกเพศทุกวัยมีความสามารถในการเข้าถึงการจัดการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ สูงขึ้น และมีทางเลือกในการศึกษามากขึ้น ๑๐.๓ มีหลักการคิดด้วยเหตุและผลมากขึ้น	พอเพียงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ของหน่วยงานและภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง๓. รัฐสภาเห็นชอบร่างกฎหมาย พ.ร.บ.การศึกษาตลอดชีวิต
ผลผลิตที่ ๑๑*	๑๑. ปรับระบบการทดสอบและประเมินผลการศึกษาให้เป็นการทดสอบความสามารถในการเรียนรู้ ความถนัดและคุณลักษณะผู้เรียนที่ครบทุกมิติเพื่อพัฒนาผู้เรียน ปรับหลักการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นกระบวนการที่สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดร่วมกันจัดระบบบริหารคุณภาพที่สร้างความเชื่อมั่นใจแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและประชาชนว่าผลผลิตของสถานศึกษาจะบรรลุคุณภาพตามเป้าหมายอย่างครบถ้วน และปรับหลักการประเมินคุณภาพการศึกษา ให้เป็นการประเมินระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยเน้นการประเมินเพื่อการพัฒนาเป็นหลักสำคัญ	๑๑.๑ มีระบบการทดสอบและประเมินผลการศึกษาที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับการจัดการศึกษาและกระบวนการเรียนรู้ และเป็นที่ยอมรับ ๑๑.๒ ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและประเมินคุณภาพการศึกษาที่เหมาะสม ๑๑.๓ เกิดวัฒนธรรมคุณภาพขึ้นในระบบการศึกษา	๑๑.๑ รายงานผลการทดสอบและประเมินผลการศึกษาทุกระดับ ๑๑.๒ รายงานผลการจัดอันดับคุณภาพการศึกษา	๑๑.๑ รัฐบาลกำหนดนโยบายและสนับสนุนการดำเนินการ ๑๑.๒ การสนับสนุนและความร่วมมือของหน่วยงานและภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
ผลผลิตที่ ๑๒*	๑๒. ปฏิรูประบบการจัดสรรทุนเพื่อการศึกษา โดยให้รัฐ	๑๒.๑ มีระบบและกลไกการจัดสรร	๑๒.๑ รายงานผลการติดตามการใช้	๑๒.๑ รัฐบาลกำหนดนโยบายและ

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicator (OVI)	วิธีวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
	จัดสรรค่าใช้จ่ายในการศึกษาโดยตรงแก่ผู้เรียนอย่างทั่วถึงและพอเพียงตามความจำเป็นและเหมาะสมของผู้เรียนสำหรับการศึกษาปฐมวัยจนถึงระดับมัธยมศึกษาทั้งสายสามัญและสายอาชีพเพื่อให้เด็กในวัยเรียนทุกคนได้เข้าเรียน ปฏิรูประบบการเงินเพื่อการอุดมศึกษาโดยการจัดสรรทุนผ่านกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาแบบชำระคืนตามกำลังรายได้ของผู้กู้ (กรอ.) เน้นการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบการบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการให้โอกาสและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ปฏิรูประบบการเงินเพื่อการอุดมศึกษาใหม่โดยเปลี่ยนจากการใช้การจัดสรรทุนผ่านด้านอุปทานเป็นหลัก เป็นการจัดสรรทุนผ่านด้านอุปสงค์เป็นหลัก โดยกระทำผ่านกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาแบบชำระคืนตามกำลังรายได้ของผู้กู้ (กรอ.) โดยเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบการบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการให้โอกาสและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา	ทุนเพื่อการศึกษาที่มีประสิทธิภาพทั่วถึงและพอเพียงตามความจำเป็นและเหมาะสมของผู้เรียนและสามารถลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาได้จริง ๑๒.๒ ผู้เรียนสามารถเข้าถึงระบบการจัดสรรทุนเพื่อการศึกษาที่สะดวกขึ้น และมีอัตราการชำระทุนคืนที่สูงขึ้น	งบประมาณ การจัดสรรทุนทางการศึกษาและรายงานผลการดำเนินงานของกองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา	สนับสนุนงบประมาณและการดำเนินการ ๑๒.๒ การสนับสนุนและความร่วมมือของหน่วยงานและภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
ผลผลิตที่ ๑๓*	๑๓. พัฒนาระบบธรรมาภิบาลในวงการศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยจัดให้มีระบบตรวจสอบความถูกต้อง ความโปร่งใสของการบริหารและการจัดการศึกษา รวมถึงระบบความรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาในทุกระดับ	๑๓.๑ มีระบบและกลไกตรวจสอบระบบธรรมาภิบาลในวงการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและตรวจสอบได้ (๑๓.๒) มีเรื่องร้องเรียนและปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบในวงการศึกษาลดลง	๑๓.๑ รายงานผลการติดตามระบบธรรมาภิบาลในระบบบริหารการศึกษาทุกระดับ	๑๓.๑ รัฐบาลกำหนดนโยบายและสนับสนุนการดำเนินการ (๑๓.๒) การสนับสนุนและความร่วมมือของหน่วยงานและภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

หมายเหตุ* กมธ. ด้านการศึกษาเสนอเพิ่มเติม

ตัวชี้วัด วิธีตรวจวัด และเงื่อนไขความสำเร็จของแผนปฏิรูป
ด้านเศรษฐกิจ

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
ด้านเศรษฐกิจ มาตรา ..				
ผลผลิต ๑	๑.๑ ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมั่นคงและยั่งยืน เพื่อก้าวสู่การเป็นประเทศที่มีรายได้สูง โดยการขจัดอุปสรรคและเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลก โดยเฉพาะการเพิ่มขีดความสามารถของอุตสาหกรรมหลัก เสริมสร้างอุตสาหกรรมใหม่ และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ ส่งเสริมให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกลุ่มเศรษฐกิจต่าง ๆ อย่างยั่งยืน โดยมีภูมิคุ้มกันที่ดี การปฏิรูปกฎหมายแข่งขันทางการค้า เพื่อให้การแข่งขันที่เป็นธรรมภายในประเทศ รวมทั้งป้องกันมิให้ผู้ประกอบการใช้อำนาจเหนือตลาด ทำลายผู้ประกอบการรายย่อยโดยไม่เป็นธรรม ในกรณีที่จำเป็นต้องมีการผูกขาด รัฐต้องกำกับดูแลเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย การสร้างสังคมผู้ประกอบการ และการพัฒนาภาคบริการการท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืนและมีบทบาทในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญ	๑.๑ รายได้ประชาชาติต่อคนต่อปี ๑.๒ อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศจากการจัดอันดับโดย WEF (World Economic Forum) และ IMD (International Institute for Management Development) ๑.๓ อันดับความยาก-ง่ายในการประกอบธุรกิจ (Ease of Doing Business) ๑.๔ อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันในการเดินทางและท่องเที่ยวจากการจัดอันดับโดย WEF	๑.๑ รายได้ประชาชาติต่อคนต่อปีต้องสูงขึ้นทุกปี ๑.๒ เทียบอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันในปี ๒๕๖๐ (อนาคต) กับปี ๒๕๕๙ (ปัจจุบัน) ในรายงานการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของ WEF และ IMD ๑.๓ เทียบอันดับความยาก-ง่ายในการประกอบธุรกิจในปี ๒๕๖๐ (อนาคต) กับปี ๒๕๕๙ (ปัจจุบัน) ในรายงานการจัดอันดับการอำนวยความสะดวกผู้ประกอบการในการดำเนินธุรกิจ ๑.๔ เทียบอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการเดินทางและท่องเที่ยวในปี ๒๕๖๐ (อนาคต) กับปี ๒๕๕๙ (ปัจจุบัน) ในรายงานการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของ WEF	๑.๑ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ ๑.๒ การเพิ่มขีดความสามารถอุตสาหกรรมสาขาหลัก ๑.๓ การปฏิรูปกฎหมายแข่งขันทางการค้า ๑.๔ การสร้างสังคมผู้ประกอบการ ๑.๕ การพัฒนาด้านการท่องเที่ยว ๑.๖ การปฏิรูประบบกฎหมาย และกฎระเบียบ เกี่ยวกับการท่องเที่ยว

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
ผลผลิต ๒ (Output)	๒.๑ ส่งเสริมเศรษฐกิจที่เป็นธรรม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ ควบคู่กับการเพิ่มความมั่นคงทางรายได้ให้ทั่วถึง เสมอภาค และยั่งยืน โดยสนับสนุนให้มีโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจอย่างทั่วถึงเพื่อให้กระจายความเจริญออกไปสู่ภูมิภาค การปฏิรูประบบการเงินฐานราก จัดตั้งสถาบันการเงินชุมชน เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงินและเสริมสร้างความเข้มแข็งของการเงินฐานราก สนับสนุนการเกษตรสมัยใหม่และการเกษตรเชิงนิเวศ ปฏิรูปการรักษาเสถียรภาพราคาและคุณภาพของสินค้าเกษตร รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาเกษตรอินทรีย์ เพื่อลดการใช้สารเคมีรักษาและส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนวิถีไทย ผลักดันให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ โดยสนับสนุนวิสาหกิจเพื่อสังคมและวิสาหกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสร้างกลไกเพิ่มโอกาสในการทำงานและการประกอบอาชีพของประชาชน	๒.๑ ค่าสัมประสิทธิ์จีนี่ (Gini Coefficient) หรือค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค ๒.๒ จำนวนผู้ทำประกันภัยการเกษตร ๒.๓ จำนวนคนจนและช่องว่างระหว่างคนรวยและคนจน	๒.๑ เทียบค่าสัมประสิทธิ์ความ ไม่เสมอภาคปี ๒๕๖๐ (อนาคต) กับปี ๒๕๕๙ (ปัจจุบัน) หากค่าเข้าใกล้ร้อยละ ๑๐๐ แสดงว่ามีความเหลื่อมล้ำทางรายได้เพิ่มขึ้น แต่หากเข้าใกล้ร้อยละ ๐ แสดงว่ามีความเหลื่อมล้ำทางรายได้ลดลง ๒.๒ จำนวนผู้ทำประกันภัยการเกษตรต้องเพิ่มขึ้นทุกปี ๒.๓ จำนวนคนจนและช่องว่างระหว่างคนรวยและคนจนต้องลดลง	๒.๑ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ ๒.๒ การปฏิรูประบบเกษตรพันธสัญญาให้เป็นธรรม ร่าง พ.ร.บ. ส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญาที่เป็นธรรม ๒.๓ การปฏิรูปการประกันภัยการเกษตร ๒.๔ การปฏิรูประบบการออมเพื่อการชราภาพ ๒.๕ การปฏิรูปการให้ความรู้ทางการเงินขั้นพื้นฐานแก่ประชาชน ๒.๖ แนวทางการปฏิรูประบบการเงินฐานรากและร่างพระราชบัญญัติสถาบันการเงินชุมชน ๒.๗ ธนาคารที่ดิน และ ร่าง พ.ร.บ. ธนาคารที่ดิน
ผลผลิต ๓	๓.๑ ส่งเสริมเศรษฐกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยการผลักดันให้การผลิตสินค้าและบริการสามารถแข่งขันได้ในตลาดโลกภายใต้บริบทของมาตรฐานสิ่งแวดล้อมในระดับสากล ตลอดจนแสวงหาและใช้เครื่องมือทาง	๓.๑ ปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ๓.๒ จำนวนวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมที่จดทะเบียนใหม่	๓.๑ ปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออก-ไซด์ต้องลดลงทุกปี ๓.๒ จำนวนวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมที่จดทะเบียนใหม่ควรเพิ่มขึ้นทุกปี	๓.๑ การปฏิรูปเกษตรเชิงนิเวศน์เพื่อสิ่งแวดล้อม ๓.๒ การปฏิรูปกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเกษตรอินทรีย์

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
	การเงินและการคลัง เพื่อให้เกิดความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ	๓.๓ สัดส่วนของเกษตรอินทรีย์ในผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ๓.๔ การตรวจวัดความโปร่งใสของน้ำ (Transparency) ของแม่น้ำสายหลัก	๓.๓ สัดส่วนของเกษตรอินทรีย์ในผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ต้องเพิ่มขึ้นทุกปี ๓.๔ ความสามารถของแสงที่ส่องผ่านลงไปในน้ำของแม่น้ำสายหลักต้องลึกลงทุกปี	๓.๓ การปฏิรูปภาษีและสนับสนุนงบประมาณเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม
ผลผลิต ๔	๔.๑ ส่งเสริมเศรษฐกิจกระแสใหม่ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในอนาคต โดยเปลี่ยนผ่านประเทศให้มีความสามารถในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม เทคโนโลยี และมูลค่าเพิ่มให้มากขึ้น รวมทั้งการปฏิรูปเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจดิจิทัล เศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม เศรษฐกิจเพื่อสังคม เศรษฐกิจผู้สูงวัย ระบบทรัพย์สินทางปัญญา พัฒนาและส่งเสริมผู้ประกอบการรายใหม่จากเทคโนโลยีและนวัตกรรม ผลักดันเทคโนโลยีทางด้านการเงิน	๔.๑ อันดับชีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เฉพาะด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม จากการจัดอันดับโดย WEF (World Economic Forum) และ IMD (International Institute for Management Development) ๔.๒ งบประมาณรายจ่ายด้านการวิจัยและพัฒนา (R&D) ต่อ GDPในงบประมาณรายจ่ายประจำปีซึ่งจัดทำโดยสำนักงบประมาณ ๔.๓ จำนวนวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจกระแสใหม่ที่จดทะเบียนใหม่	๔.๑ เทียบอันดับชีดความสามารถในการแข่งขัน เฉพาะด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม ในปี ๒๕๖๐ (อนาคต) กับปี ๒๕๕๙ (ปัจจุบัน) ในรายงานการจัดอับดับชีดความสามารถในการแข่งขันของ WEF และ IMD ๔.๒ เพิ่มงบประมาณรายจ่ายด้านการวิจัยและพัฒนา (R&D) ในงบประมาณรายจ่ายประจำปีซึ่งจัดทำโดยสำนักงบประมาณให้ได้ร้อยละ ๑ ต่อ GDP ๔.๓ จำนวนวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจกระแสใหม่ที่จดทะเบียนใหม่ควรเพิ่มขึ้นทุกปี	๔.๑ การปฏิรูปเศรษฐกิจชีวภาพ (Bio Economy) ๔.๒ การปฏิรูประบบเศรษฐกิจเพื่อสังคม (Social Economy) ๔.๓ การปฏิรูปเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ และ เชิงวัฒนธรรม (Creative and Cultural Economy) ๔.๔ การปฏิรูปเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) ๔.๕ การปฏิรูประบบทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Property System) ๔.๖ การปฏิรูปเศรษฐกิจ ผู้สูงวัย ๔.๗ การปฏิรูปการพัฒนาและส่งเสริมผู้ประกอบการรายใหม่จากเทคโนโลยีและนวัตกรรม (Tech Startup) ๔.๘ การปฏิรูปฟินเทค (Fin Tech)

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
ผลผลิต ๕	๕.๑ รักษาวินัยและความยั่งยืนทางการเงินและการคลัง และการบริหารทรัพย์สินของรัฐอย่างเคร่งครัด เพื่อให้ฐานะทางการเงินการคลังของรัฐมีเสถียรภาพและมั่นคงอย่างยั่งยืน อีกทั้งเป็นรากฐานในการพัฒนาประเทศต่อไป โดยการจัดให้มีการปฏิรูประบบและโครงสร้างภาษีอากร การปฏิรูประบบงบประมาณและการคลังท้องถิ่น ระบบการออมเพื่อการชราภาพ การให้ความรู้ทางการเงินขั้นพื้นฐานแก่ประชาชน จัดตั้งสถาบันวิเคราะห์งบประมาณประจำรัฐสภา สถาบันการเงินชุมชน ธนาคารที่ดินการกำกับดูแลและสร้างกลไกเพื่อส่งเสริมธุรกิจการเงินของสหกรณ์ รวมถึงการให้มีเกษตรพันธสัญญา ที่เป็นธรรม และการประกันภัยการเกษตรเพื่อความมั่นคงและยั่งยืนทางรายได้ของเกษตรกร	๕.๑ รายได้รัฐบาลต่อ GDP ๕.๒ จำนวนคนและวิสาหกิจที่เข้าระบบการจัดเก็บภาษี ๕.๓ กรอบความยั่งยืนทางการคลัง ได้แก่ หนี้สาธารณะต่อ GDP งบลงทุนต่องบประมาณ และภาระหนี้ต่องบประมาณ ๕.๔ สถานะทางการเงินของสหกรณ์	๕.๑ เทียบรายได้รัฐบาลไม่ควรต่ำกว่าร้อยละ ๑๕ ต่อ GDP ๕.๒ เทียบจำนวนฐานผู้เสียภาษีที่ควรจะเพิ่มขึ้นทุกปี ๕.๓ หนี้สาธารณะต่อ GDP ไม่เกินร้อยละ ๖๐ งบลงทุนต่องบประมาณไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒๕ และภาระหนี้ต่องบประมาณไม่เกินร้อยละ ๑๕ ๕.๔ สินเชื่อและหนี้เสียของสหกรณ์อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมกับสหกรณ์แต่ละแห่ง	๕.๑ การปฏิรูประบบและโครงสร้างภาษีอากร ๕.๒ การปฏิรูประบบงบประมาณ ๕.๓ การปฏิรูประบบสหกรณ์ออมทรัพย์และเครดิตยูเนียน

ตัวชี้วัด วิธีตรวจวัด และเงื่อนไขความสำเร็จของแผนปฏิรูป
ด้านพลังงาน

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means Of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
ด้านพลังงาน				
ผลผลิต ๑ ความมั่นคงทางพลังงานและราคาพลังงาน	**มาตรา ....** ให้มีการบริหารจัดการพลังงานเพื่อให้มีความมั่นคงและเสถียรภาพด้านพลังงานอย่างยั่งยืน ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงพลังงานชนิดต่างๆ ในราคาที่เหมาะสมและเป็นธรรม ให้มีมาตรการเพื่อการอนุรักษ์และประหยัดพลังงานอย่างจริงจังเพื่อให้เกิดการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพในทุกภาคส่วน ส่งเสริมการผลิตและใช้พลังงานทดแทนให้แพร่หลายและมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น ส่งเสริมการสร้างความรู้ความเข้าใจในข้อมูลข่าวสารด้านพลังงาน และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดและติดตามนโยบายพลังงาน ให้มีการส่งเสริมการพัฒนาพลังงาน โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ให้มีการปรับปรุงกฎหมายที่จำเป็นและเกี่ยวข้องเพื่อให้กิจการพลังงานของประเทศก้าวหน้าดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และมีธรรมาภิบาล	๑.๑ มีพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. .... ภายในเดือนมกราคม ๒๕๖๐	๑.๑ กฎหมายประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา	๑.๑ การสนับสนุนจากรัฐบาลและสภานิติบัญญัติแห่งชาติในการผ่านร่างกฎหมาย

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means Of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
ผลผลิต ๒ ข้อมูลข่าวสารพลังงานและการมีส่วนร่วม	**มาตรา ....** ให้มีการบริหารจัดการพลังงานเพื่อให้มีความมั่นคงและเสถียรภาพด้านพลังงานอย่างยั่งยืน ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงพลังงานชนิดต่างๆ ในราคาที่เหมาะสมและเป็นธรรม ให้มีมาตรการเพื่อการอนุรักษ์และประหยัดพลังงานอย่างจริงจังเพื่อให้เกิดการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพในทุกภาคส่วน ส่งเสริมการผลิตและใช้พลังงานทดแทนให้แพร่หลายและมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น ส่งเสริมการสร้างความรู้ความเข้าใจในข้อมูลข่าวสารด้านพลังงาน และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดและติดตามนโยบายพลังงาน ให้มีการส่งเสริมการพัฒนาพลังงาน โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ให้มีการปรับปรุงกฎหมายที่จำเป็นและเกี่ยวข้องเพื่อให้กิจการพลังงานของประเทศก้าวหน้าดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และมีธรรมาภิบาล	๒.๑ จัดตั้งศูนย์ข้อมูลพลังงานแห่งชาติ (NEIC) โดยเริ่มจาก SDU ภายในปี ๒๕๖๑	๒.๑ ระดับความสำเร็จในการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลพลังงานแห่งชาติ (NEIC) ภายในระยะเวลา ๔๘ เดือน	๒.๑ ระยะที่ ๑ การสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาล ๒.๒ ระยะที่ ๒ ใช้งบประมาณจากกองทุนพลังงาน และคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means Of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
ผลผลิต ๓ **พลังงานทดแทน**	**มาตรา ....** ให้มีการบริหารจัดการพลังงานเพื่อให้มีความมั่นคงและเสถียรภาพด้านพลังงานอย่างยั่งยืน ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงพลังงานชนิดต่างๆ ในราคาที่เหมาะสมและเป็นธรรม ให้มีมาตรการเพื่อการอนุรักษ์และประหยัดพลังงานอย่างจริงจังเพื่อให้เกิดการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพในทุกภาคส่วน ส่งเสริมการผลิตและใช้พลังงานทดแทนให้แพร่หลายและมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น ส่งเสริมการสร้างความรู้ความเข้าใจในข้อมูลข่าวสารด้านพลังงาน และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดและติดตามนโยบายพลังงาน ให้มีการส่งเสริมการพัฒนาพลังงาน โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ให้มีการปรับปรุงกฎหมายที่จำเป็นและเกี่ยวข้องเพื่อให้กิจการพลังงานของประเทศก้าวหน้าดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และมีธรรมาภิบาล	๓.๑ มีพระราชบัญญัติส่งเสริมพลังงานทดแทน พ.ศ. .... ภายในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๐ ๓.๒ เพิ่มสัดส่วนในการผลิตและการใช้พลังงานทดแทนเป็นไม่น้อยกว่าร้อยละสามสิบ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๙ ตามแผนพัฒนาพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๗๙ ๓.๓ ออกมาตรการจัดการน้ำเพื่ออุปโภคบริโภคและการผลิตด้วยระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๑ ๓.๔ ออกมาตรการส่งเสริมการผลิตเชื้อเพลิงชีวมวลเพื่อผลิตไฟฟ้าทดแทนการปลูกพืชการเกษตรที่มีผลผลิตเกินความต้องการและราคาตกต่ำ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๑ ๓.๕ ออกมาตรการส่งเสริมการแปรรูปขยะเป็นเชื้อเพลิงสำหรับผลิตพลังงานไฟฟ้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๑	๓.๑ กฎหมายประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา ๓.๒ สัดส่วนในการใช้พลังงานทดแทนที่ปรากฏในแผน AEDP ๓.๓ จำนวนเครื่องสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ที่ได้รับการติดตั้ง ๓.๔ จำนวนโรงไฟฟ้าชีวมวลที่ใช้เชื้อเพลิงพืชพลังงานที่ปลูกทดแทนในพื้นที่ ที่มีผลผลิตเกินความต้องการและราคาตกต่ำ ๓.๕ สามารถตั้งโรงไฟฟ้าที่ใช้ขยะเป็นเชื้อเพลิงได้ครอบคลุมทั่วประเทศในจังหวัดที่มีปริมาณขยะเพียงพอ	๓.๑ การสนับสนุนจากรัฐบาลและสภานิติบัญญัติแห่งชาติในการผ่านร่างกฎหมาย ๓.๒ ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล กพช. กระทรวงพลังงาน และ กกพ. ๓.๓ ได้รับการสนับสนุนจากกระทรวงมหาดไทย กระทรวงพลังงาน และชุมชน ๓.๔ ได้รับการสนับสนุนจากกระทรวงมหาดไทย กระทรวงพลังงาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ ธนาคาร และสหกรณ์ ๓.๕ ได้รับการสนับสนุนจากกระทรวงมหาดไทย กระทรวงพลังงาน และชุมชน

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means Of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
ผลผลิต ๔ การอนุรักษ์พลังงาน ผลผลิต ๔.๑	**มาตรา ....** ให้มีการบริหารจัดการพลังงานเพื่อให้มีความมั่นคงและเสถียรภาพด้านพลังงานอย่างยั่งยืน ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงพลังงานชนิดต่างๆ ในราคาที่เหมาะสมและเป็นธรรม ให้มีมาตรการเพื่อการอนุรักษ์และประหยัดพลังงานอย่างจริงจัง เพื่อให้เกิดการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพในทุกภาคส่วน ส่งเสริมการผลิตและใช้พลังงานทดแทนให้แพร่หลายและมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น ส่งเสริมการสร้างความรู้ความเข้าใจในข้อมูลข่าวสารด้านพลังงาน และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดและติดตามนโยบายพลังงาน ให้มีการส่งเสริมการพัฒนาพลังงาน โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ให้มีการปรับปรุงกฎหมายที่จำเป็นและเกี่ยวข้องเพื่อให้กิจการพลังงานของประเทศก้าวหน้าดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และมีธรรมาภิบาล	๔.๑ มีร่างกฎกระทรวง เรื่อง ข้อบัญญัติเกณฑ์มาตรฐานอาคารด้านพลังงาน (Building Energy Code : BEC) เพื่อการอนุรักษ์พลังงานภายในไตรมาสแรก ปี ๒๕๖๐	๔.๑ กระทรวงพลังงาน โดยกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน ยกร่างเป็นกฎกระทรวงและเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อตราเป็นกฎกระทรวง หรือออกเป็นประกาศกระทรวง	๔.๑ ได้รับการสนับสนุนจากกระทรวงพลังงาน โดยกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน ดำเนินการยกร่างกฎกระทรวง หรือออกเป็นประกาศกระทรวง

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means Of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
ผลผลิต ๔.๒	**มาตรา ....** ให้มีการบริหารจัดการพลังงานเพื่อให้มีความมั่นคงและเสถียรภาพด้านพลังงานอย่างยั่งยืน ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงพลังงานชนิดต่างๆ ในราคาที่เหมาะสมและเป็นธรรม ให้มีมาตรการเพื่อการอนุรักษ์และประหยัดพลังงานอย่างจริงจังเพื่อให้เกิดการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพในทุกภาคส่วน ส่งเสริมการผลิตและใช้พลังงานทดแทนให้แพร่หลายและมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น ส่งเสริมการสร้างความรู้ความเข้าใจในข้อมูลข่าวสารด้านพลังงาน และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดและติดตามนโยบายพลังงาน ให้มีการส่งเสริมการพัฒนาพลังงาน โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ให้มีการปรับปรุงกฎหมายที่จำเป็นและเกี่ยวข้องเพื่อให้กิจการพลังงานของประเทศก้าวหน้าดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และมีธรรมาภิบาล	๔.๒ มีร่างประกาศกระทรวงพลังงานกำหนดหลักเกณฑ์ รายละเอียดต่างๆ ออกตามความใน พระราชบัญญัติส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ ภายในไตรมาสแรก ปี ๒๕๖๐ ๔.๓ มีคณะกรรมการกลางจัดทำระเบียบกลางรองรับการจัดทำมาตรการบริษัทจัดการพลังงานของหน่วยงานภาครัฐ ภายในไตรมาสแรก ปี ๒๕๖๐ ๔.๔ มีระเบียบในการกำหนดหลักเกณฑ์เป็นการเฉพาะ (อาจรวมถึงระเบียบงบประมาณและระเบียบที่เกี่ยวข้อง) สำหรับโครงการนำร่อง ๔.๕ กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (พพ.) กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการจ้างบริษัทจัดการพลังงาน (ESCO) ให้กับหน่วยงานภาครัฐ ๔.๖ ออกมาตรการส่งเสริมให้บริษัทจัดการพลังงาน (ESCO) มีส่วนร่วมในการจัดการและอนุรักษ์ของหน่วยงานภาครัฐ เริ่มได้ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๐	๔.๒ กระทรวงพลังงาน โดยกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน ยกร่างเป็นประกาศกระทรวง และเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อตราเป็นกฎกระทรวง หรือออกเป็นประกาศกระทรวง ๔.๓ ประกาศใช้ระเบียบกลางรองรับการจัดทำมาตรการบริษัทจัดการพลังงานของหน่วยงานภาครัฐ ๔.๑ ประกาศใช้ระเบียบในการกำหนดหลักเกณฑ์เป็นการเฉพาะ (อาจรวมถึงระเบียบงบประมาณและระเบียบที่เกี่ยวข้อง) สำหรับโครงการนำร่อง ๔.๒ ประกาศใช้หลักเกณฑ์วิธีการจ้างบริษัทจัดการพลังงาน (ESCO) ให้กับหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งจัดทำโดยกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (พพ.)	๔.๑ ได้รับการสนับสนุนจากกระทรวงการคลัง โดยกรมบัญชีกลาง และกระทรวงพลังงาน โดยกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน ดำเนินการจัดทำระเบียบกลางรองรับการจัดทำมาตรการบริษัทจัดการพลังงานของหน่วยงานภาครัฐ ๔.๒ สำนักงบประมาณและกรมบัญชีกลาง เสนอวิธีการจัดทำงบประมาณและระเบียบที่สามารถรองรับมาตรการ ESCO กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (พพ.) กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการจ้างบริษัทจัดการพลังงาน (ESCO) ให้กับหน่วยงานภาครัฐ

ตัวชี้วัด วิธีวัด และเงื่อนไขความสำเร็จของ แผนการปฏิรูป
ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

ผลผลิต	สาระสำคัญโดยสรุป (NS)	ผลสัมฤทธิ์	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) (OVI)	วิธีตรวจวัด (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ (IA)
ด้านสาธารณสุข					
(๑)	ปรับระบบหลักประกันสุขภาพให้ประชาชนได้รับสิทธิและประโยชน์จากการบริหารจัดการและการเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพและสะดวกทัดเทียมกัน	๑.๑ มีชุดสิทธิประโยชน์หลักที่จำเป็นด้านสุขภาพ (Essential Health Benefit Package) ตามเกณฑ์อายุและเพศ โดยครอบคลุมทั้งการสร้างเสริมสุขภาพป้องกันโรค คัดกรองโรค รักษาพยาบาล และฟื้นฟูสรรถภาพสำหรับประชาชนทุกคน	๑.๑ ทุกกองทุนประกันสุขภาพมีสิทธิประโยชน์หลักที่จำเป็นด้านสุขภาพเท่าเทียมกัน ๑.๒ Health impact ไม่มีความแตกต่างกันระหว่างกองทุนต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านการเจ็บป่วยฉุกเฉิน	คณะกรรมการนโยบายสุขภาพแห่งชาติทำหน้าที่กำกับและติดตาม	๑.๑ รัฐสภาเห็นชอบร่างกฎหมายว่าด้วยสิทธิประโยชน์ด้านสุขภาพของประชาชนไทย ๑.๒ ต้องมีคณะกรรมการโยบายสุขภาพแห่งชาติ
		๑.๒ การบริการสุขภาพทุกประเภทได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพและมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง และประชาชนสามารถเข้าถึงทันต่อความต้องการด้านสุขภาพ	๑.๓ ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการสุขภาพอย่างสะดวกรวดเร็วทันต่อความจำเป็นด้านสุขภาพ ๑.๔ ผู้ให้บริการและผู้รับบริการมีความพึงพอใจ	คณะกรรมการนโยบายสุขภาพแห่งชาติทำหน้าที่กำกับและติดตาม	จัดตั้งคณะกรรมการนโยบายสุขภาพแห่งชาติ

ผลผลิต	สาระสำคัญโดยสรุป (NS)	ผลสัมฤทธิ์	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) (OVI)	วิธีตรวจวัด (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ (IA)
			๑.๕ ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในการให้บริการ ๑.๖ มีระบบส่งต่อผู้ป่วยที่รวดเร็วมีประสิทธิภาพ		
		๑.๓ ระบบการเงินการคลังด้านสุขภาพมีความเพียงพอ โปร่งใส มีประสิทธิภาพมีความเป็นธรรม และยั่งยืน	๑.๗ รพ.ภาครัฐมีสถานะทางการเงินการคลังเพียงพอต่อการจัดบริการ ๑.๘ ไม่มีประชาชนล้มละลายอันเนื่องมาจากการเข้ารับบริการรักษาพยาบาล ๑.๙ มีระบบร่วมจ่าย ทั้งก่อนหรือหลังการรักษาโดยผู้ที่มีศักยภาพในการจ่าย (ยกเว้นผู้มีรายได้น้อยเด็กและคนชรา) ๑.๑๐ มีการเติมเงินเข้าสู่ระบบสุขภาพภาครัฐ เช่น ภาษีสุขภาพ ประกันสุขภาพส่วนบุคคล	๑.๑ รายงานสถานะการเงินการคลังของสถานบริการภาครัฐ ๑.๒ กำหนดนโยบายการเงินการคลัง ด้านสุขภาพให้มีความเหมาะสม	ต้องมี สมสส.และคณะกรรมการนโยบายสุขภาพแห่งชาติ

ผลผลิต	สาระสำคัญโดยสรุป (NS)	ผลสัมฤทธิ์	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) (OVI)	วิธีตรวจวัด (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ (IA)
			๑.๑๑ การเพิ่มขึ้นของรายจ่ายด้านสุขภาพภาครัฐไม่มากเท่าอัตราการเติบโตของ GDP ๑.๑๒ สัดส่วนงบประมาณรายจ่ายด้านสุขภาพ ไม่เกินร้อยละ ๒๐ ของงบประมาณรายจ่ายทั้งหมดต่อปี		
		๑.๔ ประชาชนมีพฤติกรรมด้านสุขภาพที่ถูกต้องโดยเฉพาะต้องการสร้างเสริมสุขภาพ และการป้องกันโรค	๑.๑๓ สัดส่วนการลงทุนด้านการสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคทั้งระดับบุคคลและชุมชน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๕ ของรายจ่ายด้านสุขภาพ ๑.๑๔ ความชุก (Prevalence) ของโรคไม่ติดต่อ (NCDs) ลดลง ๑.๑๕ ประชาชนไทยอายุยืนอย่างมีสุขภาพดี	๑.๓ มีนโยบายการให้บริการสด้านสุขภาพที่เหมาะสม ๑.๔ รายงานการทำ National Health Survey(ทุก ๓-๕ ปี)	จัดตั้งคณะกรรมการนโยบายสุขภาพแห่งชาติ

ผลผลิต	สาระสำคัญโดยสรุป (NS)	ผลสัมฤทธิ์	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) (OVI)	วิธีตรวจวัด (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ (IA)
			เพิ่มขึ้น (Health years of lives)		
(๒)	ให้มีระบบการแพทย์ปฐมภูมิที่มีแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวดูแลประชาชนในสัดส่วนที่เหมาะสม	๒.๑ มีทีมแพทย์ประจำครอบครัวครอบคลุมทุกครอบครัว	๒.๑ ความครอบคลุมของทีมแพทย์ประจำครอบครัว	รายงานผลการดำเนินการประจำปีของกระทรวงสาธารณสุข	มีการปรับบทบาทของแพทย์ปฐมภูมิ
(๓)	ปฏิรูปกลไกการบริหารจัดการจัดการและการอภิบาลระบบสุขภาพทั้งในระดับประเทศและระดับพื้นที่ ให้เป็นเอกภาพ และเชื่อมต่อกันทุกระดับ	๓.๑ มีการบูรณาการและการบริหารจัดการทรัพยากรด้านสุขภาพร่วมกันในลักษณะของเขตสุขภาพเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและประชาชนได้รับบริการที่ทัดเทียบกันในแต่ละพื้นที่ และมีระบบการส่งต่อที่มีประสิทธิภาพ	๓.๑ มีคณะกรรมการนโยบายสุขภาพแห่งชาติ ๓.๒ มีคณะกรรมการเขตสุขภาพและคณะกรรมการระดับจังหวัด และอำเภอ ในการบริหารจัดการในแต่ละระดับ ๓.๓ มีระบบสารสนเทศด้านสุขภาพของประเทศ	มีการจัดตั้ง สำนักงานมาตรฐานระบบสารสนเทศบริการสุขภาพ (สมสส.)	รัฐสภาผ่านการพิจารณากฎหมายเกี่ยวกับการจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายสุขภาพแห่งชาติ
(๔)	การพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่มีคุณภาพมาตรฐานและประชาชนสามารถเข้าถึงบริการ	๔.๑ การบริการสุขภาพทุกประเภทได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพและมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง และประชาชนสามารถเข้าถึงทันต่อความต้องการด้านสุขภาพ	๔.๑ ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการสุขภาพอย่างสะดวกรวดเร็วทันต่อความจำเป็นด้านสุขภาพ ๔.๒ ผู้ให้บริการและผู้รับบริการมีความพึงพอใจ		จัดตั้งคณะกรรมการนโยบายสุขภาพแห่งชาติ

ผลผลิต	สาระสำคัญโดยสรุป (NS)	ผลสัมฤทธิ์	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) (OVI)	วิธีตรวจวัด (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ (IA)
			๔.๓ ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในการให้บริการ ๔.๔ มีระบบส่งต่อผู้ป่วยที่รวดเร็วมีประสิทธิภาพ		
(๕)	ให้มีการปฏิรูปและพัฒนาระบบการแพทย์ฉุกเฉิน เพื่อลดอัตราการเสียชีวิต พิการการสูญเสียอื่นๆ จากการเจ็บป่วยฉุกเฉินที่ป้องกันได้ โดยการช่วยเหลือรักษาที่มีประสิทธิภาพทั่วถึง ทันต่อเวลา และได้รับการคุ้มครองสิทธิการเข้าถึงการรักษาพยาบาล	ผู้ป่วยวิกฤตฉุกเฉิน สามารถเข้ารับบริการได้ทันสถานการณ์ทุกที่ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย	๕.๑ อัตราการเสียชีวิตและพิการจากภาวะวิกฤตฉุกเฉินลดลง	รายงานการดำเนินการของกระทรวงสาธารณสุข	
(๖)	ส่งเสริม สนับสนุน การให้บริการการแพทย์แผนไทยควบคู่ไปกับการแพทย์แผนปัจจุบัน	๖.๑ มีการบริการการแพทย์แพทย์แผนไทยที่มีมาตรฐาน และประชาชนมีความเชื่อมั่นในการเข้ารับบริการการแพทย์แผนไทย	๖.๑ สัดส่วนผู้ป่วยที่เข้ารับบริการผู้ป่วยนอกด้านการแพทย์แผนไทยเทียบกับผู้เข้ารับบริการทั้งหมด ๖.๒ ร้อยละจำนวนสถานบริการที่มีการให้บริการ	รายงานการดำเนินงานของกระทรวงสาธารณสุข	๖.๑ รัฐสภาฝ่ายการพิจารณาร่างกฎหมายคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย

ผลผลิต	สาระสำคัญโดยสรุป (NS)	ผลสัมฤทธิ์	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) (OVI)	วิธีตรวจวัด (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ (IA)
			การแพทย์แผนไทยคู่ขนานกับการแพทย์แผนปัจจุบัน		
(๗)	ส่งเสริมการวิจัยพัฒนายาจากสมุนไพร และผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร เพื่อการพึ่งตนเองและตามแนวเศรษฐกิจสร้างสรรค์	ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการวิจัยและพัฒนายาและผลิตภัณฑ์จากจากสมุนไพร	๗.๑ สัดส่วนมูลค่าการใช้ยาจากสมุนไพร ต่อมูลค่ายาทั้งหมดในระบบบริการสุขภาพ ๗.๒ จำนวน Product champion ของประเทศไทยและมูลค่าการส่งออกยาและผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร	รายงานการดำเนินงานประจำปีกระทรวงสาธารณสุข	๗.๑ มีแผนยุทธศาสตร์ว่าด้วยการวิจัยและพัฒนาสมุนไพรสู่ผลิตภัณฑ์สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ๗.๒ รัฐสภาผ่านการพิจารณา ร่างกฎหมายผลิตภัณฑ์สมุนไพร ๗.๓ รัฐสภาผ่านการพิจารณาร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกัน
(๘)	ส่งเสริมให้มีกลไกและมาตรการคุ้มครอง และเยียวยาทั้งผู้รับบริการและผู้ให้บริการสาธารณสุข ซึ่งได้รับผลกระทบหรือเสียหายอย่างเหมาะสม	มีกลไกคุ้มครองเยียวยาทั้งผู้ให้บริการและผู้รับบริการที่ได้รับความเสียหายหรือผลกระทบจากการบริการทางการแพทย์	๘.๑ ผู้ให้บริการและผู้รับบริการด้านสุขภาพมีความพึงพอใจในการให้และการรับบริการ		รัฐสภาพิจารณาผ่านร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ที่เป็นธรรมกับทุกฝ่าย
(๙)	ให้มีระบบและกลไกการปฏิรูปความรอบรู้และสื่อสารสุขภาพ เพื่อเสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ	อัตราการเจ็บป่วยและค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพของประเทศลดลง	๙.๑ ระดับความรอบรู้ด้านสุขภาพของประชาชนสูงขึ้น	รายงานการสำรวจประจำปี	

ผลผลิต	สาระสำคัญโดยสรุป (NS)	ผลสัมฤทธิ์	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) (OVI)	วิธีตรวจวัด (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ (IA)
	และการป้องกันโรค เป็นประโยชน์ในการดูแลสุขภาพของตนเอง ครอบครัวและชุมชน		๙.๒ ประชาชนทุกกลุ่มวัยมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์สูงขึ้น		
ด้านทรัพยากรธรรมชาติ					
(๑)	ตามมาตรา ๒๕๘ ที่กำหนดให้มีการปฏิรูปในข้อ ช. ด้านอื่นๆ (๑) ให้มีระบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรมและยั่งยืนโดยคำนึงถึงความต้องการใช้น้ำในทุกมิติ รวมทั้งเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและสภาพภูมิอากาศประกอบกันขอเสนอกรอบการปฏิรูป ดังนี้ ๑.๑) ปฏิบัติตามยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๙) จัดทำผังลุ่มน้ำ/กำหนดเขต (Zoning) การใช้ประโยชน์ที่ดิน เร่งรัดการพัฒนาคลังข้อมูลทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	มีระบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรมและยั่งยืน โดยคำนึงถึงความต้องการใช้น้ำในทุกมิติ รวมทั้งเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและสภาพภูมิอากาศประกอบกัน	๑.๑ ปริมาณภัยพิบัติหรือวิกฤติเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ ๑.๒ มีระบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่มีประสิทธิภาพ ๑.๓ พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ ๑.๔. ประมวลกฎหมายทรัพยากรน้ำ	๑.๑ ผลการประเมินการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๙) ๑.๒ มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ ๑.๓ มีการประกาศใช้ประมวลกฎหมายทรัพยากรน้ำ	รัฐสนับสนุนด้านนโยบาย งบประมาณ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุน

ผลผลิต	สาระสำคัญโดยสรุป (NS)	ผลสัมฤทธิ์	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) (OVI)	วิธีตรวจวัด (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ (IA)
	๑.๒) เร่งรัดการออกพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำและจัดทำประมวลกฎหมายทรัพยากรน้ำ				
(๒)	ปฏิรูประบบการแก้ปัญหาที่ดินป่าไม้และการจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ของประเทศ	๒.๑ พื้นที่ป่าไม้ของประเทศมีระบบการบริหารจัดการและการใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสม ยั่งยืนและเกิดดุลยภาพของมิติทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ๒.๒ พื้นที่ป่าไม้ของประเทศมีสภาพที่สมบูรณ์และมีจำนวนเพิ่มขึ้น ๒.๓ ความขัดแย้งเกี่ยวกับที่ดินป่าไม้มีน้อย	๒.๑ อัตราการลดลงหรือเพิ่มขึ้นของพื้นที่ป่าไม้ ๒.๒ การขยายผลการดำเนินการปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการมาตราส่วน ๑ : ๔,๐๐๐ (One Map) ๒.๓ มีการจำแนกที่ดินของรัฐเพื่อการบริหารจัดการ (Zoning) ๒.๔จำนวนคดีหรือกรณีความขัดแย้งเกี่ยวกับที่ดินป่าไม้ ๒.๕ การปรับปรุงและพัฒนากฎหมายและนโยบายเพื่อเป็นเครื่องมือ	๒.๑ วิเคราะห์อัตราการลดลงหรือเพิ่มขึ้นของพื้นที่ป่าไม้ ๒.๒ รายงานสถานภาพทรัพยากรป่าไม้ของประเทศ ๒.๓ รายงานคดีหรือจำนวนกรณีความขัดแย้งเกี่ยวกับที่ดินป่าไม้ ๒.๔ รายงานการปรับปรุงและพัฒนากฎหมายและนโยบายเพื่อเป็นเครื่องมือสนับสนุนการแก้ปัญหาที่ดินป่าไม้	รัฐสนับสนุนด้านนโยบาย งบประมาณ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุน

ผลผลิต	สาระสำคัญโดยสรุป (NS)	ผลสัมฤทธิ์	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) (OVI)	วิธีตรวจวัด (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ (IA)
			สนับสนุนการแก้ปัญหาที่ดินป่าไม้ ๒.๖ การออกพระราชบัญญัติป่าชุมชน ๒.๗ การปรับปรุงพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ๒.๘ การปรับปรุงพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ๒.๙ การออกมาตรการทางกฎหมายเพื่อแก้ปัญหาที่ดินป่าไม้เป็นการเฉพาะ ๒.๑๐ ประมวลกฎหมายป่าไม้ ๒.๑๑ การพัฒนากฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง		

ผลผลิต	สาระสำคัญโดยสรุป (NS)	ผลสัมฤทธิ์	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) (OVI)	วิธีตรวจวัด (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ (IA)
(๓)	เพิ่มและฟื้นฟูพื้นที่ป่าของประเทศ โดยการเพิ่มพื้นที่ป่าอนุรักษ์และป่าเศรษฐกิจของประเทศให้ได้โดยรวมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศภายในระยะเวลาที่กำหนด	๓.๑ ประเทศไทยมีพื้นที่ป่าอนุรักษ์และป่าเศรษฐกิจโดยรวมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศ ๓.๒ ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้อย่างเหมาะสม ๓.๓ มีระบบติดตามตรวจสอบพื้นที่ป่าไม้โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศร่วมกับกับกลไกหรือเครื่องมืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	๓.๑ พื้นที่ป่าไม้ของประเทศทั้งป่าอนุรักษ์และป่าเศรษฐกิจ ๓.๒ พื้นที่ป่าชุมชนและจำนวนประชาชนที่เกี่ยวข้อง ๓.๓ การจัดตั้งกองทุนหรือกลไกทางการเงินเพื่อสนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรป่าไม้ (พัฒนาป่าเศรษฐกิจ ป่าชุมชน และป่าอนุรักษ์) และการพัฒนาระบบการจ่ายค่าตอบแทนคุณระบบนิเวศ (PES) ๓.๔ พระราชกฤษฎีกากำหนดอุทยานแห่งชาติ ๒๒ แห่ง และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ๑ แห่ง	๓.๑รายงานสถานภาพทรัพยากรป่าไม้ของประเทศในทุกมิติ ๓.๒ ตรวจสอบพื้นที่ป่าชุมชนจำนวนประชาชนที่เกี่ยวข้อง ๓.๓ สถานภาพกองทุนหรือกลไกทางการเงินเพื่อสนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรป่าไม้ (พัฒนาป่าเศรษฐกิจ ป่าชุมชน และป่าอนุรักษ์) และการพัฒนาระบบการจ่ายค่าตอบแทนคุณระบบนิเวศ (PES) ๓.๔ ตรวจสอบพื้นที่ที่มีการออกพระราชกฤษฎีกากำหนดอุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	รัฐสนับสนุนด้านนโยบาย งบประมาณ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุน

ผลผลิต	สาระสำคัญโดยสรุป (NS)	ผลสัมฤทธิ์	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) (OVI)	วิธีตรวจวัด (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ (IA)
			๓.๕ ระบบติดตามตรวจสอบพื้นที่ป่าไม้โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศร่วมกับกับกลไกหรือเครื่องมืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	๓.๕ ตรวจสอบระบบติดตามตรวจสอบพื้นที่ป่าไม้โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศร่วมกับกับกลไกหรือเครื่องมืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	
(๔)	การพัฒนากฎหมาย ปรับปรุงโครงสร้างองค์กรและกลไกการบริหารเกี่ยวกับทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	๔.๑ ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งมีสภาพที่สมบูรณ์ มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน	๔.๑ สถานภาพทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ๔.๒ กฎหมาย โครงสร้างองค์กรและกลไกการบริหารเกี่ยวกับทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ๔.๓ พระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ๔.๔ แผนแม่บทการแบ่งเขตการใช้ประโยชน์และกำหนดพื้นที่คุ้มครองทางทะเล	๔.๑ รายงานสถานภาพทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในทุกมิติ ๔.๒ รายงานการพัฒนากฎหมาย โครงสร้างองค์กรและกลไกการบริหารเกี่ยวกับทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	รัฐสนับสนุนด้านนโยบาย งบประมาณ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุน

ผลผลิต	สาระสำคัญโดยสรุป (NS)	ผลสัมฤทธิ์	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) (OVI)	วิธีตรวจวัด (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ (IA)
(๕)	ให้มีระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างทันสมัยในทุกมิติ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงการเพิ่มพื้นที่ป่า การฟื้นฟูระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล และยั่งยืน รวมทั้งเกื้อกูลต่อการป้องกันด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอีกด้วย	สถานภาพทรัพยากรธรรมชาติไม่ถูกบุกรุก และไม่เสื่อมโทรมลง	๕.๑ ระบบการควบคุมติดตามทรัพยากรธรรมชาติของประเทศ	รายงานประจำปี	
(๑)	จัดให้มีระบบจัดการและกำจัดขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ด้านอื่นๆ ได้	๑.๑ มีการกำหนดบทบาทของหน่วยกำกับ (Regulator) และหน่วยปฏิบัติ (Operator) ที่ชัดเจน	๑.๑ มีกลไกการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบในระดับหน่วยกำกับนโยบาย (Regulator) และระดับหน่วยปฏิบัติการ (Operator) เพื่อให้เกิดเอกภาพในการดำเนินการ		๑.๑ ประเทศไทยมีการจัดการขยะมูลฝอยที่เป็นเอกภาพและเกิดกลไกการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ โดยกำหนดบทบาทของหน่วยกำกับ (Regulator) และหน่วยปฏิบัติ (Operator)
		๑.๒ ประเทศไทยมีกฎหมายในการบริหารจัดการขยะชุมชนทุกประเภทที่เบ็ดเสร็จและครบวงจรเพียงฉบับเดียว ลดความยุ่งยากซับซ้อนของหน่วยงานที่จะนำไปปฏิบัติ	๑.๒ มีการบูรณาการกฎหมายในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยเป็นฉบับเดียว		๑.๒ มีกฎหมายหลักฉบับเดียวเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

ผลผลิต	สาระสำคัญโดยสรุป (NS)	ผลสัมฤทธิ์	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) (OVI)	วิธีตรวจวัด (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ (IA)
		๑.๓ งบลงทุนของภาครัฐในการดำเนินโครงการ จัดการขยะมูลฝอยลดลง	๑.๓ ภาคเอกชนเข้ามาดำเนินการโครงการจัดการขยะมูลฝอยมากขึ้นจากปีที่ผ่านมา		
		๑.๔ ทุกจังหวัดมีการรวบรวม จัดเก็บและรับคืนซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์จากครัวเรือนและสถานประกอบการ	๑.๔ ทุกจังหวัดมีศูนย์รับคืนซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.		
(๒)	การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นการพัฒนาประเทศให้มีการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ดีโดยใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำ และคุณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในเกณฑ์ที่ดี ทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี	๒.๑ มีข้อมูลการใช้ทรัพยากรที่ใช้ในการพัฒนาประเทศ และนำข้อมูลมาใช้ในการประเมินประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากร ของประเทศในภาพรวม ต่อคน และต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)	๒.๑ การบริโภคพื้นฐานการใช้ทรัพยากร (Material Footprint: MF) ของประเทศ ๒.๒ การบริโภคพื้นฐานการใช้ทรัพยากรต่อคน ๒.๓ การบริโภคพื้นฐานการใช้ทรัพยากรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)		คณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนได้เห็นชอบต่อรายงานข้อมูลการใช้ทรัพยากรที่ใช้ในการพัฒนาประเทศ ที่อยู่ในรายงานเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

ผลผลิต	สาระสำคัญโดยสรุป (NS)	ผลสัมฤทธิ์	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) (OVI)	วิธีตรวจวัด (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ (IA)
		๒.๒ มีการใช้พลังงานลดลงเปรียบเทียบการใช้พลังงานเพื่อให้เกิด จีดีพี ๑ หน่วยแสดงถึงการใช้พลังงานที่มีประสิทธิภาพดีขึ้น	๒.๔ สัดส่วนการใช้พลังงานต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ลดลง (Energy Intensity; EI)		รายงานข้อมูลประจำปีของกระทรวงพลังงาน
		๒.๓ มีการพัฒนาเครื่องมือและกลไกเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	๒.๕ จำนวนเครื่องมือและกลไกที่ส่งเสริมการผลิตและบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม		คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเห็นชอบข้อมูลเครื่องมือและกลไกที่ส่งเสริมการผลิตและบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในรายงานการติดตามและประเมินผลแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมระยะครึ่งแผน (พ.ศ.๒๕๖๒) และระยะสุดท้ายของแผนฯ (พ.ศ. ๒๕๖๔)

ผลผลิต	สาระสำคัญโดยสรุป (NS)	ผลสัมฤทธิ์	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) (OVI)	วิธีตรวจวัด (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ (IA)
		๒.๔ จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมที่ผ่านเกณฑ์อุตสาหกรรมสีเขียวระดับสีเพิ่มขึ้น ๒.๕ จำนวนสถานประกอบการ-ธุรกิจบริการ-โรงแรมได้รับมาตรฐานความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น ๒.๖ จำนวนพื้นที่เกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น ๒..๗ แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น	๒.๖ มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรม สถานประกอบการธุรกิจบริการและโรงแรม พื้นที่ทำเกษตรอินทรีย์ และแหล่งท่องเที่ยว เป็นไปตามเกณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้น		คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเห็นชอบข้อมูลผลสัมฤทธิ์ตามข้อ ๔.๑-๔.๔ ในรายงานการติดตามและประเมินผลแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมระยะครึ่งแผน (พ.ศ.๒๕๖๒) และระยะสุดท้ายของแผนฯ (พ.ศ. ๒๕๖๔)
(๓)	การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ลดก๊าซเรือนกระจก ลดความเสี่ยงภัยพิบัติ	๓.๑ประเทศไทยมีความพร้อมต่อการเติบโตแบบปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำ และมีขีดความสามารถในการปรับตัวต่อกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และข้อกำหนดภายใต้	๓.๑ มีกฎหมายกำหนดให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนมีหน้าที่ต้องรายงานข้อมูลเกี่ยวกับการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในระดับประเทศ	๓.๑ กฎหมายการรายงานข้อมูลการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในระดับประเทศจำนวน ๑ ฉบับ	๓.๑ รัฐสภาเห็นชอบร่างกฎหมายที่กำหนดให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนมีหน้าที่ต้องรายงานข้อมูลเกี่ยวกับการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในระดับประเทศ

ผลผลิต	สาระสำคัญโดยสรุป (NS)	ผลสัมฤทธิ์	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) (OVI)	วิธีตรวจวัด (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ (IA)
		อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ			
			๓.๒ มีระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทย ที่ทันสมัย สามารถคำนวณและแสดงผลข้อมูลได้อย่างถูกต้องและโปร่งใส ที่เชื่อมโยงกับหน่วยงานภายใต้กระทรวงที่เกี่ยวข้อง	๓.๒ ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทย จำนวน ๑ ฐานข้อมูล	๓.๒ ระบบฐานข้อมูลได้รับติดตั้งและการทดสอบการทำงาน และสามารถรับข้อมูลกิจกรรมการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากกระทรวงที่เกี่ยวข้อง เพื่อคำนวณปริมาณการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศได้อย่างถูกต้อง และได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการดูแลระบบอย่างต่อเนื่อง

ผลผลิต	สาระสำคัญโดยสรุป (NS)	ผลสัมฤทธิ์	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) (OVI)	วิธีตรวจวัด (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ (IA)
			๓.๓ มีแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำ ภายใต้ Roadmap การพัฒนาที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำและการติดตามประเมินผล พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๓ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจก ในปี ๒๕๗๓ ที่แสดงเจตจำนงไว้กับประชาคมโลก	๓.๓ Roadmap การพัฒนาที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำ และการติดตามประเมินผล พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๓ จำนวน ๑ ฉบับ	๓.๓ Roadmap ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ (รองนรม ได้รับมอบหมายจากนรม เป็นประธาน) และมอบหมายให้กระทรวงที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการตามแผนที่กำหนด มีการติดตามและประเมินผล รวมถึง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับการจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมในการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

ผลผลิต	สาระสำคัญโดยสรุป (NS)	ผลสัมฤทธิ์	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) (OVI)	วิธีตรวจวัด (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ (IA)
			๓.๔ มีแผนการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศระดับชาติครอบคลุม ด้านน้ำ เกษตร ท่องเที่ยว ทรัพยากรธรรมชาติ สาธารณสุข และการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์	๓.๔ แผนการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศระดับชาติครอบคลุม ด้านน้ำ เกษตร ท่องเที่ยว ทรัพยากรธรรมชาติ สาธารณสุข และการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ จำนวน ๑ แผน	๓.๔ แผนการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ นโยบายการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ (รองนรม ได้รับมอบหมายจากนรม เป็นประธาน) และมอบหมายให้กระทรวงที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการตามแผนที่กำหนด มีการติดตามและประเมินผล รวมถึง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับการจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมในการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

ตัวชี้วัด วิธีตรวจวัด และเงื่อนไขความสำเร็จของแผนปฏิรูป
ด้านการสื่อสารมวลชน

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means Of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
ผลผลิต ๑	**มาตรา ๓๔** บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น การจำกัดเสรีภาพดังกล่าวจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันสุขภาพของประชาชน **มาตรา ๓๕** บุคคลซึ่งประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนย่อมมีเสรีภาพในการเสนอข่าวสารหรือการเสนอข่าวสารหรือการแสดงความคิดเห็นตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ	๑.๑ มีกฎหมายด้านการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ส่งเสริมจริยธรรม และมาตรฐานวิชาชีพสื่อสารมวลชน ๑.๒ มีกลไกการกำกับดูแลตนเองตั้งแต่ระดับองค์กรสื่อมวลชนแต่ละแห่ง ๑.๓ มีกลไกกำกับกันเองระดับองค์การด้านวิชาชีพสื่อมวลชนแต่ละกลุ่ม และองค์การวิชาชีพสื่อมวลชนซึ่งเป็นองค์กรกำกับร่วมระดับประเทศ การกำกับดูแลโดยภาคประชาชนมีมาตรการส่งเสริมให้ประชาชนผู้ใช้และผู้บริโภครู้เท่าทันสื่อ มีความตระหนักรู้ถึงสิทธิเสรีภาพและความรับผิดชอบเพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดี ความสามัคคีของคนในชาติ และไม่	๑.๑ กฎหมายประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา ๑.๒ รายงานการจัดอันดับความรู้เท่าทันสื่อ (Media and Information Literacy Indicator)	๑.๑ การสนับสนุนจากรัฐบาลและรัฐสภาในการผ่านร่างกฎหมาย ๑.๒ รัฐกำหนดเป็นแนวนโยบายเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means Of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
		ก่อให้เกิดความเกลียดชังกันระหว่างกลุ่มคนในชาติหรือศาสนาหรือการใช้ความรุนแรงระหว่างกัน ๑.๔ มีประมวลจริยธรรมสื่อที่เป็นมาตรฐาน ๑.๕ กำหนดให้การบรรจุเนื้อหาด้านจริยธรรมสื่อในทุกระดับการศึกษา ๑.๖ กำหนดนโยบายส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้เท่าทันสื่อ (Media and Information Literacy)		
ผลผลิต ๒ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	**มาตรา ๖๐** รัฐต้องรักษาไว้ซึ่งคลื่นความถี่และสิทธิในการเข้าใช้วงโคจรดาวเทียมอันเป็นสมบัติของชาติเพื่อใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชน การจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่ตามวรรคหนึ่ง ไม่ว่าจะใช้เพื่อส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และโทรคมนาคม หรือเพื่อประโยชน์อื่นใด ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน	๒.๑ การแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ๒.๒ การแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑	๒.๑ กฎหมายประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา	๒.๑ การสนับสนุนจากรัฐบาลและรัฐสภาในการผ่านร่างกฎหมาย

มาตรามาจากร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช พ.ศ. .... ฉบับที่ผ่านการลงประชามติ

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means Of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
	ความมั่นคงของรัฐ และประโยชน์สาธารณะ รวมตลอดทั้งการให้ประชาชนมีส่วนได้ใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่ด้วย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ รัฐต้องจัดให้มีองค์กรของรัฐที่มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อรับผิดชอบและกำกับการดำเนินการเกี่ยวกับคลื่นความถี่ให้เป็นไปตามวรรคสอง ในการนี้ องค์กรดังกล่าวต้องจัดให้มีมาตรการป้องกันมิให้มีการแสวงหาประโยชน์จากผู้บริโภคโดยไม่เป็นธรรมหรือสร้างภาระแก่ผู้บริโภคเกินความจำเป็น ป้องกันมิให้คลื่นความถี่รบกวนกัน รวมตลอดทั้งป้องกันการกระทำที่มีผลเป็นการขัดขวางเสรีภาพในการรับรู้หรือปิดกั้นการรับรู้ข้อมูลหรือข่าวสารที่ถูกต้องตามความเป็นจริงของประชาชน และป้องกันมิให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่โดยไม่คำนึงถึงสิทธิของประชาชนทั่วไป รวมตลอดทั้งการกำหนดสัดส่วนขั้นต่ำที่ผู้ใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่จะต้องดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ	๒.๓ การแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ ๒.๔ มีกฎหมายว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ๒.๕ มีกฎหมายว่าด้วยกิจการดาวเทียมและอวกาศ		

มาตรามาจากร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช พ.ศ. .... ฉบับที่ผ่านการลงประชามติ

ตัวชี้วัด วิธีตรวจวัด และเงื่อนไขความสำเร็จของแผนปฏิรูป
ด้านสังคมและชุมชน

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means Of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
ผลผลิต ๑	**ด้านสังคมและชุมชน** มาตรา . ให้มีการปฏิรูปด้านสังคม และชุมชนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมให้เด็ก เยาวชน สตรี ผู้พิการ ผู้สูงอายุ และ ผู้ด้อยโอกาส ให้ได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง เพียงพอ และมีคุณภาพ ตามแนวทางดังต่อไปนี้ ๑. การเสริมสร้างให้ชุมชนเข้มแข็ง มีสิทธิดูแลและจัดการทรัพยากรธรรมชาติอันเป็นต้นทุนของชุมชนพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งและยั่งยืน การบริการสาธารณะและจัดสวัสดิการในชุมชน การส่งเสริมความสามารถในการบริหารจัดการชุมชนในรูปแบบบูรณาการ โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนให้เกิดผลดีต่อชุมชนมากที่สุด โดยยึดหลักประชารัฐ เพื่อชุมชนเข้มแข็งพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน	๑. มีกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมในชุมชนโดยยึดหลักประชารัฐ	๑. จำนวนกิจกรรมการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในชุมชน โดยยึดหลักประชารัฐเพิ่มขึ้นทุกปี	๑.๑ ภาครัฐส่งเสริมกิจกรรมการมีส่วนร่วมในชุมชน เพื่อสร้างสังคมเข้มแข็งอย่างยั่งยืน ๑.๒ ผลักดันให้ชุมชนกำหนดเป้าหมายการปฏิรูปด้านสังคม
ผลผลิต ๒	๒. ปฏิรูประบบสวัสดิการสังคม ทั้งด้านการให้บริการสังคมการประกันสังคม ทุกกลุ่มวัย	๒.๑ มีรายงานจำนวนผู้เข้าใช้บริการสวัสดิการสังคม	๒.๑ จำนวนผู้เข้าใช้บริการสวัสดิการสังคมเพิ่มขึ้นในทุกปี	๒.๑ สนับสนุนด้านยุทธศาสตร์และงบประมาณของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภาครัฐในการปฏิรูปด้านสังคม

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means Of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
	การช่วยเหลือทางสังคม และการสนับสนุนหุ้นส่วนทางสังคม ส่งเสริมระบบเศรษฐกิจฐานราก และสัมมาชีพชุมชน พัฒนาระบบการคลังเพื่อสังคมโดยการปฏิรูป ระบบสลากเพื่อสังคม พัฒนาระบบ การดูแลช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องให้กับผู้พิการหรือทุพพลภาพ ผู้ด้อยโอกาส ผู้อยู่ในสถานะยากลำบาก คนชายขอบ ชาวเล เด็ก เยาวชน และผู้สูงอายุ ทั้งทางด้านการศึกษา ที่อยู่อาศัย การทำงาน และการมีรายได้ กีฬาและนันทนาการ กระบวนการยุติธรรม บริการทางสังคมทั่วไป การออกแบบโครงสร้างพื้นฐาน อาคาร พื้นที่สาธารณะ และระบบขนส่งมวลชน เพื่อสังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันของคนทุกกลุ่มในสังคม ตลอดจนการจัดภาวะฉุกเฉินและการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติแบบบูรณาการ	๒.๒ มีระบบสวัสดิการสังคม ๒.๓ จำนวนประชากรที่อยู่ในระบบสวัสดิการสังคม ๒.๔ อัตราผู้พิการที่จดทะเบียนคนพิการ ๒.๕ อัตราการจ้างงานของผู้พิการ	๒.๒ ร้อยละความพึงพอใจของประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อระบบสวัสดิการสังคมที่รัฐจัดให้ ๒.๓ จำนวนประชากรที่อยู่ในระบบสวัสดิการสังคมเพิ่มขึ้นในแต่ละปี ๒.๔ ร้อยละการจดทะเบียนคนพิการที่เพิ่มมากขึ้นในแต่ละปี ๒.๕ ร้อยละการจ้างงานผู้พิการที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปี	๒.๒ รักษาระดับการจ้างงานคนพิการอย่างต่อเนื่อง ๒.๓ มาตรการส่งเสริมให้ภาครัฐ ภาคเอกชน จ้างคนพิการเข้าทำงาน
ผลผลิต ๓	๓. จัดทำแผนระยะยาวและดำเนินการเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุของประเทศไทย โดยเฉพาะการจัดให้มีระบบการออมเพื่อการดำรงชีพ	๓.๑ มีแผนระยะยาวเพื่อดำเนินการรองรับสังคมผู้สูงอายุ	๓.๑ การดำเนินการตามแผนระยะยาวเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ	๓.๑ ภาครัฐส่งเสริมการศึกษาวิจัยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่สังคมสูงวัย

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means Of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
	ในยามชรา และการเตรียมความพร้อมสู่วัยสูงอายุที่เหมาะสมของประชาชน การปรับปรุงระบบการเกษียณอายุที่เหมาะสม การปฏิรูประบบสวัสดิการผู้สูงอายุเพื่อให้มีหลักประกันด้านรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ เพื่อให้ดำรงชีพได้อย่างเหมาะสม ระบบการดูแลระยะยาว และการใช้ทุนทางปัญญาของผู้สูงอายุ รวมทั้งสนับสนุนให้เกิดการรวมตัวกันเป็นกลุ่มและครือข่ายที่เข้มแข็ง และจัดให้มีระบบ กลไก และกระบวนการในการบริหารจัดการทรัพย์สิน รวมทั้งส่งเสริมการประยุกต์ใช้องค์กรและบุคลากรทางศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม เพื่อรองรับการดูแลผู้สูงอายุในระยะยาว ตลอดจนต้องมีการวางแผนระยะยาวด้านการขยายประชากรเพื่อลดภาวการณ์ขาดแคลนแรงงานและผลกระทบต่อสังคมผู้สูงอายุในอนาคต	๓.๒ มีผู้สูงอายุเข้าสู่ระบบการออมเงิน	๓.๒ จำนวนผู้สูงอายุเข้าสู่ระบบการออมเงินเพิ่มขึ้นในแต่ละปี	๓.๒ ภาครัฐยึดแนวทางการพัฒนาส่งเสริมให้ผู้สูงอายุออมเงินเพื่อ ดำรงชีพ ๓.๓ มีมาตรการส่งเสริมการออมเงินของผู้สูงอายุ
ผลผลิต ๔	๔. ส่งเสริมการเพิ่มจำนวนสตรีให้มีส่วนร่วมในทางการเมือง องค์กรตรวจสอบทุกระดับ และการรับตำแหน่งและความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติหน้าที่การงานในทุกระดับทั้งของรัฐและเอกชน ตามหลักคุณธรรมและความสามารถโดยไม่เลือกปฏิบัติ และเพิ่มศักยภาพให้กับสตรีได้มีส่วนร่วมในการวางนโยบายของรัฐและดำเนินการตามนโยบายนั้นอย่างมีคุณภาพ	๔. สตรีได้รับโอกาสและมีส่วนร่วมในการเมืองและการตัดสินใจทุกระดับ	๔. จำนวนสตรีที่มีส่วนร่วมในการเมืองและการตัดสินใจ เพิ่มขึ้นในแต่ละปี แต่ไม่รวมแล้วไม่เกินร้อยละ ๕๐	๔. ภาครัฐ ท้องถิ่น และชุมชนส่งเสริมให้สตรีเข้ามามีส่วนร่วมในการเมืองและการตัดสินใจ

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means Of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
ผลผลิต ๕	**วรรคสอง** ให้มีการศึกษาและจัดทำแนวทาง ข้อเสนอแนะและกฎหมายต่าง ๆ เพื่อผลักดันให้เกิดการปฏิรูปด้านสังคมและชุมชน รวมทั้งติดตาม กำกับ และสนับสนุนการปฏิรูปด้านสังคมและชุมชนให้บังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมและมีความต่อเนื่องและมีกลไกการตรวจสอบการจัดสวัสดิการสังคมโดยปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง ภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ และให้เกิดผลสัมฤทธิ์คาดหวังว่าจะบรรลุภายในระยะเวลาห้าปี	๕. มีรายงานการศึกษา ข้อเสนอแนะและกฎหมายต่าง ๆ เกี่ยวกับการปฏิรูปด้านสังคม	๕. จำนวนรายงานการศึกษา ข้อเสนอแนะและกฎหมายต่าง ๆ เกี่ยวกับการปฏิรูปด้านสังคม	๕. ภาครัฐส่งเสริมให้มีมาตรการสนับสนุนการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการปฏิรูปด้านสังคม

ตัวชี้วัด วิธีตรวจวัด และเงื่อนไขความสำเร็จของแผนปฏิรูป
ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
ผลผลิต ๑	**ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค** มาตรา .. ให้มีการปฏิรูปด้านการคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อให้ผู้บริโภคได้รับการปกป้องคุ้มครองสิทธิของตนในทุกมิติของการบริโภค รวมทั้งเป็นการกระตุ้นให้ผู้ประกอบการพัฒนาคุณภาพของสินค้าและบริการ เพื่อเพิ่มสมรรถนะการแข่งขันของประเทศ ตามแนวทางดังต่อไปนี้ ๑.๑ จัดให้มีแผนยุทธศาสตร์การคุ้มครองผู้บริโภคแห่งชาติ เพื่อให้เกิดการบูรณาการงานคุ้มครองผู้บริโภคของทุกภาคส่วนอย่างเป็นระบบมีมาตรฐานและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน	๑.๑ มีการปฏิรูปด้านการคุ้มครองผู้บริโภคด้านต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึง ๑.๒ ผู้ประกอบการมีการพัฒนาคุณภาพของสินค้าและบริการ ๑.๓ มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การคุ้มครองผู้บริโภคแห่งชาติ	๑.๑ ผู้บริโภคได้รับการปกป้องคุ้มครองสิทธิด้านการคุ้มครองผู้บริโภคด้านต่าง ๆ ๑.๒ มีการกระตุ้นให้ผู้ประกอบการพัฒนาคุณภาพของสินค้าและบริการ ๑.๓ มีการบูรณาการงานคุ้มครองผู้บริโภคของทุกภาคส่วนอย่างเป็นระบบ มีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพ	๑.๑ การสนับสนุนด้านงบประมาณจากภาครัฐเพื่อส่งเสริมและพัฒนาการคุ้มครองผู้บริโภค ตลอดจนการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์สิทธิและหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ๑.๒ หน่วยงานทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ต้องมีการบูรณาการงานคุ้มครองผู้บริโภคร่วมกัน
ผลผลิต ๒	๒.๑ ปฏิรูปโครงสร้างองค์กรเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค โดยให้เกิดหน่วยงานกลางเพื่อบูรณาการการดำเนินงานและการบังคับใช้กฎหมายของหน่วยงานรัฐ	๒.๑ เกิดหน่วยงานกลางในการคุ้มครองผู้บริโภค	๒.๑ หน่วยงานกลางทำหน้าที่บูรณาการด้านการดำเนินงานและการบังคับใช้กฎหมายของหน่วยงานรัฐอย่างมีประสิทธิภาพ	๒.๑ ต้องมีความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่ทำหน้าที่ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค โดยมีการกำหนดนโยบายจากคณะกรรมการระดับประเทศ และมีการขับเคลื่อนนโยบายให้เกิดผลเป็นรูปธรรมผาน

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
				ทางคณะกรรมการขับเคลื่อนที่มาจากหน่วยงานภาครัฐเพื่อให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงาน
ผลผลิต ๓	๓.๑ จัดให้มีการรวบรวมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อให้ผู้บริโภคเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากกฎหมายและกฎที่เกี่ยวข้องได้โดยสะดวก	๓.๑ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายด้านการคุ้มครองผู้บริโภคของผู้บริโภค	๓.๑ ผู้บริโภคสามารถดำเนินการทางกฎหมายเพื่อคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของตนเองได้อย่างถูกต้อง	๓.๑ จัดให้มีประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค กอปรกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภคต้องมีการรวบรวมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภคและเผยแพร่ให้ผู้บริโภครับทราบอย่างทั่วถึง
ผลผลิต ๔	๔.๑ จัดให้มีระบบการตรวจสอบและพิสูจน์คุณภาพและความปลอดภัยของสินค้าและบริการทั้งก่อนและหลังเข้าสู่ตลาด จัดให้มีระบบฐานข้อมูลร่วมกันของภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค จัดให้มีการแจ้งหรือเผยแพร่อย่างทั่วถึงเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของสินค้าและบริการ โดยเฉพาะข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้บริโภคหรือข้อมูลที่เกี่ยวกับความปลอดภัยของสินค้าและบริการ	๔.๑ ผู้ประกอบการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐาน ๔.๒ ภาครัฐและภาคเอกชนสามารถดำเนินการคุ้มครองผู้บริโภคโดยบูรณาการร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๔.๑ สินค้าในท้องตลาดมีคุณภาพมาตรฐาน ๔.๒ การดำเนินการเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคของหน่วยงานต่าง ๆ มีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น	๔.๑ ภาครัฐต้องมีมาตรการและมีความสนใจในการตรวจสอบและพิสูจน์คุณภาพและความปลอดภัยของสินค้าและบริการทั้งก่อนและหลังเข้าสู่ตลาด จัดให้มีหน่วยงานในการตรวจสอบพิสูจน์ สินค้าหรือบริการ ๔.๒ ภาครัฐและภาคเอกชนต้องบูรณาการโดยรวบรวมปัญหา วิธีการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค โดยอยู่ภายใต้ความเท่าเทียมกัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ๔.๓ จัดให้มีกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัยของสินค้า/บริการ และกฎหมายว่าด้วยการเตือนภัยของสินค้า/บริการ

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
		๔.๓ ผู้บริโภคได้รับสินค้าจากการซื้อหรือบริการ โดยมีความรู้และรู้เท่าทันผู้ประกอบการที่เอารัดเอาเปรียบ	๔.๓ ผู้บริโภคถูกเอารัดเอาเปรียบจากการปกปิดข้อเท็จจริงในการใช้สินค้าหรือบริการลดน้อยลง	๔.๔ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องกำหนดมาตรการแจ้งหรือเผยแพร่เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของสินค้าและบริการให้มีประสิทธิภาพ เอาจริงเอาจังและต้องมีความรวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน
ผลผลิต ๕	๕.๑ จัดให้มีกระบวนการทางกฎหมายในการพิจารณาคดี แบบกลุ่ม การเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้บริโภคอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ และมีกลไกหรือกองทุนช่วยเหลือเยียวยาความเสียหายแก่ผู้บริโภคในเบื้องต้น	๕.๑ จำนวนสถิติการดำเนินคดีแทนผู้บริโภคหรือการดำเนินคดีของผู้บริโภค ๕.๒ ความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการดำเนินการของภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ๕.๓ จัดระบบกฎหมายการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมด้านการคุ้มครองผู้บริโภคง่ายและสะดวก	๕.๑ บริโภคได้รับประโยชน์ และความพึงพอใจจากการพิจารณาคดีแบบกลุ่ม และได้รับการเยียวยาความเสียหายอย่างรวดเร็วและ มีประสิทธิภาพ	๕.๑ การสนับสนุนและส่งเสริมจากรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนงบประมาณของภาครัฐในการดำเนินการ การพิจารณาคดีแบบไต่สวน ๕.๒ กลไกความร่วมมือระหว่างภาครัฐ และภาคเอกชน ๕.๓ จัดให้มีศาลชำนัญพิเศษด้านการคดีผู้บริโภค โดยใช้ระบบการพิจารณาคดีแบบไต่สวน
ผลผลิต ๖	๖.๑ จัดให้มีการกระจายอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบในการคุ้มครองผู้บริโภคไปยังส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริโภคเข้าถึงการให้บริการสาธารณะของรัฐ อย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน	๖.๑ การกระจายอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบด้านการคุ้มครองผู้บริโภคในส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น	๖.๑ ผู้บริโภคเข้าถึงการให้บริการสาธารณะของรัฐอย่างทั่วถึง มีประสิทธิภาพและเท่าเทียมกัน	๖.๑ ความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และส่วนภูมิภาคแบ่งระดับ ๖.๒ กฎหมายที่เกี่ยวข้องในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการแบ่งขอบเขตความรับผิดชอบระบบงานด้านการคุ้มครองผู้บริโภค ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น อย่างชัดเจน

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
ผลผลิต ๗	**๗.๑ วรรคสอง** การปฏิรูปด้านการคุ้มครองผู้บริโภคให้เริ่มดำเนินการปฏิรูปภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ และให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังว่าจะบรรลุภายในระยะเวลาห้าปี	๗.๑ เกิดการปฏิรูปด้านการคุ้มครองผู้บริโภคอย่างมีประสิทธิภาพ	๗.๑ มีการดำเนินการปฏิรูปด้านการคุ้มครองผู้บริโภคในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ และเกิดผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังภายในระยะเวลาห้าปี	๗.๑ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องบูรณาการร่วมกันในการปฏิรูปการคุ้มครองผู้บริโภค โดยมีการพิจารณาศึกษา แนวทางการปฏิรูปอย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด วิธีตรวจวัด และเงื่อนไขความสำเร็จของแผนปฏิรูป
ด้านแรงงาน

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
ผลผลิต ๑	**ด้านแรงงาน** มาตรา ... ให้มีการปฏิรูปด้านแรงงานตามมาตรฐานแรงงานสากล เพื่อให้ผู้ใช้แรงงานมีคุณภาพชีวิตที่ดี ได้รับค่าจ้างที่เป็นธรรม ได้รับการคุ้มครองโดยตรากฎหมายและกำหนดกลไกเพื่อรองรับเสรีภาพในการสมาคม	๑.๑ ค่าจ้างขั้นต่ำเป็นไปตามหลักการขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ	๑.๑ กระทรวงแรงงานแก้ไขนิยามค่าจ้างขั้นต่ำให้เป็นไปตามหลักการขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ สำหรับลูกจ้างที่เริ่มทำงานเป็นครั้งแรกให้มีรายได้พอเพียงเลี้ยงชีพตนเองและครอบครัวอีก ๒ คน	๑.๑ รัฐบาลและนายจ้างต้องมีนโยบายที่ชัดเจนเรื่องค่าจ้างที่เป็นธรรม โดยโครงสร้างค่าจ้างของแรงงานให้คำนึงถึงค่าครองชีพ และฝีมือที่สอดคล้องกับประสิทธิภาพ ผลิตภาพ ความเสี่ยงและลักษณะงานของลูกจ้าง และค่าจ้างที่เป็นธรรม สามารถเพิ่มขึ้นได้โดยวัดจากประสบการณ์ ฝีมือและทักษะของแรงงานที่เพิ่มขึ้น
		๑.๒ อนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) ฉบับที่ ๘๗ ว่าด้วยเสรีภาพในการสมาคมและการคุ้มครองสิทธิในการรวมตัว ค.ศ. ๑๙๔๘ และฉบับที่ ๙๘ ว่าด้วยสิทธิในการรวมตัวและการร่วมเจรจาต่อรอง ค.ศ.๑๙๔๙	๑.๒ มีการพิจารณาเกี่ยวกับการให้สัตยาบันอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) ฉบับที่ ๘๗ ว่าด้วยเสรีภาพในการสมาคมและการคุ้มครองสิทธิในการรวมตัว ค.ศ.๑๙๔๘ และฉบับที่ ๙๘ ว่าด้วยสิทธิในการรวมตัวและการร่วมเจรจาต่อรอง ค.ศ. ๑๙๔๙	๑.๒ นายจ้างให้สิทธิและเสรีภาพในการรวมตัวของแรงงานกลุ่มต่าง ๆ ทั้งเป็นการรวมตัวในกลุ่มอุตสาหกรรม ระหว่างกลุ่มอุตสาหกรรม ระหว่างแรงงานประเภทเดียวกัน และต่างประเภทกัน ระหว่างคนที่เป็นลูกจ้างและไม่เป็นลูกจ้าง

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
	จัดให้มีการพัฒนาฝีมือแรงงานร่วมกับภาคเอกชนให้สามารถแข่งขันในตลาดแรงงานสากล เพื่อยกระดับรายได้	๑.๓ พระราชบัญญัติบูรณาการการพัฒนากำลังแรงงานแห่งชาติ พ.ศ. .... มีผลบังคับใช้	๑.๓.๑ กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงแรงงาน ประสานความร่วมมือในการรับรองวิทยฐานะฝีมือแรงงานทุกประเภท ๑.๓.๒ รัฐบาลมีการตราพระราชบัญญัติบูรณาการการพัฒนากำลังแรงงานแห่งชาติ พ.ศ. .... เพื่อให้มีกฎหมายว่าด้วยการบูรณาการการพัฒนากำลังแรงงานแห่งชาติ ผลักดันให้การกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ รูปแบบ แนวทาง และวิธีการดำเนินงานด้านการพัฒนากำลังแรงงานของประเทศของทุกภาคส่วนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน	๑.๓ ภาครัฐมีแนวนโยบายในการบูรณาการภารกิจของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากำลังแรงงานของประเทศ ให้มีการดำเนินงานที่เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนากำลังแรงงานใหม่ กำลังแรงงานที่มีงานทำหรือมีอาชีพอยู่แล้ว หรือกำลังแรงงานที่ประสงค์จะเปลี่ยนงานหรือเปลี่ยนอาชีพ
	จัดให้มีการปฏิรูประบบฐานข้อมูลแรงงาน ให้มีมาตรฐานสากล (LMIS)	๑.๔ ระบบฐานข้อมูลแรงงานของกระทรวงแรงงานได้รับการปฏิรูป	๑.๔ ให้กระทรวงแรงงานจัดการปฏิรูประบบฐานข้อมูลแรงงานให้มีมาตรฐานสากล (LMIS)	๑.๔ รัฐบาลสนับสนุนให้กระทรวงแรงงานมีการจัดปฏิรูประบบฐานข้อมูลให้เป็นสากล (LMIS)
	จัดตั้งสถาบันการเงินเพื่อผู้ใช้แรงงานและหรือกองทุนพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงาน	๑.๕ มีการจัดตั้งสถาบันเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงาน	๑.๕ รัฐบาลมีการจัดตั้งธนาคารแรงงาน เพื่อเป็นกองทุนการเงินของผู้ใช้แรงงานในการส่งเสริมการออม และพัฒนาตนเองอันจะนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	๑.๕ รัฐบาลสนับสนุนการจัดตั้งธนาคารแรงงานหรือกองทุนการเงินของแรงงาน

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
	โดยมีระบบความปลอดภัยอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อมในการทำงาน	๑.๖ มีกฎหมายลำดับรอง ตามพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔	๑.๖ กระทรวงแรงงานออกกฎหมายลำดับรอง เพื่อการดำเนินการบังคับใช้พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อม ในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ อย่างมีประสิทธิผล โดยให้มีมาตรการที่ประกันความปลอดภัยของแรงงานที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล รวมทั้งเผยแพร่ สื่อสารและสร้างความเข้าใจต่อแรงงาน	๑.๖ รัฐบาลตระหนักและมีแนวนโยบายที่ชัดเจนว่า การขยายตัวทางเศรษฐกิจในภาคอุตสาหกรรมและบริการต้องคำนึงถึงผลเสียต่อสุขภาพและความปลอดภัยของคนทำงาน ส่งผลให้คนทำงานต้องบาดเจ็บ ทุพลภาพหรือเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก ซึ่งถือว่าเป็นการสูญเสียทรัพยากรที่สำคัญมากของประเทศไทย
	มีระบบคุ้มครองแรงงานในการสร้างความเป็นธรรม	๑.๗ มีการคุ้มครองทางสังคมและความมั่นคงทางสังคม (social protection and social security)	๑.๗ กระทรวงแรงงานบังคับใช้กฎหมายเพื่อให้เกิดการคุ้มครองแรงงานทุกประเภท และมีสวัสดิการตามความเสี่ยงของการประกอบอาชีพและการประกันสังคมถ้วนหน้า รวมทั้งสิทธิอื่น ๆ รวมทั้งในกลุ่มแรงงานนอกระบบและแรงงานข้ามชาติให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น	๑.๗ รัฐบาลสร้างหลักประกันให้หญิงชายต้องมีสิทธิและโอกาสเท่าเทียมกัน ลูกจ้างในกิจการเดียวกันและอยู่ภายใต้สภาพการจ้างเดียวกันต้องมีสิทธิและโอกาสเท่าเทียมกัน
	ปฏิรูปกลไกการบริหารจัดการแรงงานข้ามชาติเข้าสู่ระบบโดยจัดตั้งศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานข้ามชาติ เพื่อป้องกันไม่ให้นำไปสู่การค้ามนุษย์	๑.๘ ศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานข้ามชาติ ณ จุดผ่านแดนถาวร	๑.๘ คณะรัฐมนตรี (ครม.) เห็นชอบให้มีการเปิดจดทะเบียนแรงงานข้ามชาติ ณ จุดผ่านแดนถาวร ได้ตลอดทั้งปี โดยให้ยกเว้นการใช้มาตรา ๑๒ (๓) และให้นำมาตรา ๑๗ มาบังคับใช้แทน ตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง	๑.๘ กระทรวงแรงงานมีแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนร่วมกับกระทรวงและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และขับเคลื่อนให้บรรลุผล

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
			พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นการเฉพาะกับกลุ่มแรงงานข้ามชาติที่มาจากประเทศเพื่อนบ้านที่ติดชายแดนไทยเท่านั้น	
	ให้มีกฎหมาย กฎ และระเบียบต่าง ๆ ให้เกี่ยวข้องกับแรงงานในและนอกระบบให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน	๑.๙ กฎหมายด้านแรงงานที่ทำให้เกิดภาวะกินดี อยู่ดี มีสุข และมีสิทธิ	๑.๙ รัฐบาลมีการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ให้มีความเป็นธรรมต่อผู้ใช้แรงงาน เพื่อให้สามารถปฏิรูประบบแรงงานและสวัสดิการได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม	๑.๙ ผู้มีบทบาทหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและผู้นำไปปฏิบัติ ต้องมีความรู้เรื่องแรงงาน ตระหนัก เข้าใจ เข้าถึงความซับซ้อนของปัญหาแรงงาน มีความต่อเนื่องในการกำหนดนโยบาย
ผลผลิต ๒ (Output)	**วรรคสอง** การปฏิรูปด้านระบบแรงงาน ให้เริ่มดำเนินการปฏิรูปภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ และให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังว่าจะบรรลุภายในระยะเวลาห้าปี	๒.๑ แผนการดำเนินงานของกระทรวงแรงงานในการปฏิรูปด้านระบบแรงงาน	๒.๑ กระทรวงแรงงานมีแนวทางการดำเนินงานผ่านการมีกลไกขับเคลื่อนตามแนวทางข้อเสนอการปฏิรูปดังกล่าว โดยมีแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนร่วมกับกระทรวงและหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องภายใน ๑ ปี นับจากวันที่ประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้	๒.๑ คณะรัฐมนตรีต้องเห็นชอบในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปด้านระบบแรงงาน

ตัวชี้วัด วิธีตรวจวัด และเงื่อนไขความสำเร็จของแผนปฏิรูป
ด้านกีฬา

ผลผลิต	สาระสำคัญโดยสรุป (Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objective Verifiable Indicator(OVI)	วิธีตรวจวัด Mean of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
ผลผลิต ๑ (Output)	(๑) ม.๗๑ รัฐพึงเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวอันเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญของสังคม จัดให้ประชาชนมีที่อยู่อาศัยอย่างเหมาะสม ส่งเสริมและพัฒนาการสร้างเสริมสุขภาพ เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพที่แข็งแรง และมีจิตใจเข้มแข็ง รวมตลอดทั้งส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาให้ไปสู่ความเป็นเลิศ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน ฯลฯ	๑.๑ มีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับที่ยกร่างโดยคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙)	๑.๑ ประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ฉบับ กรธ.	๑.๑ การสนับสนุนของหน่วยงานของรัฐ
ผลผลิต ๒ (Output)	มาตรา .. ให้มีการปฏิรูปด้านการกีฬาเพื่อให้นักกีฬา บุคลากรกีฬาและประชาชน มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการกีฬาและได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อการดำเนินการทางการกีฬาอย่างทั่วถึง เพียงพอ และเป็นธรรม ตามแนวทางดังต่อไปนี้ (๒) ให้มีนโยบายและระบบการบริหารจัดการด้านการกีฬา เพื่อพัฒนาสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ประชาชน และเพื่อพัฒนาการกีฬาอย่างเป็นระบบทันสมัย มีมาตรฐาน อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม	๒.๑ มีการแถลงนโยบายรัฐบาลต่อรัฐสภา ๒.๒ มีพระราชบัญญัติหรือกฎหมายที่มีการปฏิรูปด้านการกีฬา ๒.๓ มีแผนพัฒนาการกีฬาในระดับชาติ	๒.๑ ประกาศใช้พระราชบัญญัติหรือกฎหมายที่มีการปฏิรูปด้านการกีฬา ๒.๒ มติคณะรัฐมนตรีเห็นชอบแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ	๒.๑ การสนับสนุนของหน่วยงานของรัฐ ๒.๒ การดำเนินการตามแผนฯ โดยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ๒.๓ การเชื่อมโยงแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๒.๔ มีหน่วยงานรองรับการดำเนินงานในทุกระดับ ๒.๕ มีนโยบายและงบประมาณจากส่วนกลางลงสู่ประชาชนอย่างทั่วถึง

ผลผลิต	สาระสำคัญโดยสรุป (Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objective Verifiable Indicator(OVI)	วิธีตรวจวัด Mean of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
ผลผลิต ๓ (Output)	(๓) จัดให้มีโครงสร้างหน่วยงานที่เหมาะสมเพื่อบริหารจัดการด้านการกีฬา โดยเฉพาะการจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายการกีฬาแห่งชาติ เพื่อกำหนดนโยบายและกำกับดูแลด้านการกีฬา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ เพื่อผลิตบุคลากรกีฬาทั้งระบบ และสถาบันวิทยาศาสตร์การกีฬาเพื่อพัฒนาและนำวิทยาศาสตร์การกีฬามาใช้กับการกีฬาของประเทศ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ	๓.๑ มีการปรับโครงสร้างหน่วยงานที่กำกับดูแลด้านการกีฬาของประเทศอย่างเหมาะสม ๓.๒ มีคณะกรรมการนโยบายการกีฬาแห่งชาติ ๓.๓ มีมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ๓.๔ มีสถาบันวิทยาศาสตร์การกีฬาแห่งประเทศไทย	๓.๑ จัดทำกฎหมายปรับโครงสร้างหน่วยงานที่กำกับดูแลด้านการกีฬาของประเทศ ๓.๒ ประกาศใช้พระราชบัญญัตินโยบายการกีฬาแห่งชาติฯ ๓.๓ ประกาศใช้พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติฯ ๓.๔ จัดทำแนวทางดำเนินงาน (Roadmap) สถาบันวิทยาศาสตร์การกีฬาฯ	๓.๑ การสนับสนุนของหน่วยงานของรัฐ ๓.๒ การบังคับใช้พระราชบัญญัตินโยบายการกีฬาแห่งชาติฯ๓.๓ การดำเนินการตามพระราช บัญญัติมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติฯ ๓.๔ การจัดทำกฎหมายลูกของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติการปฏิบัติตาม Roadmap และการพัฒนาองค์กร
ผลผลิต ๔ (Output)	(๔) จัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการกีฬาและจัดสรรงบประมาณเพื่อการดำเนินการทางการกีฬาอย่างทั่วถึง เพียงพอ และเป็นธรรม	๔.๑ มีสถานกีฬา อุปกรณ์กีฬา และบุคลากรกีฬาในพื้นที่ตามจำนวนที่กำหนดในแผนฯ ๔.๒ มีองค์ความรู้ด้านการกีฬาและการออกกำลังกาย ๔.๓ มีแผนงบประมาณประจำปี	๔.๑ รายงานการตรวจสอบและการประเมินของหน่วยงานราชการเรื่องประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน	๔.๑ การสนับสนุนจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ๔.๒ ความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐ ท้องถิ่น และภาคประชาชน ๔.๓ รัฐจัดสรรงบประมาณเพียงพอสำหรับดำเนินการ
ผลผลิต ๕ (Output)	(๕) ให้องค์กรปกครองท้องถิ่นมีหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุน และดำเนินการด้านการกีฬาแก่ประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบ	๕.๑ มีการจัดทำนโยบายและแผนด้านการกีฬาและการออกกำลังกายของ อปท. ๕.๒ มีกิจกรรมด้านการกีฬาและการออกกำลังกายตามที่กำหนดไว้ในแผน	๕.๑ รายงานผลการดำเนินการตามนโยบายและแผนด้านการกีฬาและการออกกำลังกายของ อปท.	๕.๑ การสนับสนุนจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ๕.๒ ความร่วมมือของ อปท. และภาคประชาชน ๕.๓ รัฐจัดสรรงบประมาณเพียงพอสำหรับดำเนินการ

ผลผลิต	สาระสำคัญโดยสรุป (Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objective Verifiable Indicator(OVI)	วิธีตรวจวัด Mean of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
ผลผลิต ๖ (Output)	(๖) จัดให้มีการส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้ด้านการกีฬา พัฒนาบุคลากรกีฬาให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและทักษะ รวมทั้งบูรณาการการจัดการศึกษาอบรมด้านการกีฬาทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนมีองค์ความรู้เกี่ยวกับการกีฬาอย่างถูกต้อง	๖.๑ มีนโยบายและแผนการส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้ด้านการกีฬาในกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการกีฬาของประเทศทุกระดับ	๖.๑ รายงานผลการดำเนินการตามนโยบายและแผนการส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้ด้านการกีฬา ๖.๒ จำนวนหลักสูตรการเรียนการสอนและการฝึกอบรมด้านการกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาและสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้อง	๖.๑ การสนับสนุนจากสถาบันการศึกษาและส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ๖.๒ ความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐ ท้องถิ่นและภาคประชาชน
ผลผลิต ๗ (Output)	(๗) จัดให้มีมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและภาคเอกชนในการจัดกิจกรรมการกีฬา มาตรการจูงใจที่เหมาะสม มาตรการทางภาษีให้แก่ผู้สนับสนุนด้านการกีฬา มาตรการส่งเสริมอุตสาหกรรมการกีฬาและธุรกิจการกีฬา รวมทั้งการจัดสวัสดิการแก่นักกีฬาและบุคลากรกีฬา	๗.๑ มีนโยบายและแผนในการสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและภาคเอกชนในการจัดกิจกรรมการกีฬา ๗.๒ มีมาตรการจูงใจและมาตรการทางภาษีให้แก่ผู้สนับสนุนด้านการกีฬา ๗.๓ มีมาตรการส่งเสริมอุตสาหกรรมการกีฬาและธุรกิจการกีฬา ๗.๔ มีข้อกำหนดในเรื่องสวัสดิการแก่นักกีฬาและและบุคลากรกีฬา	๗.๑ รายงานผลการปฏิบัติตามนโยบายและแผนการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการกีฬา ๗.๒ ผลการได้รับสวัสดิการของนักกีฬา และบุคลากรกีฬา	๗.๑ การสนับสนุนของหน่วยงานภาครัฐ ๗.๒ ความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐ ท้องถิ่น และภาคประชาชน ๗.๓ รัฐจัดสรรงบประมาณเพียงพอสำหรับดำเนินการ
ผลผลิต ๘ (Output)	(๘) ให้มีการปลูกฝังค่านิยม เจตคติ วัฒนธรรม และจริยธรรมด้านการกีฬา กระตุ้นการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการกีฬา และสร้างหอเกียรติยศด้านการกีฬา	๘.๑ มีนโยบายและแผนในการจัดกิจกรรมสร้างความตระหนักและการมีส่วนร่วมในการกีฬา ในกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการกีฬาของประเทศทุกระดับ ๘.๒ มีหอเกียรติยศด้านการกีฬา	๘.๑ รายงานผลการปฏิบัติตามนโยบายและแผนของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการกีฬาของประเทศทุกระดับ	๘.๑ การสนับสนุนของหน่วยงานภาครัฐ ๘.๒ ความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐ ท้องถิ่น และภาคประชาชน ๘.๓ รัฐจัดสรรงบประมาณเพียงพอสำหรับดำเนินการ

ตัวชี้วัด วิธีตรวจวัด และเงื่อนไขความสำเร็จของแผนปฏิรูป
ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
ผลผลิต ๑	๑. ให้มีคณะกรรมการปฏิรูประบบการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ ประกอบด้วยตัวแทนจากภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ และภาคประชาสังคม ซึ่งเป็นที่ประจักษ์ชัดว่าเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความเป็นอิสระ โดยมีอำนาจหน้าที่ขับเคลื่อนการปฏิรูปด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ศึกษา วิเคราะห์ และเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงและการพัฒนาการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมทั้งเสนอให้แก้ไข ปรับปรุง หรือยกเลิกกฎหมายอันเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ แล้วแต่กรณี	๑. มีคณะกรรมการปฏิรูประบบการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้	๑.๑ รายงานผลการปฏิบัติงานตามแผนการดำเนินงานมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ ๑.๒ ความคืบหน้าของการตั้งคณะกรรมการ และการบูรณาการการทำงาน ๑.๓ รายงานการจัดอันดับขององค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International) ดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันโดยจัดลำดับจากประเทศทั้งหมดทั่วโลก	๑.๑ การสนับสนุนของภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ และภาคประชาสังคม ๑.๒ รัฐสภาเห็นชอบให้มีคณะกรรมการปฏิรูประบบการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้พระราชบัญญัติ ๑.๓ รัฐ หรือรัฐบาลให้ความสำคัญกับการบูรณาการงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
ผลผลิต ๒	๒. ให้มีกฎหมายและกลไกในการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยอย่างน้อยต้องประกอบด้วย (ก) การสนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต	๒.๑ กระทรวง และหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ มีกฎหมายและระเบียบในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ๒.๒ มีกิจกรรมส่งเสริมการมี	๒.๑ รายงานผลการปฏิบัติงานตามแผนการดำเนินงานมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ ๒.๒ รายงานผลการดำเนินงาน	๒.๑ รัฐบาลกำหนดเป็นวาระแห่งชาติและสนับสนุนการดำเนินการ ๒.๒ รัฐสภาเห็นชอบให้มีกฎหมายและกลไกในการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและ

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
	และประพฤติมิชอบได้โดยง่าย (ข) ปลูกฝังจิตสำนึกคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล ต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบแก่ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน (ค) การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยการบัญญัติ แก้ไข ปรับปรุง หรือยกเลิกกฎหมาย รวมถึงปรับปรุงพัฒนากลไก และมาตรการอันเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (ง) พัฒนาระบบคุณธรรมในกระบวนการบริหารงานบุคคล (จ) กำหนดมาตรการให้หน่วยงานของรัฐที่มีพันธกิจในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบมีหลักประกันที่จะได้รับการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรในการดำเนินงานอย่างเพียงพอ	ส่วนร่วมของประชาชน ๒.๓ มีกิจกรรม/โครงการปลูกฝังจิตสำนึกคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล ต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ๒.๔ มีมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ๒.๕ มีคู่มือ/หลักสูตรในการพัฒนาระบบคุณธรรมในกระบวนการบริหารงานบุคคล ๒.๖ มีงบประมาณสนับสนุนหน่วยงานที่มีพันธกิจ ในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	ตามแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ ๒.๓ รายงานการจัดอันดับขององค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International) ดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันโดยจัดลำดับจากประเทศทั้งหมดทั่วโลก	ประพฤติมิชอบ ๒.๓ ประชาชนตื่นตัวและมีส่วนร่วม ๒.๔ ให้มีความสอดคล้องกับมาตรา ๖๓ และมาตรา ๑๔๑ ๒.๕ มีพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ตัวชี้วัด วิธีตรวจวัด และเงื่อนไขความสำเร็จของแผนปฏิรูป
ด้านความมั่นคง

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
ผลผลิต ๑	**๑. ปฏิรูปความพร้อมของประเทศให้สามารถเผชิญภัยคุกคามได้ทุกระดับ (ระดับนโยบาย ระดับอำนวยการ และระดับปฏิบัติการ) ทั้งเป็น ภัยคุกคามภายในประเทศ ภัยคุกคามนอกประเทศ และภัยคุกคามรูปแบบใหม่** ๑.๑ พัฒนาระบบงานด้านการข่าวของประเทศให้มีความทันสมัย เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน โดยมุ่งเน้นการพัฒนางานด้านการข่าวภาครัฐไปสู่งานด้านการข่าวภาคประชาชน รวมทั้งการสร้างความตระหนักรู้ภัยด้านความมั่นคงให้กับสังคมไทย และความจำเป็นที่ประชาชน ภาคเอกชน ต้องมีส่วนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐในการปกป้องสถาบัน ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์	๑.๑ หน่วยงานด้านการข่าวภาครัฐสามารถสร้างเครือข่ายการข่าวภาคประชาชนได้ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศและสามารถสนับสนุนงานด้านการข่าวเพื่อความมั่นคงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ๑.๒ มีการทบทวนยุทธศาสตร์ข่าวกรองแห่งชาติอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ในห้วงเวลา ๑.๓ มีการพัฒนาประสิทธิภาพงานด้านการข่าว โดยใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องช่วย	๑.๑ รายงานผลการสร้างเครือข่ายการข่าวภาคประชาชน ๑.๒ รายงานผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายการข่าวภาคประชาชน ๑.๓ รายงานการทบทวนยุทธศาสตร์ข่าวกรองของชาติ ๑.๔ รายงานผลการพัฒนาประสิทธิภาพงานด้านการข่าว	๑.๑ รัฐกำหนดนโยบายและให้การสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอ

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
ผลผลิต ๒	๒.๑ จัดให้มีฐานข้อมูลด้านความมั่นคงที่สำคัญ ที่มีความเชื่อมโยงและเป็นฐานข้อมูลเดียวกันของหน่วยงานความมั่นคงของประเทศ และสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานความมั่นคงในต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๒.๑ สามารถจัดตั้งระบบฐานข้อมูลกลางด้านความมั่นคงที่สำคัญเพื่อให้หน่วยงานความมั่นคงสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ร่วมกัน ตลอดจนสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานความมั่นคงในต่างประเทศได้	๒.๑ รายงานผลการจัดตั้งระบบฐานข้อมูลกลางด้านความมั่นคง ๒.๒ บันทึก (log) การเข้าใช้งานระบบฐานข้อมูลกลางด้านความมั่นคง	๒.๑ รัฐกำหนดนโยบายและให้การสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอ
ผลผลิต ๓	๓.๑ ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ และคำสั่งที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หัวหน้าส่วนราชการในระดับพื้นที่มีอำนาจหน้าที่ในการบูรณาการการแก้ไขปัญหาความมั่นคง และการจัดระเบียบสังคมเพื่อความมั่นคงในการบริหารราชการส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น	๓.๑ หัวหน้าส่วนราชการในพื้นที่มีอำนาจหน้าที่อย่างเพียงพอในการบูรณาการการแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงและการจัดระเบียบสังคมเพื่อความมั่นคงในการบริหารราชการส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น	๓.๑ รายงานผลการปฏิบัติราชการของหัวหน้าส่วนราชการในพื้นที่ ๓.๒ แผนเผชิญเหตุของส่วนราชการในพื้นที่	๓.๑ รัฐกำหนดนโยบายและมีการแก้ไขกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง
ผลผลิต ๔	๔.๑ ปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ และคำสั่งที่เกี่ยวข้องเพื่อให้กองทัพมีขีดความสามารถปฏิบัติภารกิจสนับสนุนรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาที่สำคัญของชาติและปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้ตั้งแต่ยามปกติเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การ	๔.๑ กองทัพมีอำนาจหน้าที่อย่างเพียงพอในการสนับสนุนรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาที่สำคัญของชาติ และปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้ตั้งแต่ยามปกติเพิ่มมากขึ้น อาทิ การสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร-ธรรมชาติและป่าไม้ และการสนับสนุน	๔.๑ รายงานผลการปฏิบัติงานของกองทัพในเรื่องดังกล่าว	๔.๑ รัฐกำหนดนโยบายและให้การสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอ ๔.๒ มีการแก้ไขกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
	สนับสนุนการป้องกันการบุกรุกทำลายทรัพยากรธรรมชาติและป่าไม้ การสนับสนุนเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกัน การระงับยับยั้ง และการแก้ไขการก่อเหตุร้ายภายในประเทศ และการนำกำลังพลสำรองมาใช้สนับสนุนการพัฒนาประเทศและการช่วยเหลือประชาชนได้ตั้งแต่ยามปกติ	เจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกัน การระงับยับยั้ง และการแก้ไขการก่อเหตุร้ายภายในประเทศ เป็นต้น นอกจากนั้น กองทัพสามารถนำบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.๒๕๕๘ มาบังคับใช้ เพื่อนำกำลังพลสำรองมาสนับสนุนการพัฒนาประเทศ การแก้ไขปัญหาจากภัยพิบัติ และการช่วยเหลือประชาชนได้ตั้งแต่ยามปกติอย่างเป็นรูปธรรม		
ผลผลิต ๕	๕.๑ กำหนดให้มีการบริหารจัดการชายแดนที่มีเอกภาพ สามารถบูรณาการการปฏิบัติงานของหน่วยงานด้านความมั่นคงในพื้นที่ชายแดนและส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด อาชญากรรมข้ามชาติ การลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย การลักลอบนำเข้าสินค้าทางการเกษตร และสิ่งผิดกฎหมายตามแนวชายแดนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๕.๑ หน่วยงานความมั่นคงสามารถนำแนวทางการปฏิบัติตามแผนบริหารจัดการชายแดนด้านความมั่นคง (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) มาใช้ในการพัฒนาระบบป้องกันชายแดน และการบูรณาการการปฏิบัติของหน่วยงานด้านความมั่นคงได้อย่างเป็นรูปธรรม ๕.๒ การกระทำผิดกฎหมายในพื้นที่ชายแดนมีปริมาณที่ลดลง ๕.๓ ภัยคุกคามในพื้นที่ชายแดนมีระดับที่ลดลง	๕.๑ รายงานผลการประชุมคณะกรรมการบริหารจัดการชายแดน ๕.๒ รายงานผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานความมั่นคงในพื้นที่ชายแดน ๕.๓ รายงานสภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงตามแนวชายแดน	๕.๑ รัฐกำหนดนโยบายและให้การสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอ

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
ผลผลิต ๖	**๖. ปฏิรูปประสิทธิภาพของกลไก แผน และมาตรการในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงของชาติที่ชัดเจนและต่อเนื่อง เพื่อสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติอย่างมีดุลยภาพ** ๖.๑ ให้หน่วยงานความมั่นคงที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพิจารณากำหนดนโยบาย แผนงาน และโครงการการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมของชาติ ทั้งในระดับนโยบายและระดับหน่วยปฏิบัติ โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีความเสี่ยงด้านความมั่นคงตามแนวชายแดนและพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้	๖.๑ มีผู้แทนหน่วยงานความมั่นคงเป็นองค์ประกอบในกลไกต่างๆ อาทิ คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงาน ที่มีหน้าที่ร่วมพิจารณากำหนดนโยบาย แผนงาน และโครงการการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมของชาติ ทั้งในระดับนโยบายและปฏิบัติ ๖.๒ นโยบายและการดำเนินการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมของชาติมีข้อพิจารณาและการดำเนินการในมิติความมั่นคง	๖.๑ รายงานผลการประชุมของกลไกต่างๆ ที่กำหนดนโยบาย แผนงาน และโครงการการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมของชาติ ๖.๒ รายงานผลการดำเนินการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมของชาติ	๖.๑ รัฐกำหนดนโยบายและมีการแก้ไขกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง
ผลผลิต ๗	๗.๑ กำหนดให้หน่วยงานด้านความมั่นคงมีส่วนสนับสนุนและส่งเสริมการลงทุนและการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่ตามแนวชายแดน เพื่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองในพื้นที่และประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีทัดเทียมกับส่วนอื่นของประเทศและประเทศรอบบ้าน	๗.๑ หน่วยงานความมั่นคงมีส่วนสำคัญในการใช้ศักยภาพที่มีอยู่สนับสนุนให้พื้นที่ตามแนวชายแดนมีความปลอดภัยและสงบเรียบร้อย พร้อมสำหรับการลงทุนและพัฒนาด้านเศรษฐกิจ	๗.๑ รายงานผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานความมั่นคงในพื้นที่ชายแดน	๗.๑ รัฐกำหนดนโยบายและให้การสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอ

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
ผลผลิต ๘	๘.๑ กำหนดให้หน่วยงานด้านความมั่นคงมีส่วนสนับสนุนและส่งเสริมรัฐบาลเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในทุกมิติ ตามนโยบาย "ประชารัฐ" และการปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศ ด้วยการรวมกำลังทุกภาคส่วน ระหว่างภาครัฐ ประชาชน และภาคเอกชน ในการสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก ลดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจ และสร้างความยั่งยืนในการพัฒนาประเทศในระยะยาว	๘.๑ หน่วยงานความมั่นคงมีส่วนร่วมในการใช้ศักยภาพที่มีอยู่สนับสนุนการพัฒนาประเทศและแก้ไขปัญหาทางสังคมตามนโยบาย "ประชารัฐ"และการปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศอย่างกว้างขวาง	๘.๑ รายงานผลการสนับสนุนการพัฒนาประเทศและแก้ไขปัญหาทางสังคมตามนโยบาย "ประชารัฐ" และการปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศของหน่วยงานความมั่นคง	๘.๑ รัฐดำรงความมุ่งหมายในนโยบาย "ประชารัฐ" และให้การสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอ
ผลผลิต ๙	**๙. ศึกษา ทบทวน และเสนอแนะการปฏิรูปโครงสร้างองค์กรด้านความมั่นคง เพื่อให้มีความสอดคล้องและสามารถรองรับสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลง และผลกระทบทางด้านความมั่นคงที่จะเกิดขึ้น** ๙.๑ จัดให้มีกลไก หรือหน่วยงาน หรือศูนย์ประสานงานรับผิดชอบในการบูรณาการการรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์ด้านความมั่นคงในระดับชาติ เพื่อมีอำนาจหน้าที่ในการอำนวยการ ประสานงาน และปฏิบัติการร่วมกับหน่วยงานรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์ของหน่วยงานราชการ เอกชน และหน่วยงานไซเบอร์ของ	๙.๑ สามารถจัดตั้งหรือแปรสภาพหน่วยงานเดิมขึ้นเป็นกลไก หรือหน่วยงานหรือศูนย์ประสานงานรับผิดชอบการรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์ด้านความมั่นคงในระดับชาติในทุกมิติ รวมทั้งการพิทักษ์รักษาและปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์	๙.๑ รายงานผลการจัดตั้งศูนย์ประสานงานรับผิดชอบการรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์ด้านความมั่นคงในระดับชาติ ๙.๒ รายงานผลการปฏิบัติงานของศูนย์ประสานงานฯ	๙.๑ รัฐกำหนดนโยบายและให้การสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอ

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
	ต่างประเทศในทุกมิติ รวมทั้งการพิทักษ์รักษาและปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์			
ผลผลิต ๑๐	๑๐.๑ ปรับปรุงให้โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) มีความเหมาะสมกับภาระงาน มีจำนวนบุคลากรที่เพียงพอ มีขีดความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง และสามารถบูรณาการการปฏิบัติของหน่วยงานด้านความมั่นคงในการรับมือกับภัยคุกคามของชาติได้ในทุกมิติและมีประสิทธิภาพ	๑๐.๑ กอ.รมน.ได้รับการปรับปรุงโครงสร้างและอำนาจหน้าที่และระบบบริหารจัดการให้มีความเหมาะสมกับภาระงานและบุคลากรของ กอ.รมน. สามารถปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสามารถบูรณาการการปฏิบัติของหน่วยงานด้านความมั่นคงในการรับมือกับภัยคุกคามของชาติได้ในทุกมิติและมีประสิทธิภาพ	๑๐.๑ รายงานผลการปรับปรุงโครงสร้างของ กอ.รมน. ๑๐.๒ รายงานผลการปฏิบัติงานของ กอ.รมน.	๑๐.๑ รัฐกำหนดนโยบายและให้การสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอ ๑๐.๒ หน่วยงานความมั่นคงให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานของ กอ.รมน. อย่างแข็งขัน
ผลผลิต ๑๑	๑๑.๑ ยกระดับศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) ในฐานะจากเดิมที่มีสถานะเป็น "ศูนย์ประสานการปฏิบัติรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล" ให้เป็น "ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล" ซึ่งจะมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล รวมทั้งการบูรณาการการปฏิบัติของหน่วยงานทางทะเลที่เกี่ยวข้อง	๑๑.๑ ร่าง พ.ร.บ.การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ... ผ่านความเห็นชอบจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และมีผลบังคับใช้ส่งผลทำให้ ศรชล. เป็นหน่วยงานความมั่นคงในระดับศูนย์อำนวยการในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ที่มีอำนาจหน้าที่อย่างเพียงพอในการบูรณาการการปฏิบัติของหน่วยงานทางทะเลที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๑๑.๑ การประกาศใช้ พ.ร.บ.การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ... ๑๑.๒ รายงานผลการปฏิบัติงานของ ศรชล.	๑๑.๑ สภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ความเห็นชอบ ร่าง พ.ร.บ.การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ... ๑๑.๒ รัฐกำหนดนโยบายและให้การสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอ

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
ผลผลิต ๑๒	๑๒.๑ ปรับปรุงโครงสร้างและอำนาจหน้าที่องค์กร และการบริหารจัดการในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อให้เกิดการบูรณาการงานด้านความมั่นคงและงานด้านการพัฒนาอย่างมีเอกภาพ อันส่งผลให้เกิดความมั่นคงและมั่งคั่งอย่างยั่งยืนในระดับพื้นที่	๑๒.๑ กอ.รมน. และ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ได้รับการปรับปรุงโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ และระบบบริหารจัดการให้มีความเหมาะสมและเกื้อกูลซึ่งกันและกัน อันส่งผลให้เกิดการบูรณาการงานด้านความมั่นคงและงานพัฒนาอย่างแท้จริง	๑๒.๑ รายงานผลการปรับปรุงโครงสร้าง กอ.รมน. และ ศอ.บต. ๑๒.๒ รายงานผลการปฏิบัติงานของ กอ.รมน. และ ศอ.บต.	๑๒.๑ รัฐกำหนดนโยบายและให้การสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอ ๑๒.๒ มีการแก้ไขกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง
ผลผลิต ๑๓	๑๓.๑ จัดให้มีกลไก หรือหน่วยงาน หรือศูนย์ประสานงาน ที่มีหน้าที่ในการส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและต่างประเทศ เพื่อมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ต้นเหตุ อาทิ การขจัดแหล่งผลิต การระงับยับยั้งการเคลื่อนย้ายสารตั้งต้น	๑๓.๑ สามารถจัดตั้งกลไก หรือหน่วยงาน หรือศูนย์ประสานงาน ในการส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและต่างประเทศ เพื่อมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ต้นเหตุได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๑๓.๑ รายงานผลการจัดตั้งกลไก หรือหน่วยงาน หรือศูนย์ประสานงาน ในการส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและต่างประเทศ ๑๓.๒ รายงานผลการปฏิบัติงานของกลไก หรือหน่วยงาน หรือศูนย์ประสานงาน ในการส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและต่างประเทศ	๑๓.๑ รัฐกำหนดนโยบายและให้การสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอ ๑๓.๒ ได้รับความร่วมมือจากประเทศเพื่อนบ้านและต่างประเทศ
ผลผลิต ๑๔	๑๔.๑ ศึกษาและทบทวนโครงสร้างองค์กรการบริหารจัดการด้านความมั่นคงในภาพรวม	๑๔.๑ ได้ผลการศึกษาโครงสร้างองค์กรการบริหารจัดการด้านความมั่นคง ๑๔.๒ ได้ข้อเสนอในการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรการบริหารจัดการด้านความมั่นคงในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ	๑๔.๑ รายงานการศึกษาและทบทวนโครงสร้างองค์กรการบริหารจัดการด้านความมั่นคงในภาพรวม	๑๔.๑ รัฐกำหนดนโยบายและมีการแก้ไขกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ตัวชี้วัด วิธีตรวจวัด และเงื่อนไขความสำเร็จของแผนปฏิรูป
ด้านผังเมือง

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
ผลผลิต ๑	๑. ให้มีนโยบายส่งเสริมและพัฒนาด้านการผังเมือง เพื่อให้การผังเมืองมีบทบาทในการสร้างสมดุลด้านกายภาพของประเทศ เพื่อให้ประเทศพัฒนาไปอย่างมั่นคงและยั่งยืนเพื่อความผาสุกของประชาชนส่วนรวม	๑.๑ มีการกำหนดประเด็นการผังเมืองในนโยบายรัฐบาลที่ประกาศต่อรัฐสภา	๑.๑ รายงานผลการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล	๑.๑ รัฐกำหนดนโยบายและให้การสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอ
ผลผลิต ๒	๒. ให้มีกฎหมายและกลไกในการปฏิรูปการผังเมือง โดยอย่างน้อยประกอบด้วย (ก) ให้มีการจัดทำผังเมืองทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ เพื่อให้การผังเมืองเป็นกรอบชี้นำในการพัฒนาเชิงพื้นที่อย่างสมดุล ทั้งในระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด และระดับชุมชน (ข) ให้มีกลไกขับเคลื่อนการผังเมืองแต่ละระดับในรูปแบบคณะกรรมการที่ทำงานอย่างสอดประสานและบูรณาการร่วมกันในทุกมิติ เพื่อให้การดำเนินภารกิจด้านการผังเมืองเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ	๒.๑ ตัวชี้วัดหลัก ๒.๑.๑ มีกฎหมายการผังเมืองที่ทันสมัยและเหมาะสมกับบริบทประเทศไทย ภายใน ๑ ปี ๒.๒ ตัวชี้วัดย่อย ๒.๒.๒ มีผังเมืองประเทศ ผังภาค ผังจังหวัด ผังเมืองรวม ผังเมืองเฉพาะ และผังพื้นที่พิเศษ ๒.๒.๓ มีกลไกขับเคลื่อนการผังเมืองแต่ละระดับที่ชัดเจนและดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ ๒.๒.๔. มีระบบการจัดสรรงบประมาณของหน่วยงานของรัฐให้สอดคล้องกับผังเมืองในแต่ละระดับ โดย	๒.๑ กฎหมายประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา	๒.๑ รัฐกำหนดนโยบายและมีการแก้ไขกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง ๒.๒ การสนับสนุนและความร่วมมือของหน่วยงานและภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ๒.๓ รัฐสภาเห็นชอบร่าง พ.ร.บ. การผังเมือง และ ร่าง พ.ร.บ. การปรับปรุงทบวง กระทรวง กรม

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicators (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
	(ค) ให้การตั้งงบประมาณของหน่วยงานของรัฐต้องสอดคล้องกับผังเมืองในแต่ละระดับ โดยต้องพิจารณาถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชนในเขตพื้นที่ดำเนินการเป็นสำคัญ (ง) ให้มีมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการวางและจัดทำผังเมือง เพื่อสร้างความเชื่อใจในความโปร่งใสของกระบวนการวางและจัดทำผังเมืองให้กับชุมชนและท้องถิ่น (จ) ให้มีการปลูกฝังค่านิยม สร้างองค์ความรู้และความตระหนักถึงความสำคัญของการผังเมืองให้กับทุกภาคส่วน และส่งเสริมให้ประชาชนปฏิบัติตามข้อบังคับของการผังเมือง (ฉ) ให้มีโครงสร้างหน่วยงานที่เหมาะสมเพื่อบริหารจัดการด้านการผังเมืองโดยเฉพาะ ซึ่งจะเป็นการพัฒนาประสิทธิภาพของการวางและจัดทำผังเมือง รวมทั้งเพื่อให้เป็นกลไกสนับสนุนภารกิจของคณะกรรมการผังเมืองตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองในทุกระดับ	ต้องพิจารณาถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชนในเขตพื้นที่ดำเนินการเป็นสำคัญ ๒.๒.๕ ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการวางและจัดทำผังเมือง ๒.๒.๖ มีการปลูกฝังค่านิยม สร้างองค์ความรู้และความตระหนักถึงความสำคัญของการผังเมืองให้กับทุกภาคส่วน ๒.๒.๗ มีหน่วยงานที่เหมาะสมเพื่อบริหารจัดการด้านการผังเมืองโดยเฉพาะ		

ตัวชี้วัด วิธีตรวจวัด และเงื่อนไขความสำเร็จของแผนปฏิรูป
ด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NIS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicatiors (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
ผลผลิต ๑	มาตรา ๖๙ รัฐพึงจัดให้มีและส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และศิลปวิทยาการแขนงต่าง ๆ ให้เกิดความรู้ การพัฒนา และนวัตกรรม เพื่อความเข้มแข็งของสังคม และเสริมสร้างความสามารถของคนในชาติ	๑.๑ มีการปรับโครงสร้างองค์กรด้านการวิจัย พัฒนา (ทั้งทางวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์) เพื่อการใช้เทคโนโลยีมาสร้างนวัตกรรมในการขับเคลื่อนประเทศ ๑.๒ มีการปฏิรูปการจัดโครงสร้างเชิงนโยบาย โครงสร้างองค์กรและการจัดการ ด้านบุคลากร รวมถึงแนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการวิจัย วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าครบถ้วนตามความจำเป็น เชื่อมโยง และลดความซ้ำซ้อนการทำงานของแต่ละองค์กร แต่ละระดับ	๑.๑ พ.ร.บ.กวนช. พ.ศ. .... ประกาศในราชกิจานุเบกษา	๑.๑ ครม.และสนช. สามารถออกกฎหมายทันเวลา
ผลผลิต ๒ ด้านการจัดสรรงบประมาณและการระดมทุนเพื่องานวิจัยพัฒนา	มาตรา ๗๖ รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดินทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่น ให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยหน่วยงานของรัฐต้องร่วมมือและช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การบริหารราชการ แผ่นดิน การจัดทำบริการสาธารณะ และการใช้จ่ายเงินงบประมาณมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน รวมตลอดทั้งพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีทัศนคติเป็นผู้ให้บริการประชาชนให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว ไม่เลือกปฏิบัติ และปฏิบัติหน้าที่ อย่างมีประสิทธิภาพ	๒.๑ การปฏิรูประบบการบริหารทรัพยากรเพื่อการวิจัยพัฒนา การลงทุน ด้วยการจัดระบบงบประมาณเพื่อการวิจัย ลงทุนในการสร้างความรู้และนวัตกรรม ๒.๒ มีระบบและกลไกงบประมาณสนับสนุนการทำงานวิจัยและสร้างเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาในระยะยาวที่ต่อเนื่องที่นำไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาประเทศ รวมถึงการพัฒนาระบบการติดตามการใช้งบประมาณเพื่อให้การจัดสรรงบประมาณ มีประสิทธิผล โดยให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเหมาะสม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ ๒.๓ การส่งเสริมและสนับสนุนสิทธิประโยชน์ทางภาษีที่เกิดจากการลงทุนขององค์กรบริหารท้องถิ่น ชุมชน	๒.๑ สงป. มีระบบการจัดการงบประมาณที่สอดคล้องกับ พ.ร.บ. กวนช. พ.ศ.	๒.๑ สงป.และหน่วยงานของกระทรวงทบวงกรมที่ดำเนินการขอและจัดสรรงบประมาณเพื่อการวิจัยพัฒนาทำงานร่วมกันและร่วมกับภาคเอกชนและสังคม

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NIS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicatiors (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
		และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ ที่สร้างและนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ ตลอดจนมีมาตรการจูงใจทางภาษีและอื่น ๆ เพื่อให้เอกชนดำเนินการดังกล่าวเองหรือร่วมกับภาครัฐและสถาบันความรู้ รวมทั้งมีมาตรการช่วยเหลือในการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริง เพื่อนำมาเป็นกลไกในการขับเคลื่อนประเทศไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและทันต่อสภาพโลกาภิวัตน์		
ผลผลิต ๓ ด้านการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย เทคโนโลยี เพื่อการสร้างนวัตกรรมในการบริหารและขับเคลื่อนประเทศ	มาตรา ๒๕๘ ให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยในด้านต่าง ๆ ให้เกิดผล ดังต่อไปนี้ ..... ข. **ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน** (๑) ให้มีการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการ แผ่นดินและการจัดทำบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดินและเพื่ออำนวย ความสะดวกให้แก่ประชาชน (๒) ให้มีการบูรณาการฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานเข้าด้วยกัน เพื่อให้เป็นระบบข้อมูลเพื่อการบริหารราชการแผ่นดินและการบริการประชาชน	๓.๑ การปฏิรูปการจัดการข้อมูลและองค์ความรู้ โดยการจัดให้มีความเชื่อมโยงของข้อมูลอย่างเป็นระบบของทุกภาคส่วน ทั้งองค์กรของรัฐและของเอกชน ชุมชน สังคมฐานราก ทำให้สามารถวิเคราะห์และบริหารจัดการองค์ความรู้ในทุกด้านให้เกิดประโยชน์สูงสุด สร้างความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลองค์ความรู้แก่ประชาชน ๓.๒ มีกลไกในการคุ้มครอง แบ่งปัน การนำผลงานการประดิษฐ์คิดค้น การสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และทรัพย์สินทางปัญญา รวมถึงการต่อยอดภูมิปัญญาและการคิดค้นทดลองมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้มีการแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญาที่เกิดขึ้นอย่างเป็นธรรม ๓.๓ พัฒนาและบูรณาการ โดยอาศัยกลไกทางกฎหมาย หรือการปรับโครงสร้างหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้องค์ประกอบ	๓.๑ การออกกฎหมายระเบียบให้หน่วยงานต้องบริหารงานด้วยพื้นฐานของผลงานวิจัย ๓.๒ มีการนำเทคโนโลยีใหม่มาใช้ผสมผสานกับภูมิปัญญาดั้งเดิม ๓.๓ มีระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านคุณภาพแห่งชาติที่ดำเนินงานอย่างได้ผล	๓.๑ หน่วยงานที่เป็นผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัยทุกภาคส่วน นำผลงานวิจัยและเทคโนโลยีไปใช้ในการสร้างนวัตกรรมด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านการจัดการศึกษาเพื่อให้คนรุ่นใหม่มีความคิดและตัดสินใจด้วยเหตุและผลมากกว่าการตัดสินใจด้วยความเชื่อ

ผลผลิต (Output)	สาระสำคัญโดยสรุป Narrative Summary (NIS)	ตัวชี้วัด (ภาวะวิสัย) Objectively Verifiable Indicatiors (OVI)	วิธีตรวจวัด Means of Verification (MOV)	เงื่อนไขความสำเร็จ Important Assumption (IA)
	ฉ. **ด้านเศรษฐกิจ** ..... (๒) สร้างกลไกเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการนำความคิดสร้างสรรค์และ เทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ	ต่าง ๆ ของโครงสร้างพื้นฐานด้านคุณภาพแห่งชาติ (National Quality Infrastructure) อันได้แก่ การมาตรฐาน ระบบมาตรวิทยา ระบบคุณภาพ และระบบวิเคราะห์ทดสอบ สามารถทำงานประสานไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีประสิทธิผล เพื่อยกระดับขีดความสามารถทางการแข่งขันของประเทศ และขับเคลื่อนประเทศไปสู่สังคมคุณภาพ		

ภาคผนวก ข

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง (Expected Outcome) หรือผลสัมฤทธิ์ของผลผลิต (Output) ตามร่างมาตรา ๒๕๙ ของรัฐธรรมนูญฯ ในการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง (Expected Outcome) หรือผลสัมฤทธิ์ของผลผลิต (Output) ตามร่างมาตรา ๒๕๙ ของรัฐธรรมนูญฯ ด้านการเมือง

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๗

ผลลัพธ์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (ก) ด้านการเมือง	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
(1) ประชาชนต้องรับผิดชอบประเทศร่วมกัน ยอมรับความคิดเห็นทางการเมืองที่แตกต่าง ร่วมกันสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองที่ดี และต้องออกมาใช้สิทธิการเลือกตั้งโดยพร้อมเพรียงกัน เพื่อให้การเลือกตั้งสุจริตและเที่ยงธรรม	๕ ปี ที่ ๑		***		***									
	๕ ปี ที่ ๒						***		***		***		***	
	๕ ปี ที่ ๓													
	๕ ปี ที่ ๔													
(2) ต้องมีระบบการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐที่มีประสิทธิภาพ และต้องมีการบังคับใช้	๕ ปี ที่ ๑		***		***									
	๕ ปี ที่ ๒						***		***		***		***	
	๕ ปี ที่ ๓													
	๕ ปี ที่ ๔													
(3) พรรคการเมืองต้องเป็นของประชาชนไม่เป็นของนายทุน	๕ ปี ที่ ๑													
	๕ ปี ที่ ๒		***		***		***		***		***		***	

ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (ก) ด้านการเมือง	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการ และลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการ และลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการ และลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
	๕ ปี ที่ ๓													
	๕ ปี ที่ ๔													
(4) นโยบายของพรรคการเมืองต้องไม่สร้างความเสียหายให้กับการบริหารประเทศ	๕ ปี ที่ ๑		***		***									
	๕ ปี ที่ ๒						***		***		***		***	
	๕ ปี ที่ ๓													
	๕ ปี ที่ ๔													
(5) นักการเมืองยุคใหม่ต้องมีความรู้ ความสามารถ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับของประชาชน และมีประวัติทางการเมืองที่ดี ตลอดจนไม่สร้างความขัดแย้งแบ่งแยกประชาชน	๕ ปี ที่ ๑		***		***									
	๕ ปี ที่ ๒						***		***		***		***	
	๕ ปี ที่ ๓													
	๕ ปี ที่ ๔													

หมายเหตุ : *** หมายถึง ให้ผลเชิงบวกสูงมาก ** หมายถึง ให้ผลเชิงบวกสูง * หมายถึง ให้ผลเชิงบวก

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง (Expected Outcome) หรือผลสัมฤทธิ์ของผลผลิต (Output) ตามร่างมาตรา ๒๕๙ ของรัฐธรรมนูญฯ ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๗														
ผลลัพธ์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (ข) ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
(1) ให้มีการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดินและจัดทำบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดิน และเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน	๕ ปี ที่ ๑					*		**						
	๕ ปี ที่ ๒					*		**						
	๕ ปี ที่ ๓					**		***						
	๕ ปี ที่ ๔					***		***						
(2) ให้มีการบูรณาการฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานเข้าด้วยกันเพื่อให้เป็นระบบข้อมูลเพื่อการบริหารราชการแผ่นดินและการบริการประชาชน	๕ ปี ที่ ๑									**			**	
	๕ ปี ที่ ๒									**			***	
	๕ ปี ที่ ๓									***			***	
	๕ ปี ที่ ๔									***			***	

ผลลัพธ์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (ข) ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
(3) ให้มีการปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างและระบบการบริหารงานของรัฐและแผนกำลังคนภาครัฐให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายใหม่ ๆ โดยต้องดำเนินการให้เหมาะสมกับภารกิจของหน่วยงานของรัฐแต่ละหน่วยงานที่แตกต่างกัน	๕ ปี ที่ ๑	**												
	๕ ปี ที่ ๒	**												
	๕ ปี ที่ ๓	***												
	๕ ปี ที่ ๔	***												
(4) ให้มีการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานบุคคลภาครัฐเพื่อจูงใจให้ผู้มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริงเข้ามาทำงานในหน่วยงานของรัฐ และสามารถเจริญก้าวหน้าได้ตามความสามารถและผลสัมฤทธิ์ของงานของแต่ละบุคคล มีความซื่อสัตย์สุจริต กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง โดยคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว มีความคิดสร้างสรรค์และคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อให้การปฏิบัติราชการและการบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีมาตรการคุ้มครองป้องกันบุคลากรภาครัฐจากการใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรมของผู้บังคับบัญชา	๕ ปี ที่ ๑	*												
	๕ ปี ที่ ๒	*												
	๕ ปี ที่ ๓	**												
	๕ ปี ที่ ๔	***												

ผลลัพธ์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (ข) ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความ โปร่งใสการ เข้าถึง ข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริตคอรัป ชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกันทาง สังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความ โปร่งใสการ เข้าถึง ข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริตคอรัป ชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกันทาง สังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความ โปร่งใสการ เข้าถึง ข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริตคอรัป ชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกันทาง สังคม	
(5) ให้มีการปรับปรุงระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐให้มีความคล้องตัว เปิดเผย ตรวจสอบได้ และมีกลไกในการป้องกันการทุจริตทุกขั้นตอน	๕ ปี ที่ ๑									*	**			
	๕ ปี ที่ ๒									*	**			
	๕ ปี ที่ ๓									**	***			
	๕ ปี ที่ ๔									***	***			
(6) ให้มีการปฏิรูปกระบวนการบริหารราชการแผ่นดินให้สามารถเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ มีธรรมาภิบาล และให้บริการประชาชนอย่างทัดเทียม	๕ ปี ที่ ๑					*		**	**					
	๕ ปี ที่ ๒					**		**	**					
	๕ ปี ที่ ๓					**		**	**					
	๕ ปี ที่ ๔					***		***	***					

ผลลัพธ์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (ข) ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความ โปร่งใสการ เข้าถึง ข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริตคอรัป ชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกันทาง สังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความ โปร่งใสการ เข้าถึง ข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริตคอรัป ชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกันทาง สังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความ โปร่งใสการ เข้าถึง ข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริตคอรัป ชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกันทาง สังคม	
(7) ให้มีการปรับปรุงและพัฒนาระบบการงบประมาณและการคลังภาครัฐเพื่อสนองภารกิจของรัฐและยุทธศาสตร์ชาติอย่างมีประสิทธิภาพ	๕ ปี ที่ ๑	*												
	๕ ปี ที่ ๒	**												
	๕ ปี ที่ ๓	**												
	๕ ปี ที่ ๔	***												

หมายเหตุ : ๑. * หมายถึง ให้ผลเชิงบวกสูงมาก ** หมายถึง ให้ผลเชิงบวกสูง * หมายถึง ให้ผลเชิงบวก**

๒. (๖) และ (๗) กมธ. บริหารราชการแผ่นดิน เสนอเพิ่มเติม

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง (Expected Outcome) หรือผลสัมฤทธิ์ของผลผลิต (Output) ตามร่างมาตรา ๒๕๙ ของรัฐธรรมนูญฯ ด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๗														
ผลลัพท์ / ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (ค) ด้านกฎหมาย และ (ง) ด้านกระบวนการยุติธรรม	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการ และลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการ และลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการ และลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
(๑) ให้มีการปฏิรูปด้านกฎหมายเพื่อให้มีกฎหมายที่ประชาชนสามารถรับรู้ เข้าถึงได้โดยง่าย เป็นธรรมและมีประสิทธิภาพ	๕ ปี ที่ ๑		***		**		*		**		**		**	
	๕ ปี ที่ ๒		***		**		**		***		***		***	
	๕ ปี ที่ ๓		***		**		***		***		***		***	
	๕ ปี ที่ ๔		***		**		***		***		***		***	
(๒) ปฏิรูประบบการเรียนการสอนและการศึกษาอบรมวิชากฎหมายเพื่อการพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพกฎหมายให้เป็นผู้มีความรอบรู้ มีนิติทัศนะ เข้าใจถึงหลักกฎหมายและเจตนารมณ์ รวมทั้ง ยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรมของนักกฎหมาย	๕ ปี ที่ ๑				***				***				***	
	๕ ปี ที่ ๒		*	*	***		*		***				***	
	๕ ปี ที่ ๓		**	**	***		**		***				***	
	๕ ปี ที่ ๔		***	**	***		***		***				***	
(๓) พัฒนาระบบฐานข้อมูลกฎหมายของรัฐโดยใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลกฎหมายโดยสะดวก และสามารถเข้าใจเนื้อหาสาระของกฎหมายได้ง่ายขึ้น	๕ ปี ที่ ๑	**	*	*	**	**	*	*	**	**	*	*	**	
	๕ ปี ที่ ๒	**	*	*	**	**	*	*	**	**	*	*	**	
	๕ ปี ที่ ๓	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	
	๕ ปี ที่ ๔	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	

ผลลัพท์ / ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (ค) ด้านกฎหมาย และ (ง) ด้านกระบวนการยุติธรรม	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการ และลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการ และลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการ และลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
(๔) ให้มีการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยง่าย เป็นธรรมและมีประสิทธิภาพ	๕ ปี ที่ ๑	*	***	*	***	*	***	*	***	**	***	*	***	
	๕ ปี ที่ ๒	**	***	**	***	**	***	**	***	***	***	**	***	
	๕ ปี ที่ ๓	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๔		***		***		***		***		***		***	
(๕) ปรับปรุงระบบการสอบสวนคดีอาญาให้มีการตรวจสอบและถ่วงดุลระหว่างพนักงานสอบสวนกับพนักงานอัยการอย่างเหมาะสม กำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ชัดเจนเพื่อมิให้คดีขาดอายุความ และสร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการในการสอบสวนคดีอาญา รวมทั้งกำหนดให้การสอบสวนต้องใช้ประโยชน์จากนิติวิทยาศาสตร์ และจัดให้มีการบริการทางด้านนิติวิทยาศาสตร์มากกว่าหนึ่งหน่วยงานที่มีอิสระจากกัน เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงอย่างมีทางเลือก	๕ ปี ที่ ๑	**	***		**	**	***		**	**	***		**	
	๕ ปี ที่ ๒	**	***		**	**	***		**	**	***		**	
	๕ ปี ที่ ๓	**	***		**	**	***		**	**	***		**	
	๕ ปี ที่ ๔	**	***		**	**	***		**	**	***		**	

ผลลัพท์ / ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (ค) ด้านกฎหมาย และ (ง) ด้านกระบวนการยุติธรรม	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
(๖) เสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรขององค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมให้มุ่งอำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชนโดยสะดวกและรวดเร็ว	๕ ปี ที่ ๑		**	**	***		**	**	***		**	**	***	
	๕ ปี ที่ ๒		**	***	***		**	***	***		**	**	***	
	๕ ปี ที่ ๓		**	***	***		**	***	***		**	**	***	
	๕ ปี ที่ ๔		**	***	***		**	***	***		**	**	***	
(๗) ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติดำเนินการปฏิรูปสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยโอนภารกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่มิใช่ภารกิจหลักของตำรวจไปให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ กำหนดมาตรการเพื่อป้องกันการแทรกแซงของฝ่ายการเมืองในกระบวนการยุติธรรม กำหนดเกณฑ์มาตรฐานการแต่งตั้งหรือย้ายข้าราชการตำรวจ กระจายอำนาจการบริหารงานตำรวจไปสู่ระดับจังหวัด และสร้างกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจการตำรวจ ปรับปรุงระบบงานสอบสวนให้มีความเป็นอิสระ ให้พนักงานสอบสวนมีหน้าที่รวบรวมหลักฐานอย่างจริงจังเพื่อพิสูจน์ความจริง และให้พนักงานอัยการมีอำนาจสอบสวนร่วมกับพนักงานสอบสวนในคดีอาญา	๕ ปี ที่ ๑	***	***		***	***	***		***	***	***		***	
	๕ ปี ที่ ๒	***	***		***	***	***		***	***	***		***	

ผลลัพท์ / ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (ค) ด้านกฎหมาย และ (ง) ด้านกระบวนการยุติธรรม	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการ และลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการ และลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการ และลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
	๕ ปี ที่ ๓	***	***		***	***	***		***	***	***		***	
	๕ ปี ที่ ๔	***	***		***	***	***		***	***	***		***	

หมายเหตุ : ๑. *** หมายถึง ให้ผลเชิงบวกสูงมาก ** หมายถึง ให้ผลเชิงบวกสูง * หมายถึง ให้ผลเชิงบวก

๒. (๑) - (๗) คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ได้สรุปเป็นประเด็นจากร่างรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๘ เพื่อให้เกิดความชัดเจนและเข้าใจง่าย

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง (Expected Outcome) หรือผลสัมฤทธิ์ของผลผลิต (Output) ตามร่างมาตรา ๒๕๙ ของรัฐธรรมนูญฯ ด้านการปกครองท้องถิ่น

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๗														
ผลลัพธ์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (ข) ด้านการปกครองท้องถิ่น	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่นๆ
		ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็ว ขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใส การเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็ว ขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใส การเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็ว ขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใส การเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
๑.ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาล โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดเล็กหรือมีรายได้น้อย ให้ดำเนินการควบรวมตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ ให้สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามที่เป็นมาตรฐานเดียวกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและรัฐมนตรี	๕ ปี ที่ ๑	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	กำหนดให้ประมวลกฎหมายบังคับภายใน ๑ ปี
	๕ ปี ที่ ๒													
	๕ ปี ที่ ๓													
	๕ ปี ที่ ๔													

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๗														
ผลลัพธ์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (ข) ด้านการปกครองท้องถิ่น	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่นๆ
		ประสิทธิภาพ/สะดวกรวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวกรวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวกรวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
๒.ให้องค์องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีหน้าที่และอำนาจเป็นหน่วยงานอำนวยการ สนับสนุน ส่งเสริมการดำเนินงานของส่วนราชการและเทศบาล รวมทั้งจัดทำภารกิจโครงการขนาดใหญ่ในภาพรวมของจังหวัด ส่วนเทศบาลให้มีหน้าที่และอำนาจในการดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะตามที่กฎหมายกำหนด โดยต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดและยุทธศาสตร์ชาติ	๕ ปี ที่ ๑	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	กำหนดให้ประมวลกฎหมายบังคับภายใน 1 ปี
	๕ ปี ที่ ๒													
	๕ ปี ที่ ๓													
	๕ ปี ที่ ๔													

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๗														
ผลลัพธ์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (ข) ด้านการปกครองท้องถิ่น	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่นๆ
		ประสิทธิภาพ/สะดวกรวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวกรวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวกรวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
๓.ให้กำหนดมาตรการ การเงินการคลัง การงบประมาณ การรักษาวินัยการเงินการคลัง และการป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ เพื่อให้การบริหารงานเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล	๕ ปี ที่ ๑	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	กำหนดให้ประมวลกฎหมายบังคับภายใน 1 ปี
	๕ ปี ที่ ๒													
	๕ ปี ที่ ๓													
	๕ ปี ที่ ๔													
๔. ให้กำหนดระเบียบและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกำกับดูแลการ	๕ ปี ที่ ๑	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	กำหนดให้ประมวลกฎหมายบังคับภายใน 1 ปี

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๗														
ผลลัพธ์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (ข) ด้านการปกครองท้องถิ่น	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่นๆ
		ประสิทธิภาพ/สะดวกรวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวกรวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวกรวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
ปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้มีการบริหารงาน การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ และการใช้จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้เงื่อนไขตามที่กฎหมายกำหนด	๕ ปี ที่ ๒													
	๕ ปี ที่ ๓													
	๕ ปี ที่ ๔													
๕. ปรับปรุงการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นให้อยู่บนพื้นฐานของระบบคุณธรรมโดยคำนึงถึงความเหมาะสม ความจำเป็นของแต่ละท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วน	๕ ปี ที่ ๑	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***		
	๕ ปี ที่ ๒													

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๗														
ผลลัพธ์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (ข) ด้านการปกครองท้องถิ่น	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่นๆ
		ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็ว ขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใส การเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็ว ขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใส การเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็ว ขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใส การเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
ท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ โดยมีองค์กรกลางบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรเดียว สำหรับกรุงเทพมหานครให้มีองค์กรกลางบริหารงานบุคคลเป็นของตนเอง มีการกำหนดหลักเกณฑ์การบริหารงานบุคคลและการพิทักษ์ระบบคุณธรรมให้มีเอกภาพและเป็นมาตรฐาน และให้บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสถานะเป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่น สามารถโอนย้ายสับเปลี่ยนสังกัดระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ รวมทั้งให้มีการพัฒนาทรัพยากร	๕ ปี ที่ ๓													
	๕ ปี ที่ ๔													

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๗														
ผลลัพธ์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (ข) ด้านการปกครองท้องถิ่น	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่นๆ
		ประสิทธิภาพ/สะดวกรวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวกรวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวกรวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
บุคคลที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสมรรถนะ จริยธรรมและจรรยาที่เหมาะสม														
๖. ให้ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น การถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และให้มีกลไกขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะการจัดให้มีประชาคม	๕ ปี ที่ ๑	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๒													
	๕ ปี ที่ ๓													

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๗														
ผลลัพธ์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (ข) ด้านการปกครองท้องถิ่น	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่นๆ
		ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็ว ขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใส การเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็ว ขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใส การเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็ว ขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใส การเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
ท้องถิ่น การบูรณาการแผนชุมชนสู่ระบบงบประมาณท้องถิ่น และมีมาตรฐานตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น	๕ ปี ที่ ๔													
๗. การกระจายอำนาจ ต้องปรับปรุงองค์กรการบริหารการกระจายอำนาจให้มีประสิทธิภาพและมีเอกภาพ การถ่ายโอนภารกิจให้คำนึงถึงความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและส่วนราชการต้องส่งเสริมสนับสนุน โดยมีหลักประกันความต่อเนื่องของการ	๕ ปี ที่ ๑	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๒													
	๕ ปี ที่ ๓													

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๗														
ผลลัพธ์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (ข) ด้านการปกครองท้องถิ่น	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่นๆ
		ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็ว ขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใส การเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็ว ขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใส การเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็ว ขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใส การเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
ดำเนินนโยบายกระจายอำนาจมีการทบทวนประเมินผลภารกิจที่ถ่ายโอนแล้ว รวมทั้งปรับปรุงมาตรการด้านการเงินการคลังให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอ เพื่อพัฒนาปรับปรุงการกระจายอำนาจให้มีประสิทธิภาพ ภายในระยะเวลาห้าปี	๕ ปี ที่ ๔													
๘. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษได้แก่ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยาที่มีปัญหาเรื่องอำนาจและขีดความสามารถไม่เพียงพอในการจัดบริการสาธารณะและการ	๕ ปี ที่ ๑	***	***		***	***	***		***	***	***		***	
	๕ ปี ที่ ๒													

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๗														
ผลลัพธ์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (ข) ด้านการปกครองท้องถิ่น	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่นๆ
		ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็ว ขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใส การเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็ว ขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใส การเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็ว ขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใส การเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
แก้ไขปัญหา ให้รัฐจัดตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และพื้นที่โดยรอบ เพื่อให้มีการ บูรณาการในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน ส่วนการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษเพิ่มขึ้นให้กระทำได้เท่าที่จำเป็น โดยให้คำนึงถึงการแบ่งอำนาจหน้าที่ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในพื้นที่ที่มีลักษณะพิเศษ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นไม่สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้กฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบัน	๕ ปี ที่ ๓													
	๕ ปี ที่ ๔													

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๗														
ผลลัพธ์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (ข) ด้านการปกครองท้องถิ่น	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่นๆ
		ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็ว ขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็ว ขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็ว ขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
ในกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ที่มีลักษณะพิเศษซึ่งได้รับผลกระทบในการจัดบริการสาธารณะมากกว่าในพื้นที่ทั่วไป ให้รัฐจัดสรรทรัพยากรบริหารให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวให้เพียงพอแก่การบริหารงาน														

หมายเหตุ : *** หมายถึง ให้ผลเชิงบวกสูงมาก ** หมายถึง ให้ผลเชิงบวกสูง * หมายถึง ให้ผลเชิงบวก

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง (Expected Outcome) หรือผลสัมฤทธิ์ของผลผลิต (Output) ตามร่างมาตรา ๒๕๙ ของรัฐธรรมนูญฯ ด้านการศึกษา

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๗

ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (จ) ด้านการศึกษา	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/ สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
(๑) ปรับปรุงระบบการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยรณรงค์ให้ความรู้พ่อแม่เพื่อให้มีความพร้อมในการมีบุตร ตั้งแต่ก่อนการปฏิสนธิขณะอยู่ในครรภ์ และการเลี้ยงดูหลังคลอดให้มีความสมบูรณ์ ทั้งร่างกายและจิตใจ รวมทั้งมีพัฒนาการที่สมวัยในทุกด้าน	๕ ปี ที่ ๑	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๒													
	๕ ปี ที่ ๓													
	๕ ปี ที่ ๔													
(๒) ตรากฎหมายจัดตั้งกองทุนสนับสนุนการศึกษาเพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้ขาดทุนทรัพย์ ลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา รวมถึงเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครู โดยกำหนดให้การบริหารจัดการกองทุนเป็นอิสระและกำหนดให้มีการให้จ่ายใช้กองทุนเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว ทั้งนี้ ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ (ม.๕๔ วรรค ๖)	๕ ปี ที่ ๑	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๒													
	๕ ปี ที่ ๓													
	๕ ปี ที่ ๔													

ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (จ) ด้านการศึกษา	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความ โปร่งใสการ เข้าถึง ข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริตคอรัป ชัน	การสร้าง ความสามาร ถในการ แข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกัน ทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความ โปร่งใสการ เข้าถึง ข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริตคอรัป ชัน	การสร้าง ความสามาร ถในการ แข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกัน ทางสังคม	ประสิทธิภาพ/ สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความ โปร่งใสการ เข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลดทุจริต คอรัปชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้างโอกาส ในความเสมอ ภาคและความ เท่าเทียมกัน ทางสังคม	
(๓)ปรับปรุงระบบการผลิตและระบบการพัฒนาครู ระบบบริหารงานบุคคลครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนระบบการประเมินครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาที่ต้องอาศัยผลการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ ระบบการผลิตครูต้องเน้นคุณลักษณะและสมรรถนะ ที่มีความเหมาะสมกับแต่ละระดับการศึกษาและบริบทความต้องการทรัพยากรมนุษย์ที่เปลี่ยนแปลงไป	๕ ปี ที่ ๑	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๒													
	๕ ปี ที่ ๓													
	๕ ปี ที่ ๔													
(๔) ปรับปรุงสภาวิชาชีพให้มีประสิทธิภาพในการตรวจสอบคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาเพื่อออกใบประกอบวิชาชีพ โดยไม่กระทบต่อเสรีภาพทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาโดยเน้นการปรับปรุงให้สภาวิชาชีพมีอำนาจเฉพาะในการออกใบอนุญาตในการประกอบวิชาชีพที่อยู่ในความรับผิดชอบโดยไม่กระทบต่อการอนุมัติหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษา	๕ ปี ที่ ๑	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๒													
	๕ ปี ที่ ๓													
	๕ ปี ที่ ๔													

ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (จ) ด้านการศึกษา	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
(๕) ปฏิรูประบบการเรียนรู้และการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทันสมัย พร้อมที่จะพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้ครบสมบูรณ์ ทั้งคุณธรรม จริยธรรม วินัย และความรู้ คือเป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ มีความรับผิดชอบ และการมีความสามารถเชี่ยวชาญตามคุณลักษณะของคนในศตวรรษที่ ๒๑ เพื่อนำประเทศเข้าสู่ยุคแห่งนวัตกรรม และสามารถเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงตามบริบทสังคมโลก โดยใช้กระบวนการเรียนรู้บูรณาการ STAR STEMS โดยเน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ (Active Learning) และการเรียนรู้บูรณาการ STAR STEMS บูรณาการการศึกษา และกระบวนการคิดด้านวิทยาศาสตร์ควบคู่ไปกับด้านสังคม ภาษา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และสภาพภูมิสังคม และใช้สื่อ เทคโนโลยี การวัดผลประเมินผล ที่สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้	๕ ปี ที่ ๑	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๒													
	๕ ปี ที่ ๓													
	๕ ปี ที่ ๔													

ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (จ) ด้านการศึกษา	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
(๖) ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารการศึกษาทั้งระดับชาติ ระดับพื้นที่ และระดับท้องถิ่น โดยเน้นความสำคัญของการบูรณาการการจัดการศึกษาอย่างจริงจัง ทั้งในระดับจังหวัดและระดับกระทรวง ลดขนาดและจำนวนบุคลากรของหน่วยงานส่วนกลาง เพื่อกระจายบุคลากรที่มีคุณภาพไปยังระดับพื้นที่และสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพและเอื้ออำนวยให้การปฏิรูปการศึกษาและพัฒนามนุษย์บรรลุผล	๕ ปี ที่ ๑	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๒													
	๕ ปี ที่ ๓													
	๕ ปี ที่ ๔													

ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (จ) ด้านการศึกษา	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
(๗) กระจายอำนาจการจัดการศึกษาโดยลดบทบาทของรัฐจากการเป็นผู้จัดการศึกษาเป็นผู้จัดให้มีการศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน และกำกับให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล (ม. ๕๔ วรรค ๓) จัดให้มีความร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ ติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา และส่งเสริมให้พื้นที่และสถานศึกษาสามารถบริหารจัดการการศึกษาให้มีอิสระเพียงพอให้เกิดประสิทธิภาพ และรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ทั้งการศึกษาตลอดชีวิต ตั้งแต่ครรภ์มารดาถึงตลอดชีวิต การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย และการศึกษาระบบทางเลือก โดยเน้นให้ชุมชน องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น และภาคส่วนอื่นๆ มีส่วนร่วมและเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการปฏิรูปการศึกษาอย่างเหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการสนับสนุนการจัดการศึกษา (ม.๒๕๐)	๕ ปี ที่ ๑	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๒													
	๕ ปี ที่ ๓													
	๕ ปี ที่ ๔													

ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (จ) ด้านการศึกษา	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความ โปร่งใสการ เข้าถึง ข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริตคอรัป ชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกันทาง สังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความ โปร่งใสการ เข้าถึง ข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริตคอรัป ชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกันทาง สังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความ โปร่งใสการ เข้าถึง ข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริตคอรัป ชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกันทาง สังคม	
(๔) จัดทำกฎหมายคณะกรรมการนโยบาย การศึกษาและพัฒนามนุษย์แห่งชาติ พ.ศ. .... ประมวลกฎหมายการศึกษาโดยมีการปรับปรุง กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และกฎหมายว่าด้วยสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งกฎหมายเกี่ยวกับมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา การจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษา โดยมุ่งเน้นให้ประชาชน ชุมชน องค์การภาคเอกชน และองค์การเอกชน มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการบริหารการศึกษา	๕ ปี ที่ ๑	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๒													
	๕ ปี ที่ ๓													
	๕ ปี ที่ ๔													

ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (จ) ด้านการศึกษา	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
(๙) ปฏิรูปการอาชีวศึกษาไปสู่อาชีวศึกษาทวิภาคี เพื่อพัฒนาบุคลากรสายอาชีพ ที่มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตและบริการ เป็นกำลังหลัก ในการขับเคลื่อนไปสู่ประเทศไทย ๔.๐ ปรับปรุงระบบอุดมศึกษาให้การจัดการเรียนรู้และการสร้างองค์ความรู้เพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองความต้องการของประเทศ ควบคู่กับการสร้างความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศและเสริมสร้างสมรรถนะด้านวิชาการเพื่อรับใช้สังคมและเศรษฐกิจอย่างมีคุณภาพ ส่งเสริมธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา สร้างภาวะรับผิดชอบต่อการวางแผนและการดำเนินการผลิตกำลังคนและการวิจัยให้สอดคล้องกับความต้องการจริงของภาคการผลิตของประเทศ โดยมีการวิจัย ติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องเพื่อปรับปรุงการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาอย่างเป็นระบบ	๕ ปี ที่ ๑	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๒													
	๕ ปี ที่ ๓													
	๕ ปี ที่ ๔													

ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (จ) ด้านการศึกษา	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความ โปร่งใสการ เข้าถึง ข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริตคอรัป ชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกันทาง สังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความ โปร่งใสการ เข้าถึง ข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริตคอรัป ชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกันทาง สังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความ โปร่งใสการ เข้าถึง ข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริตคอรัป ชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกันทาง สังคม	
(๑๐) การปฏิรูปการจัดการศึกษาตลอดชีวิต โดยให้มีการจัดการศึกษาตลอดชีวิตที่สัมพันธ์กับวิถีชีวิตและทักษะการดำรงชีวิตที่มีคุณภาพ มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศของระบบการศึกษาตลอดชีวิต การจัดทำแผนการจัดการศึกษาตลอดชีวิตทั้งระยะสั้นและระยะยาว ส่งเสริมระบบและสนับสนุน ระดมทุนจัดสรรทรัพยากร และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือการจัดการศึกษาตลอดชีวิต และการพัฒนาหลักสูตรรูปแบบ กระบวนการจัดการเรียนรู้รวมถึงมาตรฐานการจัดการศึกษาตลอดชีวิต ภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	๕ ปี ที่ ๑	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๒													
	๕ ปี ที่ ๓													
	๕ ปี ที่ ๔													

ผลลัพท์ / ผลผลิต	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรับชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (จ) ด้านการศึกษา														
(๑๑) ปรับระบบการทดสอบและประเมินผลการศึกษา ให้เป็นการทดสอบความสามารถในการเรียนรู้ ความถนัด และคุณลักษณะผู้เรียนที่ครบทุกมิติเพื่อพัฒนาผู้เรียน ปรับหลักการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นกระบวนการที่สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดร่วมกันจัดระบบบริหารคุณภาพที่สร้างความเชื่อมั่นใจแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและประชาชนว่าผลผลิตของสถานศึกษาจะบรรลุคุณภาพตามเป้าหมายอย่างครบถ้วน และปรับหลักการประเมินคุณภาพการศึกษา ให้เป็นการประเมินระบบการประกันคุณภาพการศึกษาโดยเน้นการประเมินเพื่อการพัฒนาเป็นหลักสำคัญ	๕ ปี ที่ ๑	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๒													
	๕ ปี ที่ ๓													
	๕ ปี ที่ ๔													

ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (จ) ด้านการศึกษา	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
(๑๒) ปฏิรูประบบการจัดสรรทุนเพื่อการศึกษา โดยให้รัฐจัดสรรค่าใช้จ่ายในการศึกษาโดยตรงแก่ผู้เรียนอย่างทั่วถึงและพอเพียงตามความจำเป็นและเหมาะสมของผู้เรียนสำหรับการศึกษาปฐมวัยจนถึงระดับมัธยมศึกษาทั้งสายสามัญและสายอาชีพเพื่อให้เด็กในวัยเรียนทุกคนได้เข้าเรียน ปฏิรูประบบการเงินเพื่อการอุดมศึกษาโดยการจัดสรรทุนผ่านกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาแบบชำระคืนตามกำลังรายได้ของผู้กู้ (กรอ.) เน้นการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบการบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการให้โอกาสและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ปฏิรูประบบการเงินเพื่อการอุดมศึกษาใหม่ โดยเปลี่ยนจากการใช้การจัดสรรทุนผ่านด้านอุปทานเป็นหลัก เป็นการจัดสรรทุนผ่านด้านอุปสงค์เป็นหลัก โดยกระทำผ่านกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาแบบชำระคืนตามกำลังรายได้ของผู้กู้ (กรอ.) โดยเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบการบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการให้โอกาสและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา	๕ ปี ที่ ๑	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๒													
	๕ ปี ที่ ๓													
	๕ ปี ที่ ๔													

ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (จ) ด้านการศึกษา	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
(๑๓) พัฒนาระบบธรรมาภิบาลในวงการศึกษา เพื่อแก้ไขปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยจัดให้มีระบบตรวจสอบความถูกต้อง ความโปร่งใสของการบริหารและการจัดการศึกษา รวมถึงระบบความรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาในทุกระดับ	๕ ปี ที่ ๑	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๒													
	๕ ปี ที่ ๓													
	๕ ปี ที่ ๔													

หมายเหตุ : ๑. *** หมายถึง ให้ผลเชิงบวกสูงมาก ** หมายถึง ให้ผลเชิงบวกสูง * หมายถึง ให้ผลเชิงบวก

๒. (๘) - (๑๓) กมธ. ด้านการศึกษา เสนอเพิ่มเติม

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง (Expected Outcome) หรือผลสัมฤทธิ์ของผลผลิต (Output) ตามร่างมาตรา ๒๕๙ ของรัฐธรรมนูญฯ ด้านเศรษฐกิจ

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๗														
ผลลัพธ์ / ผลผลิต ด้านเศรษฐกิจ มาตรา ...	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และหัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
(๑) ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมั่นคงและยั่งยืน เพื่อก้าวสู่การเป็นประเทศที่มีรายได้สูง โดยการขจัดอุปสรรคและเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลก โดยเฉพาะการเพิ่มขีดความสามารถของอุตสาหกรรมหลัก เสริมสร้างอุตสาหกรรมใหม่ และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ ส่งเสริมให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกลุ่มเศรษฐกิจต่าง ๆ อย่างยั่งยืน โดยมีภูมิคุ้มกันที่ดี การปฏิรูปกฎหมายแข่งขันทางการค้า เพื่อให้การแข่งขันที่เป็นธรรมภายในประเทศ รวมทั้งป้องกันมิให้ผู้ประกอบการใช้อำนาจเหนือตลาด ทำลายผู้ประกอบการรายย่อยโดยไม่เป็นธรรม ในกรณีที่จำเป็นต้องมีการผูกขาด รัฐต้องกำกับดูแลเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย การสร้างสังคมผู้ประกอบการ และการพัฒนาภาคบริการการท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืนและมีบทบาทในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญ	๕ ปี ที่ ๑	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
	๕ ปี ที่ ๒	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	
	๕ ปี ที่ ๓	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๔	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	

ผลลัพธ์ / ผลผลิต / ด้านเศรษฐกิจ มาตรา ...	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
๒) ส่งเสริมเศรษฐกิจที่เป็นธรรม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ ควบคู่กับการเพิ่มความมั่นคงทางรายได้ให้ทั่วถึง เสมอภาค และยั่งยืน โดยสนับสนุนให้มีโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจอย่างทั่วถึงเพื่อให้กระจายความเจริญออกไปสู่ภูมิภาค การปฏิรูประบบการเงินฐานราก จัดตั้งสถาบันการเงินชุมชน เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงินและเสริมสร้างความเข้มแข็งของการเงินฐานราก สนับสนุนการเกษตรสมัยใหม่และการเกษตรเชิงนิเวศ ปฏิรูปการรักษาเสถียรภาพราคาและคุณภาพของสินค้าเกษตร รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาเกษตรอินทรีย์ เพื่อลดการใช้สารเคมี รักษาและส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนวิถีไทย ผลักดันให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ โดยสนับสนุนวิสาหกิจเพื่อสังคมและวิสาหกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสร้างกลไกเพิ่มโอกาสในการทำงานและการประกอบอาชีพของประชาชน	๕ ปี ที่ ๑				**				**				**	
	๕ ปี ที่ ๒				***				***				***	
	๕ ปี ที่ ๓				***				***				***	
	๕ ปี ที่ ๔				***				***				***	

ผลลัพธ์ / ผลผลิต / ด้านเศรษฐกิจ มาตรา ...	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
(๓) ส่งเสริมเศรษฐกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยการผลักดันให้การผลิตสินค้าและบริการสามารถแข่งขันได้ในตลาดโลกภายใต้บริบทของมาตรฐานสิ่งแวดล้อมในระดับสากล ตลอดจนแสวงหาและใช้เครื่องมือทางการเงินและการคลัง เพื่อให้เกิดความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ	๕ ปี ที่ ๑	*		*		*		*		*		*		
	๕ ปี ที่ ๒	**		**		**		**		**		**		
	๕ ปี ที่ ๓	***		***		***		***		***		***		
	๕ ปี ที่ ๔	***		***		***		***		***		***		
(๔) ส่งเสริมเศรษฐกิจกระแสใหม่ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในอนาคต โดยเปลี่ยนผ่านประเทศให้มีความสามารถในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม เทคโนโลยี และมูลค่าเพิ่มให้มากขึ้น รวมทั้งการปฏิรูปเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจดิจิทัล เศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม เศรษฐกิจเพื่อสังคม เศรษฐกิจผู้สูงวัย ระบบทรัพย์สินทางปัญญา พัฒนาและส่งเสริมผู้ประกอบการรายใหม่จากเทคโนโลยีและนวัตกรรม ผลักดันเทคโนโลยีทางด้านการเงิน	๕ ปี ที่ ๑	*	*			*	*			*	*			
	๕ ปี ที่ ๒	**	**			**	**			**	**			
	๕ ปี ที่ ๓	***	***			***	***			***	***			
	๕ ปี ที่ ๔	***	***			***	***			***	***			

*

ผลลัพธ์ / ผลผลิต / ด้านเศรษฐกิจ มาตรา ...	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
(๕) รักษาวินัยและความยั่งยืนทางการเงินและการคลัง และการบริหารทรัพย์สินของรัฐอย่างเคร่งครัด เพื่อให้ฐานะทางการเงินการคลังของรัฐมีเสถียรภาพและมั่นคงอย่างยั่งยืน อีกทั้งเป็นรากฐานในการพัฒนาประเทศต่อไป โดยการจัดให้มีการปฏิรูประบบและโครงสร้างภาษีอากร การปฏิรูประบบงบประมาณและการคลังท้องถิ่น ระบบการออมเพื่อการชราภาพ การให้ความรู้ทางการเงินขั้นพื้นฐานแก่ประชาชน จัดตั้งสถาบันวิเคราะห์งบประมาณประจำรัฐสภา สถาบันการเงินชุมชน ธนาคารที่ดิน การกำกับดูแลและสร้างกลไกเพื่อส่งเสริมธุรกิจการเงินของสหกรณ์ รวมถึงการให้มีเกษตรพันธสัญญา ที่เป็นธรรม และการประกันภัยการเกษตรเพื่อความมั่นคงและยั่งยืนทางรายได้ของเกษตรกร	๕ ปี ที่ ๑	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
	๕ ปี ที่ ๒	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	
	๕ ปี ที่ ๓	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๔	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	

หมายเหตุ : *** หมายถึง ให้ผลเชิงบวกสูงมาก ** หมายถึง ให้ผลเชิงบวกสูง * หมายถึง ให้ผลเชิงบวก

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง (Expected Outcome) หรือผลสัมฤทธิ์ของผลผลิต (Output) ตามร่างมาตรา ๒๕๙ ของรัฐธรรมนูญฯ ด้านพลังงาน

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๗

ผลลัพธ์ / ผลผลิต / ด้านพลังงาน	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการ และลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการ และลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการ และลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
ผลผลิตที่ ๑ ความมั่นคงทางพลังงานและราคาพลังงาน มีพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. .... ภายในเดือนมกราคม ๒๕๖๐	๕ ปี ที่ ๑		***		*		***				***			
	๕ ปี ที่ ๒		***	*	*		***	*			***	*		
	๕ ปี ที่ ๓		***	**	*		***	**			***	**		
	๕ ปี ที่ ๔		***	***	*		***	***			***	***		
ผลผลิตที่ ๒ ข้อมูลข่าวสารพลังงานและการมีส่วนร่วม จัดตั้งศูนย์ข้อมูลพลังงานแห่งชาติ (NEIC) โดยเริ่มจาก SDU ภายในปี ๒๕๖๑	๕ ปี ที่ ๑	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
	๕ ปี ที่ ๒	**	**	**	*	**	**	**	*	**	**	**	**	*
	๕ ปี ที่ ๓	**	**	**	*	**	**	**	*	**	**	**	**	*
	๕ ปี ที่ ๔	**	**	**	*	**	**	**	*	**	**	**	**	*

ผลลัพท์ / ผลผลิต / ด้านพลังงาน	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
ผลผลิตที่ ๓ พลังงานทดแทน														
๓.๑ มีพระราชบัญญัติส่งเสริมพลังงานทดแทน พ.ศ.	๕ ปี ที่ ๑													
	๕ ปี ที่ ๒													
	๕ ปี ที่ ๓	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
	๕ ปี ที่ ๔	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	
๓.๒ เพิ่มสัดส่วนในการผลิตและการใช้พลังงานทดแทนเป็นไม่น้อยกว่าร้อยละสามสิบภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๙ ตามแผนพัฒนาพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๗๙	๕ ปี ที่ ๑													
	๕ ปี ที่ ๒													
	๕ ปี ที่ ๓	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
	๕ ปี ที่ ๔	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	
๓.๓ ออกมาตรการจัดการน้ำเพื่ออุปโภคบริโภคและการผลิตด้วยระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๑	๕ ปี ที่ ๑	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
	๕ ปี ที่ ๒													
	๕ ปี ที่ ๓													
	๕ ปี ที่ ๔													

ผลลัพท์ / ผลผลิต / ด้านพลังงาน	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
๓.๔ ออกมาตรการส่งเสริมการผลิตเชื้อเพลิงชีวมวลเพื่อผลิตไฟฟ้าทดแทนการปลูกพืชการเกษตรที่มีผลผลิตเกินความต้องการและราคาตกต่ำ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๑	๕ ปี ที่ ๑	*	*			*	*			*	*			
	๕ ปี ที่ ๒													
	๕ ปี ที่ ๓													
	๕ ปี ที่ ๔													
๓.๕ ออกมาตรการส่งเสริมการแปรรูปขยะเป็นเชื้อเพลิงสำหรับผลิตพลังงานไฟฟ้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๑	๕ ปี ที่ ๑		*				*				*			
	๕ ปี ที่ ๒													
	๕ ปี ที่ ๓													
	๕ ปี ที่ ๔													
ผลผลิต ๔ การอนุรักษ์พลังงาน ผลผลิต ๔.๑ ๔.๑.๑ มีร่างกฎกระทรวง เรื่อง ข้อบัญญัติเกณฑ์มาตรฐานอาคารด้านพลังงาน (Building Energy Code : BEC) เพื่อการอนุรักษ์พลังงาน ภายในไตรมาสแรก ปี ๒๕๖๐	๕ ปี ที่ ๑	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**
	๕ ปี ที่ ๒													
	๕ ปี ที่ ๓													
	๕ ปี ที่ ๔													

ผลลัพท์ / ผลผลิต / ด้านพลังงาน	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
๔.๑.๒ มีร่างประกาศกระทรวงพลังงานกำหนดหลักเกณฑ์ รายละเอียดต่างๆ ออกตามความใน พระราชบัญญัติส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ ภายในไตรมาสแรก ปี ๒๕๖๐	๕ ปี ที่ ๑		*				*				*			
	๕ ปี ที่ ๒													
	๕ ปี ที่ ๓													
	๕ ปี ที่ ๔													
ผลผลิต ๔.๒ ๔.๒.๑ มีคณะกรรมการกลางจัดทำระเบียบกลางรองรับการจัดทำมาตรการบริษัทจัดการพลังงานของหน่วยงานภาครัฐ ภายในไตรมาสแรก ปี ๒๕๖๐	๕ ปี ที่ ๑		*				*				*			
	๕ ปี ที่ ๒													
	๕ ปี ที่ ๓													
	๕ ปี ที่ ๔													
๔.๒.๒ มีระเบียบในการกำหนดหลักเกณฑ์เป็นการเฉพาะ (อาจรวมถึงระเบียบงบประมาณและระเบียบที่เกี่ยวข้อง) สำหรับโครงการนำร่อง	๕ ปี ที่ ๑	*	*			*	*			*	*			
	๕ ปี ที่ ๒													
	๕ ปี ที่ ๓													
	๕ ปี ที่ ๔													

ผลลัพท์ / ผลผลิต / ด้านพลังงาน	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความ โปร่งใสการ เข้าถึง ข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริตคอรัป ชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกันทาง สังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความ โปร่งใสการ เข้าถึง ข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริตคอรัป ชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกันทาง สังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความ โปร่งใสการ เข้าถึง ข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริตคอรัป ชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกันทาง สังคม	
๔.๒.๓ กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (พพ.) กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการจ้างบริษัทจัดการพลังงาน (ESCO) ให้กับหน่วยงานภาครัฐ	๕ ปี ที่ ๑	*	*			*	*			*	*			
	๕ ปี ที่ ๒													
	๕ ปี ที่ ๓													
	๕ ปี ที่ ๔													
๔.๒.๔ ออกมาตรการส่งเสริมให้บริษัทจัดการพลังงาน (ESCO) มีส่วนร่วมในการจัดการและอนุรักษ์ของหน่วยงานภาครัฐ เริ่มได้ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๐	๕ ปี ที่ ๑	*	*			*	*			*	*			
	๕ ปี ที่ ๒													
	๕ ปี ที่ ๓													
	๕ ปี ที่ ๔													

หมายเหตุ : ๑. *** หมายถึง ให้ผลเชิงบวกสูงมาก ** หมายถึง ให้ผลเชิงบวกสูง * หมายถึง ให้ผลเชิงบวก

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง (Expected Outcome) หรือผลสัมฤทธิ์ของผลผลิต (Output) ตามร่างมาตรา ๒๕๙ ของรัฐธรรมนูญฯ ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๗

ผลลัพธ์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ ข.ด้านอื่นๆ	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
(๑) ให้มีระบบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรมและยั่งยืน ให้คำนึงถึงความต้องการใช้น้ำในทุกมิติ รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและสภาพภูมิอากาศประกอบกัน	๕ ปี ที่ ๑	**	**	*	**	**	**	*	**	*	**	*	*	
	๕ ปี ที่ ๒	**	**	*	**	**	**	**	**	**	**	**	**	
	๕ ปี ที่ ๓	**	**	*	**	***	**	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๔	***	***	*	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
(๒) จัดให้มีการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม รวมทั้งการตรวจสอบกรรมสิทธิ์และการถือครองที่ดินทั้งประเทศเพื่อแก้ไขปัญหากรรมสิทธิ์และสิทธิครอบครองที่ดินอย่างเป็นระบบ	๕ ปี ที่ ๑	**	**	*	**	*	**	*	**	*	**	*	*	
	๕ ปี ที่ ๒	**	**	*	**	**	**	**	**	**	**	**	**	
	๕ ปี ที่ ๓	**	**	*	***	***	**	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๔	***	***	*	***	***	***	***	***	***	***	***	***	

ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ ข.ด้านอื่นๆ	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
(๓) จัดให้มีระบบจัดการและกำจัดขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ด้านอื่นๆ ได้	๕ ปี ที่ ๑	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๒	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๓	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๔	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
(๔) ปรับระบบหลักประกันสุขภาพให้ประชาชนได้รับสิทธิและประโยชน์จากการบริหารจัดการและการเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพและสะดวกทัดเทียมกัน	๕ ปี ที่ ๑	**	*	*	***	**	*	*	***	***	*	***	***	
	๕ ปี ที่ ๒	**	*	*	***	**	*	*	***	***	*	***	***	
	๕ ปี ที่ ๓	**	*	*	***	**	*	*	***	***	*	***	***	
	๕ ปี ที่ ๔	**	*	*	***	**	*	*	***	***	*	***	***	
(๕) ให้มีระบบการแพทย์ปฐมภูมิที่มีแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวและประชาชนในสัดส่วนที่เหมาะสม	๕ ปี ที่ ๑				***	**			***		**		***	
	๕ ปี ที่ ๒				***	**			***		**		***	
	๕ ปี ที่ ๓				***	**			***		**		***	
	๕ ปี ที่ ๔				***	**			***		**		***	

ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ ข.ด้านอื่นๆ	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
๖) ปฏิรูประบบการแก้ปัญหาที่ดินป่าไม้และการจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดินและป่าไม้ของประเทศ	๕ ปี ที่ ๑	*	**	*	*	**	*	**	*	**	**	*	**	
	๕ ปี ที่ ๒	**	**	*	**	**	*	**	**	**	**	*	**	
	๕ ปี ที่ ๓	**	**	*	***	**	*	***	***	**	***	*	***	
	๕ ปี ที่ ๔	***	***	*	***	***	*	***	***	***	***	*	***	
๗) เพิ่มและฟื้นฟูพื้นที่ป่าของประเทศโดยการเพิ่มพื้นที่ป่าอนุรักษ์และป่าเศรษฐกิจของประเทศได้โดยรวมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศภายในระยะเวลาที่กำหนด	๕ ปี ที่ ๑	*	**	*	*	**	*	**	*	**	**	*	**	
	๕ ปี ที่ ๒	**	**	*	**	**	*	**	**	**	**	*	**	
	๕ ปี ที่ ๓	**	**	*	***	**	*	***	***	**	***	*	***	
	๕ ปี ที่ ๔	***	***	*	***	***	*	***	***	***	***	*	***	

ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ ข.ด้านอื่นๆ	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
๘) การพัฒนากฎหมาย ปรับปรุงโครงสร้างองค์กรและกลไกการบริหารเกี่ยวกับทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	๕ ปี ที่ ๑	*	**	*	*	**	*	**	*	**	**	*	**	
	๕ ปี ที่ ๒	**	**	*	**	**	*	**	**	**	**	*	**	
	๕ ปี ที่ ๓	**	**	*	***	**	*	***	***	**	***	*	***	
	๕ ปี ที่ ๔	***	***	*	***	***	*	***	***	***	***	*	***	
๙) ให้มีระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างทันสมัยในทุกมิติ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงการเพิ่มพื้นที่ป่า การฟื้นฟูระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล และยั่งยืน รวมทั้งเกื้อกูลต่อการป้องกันด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอีกด้วย	๕ ปี ที่ ๑	*	**	*	*	**	*	**	*	**	**	*	**	
	๕ ปี ที่ ๒	**	**	*	**	**	*	**	**	**	**	*	**	
	๕ ปี ที่ ๓	**	**	*	***	**	*	***	***	**	***	*	***	
	๕ ปี ที่ ๔	***	***	*	***	***	*	***	***	***	***	*	***	

ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ ข.ด้านอื่นๆ	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
๑๐) การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นการพัฒนาประเทศให้มีการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ดี โดยใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำ และคุณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในเกณฑ์ที่ดีทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี	๕ ปี ที่ ๑	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๒	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๓	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๔	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
๑๑) การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ลดก๊าซเรือนกระจก ลดความเสี่ยงภัยพิบัติ	๕ ปี ที่ ๑	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๒	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๓	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๔	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	

ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ ข.ด้านอื่นๆ	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
๑๒) ให้มีกลไกการบริหารจัดการและการอภิบาลระบบสุขภาพทั้งในระดับประเทศและระดับพื้นที่ ให้เป็นเอกภาพและเชื่อมต่อกันทุกระดับ	๕ ปี ที่ ๑	*				*			**	*			**	
	๕ ปี ที่ ๒	**				**			**	**			**	
	๕ ปี ที่ ๓	***				***			**	***			**	
	๕ ปี ที่ ๔	***				***			**	***			**	
๑๓) ปรับระบบบริการสุขภาพที่มีคุณภาพมาตรฐานและประชาชนสามารถเข้าถึงบริการ	๕ ปี ที่ ๑					**			**	***			***	
	๕ ปี ที่ ๒					**			**	***			***	
	๕ ปี ที่ ๓					**			**		***		***	
	๕ ปี ที่ ๔					**			**		***		***	

ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ ข.ด้านอื่นๆ	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
๑๔) ให้มีการปฏิรูปและพัฒนาระบบการแพทย์ฉุกเฉิน เพื่อลดอัตราการเสียชีวิต พิการการสูญเสียอื่นๆ จากการเจ็บป่วยฉุกเฉินที่ป้องกันได้ โดยการช่วยเหลือรักษาที่มีประสิทธิภาพ ทั่วถึง ทันต่อเวลา และได้รับการคุ้มครองสิทธิการเข้าถึงการรักษาพยาบาล	๕ ปี ที่ ๑	*			*	***	*	*	***	***	*	*	***	
	๕ ปี ที่ ๒	*			*	***	*	*	***	***	*	*	***	
	๕ ปี ที่ ๓	*			*	***	*	*	***	***	*	*	***	
	๕ ปี ที่ ๔	*			*	***	*	*	***	***	*	*	***	
๑๕) ให้มีการบริการการแพทย์แผนไทยที่มีมาตรฐานสูง ควบคู่ไปกับการแพทย์แผนปัจจุบัน	๕ ปี ที่ ๑	**	**	**	**	***	***	***	**	**	**	**	**	
	๕ ปี ที่ ๒	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๓	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๔	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
๑๖) ปรับระบบการวิจัยและพัฒนายาจากสมุนไพร และผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร เพื่อการพึ่งตนเองและตามแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์	๕ ปี ที่ ๑	**	**	**	**	***	**	***	**	***	***	***	**	
	๕ ปี ที่ ๒	***	***	***	***	***	***	***	**	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๓	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๔	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	

ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ ข.ด้านอื่นๆ	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
๑๗) ให้มีกลไกและมาตรฐานการคุ้มครองและเยียวยาทั้งผู้รับและผู้ให้บริการสาธารณสุขซึ่งได้รับผลกระทบหรือเสียหายอย่างเหมาะสม	๕ ปี ที่ ๑	**		**	*	**		**		***			**	
	๕ ปี ที่ ๒	**		**	*	**		**		***			**	
	๕ ปี ที่ ๓	**		**	*	**		**		***			**	
	๕ ปี ที่ ๔	**		**	*	**		**		***			**	
๑๘) มีระบบและกลไกการปฏิรูปความรอบรู้และสื่อสารสุขภาพ เพื่อเสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค เป็นประโยชน์ในการดูแลสุขภาพของตนเอง ครอบครัวและชุมชน	๕ ปี ที่ ๑					*	*	*	**	**	*	*	**	
	๕ ปี ที่ ๒					*	*	*	**	***	*	**	***	
	๕ ปี ที่ ๓					*	*	*	**	***	*	**	***	
	๕ ปี ที่ ๔					*	*	*	**	***	*	**	***	

หมายเหตุ : ๑. *** หมายถึง ให้ผลเชิงบวกสูงมาก ** หมายถึง ให้ผลเชิงบวกสูง * หมายถึง ให้ผลเชิงบวก

๒. (๖) และ (๑๘) กมธ.
สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เสนอเพิ่มเติม

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง (Expected Outcome) หรือผลสัมฤทธิ์ของผลผลิต (Output) ตามร่างมาตรา ๒๕๙ ของรัฐธรรมนูญฯ ด้านสื่อสารมวลชน

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๗														
ผลลัพท์ / ผลผลิตด้านสื่อสารมวลชน ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (ข) ด้านอื่น ๆ	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริตคอรัปชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกันทาง สังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริตคอรัปชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกันทาง สังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริตคอรัปชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกันทาง สังคม	
● มีกฎหมายด้านการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ส่งเสริมจริยธรรม และมาตรฐานวิชาชีพสื่อสารมวลชน ● มีกลไกการกำกับดูแลตนเอง ตั้งแต่ระดับองค์กรสื่อมวลชน แต่ละแห่ง ● มีกลไกกำกับกันเองระดับองค์การด้านวิชาชีพสื่อมวลชนแต่ละกลุ่ม และองค์การวิชาชีพสื่อมวลชน ซึ่งเป็นองค์กรกำกับร่วมระดับประเทศ การกำกับดูแลโดยภาคประชาชน มีมาตรการส่งเสริมให้ประชาชนผู้ใช้และผู้บริโภครู้เท่าทันสื่อ มีความตระหนักรู้ถึงสิทธิเสรีภาพและความเข้าใจอันดี ความสามัคคีของคนในชาติ และไม่ก่อให้เกิดความเกลียดชังกันระหว่างกลุ่มคนในชาติหรือศาสนาหรือการใช้ความรุนแรงระหว่างกัน	๕ ปีที่ ๑		**		***									

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง (Expected Outcome) หรือผลสัมฤทธิ์ของผลผลิต (Output) ตามร่างมาตรา ๒๕๙ ของรัฐธรรมนูญฯ ด้านสื่อสารมวลชน

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๗														
ผลลัพธ์ / ผลผลิตด้านสื่อสารมวลชน ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (ข) ด้านอื่น ๆ	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
● มีประมวลจริยธรรมสื่อที่เป็นมาตรฐาน	๕ ปีที่ ๑		**		***									
● กำหนดให้การบรรจุเนื้อหาด้านจริยธรรมสื่อในทุกระดับการศึกษา	๕ ปีที่ ๑		**		***									
● กำหนดนโยบายส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้เท่าทันสื่อ (Media and Information Literacy)	๕ ปีที่ ๑		**	*	***									

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง (Expected Outcome) หรือผลสัมฤทธิ์ของผลผลิต (Output) ตามร่างมาตรา ๒๕๙ ของรัฐธรรมนูญฯ ด้านสื่อสารมวลชน

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๗														
ผลลัพท์ / ผลผลิตด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (ข) ด้านอื่น ๆ	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /ละดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการ เข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริตคอรัปชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกันทาง สังคม	ประสิทธิภาพ /ละดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการ เข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริตคอรัปชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกันทาง สังคม	ประสิทธิภาพ /ละดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการ เข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริตคอรัปชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกันทาง สังคม	
• การแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓	๕ ปีที่ ๑	**	***	**	***									
• การแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑	๕ ปีที่ ๑	**	**	***	***									
• การแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐	๕ ปีที่ ๑									*	**	*	***	
• มีกฎหมายว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์	๕ ปีที่ ๑	*	*	*	***									
• มีกฎหมายว่าด้วยกิจการดาวเทียมและอวกาศ	๕ ปีที่ ๑									*	**	**	***	

หมายเหตุ : ๑. *** หมายถึง ให้ผลเชิงบวกสูงมาก ** หมายถึง ให้ผลเชิงบวกสูง * หมายถึง ให้ผลเชิงบวก

๑๒ กันยายน ๒๕๕๙

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง (Expected Outcome) หรือผลสัมฤทธิ์ของผลผลิต (Output) ตามร่างมาตรา ๒๕๙ ของรัฐธรรมนูญฯ ด้านสังคมและชุมชน

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๗														
ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (ข) ด้านสังคมและชุมชน	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการ และลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการ และลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการ และลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
(๑) การเสริมสร้างให้ชุมชนเข้มแข็ง มีสิทธิดูแลและจัดการทรัพยากรธรรมชาติอันเป็นต้นทุนของชุมชน พัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งและยั่งยืน การบริการสาธารณะและจัดสวัสดิการในชุมชน การส่งเสริมความสามารถในการบริหารจัดการชุมชนในรูปแบบบูรณาการ โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนให้เกิดผลดีต่อชุมชนมากที่สุด โดยยึดหลักประชารัฐ เพื่อชุมชนเข้มแข็ง พึ่งตนเอง อย่างยั่งยืน	๕ ปี ที่ ๑	**	**	**	*	**	**	**	*	**	**	**	**	
	๕ ปี ที่ ๒	***	***	***	**	***	**	***	**	***	***	***	**	
	๕ ปี ที่ ๓		***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๔		***		***				***				***	
(๒) ปฏิรูประบบสวัสดิการสังคม ทั้งด้านการให้บริการสังคม การประกันสังคมทุกกลุ่มวัย การช่วยเหลือทางสังคม และการสนับสนุนหุ้นส่วนทางสังคม ส่งเสริมระบบเศรษฐกิจฐานราก และสัมมาชีพชุมชน พัฒนาระบบการคลังเพื่อสังคมโดยการปฏิรูประบบสลากเพื่อสังคม พัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องให้กับผู้พิการหรือทุพพลภาพ ผู้ด้อยโอกาส ผู้อยู่ในสถานะยากลำบาก คนชายขอบ ชาวเล เด็ก เยาวชน และผู้สูงอายุ ทั้งทางด้านการศึกษา ที่อยู่อาศัย การทำงาน และการมีรายได้ กีฬาและนันทนาการ กระบวนการยุติธรรม บริการทางสังคมทั่วไป การออกแบบโครงสร้างพื้นฐาน อาคาร พื้นที่สาธารณะ และระบบขนส่งมวลชน เพื่อสังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันของคนทุกกลุ่มในสังคม ตลอดจนการจัดการภาวะฉุกเฉินและการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติแบบบูรณาการ	๕ ปี ที่ ๑	***	*	**	***	***	**	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๒	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๓		***	***			***							
	๕ ปี ที่ ๔													

ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (ข) ด้านสังคมและชุมชน	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
(๓) จัดทำแผนระยะยาวและดำเนินการเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุของประเทศไทย โดยเฉพาะการจัดให้มีระบบการออมเพื่อการดำรงชีพในยามชรา และการเตรียมความพร้อมสู่วัยสูงอายุที่เหมาะสมของประชาชน การปรับปรุงระบบการเกษียณอายุที่เหมาะสม การปฏิรูประบบสวัสดิการผู้สูงอายุเพื่อให้มีหลักประกันด้านรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ เพื่อให้ดำรงชีพได้อย่างเหมาะสม ระบบการดูแลระยะยาว และการใช้ทุนทางปัญญาของผู้สูงอายุ รวมทั้งสนับสนุนให้เกิดการรวมตัวกันเป็นกลุ่มและเครือข่ายที่เข้มแข็ง และจัดให้มีระบบ กลไก และกระบวนการในการบริหารจัดการทรัพย์สิน รวมทั้งส่งเสริมการประยุกต์ใช้องค์กรและบุคลากรทางศาสนาศิลปะและวัฒนธรรมเพื่อรองรับการดูแลผู้สูงอายุในระยะยาว ตลอดจนต้องมีการวางแผนระยะยาวด้านการขยายประชากรเพื่อลดภาวการณ์ขาดแคลนแรงงานและผลกระทบต่อสังคมผู้สูงอายุในอนาคต	๕ ปี ที่ ๑	*	**	***	***	**	***	***	**	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๒	**	**	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๓	**	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๔	***	***	***	***	***	***	***	***					
(๔) ส่งเสริมการเพิ่มจำนวนสตรีให้มีส่วนร่วมในทางการเมือง องค์กรตรวจสอบทุกระดับ และการรับตำแหน่งและความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติหน้าที่การงานในทุกระดับทั้งของรัฐและเอกชน ตามหลักคุณธรรมและความสามารถโดยไม่เลือกปฏิบัติ และเพิ่มศักยภาพให้กับสตรีได้มีส่วนร่วมทางการเมืองและการมีส่วนร่วมในการวางนโยบายของรัฐและดำเนินการตามนโยบายนั้นอย่างมีคุณภาพ ให้มีการศึกษาและจัดทำแนวทาง ข้อเสนอแนะและกฎหมายต่างๆ เพื่อผลักดันให้เกิดการปฏิรูปด้านสังคมและชุมชน รวมทั้งติดตาม กำกับและสนับสนุนการปฏิรูปด้านสังคมและชุมชนให้บังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมและมีความต่อเนื่องและมีกลไกการตรวจสอบ โดยปราศจากการแทรกแซงทางการเมืองภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ และให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังว่าจะบรรลุภายในระยะเวลาห้าปี	๕ ปี ที่ ๑	**	**	***	**	***	**	**	**	**	**	**	***	
	๕ ปี ที่ ๒	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๓													
	๕ ปี ที่ ๔													

หมายเหตุ : *** หมายถึง ให้ผลเชิงบวกสูงมาก ** หมายถึง ให้ผลเชิงบวกสูง * หมายถึง ให้ผลเชิงบวก

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง (Expected Outcome) หรือผลสัมฤทธิ์ของผลผลิต (Output) ตามร่างมาตรา ๒๕๙ ของรัฐธรรมนูญฯ ด้านคุ้มครองผู้บริโภค

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๗														
ผลลัพธ์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (ข) ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการ และลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการ และลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการ และลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
(๑) จัดให้มีแผนยุทธศาสตร์การคุ้มครองผู้บริโภคแห่งชาติ เพื่อให้เกิดการบูรณาการงานคุ้มครองผู้บริโภคของทุกภาคส่วนอย่างเป็นระบบมีมาตรฐานและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน	๕ ปี ที่ ๑	**	*	**	***	**	*	***	***	***	*	***	***	
	๕ ปี ที่ ๒	**	**	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๓	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๔													
(๒) ปฏิรูปโครงสร้างองค์กรเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค โดยให้เกิดหน่วยงานกลางเพื่อบูรณาการการดำเนินงานและการบังคับใช้กฎหมายของหน่วยงานรัฐ	๕ ปี ที่ ๑	**	*	***	***	**	**	***	***	**	**	**	**	
	๕ ปี ที่ ๒	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๓	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๔													
(๓) จัดให้มีการรวบรวมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อให้ผู้บริโภคเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากกฎหมายและกฎที่เกี่ยวข้องได้โดยสะดวก	๕ ปี ที่ ๑	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๒													
	๕ ปี ที่ ๓													
	๕ ปี ที่ ๔													

ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (ข) ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
(๔) จัดให้มีระบบการตรวจสอบและพิสูจน์คุณภาพและความปลอดภัยของสินค้าและบริการทั้งก่อนและหลังเข้าสู่ตลาด จัดให้มีระบบฐานข้อมูลร่วมกันของภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค จัดให้มีการแจ้งหรือเผยแพร่อย่างทั่วถึงเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของสินค้าและบริการ โดยเฉพาะข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค หรือข้อมูลที่เกี่ยวกับความปลอดภัยของสินค้าและบริการ	๕ ปี ที่ ๑	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๒													
	๕ ปี ที่ ๓													
	๕ ปี ที่ ๔													
(๕) จัดให้มีกระบวนการทางกฎหมายในการพิจารณาคดีแบบกลุ่ม การเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้บริโภคอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ และมีกลไกหรือกองทุนช่วยเหลือเยียวยาความเสียหายแก่ผู้บริโภคในเบื้องต้น	๕ ปี ที่ ๑	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๒													
	๕ ปี ที่ ๓													
	๕ ปี ที่ ๔													
(๖) จัดให้มีการกระจายอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบในการคุ้มครองผู้บริโภคไปยังส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริโภคเข้าถึงการให้บริการสาธารณะของรัฐ อย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน การปฏิรูปด้านการคุ้มครองผู้บริโภคให้เริ่มดำเนินการปฏิรูปภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ และให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังว่าจะบรรลุภายในระยะเวลาห้าปี	๕ ปี ที่ ๑	**	***	**	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๒	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๓													
	๕ ปี ที่ ๔													

หมายเหตุ : *** หมายถึง ให้ผลเชิงบวกสูงมาก ** หมายถึง ให้ผลเชิงบวกสูง * หมายถึง ให้ผลเชิงบวก

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง (Expected Outcome) หรือผลสัมฤทธิ์ของผลผลิต (Output) ตามร่างมาตรา ๒๕๙ ของรัฐธรรมนูญฯ ด้านแรงงาน

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๗														
ผลลัพธ์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (ข) ด้านแรงงาน	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
ให้มีการปฏิรูปด้านแรงงานตามมาตรฐานแรงงานสากล เพื่อให้ผู้ใช้แรงงานมีคุณภาพชีวิตที่ดี ได้รับค่าจ้างที่เป็นธรรม ได้รับการคุ้มครองโดยตรากฎหมายและกำหนดกลไกเพื่อรองรับเสรีภาพในการสมาคม จัดให้มีการพัฒนาฝีมือแรงงานร่วมกับภาคเอกชนให้สามารถแข่งขันในตลาดแรงงานสากล เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต จัดให้มีการปฏิรูประบบฐานข้อมูลแรงงาน ให้มีความเป็นสากล จัดให้มีการจัดตั้งสถาบันการเงินเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงาน และหรือกองทุนพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงาน จัดให้มีระบบความปลอดภัยอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อมในการทำงาน มีระบบคุ้มครองแรงงานในการสร้างความเป็นธรรม ปฏิรูปกลไกการบริหารจัดการแรงงานข้ามชาติเข้าสู่ระบบโดยจัดตั้งศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานข้ามชาติ เพื่อป้องกันไม่ให้นำไปสู่การค้ามนุษย์ ให้มีกฎหมาย กฎ และระเบียบต่าง ๆ ให้เกี่ยวข้องกับแรงงานในระบบให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน การปฏิรูปด้านระบบแรงงาน ให้เริ่มดำเนินการปฏิรูปภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ และให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังว่าจะบรรลุภายในระยะเวลาห้าปี	๕ ปี ที่ ๑	**	*	**	*	***	**	***	***	**	**	**	**	
	๕ ปี ที่ ๒	***	**	**	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๓	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๔													

หมายเหตุ : *** หมายถึง ให้ผลเชิงบวกสูงมาก ** หมายถึง ให้ผลเชิงบวกสูง * หมายถึง ให้ผลเชิงบวก

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง (Expected Outcome) หรือผลสัมฤทธิ์ของผลผลิต (Output) ตามร่างมาตรา ๒๕๙ ของรัฐธรรมนูญฯ ด้านกีฬา

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๗														
ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (ช) ด้านอื่น ๆ คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกีฬาฯ	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ/สะดวกรวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวกรวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวกรวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
(๑) ม.๗๑ รัฐพึงเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว อันเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญของสังคม จัดให้ประชาชนมีที่อยู่อาศัยอย่างเหมาะสม ส่งเสริมและพัฒนาการสร้างเสริมสุขภาพเพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพที่แข็งแรง และมีจิตใจเข้มแข็ง รวมตลอดทั้งส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาให้ไปสู่ความเป็นเลิศ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน ฯลฯ	๕ ปี ที่ ๑	**	*	**	***	**	*	**	***	**	**	**	***	
	๕ ปี ที่ ๒	***	**	***	***	***	**	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๓	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๔	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	

หมายเหตุ : ๑. *** หมายถึง ให้ผลเชิงบวกสูงมาก ** หมายถึง ให้ผลเชิงบวกสูง * หมายถึง ให้ผลเชิงบวก

๒. (๒) - (๘) กมธ.กีฬาและวัฒนธรรม เสนอเพิ่มเติม

ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (ช) ด้านอื่น ๆ คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกีฬาฯ	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ/สะดวกรวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวกรวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวกรวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
มาตรา .. ให้มีการปฏิรูปด้านการกีฬา เพื่อให้นักกีฬา บุคลากรกีฬาและประชาชน มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการกีฬาและได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อการดำเนินการทางการกีฬาอย่างทั่วถึง เพียงพอ และเป็นธรรม ตามแนวทางดังต่อไปนี้ (๒) ให้มีนโยบายและระบบการบริหารจัดการด้านการกีฬา เพื่อพัฒนาสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ประชาชน และเพื่อพัฒนาการกีฬาอย่างเป็นระบบทันสมัย มีมาตรฐาน อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม	๕ ปี ที่ ๑	**	**	**	***	**	**	**	***	**	**	**	***	
	๕ ปี ที่ ๒	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๓	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๔	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	

หมายเหตุ : ๑. *** หมายถึง ให้ผลเชิงบวกสูงมาก ** หมายถึง ให้ผลเชิงบวกสูง * หมายถึง ให้ผลเชิงบวก

๒. (๒) - (๘) กมธ.กีฬาและวัฒนธรรม เสนอเพิ่มเติม

ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (ช) ด้านอื่น ๆ คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านกีฬาฯ	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
(๓) จัดให้มีโครงสร้างหน่วยงานที่เหมาะสมเพื่อบริหารจัดการด้านการกีฬา โดยเฉพาะการจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายการกีฬาแห่งชาติเพื่อกำหนดนโยบายและกำกับดูแลด้านการกีฬา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ เพื่อผลิตบุคลากรกีฬาทั้งระบบ และสถาบันวิทยาศาสตร์การกีฬาเพื่อพัฒนาและนำวิทยาศาสตร์การกีฬามาใช้กับการกีฬาของประเทศ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ	๕ ปี ที่ ๑	**	**	***	***	**	**	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๒	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๓	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๔	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
(๔) จัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการกีฬาและจัดสรรงบประมาณเพื่อการดำเนินการทางการกีฬาอย่างทั่วถึง เพียงพอ และเป็นธรรม	๕ ปี ที่ ๑	**	**	***	***	**	**	***	***	**	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๒	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๓	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๔	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	

หมายเหตุ : ๑. *** หมายถึง ให้ผลเชิงบวกสูงมาก ** หมายถึง ให้ผลเชิงบวกสูง * หมายถึง ให้ผลเชิงบวก

๒. (๒) - (๘) กมธ.กีฬาและวัฒนธรรม เสนอเพิ่มเติม

ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (ช) ด้านอื่น ๆ คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านกีฬาฯ	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
(๕) ให้องค์กรปกครองท้องถิ่นมีหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการด้านการกีฬาแก่ประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบ	๕ ปี ที่ ๑	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๒	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๓	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๔	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
(๖) จัดให้มีการส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้ด้านการกีฬา พัฒนาบุคลากรกีฬาให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและทักษะ รวมทั้งบูรณาการการจัดการศึกษาอบรมด้านการกีฬาทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนมีองค์ความรู้เกี่ยวกับการกีฬาอย่างถูกต้อง	๕ ปี ที่ ๑	**	**	***	***	**	**	***	***	**	**	***	***	
	๕ ปี ที่ ๒	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๓	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๔	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	

หมายเหตุ : ๑. *** หมายถึง ให้ผลเชิงบวกสูงมาก ** หมายถึง ให้ผลเชิงบวกสูง * หมายถึง ให้ผลเชิงบวก

๒. (๒) - (๘) กมธ.กีฬาและวัฒนธรรม เสนอเพิ่มเติม

ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (ช) ด้านอื่น ๆ คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกีฬาฯ	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
(๗) จัดให้มีมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและภาคเอกชนในการจัดกิจกรรมการกีฬา มาตรการจูงใจที่เหมาะสม มาตรการทางภาษีให้แก่ผู้สนับสนุนด้านการกีฬา มาตรการส่งเสริมอุตสาหกรรมการกีฬาและธุรกิจการกีฬา รวมทั้งการจัดสวัสดิการแก่นักกีฬาและบุคลากรกีฬา	๕ ปี ที่ ๑	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๒	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๓	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๔	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
(๘) ให้มีการปลูกฝังค่านิยม เจตคติ วัฒนธรรม และจริยธรรมด้านการกีฬา กระตุ้นการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการกีฬา และสร้างหอเกียรติยศด้านการกีฬา	๕ ปี ที่ ๑	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๒	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๓	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๔	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	

หมายเหตุ : ๑. *** หมายถึง ให้ผลเชิงบวกสูงมาก ** หมายถึง ให้ผลเชิงบวกสูง * หมายถึง ให้ผลเชิงบวก

๒. (๒) - (๘) กมธ.กีฬาและวัฒนธรรม เสนอเพิ่มเติม

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง (Expected Outcome) หรือผลสัมฤทธิ์ของผลผลิต (Output) ตามร่างมาตรา ๒๕๙ ของรัฐธรรมนูญฯ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๗														
ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (...) ด้านความมั่นคง	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
(๑) ให้มีคณะกรรมการปฏิรูประบบการป้องกันและราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ ประกอบด้วยตัวแทนจากภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ และภาคประชาสังคม ซึ่งเป็นที่ประจักษ์ชัดว่าเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความเป็นอิสระ โดยมีอำนาจหน้าที่ขับเคลื่อนการปฏิรูปด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ศึกษา วิเคราะห์ และเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงและการพัฒนาการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมทั้งเสนอให้แก้ไข ปรับปรุง หรือยกเลิกกฎหมายอันเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบแล้วแต่กรณี	๕ ปี ที่ ๑	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๒													
	๕ ปี ที่ ๓													
	๕ ปี ที่ ๔													

ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (...) ด้านความมั่นคง	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความ โปร่งใสการ เข้าถึง ข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริต คอรัปชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกัน ทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความ โปร่งใสการ เข้าถึง ข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริต คอรัปชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกัน ทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความ โปร่งใสการ เข้าถึง ข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริต คอรัปชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกัน ทางสังคม	
(๒) ให้มีกฎหมายและกลไกในการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยอย่างน้อยต้องประกอบด้วย (ก) การสนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบได้โดยง่าย	๕ ปี ที่ ๑	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
(ข) ปลูกฝังจิตสำนึกคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล ต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบแก่ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน	๕ ปี ที่ ๒													
(ค) การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยการบัญญัติ แก้ไข ปรับปรุง หรือยกเลิกกฎหมาย รวมถึงปรับปรุงพัฒนากลไก และมาตรการอันเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๕ ปี ที่ ๓													

ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (...) ด้านความมั่นคง	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความ โปร่งใสการ เข้าถึง ข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริต คอรัปชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกัน ทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความ โปร่งใสการ เข้าถึง ข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริต คอรัปชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกัน ทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความ โปร่งใสการ เข้าถึง ข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริต คอรัปชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกัน ทางสังคม	
(ง) พัฒนาระบบคุณธรรมในกระบวนการบริหารงานบุคคล (จ) กำหนดมาตรการให้หน่วยงานของรัฐที่มีพันธกิจในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบมีหลักประกันที่จะได้รับการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรในการดำเนินงานอย่างเพียงพอ	๕ ปี ที่ ๔													

หมายเหตุ : *** หมายถึง ให้ผลเชิงบวกสูงมาก ** หมายถึง ให้ผลเชิงบวกสูง * หมายถึง ให้ผลเชิงบวก

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง (Expected Outcome) หรือผลสัมฤทธิ์ของผลผลิต (Output) ตามร่างมาตรา ๒๕๙ ของรัฐธรรมนูญฯ ด้านความมั่นคง

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๗

ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (...) ด้านความมั่นคง	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
(๑) พัฒนาระบบงานด้านการข่าวของประเทศให้มีความทันสมัย เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน โดยมุ่งเน้นการพัฒนางานด้านการข่าวภาครัฐไปสู่งานด้านการข่าวภาคประชาชน รวมทั้งการสร้างความตระหนักรู้ภัยด้านความมั่นคงให้กับสังคมไทย และความจำเป็นที่ประชาชน ภาคเอกชน ต้องมีส่วนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐในการปกป้องสถาบัน ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์	๕ ปี ที่ ๑	*		*		*		*		*		*		
	๕ ปี ที่ ๒	**		**		**		**		**		**		
	๕ ปี ที่ ๓	***		***		***		***		***		***		
	๕ ปี ที่ ๔	***		***		***		***		***		***		

ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (...) ด้านความมั่นคง	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความ โปร่งใสการ เข้าถึง ข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริต คอรัปชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกัน ทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความ โปร่งใสการ เข้าถึง ข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริต คอรัปชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกัน ทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความ โปร่งใสการ เข้าถึง ข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริต คอรัปชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกัน ทางสังคม	
(๒) จัดให้มีฐานข้อมูลด้านความมั่นคงที่สำคัญที่มีความเชื่อมโยงและเป็นฐานข้อมูลเดียวกันของหน่วยงานความมั่นคงของประเทศ และสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานความมั่นคงในต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๕ ปี ที่ ๑	*		*		*		*		*		*		
	๕ ปี ที่ ๒	**		**		**		**		**		**		
	๕ ปี ที่ ๓	***		***		***		***		***		***		
	๕ ปี ที่ ๔	***		***		***		***		***		***		

ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (...) ด้านความมั่นคง	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความ โปร่งใสการ เข้าถึง ข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริต คอรัปชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกัน ทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความ โปร่งใสการ เข้าถึง ข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริต คอรัปชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกัน ทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความ โปร่งใสการ เข้าถึง ข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริต คอรัปชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกัน ทางสังคม	
(๓) ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎระเบียบ และคำสั่งที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หัวหน้าส่วนราชการในระดับพื้นที่มีอำนาจหน้าที่ในการบูรณาการการแก้ไขปัญหาความมั่นคง และการจัดระเบียบสังคมเพื่อความมั่นคงในการบริหารราชการส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น	๕ ปี ที่ ๑	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
	๕ ปี ที่ ๒	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**
	๕ ปี ที่ ๓	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***
	๕ ปี ที่ ๔	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***

ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (...) ด้านความมั่นคง	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
(๔) ปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ และคำสั่งที่เกี่ยวข้องเพื่อให้กองทัพมีขีดความสามารถปฏิบัติภารกิจสนับสนุนรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาที่สำคัญของชาติและปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้ตั้งแต่ยามปกติเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสนับสนุนการป้องกันการบุกรุกทำลายทรัพยากรธรรมชาติและป่าไม้ การสนับสนุนเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกัน การระงับยับยั้ง และการแก้ไขการก่อเหตุร้ายภายในประเทศ และการนำกำลังพลสำรองมาใช้สนับสนุนการพัฒนาประเทศและการช่วยเหลือประชาชนได้ตั้งแต่ยามปกติ	๕ ปี ที่ ๑	*		*		*		*		*		*		
	๕ ปี ที่ ๒	**		**		**		**		**		**		
	๕ ปี ที่ ๓	***		***		***		***		***		***		
	๕ ปี ที่ ๔	***		***		***		***		***		***		

ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (...) ด้านความมั่นคง	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย ลามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการ และลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการ และลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการ และลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
(๕) กำหนดให้มีการบริหารจัดการชายแดนที่มีเอกภาพ สามารถบูรณาการการปฏิบัติงานของหน่วยงานด้านความมั่นคงในพื้นที่ชายแดนและส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด อาชญากรรมข้ามชาติ การลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย การลักลอบนำเข้าสินค้าทางการเกษตร และสิ่งผิดกฎหมายตามแนวชายแดน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๕ ปี ที่ ๑	*		*		*		*		*		*		
	๕ ปี ที่ ๒	**		**		**		**		**		**		
	๕ ปี ที่ ๓	***		***		***		***		***		***		
	๕ ปี ที่ ๔	***		***		***		***		***		***		

ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (...) ด้านความมั่นคง	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
(๖) ให้หน่วยงานความมั่นคงที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพิจารณากำหนดนโยบาย แผนงาน และโครงการการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมของชาติ ทั้งในระดับนโยบายและระดับหน่วยปฏิบัติ โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีความเสี่ยงด้านความมั่นคงตามแนวชายแดนและพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้	๕ ปี ที่ ๑	*		*	*	*		*	*	*		*	*	
	๕ ปี ที่ ๒	**		**	**	**		**	**	**		**	**	
	๕ ปี ที่ ๓	***		***	***	***		***	***	***		***	***	
	๕ ปี ที่ ๔	***		***	***	***		***	***	***		***	***	

ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (...) ด้านความมั่นคง	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความ โปร่งใสการ เข้าถึง ข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริต คอรัปชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกัน ทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความ โปร่งใสการ เข้าถึง ข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริต คอรัปชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกัน ทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความ โปร่งใสการ เข้าถึง ข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริต คอรัปชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกัน ทางสังคม	
(๗) กำหนดให้หน่วยงานด้านความมั่นคงมีส่วนสนับสนุนและส่งเสริมการลงทุนและการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่ตามแนวชายแดน เพื่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองในพื้นที่ และประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีทัดเทียมกับส่วนอื่นของประเทศและประเทศรอบบ้าน	๕ ปี ที่ ๑	*		*	*	*		*	*	*		*	*	
	๕ ปี ที่ ๒	**		**	**	**		**	**	**		**	**	
	๕ ปี ที่ ๓	***		***	***	***		***	***	***		***	***	
	๕ ปี ที่ ๔	***		***	***	***		***	***	***		***	***	

ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (...) ด้านความมั่นคง	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความ โปร่งใสการ เข้าถึง ข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริต คอรัปชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกัน ทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความ โปร่งใสการ เข้าถึง ข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริต คอรัปชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกัน ทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความ โปร่งใสการ เข้าถึง ข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริต คอรัปชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกัน ทางสังคม	
(๘) กำหนดให้หน่วยงานด้านความมั่นคงมีส่วนสนับสนุนและส่งเสริมรัฐบาลเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในทุกมิติ ตามนโยบาย "ประชารัฐ" และการปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศ ด้วยการรวมกำลังทุกภาคส่วนระหว่างภาครัฐ ประชาชน และภาคเอกชน ในการสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก ลดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจ และสร้างความยั่งยืนในการพัฒนาประเทศในระยะยาว	๕ ปี ที่ ๑	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
	๕ ปี ที่ ๒	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**
	๕ ปี ที่ ๓	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***
	๕ ปี ที่ ๔	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***

ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (...) ด้านความมั่นคง	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความ โปร่งใสการ เข้าถึง ข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริต คอรัปชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกัน ทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความ โปร่งใสการ เข้าถึง ข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริต คอรัปชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกัน ทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความ โปร่งใสการ เข้าถึง ข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริต คอรัปชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกัน ทางสังคม	
(๙) จัดให้มีกลไก หรือหน่วยงาน หรือศูนย์ประสานงานรับผิดชอบในการบูรณาการการรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์ด้านความมั่นคงในระดับชาติ เพื่อมีอำนาจหน้าที่ในการอำนวยการ ประสานงาน และปฏิบัติการร่วมกับหน่วยงานรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์ของหน่วยงานราชการ เอกชน และหน่วยงานไซเบอร์ของต่างประเทศในทุกมิติ รวมทั้งการพิทักษ์รักษา และปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์	๕ ปี ที่ ๑	*		*		*		*		*		*		
	๕ ปี ที่ ๒	**		**		**		**		**		**		
	๕ ปี ที่ ๓	***		***		***		***		***		***		
	๕ ปี ที่ ๔	***		***		***		***		***		***		

ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (...) ด้านความมั่นคง	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริต **คอรัปชัน**	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริต **คอรัปชัน**	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริต **คอรัปชัน**	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
(๑๐) ปรับปรุงให้โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) มีความเหมาะสมกับภาระงาน มีจำนวนบุคลากรที่เพียงพอ มีขีดความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง และสามารถบูรณาการการปฏิบัติของหน่วยงานด้านความมั่นคงในการรับมือกับภัยคุกคามของชาติได้ในทุกมิติและมีประสิทธิภาพ	๕ ปี ที่ ๑	*		*		*		*		*		*		
	๕ ปี ที่ ๒	**		**		**		**		**		**		
	๕ ปี ที่ ๓	***		***		***		***		***		***		
	๕ ปี ที่ ๔	***		***		***		***		***		***		

ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (...) ด้านความมั่นคง	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการ และลดทุจริต คอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการ และลดทุจริต คอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการ และลดทุจริต คอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
(๑๑) ยกระดับศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) ในฐานะจากเดิมที่มีสถานะเป็น "ศูนย์ประสานการปฏิบัติรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล" ให้เป็น "ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล" ซึ่งจะมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล รวมทั้งการบูรณาการการปฏิบัติของหน่วยงานทางทะเลที่เกี่ยวข้อง	๕ ปี ที่ ๑	*		*		*		*		*		*		
	๕ ปี ที่ ๒	**		**		**		**		**		**		
	๕ ปี ที่ ๓	***		***		***		***		***		***		
	๕ ปี ที่ ๔	***		***		***		***		***		***		

ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (...) ด้านความมั่นคง	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
(๑๒) ปรับปรุงโครงสร้างและอำนาจหน้าที่องค์กร และการบริหารจัดการในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อให้เกิดการบูรณาการงานด้านความมั่นคงและงานด้านการพัฒนาอย่างมีเอกภาพ อันส่งผลให้เกิดความมั่นคงและมั่งคั่งอย่างยั่งยืนในระดับพื้นที่	๕ ปี ที่ ๑	*		*	*	*		*	*	*		*	*	
	๕ ปี ที่ ๒	**		**	**	**		**	**	**		**	**	
	๕ ปี ที่ ๓	***		***	***	***		***	***	***		***	***	
	๕ ปี ที่ ๔	***		***	***	***		***	***	***		***	***	

ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (...) ด้านความมั่นคง	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการ และลดทุจริต คอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการ และลดทุจริต คอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ ขั้นตอนกระบวนการ และลดทุจริต คอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
(๑๓) จัดให้มีกลไก หรือหน่วยงาน หรือศูนย์ประสานงาน ที่มีหน้าที่ในการส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและต่างประเทศ เพื่อมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ต้นเหตุ อาทิ การขจัดแหล่งผลิต การระงับยับยั้งการเคลื่อนย้ายสารตั้งต้น	๕ ปี ที่ ๑	*		*		*		*		*		*		
	๕ ปี ที่ ๒	**		**		**		**		**		**		
	๕ ปี ที่ ๓	***		***		***		***		***		***		
	๕ ปี ที่ ๔	***		***		***		***		***		***		

ผลลัพท์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ (...) ด้านความมั่นคง	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความ โปร่งใสการ เข้าถึง ข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริต คอรัปชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกัน ทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความ โปร่งใสการ เข้าถึง ข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริต คอรัปชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกัน ทางสังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความ โปร่งใสการ เข้าถึง ข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริต คอรัปชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกัน ทางสังคม	
(๑๔) ศึกษาและทบทวนโครงสร้างองค์กรการบริหารจัดการด้านความมั่นคงในภาพรวม	๕ ปี ที่ ๑	*		*		*		*		*		*		
	๕ ปี ที่ ๒	**		**		**		**		**		**		
	๕ ปี ที่ ๓	***		***		***		***		***		***		
	๕ ปี ที่ ๔	***		***		***		***		***		***		

หมายเหตุ : *** หมายถึง ให้ผลเชิงบวกสูงมาก ** หมายถึง ให้ผลเชิงบวกสูง * หมายถึง ให้ผลเชิงบวก

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง (Expected Outcome) หรือผลสัมฤทธิ์ของผลผลิต (Output) ตามร่างมาตรา ๒๕๙ ของรัฐธรรมนูญฯ ด้านการผังเมือง

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๗

ผลลัพธ์ / ผลผลิต / ด้านการผังเมือง	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ/สะดวกรวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวกรวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวกรวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
(1) ให้มีนโยบายส่งเสริมและพัฒนาด้านการผังเมือง เพื่อให้การผังเมืองมีบทบาทในการสร้างสมดุลด้านกายภาพของประเทศ เพื่อให้ประเทศพัฒนาไปอย่างมั่นคงและยั่งยืนเพื่อความผาสุกของประชาชนส่วนรวม	๕ ปี ที่ ๑			**	*				*					
	๕ ปี ที่ ๒			***	**				**					
	๕ ปี ที่ ๓			***	**				**					
	๕ ปี ที่ ๔			***	***				***					
(2) ให้มีกฎหมายและกลไกในการปฏิรูปการผังเมือง โดยอย่างน้อยประกอบด้วย (ก) ให้มีการจัดทำผังเมืองทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ ทั้งในระดับประเทศ ระดับภาค	๕ ปี ที่ ๑	***	***	***			***	***	***		***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๒	***	***	***			***	***	***		***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๓	***	***	***			***	***	***		***	***	***	

ผลลัพท์ / ผลผลิต	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความ โปร่งใสการ เข้าถึง ข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริตคอรัป ชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกันทาง สังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความ โปร่งใสการ เข้าถึง ข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริตคอรัป ชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกันทาง สังคม	ประสิทธิภาพ /สะดวก รวดเร็วขึ้น/ ลดต้นทุน	มีความ โปร่งใสการ เข้าถึง ข้อมูล/ ขั้นตอน กระบวนการ และลด ทุจริตคอรัป ชัน	การสร้าง ความสามารถ ในการแข่งขัน	การสร้าง โอกาสใน ความเสมอ ภาคและ ความเท่า เทียมกันทาง สังคม	
ด้านการผังเมือง ระดับจังหวัด และระดับชุมชน (ข) ให้มีกลไกขับเคลื่อนการผังเมืองแต่ละระดับในรูปแบบคณะกรรมการที่ทำงานอย่างสอดประสานและบูรณาการร่วมกันในทุกมิติ (ค) ให้การตั้งงบประมาณของหน่วยงานของรัฐต้องสอดคล้องกับผังเมืองในแต่ละระดับ โดยต้องพิจารณาถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชนในเขตพื้นที่ดำเนินการเป็นสำคัญ (ง) ให้มีมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการวางและจัดทำผังเมือง (จ) ให้มีการปลูกฝังค่านิยม สร้างองค์ความรู้และความตระหนักถึงความสำคัญของการผังเมืองให้กับทุกภาคส่วน และส่งเสริมให้ประชาชนปฏิบัติตามข้อบังคับของการผังเมือง (ฉ) ให้มีโครงสร้างหน่วยงานที่เหมาะสมเพื่อบริหารจัดการด้านการผังเมืองโดยเฉพาะ ซึ่งจะเป็นการพัฒนาประสิทธิภาพของการวางและจัดทำผังเมือง	๕ ปี ที่ ๔	***	***	***			***	***	***		***	***	***	

หมายเหตุ : *** หมายถึง ให้ผลเชิงบวกสูงมาก ** หมายถึง ให้ผลเชิงบวกสูง * หมายถึง ให้ผลเชิงบวก

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง (Expected Outcome) หรือผลสัมฤทธิ์ของผลผลิต (Output) ตามร่างมาตรา ๒๕๙ ของรัฐธรรมนูญฯ ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๗														
ผลลัพธ์ / ผลผลิต ร่าง รธน. ม. ๒๕๗	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุขมีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ/สะดวกรวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวกรวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวกรวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
ปฏิรูปด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการวิจัย เพื่อนวัตกรรม ซึ่งบัญญัติในมาตรา ๖๙ และ เชื่อมโยงการปฏิรูป มาตรา ๒๕๗ /กลุ่มยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง/วาระการปฏิรูป														
(๑) มีการปรับโครงสร้างองค์กรด้านการวิจัย พัฒนา (ทั้งทางวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์) เพื่อการใช้เทคโนโลยีมาสร้างนวัตกรรมในการขับเคลื่อนประเทศ การปฏิรูปการจัดโครงสร้างเชิงนโยบาย โครงสร้างองค์กรและการจัดการ ด้านบุคลากร รวมถึงแนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการวิจัยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าครบถ้วนตามความจำเป็น เชื่อมโยง และลดความซ้ำซ้อนการทำงานของแต่ละองค์กร แต่ละระดับ	๕ ปี ที่ ๑	*	**	**	***	*	**	***	*	*	**	**	***	
	๕ ปี ที่ ๒	**	***	***	***	*	**	***	**	**	**	**	***	
	๕ ปี ที่ ๓	***	***	***	***	*	**	***	**	***	**	**	***	
	๕ ปี ที่ ๔	***	***	***	***	**	**	***	***	***	**	**	***	

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๗

ผลลัพธ์ / ผลผลิต	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุขมีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ/สะดวกรวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวกรวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวกรวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
(๒) การปฏิรูประบบการบริหารทรัพยากรเพื่อการวิจัยพัฒนา การลงทุน ด้วยการจัดระบบงบประมาณเพื่อการวิจัย ลงทุนในการสร้างความรู้และนวัตกรรม มีระบบและกลไกงบประมาณสนับสนุนการทำงานวิจัยและสร้างเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาในระยะยาวที่ต่อเนื่องที่นำไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาประเทศ รวมถึงการพัฒนาระบบการติดตามการใช้งบประมาณเพื่อให้การจัดสรรงบประมาณ มีประสิทธิผล โดยให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเหมาะสม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ การส่งเสริมและสนับสนุนสิทธิประโยชน์ทางภาษีที่เกิดจากการลงทุนขององค์กรบริหารท้องถิ่น ชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ ที่สร้างและนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ ตลอดจนมีมาตรการจูงใจทางภาษีและอื่น ๆ เพื่อให้เอกชนดำเนินการดังกล่าวเองหรือร่วมกับภาครัฐและสถาบันความรู้ รวมทั้งมีมาตรการช่วยเหลือในการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริง เพื่อนำมาเป็นกลไกในการ	๕ ปี ที่ ๑	*	**	*	**	*	*	*	*	*	*	*	*	
	๕ ปี ที่ ๒	**	*	*	**	*	*	*	**	*	*	***	**	
	๕ ปี ที่ ๓	**	*	*	**	*	*	**	**	*	*	***	**	
	๕ ปี ที่ ๔	**	*	*	**	*	*	***	**	*	*	***	**	

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๗

ผลลัพธ์ / ผลผลิต	ระยะเวลา	(๑) ประเทศชาติมีความสงบ เรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง				(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน				(๓) ประชาชนมีความสุขมีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ				อื่น ๆ
		ประสิทธิภาพ/สะดวกรวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวกรวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	ประสิทธิภาพ/สะดวกรวดเร็วขึ้น/ลดต้นทุน	มีความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล/ขั้นตอนกระบวนการและลดทุจริตคอรัปชัน	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การสร้างโอกาสในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม	
ขับเคลื่อนประเทศไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและทันต่อสภาพโลกาภิวัตน์														
ร่าง รธน. ม. ๒๕๘														
ด้านระบบวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม ซึ่งเชื่อมโยงในเรื่องปฏิรูปด้านอื่น ๆ ตาม ร่าง รธน. ม.๒๕๘ มีดังนี้														
(ข) ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน	๕ ปี ที่ ๑	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
(๑) ให้มีการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดิน	๕ ปี ที่ ๒	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
(๒) ให้มีการบูรณาการฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานเข้าด้วยกัน เพื่อให้เป็นระบบข้อมูลเพื่อการบริหารราชการแผ่นดินและการบริการประชาชน	๕ ปี ที่ ๓	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	๕ ปี ที่ ๔	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
(ฉ) ด้านเศรษฐกิจ สร้างกลไกเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการนำความคิดสร้างสรรค์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ	๕ ปี ที่ ๑	***	**	***	***	***	**	***	***	***	**	***	***	
	๕ ปี ที่ ๒	***	**	***	***	***	**	***	***	***	**	***	***	
	๕ ปี ที่ ๓	***	**	***	***	***	**	***	***	***	**	***	***	
	๕ ปี ที่ ๔	***	**	***	***	***	**	***	***	***	**	***	***	

หมายเหตุ : ๑. *** หมายถึง ให้ผลเชิงบวกสูงมาก ** หมายถึง ให้ผลเชิงบวกสูง * หมายถึง ให้ผลเชิงบวก

๒. (๖) และ (๗) กมธ. บริหารราชการแผ่นดิน เสนอเพิ่มเติม

ภาคผนวก ค

แผนภาพและเอกสารประกอบต่าง ๆ

บทบัญญัติของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปประเทศ

หมวด ๑๖
การปฏิรูปประเทศ

มาตรา ๒๕๗ การปฏิรูปประเทศตามหมวดนี้ต้องดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมาย ดังต่อไปนี้

(๑) ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุ กับการพัฒนาด้านจิตใจ

(๒) สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมกันเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ

(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

มาตรา ๒๕๘ ให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยในด้านต่าง ๆ ให้เกิดผล ดังต่อไปนี้

ก. ด้านการเมือง

(๑) ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ทางการเมืองรวมตลอดทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ รู้จักยอมรับในความเห็นทางการเมือง โดยสุจริตที่แตกต่างกัน และให้ประชาชนใช้สิทธิเลือกตั้งและออกเสียงประชามติโดยอิสระ ปราศจากการครอบงำไม่ว่าด้วยทางใด

(๒) ให้การดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองเป็นไปโดยเปิดเผยและตรวจสอบได้ เพื่อให้พรรคการเมืองพัฒนาเป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชนซึ่งมีอุดมการณ์ทางการเมืองร่วมกัน มีกระบวนการให้สมาชิกพรรคการเมืองมีส่วนร่วมและมีความรับผิดชอบอย่างแท้จริงในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองและการคัดเลือกผู้มีความรู้ความสามารถ ซื่อสัตย์สุจริต และมีคุณธรรมจริยธรรม เข้ามาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม

(๓) มีกลไกที่กำหนดความรับผิดชอบของพรรคการเมืองในการประกาศโฆษณานโยบายที่มิได้วิเคราะห์ผลกระทบ ความคุ้มค่า และความเสี่ยงอย่างรอบด้าน

(๔) มีกลไกที่กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และรับผิดชอบต่อประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของตน

(๕) มีกลไกแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองโดยสันติวิธีภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ข. ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

(๑) ให้มีการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดินและการจัดทำบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดิน และเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน

(๒) ให้มีการบูรณาการฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานเข้าด้วยกัน เพื่อให้เป็นระบบข้อมูลเพื่อการบริหารราชการแผ่นดินและการบริการประชาชน

(๓) ให้มีการปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างและระบบการบริหารงานของรัฐและแผนกำลังคนภาครัฐให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายใหม่ ๆ โดยต้องดำเนินการให้เหมาะสมกับภารกิจของหน่วยงานของรัฐแต่ละหน่วยงานที่แตกต่างกัน

(๔) ให้มีการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานบุคคลภาครัฐเพื่อจูงใจให้ผู้มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริงเข้ามาทำงานในหน่วยงานของรัฐ และสามารถเจริญก้าวหน้าได้ตามความสามารถและผลสัมฤทธิ์ของงานของแต่ละบุคคล มีความซื่อสัตย์สุจริต กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง โดยคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว มีความคิดสร้างสรรค์และคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อให้การปฏิบัติราชการและการบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีมาตรการคุ้มครองป้องกันบุคลากรภาครัฐจากการใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรมของผู้บังคับบัญชา

(๕) ให้มีการปรับปรุงระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐให้มีความคล่องตัว เปิดเผยตรวจสอบได้ และมีกลไกในการป้องกันการทุจริตทุกขั้นตอน

ค. ด้านกฎหมาย

(๑) มีกลไกให้ดำเนินการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับต่าง ๆ ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ให้สอดคล้องกับหลักการตามมาตรา ๗๗ และพัฒนาให้สอดคล้องกับหลักสากล โดยให้มีการใช้ระบบอนุญาตและระบบการดำเนินการโดยคณะกรรมการ

เพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อให้การทำงานเกิดความคล่องตัว โดยมีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน และไม่สร้างภาระแก่ประชาชนเกินความจำเป็น เพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๒) ปฏิรูประบบการเรียนการสอนและการศึกษาอบรมวิชากฎหมายเพื่อพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพกฎหมายให้เป็นผู้มีความรอบรู้ มีนิติทัศนะ และยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรมของนักกฎหมาย

(๓) พัฒนาระบบฐานข้อมูลกฎหมายของรัฐโดยใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลกฎหมายได้สะดวก และสามารถเข้าใจเนื้อหาสาระของกฎหมายได้ง่าย

(๔) จัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย

ง. ด้านกระบวนการยุติธรรม

(๑) ให้มีการกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมที่ชัดเจน เพื่อให้ประชาชนได้รับความยุติธรรมโดยไม่ล่าช้า และมีกลไกช่วยเหลือประชาชนผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้ รวมตลอดทั้งการสร้างกลไกเพื่อให้มีการบังคับการตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและความไม่เป็นธรรมในสังคม

(๒) ปรับปรุงระบบการสอบสวนคดีอาญาให้มีการตรวจสอบและถ่วงดุลระหว่างพนักงานสอบสวนกับพนักงานอัยการอย่างเหมาะสม กำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ชัดเจนเพื่อมิให้คดีขาดอายุความ และสร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการในการสอบสวนคดีอาญา รวมทั้งกำหนดให้การสอบสวนต้องใช้ประโยชน์จากนิติวิทยาศาสตร์ และจัดให้มีบริการทางด้านนิติวิทยาศาสตร์มากกว่าหนึ่งหน่วยงานที่มีอิสระจากกัน เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงอย่างมีทางเลือก

(๓) เสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรขององค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรม ให้มุ่งอำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชนโดยสะดวกและรวดเร็ว

(๔) ดำเนินการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับหน้าที่ อำนาจ และภารกิจของตำรวจให้เหมาะสม และแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการตำรวจให้เกิดประสิทธิภาพ มีหลักประกันว่าข้าราชการตำรวจจะได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสม ได้รับความเป็นธรรมในการแต่งตั้ง และโยกย้าย และการพิจารณาบำเหน็จความชอบตามระบบคุณธรรมที่ชัดเจน ซึ่งในการพิจารณาแต่งตั้งและโยกย้ายต้องคำนึงถึงอาวุโสและความรู้ความสามารถประกอบกัน เพื่อให้ข้าราชการตำรวจสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีอิสระ ไม่ตกอยู่ใต้อาณัติของบุคคลใด มีประสิทธิภาพ และภาคภูมิใจในการปฏิบัติหน้าที่ของตน

จ. ด้านการศึกษา

(๑) ให้สามารถเริ่มดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาก่อนเข้ารับการศึกษาตามมาตรา ๕๔ วรรคสอง เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัยโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

(๒) ให้ดำเนินการตรากฎหมายเพื่อจัดตั้งกองทุนตามมาตรา ๕๔ วรรคหก ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

(๓) ให้มีกลไกและระบบการผลิต คัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์ให้ได้ผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับความสามารถและประสิทธิภาพในการสอน รวมทั้งมีกลไกสร้างระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพครู

(๔) ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัด และปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าวโดยสอดคล้องกันทั้งในระดับชาติและระดับพื้นที่

ฉ. ด้านเศรษฐกิจ

(๑) ขจัดอุปสรรคและเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศเพื่อให้ประเทศชาติและประชาชนได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกลุ่มเศรษฐกิจต่าง ๆ อย่างยั่งยืน โดยมีภูมิคุ้มกันที่ดี

(๒) สร้างกลไกเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการนำความคิดสร้างสรรค์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

(๓) ปรับปรุงระบบภาษีอากรให้มีความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำ เพิ่มพูนรายได้ของรัฐด้านต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ และปรับปรุงระบบการจัดทำและการใช้จ่ายงบประมาณให้มีประสิทธิภาพและสัมฤทธิผล

(๔) สร้างกลไกเพื่อส่งเสริมสหกรณ์และผู้ประกอบการแต่ละขนาดให้มีความสามารถในการแข่งขันอย่างเหมาะสม และส่งเสริมการประกอบวิสาหกิจเพื่อสังคมและวิสาหกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสร้างกลไกเพิ่มโอกาสในการทำงานและการประกอบอาชีพของประชาชน

ช. ด้านอื่น ๆ

(๑) ให้มีระบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรมและยั่งยืน โดยคำนึงถึงความต้องการใช้น้ำในทุกมิติ รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและสภาพภูมิอากาศประกอบกัน

(๒) จัดให้มีการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม รวมทั้งการตรวจสอบกรรมสิทธิ์และการถือครองที่ดินทั้งประเทศเพื่อแก้ไขปัญหากรรมสิทธิ์และสิทธิครอบครองที่ดินอย่างเป็นระบบ

(๓) จัดให้มีระบบจัดการและกำจัดขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ด้านอื่น ๆ ได้

(๔) ปรับระบบหลักประกันสุขภาพให้ประชาชนได้รับสิทธิและประโยชน์จากการบริหารจัดการ และการเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพและสะดวกทัดเทียมกัน

(๕) ให้มีระบบการแพทย์ปฐมภูมิที่มีแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวดูแลประชาชนในสัดส่วนที่เหมาะสม

มาตรา ๒๕๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๖๐ และมาตรา ๒๖๑ การปฏิรูปประเทศตามหมวดนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีวิธีการจัดทำแผน การมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนในการดำเนินการปฏิรูปประเทศ การวัดผลการดำเนินการ และระยะเวลาดำเนินการปฏิรูปประเทศทุกด้าน ซึ่งต้องกำหนดให้เริ่มดำเนินการปฏิรูปในแต่ละด้านภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้รวมตลอดทั้งผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังว่าจะบรรลุในระยะเวลาห้าปี

ให้ดำเนินการตรากฎหมายตามวรรคหนึ่ง และประกาศใช้บังคับภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

ในระหว่างที่กฎหมายตามวรรคหนึ่งยังไม่มีผลใช้บังคับ ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการปฏิรูปโดยอาศัยหน้าที่และอำนาจที่มีอยู่แล้วไปพลางก่อน

มาตรา ๒๖๐ ในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายตามมาตรา ๒๕๘ ง. ด้านกระบวนการยุติธรรม (๔) ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง ประกอบด้วย

(๑) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ความชื่อสัตย์สุจริตและเที่ยงธรรมเป็นที่ประจักษ์และไม่เคยเป็นข้าราชการตำรวจมาก่อน เป็นประธาน

(๒) ผู้เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการตำรวจซึ่งอย่างน้อยต้องมีผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติรวมอยู่ด้วย มีจำนวนตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด เป็นกรรมการ

(๓) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ความชื่อสัตย์สุจริตและเที่ยงธรรมเป็นที่ประจักษ์และไม่เคยเป็นข้าราชการตำรวจมาก่อน มีจำนวนเท่ากับกรรมการตาม (๒) เป็นกรรมการ

(๔) ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงยุติธรรม เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม และอัยการสูงสุด เป็นกรรมการ

ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

เมื่อครบกำหนดเวลาตามวรรคสองแล้ว ถ้าการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายดังกล่าวยังไม่แล้วเสร็จ ให้การแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการตำรวจดำเนินการตามหลักอาวุโสตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๖๑ ในการปฏิรูปตามมาตรา ๒๕๘ จ. ด้านการศึกษา ให้มีคณะกรรมการที่มีความเป็นอิสระคณะหนึ่งที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งดำเนินการศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนะและร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีดำเนินการต่อไป

ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ และให้คณะกรรมการดำเนินการศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนะและร่างกฎหมายให้แล้วเสร็จและเสนอต่อคณะรัฐมนตรีภายในสองปีนับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง

บทบัญญัติของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ชาติ

มาตรา ๖๕ รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว

การจัดทำ การกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมาย และสาระที่พึงมีในยุทธศาสตร์ชาติ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงด้วย

ยุทธศาสตร์ชาติ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๖๖ รัฐพึงส่งเสริมสัมพันธไมตรีกับนานาประเทศโดยถือหลักความเสมอภาคในการปฏิบัติต่อกัน และไม่แทรกแซงกิจการภายในของกันและกัน ให้ความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศ และคุ้มครองผลประโยชน์ของชาติและของคนไทยในต่างประเทศ

มาตรา ๖๗ รัฐพึงอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น

ในการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาอันเป็นศาสนาที่ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่นับถือมาช้านาน รัฐพึงส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาและการเผยแผ่หลักธรรมของพระพุทธศาสนาเถรวาทเพื่อให้เกิดการพัฒนาจิตใจและปัญญา และต้องมีมาตรการและกลไกในการป้องกันมิให้มีการบ่อนทำลายพระพุทธศาสนาไม่ว่าในรูปแบบใด และพึงส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชนมีส่วนร่วมในการดำเนินมาตรการหรือกลไกดังกล่าวด้วย

มาตรา ๖๘ รัฐพึงจัดระบบการบริหารงานในกระบวนการยุติธรรมทุกด้านให้มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ และให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก รวดเร็ว และไม่เสียค่าใช้จ่ายสูงเกินสมควร

รัฐพึงมีมาตรการคุ้มครองเจ้าหน้าที่ของรัฐในกระบวนการยุติธรรม ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้โดยเคร่งครัด ปราศจากการแทรกแซงหรือครอบงำใด ๆ

รัฐพึงให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายที่จำเป็นและเหมาะสมแก่ผู้ยากไร้หรือผู้ด้อยโอกาสในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม รวมตลอดถึงการจัดหาทนายความให้

มาตรา ๖๙ รัฐพึงจัดให้มีและส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและศิลปวิทยาการแขนงต่าง ๆ ให้เกิดความรู้ การพัฒนา และนวัตกรรม เพื่อความเข้มแข็งของสังคมและเสริมสร้างความสามารถของคนในชาติ

หรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม หรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณถัดไป

มาตรา ๑๔๑ งบประมาณรายจ่ายของแผ่นดินให้ทำเป็นพระราชบัญญัติ ถ้าพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณออกไม่ทันปีงบประมาณใหม่ ให้ใช้กฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายในปีงบประมาณปีก่อนนั้นไปพลางก่อน

รัฐต้องจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอกับการปฏิบัติหน้าที่โดยอิสระของรัฐสภา ศาล องค์กรอิสระ และองค์กรอัยการ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ ในกรณีที่เห็นว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรรอาจไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ รัฐสภา ศาล องค์กรอิสระ หรือองค์กรอัยการจะยื่นคำขอแปรญัตติต่อคณะกรรมาธิการโดยตรงก็ได้

มาตรา ๑๔๒ ในการเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ต้องแสดงแหล่งที่มาและประมาณการรายได้ ผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการจ่ายเงิน และความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาต่าง ๆ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ

มาตรา ๑๔๓ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย สภาผู้แทนราษฎรจะต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยห้าวันนับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมาถึงสภาผู้แทนราษฎร

ถ้าสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัตินั้น และให้เสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณา

ในการพิจารณาของวุฒิสภา วุฒิสภาจะต้องให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบภายในยี่สิบวันนับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัตินั้นมาถึงวุฒิสภา โดยจะแก้ไขเพิ่มเติมใด ๆ มิได้ ถ้าพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าวุฒิสภาเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัตินั้นในกรณีเช่นนี้และในกรณีที่วุฒิสภาให้ความเห็นชอบ ให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๘๑

ถ้าวุฒิสภาไม่เห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ให้นำความในมาตรา ๑๓๘ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยให้สภาผู้แทนราษฎรยกขึ้นพิจารณาใหม่ได้ทันที

ระยะเวลาตามวรรคหนึ่งและวรรคสาม มิให้นับรวมระยะเวลาที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาตามมาตรา ๑๔๔ วรรคสาม

(๖) ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙๘

(๗) ไม่เป็นผู้ต้องคำพิพากษาให้จำคุก แม้คดีนั้นจะยังไม่ถึงที่สุด หรือมีการรอการลงโทษ เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท

(๘) ไม่เป็นผู้เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุกระทำการอันเป็นการต้องห้ามตามมาตรา ๑๘๖ หรือมาตรา ๑๘๗ มาแล้วยังไม่ถึงสองปีนับถึงวันแต่งตั้ง

มาตรา ๑๖๑ ก่อนเข้ารับหน้าที่ รัฐมนตรีต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ด้วยถ้อยคำ ดังต่อไปนี้

"ข้าพระพุทธเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอถวายสัตย์ปฏิญาณว่า ข้าพระพุทธเจ้าจะจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ของประเทศและประชาชน ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ"

ในกรณีที่โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้คณะรัฐมนตรีปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนที่จะถวายสัตย์ปฏิญาณ ให้คณะรัฐมนตรีนั้นดำเนินการตามมาตรา ๑๖๒ วรรคสองได้ ในกรณีเช่นนี้ ให้คณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๖๘ (๑) พ้นจากการปฏิบัติหน้าที่นับแต่วันที่โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมดังกล่าว

มาตรา ๑๖๒ คณะรัฐมนตรีที่จะเข้าบริหารราชการแผ่นดินต้องแถลงนโยบายต่อรัฐสภาซึ่งต้องสอดคล้องกับหน้าที่ของรัฐ แนวนโยบายแห่งรัฐ และยุทธศาสตร์ชาติ และต้องชี้แจงแหล่งที่มาของรายได้ที่จะนำมาใช้จ่ายในการดำเนินนโยบาย โดยไม่มีการลงมติความไว้วางใจ ทั้งนี้ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันเข้ารับหน้าที่

ก่อนแถลงนโยบายต่อรัฐสภาตามวรรคหนึ่ง หากมีกรณีที่สำคัญและจำเป็นเร่งด่วนซึ่งหากปล่อยให้เนิ่นช้าไปจะกระทบต่อประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน คณะรัฐมนตรีที่เข้ารับหน้าที่จะดำเนินการไปพลางก่อนเพียงเท่าที่จำเป็นก็ได้

มาตรา ๑๖๓ รัฐมนตรีย่อมมีสิทธิเข้าประชุมและแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมสภาแต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน เว้นแต่เป็นการออกเสียงลงคะแนนในสภาผู้แทนราษฎรในกรณีที่รัฐมนตรีผู้นั้นเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วย และให้นำเอกสิทธิ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๒๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๖) เมื่ออายุของวุฒิสภาสิ้นสุดลงตาม (๔) ให้ดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามมาตรา ๑๐๗ ต่อไป และให้นำความในมาตรา ๑๐๙ วรรคสามมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๗๐ นอกจากจะมีหน้าที่และอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแล้ว ให้วุฒิสภาตามมาตรา ๒๖๙ มีหน้าที่และอำนาจติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ในการนี้ ให้คณะรัฐมนตรีแจ้งความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศต่อรัฐสภาเพื่อทราบทุกสามเดือน

ร่างพระราชบัญญัติที่จะตราขึ้นเพื่อดำเนินการตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ ให้เสนอและพิจารณาในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา

ร่างพระราชบัญญัติใดที่คณะรัฐมนตรีเห็นว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติที่จะตราขึ้นเพื่อดำเนินการตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ ให้แจ้งให้ประธานรัฐสภาทราบพร้อมกับการเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้น ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีมิได้แจ้งว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติที่จะตราขึ้นเพื่อดำเนินการตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาเห็นว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นร่างพระราชบัญญัติที่จะตราขึ้นเพื่อดำเนินการตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของแต่ละสภา อาจเข้าชื่อกันร้องขอต่อประธานรัฐสภาเพื่อให้วินิจฉัย การยื่นคำร้องดังกล่าวต้องยื่นก่อนที่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา แล้วแต่กรณี จะพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นแล้วเสร็จ

เมื่อประธานรัฐสภาได้รับคำร้องตามวรรคสาม ให้ประธานรัฐสภาเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการร่วม ซึ่งประกอบด้วยประธานวุฒิสภาเป็นประธาน รองประธานสภาผู้แทนราษฎรคนหนึ่ง ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ผู้แทนคณะรัฐมนตรีคนหนึ่ง และประธานคณะกรรมาธิการสามัญคนหนึ่งซึ่งเลือกกันเองระหว่างประธานคณะกรรมาธิการสามัญในวุฒิสภาทุกคณะเป็นกรรมการ เพื่อวินิจฉัย

การวินิจฉัยของคณะกรรมการร่วมตามวรรคสี่ให้ถือเสียงข้างมากเป็นประมาณคำวินิจฉัยของคณะกรรมการร่วมดังกล่าวให้เป็นที่สุด และให้ประธานรัฐสภาดำเนินการไปตามคำวินิจฉัยนั้น

มาตรา ๒๗๑ ในวาระเริ่มแรกภายในอายุของวุฒิสภาตามมาตรา ๒๖๙ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่วุฒิสภาหรือสภาผู้แทนราษฎรยับยั้งไว้ตามมาตรา ๑๓๗ (๒) หรือ (๓) ให้กระทำโดยที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ถ้าร่างพระราชบัญญัตินั้นเกี่ยวกับ

ในระหว่างที่ยังไม่มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ การพิจารณาและการทำคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามข้อกำหนดของศาลรัฐธรรมนูญที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๒๗๔ ให้คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ เป็นองค์กรตามมาตรา ๖๐ วรรคสาม และให้คณะรัฐมนตรีดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติดังกล่าวให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ และเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๒๗๕ ให้คณะรัฐมนตรีจัดให้มีกฎหมายตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ และดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่กฎหมายดังกล่าวใช้บังคับ

มาตรา ๒๗๖ ให้ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระดำเนินการให้มีมาตรฐานทางจริยธรรมตามมาตรา ๒๑๙ ภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ หากดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระพ้นจากตำแหน่ง

ในกรณีที่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระพ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ระยะเวลาหนึ่งปีตามวรรคหนึ่งให้นับแต่วันที่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระที่ตั้งขึ้นใหม่เข้ารับหน้าที่ และให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระที่ได้รับการแต่งตั้งขึ้นใหม่ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๒๗๗ นอกจากที่บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะในรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะรัฐมนตรีเสนอกฎหมายเพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๑๙๖ มาตรา ๑๙๘ และมาตรา ๒๔๘ วรรคสาม ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

(ร่าง) การแบ่งกลุ่มภารกิจและความเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติ

A
ร่าง รธน. มาตรา 257 (GOAL)

(1)	(2)	(3)
ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคี ปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจ	สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมกัน เพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ	ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

B
ร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (ฉ. พ.ค. 59)

ยุทธศาสตร์ที่ 1	ยุทธศาสตร์ที่ 2	ยุทธศาสตร์ที่ 3	ยุทธศาสตร์ที่ 4	ยุทธศาสตร์ที่ 5	ยุทธศาสตร์ที่ 6
ด้านความมั่นคง	ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน	ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน	ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันในสังคม	ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

C
โครงสร้างแผนงานตามยุทธศาสตร์เพื่อการจัดการงบประมาณ ปี พ.ศ. 2560
(1 ต.ค. 59 – 30 ก.ย. 60)

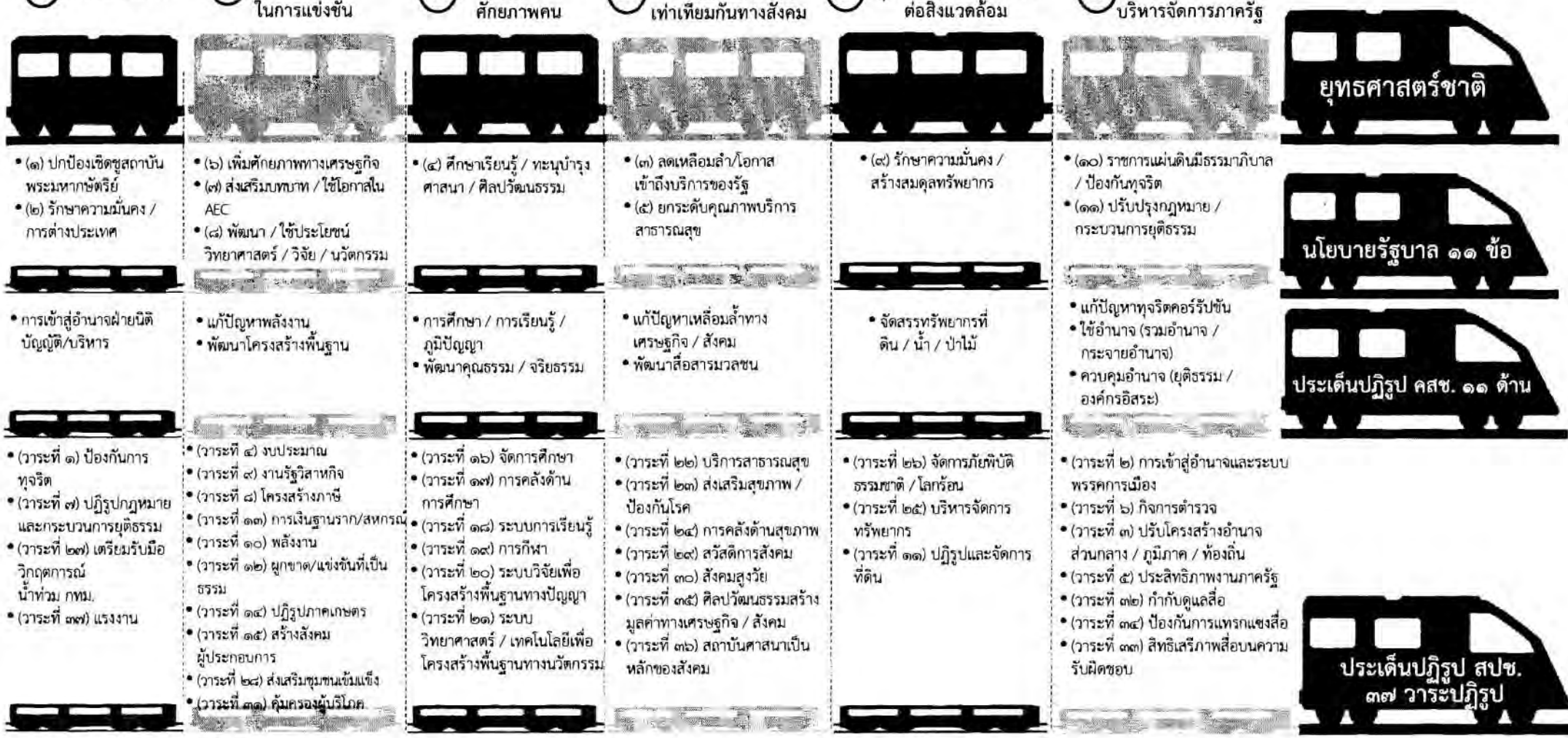
ยุทธศาสตร์	ยุทธศาสตร์	ยุทธศาสตร์	ยุทธศาสตร์	ยุทธศาสตร์	ยุทธศาสตร์
ด้านความมั่นคง	ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ	การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน	ด้านการแก้ปัญหาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างการเติบโตจากภายใน	ด้านการจัดการน้ำและสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

D
กลุ่มภารกิจ
(ตามข้อเสนอเพื่อการจัดตั้งคณะอนุกรรมการฯ)

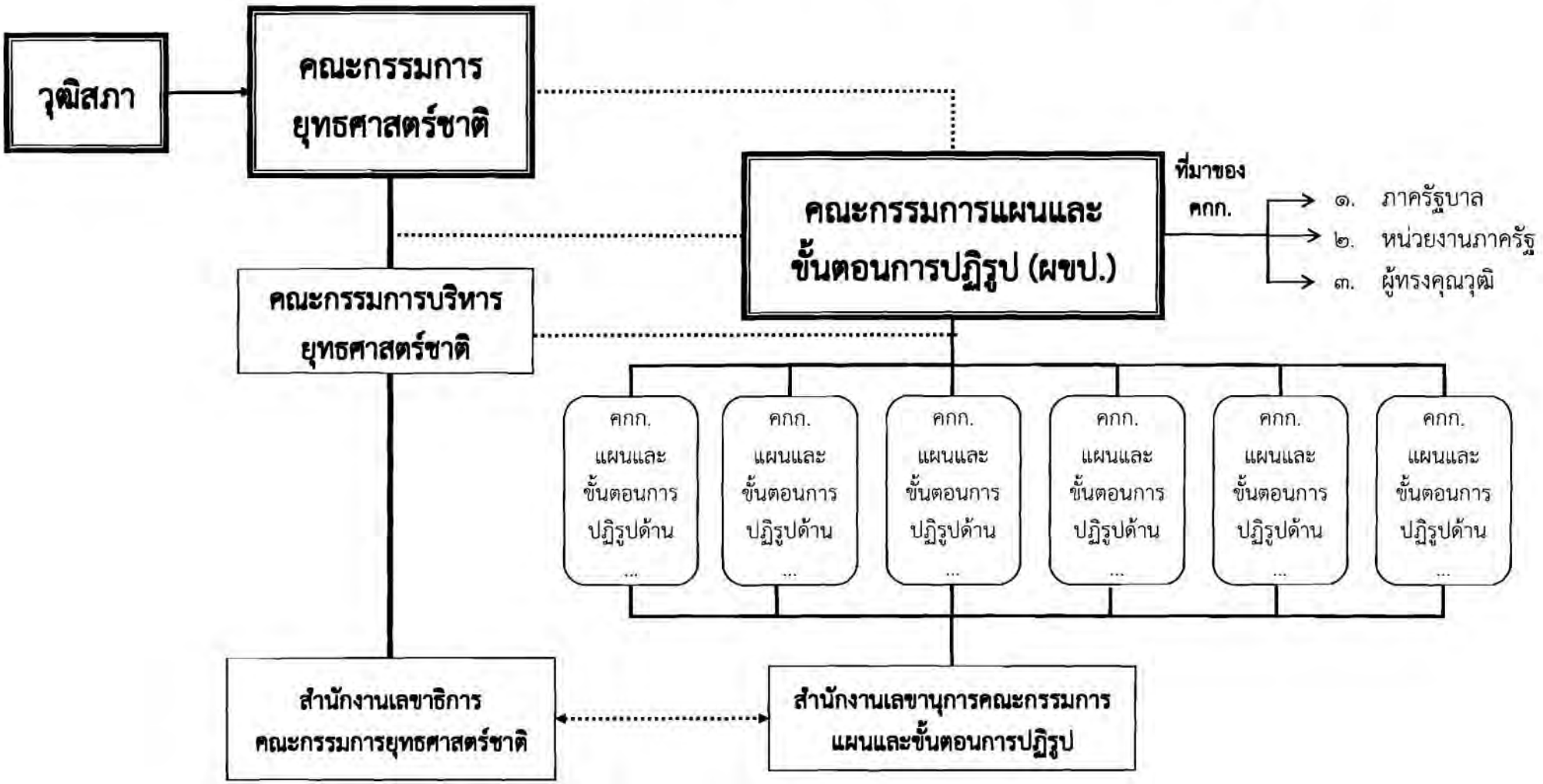
- ความมั่นคง* - การเมือง - กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม - การบริหารราชการแผ่นดิน - การปกครองท้องถิ่น - การป้องกันและปราบปรามการทุจริต	- เศรษฐกิจ - วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี* - พลังงาน - ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - ผังเมือง*	- ศึกษา - สาธารณสุข - สังคม - สื่อมวลชน - กีฬา ศิลปะ วัฒนธรรม ศาสนา คุณธรรมและจริยธรรม

หมายเหตุ : *ไม่มี กมธ.

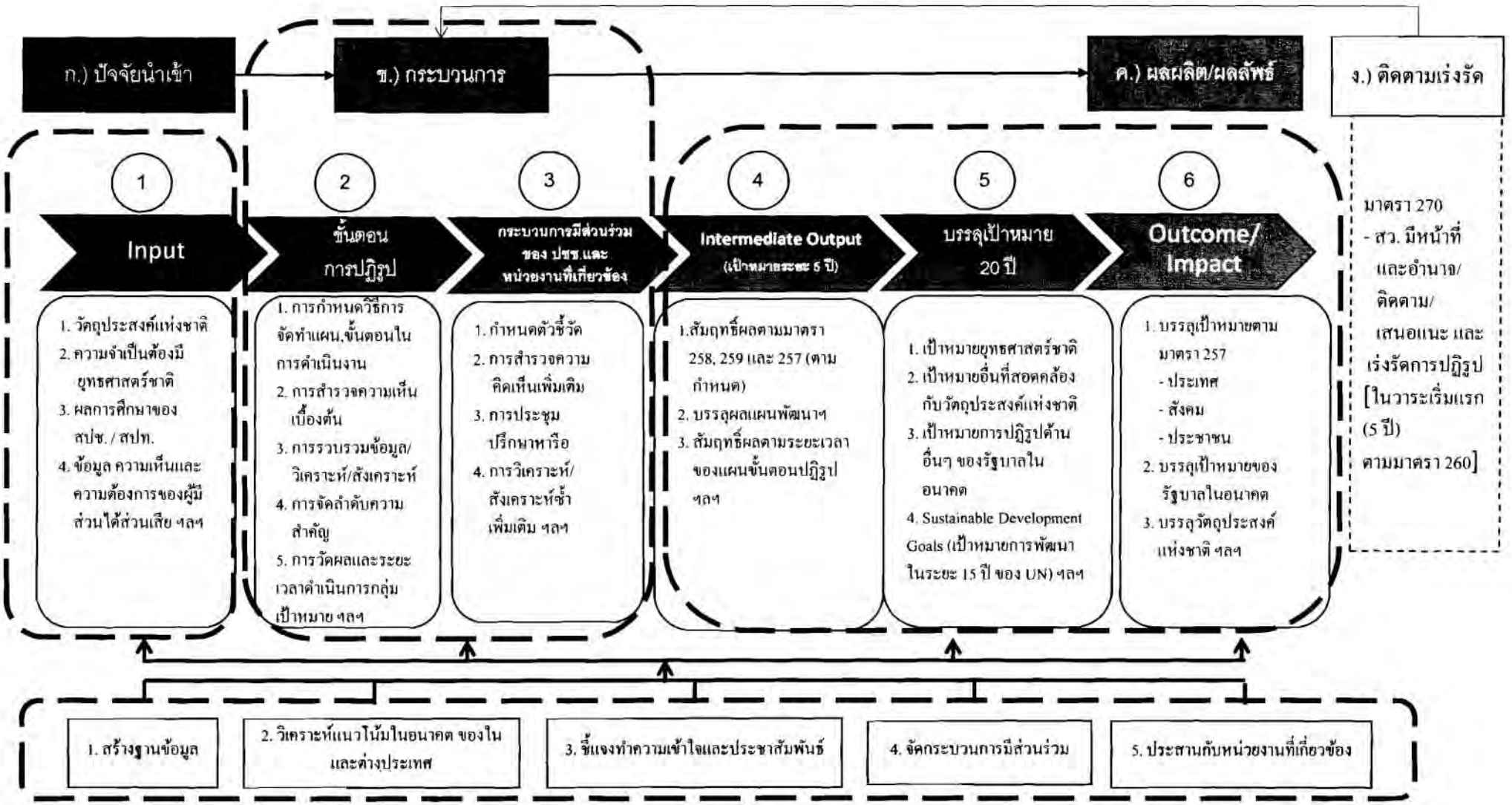
ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติกับนโยบายรัฐบาล ประเด็นปฏิรูป คสช. และวาระปฏิรูปของ สปช.

ร่างความเชื่อมโยงองค์กรคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ และองค์กรคณะกรรมการแผนและขั้นตอนการปฏิรูปประเทศ

แผนภูมิขั้นตอนและกระบวนการเพื่อดำเนินการปฏิรูปประเทศ

(ร่าง) โครงร่างกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ

หมวด ๑ ข้อความเบื้องต้น (บททั่วไป)

หมวด ๒ แผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ

ส่วนที่ ๑ แผนดำเนินการปฏิรูปประเทศ

ส่วนที่ ๒ ขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ

หมวด ๓ การมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หมวด ๔ คณะกรรมการ

ส่วนที่ ๑ คณะกรรมการการปฏิรูประเทศ

ส่วนที่ ๒ คณะกรรมการปฏิรูประเทศด้านต่าง ๆ (ตามร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติ)

หมวด ๕ แผนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ

ส่วนที่ ๑ ด้านการเมือง

- การเมือง
- ความมั่นคง

ส่วนที่ ๒ ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

- การบริหารราชการแผ่นดิน
- การปกครองท้องถิ่น
- การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ส่วนที่ ๓ ด้านกฎหมาย

ส่วนที่ ๔ ด้านกระบวนการยุติธรรม

ส่วนที่ ๕ ด้านการศึกษา

- การศึกษา ยกเว้น มาตรา ๒๖๑
- การกีฬา

ส่วนที่ ๖ ด้านเศรษฐกิจ

- เศรษฐกิจ
- พลังงาน
- วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม
- การผังเมือง

ส่วนที่ ๗ ด้านอื่น ๆ

- สาธารณสุข ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม
- สื่อสารมวลชน
- สังคม
- อื่น ๆ

หมวด ๖ การติดตาม ตรวจสอบ และการประเมินผล

หมวด ๗ บทเฉพาะกาล

ความเชื่อมโยงของการปฏิรูปตามร่าง รธน. ม. ๒๕๗/กลุ่มยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้อง/วาระการปฏิรูป (คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน)

ร่าง รธน. ม. ๒๕๗

กลุ่มยุทธศาสตร์ชาติ

๑. ความมั่นคง
๒. การสร้างความสามารถในการแข่งขัน
๓. การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน
๔. การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และเท่าเทียมกันทางสังคม
๕. การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
๖. การปรับสมดุล และพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ชาติ กลุ่ม ๖ การปรับสมดุล และพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

ปฏิรูประบบบริหารราชการแผ่นดิน สปท.

ร่าง รธน. ม. ๒๕๗

๑. ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง
๒ .สังคมมีความสุข เป็นธรรม และทัดเทียมกัน
๓. ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ

ร่าง รธน. ม. ๒๕๘ ข. ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน และที่เสนอเพิ่มเติม

(1) ให้มีการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดินและจัดทำบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดิน และเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน

(2) ให้มีการบูรณาการฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานเข้าด้วยกัน เพื่อให้เป็นระบบข้อมูลเพื่อการบริหารราชการแผ่นดินและการบริการประชาชน

(3) ให้มีการปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างและระบบการบริหารงานของรัฐและแผนกำลังคนภาครัฐให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายใหม่ ๆ โดยต้องดำเนินการให้เหมาะสมกับภารกิจของหน่วยงานของรัฐแต่ละหน่วยงานที่แตกต่างกัน

(4) ให้มีการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานบุคคลภาครัฐเพื่อจูงใจให้ผู้มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริงเข้ามาทำงานในหน่วยงานของรัฐ และสามารถเจริญก้าวหน้าได้ตามความสามารถและผลสัมฤทธิ์ของงานของแต่ละบุคคล มีความซื่อสัตย์สุจริต กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง โดยคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว มีความคิดสร้างสรรค์และคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อให้การปฏิบัติราชการและการบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีมาตรการคุ้มครองป้องกันบุคลากรภาครัฐจากการใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรมของผู้บังคับบัญชา

(5) ให้มีการปรับปรุงระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐให้มีความคล่องตัว เปิดเผยตรวจสอบได้ และมีกลไกในการป้องกันการทุจริตทุกขั้นตอน

(6)* ให้มีการปฏิรูปกระบวนการบริหารราชการแผ่นดินให้สามารถเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ มีธรรมาภิบาล และให้บริการประชาชนอย่างทัดเทียม

(7)* ให้มีการปรับปรุงและพัฒนาระบบการงบประมาณและการคลังภาครัฐเพื่อสนองภารกิจของรัฐและยุทธศาสตร์ชาติอย่างมีประสิทธิภาพ

หมายเหตุ * กมธ.บริหารราชการแผ่นดิน เสนอเพิ่มเติม

มาตราที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ตามร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ....

ด้าน	หมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ	หมวด อื่น ๆ
ด้านการเมือง	มาตรา ๒๕๘ ก.	
ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน	มาตรา ๒๕๘ ข.	
ด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม	มาตรา ๒๕๘ ค, ง.	มาตรา ๗๗ มาตรา ๔๔ มาตรา ๒๖๐
ด้านการปกครองท้องถิ่น		หมวด ๑๔ มาตรา ๒๔๙ มาตรา ๒๕๐ - ๒๕๔
ด้านการศึกษา	มาตรา ๒๕๘ จ.	มาตรา ๕๔ วรรค ๓ มาตรา ๒๖๑
ด้านเศรษฐกิจ	มาตรา ๒๕๘ ฉ.	มาตรา ๗๓ มาตรา ๗๕
ด้านพลังงาน		มาตรา ๗๒ (๕)
ด้านสาธารณสุข ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม		มาตรา ๕๕ วรรค ๓ มาตรา ๔๗ มาตรา ๕๗ (๒) มาตรา ๕๘
ด้านสื่อสารมวลชน		มาตรา ๖๐
ด้านสังคม		มาตรา ๗๔ มาตรา ๔๖ มาตรา ๖๑
ด้านกีฬา		มาตรา ๗๑
ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ		มาตรา ๒๓๒ - ๒๓๗
ด้านความมั่นคง		มาตรา ๕๒ มาตรา ๕๖ มาตรา ๕๙ มาตรา ๗๐
ด้านการผังเมือง		มาตรา ๗๒
ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม		มาตรา ๖๙

รายนามสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

๑. พลโท กมล สุวภาพ
๒. นาย กฤษฎา จีนะวิจารณะ
๓. พลโท กฤษณะ บวรรัตนารักษ์
๔. นายกลินท์ สารสิน
๕. นายกษิดิ์เดชธนทัต เสกขุนทด
๖. นายกษิดิศ อาชวคุณ
๗. นาย กษิต ภิรมย์
๘. นางกอบกุล อาภากร ณ อยุธยา
๙. นาย กอบศักดิ์ ภูตระกูล
๑๐. นายกิตติ กิตติโชควัฒนา
๑๑. นายกิตติ พิทักษ์นิตินันท์
๑๒. นายเกรียงยศ สุดลาภา
๑๓. พลเรือเอก ไกรวุธ วัฒนธรรม
๑๔. นายขวัญชัย ดวงสถาพร
๑๕. พลอากาศเอก ขวัญชัย เอี่ยมรักษา
๑๖. นายเข็มชัย ชุติวงศ์
๑๗. พลโท คณิต แจ่มจันทรา
๑๘. พลอากาศเอก คณิต สุวรรณเนตร
๑๙. พลเอก คณิต อุทิตสาร
๒๐. นายคณิสสร นาวานุเคราะห์
๒๑. พลอากาศเอก คธาทิพย์ กุญชร ณ อยุธยา
๒๒. นาย คำนูณ สิทธิสมาน
๒๓. นาย คุรุจิต นาครทรรพ
๒๔. หม่อมราชวงศ์จักรรถ จิตรพงศ์
๒๕. พลเอก จารุเกียรติ ชัยวงษ์
๒๖. นายจินดา วงศ์สวัสดิ์
๒๗. พลเอก จิระ โกมุทพงศ์
๒๘. พลเรือเอก จีรพัฒน์ ปานสกุณ
๒๙. นายจุมพล สุขมั่น
๓๐. นางจุไรรัตน์ จุลจักรวัฒน์
๓๑. พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม
๓๒. นายเฉลิมพล ประทีปะวณิช
๓๓. นายเฉลิมศักดิ์ อบสุวรรณ
๓๔. พลเรือเอก ชนินทร์ ชุณหรัชพันธุ์
๓๕. นาย ชัย ชิดชอบ
๓๖. พลเอก ชัยชาญ ช้างมงคล
๓๗. นาย ชาญวิทย์ ผลชีวิน

๓๘. นายชาลี เอียดสกุล
๓๙. พลตำรวจเอก ชิดชัย วรรณสถิตย์
๔๐. นายชูชัย ศุภวงศ์
๔๑. นายชูชาติ อินสว่าง
๔๒. นายชูศักดิ์ เกวี
๔๓. พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ์
๔๔. พลเอก ชูศักดิ์ สันติวรวุฒิ
๔๕. พลเอก ชูศิลป์ คุณาไทย
๔๖. นายฐาปบุตร ชมเสวี
๔๗. พลเอก ฐิติวัจน์ กำลังเอก
๔๘. นาย ณรงค์ สหเมธาพัฒน์
๔๙. พลเรือเอก ณรงค์พล ณ บางช้าง
๕๐. พันตำรวจเอก ณรัชต์ เศวตนันทน์
๕๑. นายณัฏฐ์ ชพานนท์
๕๒. นาย ดำรงค์ พิเดช
๕๓. นาย ดุสิต เครืองาม
๕๔. นายดุสิต ลีลาภัทรพันธุ์
๕๕. พลตำรวจโท เดชณรงค์ สุทธิชาญบัญชา
๕๖. นายเดชาภิวัฒน์ ณ สงขลา
๕๗. นาย ตระกูล วินิจนัยภาค
๕๘. พลตำรวจโท ตรีทศ รณฤทธิวิชัย
๕๙. นายต่อพงศ์ เสลานนท์
๖๐. พลตำรวจเอก ไตรรัตน์ อมาตยกุล
๖๑. นางถวิลวดี บุรีกุล
๖๒. พลอากาศเอก ทวิเดนศ อังศุสิงห์
๖๓. นายทวีศักดิ์ กออนันตกูล
๖๔. ร้อยเอก ทินพันธุ์ นาคะตะ
๖๕. นายธงชัย ลืออดุลย์
๖๖. พลโท ธงชัย สาระสุข
๖๗. พันเอก ธนศักดิ์ มิตรภานนท์
๖๘. นายธเนศพล ธนบุณยวัฒน์
๖๙. นายธรรมศักดิ์ พงศ์พิชญามาตย์
๗๐. พลเอก ธวัช จารุกลัส
๗๑. นายธวัชชัย เทอดเผ่าไทย
๗๒. นายธวัชชัย ฟักอังกูร
๗๓. พลเอก ธวัชชัย สมุทรสาคร
๗๔. นายธานินทร์ ผะเอม
๗๕. พลตำรวจโท ธีรจิตร์ อุตมะ

๗๖. พลอากาศเอก ธีระภาพ เสนะวงษ์
๗๗. พลเอก นคร สุขประเสริฐ
๗๘. นางนรรัตน์ พิมเสน
๗๙. นาย นิกร จำนง
๘๐. นางนินนาท ชลิตานนท์
๘๑. พลอากาศเอก นิรันดร์ ยิ้มสรวล
๘๒. นายบวรเวท รุ่งรุจี
๘๓. นายบัญชา ปรมีศณาภรณ์
๘๔. พลโท บัญชา สิทธิวรยศ
๘๕. นางเบญจวรรณ สร่างนิทร
๘๖. พลเรือเอก ประดิษฐ์ ศิริคุปต์
๘๗. นางประภา เหตระกูล ศรีนวลนัด
๘๘. นายประภาศ คงเอียด
๘๙. นายประมนต์ สุธีวงศ์
๙๐. ร้อยเอก ประยุทธ เสาวคนธ์
๙๑. นายประยูร เชี่ยววัฒนา
๙๒. นายประสิทธิ์ ปทุมารักษ์
๙๓. พลเอก ปราการ ชลยุทธ
๙๔. นายปรีชา บุตรศรี
๙๕. พลอากาศเอก ปรีชา ประดับมุข
๙๖. นางปัทมา เธียรวิศิษฎ์สกุล
๙๗. นายปานเทพ กล้าณรงค์ราญ
๙๘. นางสาวปิยะธิดา ประดิษฐบาทุกา
๙๙. นาย ปีติพงศ์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา
๑๐๐. พลอากาศเอก เผด็จ วงษ์ปิ่นแก้ว
๑๐๑. นายพงศ์ศักติ์ เสมสันต์
๑๐๒. นายพนม ศรศิลป์
๑๐๓. นายพรชัย ตระกูลวรานนท์
๑๐๔. แพทย์หญิง คุณหญิง พรทิพย์ โรจนสุนันท์
๑๐๕. นางพรพันธุ์ บุณยรัตพันธุ์
๑๐๖. พลเอก พหล สง่าเนตร
๑๐๗. พลเอก พอพล มณีรินทร์
๑๐๘. พลเรือเอก พะจุณณ์ ตามประทีป
๑๐๙. พลตำรวจตรี พิสิษฐ์ เปาอินทร์
๑๑๐. นายเพิ่มพงษ์ เชาวลิต
๑๑๑. นายไพฑูรย์ หลิมวัฒนา
๑๑๒. พลเอก ภิญโญ แก้วปลั่ง
๑๑๓. พลเอก ภูดิศ ทัตติยโชติ

๑๑๔. พลอากาศเอก มนัส รูปขจร
๑๑๕. นายมนู เลียวไพโรจน์
๑๑๖. นางมิ่งขวัญ วิชยารังสฤษดิ์
๑๑๗. นางเมธินี เทพมณี
๑๑๘. พันตำรวจตรี ยงยุทธ สาระสมบัติ
๑๑๙. พลเรือเอก ยุทธนา เกิดด้วยบุญ
๑๒๐. พลเอก ยุทธศักดิ์ ศศิประภา
๑๒๑. นางรวีวรรณ ภูริเดช
๑๒๒. นาย รังสรรค์ ศรีวรศาสตร์
๑๒๓. พลเอก รัชกฤต กาญจนวัฒน์
๑๒๔. พลตำรวจเอก เรืองศักดิ์ จริตเอก
๑๒๕. นายเลิศปัญญา บูรณบัณฑิต
๑๒๖. พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช
๑๒๗. นายเลิศวิโรจน์ โกวัฒนะ
๑๒๘. พลตำรวจเอก วรพงษ์ ชิวปรีชา
๑๒๙. นายวรรณธรรม กาญจนสุวรรณ
๑๓๐. พลเอก วรวิทย์ พรรณสมัย
๑๓๑. นายวรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา
๑๓๒. พลโท วราห์ บุญญะสิทธิ์
๑๓๓. นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ
๑๓๔. พลเอก วัฒนา สรรพานิช
๑๓๕. พลอากาศเอก วัธน มณีนัย
๑๓๖. นายวันชัย ศักดิ์อุดมไชย
๑๓๗. นาย วันชัย สอนศิริ
๑๓๘. นายวัลลภ พริ้งพงษ์
๑๓๙. พลเอก วิชิต ยาทิพย์
๑๔๐. นายวิเชียร ชวลิต
๑๔๑. พลเอก วิเชียร ศิริสุนทร
๑๔๒. นายวิทยา แก้วภราดัย
๑๔๓. นายวินัย ดะห์ลัน
๑๔๔. นาย วิบูลย์ สงวนพงศ์
๑๔๕. นายวิรัช ชินวินิจกุล
๑๔๖. นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร
๑๔๗. นายวิวรรธน์ แสงสุริยะฉัตร
๑๔๘. พลเอก วุฒินันท์ ลีลายุทธ
๑๔๙. นายไวกูณฑ์ ทองอร่าม
๑๕๐. พลตำรวจเอก ศรีวราห์ รังสิพราหมณกุล
๑๕๑. นายศานิตย์ นาคสุขศรี

๑๕๒. นายศิริชัย ไม้งาม
๑๕๓. นายสถิตย์ ลิ่มพงศ์พันธุ์
๑๕๔. พลเรือเอก สถิรพันธุ์ เกยานนท์
๑๕๕. นายสนธิรัตน์ สนธิจิรวงศ์
๑๕๖. นายสมชัย เจริญชัยฤทธิ์
๑๕๗. นายสมชัย ฤชุพันธุ์
๑๕๘. นายสมชาย พฤฒิกัลป์
๑๕๙. พลโท สมชาย ลิ้นประเสริฐ
๑๖๐. นายสมเดช นิลพันธุ์
๑๖๑. นายสมพงษ์ สระกวี
๑๖๒. นางสร้อยทิพย์ ไตรสุทธิ์
๑๖๓. พลเอก สราวุฒิ ชลออยู่
๑๖๔. พลโท สสิน ทองภักดี
๑๖๕. นายสังศิต พิริยะรังสรรค์
๑๖๖. นายสันตศักย์ จรูญ งามพิเชษฐ์
๑๖๗. พันเอก สิรวิชญ์ นาคทอง
๑๖๘. นายสุชน ชาลีเครือ
๑๖๙. พันเอก สุชาติ จันทรโชติกุล
๑๗๐. นายสุนชัย คำนูณเศรษฐ์
๑๗๑. นายสุรชัย ดนัยตั้งตระกูล
๑๗๒. พลโท สุรเดช เฟื่องเจริญ
๑๗๓. นายสุรินทร์ จิรวิศิษฏ์
๑๗๔. พลเรือเอก สุรินทร์ เริงอารมณ์
๑๗๕. นายสุวัฒน์ จิราพันธุ์
๑๗๖. พลตำรวจโท สุวิระ ทรงเมตตา
๑๗๗. นายเสรี สุวรรณภานนท์
๑๗๘. นายเสรี อติภัทธะ
๑๗๙. นายอโณทัย ฤทธิปัญญาวงศ์
๑๘๐. พลอากาศเอก อนาวิล ภิรมย์รัตน์
๑๘๑. พลเรือเอก อนุทัย รัตตะรังสี
๑๘๒. นายอนุสรณ์ จิรพงศ์
๑๘๓. นายอนุสิษฐ คุณากร
๑๘๔. นายอภิชาต จงสกุล
๑๘๕. พลเอก อภิชาต เพ็ญกิตติ
๑๘๖. นายอภินันท์ ซื่อธานุวงศ์
๑๘๗. พลเรือเอก อภิวัฒน์ ศรีวรรธนะ
๑๘๘. นางอรมน ทรัพย์ทวีธรรม
๑๘๙. นายอรุณ จิรชวาลา

๑๙๐. นายอลงกรณ์ พลบุตร
๑๙๑. นายอิศรา ศานติศาสน์
๑๙๒. นายอัครินทร์ เลิศกิจชัยศิริ
๑๙๓. นายอับดุลฮาลิม มินชาร์
๑๙๔. พลตำรวจเอก อัศวิน ขวัญเมือง
๑๙๕. พลตำรวจโท อาจิณ โชติวงศ์
๑๙๖. พันตรี อาณันย์ วัชโรทัย
๑๙๗. พลตำรวจโท อำนวย นิ่มมะโน
๑๙๘. นายอำพล จินดาวัฒนะ
๑๙๙. นายอุทัย เลาหวิเชียร
๒๐๐. พลเอก เอกชัย จันทร์ศรี

สปท. ๕๑/๒๕๕๙ นิษฐกานต์ ๕๙/๔

ขอเชิญคณะกรรมการเข้าประจำที่

(คณะกรรมการเข้าประจำที่)

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่หนึ่ง) : ด้วยประธานคณะกรรมการศึกษาและจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ได้มีหนังสือขออนุญาตให้บุคคลภายนอกเข้าร่วมประชุมเพื่อให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องและตอบประเด็นข้อซักถามของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งผมได้พิจารณาแล้วจึงได้อนุญาตตามข้อบังคับ ข้อ ๕๘ จำนวน ๓ ท่าน คือ

๑. พันเอก วินัย สมพงษ์ ที่ปรึกษาคณะกรรมการศึกษาและจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ

๒. นายสรัล สินุธก กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการชุดดังกล่าว

๓. พลโท อภินันท์ คำเพราะ อนุกรรมการและเลขานุการของคณะอนุกรรมการชุดดังกล่าวนะครับ

ขอเชิญผู้มีรายชื่อดังกล่าวเข้าร่วมชี้แจงต่อที่ประชุมนะครับ

ด้วยได้มีคำสั่งของประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาและจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ โดยมีอำนาจหน้าที่ในการศึกษา วิเคราะห์ จัดทำแนวทาง ข้อเสนอแนะ หรือประเด็นว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้การบูรณาการแผนการปฏิรูปประเทศทุกด้านให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้นั้น ----------

เมื่อคณะกรรมการได้ศึกษาเสร็จแล้วได้จัดทำรายงานเสนอต่อประธานสภาและประธานสภาได้เสนอเรื่องต่อกรรมาธิการวิสามัญกิจการสภาในคราวการประชุม ครั้งที่ ๓๙ วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๙ ที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบให้บรรจุระเบียบวาระเพื่อให้ที่ประชุมสภาได้พิจารณาในวันนี้ และเนื่องจากมีญัตติอีก ๑ ฉบับ คือญัตติเรื่องแนวทางการดำเนินการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ตามมาตรา ๒๕๘ และกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ มาตรา ๒๕๙ ตามที่ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งท่านนิกร จำนง เป็นผู้เสนอ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกเกี่ยวกับแนวทางการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ตลอดจนการจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนดำเนินการปฏิรูป และที่ประชุมคณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการสภาเห็นว่าญัตติดังกล่าวเป็นเรื่องลักษณะทำนองเดียวกัน ผมจึงขอปรึกษาที่ประชุมเพื่อขอนำญัตติดังกล่าวมาพิจารณารวมกับรายงานของคณะกรรมการไปในคราวเดียวกัน จะมีท่านสมาชิกท่านใดเห็นเป็นอย่างอื่นไหมครับ

(ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่หนึ่ง) : ถ้าไม่มีถือว่าที่ประชุมเห็นชอบตามที่ผมเสนอนะครับ โดยจะให้ประธานกรรมการศึกษาและจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศแถลงรายงานก่อน จากนั้นจะให้ท่านนิกร จำนง แถลงเหตุผลการเสนอญัตติตามลำดับนะครับ

(สำเนา)
เลขรับ ๖/๒๕๕๙ วันที่ ๓๐ ส.ค. ๒๕๕๙
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ถนนอู่ทองใน ดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอเสนอญัตติ เรื่อง แนวทางการดำเนินการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ตามมาตรา ๒๕๘ และกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ มาตรา ๒๕๙ ตามที่ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านการลงประชามติ) ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

กราบเรียน ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ตามที่ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านการลงประชามติ) ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ หมวด ๑๖ มาตรา ๒๕๘ กำหนดให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศในด้านต่าง ๆ ประกอบกับมาตรา ๒๕๙ ได้บัญญัติให้การปฏิรูปประเทศ ต้องเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีวิธีการจัดทำแผนการมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนในการดำเนินการปฏิรูป การวัดผลการดำเนินการ และระยะเวลาดำเนินการ ซึ่งต้องกำหนดให้เริ่มดำเนินการปฏิรูปในแต่ละด้าน ภายใน ๑ ปี นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ในการดำเนินการตรากฎหมายและบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวต้องดำเนินการภายใน ๑๒๐ วัน นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญด้วยเช่นกัน

ข้าพเจ้าและผู้มีชื่อรับรองท้ายญัตตินี้ เห็นว่า กรณีดังกล่าวเป็นเรื่องสำคัญและเกี่ยวข้องกับการปฏิรูปหลายด้าน จึงจำเป็นต้องมีการอภิปรายเป็นการทั่วไปเพื่อรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเกี่ยวกับแนวทางการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ตลอดจนการจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปดังกล่าวว่า จะมีแนวทางการดำเนินการอย่างไร และร่างกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปจะมีลักษณะเช่นเดียวกันกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือไม่อย่างไร จึงขอเสนอญัตติเพื่อให้ที่ประชุมได้พิจารณาเรื่องดังกล่าวตามข้อบังคับสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๔๓

(โปรดพลิก)

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ส่วนเหตุผลและรายละเอียดจะได้ชี้แจงในที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) นิกร จำนง ผู้เสนอ

(นายนิกร จำนง)

สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ผู้รับรอง (ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศพิจารณาแนวทางการดำเนินการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ตามมาตรา ๒๕๘ และกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ มาตรา ๒๕๙ ตามที่ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านการลงประชามติ) ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

๑. นายเสรี สุวรรณภานนท์ ๒. นายกษิต ภิรมย์

๓. นายวันชัย สอนศิริ ๔. นายวรรณธรรม กาญจนสุวรรณ

๕. นายสมพงษ์ สระกวี ๖. พลเอก ฐิติวัจน์ กำลังเอก

สำเนาถูกต้อง

(นายศุภฤกษ์ ศรีพรหม)

นิติกรชำนาญการพิเศษ

กลุ่มงานระเบียบวาระ สำนักการประชุม

มนชัย พิมพ์

รัตนากร ทาน

ปรับปรุง ตรวจ

สปท. ๕๑/๒๕๕๙ เสาวลักษณ์ ๖๐/๒

ขอเชิญประธานกรรมการแถลงรายงาน ท่าน พันตำรวจตรี ยงยุทธ สาระสมบัติ

พันตำรวจตรี ยงยุทธ สาระสมบัติ (ประธานกรรมการ) : กราบเรียนท่านประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศที่เคารพยิ่ง เรียนท่านสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศที่เคารพทุกท่าน กระผม พันตำรวจตรี ยงยุทธ สาระสมบัติ ประธานกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านบริหารราชการแผ่นดิน วันนี้ในฐานะประธานกรรมการศึกษาและจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ

ประการแรกต้องขอบคุณทางคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญที่ให้ความสำคัญต่อการปฏิรูปประเทศ โดยกำหนดเรื่องการปฏิรูปประเทศไว้ที่หมวด ๑๖ ของรัฐธรรมนูญฉบับที่ผ่านประชามติไปแล้ว

ประการที่ ๒ ต้องขอขอบคุณท่านประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศและวิป (Whip) หรือกรรมาธิการวิสามัญกิจการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศที่เห็นชอบให้จัดตั้งคณะกรรมการชุดนี้

ในส่วนที่ ๓ นั้น ต้องขอบคุณท่านประธานกรรมาธิการของ สปท. ทุกคณะที่ร่วมเป็นกรรมการและให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในการเตรียมเอกสารรายงานในครั้งนี้ ขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานว่าคณะกรรมการชุดนี้ประกอบด้วยองค์ประกอบ ๓ ส่วนที่สำคัญ

ส่วนที่ ๑ มีประธานกรรมาธิการของทุกคณะหรือผู้แทนทุกคณะร่วมเป็นกรรมการ

ในส่วนที่ ๒ มีผู้ทรงคุณวุฒิที่ร่วมเป็นกรรมการอยู่หลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งขออนุญาตเอ่ยนามท่านคือท่านอดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ท่าน พันเอก วินัย สมพงษ์ และในนั้นเรามีในกรรมการชุดนี้มีรองประธานวิป (Whip) ๒ ท่าน มีกรรมาธิการร่างกฎหมาย ร่างรัฐธรรมนูญด้วย ๑ ท่าน

ในส่วนที่ ๓ นั้นประกอบด้วยผู้แทนของส่วนราชการ ทั้งแผนงาน แผนเงิน แผนคน และ ก.พ.ร. คือผู้แทนของสำนักงานบริหารราชการแผ่นดิน นอกจากนั้นแล้วเราเห็นความสำคัญของภาคเอกชน มีภาคเอกชนหลัก องค์กรภาคเอกชนหลักอยู่ร่วมเป็นกรรมการด้วยอีก ๔ หน่วย คือ สภาอุตสาหกรรม สภาหอการค้า สมาคมธนาคารไทย และสภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ที่กราบเรียนท่านประธานว่าองค์ประกอบนี้ครอบคลุมเพราะว่าในการที่จะพิจารณาแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศนั้นไม่ใช่สำคัญเฉพาะหน่วยงานของรัฐ แต่ว่าภาคเอกชนและบุคคลที่เกี่ยวข้องก็มีส่วนสำคัญ กระผมขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานว่ากระผมจะขออนุญาตปูพื้นฐานของเรื่องการศึกษาครั้งนี้ แล้วหลังจากนั้นจะขออนุญาตท่านประธานให้ท่าน พันเอก วินัย สมพงษ์ เป็นผู้กราบเรียนท่านประธานต่อ หลังจากนั้นก็จะให้ท่านประธานกรรมาธิการเศรษฐกิจเป็นคนกราบเรียนท่านประธานนำเสนอเรื่องในส่วนที่เป็นของเศรษฐกิจ หลังจากนั้น พลโท อภินันท์ คำเพราะ ซึ่งเป็นเลขานุการของคณะอนุกรรมการด้านความมั่นคง ความจริงแล้วท่านประธานอนุกรรมการด้านความมั่นคงนั้นจะเป็นผู้มาเสนอเอง แต่ว่าบังเอิญท่านติดราชการ ท่านเพิ่งรับตำแหน่งปลัดกระทรวงกลาโหม ได้รับโปรดเกล้าฯ คือท่าน พลเอก ชัยชาญ ช้างมงคล ซึ่งก็เป็น สปท. ท่านหนึ่ง ก็ได้มอบหมายให้เลขานุการของคณะอนุกรรมการชุดนั้น คณะอนุกรรมการชุดนี้ก็ดูเรื่องของความมั่นคง เนื่องจากว่าในมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญชั่วคราวไม่มีด้านนี้ไว้ แต่ในด้านยุทธศาสตร์มีไว้ เราเห็นว่าเรื่องนี้มีความสำคัญตัวหนึ่งได้ผนวกเข้ามาด้วยในการศึกษาครั้งนี้ นอกจากตั้งอนุกรรมการด้านความมั่นคงแล้วเราตั้งอนุกรรมการขึ้นมาอีกชุดหนึ่งคืออนุกรรมการจัดทำรายงาน ซึ่งมีท่านดอกเตอร์พงศ์ศักติฐ์ เสมสันต์ ก็เป็น สปท. ด้วยเช่นกันที่เป็นประธาน บังเอิญวันนี้ท่านมีภารกิจสำคัญไม่สามารถที่จะเสนอได้ ฉะนั้นกระผมจะขออนุญาตท่านประธานว่าหลังจากที่ทั้ง ๓ ท่านได้กราบเรียนท่านประธานแล้วในส่วนของอนุกรรมการที่ท่านพงศ์ศักติฐ์รับผิดชอบอยู่กระผมจะขออนุญาตกราบเรียนท่านประธาน ในเรื่องของการศึกษาอยากจะกราบเรียนว่าเราพิจารณาเรื่องความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ชาติ ท่านคงนึกออกนะครับ สปท. เราได้ผ่านกฎหมายยุทธศาสตร์ชาติไปเมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ และท่านประธานได้ส่งไปยังรัฐบาลเมื่อวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๘ ได้ทราบว่าทางรัฐบาลหรือทาง ครม. มีแนวความคิดว่าจะนำเสนอกฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติ

เข้า ครม. พร้อมกับกฎหมายแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ และทราบต่อไปว่าจะนำเสนอ สนช. พร้อมกัน ฉะนั้นคือมีลักษณะเป็นกฎหมายพวง ฉะนั้นทางชุดคณะกรรมการของเราจึงเห็นว่าความเชื่อมโยงของทั้ง ๒ ประการมีความสำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่ง เจ้าหน้าที่ขึ้นสไลด์ (Slide)

(เจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการฉายสไลด์)

พันตำรวจตรี ยงยุทธ สาระสมบัติ (ประธานกรรมการ) : ภาพที่ ๑ ท่านจะเห็นว่า วง ๓ วง สีส้ม สีฟ้าและสีเหลืองหรือสีไพล นั่นเป็นส่วนเกี่ยวข้องกับในเรื่องของแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ วงกลมด้านบนพูดถึงเรื่องเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศคือตามมาตรา ๒๕๙ ----------

มาตรา ๒๕๙ พูดเอาไว้ใน ๓ ระดับ (๑) พูดถึงเป้าหมายการปฏิรูปประเทศในระดับประเทศ (๒) พูดถึงประเด็นที่จะมีการปฏิรูป และในมาตรา ๒๕๙ ได้พูดถึงกฎหมาย ร่างกฎหมาย แผนและขั้นตอนการปฏิรูปและกำหนดไว้ด้วยว่าจะต้องมีการดำเนินการอะไรบ้าง คือจะต้องมีวิธีจัดทำแผน มีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะต้องมีขั้นตอนการดำเนินการ จะต้องมีการวัดผลและระยะเวลาดำเนินการ ที่น่าสนใจกว่านั้นก็คือว่ามาตรานี้ได้บัญญัติไว้ในร่างรัฐธรรมนูญที่ผ่านประชามติว่าจะต้องเริ่มดำเนินการใน ๑ ปี นับตั้งแต่กฎหมายมีผล กฎหมายมีผลเมื่อไรครับ ๑๒๐ วันนับตั้งแต่รัฐธรรมนูญฉบับนี้มีผลบังคับใช้และให้สัมฤทธิผลภายใน ๕ ปี ทำไมกระผมถึงมองถึงความเชื่อมโยงของการปฏิรูปประเทศกับยุทธศาสตร์ชาติ ท่านทั้งหลายคงจำได้ มาตรา ๖๕ ของร่างรัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ว่ารัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศ มาตรา ๑๔๒ ของร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้บัญญัติว่างบประมาณรายจ่ายประจำปีต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ มาตรา ๑๖๒ บัญญัติไว้ว่านโยบายที่แถลงต่อรัฐสภาคณะรัฐมนตรีแถลงนโยบายต่อรัฐสภาต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ มาตรา ๖๔ บัญญัติไว้ว่าการบริหารราชการแผ่นดินต้องสอดคล้องกับนโยบายที่แถลงต่อรัฐสภา ทุกท่านคงทราบอยู่ว่าการที่จะปฏิรูปประเทศแผนและขั้นตอนทั้งหลายในการปฏิรูปประเทศจำเป็นจะต้องใช้งบประมาณ ถ้าเมื่อจำเป็นต้องใช้งบประมาณแล้วความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาตินั้นค่อนข้างชัดเจน แม้ว่าในร่างรัฐธรรมนูญหรือในรัฐธรรมนูญจะไม่ได้บัญญัติไว้เช่นนั้น แต่มองดูแล้วความหมายน่าจะเป็นอย่างนั้น ถ้ากำหนดไว้จริง ๆ นั้น ก็คือว่าแผนและขั้นตอนการปฏิรูปนั้นก็คือสทราทีจิกมีนส์ (Strategic Means) ขออนุญาตใช้คำภาษาอังกฤษ สทราทีจิกมีนส์ (Strategic Means) นำสู่เป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ ขออนุญาตแผ่นต่อไปครับ เพราะฉะนั้นในการศึกษาของคณะกรรมการเรายึดร่างรัฐธรรมนูญหมวด ๑๖ เป็นตัวหลัก และเราพิจารณาต่อไปว่าในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้พูดถึงเรื่องการตั้งคณะกรรมการไว้อะไรบ้าง เราไปดูมาตรา ๒๖๐ กำหนดไว้ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการ มาตรา ๒๖๑ กำหนดให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการ มาตรา ๒๗๔ กำหนดให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการ แต่ในมาตรา ๒๕๙ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปฏิรูปไม่ได้บัญญัติอย่างนั้นไว้ ไปดูมาตรา ๓๑ ของรัฐธรรมนูญชั่วคราวที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

ประกอบมาตรา ๓๙/๒ ให้ สปท. มีการศึกษาแนวทางและข้อเสนอแนะในการปฏิรูปประเทศ ฉะนั้นกรรมการจึงเห็นว่าเป็นภาระ เป็นหน้าที่ของเราส่วนหนึ่งที่เราจะต้องศึกษาเรื่องนี้ กราบเรียนว่าเป็นการศึกษาอาจจะยังไม่มีข้อสรุปแต่มีข้อเสนอแนะ ถัดไปในเรื่องของการปฏิรูปประเทศ ในมาตรา ๒๕๘ ก่อนถึงมาตรา ๒๕๘ พูดถึงมาตรา ๒๕๗ ได้กราบเรียนไปแล้วว่าแบ่งเป็น ๓ ระดับ มี ๓ อนุมาตรา มาตรา ๒๕๘ กำหนดปฏิรูปไว้ ๗ ด้าน ----------

แต่ในร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้พูดไว้ว่าอย่างน้อย อย่างน้อยแสดงว่ามีเพิ่มอีก ผู้แทนของเลขากฤษฎีกา ซึ่งเป็นกรรมการอยู่ด้วย กระผมได้สอบถามในที่ประชุมว่าถ้าอย่างน้อยเพิ่มอีกได้ไหม ท่านบอกได้ ท่านประธานครับ ท่านนิกรยกมือครับท่านประธาน ประทานโทษผมนึกว่าท่านยกมือ ขออภัย มาตรา ๒๕๘ พูดถึง ๗ ด้านแต่บอกอย่างน้อย บังเอิญผมได้มีโอกาสหารือกับท่านตุลาการศาลรัฐธรรมนูญท่านหนึ่งบอกว่ามาตรา ๒๕๗ บอกว่าอย่างน้อย ถ้าจะเพิ่มอีกได้ไหม ท่านบอกถ้าอย่างน้อยแสดงว่าเพิ่มได้ เพราะฉะนั้นสิ่งที่พวกเราโดยกรรมาธิการทั้งหลายช่วยกันทำอยู่เชื่อได้ว่าไม่น่าจะผิดรัฐธรรมนูญถึงแม้จะเกินจาก ๗ ด้านนะครับ

ทีนี้มาพูดถึงมาตรา ๒๕๙ ก็มีวิธีการดำเนินการปฏิรูปใน ๕ ขั้นตอนด้วยกันที่กราบเรียนไปแล้วนะครับ มามองถึงยุทธศาสตร์ชาติ ในยุทธศาสตร์ชาติเท่าที่ทราบอยู่ขณะนี้อย่างที่ท่านทั้งหลายทราบวางกรอบไว้ ๖ กลุ่มด้วยกัน กลุ่มยุทธศาสตร์ชาติวางไว้ ๖ กลุ่ม เพราะฉะนั้นเราก็มามองดูว่าถ้าอย่างนั้นกรรมาธิการจึงแบ่งอย่างนี้ว่าในการปฏิรูปน่าจะแบ่งออกได้เป็น ๓ กลุ่ม

กลุ่มที่ ๑ คือกำหนดไว้ในมาตรา ๒๕๘ คือมีอยู่ ๗ ด้าน

กลุ่มที่ ๒ ก็คือที่ สปช. ได้ดูไปแล้วมีวาระปฏิรูป มีวาระปฏิรูปเร็ว มีวาระปฏิรูปพิเศษ ๓๗ บวก ๘ บวก ๙ บวก ๑๓ เป็น ๖๗ วาระ นี่เป็นอีกกลุ่มหนึ่งนะครับ

กลุ่มที่ ๓ ก็คือกรรมาธิการโดยคณะกรรมการชุดนี้ช่วยกันทำ

เราก็มามองดูต่อไปว่าเมื่อมีประเด็นที่จะต้องทำแล้ว มาตรา ๒๕๙ บอกไว้ว่าแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ในการดำเนินการปฏิรูปประเทศนั้นกฎหมายมีส่วนสำคัญมาก เราก็ต้องดูต่อไปด้วยว่าแล้วมีกฎหมายอะไรอย่างน้อยที่จะต้องดู ยกตัวอย่างเช่น กฎหมายเกี่ยวกับระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมายเกี่ยวกับเรื่องวินัยการคลัง กฎหมายเกี่ยวกับวิธีการงบประมาณ ซึ่ง ๒ กฎหมายนี้อนุกรรมาธิการที่ ๓ ของกรรมาธิการบริหารราชการแผ่นดินได้ผ่านความเห็นชอบของ สปท. ไปแล้ว และผ่านความเห็นชอบของแม่น้ำ ๓ สายไปแล้ว และขณะนี้กำลังดำเนินการที่กฤษฎีกา คือทางรัฐบาลส่งไปก่อนแล้วเราก็ส่งประเด็นเพิ่มไปแล้วนะครับ นอกจากนั้นมีกฎหมายที่จะต้องเกี่ยวข้องอยู่อีกคือพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารบ้านเมืองที่ดี เราเรียกง่าย ๆ ว่า พ.ร.ฎ. จีจี (GG) คือกู๊ดกัฟเวิร์นแนนซ์ (Good Governance)

สปท. ๕๑/๒๕๕๙ ศันสนีย์ ๖๓/๒

อีกเรื่องหนึ่งที่มีความสำคัญก็คือว่าพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอและประชุมคณะรัฐมนตรี ขออนุญาตกราบเรียนว่าในเรื่องนี้สมัยกระผมทำงานอยู่ที่นั่นกระผมร่างเป็นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยเรื่องนี้ ต่อมาดอกเตอร์บวรศักดิ์ อุวรรณโณทำเป็นพระราชกฤษฎีกา ที่เอ่ยถึงตรงนี้ก็คือว่าน่าเสียดายที่ว่าเวลาประชุมคณะรัฐมนตรีจริง ๆ แล้วบ่อยครั้งไม่ได้ดำเนินการตามนี้ ในนั้นจะบอกไว้เลยว่าการวิเคราะห์ต่าง ๆ ต้องทำหลายเรื่องที่เข้าคณะรัฐมนตรี ตัวอย่างเรื่องการจำนำข้าวเป็นตัวอย่างหนึ่ง เพราะฉะนั้นตรงนี้ในกรรมาธิการบริหารราชการแผ่นดินจึงได้ตั้งอนุกรรมาธิการในการพิจารณาปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการแผ่นดินเพื่อรองรับการปฏิรูป คือบังเอิญอนุกรรมาธิการชุดที่ ๓ ของเราทำงานเสร็จแล้ว เราก็เลยเปลี่ยนชื่อจากภารกิจเรื่องนั้นเป็นภารกิจเพื่อมาเตรียมขั้นตอนและในขั้นตอนเหล่านี้ผมก็เชื่อว่ากรรมาธิการทั้งหลายก็จะมีส่วนสำคัญที่จะทำให้ภารกิจตรงนี้ประสบความสำเร็จ

ถัดไปนะครับเราดูความเชื่อมโยง ถ้าท่านดูเชื่อมโยงข้างบนมาตรา ๒๕๘ ๗ ด้านตามร่างรัฐธรรมนูญ ในช่องที่ ๒ เป็นเรื่องของมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว ซึ่งมี ๑๑ ด้านแต่เรามาบวกอีก ๑ ก็คือป้องกันและปราบปรามการทุจริต กรรมการเห็นว่ามีอีก ๓ ด้านอย่างน้อย ๓ ด้านมีความสำคัญ ก็คือ เพิ่มด้านความมั่นคง เพิ่มด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และเพิ่มด้านการผังเมือง ซึ่งถือเป็นยุทธศาสตร์ทางกายภาพ ----------

ถัดลงมาข้างล่างท่านมองลงมาในช่องที่ ๓ แถว ๓ แนวนอนแถว ๓ ก็คือกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๖ กลุ่ม เราจับเข้ามาให้เชื่อมโยงกันเพื่อประกอบการศึกษาของคณะกรรมการต่อไป กรรมการนี้ได้พิจารณาต่อไปด้วยว่าถ้ามีกรรมการหรือองค์กรในการปฏิรูปประเทศเกิดขึ้น ก็จะต้องประสานกับทางฝ่ายบริหารหรือคณะรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรีเมื่อมีมติอะไรแล้ว ก็ต้องให้กระทรวง ทบวง กรม ทำ เมื่อกระทรวง ทบวง กรม โดยเฉพาะกระทรวงทำแล้ว แผนเหล่านั้นจะต้องมีความเชื่อมโยงไปสู่หน่วยปฏิบัติ โดยเฉพาะกรมหรือจังหวัด ฉะนั้น ก็เลยพิจารณาถึงเรื่องว่าถ้าอย่างนั้นลองประยุกต์ ลองเท่านั้นนะครับ ประยุกต์เรื่องการวางแผนแบบล็อกเฟรม (Log Frame) มาใช้ การวางแผนแบบล็อกเฟรม (Log Frame) ก็คือการวางแผนแบบตรรกะสัมพันธ์ ในนี้เราเสนอไว้ว่าถ้าสมมุติว่าเป็นแผนที่พวกเราช่วยกันทำนี้นะครับ ถือว่าเป็นแผนแม่บท ประเด็นที่พวกเราท่านทั้งหลายช่วยกันทำเป็นแผนแม่บท ถัดไปช่องกลาง กลับไปรูปเก่าก่อนครับ ถัดไปช่องกลางนั่นก็คือเส้นหยิกลอจิคัลเฟรม (Logical Frame) ท่านจะเห็นว่ายุทธศาสตร์ให้รัฐบาลในอนาคตเป็นคนกำหนดยุทธศาสตร์ แต่จุดมุ่งหมายกับเป้าหมายต้องเป็นไปตามที่กำหนดในรัฐธรรมนูญ แต่ยุทธศาสตร์นี้นะครับ ให้ผู้บริหารและรัฐบาลบริหารไปพิจารณา ท่านจะไม่ได้เห็นความเชื่อมโยงจากแนวนอน แต่ลงมาจากแนวดิ่ง ซึ่งฝ่ายที่จะเป็นฝ่ายสทราทีจี (Strategy) จะไปทำ แล้วก็โยงไปถึง ตรงนี้ท่านต้องไปมองดูถึงในล็อกต่อไป ล็อกที่ ๓ ก็คือในเรื่องของแอ็กชัน ล็อกเฟรม (Action Log Frame) ก็คือหน่วยปฏิบัติ ทีนี้ถ้าเรามาอนุโลมกันว่าจะใช้ตรงล็อกเฟรม (Log Frame) ที่เกิดความสัมพันธ์ระหว่างแผนต่างระดับแล้ว ล็อกเฟรม (Log Frame) มีรายละเอียดมากกว่านั้น เจ้าหน้าที่ถัดไปครับ เขาจะมีถึงเรื่องมีโกล (Goal) เพอร์โพส (Purpose) เอาต์พุต (Output) แล้วก็อินพุต (Input) ทำไมถึงต้องมองตรงนี้ครับ เรามองความเชื่อมโยงว่าถ้าโกล (Goal) จุดมุ่งหมายนี้ก็คือรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๕๗ เพอร์โพส (Purpose) ก็คือว่ายุทธศาสตร์ชาติตามมาตรา ๖๕ ซึ่งขณะนี้รัฐบาลกำลังทำอยู่ เอาต์พุต (Output) หรือผลผลิต คือสิ่งที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๕๘ ที่ สปช. ผ่านไปแล้ว ๓๗ บวก ๘ บวก ๙ บวก ๑๓ เป็น ๖๗ และสิ่งที่กรรมาธิการทุกชุดช่วยกันทำ ผมย้ำคำว่า ช่วยกันทำ และเสร็จแล้วเราก็ไปดูต่อว่าแล้วขั้นตอนคืออะไร ขั้นตอนก็คือที่ผมกราบเรียนไปแล้วอย่างน้อย กฎหมายหลายฉบับที่จะต้องดู และสิ่งสำคัญกว่านั้นก็ต้องดูเรื่องเงื่อนไขของความสำเร็จ นั่นคือในแนวดิ่ง มองไปถึงในแนวขวาง แนวนอน ถ้าเราต้องการผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๒๕๙

เราต้องเริ่มคิดถึงตัวชี้วัด เราต้องเริ่มพิจารณาถึงวิธีตรวจวัด แล้วจะต้องพิจารณาถึงเงื่อนไขของความสำเร็จ โยงระหว่างเบื้องล่างขึ้นไปข้างบนเชื่อมโยงกัน ซึ่งเป็นที่น่ายินดีและผมดีใจมากที่กรรมาธิการทุกคณะทำเรื่องนี้ ทำส่วนนี้มาได้ละเอียดดีมาก เล่มนี้ครับ เฉพาะภาคผนวกที่ทุกกรรมาธิการทำทุกด้านใช้ความพยายามทำรายละเอียด ซึ่งในส่วนนี้เดี๋ยวผมจะขออนุญาตท่านประธานขอแค่ ๒ กรรมาธิการที่เสนอต่อท่านที่ประชุมก็คือกรรมาธิการเศรษฐกิจและกรรมาธิการด้านความมั่นคง เพราะว่าท่านนายกรัฐมนตรีย้ำอยู่เสมอเรื่องประเทศมั่นคง ประชาชนมั่งคั่ง ฉะนั้นก็จะขออนุญาตเอาเฉพาะ ๒ ด้านนี้มานำเสนอที่ประชุมนะครับ กราบเรียนเพิ่มเติมว่าดังนั้นโดยสรุปว่า ----------

ข้อกำหนดในการศึกษานี่มีอยู่ ๕ ประการ ๑. ยึดรัฐธรรมนูญ ๒. พิจารณาความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ชาติกับปฏิรูป ๓. เสนอแนวความคิดที่นอกเหนือจากประเด็น เพราะว่าสิ่งเหล่านั้นเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ แล้วเรื่องหนึ่งที่เมื่อกี้ลืมกราบเรียนก็คือว่ามาตรา ๒๕๙ นี่พูดถึงว่าผลสัมฤทธิ์ คณะกรรมการให้กรรมาธิการทุกคณะไปพิจารณาผลสัมฤทธิ์ของประเด็นที่กรรมาธิการนั้น ๆ เสนอ ผลสัมฤทธิ์ต่อใคร ผลสัมฤทธิ์ต่อมาตรา ๒๕๗ คือประเทศ สังคม และประชาชน และให้ประเมินมาด้วยครับ ถ้าไม่มีผลก็ไม่ต้องใส่ดาว ถ้ามีผลเชิงบวก ๑ ดาว ถ้ามีผลเชิงบวกมาก ๒ ดาว ถ้าสูงมาก ๓ ดาว ฉะนั้นข้อมูลเหล่านี้ที่กรรมาธิการแต่ละด้านทำนี่เวลาส่งไปทางรัฐบาลแล้วผู้ที่จะรับผิดชอบในการปฏิรูปประเทศก็จะได้พิจารณาว่ากรรมาธิการต่าง ๆ ของ สปท. ได้พิจารณาเรื่องนั้น ๆ ประเด็นนั้น ๆ เห็นว่ามีความสำคัญ ส่วนผู้ที่มีอำนาจหน้าที่จะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ไม่เป็นไร แต่อย่างน้อยที่สุดเราเสนอในความเห็นของเรา แล้วท่านจะดูต่อไปด้วยว่ากรรมาธิการของเรานี่เราทำเป็นทุก ๕ ปี เราวางไว้ ๒๐ ปี ๕ ปีที่ ๑ ๕ ปีที่ ๒ ๕ ปีที่ ๓ ๕ ปีที่ ๔ เป็น ๒๐ ปี มองเผื่อเอาไว้ นั่นคือโยงมาสู่ว่าในมาตรา ๒๖๖ ของวรรคสองในรัฐธรรมนูญเป็นอำนาจของหัวหน้า คสช. ที่จะปรับโครงสร้างและวิธีทำงานของ สปท. เพื่อให้การปฏิรูปมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นี่คือวลีหรือวรรคสำคัญ สำคัญสำหรับการปฏิรูปประเทศต่อไปในอนาคต เดิมโดยส่วนตัวกราบเรียนว่าเห็นเสนอมาเยอะก็คิดว่าแล้ว ๕ ปีจะทำไหวหรือ แต่มานึกอีกทีพอมาดูมาตรา ๒๖๖ วรรคสองแล้ว การดำเนินการปฏิรูปประเทศคงต้องทำต่อเนื่อง นั่นคือเหตุที่ว่าเล่มค่อนข้างหนาแต่ว่ามีประโยชน์

ถัดไปครับ อีกเรื่องหนึ่งการศึกษาเรื่องนี้ไม่มีความพยายามที่จะร่างกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ เพราะว่าได้มีการมอบหมายไปแล้วทางฝ่ายรัฐบาล

ทีนี้ภาพต่อไปครับ นี่ดูความเชื่อมโยง ผมไปเร็ว ๆ นะครับ อันนี้คือความเชื่อมโยงรูปนี้ครับประยุกต์มาจากของยุทธศาสตร์ชาติ แล้วเราจับคู่แฝดด้วยกันนะครับ จะต้องพิจารณาเรื่องการมีส่วนร่วมวิเคราะห์สถานการณ์ในประเทศ ต่างประเทศ วิเคราะห์การพัฒนาในอนาคตลงมาสู่วัตถุประสงค์แห่งชาติลงมาถึงเป้าหมายตามมาตรา ๒๕๗ ผมจะไม่ลงไปในรายละเอียดนะครับ เพราะว่าภาพนี้คิดว่าหลายท่านคงจะเคยเห็นแล้ว

สปท. ๕๑/๒๕๕๙ ภาวดี ๖๕/๒

ถัดไปครับในเรื่องของขั้นตอน เพราะมาตรา ๒๕๙ บอกว่าเราต้องเสนอขั้นตอนด้วย เพราะฉะนั้นภาพนี้ก็จะเห็นเรื่องของขั้นตอน แล้วถ้าท่านลงลึกลงไปนะครับ ท่านดูลงในรายละเอียดนะครับ ท่านจะเห็นว่าในเรื่องของขั้นตอนนี่เรามองถึงผลสัมฤทธิ์ของรัฐบาลในอนาคตด้วยนะครับ แล้วก็มองไปถึงผลสัมฤทธิ์ที่จะสู่เป้าหมาย ประทานโทษที่จะพูดถึงว่าเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนของสหประชาชาติ ซึ่งท่านนายกรัฐมนตรีไปประชุมเมื่อกันยายนปีที่แล้ว ๑๗ ประการ เพราะฉะนั้นตรงนี้เราก็เอาตรงนั้นมาดูด้วย ประกอบด้วย แล้วทางขวามือสุดของท่านนั้นท่านจะเห็นว่ามาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญที่ผ่านประชามตินั่นเชื่อมโยงไปถึงกับว่าจะต้องมีการรายงานวุฒิ โดยที่วุฒิจะต้องมีการติดตามการดำเนินการนะครับ เราดูพื้นฐานฐานรากล่างสุดของรูปเมื่อสักครู่นี่นะครับ ท่านก็จะเห็นว่าสิ่งที่จะต้องเตรียมต้องทำก็คือว่า ๑. ตั้งแต่สร้างฐานข้อมูล ท่านต้องสร้างความเข้าใจเรื่องการประสานงานอะไรทั้งหลายแหล่ ฉะนั้นคือสิ่งที่คณะกรรมการมองดู

ถัดไปเรื่องประเด็นปฏิรูปนะครับ เรื่องประเด็นปฏิรูปเรียนไปแล้วนะครับ มาตรา ๒๕๘ ๗ ประการ สปช. ทำไปแล้วนะครับ แล้วก็ในส่วนนี้เดี๋ยวจะขออนุญาตให้ทางท่านเรื่องของตัวชี้วัดนะครับ จะขออนุญาตท่านประธานแทนท่านประธานกรรมาธิการด้านเศรษฐกิจ แล้วก็เป็นรองประธานท่านที่หนึ่งของกรรมการชุดนี้ ----------

กราบขออภัยผมลืมท่านวินัย สมพงษ์ ไปเลย ขออนุญาตท่านประธานให้ท่าน พันเอก วินัย สมพงษ์ เป็นผู้นำเรียนท่านประธาน กราบเรียนอย่างนี้ครับผมลืมเนื้อหาสำคัญเลยคือว่าตอนที่ไปหารือท่านประธานทินพันธุ์ว่าน่าจะต้องมีกรรมการชุดนี้ขึ้น สปท. น่าจะต้องมีบทบาทในเรื่องนี้ ตามหมวด ๑๖ ท่านประธาน สปท. ท่านก็กรุณาบอกว่าท่านนึกเรื่องนี้อยู่เหมือนกันและท่านได้มอบหมายให้ท่าน พันเอก วินัย สมพงษ์ ได้ร่างกฎหมายฉบับนี้ไว้แล้ว และกฎหมายที่ท่านร่างไว้ก็เป็นข้อมูลส่วนหนึ่งในการพิจารณาของรายงานนี้ เช่นเดียวกันกับของต้องเอ่ยนามอีกท่านหนึ่งนะครับ ท่าน สปท. คุณหมอชูชัย ท่านก็ร่างไว้เราก็เอาของท่านมาเป็นพื้นฐานในการดูประกอบนะครับ เพราะฉะนั้นขออนุญาตท่านประธานที่จะให้ท่านพันเอก วินัย นำเรียนที่ประชุมครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่หนึ่ง) : ท่านประธานครับ ผมหารือเล็กน้อยตามที่ได้แจ้งที่ประชุมว่าจะมีรายงานของคณะกรรมการชุดท่านประธานยงยุทธที่จะรายงานต่อที่ประชุม ๒. มีญัตติของท่านนิกร จำนง และคณะ ผมจะขออนุญาตท่านนิกรอย่างนี้ได้ไหมครับเพื่อสะดวกต่อการนำเสนอขอให้ทางชุดคณะกรรมการรายงานเรื่องร่างกฎหมายแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปได้รายงานให้จบ หลังจากนั้นก็จะเชิญท่านนิกรนำเสนอญัตติ จากนั้นก็เป็นการอภิปรายรวมส่วนการลงมติจะมีการลงมติเฉพาะรายงาน แต่ว่าญัตติที่ท่านนิกรเสนอเป็นญัตติขอให้แสดงความคิดเห็นโดยทั่วไป ก็ไม่มีการลงมตินะครับ ขอเชิญท่าน พันเอก วินัย สมพงษ์ อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม อดีต ส.ส. และที่ปรึกษาประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศครับ

พันเอก วินัย สมพงษ์ (กรรมการ) : กราบเรียนท่านประธานสภาและท่านสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศที่เคารพทุกท่าน กระผม พันเอก วินัย สมพงษ์ ครับ ในฐานะที่กระผมเป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการศึกษาแล้วก็จัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศให้กับท่านประธาน พันตำรวจตรี ยงยุทธ สาระสมบัติ กราบขออภัยที่เอ่ยนามท่าน นับเป็นครั้งแรกที่กระผมรับงานการเป็นกรรมการอย่างนี้ครับ ทั้ง ๆ ที่กระผมได้ทำงานอยู่กับท่านประธานทินพันธุ์ นาคะตะ ในฐานะที่เป็นที่ปรึกษาท่านมาตั้งแต่เริ่มแรก กระผมไม่เคยรับงานอย่างนี้เลย

สปท. ๕๑/๒๕๕๙ อริสา ๖๖/๒

นี่เป็นครั้งแรกที่กระผมมารับงาน กระผมอยากจะขอกล่าวความเป็นไปเป็นมาสั้น ๆ ประมาณสักปลายเดือนพฤษภาคมปีนี้ก่อนที่จะมีการลงมติในร่างรัฐธรรมนูญก่อนที่จะมีการทำประชามติ ท่านประธานทินพันธุ์ นาคะตะ ท่านได้ประมาณสถานการณ์ว่าอย่างไรเสียการทำประชามติเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญนั้นก็คงจะผ่านไปได้อย่างไม่มีปัญหา และถ้ารัฐธรรมนูญมันผ่านประกาศเป็นรัฐธรรมนูญฉบับถาวรฉบับถัดไปแล้วจะมีเวลาอีกเพียง ๔ เดือนในการเตรียมร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยแผนและขั้นตอนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ท่านประธานทินพันธุ์ นาคะตะ ท่านจึงได้มีดำริว่าน่าที่จะได้มีร่างที่เป็นตุ๊กตาสักร่างหนึ่งไว้ในมือแม้นจะไม่ดีที่สุด เพราะอย่างน้อยที่สุดในโอกาสที่ท่านนายกรัฐมนตรีได้เชิญท่านประธานทินพันธุ์ไปพบปะปรึกษาหารือเรื่องงาน ถ้าเผื่อท่านนายกรัฐมนตรีถามถึงเรื่องแผนและขั้นตอนการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยท่านประธานทินพันธุ์ก็จะได้มีคำตอบว่าน่าจะมีประเด็นอะไร มีสาระอะไรบ้างเป็นพื้นฐานในการสนทนากัน ท่านจึงได้มีคำสั่งให้กระผมในฐานะที่เป็นที่ปรึกษาท่านประธานสภา สปท. ดอกเตอร์ทินพันธุ์ นาคะตะ ----------

ให้ไปยกร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยแผนและขั้นตอนการปฏิรูปขึ้นมาสักร่างหนึ่งเป็นตุ๊กตา พร้อมที่จะให้แก้ไขปรับปรุง ตัดแต่ง ต่อเติมได้ทุกกรณี กระผมใช้เวลาประมาณ ๑ เดือน ในการที่รวบรวมหลักการ เหตุผล ประเด็นที่ควรจะมีในร่าง พ.ร.บ. ฉบับนี้โดยได้ปรึกษาหารือกับฝ่ายกฎหมายของสภาผู้แทนราษฎร ได้ปรึกษาหารือกับฝ่ายเลขานุการของประธานสภาปฏิรูป แล้วก็ใช้เวลาประมาณ ๑ เดือนยกร่าง พ.ร.บ. ขึ้นมาเสร็จเรียบร้อย นั่นก็คือเสร็จประมาณปลายเดือนมิถุนายน ท่านที่เคารพครับ ผมใช้เวลา ๑ เดือนในการยกร่างกฎหมาย กฎหมายที่กระผมยกร่างขึ้นมาพร้อมกับคณะได้ยกร่างขึ้นมาพิจารณาแล้ว พิจารณาอีกนั้น กระผมมั่นใจว่าจะไม่เป็นกฎหมายฉบับที่สมบูรณ์ที่สุดถ้าปราศจากการต่อเติม ปราศจากการชี้แนะจากท่านสมาชิก สปท. ทั้งหลายก็คงจะเป็นฉบับที่สมบูรณ์ ควรแก่การเสนอแนะรัฐบาลไม่ได้ว่าถ้ารัฐบาลจะต้องทำกฎหมายฉบับนี้น่าจะมีสาระอะไรบ้าง เพราะฉะนั้นกฎหมายที่กระผมยกร่างขึ้นมานั้นจะมีสาระสำคัญ ๆ อยู่ ๕ ประเด็น ซึ่งกระผมก็ได้มอบร่างกฎหมายฉบับนั้นให้กับท่านประธานยงยุทธ ให้ท่านได้นำไปพิจารณาศึกษาในคณะกรรมการที่ท่านเป็นประธานอยู่ ๕ ประเด็นที่กระผมอยากจะขอกราบเรียนเชิญชวนให้ท่านสมาชิก สปท. ที่เคารพทุกท่านได้ช่วยกันครับ ช่วยกันคิด ช่วยกันแต่งเสริมเติมต่อไม่ต้องเกรงใจผมครับ ไม่ต้องเกรงใจใครทั้งสิ้นเพื่อที่เราจะได้ข้อเสนอแนะที่ดีที่สุดเสนอรัฐบาลนายกรัฐมนตรีประยุทธ์เพื่อทำเป็นกฎหมายต่อไป

ข้อแรกที่ผมอยากจะให้ท่านได้พิจารณาก็คือคณะกรรมการที่จะดำเนินการปฏิรูปแผนและขั้นตอนการปฏิรูปนี่น่าจะมีคณะกรรมการจำนวนเท่าไรครับ เอ็กซ์ วาย แซด (X Y Z) ท่านต้องการ ๓๐ คน ๓๕ คน มากหรือน้อยกว่านั้น จำนวนคณะกรรมการที่มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานคณะนี้ครับ คณะปฏิรูปประเทศมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานนี่จะมีจำนวนเท่าไรก็แล้วแต่ในจำนวนนั้นน่าจะมาจากฝ่ายบริหารที่มีอำนาจหน้าที่ในการปฏิรูปนี่สักจำนวนเท่าไร มาจากรัฐมนตรีเท่าไร รองนายกรัฐมนตรีเท่าไร และในจำนวน ๓๐ หรือ ๓๕ คนที่ท่านเห็นว่ามีความเหมาะสมนั้นน่าจะมาจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้ชำนาญการ นักวิชาการสักเท่าไร เป็นสัดเป็นส่วนเพื่อร่วมกันทำงานครับ นั่นประเด็นแรกคือกรรมการมีจำนวนเท่าไรและมาจากไหนซึ่งเป็นสาระสำคัญของร่างกฎหมายที่รัฐบาลกำลังจะออกมาครับหลังจากรัฐธรรมนูญประกาศแล้วภายใน ๔ เดือนต้องออกให้เสร็จ

ประเด็นที่ ๒ ท่านที่เคารพครับ กรรมการจะมีเท่าไรสุดแท้แต่ท่านเห็นว่าสมควร ผมเปิดให้ท่านได้แสดงความเห็นเต็มที่ ข้อที่ ๒ ก็คือกรรมการในจำนวนนั้นควรจะมีอำนาจหน้าที่อย่างไรครับ ในการปฏิรูปประเทศเพราะการปฏิรูปประเทศต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ตามกันไปเรื่อย ๆ ยุทธศาสตร์ชาติกับแผนปฏิรูปประเทศนั้นเปรียบเสมือนลูกแฝดที่คู่กันครับ แม้จะเป็นคนละอย่างไม่เหมือนกันแต่จะควบคู่กันไป

ข้อที่ ๓ ท่านที่เคารพครับ การปฏิรูปประเทศนั้นทำโดยหลายหน่วยงาน เช่นแม่น้ำ ๓ สาย เช่น ครม. เช่นคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ และจะต้องสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ จะต้องเป็นไปตามความเห็นพ้องต้องกัน เป็นที่ยอมรับของกระทรวง ทบวง กรม ซึ่งมีหน้าที่ในการตัดสินใจในการปฏิรูปเมื่อมีหลายหน่วยงานอย่างนี้เหมาะหรือไม่ควรหรือไม่ที่จะต้องเอาเรื่องที่ทุกหน่วยงานที่รับผิดชอบมีความเห็นพ้องต้องกันเอามาปฏิรูปก่อนเป็นความเร่งด่วนต้น ๆ ซึ่งภาษาอังกฤษใช้คำว่าเทมเพลต (Template) ครับ เทมเพลต (Template) คือเจาะรู ถ้ามีหลายหน่วยงานมีความรับผิดชอบเรื่องใดที่ทุก ๆ หน่วยงานเห็นพ้องต้องกันนั่นครับ รูนั้น เทมเพลต (Template) นั้นเอามาปฏิรูปก่อน เห็นไหมครับนี่เป็นกระบวนการ เป็นโพรซีเยอร์ (Procedure) เป็นแมนวล (Manual) ผมจะเน้นไปในเรื่องของโพรซีเยอร์ (Procedure) ในกระบวนการเป็นเหมือนทำแมนวล (Manual) ทำแฮนด์บุ๊ก (Handbook) ให้กับการปฏิรูปครับ

ท่านที่เคารพครับ ข้อที่ ๔ ที่กระผมอยากจะขอกราบเรียนเชิญชวนให้ท่านผู้มีเกียรติ ท่านสมาชิกได้ช่วยกันออกความคิดความเห็น ทำอย่างไรครับที่พี่น้องประชาชนจะมีส่วนร่วมได้อย่างเต็มภาคภูมิครับ การปฏิรูปก็ดี การดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ก็ดี ถ้าพี่น้องประชาชนไม่เข้าใจ ไม่มีส่วนร่วม แผนนั้นจะดีแค่ไหนก็แล้วแต่ไม่สำเร็จครับ เพราะต้องมาจากประชาชนครับ

และข้อสุดท้าย ท่านที่เคารพครับ กรรมการ ๓๐ คน ๓๕ คน สุดแท้แต่ท่านเห็นว่าเท่าไรจะเหมาะสม ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน คณะกรรมการชุดนี้น่าจะมีซีเครตแทเรียต (Secretariat) มีหน่วยงานอะไรที่น่าจะไปให้การสนับสนุน เราจะตั้งหน่วยงานซีเครตแทเรียต (Secretariat) มาสนับสนุนคณะกรรมการปฏิรูปขึ้นมาใหม่ โดยเฉพาะหรือว่าเราน่าจะใช้องค์กรที่มีอยู่ที่พอใช้ได้ พอไปได้ มีภาระหน้าที่คล้ายคลึงกัน เช่นสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเอาหน่วยงานที่มีอยู่แล้วมาใช้ ซึ่งจะเป็นการประหยัด ท่านเห็นว่าอย่างไรจะเหมาะจะสม เพราะฉะนั้นองค์กรอย่างนี้กระผมอยากจะขอกราบเรียนท่านทั้งหลายได้ช่วยกันคิด และผมกราบเรียนนะครับว่าคณะกรรมการปฏิรูปประเทศกับคณะกรรมการยุทธศาสตร์นั้นเปรียบเสมือนลูกแฝด เหมือนพี่เหมือนน้อง แต่เป็นคนละคณะกรรมการ ถ้า ๒ คณะ ทั้งยุทธศาสตร์และปฏิรูปสามารถใช้ซีเครตแทเรียตออฟฟิศ (Secretariat Office) ได้ภายในองค์กรเดียวกัน รับผิดชอบให้การสนองตอบทั้ง ๒ องค์กร คือคณะกรรมการปฏิรูปและคณะกรรมการยุทธศาสตร์ ถ้าเป็นอย่างนี้ได้จะประหยัดกว่าไหม จะเหมาะสมหรือไม่ หรือท่านเห็นว่าน่าจะมีการจัดตั้งองค์กรอย่างนี้ขึ้นมาใหม่ ท่านที่เคารพครับ นั่นคือ ๕ เรื่องที่กระผมอยากจะขอวิงวอนให้ท่าน สปท. ผู้ทรงเกียรติได้ช่วยกันให้ความคิดให้ข้อเสนอแนะเพื่อที่พวกกระผมจะได้เอาไปปรับปรุงแก้ไขร่างที่มีอยู่เดิมเพื่อเสนอแนะต่อรัฐบาลเพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะที่ดีที่สุดต่อไป กระผมไม่ค่อยได้ไปแตะในเรื่องประเด็นการปฏิรูปมากนักเพราะสภา สปช. ก็ดี ที่ท่านเทียนฉายเป็นประธาน สภา สปท. ที่ท่านทินพันธุ์เป็นประธานก็ดี ท่านได้คิดเรื่องที่ปฏิรูปไว้มากมายก่ายกองครับ กระผมไม่ได้แตะอันนั้นมากนัก นอกจากนี้ที่กระผมไม่ไปแตะเรื่องนั้นมากก็เพราะว่ารัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๘ เขียนไว้ชัดเจนว่าจะต้องปฏิรูปเรื่องอะไรบ้าง เพราะฉะนั้นกระผมจะเน้นเฉพาะโพรซีเยอร์ (Procedure) แมนวล (Manual) แฮนด์บุ๊ก (Handbook) ในการปฏิรูปเป็นหลัก ท่านที่เคารพครับ เพื่อให้ท่านทั้งหลายได้มีเวลามากที่สุด กระผมจะไม่กวนเวลาท่านมาก ก็ขอชี้แจงแต่เพียงเท่านี้ ด้วยความเคารพอย่างสูงครับ

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี้ นายอลงกรณ์ พลบุตร รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง ได้ลงจากบัลลังก์ โดยมอบให้ นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง ปฏิบัติหน้าที่แทน)

นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง) : ต่อไปเรียนเชิญท่านสถิตย์ ลิ่มพงศ์พันธุ์ ค่ะ

นายสถิตย์ ลิ่มพงศ์พันธุ์ (กรรมการ) : กราบเรียนประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ กระผม สถิตย์ ลิ่มพงศ์พันธุ์ ขออนุญาตชี้แจงในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจตามที่ประธานคณะกรรมการกำหนดขั้นตอนการปฏิรูปประเทศ ท่าน พันตำรวจตรี ยงยุทธ สาระสมบัติ ได้มอบหมายการปฏิรูปทางด้านเศรษฐกิจนั้นมุ่งไปสู่เป้าหมายสูงสุดที่ได้กำหนดไว้ กล่าวคือเป็นไปตามที่ได้กำหนดไว้ในร่างรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๗ ที่ได้กล่าวว่า ๑. ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย สามัคคี ปรองดอง ๒. สังคมมีความสุข เป็นธรรมและทัดเทียมกัน ๓. ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือเป็นเรื่องที่กล่าวถึงประเทศมั่นคง ประชาชนมั่งคั่ง สังคมยั่งยืน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจนั้นจะเป็นเรื่องของประชาชนมั่งคั่ง บางส่วนเกี่ยวข้องกับสังคมยั่งยืน ในเรื่องของการปฏิรูปเศรษฐกิจเป็นเรื่องที่คณะกรรมาธิการทางด้านเศรษฐกิจได้ดำเนินการต่อเนื่องกันมาตั้งแต่ ---

เริ่มมีสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งได้แบ่งแนวทางในการดำเนินการออกเป็น ๔ อนุกรรมาธิการ กล่าวคือ อนุกรรมาธิการทางด้านเศรษฐกิจกระแสใหม่ นำโดยท่านปีติพงศ์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา อนุกรรมาธิการทางด้านการเงินการคลัง นำโดยท่านสมชัย ฤชุพันธุ์ อนุกรรมาธิการทางด้านการปฏิรูปอุตสาหกรรม นำโดยท่านมนู เลียวไพโรจน์ และอนุกรรมาธิการทางด้านการปฏิรูปด้านเกษตรกรรม นำโดยท่านเลิศวิโรจน์ โกวัฒนะ ทั้ง ๔ อนุกรรมาธิการนี้ได้นำไปสู่เป้าหมายดังที่ผมได้กล่าวแล้ว โดยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้คือ

๑. ส่งเสริมการเติบโตเศรษฐกิจอย่างมั่นคงและยั่งยืน

๒. ส่งเสริมเศรษฐกิจที่เป็นธรรม

๓. ส่งเสริมเศรษฐกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๔. ส่งเสริมเศรษฐกิจกระแสใหม่

๕. รักษาวินัยและความยั่งยืนทางการเงินการคลัง

ทั้ง ๕ ประการนี้ได้ดำเนินการ โดยมีการกำหนดตัวชี้วัดที่มีความชัดเจนและนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ที่ชัดเจน กล่าวคือในเรื่องของการส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจนั้น ตัวชี้วัดคือรายได้ประชาชาติต่อคนต่อปีต้องสูงขึ้นทุกปี

อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศต้องสูงขึ้นทุกปี

อันดับความยากง่ายในการประกอบธุรกิจต้องดีขึ้นทุกปี

อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันในการเดินทางและท่องเที่ยวต้องดีขึ้นทุกปี

การส่งเสริมเศรษฐกิจที่เป็นธรรมนั้นมีตัวชี้วัดคือการเทียบค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค ซึ่งจะต้องมีค่าที่ดีขึ้นทุกปี จำนวนผู้ทำประกันภัยการเกษตรต้องเพิ่มขึ้นทุกปี จำนวนคนจนต้องลดน้อยลงทุกปี ช่องว่างระหว่างคนรวยและคนจนต้องลดลงทุกปี

ในด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมนั้น ตัวชี้วัดในเรื่องของปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ต้องลดลงทุกปี จำนวนวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมที่จดทะเบียนใหม่ต้องเพิ่มขึ้นทุกปี สัดส่วนของเกษตรอินทรีย์ในผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต้องเพิ่มขึ้นทุกปี ความสามารถของแสงที่ส่องผ่านลงไปในน้ำของแม่น้ำสายหลักต้องสามารถส่องลงลึกลงไปทุกปี

สปท. ๕๑/๒๕๕๙ สะแกวัลย์ ๖๙/๒

การส่งเสริมเศรษฐกิจกระแสใหม่นั้นตัวชี้วัดจะเทียบอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันในด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมต้องเพิ่มขึ้น ต้องเพิ่มงบประมาณรายจ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาในงบประมาณรายจ่ายประจำปี ต้องเพิ่มจำนวนวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจกระแสใหม่ที่จดทะเบียนเพิ่มขึ้นทุกปี ในเรื่องของการรักษาวินัยและความยั่งยืนทางการเงินการคลังนั้น รายได้ของรัฐบาลเมื่อเทียบกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๕ ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศในปีนั้น ๆ จำนวนคนและวิสาหกิจที่เข้าระบบการจัดเก็บภาษีต้องเพิ่มขึ้นทุกปี หนี้สาธารณะต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต้องไม่เกินร้อยละ ๖๐ งบลงทุนต่องบประมาณต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒๕ และภาระหนี้ต่องบประมาณต้องไม่เกินร้อยละ ๓๕ สินเชื่อและหนี้เสียของสหกรณ์อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมกับสหกรณ์แต่ละแห่งในการกำหนดตัวชี้วัดดังกล่าวนั้นได้ต่อเนื่องไปถึงผลลัพธ์ที่คาดหวัง ซึ่งผลลัพธ์ที่คาดหวังนี้เอง ----------

รายละเอียดอยู่ในหน้า ๖๐ ของเอกสารรายงานคณะกรรมการศึกษาและจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศที่ได้วางไว้ตรงโต๊ะของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติทุกท่านแล้ว กล่าวคือผลสัมฤทธิ์ในเชิงบวกในปีที่ ๑-๕ ต้องปรากฏ ผลสัมฤทธิ์ในเชิงบวกระดับสูงในปีที่ ๕-๑๐ ต้องปรากฏ ส่วนปีที่ ๑๑-๒๐ ซึ่งเป็นปีสุดท้ายของการกำหนดผลสัมฤทธิ์ในการปฏิรูปนั้นต้องมีผลสัมฤทธิ์ในเชิงบวกสูงมาก กล่าวโดยสรุปก็คือทางด้านเศรษฐกิจซึ่งเป็นเรื่องของการส่งเสริมให้ประชาชนมีความมั่งคั่งและสังคมยั่งยืนนั้น การดำเนินการก็จะประกอบทั้งในเรื่องของการปฏิรูป ทั้งในเรื่องของตัวชี้วัดและในเรื่องของความคาดหวังในผลลัพธ์ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวนั้นได้มีการเสนอว่าในขั้นตอนของการปฏิรูปนั้นจำเป็นอย่างยิ่งจะต้องมีคณะกรรมการปฏิรูปทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งจะจัดตั้งขึ้นมาภายใต้คณะกรรมการปฏิรูปกลางเพื่อจะได้มีคณะกรรมการที่จะได้ขับเคลื่อนการปฏิรูปทางด้านเศรษฐกิจต่อเนื่องจากข้อเสนอในการปฏิรูปเศรษฐกิจที่สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้ดำเนินการ แล้วก็เชื่อมั่นว่าแนวทางการปฏิรูปทั้งหมดจะได้เสร็จสิ้นก่อนที่วาระของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศจะได้เสร็จสิ้นลง หลังจากนั้นคงเป็นเรื่องของการดำเนินการในขั้นตอนของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ ซึ่งถ้าหากว่ามีการตั้งคณะกรรมการย่อยในเรื่องของการปฏิรูปทางด้านเศรษฐกิจก็จะได้ขับเคลื่อนต่อไป รวมถึงวาระของการปฏิรูปใหม่ ๆ ภายใต้กรอบความคิดที่กระผมได้นำเรียนเสนอเมื่อสักครู่ก็จะได้มีการดำเนินการต่อไปภายใต้กฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศต่อไป กราบเรียนท่านประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศที่เคารพครับ

นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่สอง) : ลำดับต่อไปนะคะ เรียนเชิญ พลโท อภินันท์ คำเพราะ ค่ะ

พลโท อภินันท์ คำเพราะ (กรรมการ) : กราบเรียนประธานสภาและสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศที่เคารพยิ่งทุกท่านครับ กระผม พลโท อภินันท์ คำเพราะ ในฐานะเลขานุการคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาเนื้อหาและแนวทางในการยกร่างกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการปฏิรูปประเทศด้านความมั่นคง ผมขออนุญาตเสนอในเรื่องประเด็นของข้อเสนอแนะการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านความมั่นคงอย่างนี้ครับ มีเพาเวอร์พอยต์ (PowerPoint) ประกอบด้วยนะครับ ก่อนอื่นผมขออนุญาต

ชี้แจงว่าองค์ประกอบของคณะอนุกรรมการชุดนี้ก็ประกอบด้วยผู้แทนของหน่วยงานความมั่นคงที่มาร่วมพิจารณากันอย่างครบถ้วน ไม่ว่าจะเป็นกระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กอ.รมน. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานข่าวกรอง ป.ป.ส. ศรชล. กระทรวงแรงงาน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงไอซีที (ICT) แล้วก็กองบัญชาการกองทัพไทย ก็ได้มีการร่วมกันพิจารณาอย่างครบถ้วนนะครับ

สำหรับเป้าหมายและแนวทางในการจัดทำข้อเสนอแนะในส่วนของคณะกรรมการ ขออนุญาตเรียนอย่างนี้ครับว่าเราตั้งเป้าหมายในการจัดทำข้อเสนอแนะการปฏิรูปประเทศด้านความมั่นคงนั้นอยู่ ๔ ประเด็น คือ

ประเด็นแรกข้อเสนอแนะนี้จะต้องสามารถดำเนินการได้ภายใน ๑ ปี และจะต้องเห็นผลสัมฤทธิ์ภายใน ๕ ปี ซึ่งเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญนะครับ

และที่สำคัญในประเด็นที่ ๒ ก็คือจะต้องมีความเป็นไปได้ จับต้องได้และเป็นรูปธรรม ไม่เพ้อฝัน หน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องสามารถนำข้อเสนอแนะไปปฏิบัติได้โดยทันทีไม่ต้องตีความเพราะมีเวลาน้อยนะครับ ผมยกตัวอย่างเช่นข้อพิจารณาของเรากำหนดว่าจะต้องมีการจัดตั้งศูนย์รักษาความปลอดภัยด้านไซเบอร์ (Cyber) เฉพาะด้านความมั่นคงในระดับชาติอย่างนี้เป็นต้นนะครับ

และสุดท้ายที่สำคัญก็คือว่าหน่วยงานที่รับผิดชอบได้เห็นชอบและมีแนวคิดว่าข้อเสนอนี้สามารถดำเนินการได้และอยู่ในทิศทางที่หน่วยงานที่รับผิดชอบจะดำเนินการอยู่เช่นเดียวกันนะครับ เพราะว่าผู้แทนหน่วยที่เกี่ยวข้องที่ร่วมเป็นคณะกรรมการได้ยืนยันว่าทำได้ ๑ ๒ ๓ ๔ เขาอธิบายอย่างชัดเจนนะครับ ก่อนอื่นที่เราจะทำข้อเสนอแนะการปฏิรูปประเทศด้านความมั่นคงนะครับ เราได้มีการประเมินภัยคุกคามที่มีผลต่อความมั่นคงของประเทศเราพิจารณากันอย่างกว้างขวาง โดยสรุปก็คือภัยคุกคามที่มีผลเร่งด่วนและจะกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ เรากำหนดไว้ ๑๑ เรื่องที่สำคัญนะครับ ยกตัวอย่างเช่นในเรื่องความมั่นคงสถาบัน ความขัดแย้งของคนในชาติ เรื่องปัญหาภาคใต้ เรื่องความมั่นคงตามแนวชายแดน เรื่องปัญหาแรงงานต่างด้าว อาชญากรรมข้ามชาติ ยาเสพติด การก่อการร้าย ปัญหาสิ่งแวดล้อมและภัยธรรมชาติ ปัญหาภัยคุกคามทางไซเบอร์ (Cyber) ตลอดจนปัญหาความเปลี่ยนแปลงของบริบทด้านความมั่นคงในระดับโลกนะครับ แต่ในทั้ง ๑๑ เรื่องนั้นเรามองเห็นว่าสิ่งที่เร่งด่วนมากที่สุดใน ๑๑ เรื่อง ก็คือ เรื่องของปัญหาความมั่นคงสถาบัน ปัญหาความขัดแย้งคนในชาติ และปัญหาเรื่องการแก้สถานการณ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ครับ เมื่อเป็นการรองรับภัยคุกคามทั้ง ๑๑ เรื่องดังกล่าวในส่วนของคณะกรรมการเราก็ได้จัดทำข้อเสนอแนะการขับเคลื่อนประเทศด้านความมั่นคงใน ๓ กรอบแนวทางใหญ่ ๆ

กรอบแนวทางแรกจะต้องมีการปฏิรูปความพร้อมของประเทศให้สามารถเผชิญกับภัยคุกคามได้ในทุกระดับ ทั้งระดับนโยบาย ระดับอำนวยการ ระดับปฏิบัติ ทั้งเป็นภัยคุกคามภายในประเทศหรือจากต่างประเทศ หรือแม้กระทั่งภัยคุกคามรูปแบบใหม่

ในกรอบแนวทางที่ ๒ คือจะต้องมีการปฏิรูปกลไกแผนและมาตรการในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงของชาติที่ชัดเจนและต่อเนื่อง และที่สำคัญมาตรการดังกล่าวนั้นจะต้องสามารถสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศได้อย่างมีดุลยภาพ

และสุดท้ายกรอบแนวทางที่ ๓ คือจะต้องมีการศึกษาทบทวนและการปฏิรูปโครงสร้างองค์กรด้านความมั่นคง เพื่อให้สอดคล้องและรองรับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปได้ตลอดเวลานะครับ นั่นคือ ๓ กรอบแนวทางใหญ่ ๆ ที่คณะอนุกรรมการได้กำหนดขึ้น ผมขออนุญาตเข้าสู่กรอบแนวทางแรกก่อนนะครับ ในเรื่องการปฏิรูปความพร้อมของประเทศให้เผชิญภัยคุกคามได้ในทุกระดับ ในกรอบแนวทางที่ ๑ นี้มี ๕ ข้อเสนอแนะที่สำคัญนะครับ

ข้อเสนอแรกก็คือการพัฒนาระบบงานด้านข่าว ภายใน ๕ ปีนี้จะต้องมีการพัฒนาระบบงานด้านข่าว จะต้องมีการบูรณาการงานด้านการข่าวของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและที่สำคัญจะต้องขยายหรือพัฒนางานด้านเครือข่ายไปสู่การสร้างเครือข่ายด้านการข่าวภาคประชาชนทั่วประเทศให้ได้ อันนี้เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด แล้วก็เป็นนโยบายของรัฐบาลในขณะนี้นะครับ

ในข้อเสนอที่ ๒ คือฐานข้อมูลด้านความมั่นคงนั้น หน่วยงานความมั่นคงจะต้องมีฐานข้อมูลที่เชื่อมโยงและเป็นข้อมูลเดียวกัน และสามารถแลกเปลี่ยนเชื่อมโยงได้กับหน่วยงานความมั่นคงในต่างประเทศได้

ในข้อเสนอข้อที่ ๓ ก็คือการปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ และคำสั่งที่เกี่ยวข้องเพื่อให้หัวหน้าส่วนราชการในระดับพื้นที่มีอำนาจอย่างเพียงพอในการบูรณาการการแก้ไขปัญหาความมั่นคงและการจัดระเบียบสังคมภายในพื้นที่ตัวเองได้ ยกตัวอย่างเช่นผู้ว่าราชการจังหวัดควรมีอำนาจอย่างเพียงพอที่จะบูรณาการหน่วยงานความมั่นคง ตำรวจ ทหาร หรือฝ่ายปกครองต่าง ๆ ในเรื่องการจัดระเบียบโรงแรม ทางเท้าอะไรต่าง ๆ ในขั้นต้นของพื้นที่ตัวเองเพื่อไม่ให้ปัญหาดังกล่าวนั้นลุกลามไประดับประเทศได้นะครับ

ข้อเสนอข้อที่ ๔ ปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ คำสั่งที่เกี่ยวข้องเพื่อให้กองทัพสามารถสนับสนุนรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาที่สำคัญของชาติ และปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้ตั้งแต่ยามปกติ นั่นก็คือต่อไปกองทัพจะต้องมีอำนาจอย่างเพียงพอที่จะสามารถสนับสนุนรัฐบาลไม่เพียงแต่การป้องกันประเทศในยามที่มีเหตุการณ์นั้น ๆ จะต้องสามารถใช้ศักยภาพกองทัพนั้นสนับสนุนรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาของชาติในมิติต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาที่เป็นปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ยกตัวอย่างเช่นการสนับสนุนเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันเหตุร้ายภายในประเทศ เนื่องจากเรามองเห็นว่าภัยคุกคามปัจจุบัน ----------

ได้เปลี่ยนแปลงไปนะครับ ไม่ใช่เป็นภัยการก่อการร้ายสากลที่มีการยึดตัวประกัน ต่อรอง แต่ปัจจุบันนี้การก่อการร้ายจะมีลักษณะฉับพลันก่อเหตุวินาศกรรม ยกตัวอย่างเช่น เหตุการณ์ที่ราชประสงค์ เมื่อมีเหตุการณ์มาแล้วก็จะมีตำรวจเข้าพื้นที่ ในส่วนทหารที่มีกำลังปฏิบัติการพิเศษอะไรต่าง ๆ ยังไม่สามารถมีอำนาจเพียงพอที่จะมาร่วมปฏิบัติการได้ เพราะในอนาคตก็จะต้องมีการปรับปรุงนโยบายการต่อต้านการก่อการร้ายสากล นโยบายอะไรต่าง ๆ แล้วก็โครงสร้างหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้สามารถที่จะใช้กำลังทหารมาร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจและฝ่ายปกครองในการป้องกันการก่อเหตุร้ายภายในประเทศในรูปแบบต่าง ๆ และในสถานการณ์ที่มีการเกิดเหตุอย่างฉับพลันเหมือนเช่นปัจจุบันได้

และอีกประเด็นหนึ่งคือการพัฒนาประเทศในการช่วยเหลือประชาชนได้อย่างตามปกตินั้น ปัจจุบันกระทรวงกลาโหมได้มีการผลักดันพระราชบัญญัติกำลังพลสำรองแล้ว ซึ่งวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือเราจะสามารถเอากำลังพลสำรองชุดเดิมเอามาใช้ในยามสงครามเท่านั้น ปัจจุบันกำลังพลสำรองก็จะสามารถมาสนับสนุนกองทัพเพื่อจะใช้ศักยภาพตรงนี้ในการสนับสนุนช่วยเหลือประชาชน การช่วยเหลือภัยพิบัติ การซ่อมบำรุงอะไรต่าง ๆ ให้กับประชาชนได้ตั้งแต่ยามปกตินะครับ อันนี้ก็เป็นประเด็นที่สำคัญ

และสุดท้ายในกรอบแนวทางที่ ๑ ในการปฏิรูปความพร้อมของประเทศนั้น ก็จะต้องมีการบริหารจัดการชายแดนให้มีเอกภาพ ซึ่งการบริหารจัดการชายแดนจะต้องส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและหน่วยงานความมั่นคงต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาไม่ว่าเรื่องยาเสพติด อาชญากรรมข้ามชาติ การลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย การลักลอบนำสินค้าทางการเกษตรหรือสิ่งต่าง ๆ ตามแนวชายแดน ซึ่งปัจจุบันนั้น ทาง สมช. ได้มีการจัดทำแผนบริหารจัดการชายแดนด้านความมั่นคงเรียบร้อยแล้วนะครับ ซึ่งแผนดังกล่าวก็จะมีเจ้าภาพอย่างชัดเจน ไม่ว่าในเรื่องการจัดระบบการป้องกันประเทศ จะมีหน่วยงานไหนรับผิดชอบ การพัฒนาระบบแจ้งเตือนมีหน่วยไหนรับผิดชอบ การพัฒนาระบบสัญจรข้ามพรมแดนอย่างนี้ครับ เพราะฉะนั้นเจ้าภาพในประเด็นต่าง ๆ นั้นถ้าได้มีการบูรณาการงานของหน่วยงานความมั่นคงตามพื้นที่ชายแดนแล้ว ก็เชื่อว่าสามารถที่จะรองรับปัญหาความมั่นคงตามแนวชายแดนได้นะครับ

ทีนี้ผมขออนุญาตมาอยู่กรอบแนวทางที่ ๒ ในเรื่องการสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างมีดุลยภาพ ในกรอบแนวทางที่ ๒ นั้น ทางอนุกรรมการได้จัดทำเป็น ๓ ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะแรก คือหน่วยงานความมั่นคงจะต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายแผนและโครงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อความมั่นคง ยกตัวอย่างเช่น พื้นที่ตามแนวชายแดนหรือพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพราะมิติทางด้านความมั่นคงและเศรษฐกิจจะต้องสนับสนุนและเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ไม่สามารถที่จะดำเนินการได้อย่างใดอย่างหนึ่ง อันนี้ก็เป็นประเด็นที่สำคัญนะครับ

ประเด็นที่ ๒ หน่วยงานความมั่นคงก็คือจะต้องสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษตามแนวชายแดนได้ อย่างที่กล่าวไว้แล้วว่ามิติทางด้านเศรษฐกิจและความมั่นคงนั้นเป็นเรื่องที่แยกกันไม่ออก และจะต้องมีการดำเนินการร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานความมั่นคงหรือหน่วยที่ดำเนินการในเรื่องเศรษฐกิจครับ

ในข้อเสนอแนะที่ ๓ ของกรอบแนวทางที่ ๒ หน่วยงานความมั่นคงนั้นจะต้องมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมนโยบายประชารัฐ โดยการรวมกำลังระหว่างภาครัฐ ประชาชน และภาคเอกชน ก็คือกองทัพนะครับ ยกตัวอย่างเช่น กองทัพก็มีความได้เปรียบไม่ว่าจะเป็นเรื่องกำลังพล เครื่องมือเครื่องใช้ และที่สำคัญก็คือเรามีหน่วยงานกระจายทั่วประเทศ กำลังสำคัญตรงนี้ก็สามารถที่จะเป็นเครื่องไม้เครื่องมือให้กับรัฐบาลในการสนับสนุนการส่งเสริมนโยบายประชารัฐ ไม่ว่าจะดึงภาครัฐ ภาคประชาชน ภาคเอกชนมาร่วมกัน ยกตัวอย่างเช่น การสนับสนุนโครงการโอทอป (OTOP) หรือแม้ปัจจุบันทางกองทัพมีแผนงานที่ชัดเจนที่ให้หน่วยทหารเกือบทุกหน่วยมีศูนย์เรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้กับประชาชนในพื้นที่ด้วย นั่นก็คือ ๓ ข้อเสนอแนะของกรอบแนวทางที่ ๒ ครับ

ผมขออนุญาตเสนอกรอบแนวทางที่ ๓ สุดท้ายนะครับ คือเรื่องการศึกษาและทบทวนเสนอแนะการปฏิรูปโครงสร้างองค์กรด้านความมั่นคง ซึ่งในกรอบแนวทางที่ ๓ นั้นจะมี ๖ ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะแรก ก็คือจัดให้มีหน่วยงานรับผิดชอบการรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์ (Cyber) ด้านความมั่นคงในระดับชาติ ซึ่งในเรื่องนี้เราก็มุ่งเน้นในเรื่องการที่จะป้องกันภัยที่มาจากไซเบอร์ (Cyber) หรือภัยที่ส่งผลกระทบต่อทางสถาบันนะครับ ขณะนี้ยังไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านไซเบอร์ (Cyber) ด้านความมั่นคง ปัจจุบันมีเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจนะครับ

- ๗๓/๑

ในข้อเสนอแนะที่ ๒ ในเรื่องปรับปรุงโครงสร้าง กอ.รมน. ให้เหมาะสมกับภาระงาน ในอนาคต กอ.รมน. จะต้องมีการปรับปรุงวัตถุประสงค์ อาจจะมีการปรับปรุง พ.ร.บ. เปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ที่จะต้องรับภัยคุกคามไม่ใช่บุคคลและกลุ่มบุคคล อนาคต กอ.รมน. อาจจะต้องรับภัยอื่น ๆ ด้วย ยกตัวอย่างเช่นภัยธรรมชาติในปัจจุบันอย่างนี้เป็นต้น บุคลากรจะต้องมีการปรับปรุง อาจจะมีการปรับปรุงให้มีอัตรากึ่งถาวร ซึ่งปัจจุบันนี้เป็นลักษณะช่วยราชการ ก็อาจจะไม่สามารถที่มีบุคลากรอย่างเพียงพอและปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งที่สำคัญที่เป็นเป้าหมายสำคัญ กอ.รมน. คือการบูรณาการหน่วยงานความมั่นคงในการพัฒนาหรือการร่วมมือกำลังพลเรือน ตำรวจ ทหาร หรือแม้กระทั่งบูรณาการกฎหมายที่เกี่ยวข้องในด้านความมั่นคงนั้น อันนี้จะต้องมีการพัฒนาตรงนี้ขึ้นมานะครับ

ข้อเสนอที่ ๓ เรื่องการยกระดับ ศรชล. ให้เป็นศูนย์อำนวยการนะครับ เพื่อให้ ศรชล. นี้สามารถบูรณาการการรักษาผลประโยชน์ชาติทางทะเลได้ สรุปก็คือต่อไป กอ.รมน. ก็จะรับผิดชอบด้านความมั่นคงทางบกภายในประเทศนะครับ ศรชล. ก็รับผิดชอบเรื่องความมั่นคงทางด้านทางทะเล สรุปอย่างนั้นนะครับ

ข้อเสนอข้อที่ ๔ เรื่องการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรและการบริหารจัดการในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ จะต้องมีการบูรณาการด้านความมั่นคงและงานด้านพัฒนาเข้าด้วยกัน เพราะฉะนั้นในอนาคต กอ.รมน. และ ศอ.บต. นั้นอาจจะต้องนำไปสู่การปรับปรุงโครงสร้างและการบริหารจัดการเพื่อนำไปสู่การเกื้อกูลและสนับสนุนซึ่งกันและกัน งานความมั่นคงและงานพัฒนาจะต้องไปด้วยกันในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้นะครับ

ข้อเสนอข้อที่ ๕ เรื่องหน่วยงานส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและต่างประเทศนั้น ก็เพื่อมุ่งเน้นในเรื่องการแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ต้นเหตุ ร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ควรจะมีหน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องการแก้ไขปัญหายาเสพติดระหว่างประเทศร่วมกัน ซึ่งปัจจุบันนี้ยังไม่มีและทางสำนักงาน ป.ป.ส. ได้เสนอข้อเสนอแนะนี้ขึ้นมานะครับ

และสุดท้ายนะครับ การศึกษาทบทวนข้อเสนอแนะให้มีการศึกษาทบทวนโครงสร้างองค์กรการบริหารจัดการด้านความมั่นคงในภาพรวม ที่มีข้อนี้สรุปก็คือว่าคณะกรรมการมีเวลาน้อย ข้อนี้ก็เป็นการเปิดโอกาสให้ว่าในอนาคตจะต้องมีการศึกษา

ทบทวนโครงสร้างองค์กรการบริหารจัดการด้านความมั่นคงในภาพรวมเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไปในอนาคตได้ในระยะยาว อันนี้สำคัญนะครับ

ผมขออนุญาตสรุปก็คือว่าข้อเสนอแนะการปฏิรูปประเทศด้านความมั่นคงจะเป็นไปตามภาพฉายอาจจะยากหน่อย ตามเอกสารที่แจกจ่ายนะครับ เราก็จะมี ๓ กรอบแนวทาง

กรอบแนวทางแรก คือปฏิรูปความพร้อมของประเทศ

กรอบแนวทางที่ ๒ คือปฏิรูปกลไกให้สนับสนุนทางด้านเศรษฐกิจ

และสุดท้ายกรอบแนวทางในเรื่องการปฏิรูปโครงสร้างขององค์กรด้านความมั่นคงนำไปสู่การกำหนดข้อเสนอแนะ ๑๔ ข้อเสนอแนะ และทั้งหมดนี้ก็จะสามารถรองรับภัยคุกคามทั้ง ๑๑ เรื่องได้นะครับ กระผมขออนุญาตชี้แจงเท่านี้นะครับ

ในส่วนของเรื่องตัวชี้วัดและผลลัพธ์ที่คาดหวังก็ได้แจกจ่ายนะครับ ผมยกตัวอย่างเช่นในเรื่องการพัฒนางานด้านการข่าว ตัวชี้วัดเราก็จะต้องมีการสร้างเครือข่ายภาคประชาชนให้ชัดเจน หรือเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญ หรือแม้กระทั่งการจัดทำฐานข้อมูลด้านความมั่นคงนั้น ตัวชี้วัดก็เห็นว่าจะต้องมีระบบฐานข้อมูลจริง ๆ ที่จะสนับสนุนงานด้านความมั่นคงใช้ร่วมกันได้อย่างนี้เป็นต้นนะครับ และเอกสารอีกอันหนึ่งก็คือผลลัพธ์ความคาดหวังหรือผลสัมฤทธิ์นะครับ ท่านก็อ่านเพิ่มเติมได้ ผมก็จะไม่รบกวนเวลาท่านสมาชิก ผมจะขออนุญาตจบชี้แจงเพียงเท่านี้ครับ ขอบคุณครับ

นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง) : ต่อไปเรียนเชิญท่านประธานกรรมาธิการนะคะ ท่าน พันตำรวจตรี ยงยุทธ สาระสมบัติ ค่ะ

พันตำรวจตรี ยงยุทธ สาระสมบัติ (ประธานกรรมการ) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ เนื่องจากที่กราบเรียนไปเบื้องต้นว่าท่านที่เป็นประธานอนุกรรมการท่านพงศ์ศักติฐ์ติดราชการสำคัญมาไม่ได้ กระผมขออนุญาตท่านประธานที่จะนำเสนอแทนนะครับ

ขออนุญาตไปที่ในเรื่องของหัวข้อ ๒.๔ ข้อเสนอแนะแนวทางเพิ่มเติมในเรื่องของประเด็น คือในมาตรา ๒๕๘ กำหนดประเด็นไว้ ก็อย่างที่กราบเรียนในมาตรา ๒๕๘ พูดว่าอย่างน้อย สปช. ได้ทำไปแล้ว ๖๗ วาระ และคณะรัฐมนตรีเห็นชอบไปแล้ว และ สปท. ทำเสนอเพิ่มเติม เพราะฉะนั้นแนวทางที่จะเสนอไว้ในกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปก็อาจจะทำได้ใน ๒ ลักษณะ

ลักษณะที่ ๑ คือไปกำหนดไว้ในตัวกฎหมายเลย

ในลักษณะที่ ๒ ก็คือว่าให้คณะกรรมการหรือองค์กรกลางปฏิรูปประเทศเรียกง่าย ๆ ว่าคณะกรรมการปฏิรูปประเทศในเบื้องต้นก่อนแล้วกันนะครับ เป็นผู้กำหนด ส่วนข้อมูลของทาง สปท. ท่านกรรมาธิการทั้งหลายที่ได้ทำและศึกษาเรื่องนี้ก็จะเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา นั่นเป็นในเรื่องของประเด็น

ในเรื่องที่ ๒ องค์กรการปฏิรูปประเทศ ในหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศไม่ได้พูดถึงองค์กรไว้ แต่ประเด็นอย่างเดียวหรือขั้นตอนอย่างเดียวถ้าไม่มีบุคลากรและไม่มีองค์กรการขับเคลื่อนให้เกิดผลคงจะเป็นไปได้ด้วยความยากลำบาก ซึ่งถ้าไปดูมาตรา ๒๖๖ วรรคสอง ที่หัวหน้า คสช. มีอำนาจในการนี้ เปลี่ยนโครงสร้าง นี่การทำงานของ สปท. อันนั้นก็โดยวิธีหนึ่ง โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๖๖ วรรคสอง ของท่านหัวหน้า คสช. หรือในกรณีที่ ๒ ถ้ากำหนดเป็นคณะกรรมการปฏิรูปประเทศเป็นองค์กรหนึ่ง แล้วมีองค์กรอีกระดับหนึ่งก็คือองค์กรคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้าน นี่ก็คือเป็นข้อเสนอของคณะกรรมการนะครับ ด้านนี้ดูจากไหน ก็ดูได้อีกเป็น ๒ ลักษณะ ด้านก็ดูจากกลุ่มยุทธศาสตร์ ก็อย่างเช่นในเรื่องของความมั่นคงก็อาจจะมีเรื่องของการเมืองกับความมั่นคงเข้าไปด้วย ในเรื่องของการบริหารราชการแผ่นดินของกรอบยุทธศาสตร์ก็เอาการบริหารราชการแผ่นดิน การปกครองท้องถิ่น แล้วก็การป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบอยู่ในนี้ด้วยกัน หรือในด้านของเศรษฐกิจนอกจากเรื่องเศรษฐกิจแล้วคณะกรรมาธิการเศรษฐกิจแล้วก็เอาพลังงานไปอยู่ในกลุ่มนี้ เอาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปในกลุ่มนี้ การผังเมืองไปอยู่ในกลุ่มนี้ นี่เป็นตัวอย่างในการที่จะพยายามจับกลุ่มและให้เป็นการปฏิรูปด้านตามกรอบยุทธศาสตร์จะได้สอดคล้องกัน

ถัดไปในเรื่องของโครงสร้างเราก็ลองพยายามทำดูโครงสร้าง โครงสร้างถ้าดูตามกฎหมาย มาตรา ๖๕ ซ้ายมือสุดของท่าน คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ถัดมาทางขวามือ คณะกรรมการบริหารยุทธศาสตร์ชาติ ถัดมาอยู่ตรงกลางเลย วุฒิสมาชิก องค์กรตรงนี้ ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญที่มีหน้าที่ติดตามเร่งรัด ถัดไปคือคณะรัฐมนตรี แน่นอนที่สุดสิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยคณะรัฐมนตรี ถัดไปก็คือรัฐสภา ทำไมต้องเอารัฐสภาไว้ตรงนี้ด้วย เพราะมาตรา ๒๗๐ บอกไว้ว่าคณะรัฐมนตรีจะต้องเสนอความคืบหน้าของการปฏิรูปไปยังรัฐสภาทราบทุก ๓ เดือน ทีนี้มองต่ำลงมานะครับ สีเขียวนั่นของคณะกรรมการปฏิรูปที่วางลงมา แนวความคิดของเราน่าจะวางเป็น ๖ แต่ว่าในนี้เนื่องจากว่าข้อจำกัดในเรื่องของหน้ากระดาษเราก็เลยวางเป็น ๓ ใน ๓ นี่คิดอย่างไรครับก็แบ่งเป็นกลุ่ม ๆ ตามด้าน ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ อีกซีกหนึ่งของทางรัฐบาลก็คือในกรอบของกลุ่มภารกิจที่สอดคล้องกัน แล้วองค์ประกอบที่เราคิดต่อไปคิดอย่างไรครับ

เบื้องต้นเราคิดก็สอดคล้องกับที่ท่าน ขออนุญาตเอ่ยนามท่าน ท่าน พันเอก วินัย ในเรื่องของคณะกรรมการและองค์ประกอบ องค์ประกอบตรงนี้เรามองดูว่า

๑. คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติก็น่าจะมาอยู่ตรงนี้ด้วย อย่างสมมุติว่าจำนวนหนึ่ง ๖ คน ทำไมถึงเรียก ๖ จำนวนหนึ่งนี้ในการศึกษาเราพูดแต่เฉพาะจำนวนหนึ่งแล้วจากรัฐบาลนี่มาจำนวนหนึ่งจำนวนที่เท่ากันเพื่อมาช่วยกัน เสร็จแล้วกรรมการด้านก็จะออกมาอีกระดับหนึ่ง ชุดสีเขียวที่เมื่อสักครู่ที่ผมกราบเรียนมันอยู่ในบล็อกสีชมพูข้างบนก็คือมีทั้งจากยุทธศาสตร์ชาติและมีของรัฐบาลเข้ามาร่วมกัน แล้วก็มีผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิต่าง ๆ แล้วจากผู้ทรงคุณวุฒิลงมาในชุดสีเขียวนี้ก็เป็นกรรมการปฏิรูปด้านที่นี้สอดคล้องกับท่านวินัยที่ท่านกรุณาแนะนำก็คือว่าถ้ายุทธศาสตร์ชาติกับทางปฏิรูปประเทศนี่เป็นคู่แฝดกัน ลองดูสิว่าสำนักงานเลขาที่จะใช้ เป็นตัวสีส้ม ๆ ข้างล่างใช้ร่วมกันได้ไหม นี่เป็นข้อเสนอ

ถัดไปที่เราคิดกันต่อก็คือว่าคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ คนที่จะทำหน้าที่เป็นเลขาควรจะพิจารณาจากว่างานในด้านนั้น ๆ หน่วยงานไหนเป็นหน่วยงานหลัก อย่างเช่น บล็อกแรกซ้ายมือสุด ในเรื่องของความมั่นคง หน่วยงานเลขาของกรรมการด้านนี้น่าจะเป็น สมช. บล็อกถัดไปขวามือ ศักยภาพในการแข่งขันของประเทศฝ่ายเลขาน่าจะต้องเป็น สศช.

- ๗๕/๑

ถัดไป สมมุติว่าในเรื่องของการศึกษา พัฒนาศักยภาพความสามารถของคน ก็น่าจะเป็นสภาการศึกษา หรือในเรื่องเกี่ยวข้องกับเรื่องของคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม ก็น่าจะเป็น ทส. หรือว่าในเรื่องของการลดความเหลื่อมล้ำและความเท่าเทียมก็น่าจะเป็น พม. และในเรื่องของพัฒนาระบบบริหารราชการก็น่าจะเป็น ก.พ.ร. อันนี้คือแนวคิดที่กรรมการพิจารณาว่าน่าจะเป็นอย่างนี้หรือไม่ ส่วนที่ว่าจะสมควรประการใดเดี๋ยวก็อยากจะฟังความเห็นจากท่านทั้งหลายว่าเราจะทำให้รายงานฉบับนี้สมบูรณ์ขึ้นได้อย่างไร

ถัดไปในเรื่องของการประเมิน คณะกรรมการพิจารณาว่าอาจจะทำได้ ๓ ลักษณะหรือ ๓ แนวทาง แนวทางที่ ๑ ก็คือว่าหน่วยงานประเมินเอง ๒. ก็คือให้ภายนอกประเมิน และแนวทางที่ ๓ ก็คือผสมกันระหว่างแนวทางที่ ๑ กับแนวทางที่ ๒

ถัดไปเป็นรูปแบบในเรื่องของการถ่ายทอดแผนการปฏิรูปจากระดับต่าง ๆ จากระดับประเทศไปรัฐบาล รัฐบาลไปยังกระทรวง กระทรวงลงไปกรม จังหวัด และลงไปสู่หน่วยปฏิบัติ แล้วหลังจากนั้นก็ประเมินย้อนหลังขึ้นมา รูปแบบนี้ก็คือเอามาจากของที่กรรมการยุทธศาสตร์ชาติ การรายงานตรงนั้นก็ต้องให้เครดิตคนที่คิดเรื่องนี้มาตั้งแต่ต้นคือว่าท่านบดินทร์ วิจารณ์ ท่านเป็นอนุกรรมการในเรื่องของจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ และเป็นน้องชายของ สปช. ท่านหนึ่ง

สุดท้ายถึงแม้ว่าเราจะไม่มีเจตนาที่จะร่างกฎหมาย แต่คิดว่าโครงร่างกฎหมายนี้เราน่าจะคิด เราก็คิดว่าโครงร่างของกฎหมายฉบับนี้น่าจะมีอะไรบ้างเป็นเพียงตุ๊กตา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของบทเฉพาะกาล ในหมวด ๖ หรือหมวด ๗ บทเฉพาะกาลเราไม่กล่าวถึงในรายงานเลย เนื่องจากว่าเราเห็นว่าถ้าเรากล่าวถึงเรื่องบทเฉพาะกาลนี้ในรายงานของเราอาจจะเป็นที่ครหาได้ว่าทำไมคิดอะไรอยู่ ฉะนั้นเราก็ตัดปัญหาในเรื่องของบทเฉพาะกาลเราไม่เสนอเลยนะครับ กล่าวโดยสรุปก็อย่างที่กราบเรียนท่านประธานและท่านสมาชิกที่เคารพ เชื่ออย่างยิ่งว่าถึงแม้ว่ากรรมการจะใช้เวลาประมาณ ๓ เดือน เริ่มตั้งแต่วันที่ ๒๗ มิถุนายน และเราแล้วเสร็จประมาณนั้น ๓ เดือนถึงมีเวลาเหลืออยู่อีก ๓๐ วัน ๑๒๐ วัน ตามคำสั่งแต่เราเห็นว่าเรื่องนี้มีความจำเป็นเร่งด่วน เพราะทราบมาว่าอย่างที่กราบเรียนไปเบื้องต้นว่าทางรัฐบาลจะนำเรื่องเข้า ครม. ฉะนั้นเราก็ต้องรีบนำเสนอแต่ว่าความเห็นของท่านถึงแม้จะรีบด่วนอย่างไร แต่ความเห็นของท่านก็ยังมีความสำคัญอย่างยิ่ง ถ้าท่านจะกรุณาให้ความเห็นเพื่อที่จะทำให้รายงานนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น คณะกรรมการ

น้อมรับและด้วยความยินดี ดีใจที่ท่าน ขออภัยที่เอ่ยนามท่าน ท่านนิกรท่านกรุณาเสนอเรื่องญัตติขึ้นมาแสดงว่าท่านให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ถึงเสนอเรื่องนี้มาด้วยความเคารพ ฉะนั้นความเห็นต่าง ๆ นี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งที่จะทำให้รายงานนี้สมบูรณ์ครับ ขอบพระคุณครับท่านประธาน

นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง) : ขอบพระคุณค่ะ ก่อนที่จะเปิดให้สมาชิกอภิปราย ดิฉันขอเรียนเชิญท่านนิกร จำนง แถลงญัตติก่อนค่ะ เรียนเชิญค่ะ

นายนิกร จำนง : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพครับ ผม นิกร จำนง สมาชิก สปท. ลำดับที่ ๗๙ ก็อยากจะเรียนว่าผมเห็นความสำคัญเป็นอย่างยิ่งของเรื่องนี้ สำคัญผมมองว่าตั้งแต่ตั้ง สปท. มา เรื่องนี้สำคัญที่สุดมันเป็นการขมวดทุกอย่างเข้าด้วยกันในคราวเดียว ดังนั้นผมทำญัตติเสนอ ๒ เรื่อง เรื่องที่แล้วก็คือความเป็นความตายของประชาชนในเรื่องเกี่ยวกับที่ตายกันอยู่ปีละเป็นแสนซึ่งก็ดำเนินการไป

มีเรื่องนี้อีกเรื่องที่ผมเห็นว่าจำเป็นมาก อยากจะเรียนท่านประธานที่เคารพว่าผมได้ยื่นญัตติเมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๙ เรื่องขอเสนอญัตติเรื่องแนวทางการดำเนินการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ตามมาตรา ๒๕๘ และกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ มาตรา ๒๕๙ ตามร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... คือฉบับที่ผ่านการลงมติไปแล้วของกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ แล้วในนี้ผมได้อธิบายไว้ส่วนบน แต่ว่าผมได้เขียนไว้ว่า ข้าพเจ้าและผู้มีชื่อรับรองท้ายญัตตินี้ก็มี ท่านเสรี สุวรรณภานนท์ ท่านกษิต ภิรมย์ ท่านวันชัย สอนศิริ ท่านวรรณธรรม กาญจนสุวรรณ ท่านสมพงษ์ สระกวี แล้วก็ พลเอก ฐิติวัจน์ กำลังเอก ในเนื้อหาตรงนี้เขียนไว้ชัดเจนว่าอย่างนี้ครับ เกี่ยวกับเรื่องในท่อนแรกตามที่ญัตติที่ท่านสมาชิกมีอยู่แล้วว่า ----------

ตามที่ได้กำหนดไว้ในหมวด ๑๖ มาตรา ๒๕๘ กำหนดให้การดำเนินการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ประกอบกับมาตรา ๒๕๙ บัญญัติการปฏิรูปประเทศต้องเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีวิธีการจัดทำแผนการมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนในการดำเนินการปฏิรูปการวัดผลการดำเนินการและระยะเวลาการดำเนินการซึ่งต้องกำหนดให้เริ่มดำเนินการปฏิรูปในแต่ละด้านภายใน ๑ ปีนับตั้งแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญซึ่งก็เหลืออีกไม่กี่วันแล้ว ทั้งนี้ในการดำเนินการตรากฎหมายแล้วก็บังคับใช้กฎหมายดังกล่าวต้องดำเนินการภายใน ๑๒๐ วันนับแต่วันประกาศด้วยเช่นกัน เราเขียนไว้ว่าอย่างนี้ครับ กรณีดังกล่าวถือเป็นเรื่องสำคัญและเกี่ยวข้องกับการปฏิรูปหลายด้าน จึงจำเป็นต้องมีการอภิปรายเป็นการทั่วไปเพื่อรับฟังความเห็นของสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเกี่ยวกับแนวทางการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ตลอดจนการจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปดังกล่าวจะมีแนวทางการดำเนินการอย่างไร ประเด็นก็คือเห็นว่าสำคัญและที่เสนอ

ในส่วนแรก ก็คือเสนอว่าให้เอาลงฟลอร์ (Floor) เพราะเรื่องนี้มันสำคัญมากอยากจะฟังความเห็น เพราะส่วนตัวเองพวกเราเชื่อว่าท่านสมาชิกทุกคนมีประสบการณ์หลายอย่างและมีความสามารถมากมาย เรื่องนี้เป็นเรื่องที่เราต้องมานั่งจับเข่าคุยกันเสียก่อน เพราะว่าสภาของเรามีลักษณะพิเศษครับท่านประธาน คือปกติแล้วสภาจะเป็นศูนย์กลางและจ่ายงานออกไปกรรมาธิการ ของเราไม่ ของเรางานจะไปอยู่ในกรรมาธิการ ดังนั้นผมเชื่อว่าทุก ๆ ท่านที่อยู่ในกรรมาธิการชุดต่าง ๆ มีประเด็นอยู่แล้วแต่เราขาดการเอามารวม เดิมปกติต้องเข้าสภาก่อนแล้วจ่ายงานออก แต่ขณะนี้มันเป็นงานที่สภาเอามาประชุมเพื่อรับงานของกรรมาธิการ พอมีเรื่องสำคัญแบบนี้ก็จำเป็นที่จะต้องมานั่งคุยกันแล้วก็เอาทุก ๆ อย่างมารวม เพราะเรื่องนี้ผมยืนยันอีกครั้งว่าเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดในความเห็นผม

และมีประเด็นที่ ๒ ที่โยงไปก็คือว่าร่างกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปจะมีลักษณะเช่นเดียวกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือไม่ อย่างไร คือในประสบการณ์ที่เรามีมาในการทำเรื่องสำคัญแบบนี้จะมีกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนเกี่ยวกับการดำเนินการที่เคยมีอยู่แล้วมาฉบับหนึ่งก็คือการกระจายอำนาจ

ปี ๒๕๔๒ ซึ่งกฎหมายฉบับนั้นมีการแก้ครั้งเดียวก็คือแก้ตอนที่เปลี่ยนชื่ออธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเท่านั้นเอง ทุกอย่างดำเนินมาแล้วก็จะมีปัญหาอยู่บ้างคือรัฐจ่ายเงินให้ไม่ครบตามนั้นเท่านั้นเอง ส่วนอื่นไม่มีปัญหาเลย ได้ผลมากนะครับ ดังนั้นจึงขอเสนอญัตติ แต่ขณะนี้ท่านประธานที่เคารพครับ ปรากฏว่าผมก็เพิ่งทราบภายหลังตอนที่เสนอญัตติแล้ว เดิมอยากจะให้มีการคุยกันแล้วไปตั้งกรรมการแล้วก็เขียนโดยฟังความเห็นทุกคนก่อน แต่ทราบว่ามีการตั้งกรรมการแล้ว แล้วไปเขียนแล้วและเอากลับมา ดังนั้นญัตติที่ผมเสนอก็เลยกลายเป็นว่าก็ไม่รู้จะคุยทำไม เพราะว่าเขียนกันมาแล้ว หมายความว่าผมอยากจะรวบรวมเบรนสตรอม (Brainstorm) เพื่อจะได้ไปเขียน แต่อย่างไรก็ตามถ้าเป็นอย่างนั้น ผมขออนุญาตท่านประธานว่าผมก็เลยจะขออภิปรายเรื่องญัตตินี้ แล้วก็อภิปรายเลยไปถึงประเด็นที่เสนอมาแล้วเพราะเป็นเรื่องเกี่ยวเนื่องกัน และในส่วนอื่นผมก็จะไม่พูด เวลาเสนอความเห็นผมก็จะไม่พูดอีกแล้ว ขออนุญาตว่าอาจจะต้องใช้เวลาบ้างแต่ไม่มากนักประเด็นที่สำคัญครับท่านประธาน ทำไมผมถึงไปเกี่ยวข้องกับ พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ อยู่ ๆ แล้วไปเกี่ยวข้องทำไม ผมอยากจะเรียนอย่างนี้ครับ เท่าที่แล้วมาวาระสำคัญในการทำงานแบบนี้อย่างที่ผมเรียนแล้วผมก็สอบถามตอนรัฐธรรมนูญออกหมวดนี้มา สอบถามไปยัง กรธ. ว่าเรื่องนี้ไม่เข้าใจว่าทำไมเขียนมาแบบนี้แล้วจะทำกันอย่างไร ผมก็ทราบว่าเขาจะออกกฎหมายแบบเดียวกับ พ.ร.บ. เมื่อกี้ ก็คือการกระจายอำนาจการปกครอง คล้ายกับแบบนี้แล้วถึงมาจัดการ ผมก็เข้าใจ ผมก็รับได้ เพราะผมเองตอนช่วงที่เป็นรัฐมนตรีอยู่ ๓ ปีก็ดี ช่วงที่ทำงานอยู่ในสภาก็ดี มีความสัมพันธ์กับกฎหมายฉบับนี้อยู่มาก และเราก็เห็นว่ามันเป็นกฎหมายที่ออกตามการปฏิรูปการเมือง ปี ๒๕๔๐ พอมาปี ๒๕๔๒ เราก็ออกกฎหมายนี้ เป็นเรื่องที่ดีมาก นั่นก็คือ ----------

๑. ได้ฮินต์ (Hint) ได้ความเห็นมาว่าเขาจะทำแบบนี้ และขณะนี้ก็ทราบแล้วว่าเรื่องนี้เราไม่ได้มีหน้าที่จะต้องออกกฎหมายนะครับ ในบันทึกก็ลงไปแล้วว่าสรุปสุดท้ายแล้วกฎหมายฉบับนี้เราไม่ได้เสนอเพื่อให้ออกกฎหมาย กฎหมายจะไปเหมือนเดิมก็คือว่าขณะนี้มีมติไปแล้วว่าจะให้ ครม. ไปทำเอง ก็คือมอบให้กับสำนักนายกรัฐมนตรี รวมกับคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติไปรวม หมายถึงว่าฝ่ายหนึ่งกุมอำนาจฝ่ายหนึ่งคุมแผนเหมือนกับที่เคยเป็น เพราะฉะนั้นผมก็เลยเชื่อว่าน่าจะเป็นอย่างนี้ ก็เลยเขียนไว้ในญัตติว่าให้เอาตรงนี้มาเทียบ แต่ในรายงานฉบับนี้ไม่ได้เอากฎหมายนี้มาดูเลย หมายความว่าผ่านไปเฉย ๆ เป็นพระราชบัญญัติเรื่องการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ซึ่งถ้าใกล้เคียงที่สุดเราต้องดูอันนี้เป็นสาระสำคัญเพราะว่าคล้ายกัน งานเหมือนกัน เป้าหมายเหมือนกัน ผมเรียนท่านประธานว่าลักษณะของกฎหมายนี้ ผมจะกล่าวถึงกฎหมายที่ผมอ้างถึงในญัตติว่าทำไมผมถึงยกมาในวันนี้นะครับ จริง ๆ แล้วอยากเสนอตอนนั้นแล้วจะได้เอาไปทำคล้าย ๆ แบบนี้ เพราะผมเชื่อว่ารัฐบาลจะต้องทำแบบนี้ ผมเชื่อเกิน ๗๐-๘๐ เปอร์เซ็นต์ว่าจะเป็นแบบนี้นะครับ เพราะฉะนั้นในเมื่อเราคิดว่าน่าจะเป็นแบบนี้เราควรจะทำอย่างไรเราก็ย่อมมองออกที่จะเป็นประโยชน์ ทำไมถึงเห็นว่าเรื่องนี้เป็นสำคัญ ผมเห็นได้ในสารัตถะของพระราชบัญญัติการกระจายอำนาจที่เป็นกฎหมายที่มีการกำหนดเป้าหมายชัดเจน เป็นกฎหมายที่กำหนดเป้าหมายชัดเจนมากว่าอำนาจหน้าที่เริ่มตั้งแต่การกระจายอำนาจมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน เรามาดูกรรมการนะครับ และมีรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องมาร่วม ซึ่งในนี้เป็นเรื่องการกระจายอำนาจ รัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องก็มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยบ้าง คนถือกฎหมายนี้รับสนอง ๓ คน คลุมมาหมด แล้วก็โครงสร้าง หมายถึงว่าส่วนบริหารครบที่เกี่ยวข้อง ส่วนข้างล่าง ๑๒ คน ๑๒ คน เป็นคู่ แฝดคู่นี้ที่อยู่ในกรรมการ ๑๒ คนแรกเป็นหน่วยงานการปกครองท้องถิ่นทั้งหมด ตั้งแต่ระดับบนก็คือระดับ อบจ. ระดับเทศบาล ระดับล่างเทศบาลเล็ก ๆ ก็มี ๑๒ คน หมายความว่าคนนี้คือคนที่เขากำลังจะกระจายอำนาจไปให้มีครบ เพราะว่าสเตกโฮลเดอร์ (Stakeholder) หรือผู้รับอำนาจก็ต้องมา ส่วนข้างบนกรรมการที่เมื่อกี้ผมเรียนแล้วผู้ที่จะจ่ายอำนาจให้อำนาจออกไปก็คือกระทรวงมหาดไทยก็ต้องมาอยู่มีนายกรัฐมนตรีคุม ในส่วนต่อมาในนั้นอีก ๑๒ คน กรรมการตรงนี้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านต่าง ๆ ด้านรัฐศาสตร์ ด้านการบริหารรัฐกิจมีครบหมด ๑๒ คน

แพ็ก (Pack) เป็น ๒๔ ๒๔ บวกกับรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องรวมทั้งนายกรัฐมนตรีเป็นคณะหนึ่ง ในจำนวนตรงนี้ถือว่าครบ ครบถ้วนกระบวนความ อำนาจหน้าที่ของเรื่องนี้เป็นไปตามมาตรา ๑๒ อำนาจหน้าที่ของเรื่องอำนาจ ผมอยากจะเรียนคร่าว ๆ ว่าขอเวลาท่านประธานนิดเพราะว่ามันเป็นเรื่องสำคัญจริง ๆ มาตรา ๑๒ ให้ทำแผนเราดูว่าจะคล้ายกับที่เราควรจะทำไหม ให้ทำแผนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตรงนี้เราถือว่าแทนคำว่ากระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่น เป็นการปฏิรูปประเทศตามหมวดปฏิรูปไปนะครับ แผนตรงนี้แล้วขอความเห็นชอบจากรัฐมนตรีและรายงานต่อรัฐสภา คือต้องเป็นไปตามนี้ ไปทำแผนมาแล้วก็เอาแผนมาให้ ครม. เห็นชอบ พอ ครม. เห็นชอบแล้วต้องรายงานรัฐสภา อันนี้คือหลักการ และในนั้นก็จะมีรายละเอียดว่าเรื่องบริการสาธารณะ ข้อต่อไปที่สำคัญก็คือว่าให้คณะกรรมการชุดนี้เสนอแนะการตราพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ข้อบังคับ คือคณะกรรมการชุดนี้จะต้องเป็นคนดูแลกฎหมายประกอบงานที่ทำก็คือกระจายอำนาจ ถ้านัยนี้ก็คือว่าดูแลเรื่องการปฏิรูปในส่วนที่เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกรรมการชุดนี้ดู ให้กรรมการชุดนี้ผมข้ามไปนะครับ การตราพระราชกฤษฎีกา คือมันต้องใช้ฟาสต์เลน (Fast lane) เป็นหลักเพราะว่ากรรมการชุดนี้มีสิทธิที่จะให้กฤษฎีกาช่วยทำกฎหมายไม่ใช่ไปตามช่องทางปกติ ในข้อ ๑๐ เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการจัดสรรเงินงบประมาณ นอกจากว่าทำแผนเอาเข้าสภา ออกกฎหมาย เงินก็เป็นเรื่องสำคัญในการดำเนินการ ให้กรรมการชุดนี้เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการจัดสรรเงินงบประมาณในการจัดสรรเพิ่มขึ้นเกี่ยวกับเรื่องนี้คือการถ่ายโอน ของเราก็คือการปฏิรูปนั่นเองเหมือนกันนะครับ เสนอแนะระบบการตรวจสอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในนี้ก็มีระบุไว้ว่าประชาชนต้องมีส่วนร่วม ท่านรองประธานท่านวินัยได้กรุณาพูดว่าประชาชนไม่มีส่วนร่วมทุกอย่างก็ล้มเหลวหมด มันไปไม่ได้นะครับ ตรงนี้กรรมการชุดนี้ดู ----------

กรรมการชุดนี้เสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีให้พิจารณาสั่งการในกรณีปรากฏว่าส่วนไหนทำงานไม่ได้ สมมุติว่าเราปฏิรูปส่วนไหนปฏิรูปไม่ได้ติดขัดอะไรกรรมการชุดนี้จะต้องแจ้งนายกรัฐมนตรีทันทีว่าจะต้องดำเนินการ ไม่สามารถดำเนินการได้ เสนอรายงานเกี่ยวกับเรื่องการกระจายอำนาจของเราก็คือการปฏิรูปอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง เป็นแรงงาน แล้วก็นอกจากนั้นอาจจะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการได้ ในต่อไปครับท่านประธาน อำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๑๒ เรามาดูมาตราว่าจะขึ้นไปอยู่ตรงไหนอีก เขาให้ไปอยู่ที่สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้อยู่ที่สำนักนายกรัฐมนตรี ขณะนี้ก็ยังอยู่ หมายความว่าอยู่ตรงนั้นผมถึงได้ไปประชุมหลายครั้งเพราะว่าเขาเชิญไปเรื่องการกระจายอำนาจแล้วไปอยู่ตรงนั้นดูแลงานเรื่องธุรการ รวบรวมข้อมูล ร่วมมือประสานงาน ติดตามประเมินผล ติดตามปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนด หมายความว่าไปอยู่ที่สำนักนายกรัฐมนตรีแล้วก็คอยดูแลทั้งหมดนายกรัฐมนตรีเป็นประธานดูแลทุกเรื่อง มันเป็นองค์กรที่กำหนดขึ้นมาอยู่ที่นี่ ขณะนี้เรามีแนวคิดว่าเราจะอยู่ที่อื่น ตรงนั้นบอส (Boss) ใหญ่อยู่ที่ทำเนียบดำเนินการอยู่ อันนี้เป็นมาตรา ๑๕ ว่าอยู่ที่ไหน ระยะเวลา ท่านประธานครับ ตามมาตรา ๓๐ ระยะเวลาครบกำหนดชัดว่าระยะเวลาในการดำเนินการให้ดำเนินดังนี้ ให้ถ่ายโอนภารกิจต่าง ๆ ภายใน ๔ ปีที่ซ้ำซ้อนกัน ให้ดำเนินการทั้งหมด ๔ ปี ชี้ไว้เลยว่าจะต้องทำภายใน ๔ ปี แล้วต่อจากนั้นก็มีการกำหนดว่าจะต้องดำเนินการอย่างไรเรื่องงบประมาณรายจ่ายจะต้องทำอย่างไร ในมาตรา ๓๒ ใน พ.ร.บ. ฉบับนี้ให้คณะกรรมการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจ ซึ่ง ณ ที่นี้ก็คือการปฏิรูปให้แก่ ต้องมีสาระสำคัญกำหนดรายละเอียดของอำนาจหน้าที่ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องนะครับ มาตรา ๓๓ ท่านประธานครับ เมื่อดำเนินการแล้วก็เสนอให้แผนปฏิบัติตามมาตรา ๓๒ แล้วก็ให้เสนอ ครม. ให้ความเห็นชอบรายงานต่อรัฐสภาเพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาใช้บังคับต่อไป ใช้กฎหมายนี้ประกาศแล้วก็แผนปฏิบัติตรงนี้ให้มีผลผูกพันต่อหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องในแผนปฏิบัติการนั้น ในกรณีที่สถานการณ์เปลี่ยนแปลงไปให้มีการดำเนินการปรับปรุงแผนเพื่อให้เหมาะสม ตรงนี้ผมมีส่วนเกี่ยวข้องอยู่บ้างในคราวที่ผ่านมา และให้คณะกรรมการมีหน้าที่ติดตามผล รายงานคณะรัฐมนตรีทราบทุกปี ในกรณีมีปัญหาอุปสรรคไม่สามารถดำเนินการได้ให้คณะกรรมการรายงานให้คณะรัฐมนตรีทราบปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขด้วย ผมจึงมีความเห็นว่าท่านประธานครับ ในประเด็นนี้กรรมการที่ตั้งตามนี้ลักษณะแบบนี้น่าจะเพียงแต่เปลี่ยนชื่อ

แล้วเอาปฏิรูปมาใส่เข้าไปมันรัน (Run) ได้เลย มันสามารถจะดำเนินการได้ ผมมองว่าได้ดี ทีนี้นี่เป็นส่วนที่ผมจะเอามาเกี่ยวเนื่อง ประเด็นที่ผมจะพูดต่อไปก็อยากจะขออนุญาตเอาลักษณะตรงนี้รวมทั้งความเห็นมาจับในประเด็นของรายงาน ขออนุญาตท่านประธาน การเสนอญัตติจะเกี่ยวเนื่องกับเรื่องนี้ ผมมองว่าอย่างนี้ครับ มองว่าการเสนอรายงานตรงนี้ที่บอกว่าในความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ไม่มีองค์กรใดในการดำเนินการ ไม่มีหน้าที่ใคร จริง ๆ แล้วอยากจะชวนมาดูว่าในมาตรา ๒๕๙ คือเรื่องนี้ในการปฏิรูปเราจะเห็นว่ามาตรา ๒๕๘ มีครบแต่เรามาดูว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเขาระบุไว้ชัด เขาบอกว่าในมาตรา ๒๕๙ ตามรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ฉบับร่างให้หน่วยงานรัฐในระหว่างนี้พอรัฐธรรมนูญมีผลปั๊บให้หน่วยงานรัฐดำเนินการปฏิรูปตามอำนาจ หมายถึงปฏิรูปตามหัวข้อ ๗ ด้านไปพลางก่อนระหว่างกฎหมายว่าด้วยแผนยังไม่มีผล มาตรา ๒๖๐ วรรคแรก ด้านกระบวนการยุติธรรม มีการเขียนไว้ชัดเจนว่าด้านกระบวนการยุติธรรมให้มีคณะกรรมการขึ้น โดย ครม. แต่งตั้งประกอบด้วยเขาก็มีรายละเอียดไป หมายความว่ากรรมการชุดนี้มีอยู่แล้วตามรัฐธรรมนูญจะต้องไปแต่งตั้งตามรัฐธรรมนูญกำหนด มาตรา ๒๖๑ วรรคแรก การปฏิรูปด้านการศึกษา ในมาตรา ๒๕๘ ด้านการศึกษาให้มีกรรมการที่เป็นอิสระที่ ครม. แต่งตั้งดำเนินการศึกษาและทำข้อเสนอแนะ ----------

มีกรรมการชุดนี้อีกขึ้นมาที่จะต้องตั้งตามรัฐธรรมนูญ และต่อจากนั้นก็เสนอว่าให้ ครม. รายงานความคืบหน้านี้ตามบทเฉพาะกาล มาตรา ๒๗๐ ต่อรัฐสภาทุก ๓ เดือน เพราะฉะนั้นกลไกมันจะถูกบังคับโดยบทเฉพาะกาล มาตรา ๒๗๐ วรรคสามนี้ ครม. เห็นว่ามีการตราขึ้นตามหมวด ๑๖ ปฏิรูปก็แจ้งให้ประธานรัฐสภาทราบ รัฐธรรมนูญมาตราเหล่านี้ระบุชัดว่าหน้าที่เป็นหน้าที่ของ ครม. โดยแท้ เพราะฉะนั้นการที่ ครม. ดึงไปเขียนกฎหมายขึ้นมาและมีการกำหนด ครม. ก็น่าที่จะเป็นคนควบคุมอยู่ด้วย แล้วก็จะเป็นกรรมการตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญว่าด้วยเรื่องหมวด ๑๖ นี้ตามมาตรา ๒๕๙ ดังนั้นการที่เราจะดำเนินการในหน่วยงานของรัฐ งานต่าง ๆ ที่ดำเนินการล้วนเป็นหน่วยงานของรัฐทั้งนั้น และหน่วยงานของรัฐส่วนใหญ่เป็นหน่วยงานราชการรัฐวิสาหกิจ ดังนั้นแม้ ครม. ไม่ได้กำหนดตรง ๆ ว่าเป็นอย่างไร แต่โดยอำนาจที่กำหนดตรงนี้เป็นหน้าที่โดยตรงที่จะต้องปฏิบัติอยู่แล้วนะครับ

ในส่วนที่ ๒ พ.ร.บ. นี้มีแนวหรือยัง เรื่องนี้ตามที่ทราบแล้วว่า ครม. หมายถึงรัฐบาลจะให้สำนักงานรัฐมนตรีกับคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเอาไปเขียนเอาไปยกร่าง เราไม่จำเป็นต้องไปยกเพราะว่าเขาจะเอาไปทำ

ประเด็นต่อมาคือการเชื่อมโยงที่รายงานฉบับนี้ต้องขออนุญาตท่านประธานจริง ๆ ว่านี่เป็นความเห็นโดยสุจริตใจ ผมมีความเห็นอย่างนี้ว่าการปฏิรูปประเทศตามหมวดนี้มีระบุชัดไว้ ๗ ด้านแล้วขณะนี้ แล้วก็มีเวลาที่ชัดเจนแล้วคือออกกฎหมายแผนภายใน ๑๒๐ วัน เห็นผลภายใน ๕ ปี การกำหนดยุทธศาสตร์ของท่าน จะเป็นของท่านประธาน มีการกำหนดไว้แผน ๒๐ ปี เพราะฉะนั้นเรื่องนี้ถ้าเราเทียบก็คือว่าตรงนี้มันจะเป็นอิมพอร์แทนต์ (Important) ของท่านประธาน สำคัญมากยุทธศาสตร์ ผมอาจจะไม่เห็นด้วยอยู่บ้างก็เป็นเรื่องที่แย้งกันในเชิงวิชาการ แต่ที่สำคัญมันเป็นอีกส่วนหนึ่ง ส่วนที่รัฐธรรมนูญกำหนดนั้นเป็นส่วนของการปฏิรูป ถ้าไม่สำคัญเขาไม่เสนอปฏิรูป เขาก็ไปตามปกติได้ ที่เขาเสนอแสดงว่าเป็นเออเจนต์ (Urgent) เป็นเรื่องเร่งด่วนอย่างมาก แล้วถ้าเราไปดูเรื่องการศึกษา เรื่องตำรวจ เรื่องการเมือง เรื่องเศรษฐกิจ เรื่องต่าง ๆ นี้นะครับ ถ้าไม่ทำตามนี้ประเทศไปต่อไม่ได้แน่ เห็นชัด ก็เลยให้จัดการเสียเร่งด่วนก่อนในระหว่าง ๕ ปีนี้คืออย่างน้อยต้องทำเรื่องนี้ให้ได้ ถือเป็นเรื่องเร่งด่วน เรื่องสำคัญอื่น ๆ ก็ยังจะต้องทำกันไป ยุทธศาสตร์ก็ทำกันไป เพราะฉะนั้นการเอา ๒ อย่างมาโยงกัน ผมเห็นว่าการปฏิรูปส่วนนี้เหนือกว่ายุทธศาสตร์ในจังหวะนี้ตามรัฐธรรมนูญ ยุทธศาสตร์ก็ไปอ้างถึงอีกมาตราหนึ่ง ดังนั้นน่าจะเป็นแนวทาง

กว้าง ๆ มากกว่า ประเด็นที่เสนอขึ้นมาเหมือนว่าจะดี ประเด็นเรื่องของ สปช. และ สปท. ผมก็เป็น สปท. ทีนี้ในนี้เราจะเห็นว่าเราดึงมา ๓๗ ประเด็นปฏิรูป เราก็เอาประเด็นของ สปท. ที่เรากรองมาแล้ว คัดแล้วจาก ๓๗ ที่เราเสนอขึ้นมานี้บวกเข้าไป ประเด็นจะอยู่ตรงนี้ครับท่านประธาน ประเด็นปฏิรูปที่เสนอไป ๓๗ นี้บางอย่างรัฐบาลตอบว่าดำเนินการไปแล้ว บางอย่างตอบมาว่าไม่เห็นด้วย ส่วนของเราเองก็รัน (Run) ใส่เข้าไปแล้ว บางเรื่องอย่างเช่นของกรรมการการเมืองของผมเสนอไปหน้าเต็ม ๆ เลย ผมก็คุยกับท่านประธานเสรีบอกว่าแล้วเรื่องที่เราเสนอวันนี้ล่ะ มันเข้าไปสู่กฎหมายลูก ไม่ได้เกี่ยวกับทางรัฐบาลเลย ไม่ได้เกี่ยวกับการปฏิรูปตรงนั้นแต่ว่าไปเป็นกฎหมายลูก แต่ที่ในการปฏิรูปการเมืองคือการให้ความรู้ การทำให้ประชาชนเข้าใจเรื่องการเมือง การทำพฤติกรรม มีวัฒนธรรมในการยอมรับความเห็นต่าง ตรงนี้ไม่ใช่เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับองค์กรอิสระ อย่าง กกต. หรือการเลือกตั้ง หรือพรรคการเมือง เป็นหน้าที่ของรัฐต้องทำ ตรงนี้เป็นเรื่องปฏิรูปชัด แต่ว่าเรื่องอื่น ๆ ที่เสนอเข้าไปอีก ๔-๕ เรื่อง เป็นเรื่องที่เสนอไปแล้ว ดังนั้นพอเราเอาเรื่องทั้งหมด ปฏิรูปเรื่องนี้ไปโยงกับยุทธศาสตร์ มันเท่ากับมีเรือสินค้าลำใหญ่บรรทุกสิ่งสำคัญไว้เต็มไปหมดเพราะว่าเป็นเรื่องสำคัญ แล้วเราไปบวกกับอีกลำหนึ่งที่บรรทุกเอาเรื่องปฏิรูปของเราที่กำลังรัน (Run) อยู่ขณะนี้ แล้วไปโยงกับเรือสปีดโบต (Speedboat) ที่มีการดีไซน์ (Design) ออกมาตามมาตรา ๑๖ เพื่อจะส่งไปแก้ปัญหาข้างหน้าก่อน เป็นตัวนำร่องเพื่อให้เรือลำใหญ่จะได้วิ่งตาม แต่เราไปผูกกันมันก็ไปไม่ได้ เพราะว่าจะไปติดขัดอยู่ว่าปีหนึ่งหรือ ๕ ปีจะทำอะไรได้ มันก็มาโยงกันหมด ผมก็เลยไม่เห็นด้วยว่าการที่เราบวกตรงนี้เข้าไปนี่มันจะเป็นการไปดึงเออเจนต์ (Urgent) หรือความสำคัญเร่งด่วนตรงนี้ ทำให้การปฏิรูปมันไปไม่ได้นะครับ

ทีนี้ประเด็นในการปฏิรูปนี่นะครับ อยากจะขอเวลาอีกนิดเดียวนะครับ ถามว่าเราจะไปเพิ่มได้แค่ไหน เพียงไร ปฏิรูปที่เสนอขึ้นมาตามมาตรา ๑๖ นี้ด้านการเมืองชัดเจนมาก เรื่องข้อ ก ๑ นี่ให้ประชาชนมีความรู้นี่เป็นเรื่องกระทรวงศึกษาธิการ เป็นเรื่องหน่วยเกี่ยวข้อง กิจกรรมที่ให้พรรคการเมืองเปิดเผยตรวจสอบได้ มีกลไกความรับผิดชอบนะครับ กลไกแก้ปัญหาความขัดแย้ง บริหารราชการแผ่นดินก็เขียนชัดนะครับ เรื่องกระบวนการยุติธรรมก็เขียนชัด มีการกำหนดว่ากรรมการควรจะเป็นอย่างไร เศรษฐกิจที่ท่านประธานเศรษฐกิจกรุณาได้พูดเมื่อกี้ผมว่าของท่านนี่ ขออนุญาตเอ่ยนามท่านประธานนี่นะครับ ก็คือว่าเข้าเกือบทุกข้อ ประเด็นที่พูดถึงว่าเศรษฐกิจลักษณะแนวใหม่ที่ว่านี่นะครับ ที่ท่านปีติพงศ์ทำอยู่ขณะนี้คือมันเข้าหมด แต่ว่าประเด็นนี่ท่านชี้ได้ตรงมาก แต่ประเด็นเศรษฐกิจอื่นนี่ไม่มีหมายความว่าก็ต้องไปอยู่ในแผนปกติ แต่แผนเร่งด่วนของท่านนี่นะครับ การส่งเสริมความได้เปรียบนะครับ ลักษณะของเทคโนโลยีทันสมัยที่มีนะครับ การปรับปรุงภาษีอากรก็คือความมั่นคงทางด้านการคลังก็ใช่ ความเหลื่อมล้ำก็คือว่ามาดูแลเรื่องเกษตรกรอะไรพวกนี้อันนี้ใช่ แต่ทีนี้ถ้าพูดต่อไปว่าส่วนแผนนะครับ ที่เราพูดถึงว่าด้านอื่น ๆ นี่เราจะสังเกตว่ามันมีชัด ๗ ด้านนะครับ แล้วก็ด้านอื่น ๆ ด้านที่ ๗ นี่ถ้าเป็นด้านอื่น ๆ ที่เขาเปิดปลายนี่เขาไม่ระบุเขาจะต้องไม่ระบุว่าคืออะไร แต่ขณะนี้ด้านอื่น ๆ คือเขาเขียนเป็นด้านไม่ได้ เพราะเรื่องสำคัญนี่ยกมาแล้ว ๖ พอด้านอื่น ๆ ก็มีจัดการน้ำ นี่น้ำจะท่วมอีกแล้วสำคัญ การกระจายการถือครองที่ดินที่รัฐบาลทำอยู่ขณะนี้สำคัญ เพราะว่าเป็นเรื่องต้องปฏิรูปอย่างเร่งด่วนนะครับ การจัดการขยะมูลฝอยนี่สำคัญ เพราะต้องปฏิรูปเร่งด่วน หลักประกันสุขภาพขณะนี้ที่มีปัญหากันอยู่นี่สำคัญ ระบบการแพทย์ปฐมภูมิสำคัญ ถ้ามีข้ออื่นเขาจะเขียนและอื่น ๆ ทีนี้อยู่ ๆ ในการที่เราจะเอาทั้งหมดมาใส่เขาแล้วบอกว่าเป็นเรื่องอื่น ๆ อีก ๓๗ ประเด็นปฏิรูปซึ่งเป็นเรื่องประมาณ ๑๐๐-๒๐๐ เรื่อง แล้วก็เรื่องของเราเอง สปท. นี่บวกเข้าไปตรงนี้อีกจำนวนมาก ความเห็นของผมก็คือว่าจะทำให้การปฏิรูปตามมาตรานี้สะดุดหยุดลงไปไม่ได้ ผมก็เลยเรียนว่าในโอกาสนี้ก็คือว่าผมก็เลยไม่อาจจะเห็นด้วยได้ ด้วยความเคารพจริง ๆ ว่าพอเราพ่วงไว้แบบนี้นี่มันจะมีปัญหาแน่ต่อการปฏิรูป และผมก็ยังเชื่อว่าถ้าเราเสนอไปนี่ผมไม่แน่ใจว่าจะทำให้เกิดอะไรขึ้นนะครับ สามารถจะเป็น ทีนี้ผมยังมองเห็นว่าท่านประธานที่เคารพครับ ด้วยความเคารพจริง ๆ ว่าสมาชิกของเรานี่มีความรู้ความสามารถมาก มีความเข้าใจแล้วในกรรมาธิการอย่างน้อย ๗ ด้านที่ว่านี่เราไปเรียงประเด็นมาเลยว่าตามนี้ คือทาง

สปท. ๕๑/๒๕๕๙ ภาวดี ๘๐/๒

สำนักนายกรัฐมนตรีเขาชำนาญเรื่องกฎหมาย เขาไม่ชำนาญเรื่องประเด็นปฏิรูป คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติก็ไม่ลงละเอียดเหมือนเรา เรากรรมาธิการทุกคนที่อยู่ตรงนี้แต่ละชุดนี่ชำนาญเฉพาะเรื่องอยู่แล้ว เราเพียงแต่เรียงว่าอย่างน้อยนี่ให้เข้าตามประเด็นปฏิรูปนี้แล้วก็คือน้ำขึ้นแล้วท่านประธาน ถ้าเราไม่รีบตักตรงนี้เราจะไม่มีโอกาสทำประเด็นให้ดีให้คมแล้วเสนอไปนี่ผมเชื่อว่าเขาเอาแน่นะครับ แล้วมันจะเกิดผลให้เราเห็นทันตาในช่วงที่เราจะอยู่ในนี้หรือไม่ เราจะอยู่ในกรรมการชุดไหนก็แล้วแต่นะครับ เพราะว่ามันจะเป็นผลแล้วเราจะได้ชื่นชมกันว่านี่เป็นงานที่สำคัญของเรา เป็นการขมวด เราทำปฏิรูปมา ๑๑ ด้าน แต่ ๗ ด้านนี้นะครับ บวกกับเรื่องอื่น ๆ นี่เป็นประเด็นอีเมอร์เจนซี (Emergency) ของประเทศนี้ แล้วเราได้มีโอกาสเสนอแล้วได้ไปเกิดผลขึ้นมานี่มันจะเป็นเรื่องดีมาก ผมก็เลยเห็นว่าอยากจะให้คิดอีกครั้งหนึ่งแล้วก็ทบทวนอีกครั้งหนึ่งเรื่องนี้ เพราะเป็นเรื่องที่มันเป็นโอกาสสุดท้ายของเรา เวลาเราก็เหลือไม่มากแล้ว ถ้าเราได้ทำให้มันเป็นผลที่ดีนี่ก็จะเป็นประโยชน์มากนะครับ ก็กราบเรียนด้วยความเคารพเป็นอย่างยิ่ง

พันตำรวจตรี ยงยุทธ สาระสมบัติ (ประธานกรรมการ) : ขออนุญาตครับท่านประธาน

นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่สอง) : เชิญค่ะ ต่อไปเป็นการเปิดอภิปรายของสมาชิกนะคะ

พันตำรวจตรี ยงยุทธ สาระสมบัติ (ประธานกรรมการ) : ท่านประธานครับเรื่องนี้เนื่องจากท่านเสนอญัตตินะครับ แล้วญัตตินี้ที่ท่านเสนอนี่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่คณะกรรมการได้เสนอ ฉะนั้นกระผมขออนุญาตใช้สิทธิในการที่จะชี้แจงก่อนที่จะให้อภิปรายได้ไหมครับ ----------

สปท. ๕๑/๒๕๕๙ อริสา ๘๑/๑

กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ต้องขอบคุณท่านที่เสนอญัตติเป็นอย่างมาก แสดงว่าท่านให้ความสนใจอย่างมาก แต่ต้องขออภัยที่ว่ารายงานส่งถึงมือท่านอาจจะช้าทำให้ท่านไม่ได้มีโอกาสดูในรายละเอียด อยากจะกราบเรียนอย่างนี้นะครับ ในเรื่องของกฎหมายพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เราได้ดูตั้งแต่การประชุมครั้งแรก และสำนักงานคณะกรรมการปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ใน สปน. ในสมัยที่ผมเป็นปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ฉะนั้นผมทราบรายละเอียดดี ขอบคุณอย่างยิ่งที่ท่านยังนึกถึงเรื่องของการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เราได้เอาเรื่องนี้มาดูและเราได้เสนอในรายงานนี้ไว้ด้วยว่าประเด็นที่เราจะเสนอไป สปท. จะให้ไปกำหนดเอาไว้ในกฎหมายนั้นเลย หรือจะให้คณะกรรมการกลาง หรือคณะกรรมการองค์กรปฏิรูปประเทศเป็นคนกำหนด เราเสนอไว้ ท่านไปดูในรายงานและอยู่ในเพาเวอร์พอยต์ (PowerPoint)

เรื่องที่ ๒ ที่สำคัญ ท่านพูดถึงอำนาจหน้าที่ของท่านว่าในนี้ไม่ได้พูดถึงอำนาจหน้าที่ ท่านกรุณาไปดูหน้า ๒๘ ในรายงาน ต้องขออภัยท่านว่ารายงานนี้อาจจะถึงมือท่านและท่านไม่มีเวลาดู คิดง่าย ๆ มาตรา ๒๖๑ อำนาจหน้าที่จัดทำแผนปฏิรูปตามมาตรา ๒๕๘ และแผนขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๒๕๙ เพื่อผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๒๕๗ บูรณาการและจัดลำดับความสำคัญแผนการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ตามระยะเวลาที่เหมาะสม พิจารณากำหนดเป้าหมายตัวชี้วัดและผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ กำหนดแนวทาง หลักเกณฑ์และวิธีการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ต่อไปนะครับ กำหนดแนวทางกลไกและวิธีการมีส่วนร่วมของประชาชนและแนวทางที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ถัดไปนะครับ ดำเนินการเสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการในกรณีที่ปรากฏว่าส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการตามแผนและขั้นตอนในการปฏิรูปประเทศ ถัดไป เสนอแนะการตราพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา ออกกฎหมาย ประกาศ ข้อบังคับ ระเบียบ และคำสั่งที่จำเป็นเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามแผนและดำเนินการปฏิรูปต่อคณะรัฐมนตรี จัดทำรายงานการปฏิรูปเพื่อเสนอต่อสาธารณะ ดำเนินการอื่นตามที่กำหนดไว้ด้วยกฎหมาย แผน และขั้นตอน อันนี้เปิดกว้างไว้ครับ สิ่งที่ท่านแนะนำถ้าไม่มีอยู่ในเดิมเราจะไปเพิ่มไว้ นั่นเป็น ๒ ประเด็นที่ท่านพูดถึง

ประเด็นที่ ๓ ในเรื่องของรายงาน กราบเรียนอย่างนี้ท่านพูดถึงว่าในระหว่างที่ไม่มีกฎหมายให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการไปพลางก่อน ถูกต้องครับ แต่ที่เราทำอยู่นี้เราไม่ได้ทำว่าระหว่างหน่วยงานที่เขาดำเนินไปพลางก่อน เราทำว่าใน ๑ ปีต้องเริ่มทำ กฎหมายเขียนไว้มาตรา ๒๕๙ ต้องเริ่มดำเนินการใน ๑ ปี และให้สัมฤทธิผลใน ๕ ปี เพราะฉะนั้นเรามองไปข้างหน้า ท่านพูดถึงด้านยุติธรรม เรายกเว้นไว้เมื่อกี้ในเพาเวอร์พอยต์ (PowerPoint) ผมพูดถึงแล้วว่าคณะรัฐมนตรีมาตรา ๒๖๐ คณะรัฐมนตรีเป็นคนทำ มาตรา ๒๖๑ คณะรัฐมนตรีเป็นคนทำ มาตรา ๒๗๔ รัฐมนตรีเป็นคนทำ แต่มาตรา ๒๕๙ ไม่ได้บอกว่าใครเป็นคนทำ และมาตรา ๓๑ ประกอบมาตรา ๓๙/๒ ของรัฐธรรมนูญที่ใช้บังคับในปัจจุบันกำหนดหน้าที่ของ สปท. เอาไว้ และถ้าหมวด ๑๖ บอกไว้อย่างนั้นแล้วเราจะไม่ทำหรือท่านคงเห็นด้วยว่าจะทำนะครับ ถัดไปท่านบอกความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ ผมกราบเรียนท่านประธานไปแล้วว่าผมทราบมาว่ากฎหมายยุทธศาสตร์ชาติกับกฎหมายฉบับนี้รัฐบาลจะเอาเข้า ครม. พร้อมกัน จะเอาเข้า สนช. พร้อมกัน ยิ่งกว่านั้นผมกราบเรียนไปแล้วว่ามาตรา ๒๔๒ การเสนองบประมาณรายจ่ายประจำปีต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ การทำแผนปฏิรูปถ้าท่านไม่ใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีท่านใช้เงินที่ไหนครับ การแถลงนโยบายต่อรัฐสภาต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ถ้าไม่นึกถึงยุทธศาสตร์ชาติแล้วจะทำอย่างไร ฉะนั้นต้องขอบคุณท่านอย่างยิ่งที่ท่านให้โอกาสผมได้มีโอกาสที่จะชี้แจง แต่สิ่งที่ท่านเสนอถ้านอกจากที่เราทำไว้เรายินดีที่จะรับมาเติมให้สมบูรณ์นะครับ ส่วนที่บอกว่ามีสมาชิกมีความรู้นิดหนึ่ง ----------

ด้วยความเคารพอย่างยิ่ง นั่นคือเหตุที่เอาประธานกรรมาธิการและผู้แทนกรรมาธิการทุกคณะมาอยู่ในกรรมการแล้วขอให้กรรมการหรือผู้แทนประธานกรรมการลงไปชี้แจง ลงไปทำประเด็นขึ้นมา ไปทำเรื่องตัวชี้วัดขึ้นมา วิธีตรวจสอบขึ้นมา ไปดูผลสัมฤทธิ์ขึ้นมา นั่นคือกระบวนการที่ได้ดำเนินการอยู่แล้วนะครับ ทีนี้ท่านพูดถึงบอกว่ามาตรา ๒๕๘ ระบุอยู่แล้วทำไมจะต้องไปเขียนเพิ่มเติม ถามจริง ๆ นะครับ การปฏิรูปประเทศอยู่เพียงมาตรา ๒๕๘ ๗ ด้านเท่านั้นหรือ ด้านอื่น ๆ ไปไหนล่ะครับ การปกครองท้องถิ่นไปไหนล่ะครับ พลังงานไปไหนล่ะครับ นั่นคือเหตุที่ว่าเราคิดแบบบูรณาการ ฉะนั้นเราคิดว่าเราได้ดูแล้วนะครับ แต่สิ่งที่ท่านเห็นว่าถ้ายังมีอะไรเพิ่มเติมที่เราไม่ได้ดูเรายินดีที่จะรับไปดูนะครับ แต่ว่าสิ่งที่ท่านพูดมานี่ผมก็ต้องอธิบายไม่อย่างนั้นสมาชิกจะเข้าใจผิด ขอบพระคุณครับ

นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่สอง) : เชิญท่านนิกรค่ะ ขอโดยสรุปนะคะ ยังมีอีกหลายท่านรออยู่

นายนิกร จำนง : ขออนุญาตเพิ่มเติมครับ ก็นำเรียนด้วยความเคารพเป็นอย่างยิ่งครับว่าแผนของท่านผมอ่าน ๓ ครั้ง เมื่อเช้าก็ตื่นมาตีสี่ มาดูอีกทีเพราะผมเห็นมีความสำคัญ ผมไม่เคยอ่านรายงานอันไหนละเอียดเท่าอันนี้เพราะผมเห็นว่ามีความสำคัญมากครับ เพราะฉะนั้นไม่มีตกครับ ประเด็นเรื่ององค์กรกลางที่ท่านเสนอนี้นะครับ ผมก็มีความเห็นตั้งแต่เมื่อกี้ว่าเกรงใจว่าใช้เวลาเยอะนะครับ จริง ๆ แล้วในนี้มีการเสนอให้นายกรัฐมนตรีเป็นประธานแล้วก็รองนายกรัฐมนตรี แล้วก็มีกรรมการยุทธศาสตร์มาเป็นกรรมการ เรากำลังเสนอว่าท่านนายกรัฐมนตรีนี่มาเป็นนายกรัฐมนตรี มาเป็นประธานยุทธศาสตร์และมาเป็นประธานปฏิรูปคือมันทำงานไม่ได้อย่างนั้นครับ คือหมายความว่าเราใช้คนเดียวรวมกันหมดแล้วก็ดังนั้นมันจะกลายเป็นเราเพิ่งตั้ง ครม. ส่วนหน้า แต่จะกลายเป็นกรรมการปฏิรูปนี้แทนที่จะดันงานกันเต็มที่เพื่อจะไล่ตามเหมือนอย่างการกระจายอำนาจนี่เขารัน (Run) กันดีตามสมควรครับ ก็มาอยู่กลายเป็น ครม. ส่วนข้างไปเหมือน ครม. เลยตรงนี้นะครับ นั่นประเด็นหนึ่ง อำนาจขององค์กรกลางที่ตั้งมีอำนาจจัดทำแผนที่ท่านบอกผมให้ทราบนี่นะครับ แต่งตั้งองค์กรปฏิรูปต่าง ๆ บูรณาการแผน จัดทำความสำคัญ กำหนดตัวชี้วัด ความสัมฤทธิ์ในหน้า ๑๗ ตอนท้ายก็บอกว่าแต่ถ้าไปแย้งกันว่าตัวชี้วัดนี้ให้หน่วยงานจัดทำกันเอง นี่แย้งกันเองในรายงานเพราะว่าในนี้บอกว่ามีหน้าที่ชี้ตัวชี้วัด แต่ในหน้า ๗๗ ตอนท้ายนี่นะครับที่ท่านว่าผมไม่ได้อ่านนี่นะครับ ตัวชี้วัดยังบอกว่าถ้าในกรณีที่ให้หน่วยงานพิจารณาเอาเองได้

สปท. ๕๑/๒๕๕๙ ปิยาพัชร ๘๒/๒

เพื่อความยืดหยุ่นนะครับ กำหนดแนวทาง หลักการ วิธีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่รับผิดชอบยุทธศาสตร์ชาติ ๖ กลุ่ม กำหนดกลไก วิธีการมีส่วนร่วม พิจารณากลั่นกรองข้อเสนอกฎหมายด้านปฏิรูปคือมีหมด แต่ภารกิจส่วนนี้เป็นภารกิจสามารถดำเนินการได้โดยหน่วยราชการ โดยมีตัวคุมก็คือว่าเป็นตัวเหมือนจานจ่ายนะครับ ไม่จำเป็นต้องมาพูล (Pool) อยู่ที่เดียวแล้วมีนายกรัฐมนตรี มันจะกลายเป็น ครม. ซ้อน ครม. อยู่นะครับ

สำหรับอีกข้อหนึ่งนี่ในนี้จะเป็นงานการซ้ำซ้อนกับงานจาก ก.พ.ร. และ ก.พ. หรือไม่อันนี้ยังเป็นประเด็น เพราะว่าเท่ากับเรากำลังจะไปวางข่ายการทำงานแล้วก็หน่วยราชการต่าง ๆ จะต้องทำงานตามนี้นะครับ ก็กลายเป็นว่างานตรงนี้จริง ๆ ก.พ.ร. และ ก.พ. ทำอยู่นะครับ เราไปซ้อนเขาอีกหรือไม่ในส่วนนั้นนะครับ ดังนั้นองค์กรกลางมาดำเนินการแยกออกจากงาน ก.พ.ร. และ ก.พ. อย่างไร เพราะว่าเราจะไปโยงกันจนพันกันไปหมดนะครับ การกำหนดยุทธศาสตร์ไปรวมภารกิจปกติของหน่วยงานและกำหนดตัวชี้วัดตามภารกิจการปฏิรูปการดำเนินการมันจะไม่คล่องตัวมากมันโยงกันอยู่ การแยกงานปฏิรูปออกมานี่จะยุ่งยากหรือไม่ เวลาวัดนี่มันจะยุ่งยากว่าอันนี้งานปฏิรูปตามหมวดนี้นะ แล้วนี่คืองานยุทธศาสตร์ แล้วนี่คืองานปฏิบัติธรรมดานี่เวลาวัดจะวัดอย่างไรนะครับ กำหนดตัวชี้วัดอย่างที่เรียนแล้วในตอนท้ายระบุว่าการกำหนดตัวชี้วัดเพื่อให้ยืดหยุ่นสมควรให้หน่วยงานปฏิบัติเอง แต่ว่าตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรกลางนี่ระบุว่าเป็นอำนาจขององค์กรกลางซึ่งแย้งกันอยู่ตรงนี้นะครับ แล้วก็มีประเด็นอื่น ๆ นะครับ การกำหนดผมอยากจะเรียนว่าอยากจะถามไปด้วยว่าในการประชุมทางเราได้เชิญมาจากกรรมการกฤษฎีกามีมติมาว่ารัฐบาลจะไม่สนับสนุนการตั้งคณะกรรมการแล้วขณะนี้โดยไม่จำเป็นครับ เพราะฉะนั้นเราเสนอกรรมการขึ้นมาแล้วเราก็แบ่งเป็นคณะอีก ๗ คณะลงมาดูแล คือหมายถึงว่าเป็นคณะย่อย คณะย่อยตรงนี้จะต้องไปทับกับคณะที่ถูกตั้งขึ้นมาตามรัฐธรรมนูญ อย่างศึกษานะครับ

อย่างยุติธรรม ต้องไปทับกัน จะไปทับกันอย่างไร หรือถ้าเป็นคณะตามนี้มันจะเป็นเหมือนพีระมิดขนาดใหญ่ แล้วก็มันจะมีปัญหาอุ้ยอ้ายหรือไม่ อย่างไร ก็เป็นความเห็นนะครับ ผมเห็นอย่างนี้ ก็ด้วยความเคารพนะครับ แล้วก็ผมเห็นว่าถ้าเขียนแบบนี้มันจะทำให้งานปฏิรูปซึ่งมันเป็นงาน ๒ ส่วน คือเป็นอีเมอร์เจนซี (Emergency) คือเรื่องเร่งด่วนมาก ที่ผมเรียนแล้วเมื่อกี้ เหมือนใช้เรือสปีดโบต (Speedboat) วิ่งไปจุดโน้นก่อนเพื่อนำทาง แต่พอเรามาเอาทั้งหมดไปมันจะดึงกันแล้วทำให้ ๕ ปีทำไม่สำเร็จ แล้ววัดไม่ได้ ก็จะทำให้เสียหายต่อการปฏิรูปในเฉพาะส่วนที่สำคัญและเร่งด่วนครับ กราบเรียนด้วยความเคารพครับ ขอบคุณครับ

นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่สอง) : เอาไว้รอรวมตอบนะคะ ขอบพระคุณค่ะ ต่อไปเรียนเชิญท่านกษิต ภิรมย์ อดีตเอกอัครราชทูต อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบบัญชีรายชื่อค่ะ

นายกษิต ภิรมย์ : ขอบคุณครับท่านประธาน ผม กษิต ภิรมย์ สปท. เบอร์ ๗ นะครับ ท่านประธานครับ วันนี้เรากำลังพิจารณาเรื่องการวางเส้นทางให้กับประเทศไทยไปข้างหน้า แล้วเส้นทางอันนี้ก็จะมีแหล่งที่มาของคล้าย ๆ กับเข็มทิศจาก ๓ แหล่งด้วยกัน อันที่ ๑ ร่างกฎหมายรัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะมาตรา ๒๕๗ มาตรา ๒๕๘ แล้วก็มาตรา ๒๕๙ ส่วนอันที่ ๒ ก็คือแผนยุทธศาสตร์ ๒๐ ปี ของรัฐบาลของท่านประยุทธ์ ซึ่งก็มี ๗ ยุทธศาสตร์หลัก ส่วนเส้นทางที่ ๓ หรือว่าแนวทาง ทิศทางที่ ๓ ก็คืองานของ สปท. ที่สืบเนื่องมาจาก สปช. ใช่ไหมครับ แผนปฏิรูป ๓๗ ประการ แผนพิเศษ แล้วก็แผนพัฒนา ๓๗ วาระปฏิรูป ๘ วาระพัฒนา ๑๓ วาระพิเศษ เพราะฉะนั้น ๓ ทิศทางด้วยกัน แล้วมันก็กระจายออกไปเป็นร้อยเรื่องเป็นพันเรื่อง เป็นคณะกรรมการ เป็นคณะทำงานอีก คงเป็นหลาย ๆ ร้อยชุด แล้วก็จะฝากผีฝากไข้ไว้ที่ตัวนายกรัฐมนตรีเป็นสำคัญ แต่ทั้งหมดนี้ไม่ได้มีการกล่าวถึงผู้ที่จะมาใช้สิ่งเหล่านี้คือพรรคการเมือง อันนี้ต้องฝากให้คิดตรงนี้ไว้ด้วย กับอันที่ ๒ คือการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและภาคประชาสังคมไม่ชัด ทั้ง ๆ ที่เรามีเอ็นจีโอ (NGOs) เป็นหมื่นเป็นพัน เขาอยู่ที่ไหน แล้วก็ชุมชนที่ได้ออกมาเรียกร้องสิทธิพื้นฐานต่าง ๆ เหล่านี้ด้วย เขาจะมีส่วนร่วมอย่างไรนะครับ อันนี้ก็ฝากไว้เป็นการบ้าน

แต่ประเด็นที่ผมอยากจะเน้นก็คือว่าในแผนอันนี้ เส้นทางอันนี้เราจะทำหลายร้อยพันเรื่อง แล้วมันก็มี ๓ จุดที่จะต้องเริ่มต้นคือรัฐธรรมนูญ ยุทธศาสตร์ชาติ แล้วก็งานของ สปท. สืบเนื่องมา สปช. มันจะมีการบูรณาการอะไรครับ เพราะว่าศัพท์แสงหลักการมันก็มากมาย แล้วหลายอย่างมันก็ซ้ำกัน สมมุติเอาทั้ง ๓ เรื่องเอามารวมแล้วมี ๓๕ เรื่องหรือ ๕๐ หัวข้อ จะให้มันแคบลงได้ไหมครับ เหลือสัก ๕ คำ ๑๐ คำหลัก ๆ เพื่อจะได้กำหนดเป้าหมายของประเทศให้ชัด เช่น จะเป็นรัฐสวัสดิการ จะเป็นครัวโลก เป็นศูนย์กลางของการคมนาคมและโลจิสติกส์ (Logistics) ของภูมิภาค หรือจะเป็นสังคมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เราจะเป็นอะไรครับอันนี้ เอกสารไม่ได้ระบุ เรามีแต่เส้นทางที่จะไป แต่ว่าเราจะไปพระจันทร์หรือว่าเราจะไปดาวอังคารมันไม่ชัด แล้วถ้าเผื่อเราสามารถจะกำหนดได้ว่าเราจะไปไหน ----------

การที่จะให้แผนยุทธศาสตร์ก็ดี ผลงานปฏิรูปที่เราได้เพียรพยายามจะทำมาก็ดี หรือสิ่งที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนั้น เมื่อถึงจุดนั้นฝ่ายการเมืองที่จะเข้ามาบริหารประเทศต่อไปจากพรรคการเมืองมันจะได้รับด้วยกันได้ ไม่อย่างนั้นผมก็เกรงว่าตรงนี้ก็เป็นงานของหน่วยราชการคือพวกเราส่วนใหญ่ก็มาจากหน่วยราชการเป็นข้าราชการประจำ เราก็ยังจะสร้างภาพให้กับประเทศไทยกำหนดเส้นทาง แต่ว่าผู้ที่จะมาใช้ในที่สุดคือฝ่ายการเมือง แต่ถ้าเผื่อเราบอกจะไม่มีการเมือง ไม่มีเลือกตั้ง ไม่มีพรรคการเมือง เราจะเป็นกันอย่างนี้ต่อไป ก็อีกเรื่องหนึ่ง เราก็ทำตัวเหมือนเป็นรัฐแห่งโปลิตบูโร (Politburo) รัฐพรรคเดียวข้าราชการนำพาเขากำหนดไป ๒๐ ปี ๕๐ ปี เป็นรัฐราชการนำพาก็ไม่ได้มีประเด็นปัญหาอะไรก็ไม่ต้องไปพูดถึงเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยตรงแล้วก็ผ่านพรรคการเมืองอันนี้เป็นเรื่องที่สำคัญ นั่นเป็นประเด็นแรกที่อยากจะฝากเป็นข้อคิด แล้วก็เป็นข้อเตือนสติว่าเราต้องระมัดระวังด้วยของการมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง และเป้าหมายที่เราจะไปถึงนั้น ๔-๕ เรื่อง มันต้องเป็นความเห็นชอบของคนทั้งชาติ จะเป็นการลงประชามติก็ได้ ผมก็อยากจะยกตัวอย่างก็แล้วกันว่าประเทศอื่น ๆ เขาไม่ได้ทำแบบที่เราทำแบบนี้ มาจากแม่น้ำเป็นร้อยสายเพื่อจะไปไหนก็ไม่รู้ ผมขอยกตัวอย่าง ๒-๓ ประเทศ ไต้หวัน ณ วันนี้สินค้าส่งออก ๙๐ เปอร์เซ็นต์ เป็นสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ครับ แต่ว่าเรารู้จักไต้หวันนั้นเป็นประเทศเกษตรกรรม อุตสาหกรรมการเกษตรแล้วมาเป็นประเทศที่ผลิตอุตสาหกรรมขนาดเบา แต่ ณ วันนี้เขาเป็นไฮเทค (High Tech) เกาหลีใต้เช่นกันต่อรถ ต่อเรือ ต่อรถแทรกเตอร์ วันนี้ขายไบโอเทคอิเล็กทรอนิกส์ (Biotec Electronics) ขายวัฒนธรรมเป็นที่เลื่องลือทั่วโลก อิสราเอลก็ทำอยู่ ๒-๓ อย่าง ไฮเทค (High Tech) อาวุธยุทโธปกรณ์เพื่อความอยู่รอด สังคมสวัสดิการรัฐดูแลอย่างเต็มที่ แล้วก็เป็นยอดของยอดทางด้านการเกษตร เนเธอร์แลนด์ทำอยู่ ๓-๔ อย่าง เป็นวาระแห่งชาติ พรรคการเมือง พรรคฝ่ายค้าน ประชาชนทั้งประเทศเห็น เขาเป็นเจ้าโลกในเรื่องการบริหารจัดการน้ำ เรื่องไบโอเทค (Biotec) เรื่องการคมนาคม บก เรือ อากาศ ว่ากันไปหมด แล้วก็ทางด้านทางภาคเกษตร เป็นเป้าหมายแห่งชาติ จะเป็นของไต้หวันก็ดี ของเกาหลีก็ดี ของอิสราเอลก็ดี ของเนเธอร์แลนด์ก็ดี เขาทำกัน ๓-๔ เรื่อง แล้วก็ทุกอณูทุกองค์กรของชาติวิ่งไปด้วยกัน แล้วเมื่อพรรคการเมืองใดขึ้นมาเป็นรัฐบาล อีกวันต่อมาเป็นฝ่ายค้าน อีกพรรคที่เป็นฝ่ายค้านขึ้นมาเขาไม่ได้มาทะเลาะกันในเรื่องของพื้นฐานเป้าหมายของชาติ แต่ถ้าเผื่อเราจะทำงานกันแบบนี้ ผมค่อนข้างแน่ใจว่ามันสับสน แล้วมันก็จะเป็นเรื่องที่จะทะเลาะเบาะแว้งกัน

ในอนาคต เพราะมันไม่ได้เปิดช่องทางของการมีส่วนร่วม แล้วมันไม่ได้มากำหนดในการที่จะเป็นวาระแห่งชาติว่าเราอยากจะเป็นประเทศอะไร อยากจะขายท่องเที่ยว อยากจะขายทะเล อยากจะเป็นเกษตร หรือเราจะผสมผสานระหว่างเศรษฐกิจ ๑.๐ ๒.๐ ๓.๐ ๔.๐ แต่เราจะเป็น ๔.๐ ขณะที่เกษตรกรของเรายังขายยางไม่ได้ ขายมันไม่ได้ ไม่รู้อนาคตของข้าวจะเป็นอย่างไร มันสับสนอลหม่านไปหมดบอกว่าเราจะไปไฮเทค (High Tech) ด้วย ๔.๐ แต่ว่าเรื่องพื้นฐานจน ๑.๐ เรายังแก้ปัญหาไม่ได้เลย อย่าได้หลอกตัวเองเป็นอันขาด ต่าง ๆ เหล่านี้เราต้องมาพูดกัน ความเหลื่อมล้ำในสังคม พวกหาเช้ากินค่ำตามท้องถนนเยอะแยะที่ต้องย้ายมาจากต่างจังหวัด ทำไมต้องมากระจุกตัวอยู่ที่กรุงเทพฯ กรุงเทพฯ มีรถไฟใต้ดิน มีรถบีทีเอส (BTS) แต่ก็ยังมีอีกหลาย ๆ ถนนหนทางทั่วประเทศยังเป็นถนนฝุ่น เด็กยังต้องเดินไปโรงเรียนเป็นหลาย ๆ กิโล อาหารการกินไม่พอ ต่าง ๆ เหล่านี้มันต้องคิดกันให้ชัดว่าเราอยากจะทำอะไร เป้าหมายของเราคืออะไร เราอยากจะแก้อะไรในสังคม แล้วเราอยากจะเป็นอะไร ถ้าเผื่อมาเล่นกันแบบนี้แอปโพรช (Approach) หรือว่าเข้าแบบนี้ ผมไม่แน่ใจว่าทิศทางของประเทศไทยมันแน่ชัด

แล้วก็เราจะทำร้อยอย่างพันอย่างโดยที่ไม่มีการจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังมันไปไม่ได้ครับ แล้วเรื่องนี้มันเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดนอกเหนือจากการปฏิรูปการเมือง เพราะนี่เรากำลังพูดถึงอนาคตของคนทั้งชาติว่ากันวันเดียวไม่พอ แล้วมันต้องมีการถกเถียงกันมาก แล้วจะด้วย ๑๑ คณะกรรมาธิการบวก ๑ อนุกรรมาธิการก็ไม่เป็นการเพียงพอครับ การมีส่วนร่วมของประชาชนทุกหมู่เหล่าทุกระดับเป็นเรื่องที่สำคัญว่าเราจะมาตกลงกันเสียก่อนว่าเราต้องการที่จะแต่งตัวประเทศไทยด้วยรูปร่างหน้าตาอย่างไร เราจะเป็นมนุษย์บนโลกนี้อย่างไร มันต้องมีปรัชญา มันต้องมีแนวความคิดและมันต้องมีการปรึกษาหารือครับ อันนี้เป็นเรื่องที่สำคัญ มันจะจำกัดอยู่ในวงแคบ ๆ ไม่ได้ หรือจะมาจัดเวทีพบประชาชน ๒-๓ ครั้งก็บอกว่าได้ปรึกษาหารือประชาชนแล้วก็ไม่ได้ เราต้องไม่หลอกตัวเองครับ ต้องให้มีการปรึกษาหารือกันอย่างกว้างขวางและเป็นข้อยุติร่วมกันของคนทั้งชาติว่า ๓-๔ เรื่องในอนาคตที่เราจะเปลี่ยนสภาพจากประเทศกำลังพัฒนาให้เป็นประเทศพัฒนาแล้ว เราจะเป็นประเทศพัฒนาแบบไหน ขอขอบคุณมากครับท่านประธาน

นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่สอง) : ขอบคุณมากค่ะท่านรักษาเวลาเป๊ะเลย ต่อไปเรียนเชิญท่านอำพล จินดาวัฒนะ อดีตเลขาธิการคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ อดีตสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ อดีตประธานกรรมาธิการปฏิรูปด้านสังคมและชุมชน เรียนเชิญค่ะ

นายอำพล จินดาวัฒนะ : กราบเรียนท่านประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศที่เคารพครับ ผม อำพล จินดาวัฒนะ สมาชิกสภาขับเคลื่อนครับ กราบเรียนท่านประธานและท่านประธานกรรมาธิการ ท่านที่ปรึกษาวินัย และท่านทั้งหลาย ถ้าผมเอ่ยชื่อของท่านทั้งหลายผมต้องขอประทานโทษคือขอประทานโทษไว้เสียทีเดียว แต่จริง ๆ การเอ่ยชื่อนี้เอ่ยดีทั้งนั้นนะครับ เป็นเรื่องที่เป็นคุณทั้งสิ้นนะครับ เรื่องนี้หลายท่านได้พูดไปแล้วว่าวันนี้เรากำลังคุยกันเรื่องสำคัญ ผมได้เข้าชื่อเพื่อจะอภิปรายตั้งแต่เช้า เพราะผมคิดว่าเรื่องนี้สำคัญจริง ๆ หลายท่านพูดไปแล้วนะครับ สำคัญแค่ไหนท่านดูสิครับฟ้าร้อง ฟ้าผ่า ฝนตกขนาดหนักอยู่ข้างนอกเรื่องสำคัญครับ ดังนั้นท่านประธานที่เคารพครับ ถ้าผมจะเกินเวลาไปสักเล็กน้อยก็ขออภัย แล้วถ้าเกินเวลาแล้วไปตัดในการอภิปรายในระเบียบวาระอื่นผมไม่ขัดข้องอย่างวันนี้เมื่อเช้าก็ไม่อภิปรายเพื่อจะมารอตรงนี้นะครับ เพราะผมคิดว่าเรื่องนี้สำคัญ

เหลือเกิน ผมเป็นข้าราชการมาเกือบ ๔๐ ปี แล้วก็ทำเรื่องการขับเคลื่อนปฏิรูประบบสุขภาพ แล้วไปทำเรื่องการปฏิรูปสังคมและมีส่วนในการขับเคลื่อนเรื่องการปฏิรูปประเทศมาอยู่ในช่วงประมาณ ๒๐ ปีครับ โดยเฉพาะในช่วง ๑๐ ปีหลัง วันนี้ขอถือโอกาสได้แสดงความคิดเห็นแล้วก็ประสบการณ์เผื่อสิ่งที่ผมเสนอนี้อาจจะได้ยินถึงคณะผู้ที่เกี่ยวข้อง ผมคิดว่าเรื่องนี้ไม่ใช่แค่คณะกรรมการที่อยู่บนบัลลังก์ครับ ทางฝ่ายรัฐบาลรวมทั้งสังคม ท่านกษิตพูดชัดเจนว่าเรื่องนี้สำคัญ เพราะเรื่องการปฏิรูปมันเป็นเรื่องของทุกคนครับ ของทุกภาคส่วน แล้วเราก็ดีใจที่เห็นว่ารัฐบาลเอาจริงเอาจังเรื่องนี้ รวมทั้งเรื่องที่มีรัฐธรรมนูญได้กำหนดเรื่องนี้เกิดขึ้น กำหนดเรื่องแผนและขั้นตอนการปฏิรูปประเทศผมใช้ชื่อคำง่าย ๆ อย่างนี้นะครับ อาจจะมากกว่าเรื่องแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจมากนัก เพราะเรื่องนี้เป็นเรื่องการขับเคลื่อนสังคมทั้งสังคม แผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปีก็สำคัญจะบอกว่าทิศทางเราไปทางไหนนะครับ ขณะนี้พูดถึงประเทศไทย ๔.๐ ซึ่งผมก็ติดตามตลอดว่ามันคืออะไร เขาก็พูดในนี้อยู่ ๖ ข้อ ซึ่งผมจะไม่อ่านในนี้ ผมคิดว่ามีความพยายามที่จะบอกว่าทิศทางเป้าหมายประเทศไทยไปอย่างไรใน ๒๐ ปีข้างหน้า แต่ในขณะเดียวกันเรื่องการปฏิรูปมันไม่ได้ไปผูกโยงกับเรื่องนั้นโดยตรงครับ เพราะเนื่องจากว่าการปฏิรูปมันเป็นประเด็นที่จะต้องมีการปรับเปลี่ยนเพราะการปฏิรูปคือการปรับเปลี่ยนแก้ไขกรอบคิด วิธีการ แบบแผน ระบบโครงสร้างที่มันผิดปกติครับ ที่มันนำพาประเทศมาถึงวันนี้ สิ่งต่าง ๆ นั้นไม่ใช่ไม่ดีนะครับ มันดีในอดีตเราเคยใช้ได้ผล แต่วันนี้มันใช้ไม่ได้ผล ประเทศเรามันถึงมาติดขัดอยู่ตรงนี้อย่างไร เพราะฉะนั้นผมคิดว่าเรื่องปฏิรูปมันเป็นเรื่องที่ต้องเคลื่อนกันทั้งสังคมและเป็นประเด็นที่สำคัญมากในการออกแบบในการที่จะขับเคลื่อนไปข้างหน้าไม่ว่าจะเป็น ๕ ปีหรือยาวกว่านั้น ผมขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานอย่างนี้ครับ ท่านกษิตพูดเรื่องการมีส่วนร่วมนี่ผมคิดว่าสำคัญเหลือเกิน ----------

ผมคิดว่าเป้าหมายของการปฏิรูปต้องคิดให้ชัด จริง ๆ แล้วมีการวิเคราะห์ชัดเจนนะครับ โดยคณะกรรมการปฏิรูปชุดที่ท่านอานันท์ ปันยารชุน เป็นประธานเมื่อปี ๒๕๕๓ ปี ๒๕๕๔ เราเคยมีกลไกการปฏิรูปประเทศ มีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี แล้วก็มีการออกแบบการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ มีคณะกรรมการปฏิรูปที่มีท่านอานันท์ ปันยารชุน เป็นประธาน มีคณะกรรมการมาจากหลายฝ่ายมากนะครับ ไม่ใช่มีแต่ฝ่ายราชการหรือฝ่ายรัฐแล้วมีอิสระมากในการคิดข้อเสนอการปฏิรูป ท่านประธานที่เคารพครับ หนังสือเล่มนี้แนวทางการปฏิรูปประเทศไทยข้อเสนอต่อพรรคการเมืองและผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ปี ๒๕๕๔ ครับ ฟันธงชัดเจนครับ แล้วก็มีย่อออกมาเป็นเอกสารเล่มเล็กนี้ การปฏิรูปประเทศหัวใจสำคัญคือการปฏิรูปโครงสร้างอำนาจครับ โครงสร้างอำนาจมันบิดเบี้ยว วันนี้มันถึงมีความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรม เพราะฉะนั้นเป้าหมายสำคัญที่สุดของการปฏิรูปคือลดความเหลื่อมล้ำเพิ่มความเป็นธรรม ผมแตะเรื่องนี้นะครับเพราะว่าเรื่องเหล่านี้มีประวัติศาสตร์ทั้งสิ้น แล้วก็เรื่องนี้ก็มีความเป็นมาต่อยอด ในขณะที่ทำเรื่องนั้นผมเรียนนิดหนึ่งครับท่านประธาน มีคณะกรรมการอีกชุดหนึ่งที่คู่กันเรียกว่าคณะกรรมการสมัชชาปฏิรูปครับ มีอาจารย์หมอประเวศ วะสี เป็นประธาน ขับเคลื่อนการทำงานกับสังคม ผมจำได้ว่ามีข่ายทางด้านสังคม ๑๔ สายนะครับ ท่านกษิตพูดชัดเจนว่าในสังคมเวลาพูดถึงการปฏิรูปไม่ใช่มีพวกเราอยู่แค่นี้ ไม่ใช่มีฝ่ายรัฐฝ่ายหน่วยงานของรัฐแค่นี้ และตอนต้นท่านประธานท่านได้กรุณาพูดว่าคณะกรรมการท่านมีฝ่ายสังคมอยู่ ๔ ฝ่าย คือ สภาอุตสาหกรรม สภาหอการค้า สมาคมธนาคารและอะไรต่าง ๆ ผมคิดว่านั่นคือไม่ใช่ตัวแทนทั้งหมดของสังคมครับ สังคมยังมีตัวแทนอีกมากกว่านี้ สมัยที่เราทำตอนนั้นมี ๑๔ สาย แสดงว่าถ้าจะปฏิรูปมันจะต้องปรับกรอบคิด ปรับแบบแผน ปรับโครงสร้างและระบบ ไม่ใช่เรื่องง่ายครับ สังคมต้องเข้ามามีส่วนร่วม เพราะฉะนั้นผมคิดว่าผมอ่านรายงานของท่านกรรมการท่านพูดถึงการมีส่วนร่วม แต่ตอนไปออกแบบกลไกและวิธีการทำงานนั้นสำคัญครับ ท่านวินัยท่านได้กรุณาบอกแล้วว่าท่านฟังวันนี้และท่านไปปรับปรุงเสนอรัฐบาล ผมคิดว่าสำคัญครับ ถ้าไม่เช่นนั้นการปฏิรูปจะกลายเป็นกลไกที่มีคนคิดแทนทำแทน แล้วสังคมส่วนใหญ่ไม่ได้มีส่วนร่วม ไปไม่ได้เหมือนท่านกษิตว่าครับ ประเด็นนี้สำคัญนะครับที่ผมอยากจะกราบเรียนว่าเคยมีประสบการณ์อันนั้น หลังจากนั้นพอเรามี คสช. เรามีรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว เรามี สปช. และวันนี้เรามาถึงจน สปท. ครับ ผมกราบเรียนด้วยความเคารพผมอยู่ทั้งในกลไกที่ดูแลเรื่องการปฏิรูปตอนที่มีท่านอานันท์และอาจารย์ประเวศ

เป็นประธาน ฝ่ายรัฐบาลคือฝ่ายนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีเป็นฝ่ายที่รับลูกข้อเสนอต่าง ๆ ไปพิจารณาเรื่องการขับเคลื่อนให้เกิดผล หลังจากพอเรามี สปท. สปช. ผมอยู่ในนี้ทั้ง ๒ ชุด ผมกราบเรียนครับว่ากระบวนการและกลไกในช่วงหลังขาดการมีส่วนร่วมกับสังคมค่อนข้างมาก การปฏิรูปกลายเป็นเรื่องของภาครัฐ ของวิชาการ เป็นเทคโนแครต (Technocrat) และข้างบนคิดเป็นส่วนใหญ่ครับ เราฟังเสียงข้างล่างไม่มาก เพราะฉะนั้นถ้าเราจะวางรูปแบบกระบวนการปฏิรูปต่อไปให้มันมีความยั่งยืนและมีส่วนร่วมครับ ผมอยากให้ความสำคัญกับกระบวนการและกลไกที่จะต้องดึงภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้น ผมจึงอยากเห็นว่าในกฎหมายแผนและขั้นตอนการปฏิรูปกลไกจะต้องเห็นชัดเจนและมีความเป็นอิสระพอสมควร คล่องตัวพอสมควร แล้วเมื่อจะต้องปฏิรูปสิ่งใดรัฐบาลมีหน้าที่เอาไปขับเคลื่อนให้ประสบความสำเร็จเพราะรัฐบาลถืออำนาจการบริหารอยู่ บางเรื่องก็เป็นเรื่องของฝ่ายนิติบัญญัติ อันนี้อยากจะกราบเรียนด้วยความเคารพครับว่าถ้าเกิดทำให้กลไกแผนและขั้นตอนปฏิรูปกลายเป็นกลไกของรัฐค่อนข้างมากและเป็นกลไกของฝ่ายวิชาการวิชาชีพที่อยู่ข้างบนสังคมส่วนใหญ่ไม่ได้มีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ผมเป็นห่วงว่าการปฏิรูปในที่สุดไม่ประสบความสำเร็จครับ การปฏิรูปนั้นต้องมีการเปลี่ยนแปลงระบบและโครงสร้างอย่างที่ผมเรียนแล้ว ท่านอาจารย์ดอกเตอร์วิษณุ เครืองาม ท่านได้มาบรรยายอยู่ครั้งหนึ่งเมื่อสัก ๒ เดือนที่แล้วจัดโดยคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปด้านสังคมนะครับ ท่านเทียบไว้ชัดมากนะครับว่า ปฏิรูปมันไม่ใช่การแก้ปัญหา ไม่ใช่การพัฒนา การแก้ปัญหาเป็นหน้าที่ของรัฐบาลครับ การพัฒนาเป็นหน้าที่ของรัฐบาล ----------

แล้วอาจจะอยู่ในแผนชาติ แผน ๒๐ ปีแผนอะไรก็ว่าไปนะครับ แต่การปฏิรูปมันต้องปรับเปลี่ยนกลไกโครงสร้างที่ไม่ปกติหรือไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ในเวลานั้น ๆ ไปสู่การปรับให้มันเหมาะสมกับสังคมครับ ผมอยากจะกราบเรียนว่าวันนี้ผมฟังอย่างตั้งอกตั้งใจแล้วก็ได้มีการอ่านละเอียดแล้วครับ ท่านอภินันท์ท่านพูดชัดมากว่าเรื่องความมั่นคงมันเปลี่ยนหน้าไป อันนี้แหละครับโครงสร้างและระบบที่ดูแลความมั่นคงในอดีตอาจจะต้องมีการปรับรื้อแล้วออกแบบใหม่ นี่แหละครับคือการปฏิรูป ท่านอาจารย์วิษณุท่านเทียบอย่างนี้ครับ ผมฟังแล้วก็ปิ๊งเลยนะครับ ท่านบอกการปฏิรูปเข้าใจง่ายนิดเดียว ถ้าเราแต่งกายวันนี้เราใส่เสื้อสีนั้นสีนี้ เปลี่ยนชุดนั้นชุดนี้ แค่นั้นนะครับ ไอ้นี่ไม่ใช่การปฏิรูปครับ แต่ถ้าเราเปลี่ยนแบบแผนวิธีการแต่งกายจากแบบแผนชนิดหนึ่งไปอีกชนิดหนึ่งนั่นคือการปฏิรูป ผมคิดว่าตรงนี้คือหัวใจ ดังนั้นเวลาที่เราจะคิดเรื่องการปฏิรูปตรงนี้ผมกลับมาประเด็น ผมไม่ลงไปในประเด็นเนื้อนะครับ ประเด็นเนื้อปฏิรูปอะไรรัฐธรรมนูญเขียนไว้แล้วส่วนหนึ่ง กลไกนี้เขาไปคิดได้อีกมากมาย เอางานของที่มีใครทำ ๆ ไว้ รวมทั้งเรื่องของ สปช. และเรื่อง สปท. แล้วไม่ได้มีแค่นี้นะครับ มีกลไกขับเคลื่อนการปฏิรูปภาคส่วนอื่น ๆ เกิดขึ้นเยอะแยะ ผมคิดว่าตรงนั้นหน้าที่กลไกใหม่เขาต้องไปเอาทุกเรื่องมาดูครับ แล้วมาสร้างการมีส่วนร่วม มาหาฉันทามติร่วมกัน มาหาทางออกร่วมกันแล้วไปสู่การปฏิรูปโดยที่รัฐบาลซึ่งเป็นคนถืออำนาจบริหารเป็นผู้ที่ดำเนินการ อันนี้คือการเดินปฏิรูปแบบร่วมคิดร่วมทำครับ ถ้าไปวางแผนและขั้นตอนแบบตายตัวมันก็จะกลายเป็นคนคิดให้แล้วก็จะให้คนอื่นเดินตาม ซึ่งอันนี้อาจจะไม่ใช่เป็นทิศทางการปฏิรูปที่คิดว่าควรจะเป็นในอนาคตนะครับ

ท่านประธานที่เคารพครับ เมื่อไม่นานมานี้ปี ๒๕๕๖ ปี ๒๕๕๗ มีการเรียกร้องทั้งแผ่นดินเรื่องการปฏิรูปก่อนเลือกตั้ง ผมคิดว่าพวกเราทุกคนจำได้ครับ เมื่อวันนี้เรามีกลไกต่าง ๆ มาถึงวันนี้แล้ว การปฏิรูปก่อนเลือกตั้งนั้นก็ยังดำเนินการไปอยู่แล้วหลังเลือกตั้งก็ต้องมีการปฏิรูป อย่าลืมครับ สังคมทั้งสังคมมีภาคส่วนต่าง ๆ อีกมากมายต้องเปิดโอกาสให้เขามา ข้อที่ ๑ อยู่ในกลไกที่จะดูแลระดับชาติ ผมจะไม่ก้าวล่วงไปถึงว่าประธานควรจะเป็นใคร เมื่อกี้มีบางท่านได้อภิปรายไปแล้วนะครับ จะสับสนอลหม่านไหม ถ้าประธานเป็นนายกรัฐมนตรี แต่ถ้าประธานเป็นคนที่มาจากวิธีการที่เหมาะสมแล้วมาในฐานะที่มาดูแลเรื่องการขับเคลื่อนเรื่องการปฏิรูปครับ และมีกลไกต่าง ๆ ประกอบด้วยฝ่ายรัฐ ฝ่ายวิชาการก็สำคัญนะครับ ถ้าขาดซึ่งฝ่ายวิชาการที่สมบูรณ์ การปฏิรูปก็จะใช้

ประสบการณ์เท่านั้นหรือการคิดเอาเฉย ๆ แต่ถ้ามีฝ่ายวิชาการที่พร้อมเพรียงและมีฝ่ายสังคมไม่ใช่แค่สมาคม ๔ สมาคมที่เป็นฝ่ายเอกชนนะครับ สังคมทั้งสังคมต้องเข้ามาร่วมด้วยและออกแบบกระบวนการที่ให้ความสำคัญกับการรับฟังครับ ไม่ใช่ให้เขารับฟังแบบผิวเผินให้เขามีส่วนร่วมเสนอ มีส่วนขับเคลื่อน ผมอยากจะกราบเรียนว่าประสบการณ์ที่เราเคยทำสมัชชาปฏิรูปแห่งชาติมา ๓ ครั้ง อาจจะเป็นประสบการณ์เล็ก ๆ ของคนไทยที่เป็นต้นทุนที่อาจจะเอามาใช้พัฒนาในกระบวนการทำงานเรื่องการมีส่วนร่วมที่สำคัญครับ ทุกภาคส่วนเขามีสิทธิเสนอประเด็นปฏิรูปครับ ไม่ใช่ฝ่ายรัฐเท่านั้น ไม่ใช่ฝ่ายที่คุมกลไกปฏิรูปเท่านั้นแต่ทุกภาคส่วนมีสิทธิเสนอทำการบ้าน ทำงานวิชาการ แล้วไปรับฟังความเห็นมาร่วมกันขับเคลื่อนแล้วรัฐคือรัฐบาลก็รับลูกไปทำให้มันสำเร็จ นิติบัญญัติก็รับลูกไปทำให้สำเร็จนะครับ ถ้าเป็นกระบวนการแบบนี้จะเป็นกระบวนการทำให้ทุกภาคส่วนในสังคมไทยมาขับเคลื่อนการปฏิรูปด้วยกันอย่างสมานฉันท์ ผมอยากจะขออนุญาตกราบเรียนว่าที่ขอใช้เวลายาวเกิน ๑๐ นาทีก็ด้วยเหตุนี้ที่ว่าผมสนใจประเด็นสำคัญที่สุดคือกลไกและกระบวนการ ส่วนประเด็นเนื้อหาต่าง ๆ ที่จะต้องมีการขับเคลื่อนการปฏิรูปนั้นผมคิดว่าอันนั้นจะเป็นตัวตามมา ๑. อยู่ในรัฐธรรมนูญแล้ว อันที่ ๒ กลไกและกระบวนการนี้จะเป็นตัวบอกครับ และบางส่วนนั้นอยู่ในยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี บางส่วนอยู่ในข้อเสนอต่าง ๆ ที่มีมากมายอยู่แล้ว ด้วยความเคารพขอบพระคุณท่านประธานครับ

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี้ นายอลงกรณ์ พลบุตร รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง ได้กลับมาขึ้นบัลลังก์เพื่อดำเนินการประชุมต่อไป)

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ท่านต่อไปขอเชิญท่านคุรุจิต นาครทรรพ ประธานกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน อดีตปลัดกระทรวงพลังงานและอดีตสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติขอเชิญครับ

นายคุรุจิต นาครทรรพ : กราบเรียนท่านประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ กระผม คุรุจิต นาครทรรพ คณะกรรมาธิการพิเศษวิสามัญ จะเรียกว่าวิสามัญก็ได้ศึกษาและจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ----------

ได้จัดทำและเสนอรายงานเรื่องการกำหนดประเด็นตามกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการปฏิรูปประเทศเพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งในรายงานนี้คณะกรรมาธิการก็ได้แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงใน ๓ เรื่องหลัก ๆ ก็คือ ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่ได้ผ่านประชามติแล้ว และกำลังจะเป็นรัฐธรรมนูญในอนาคตอันใกล้นี้ แล้วก็เรื่องของร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แล้วก็เชื่อมโยงกับประเด็นข้อเสนอการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ ของกรรมาธิการในสภาแห่งนี้ ๑๒ คณะ ท่านประธานครับ โดยที่รัฐธรรมนูญฉบับที่ได้ผ่านประชามติได้กำหนดบทบัญญัติขึ้น ซึ่งมีสาระที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปไว้ในหมวด ๑๖ จำนวน ๕ มาตรา ประกอบด้วยมาตรา ๒๕๗ ถึงมาตรา ๒๖๑ ซึ่งทุกมาตราก็มีความสำคัญต่อการกำหนดทิศทางของการปฏิรูปประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน ๓ มาตรา คือ มาตรา ๒๕๗ เกี่ยวกับเป้าหมายในการปฏิรูป มาตรา ๒๕๘ เกี่ยวกับประเด็นที่ควรปฏิรูป และมาตรา ๒๕๙ ซึ่งเป็นที่มาของรายงานในวันนี้ก็คือกำหนดให้มีกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูป อย่างไรก็ตามในที่ประชุมวิป (Whip) เราก็ได้รับแจ้งว่าในที่ประชุมแม่น้ำ ๓ สายประสานงาน ๓ ฝ่ายว่าเรื่องกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการปฏิรูปรัฐบาลจะเป็นเจ้าภาพรับไปดำเนินการเอง ซึ่งขณะนี้ก็กำลังอยู่ในชั้นที่กฤษฎีกากำลังร่างอยู่ กระผมก็คิดว่าในรายงานของคณะกรรมาธิการวันนี้หากสภาเห็นชอบเราก็คงจะส่งประเด็นต่าง ๆ ที่เราคิดว่ามีความสำคัญเป็นข้อเสนอแนะให้รัฐบาลรับไปพิจารณาว่าสมควรจะบรรจุอยู่ในกฎหมายว่าด้วยขั้นตอนการปฏิรูปเหล่านั้นหรือไม่ ซึ่งกฎหมายนี้ตามมาตรา ๒๕๙ ก็มีความจำเป็นที่จะต้องร่างให้เสร็จภายใน ๑๒๐ วันนับจากรัฐธรรมนูญมีผลใช้บังคับ คณะกรรมาธิการยังได้เสนอกำหนดระยะเวลาในการปฏิรูปให้เห็นผลสัมฤทธิ์ว่าควรจะกำหนดให้แล้วเสร็จในประเด็นปฏิรูปต่าง ๆ ภายในเวลา ๕ ปี โดยหน่วยราชการจะต้องกำหนดรายละเอียดวิธีการจัดทำแผนการมีส่วนร่วมของประชาชนและขั้นตอนการปฏิรูปประเทศ รวมทั้งการวัดผลตัวชี้วัดต่าง ๆ ให้เริ่มดำเนินการได้ภายใน ๑ ปีหลังจากรัฐธรรมนูญประกาศบังคับใช้ โดยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับตัวชี้วัดแล้วก็มีการเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีและการติดตามประเมินผลด้วย นอกจากนั้นในรายงานของท่านก็ยังกำหนดให้มีองค์กรกลางการปฏิรูปในหลายรูปแบบ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่เชื่อมโยงกับหน่วยราชการต่าง ๆ รวมทั้งเสนอว่าควรจะมีสำนักงานเลขาธิการทำหน้าที่ขับเคลื่อน

เพื่อให้เป็นไปตามกรอบเวลาที่กำหนด ท่านประธานครับ กระผมมีความเห็นที่อยากจะนำเสนอและข้อสังเกตต่อรายงานฉบับนี้ ดังนี้นะครับ

ในส่วนของด้านพลังงานเองท่านก็ได้กรุณารับข้อเสนอของกรรมาธิการพลังงานไปบรรจุไว้ในประเด็นปฏิรูปซึ่งอยู่ในหน้า ๓๘ ซึ่งทางกรรมาธิการเราก็เห็นว่าควรจะเขียนไว้สั้น ๆ เอาหัวข้อหลักเป็นสำคัญ เราก็ไม่ควรจะไปผูกมัดรัฐบาลในอนาคตจนเกินไปว่าต้องทำ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ตามขั้นตอนอย่างนี้ ๆ เพราะฉะนั้นเรื่องที่สำคัญเท่านั้นแหละควรจะเป็นประเด็นที่อยู่ในกฎหมายปฏิรูปแล้วก็เป็นเรื่องที่กว้าง ๆ เพราะว่าเราก็ควรจะให้เกียรติให้สิทธิกับรัฐบาลในอนาคตที่เขาจะกำหนดนะครับ

ส่วนประเด็นปฏิรูปในด้านอื่น ๆ ผมคงไม่ขอคอมเมนต์ (Comment) แต่ว่าก็อยู่ในหน้า ๒๕-๔๒ ของรายงานทั้ง ๑๒ ด้านที่กรรมาธิการส่งมา แล้วก็มีข้อสังเกตว่าท่านยังได้เพิ่มประเด็นปฏิรูปไปอีก ๓ ด้าน คือ ด้านความมั่นคง ด้านการผังเมือง แล้วก็ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งกระผมคิดว่าถ้าอยู่ในกรอบที่ว่าเราควรจะเขียนหัวข้อหลัก ๆ ไม่ลงรายละเอียดก็คงเป็นที่ยอมรับได้

สำหรับประเด็นที่ผมอยากจะขอคอมเมนต์ (Comment) ก็คือประเด็นที่ท่านเขียนไว้ในเรื่องของแนวทางการปฏิรูปที่อยู่ในหน้า ๗๕ ของรายงานนะครับ ข้อ ๒.๔ ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางประเด็นการปฏิรูปเป็น ๒ แนวทาง ก็คือ ----------

ให้กำหนดประเด็นไว้ในกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอน อีกแนวทางก็คือให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรกลางปฏิรูปประเทศที่จะเกิดขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอน ซึ่งไม่รู้ว่ารัฐบาลเขาจะทำแบบนั้นหรือเปล่าเป็นผู้กำหนด ถ้าเป็นไปได้ผมก็คงจะต้องขอเลือกแนวทางที่ ๑ เพราะไม่อยากจะไปให้ตั้งองค์กรอะไรใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นมาอีกแล้ว เรามีองค์กรมากเพียงพอแล้วแล้วในเรื่องขององค์กรกลางการปฏิรูปท่านก็เสนอไว้ในหน้า ๗๕-๗๘ โดยมีทางเลือกอีกเช่นกันเป็นรูปแบบองค์กรระดับประเทศที่มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน แล้วก็มีกรรมการยุทธศาสตร์และอีกรูปหนึ่งก็คือเป็นองค์กรถาวร ซึ่งอันนี้ผมก็ต้องขอเรียนว่าก็คือไม่อยากให้มีทั้ง ๒ อย่าง แต่ถ้าเลือกได้ก็ขอเลือกรูปแบบที่ ๑ ไม่อยากให้เป็น แล้วท่านก็ยังเสนอในเรื่องของหน่วยงานสำนักงานเลขาธิการ ในหน้า ๘๕ เพื่อทำหน้าที่สนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมาธิการ ซึ่งในประเด็นนี้ท่านก็เสนอมา ๓ รูปแบบ คือ เป็นเฉพาะกิจสำนักนายกรัฐมนตรี หรือว่าใช้หน่วยงานที่มีอยู่แล้วอย่างสภาความมั่นคงแห่งชาติ หรือสภาพัฒน์ หรือไม่ก็ตั้งองค์กรใหม่ ซึ่งผมก็ไม่เห็นด้วยอีกนะครับถ้าเป็นการตั้งองค์กรใหม่ อันนี้ก็เป็นเรื่องที่อยากจะฝากไว้ว่าการตั้งองค์กรใหม่มันก็ต้องใช้งบประมาณ แล้วจริง ๆ รัฐบาลก็เป็นเจ้าภาพ ในเรื่องนี้เราก็ควรจะชี้แนะในเรื่องของประเด็นหัวข้อสำคัญ ๆ เพราะฉะนั้นการจะเสนออะไรก็ควรจะต้องคำนึงถึงเรื่องงบประมาณแล้วก็ภาระผูกพันด้วย แล้วที่สำคัญอย่างที่กระผมกราบเรียนประเด็นปฏิรูปแผนและขั้นตอนก็คือแผนและขั้นตอน ไม่ควรจะไปลงลึกในรายละเอียดมากจนในที่สุดก็คือรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งเขาก็ไม่สามารถจะทำอะไรได้เลย ขอบพระคุณครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่หนึ่ง) : ต่อไปขอเชิญ พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช ประธานกรรมการบริหารสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) อดีตสมาชิก สปช. อดีตกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ และอดีต ส.ว. ครับ

พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช : กราบเรียนท่านประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศที่เคารพ กระผม พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ขอขอบพระคุณท่านประธานที่ได้ให้โอกาสในการอภิปรายในวาระปฏิรูปในข้อเสนอของคณะกรรมการศึกษาและจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ในเรื่องการกำหนดประเด็นเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ

สปท. ๕๑/๒๕๕๙ นิษฐกานต์ ๘๙/๒

ประการแรก ก็ต้องขอขอบพระคุณท่านประธานและกรรมการทุกท่านที่ได้ทำงานกันอย่างหามรุ่งหามค่ำ ใช้เวลาไม่มากนักได้ศึกษาในรายละเอียดต่าง ๆ และข้อเสนอที่ผมคิดว่ามากมายครอบคลุมในเรื่องต่าง ๆ พอสมควร แต่เราก็ต้องดูภารกิจของท่าน ท่านมีภารกิจในการกำหนดประเด็นเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ไม่ใช่หมายความว่าภารกิจในการยกร่างกฎหมาย ไม่ใช่หมายความว่าภารกิจในการที่ต้องเอาทุกประเด็น ทุกเรื่อง ใส่ไว้ในเอกสารรายงานฉบับนี้ ก็คงจะนำเสนอเฉพาะในประเด็นที่สำคัญ ๆ ประเด็นที่ทางคณะกรรมการอาจจะคิดว่าเกี่ยวข้อง แต่ไม่ได้ไปลงรายละเอียดถึงว่าจะไปปฏิรูปอย่างไร จัดลำดับความเร่งด่วนอย่างไร ความร่วมมือต่าง ๆ เป็นอย่างไร ผมคิดว่าตรงนั้นเป็นภาระหน้าที่ของกรรมการปฏิรูปที่จะเกิดขึ้นตามกฎหมาย เพราะผมมองอาจจะมองต่างจากหลาย ๆ ท่าน หรือมองต่างจากคณะกรรมการในบางประเด็นว่าการปฏิรูปหรือที่เราเรียกว่ารีฟอร์ม (Reform) นี่ก็คงจะเป็นการเปลี่ยนแปลงสิ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบันเพื่อให้มันดีขึ้น ทำไมในหลาย ๆ ประเทศอย่างผมไปยุโรป ไปอเมริกา ผมไม่เคยได้ยินคำว่ารีฟอร์ม (Reform) เลย อาจจะรีฟอร์ม (Reform) เล็ก ๆ น้อย ๆ บางประเด็น แต่นี่เรากำลังจะโอเวอร์ฮอลไทยแลนด์ (Overhaul Thailand) เปลี่ยนประเทศไทย เพราะว่าเรามีปัญหามากมายที่ค้างคากันมา ไม่ว่าปัญหาในเรื่องของความเหลื่อมล้ำ ปัญหาในเรื่องของความยากจน การเข้าถึงโอกาสที่ต่างกันต่าง ๆ นานา เราจึงมาคิดในเรื่องการปฏิรูป -----

- ๙๐/๑

เมื่อได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองขึ้น หรือมีการยึดอำนาจเมื่อ ๒ ปีที่แล้ว เพราะเราเห็นว่าปัญหาของประเทศที่จริงนั้นคือปัญหาของโครงสร้าง ปัญหาของการที่พี่น้องประชาชนทั้ง ๖๐ กว่าล้านคนนี้มีความแตกต่างกันในสิทธิในการเข้าถึงทรัพยากรจึงไม่สามารถจะพัฒนาตนเองได้ เราจึงเกิดคำว่าปฏิรูปขึ้นอย่างจริงจัง แล้วก็มาเป็นครั้งแรกที่ประเทศไทยมีสภาปฏิรูปแห่งชาติ มีสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งทั้ง ๒ สภานี้ก็ได้ทำงานทำบลูปรินต์ (Blueprint) ตอนนี้ก็เป็นรายละเอียดของการปฏิรูปในเรื่องต่าง ๆ อาจจะเป็น ๑๐๐ เรื่องก่อนที่สภาจะหมดอายุไป ฉะนั้นเมื่อสภาปฏิรูปแห่งชาติไปก็แน่นอนก็ต้องมีองค์กรมาขับเคลื่อนการปฏิรูปต่อ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงได้ออกแบบกฎหมายที่ให้ร่างให้เสร็จภายใน ๔ เดือน ให้มีคณะกรรมการขึ้นมาคณะหนึ่งทำหน้าที่สืบต่อจากที่เราทำอยู่นี้แหละครับ เราขับเคลื่อนสภานี้นำเรื่องที่สภาปฏิรูปแห่งชาติทำไว้มาลงรายละเอียดจากแค่พิมพ์เขียวมาเป็นแผน มาเป็นขั้นตอน มาเป็นร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ ๖๐-๗๐ ฉบับ ในร่าง พ.ร.บ. ใหม่นั้นเขาบอกว่าให้ดำเนินการยกร่างกฎหมายนี้ขึ้นมา ซึ่งแน่นอนในกฎหมายนั้นต้องมีองค์กรขึ้นมา ๑ องค์กร ถ้าเราพูดถึง ๓๐-๓๕ คน ผมคิดว่าก็ไม่ใหญ่โตนัก แล้วก็คงจะต้องมีกรรมการหรืออะไรต่าง ๆ เพื่อทำหน้าที่ขับเคลื่อน ขับเคลื่อนอะไรก็ขับเคลื่อนการปฏิรูปต่อจากที่เราทำไว้ แล้วก็คิดเพิ่มเติมดูให้สอดคล้องกับภาวะของประเทศ แล้วเขายังเขียนว่าสัมฤทธิผลใน ๕ ปีแสดงว่ากรรมการคณะนี้ก็คงไม่ได้อยู่นานเกินกว่า ๕ ปี เพราะฉะนั้นการปฏิรูปคือการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นเพื่อเตรียมองค์กร เตรียมประเทศไทยให้สามารถดำเนินการไปตามแผนต่าง ๆ แผนการพัฒนาได้ ถ้าเรามีวัฒนธรรมที่ดี ถ้าเรามีเศรษฐกิจที่ดีกับพี่น้องประชาชนแล้วเราก็ไม่ต้องมาปฏิรูป เราต้องปฏิรูปด้านการศึกษา เรายังไม่รู้วิธีการเรียน วิธีการสอน ครูอาจจะสอนคณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย เรายังเรียนกันผิด ๆ ถูก ๆ อยู่ตลอดเวลา นี่คือการปฏิรูป เพราะฉะนั้นผมมองเรื่องการปฏิรูปว่าเราต้องการจะเปลี่ยนพื้นฐานของคน พื้นฐานของประเทศในหลาย ๆ แง่มุมเพื่อให้สามารถที่จะเข้าสู่แผนยุทธศาสตร์ชาติได้ มักจะถามผมว่ามันอันเดียวกันหรือเปล่า ผมก็ยังคิดว่าไม่ใช่ฝาแฝดแน่นอน ระหว่างคณะกรรมการที่จะมาปฏิรูปประเทศใน ๕ ปีข้างหน้านั้นและคณะกรรมการที่จะจัดทำแผนยุทธศาสตร์ชาติ แต่จะมาเกี่ยวเนื่องกันบ้างก็คงจะเป็นไปได้ เพราะคนที่จะทำแผนปฏิรูปนั้นก็ต้องคำนึงถึงว่าจะเตรียมร่างกายอย่างไร จะแต่งตัวอย่างไร

เพื่อที่จะสามารถไปทำให้คนของเรา ประเทศของเราดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ที่จะกำหนดขึ้นครั้งละ ๒๐ ปีในอนาคต เพราะฉะนั้นตรงนี้ก็จะตอบคำถามว่าคณะกรรมการหรือฝ่ายเลขาต่าง ๆ ก็ไม่ควรจะเป็นคณะเดียวกัน เพราะภารกิจต่างกันอย่างชัดเจนนะครับ ผมขออนุญาตให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมอีกเล็กน้อยจากเอกสารที่ท่านคณะกรรมการได้แจกให้ที่ผมอ่านแล้วอาจจะคิดไม่ตรงกับทางคณะกรรมการบ้างนะครับ อย่างเช่นในประเด็นที่ข้อเสนอเกี่ยวกับการกำหนดองค์กรการปฏิรูปประเทศนี่ ท่านบอกแนวทางที่ ๑ การดำเนินการตามมาตรา ๒๑๖ วรรคสอง ซึ่งบัญญัติความสรุปว่าเพื่อประโยชน์ในการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติจะปรับเปลี่ยนโครงสร้างโดยวิธีการทำงานของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเพื่อให้การปฏิรูปประเทศตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศมีประสิทธิภาพมากขึ้นก็ได้ และท่านบอกว่าหรือที่จริงอันนี้ไม่ใช่แนวทางที่ ๑ กับแนวทางที่ ๒ อันนี้เป็นสิ่งซึ่งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญให้อำนาจหัวหน้า คสช. ไว้เฉพาะในช่วง ๔ เดือนนี้เท่านั้นเอง ช่วงก่อนที่สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศหรือ สปท. นี้จะหมดอายุไป หมดอายุไปเพราะอะไร เพราะมีกรรมการชุดใหม่ขึ้นตามกฎหมายปฏิรูปประเทศที่จะร่างขึ้น เพราะฉะนั้นอันนี้ไม่ใช่แนวทางที่ ๑ ที่ ๒ อันนี้เป็นสิ่งซึ่งหัวหน้า คสช. มีอำนาจที่จะดำเนินการตามที่เห็นสมควรอาจจะบอกให้เราปรับวิธีการทำงาน เปลี่ยนจากคณะปฏิรูป ๑๑ คณะเป็นอะไรแล้วแต่ อันนี้ก็แล้วแต่ แต่มันไม่ใช่แนวทางที่ ๑ หรือแนวทางที่ ๒ ----------

ส่วนท่านพูดถึงแนวทางที่ ๒ โอเค (Okay) ไปพูดเป็นแนวทางแล้วกันว่ากำหนดให้มีองค์กรกลางการปฏิรูปประเทศ ผมก็เห็นด้วย และมีคณะกรรมการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ๒ รูปแบบดังนี้ คราวนี้มาดูรูปแบบของท่าน สมมุติมีองค์กรกลางท่านบอกว่ารูปแบบที่ ๑ ให้มีองค์กรการปฏิรูปประเทศ ๒ ระดับ ประกอบด้วยคณะกรรมการปฏิรูปประเทศคือระดับชาติ และคณะกรรมการด้านตามกลุ่มยุทธศาสตร์ชาติ อันนี้ผมไม่เห็นด้วยเลย อย่างที่ผมได้กล่าวนำมาแต่ต้น ผมว่ามันเป็นคนละเรื่องกัน การปฏิรูปประเทศกับยุทธศาสตร์ชาติมันเกี่ยวเนื่องกัน มันโยงกัน มันสัมพันธ์กัน มันทับกัน มันโอเวอร์แลป (Overlap) กันเหมือนวงกลม ๒ วง แต่ไม่ได้ทับกันซ้อนสนิท เพราะฉะนั้นการที่เราจะมาตั้งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ ตามกลุ่มยุทธศาสตร์ชาติผมว่าไม่ใช่ ยุทธศาสตร์ชาติมันเป็นการพัฒนาประเทศ ขับเคลื่อนประเทศไปตามที่เราต้องการ ตามเป้าหมายที่เราเซต (Set) ใน ๒๐ ปีข้างหน้าจากวันนี้ แล้วก็ถอยหลังเป็นแบ็กเวิร์ดแพลนนิง (Backward Planning) มาว่าวันนี้เราต้องทำอะไรบ้าง ปีหน้าทำอะไรบ้าง ๕ ปีข้างหน้าทำอะไรบ้าง แต่นี่ไม่ใช่การปฏิรูป ถ้าประเทศสมบูรณ์แล้วก็ไม่ต้องปฏิรูป เดินตามแผนยุทธศาสตร์ชาติเลย เพราะฉะนั้นการที่จะมาแบ่งการปฏิรูปตามแผนยุทธศาสตร์ชาติผมคิดว่าผมไม่เห็นด้วย

ส่วนรูปแบบที่ ๒ โอเค (Okay) ให้มีองค์กรการปฏิรูปประเทศ ๒ ระดับ ระดับชาติคือคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ และคณะกรรมการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ตามมาตรา ๒๕๘ ส่วนจะเป็น ๗ ด้านอย่างที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ รวมทั้งด้านที่ ๗ เป็นด้านอื่น ๆ หรือจะเพิ่มอีกกี่ด้านตามที่ท่านประธานได้ชี้แจงต่อที่ประชุมก็ว่ากันไป หรือจะไปซ่อนไว้ อย่างพลังงานของผมท่านไปไว้ในเศรษฐกิจก็ไม่ขัดข้อง เพราะท่านประธานสถิตย์ผมก็เคารพนับถือและเชื่อมั่นในความรู้ความสามารถของท่านอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นอันนี้ก็ว่าไป แต่อันนี้มันไปได้และมันสอดคล้องกับสิ่งที่ทำมาของ คสช. ตั้งแต่ปีที่ ๑ ปีที่ ๒ ที่พยายามแบ่งกลุ่ม แบ่งด้านหรือ กรธ. เองเขาก็พยายามร่างรัฐธรรมนูญให้สอดคล้องกับแนวทางในการปฏิรูปประเทศตามที่ได้เรียนไว้

อีกประเด็นหนึ่ง คือในเรื่องของการกำหนดความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างองค์กรกลางปฏิรูปประเทศกับองค์กรต่าง ๆ ท่านก็เขียนได้ดี แต่ผมอยากให้ท่านเพิ่มอีกสัก ๑ โยง คือท่านต้องโยงคณะกรรมการปฏิรูปประเทศกับรัฐสภา ตรงนี้มีหลายคนอ่านแล้ว

อ่านไม่ถึง อ่านไม่ทะลุ ท่านประธานยงยุทธคงอ่านทะลุแต่ท่านไม่ได้เขียนไว้ เพราะในมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญ วรรคสองเขียนไว้ว่า ร่างพระราชบัญญัติที่จะตราตามมาตรา ๒๑๖ ตามหมวด ๑๖ หมวด ๑๖ คือการปฏิรูปประเทศนั้นให้เสนอและพิจารณาในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ตรงนี้มีคนอ่านไม่เจอกันหลายท่าน แปลว่าร่างพระราชบัญญัติที่เราบอกว่าเป็นร่างปฏิรูป อย่างพวกเราทำไป ถ้า สนช. พิจารณาไม่เสร็จ อยู่ที่จะเสนอต่อไปอนาคตนี่ร่างเหล่านี้ไม่ได้นำเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรแม้จะมีการเลือกตั้งแล้ว แต่นำเสนอต่อรัฐสภาเป็นกฎหมายพิเศษเลยก็คือประชุมครั้งเดียวจบเลย วาระหนึ่ง วาระสอง วาระสาม โดย ๗๕๐ ชีวิต และดำเนินการ ๕ ปีข้างหน้า ความสัมพันธ์ตรงนี้ระหว่างคณะกรรมการปฏิรูปประเทศกับรัฐสภาจึงมีความสำคัญด้วย

สุดท้ายก็คือท่านได้เสนอโครงร่างกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศในหน้า ๙๓ ก็โอเค (Okay) ผมดูแล้วคิดว่าโครงร่างกฎหมายก็คงจะเดินในแนวนี้มีแผนและขั้นตอนการดำเนินการ สุดท้ายก็มีแผนการดำเนินการปฏิรูปประเทศตามด้านต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ และที่เราดำเนินการกันมาจนถึงปัจจุบันนี้ก็ไม่มีอะไร ก็คงปรับปรุงไปแล้วแต่ผู้ที่จะยกร่างในอนาคต ขอขอบพระคุณและขอชื่นชมในความจริงใจของคณะกรรมการที่ดำเนินการมาได้ขณะนี้ ขอบพระคุณครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่หนึ่ง) : ท่านต่อไปขอเชิญท่านจินดา วงศ์สวัสดิ์ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดลำปางครับ

นายจินดา วงศ์สวัสดิ์ : กราบขอบคุณท่านประธานที่เคารพครับ กระผม นายจินดา วงศ์สวัสดิ์ สมาชิก สปท. หมายเลข ๒๖ อยากกราบเรียนท่านประธานอย่างนี้ครับว่าก่อนอื่นนั้นต้องขอขอบคุณทางคณะกรรมาธิการวิสามัญที่ช่วยร่างเกี่ยวกับเรื่องของคณะกรรมการที่จะดำเนินการปฏิรูป ----------

ต่อจาก สปท. ของเราไป ก่อนอื่นนั้นอยากเรียนท่านประธานนะครับว่าท่านประธานคงจำได้ว่ารัฐธรรมนูญฉบับผ่านประชามตินี่เคยมาขอความคิดเห็นจากสมาชิก สปท. เราครั้งหนึ่งโดยส่งตัวแทนมาแล้วรัฐธรรมนูญตอนร่างตอนนั้นไม่มีเรื่องของการปฏิรูปครับมีอยู่มาตราเดียวว่า สปท. จะปฏิรูปเรื่องอะไรบ้างให้เติมไป ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ แค่นั้นเอง ผมเองวันนั้นได้ขึ้นพูดในที่ประชุมแห่งนี้ท่านประธานคงจำได้ผมบอกว่าถ้าจะปฏิรูปประเทศตามข้อเรียกร้องที่ประชาชนต้องการนั้นเขียนแค่มาตราเดียวไม่ต้องเขียนครับ เพราะมันจะยาวเป็น ๑๐ หน้า ๒๐ หน้า เพราะว่าปฏิรูปนั้นมันทุกด้าน ทุกกระบวนการ ทุกอย่าง มันไม่สามารถเขียนภายในรายละเอียดเพียงมาตราเดียวได้ ผมจึงเสนอในวันที่ประชุมวันนั้นว่าขอให้ตั้งหมวดปฏิรูปประเทศขึ้นมา ๑ หมวด แล้วเขียนมาตราเดียวว่าปฏิรูปประเทศโดยให้ใช้หลักเกณฑ์ตามแนวทางที่ สปท. เสนอไว้แค่นั้นเอง แล้วตอนนั้นก็กำหนดวาระ สปท. อยู่ ๑ ปี หลังจากรัฐธรรมนูญประกาศใช้ท่านประธานคงจำได้ที่ส่งตัวแทน ๒ คนมารับฟังความคิดเห็นจาก สปท. เราแห่งนี้ หลังจากนั้นปรากฏว่าหลังจากที่ได้รับความคิดเห็นของสภานิติบัญญัติแห่งชาติและของ สปท. เราไป รัฐธรรมนูญที่ออกมาใหม่มีหมวดปฏิรูปตามที่ผมเสนอไป แต่ไม่ใช่แค่นั้นครับเพิ่มวัตถุประสงค์ขึ้นมาตามมาตรา ๒๕๗ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ ๓ ข้อ ข้อแรกครับ ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุและการพัฒนาด้านจิตใจ อันนี้คือข้อที่ ๑ เลย ความสามัคคีปรองดอง เห็นไหมครับผมพูดแค่ข้อเดียว ข้อ ๒ ข้อ ๓ จะไม่พูด เสร็จแล้วมีหมวดปฏิรูปเพิ่มมาอย่างที่ท่านประธานกรรมาธิการได้บอกว่ามาตรา ๒๕๘ ให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างน้อย เน้นคำว่าอย่างน้อย ในด้านต่าง ๆ แล้วก็ยกตัวอย่างด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านการศึกษา ด้านกฎหมาย ด้านกระบวนการยุติธรรม เป็นตัวอย่างแต่สามารถเพิ่มเติมได้อย่างที่ท่านประธานกรรมาธิการได้กราบเรียนไว้นะครับ พอเปิดหมวดปฏิรูปขึ้นมานั้นก็มีการให้ออกกฎหมายเพื่อการปฏิรูปประเทศต่ออีก ๕ ปีเป็นอย่างน้อย เพิ่มจากตอนนั้นให้ สปท. เราอยู่แค่ ๑ ปี ตอนนี้เป็นใหม่ออกมาหวังผล ๑ ปี สัมฤทธิผล ๕ ปี นั่นก็หมายความว่าการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศนั้นจะต้องคงอยู่ต่อไปอีกไม่น้อยกว่า ๕ ปีอย่างที่ท่านเลิศรัตน์ได้อภิปรายไว้เมื่อกี้นี้ นั่นคือการออกกฎหมายนี้ภายใน ๑๒๐ วันนั้นจะต้องมีคณะกรรมการขึ้นมาคณะหนึ่ง ซึ่งผมคิดว่ารูปแบบโครงสร้างของคณะกรรมการนั้น

มันไม่ใช่การเขียนในกฎหมายนี้ มันเป็นอำนาจของหัวหน้า คสช. ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ ที่ให้อำนาจหัวหน้า คสช. กำหนดเปลี่ยนแปลงรูปแบบโครงสร้างของ สปท. เราจะเป็นแบบไหนแล้วแต่หัวหน้า คสช. เป็นคนกำหนดรูปแบบโครงสร้างและจำนวนสมาชิก เราไม่ได้เกี่ยวข้อง สิ่งที่เราคิดเสนอกันนี้ก็คือกฎหมายแผนและขั้นตอนในการปฏิรูปประเทศ ซึ่งมันมีหลายด้านที่ผมยกตัวอย่างเมื่อกี้นะครับ แต่ผมจะไม่พูดด้านอื่น ผมจะขอพูดแค่ด้านเดียวใช้เวลาไม่มาก ผมจะขอพูดในเรื่องของด้านการเมืองนะครับท่านประธาน ด้านการเมืองแค่วงเล็บเดียวผมพูด (๕) การปฏิรูปมาตรา ๒๕๘ (๕) ด้านการเมือง ----------

ผมจะอ่านให้ท่านประธานฟังนะครับ มีกลไกแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองโดยสันติวิธี ภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในร่างข้อกฎหมายฉบับนี้ไม่มีกระบวนการหรือกลไกแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง ท่านอาจจะสงสัยว่าการเมืองก็รัฐสภาแก้ปัญหา ใช่ครับ ถ้าการเมืองในระบบใช้รัฐสภาแก้ปัญหาได้ แต่ในอดีตที่ผ่านมาท่านประธานจำได้นะครับตั้งแต่ปี ๒๕๔๘ จนถึงปี ๒๕๕๗ ๑๐ ปีเต็ม ๆ ปัญหาทางการเมืองไม่ได้อยู่ในสภาแต่อยู่นอกสภา แล้วไม่มีกลไกไหนที่จะไปแก้ปัญหาพวกนี้ได้เลยเห็นไหมครับ ปฏิวัติปี ๒๕๔๙ เสร็จเรียบร้อยเลือกตั้งก็เกิดแบบเดิม ก็มีการเมืองนอกสภาส่งผลให้ปัญหาประเทศชาติเราไม่เดินไปไหนเลย นั่นคือความขัดแย้งทางการเมืองจนเราต้องมาปฏิวัติเมื่อปี ๒๕๕๗ ในปัจจุบันนี้ แล้วท่านคงจำได้ท่านนายกรัฐมนตรีได้พูดอยู่เสมอว่าถ้าแก้ปัญหาทางการเมืองไม่ได้ แก้ปัญหาความขัดแย้งไม่ได้ การปฏิวัติครั้งนี้ก็จะล้มเหลวก็จะสูญเปล่าไม่เกิดอะไรขึ้น ก็เหมือนปี ๒๕๔๙ เหมือนเดิม ท่านประธานจำได้ไหมครับ รัฐธรรมนูญฉบับที่อาจารย์บวรศักดิ์ร่างไว้มีอยู่เรื่องหนึ่งที่ในรัฐธรรมนูญฉบับประชามติไม่ได้เขียนไว้ แต่ของอาจารย์บวรศักดิ์เขียนไว้ชัดเจนนั่นคือคณะกรรมการ คปป. ที่ต้องการแก้ปัญหาทางการเมืองนอกสภา แต่รัฐธรรมนูญชุดนี้ไม่ได้เขียนไว้ ทำไมรัฐธรรมนูญชุดอาจารย์บวรศักดิ์ไม่ผ่านความเห็นชอบของ สปช. นั่นก็เพราะว่าอาจารย์บวรศักดิ์เขียนรัฐธรรมนูญโดยใช้อำนาจเผด็จการไปยับยั้งอำนาจที่ชอบธรรมในรัฐสภาถึงไม่ได้รับการยอมรับ เพราะมันถือว่าเป็นอำนาจนอกระบบมาใช้บังคับกับรัฐบาลหรือสภาซึ่งมาจากการเลือกตั้งไม่ได้มันไม่ชอบธรรมมันขัดหลักการ ถึงไม่ผ่านและไม่ได้รับการยอมรับจาก สปช. จึงถูกระงับไป แต่การเขียนหมวดปฏิรูปขึ้นมา ๑ หมวด อันนี้ผมเชื่อว่าท่านอาจารย์มีชัยต้องรู้ มันจะต้องเป็นกลไกที่จะมาชดเชยหรือทดแทนคณะกรรมการ คปป. แต่จะไม่ใช่อำนาจนอกระบบแบบเข้าไปใช้อำนาจยับยั้งทันทีไม่ได้เพราะมันผิดหลักการประชาธิปไตย แต่องค์กรที่จะเกิดใหม่ที่หัวหน้า คสช. จัดตั้งจะต้องเป็นองค์กรที่แก้ไขปัญหาความขัดแย้งนอกสภาได้ แต่อาศัยกลไกในระบอบประชาธิปไตยตาม (๕) จะสัมพันธ์อย่างไร ผมคิดว่าไม่เหนือกว่าที่ท่านประธานกรรมาธิการเราจะคิดหรือกรรมาธิการเราจะคิด เพราะมันต้องเชื่อมโยงระหว่าง สปท. ที่จะตั้งใหม่หรือคณะกรรมการอะไรก็แล้วแต่ ๑ คณะขึ้นมาที่หัวหน้า คสช. มันต้องสัมพันธ์กับรัฐบาล

และต้องสัมพันธ์กับรัฐสภา เพราะผลสุดท้ายหากเกิดความขัดแย้งรัฐสภาต้องเป็นผู้ตัดสิน จะตัดสินในรูปไหนเป็นกระบวนการที่จะต้องเขียนในกฎหมายฉบับนี้ เพราะไม่อย่างนั้นในรัฐธรรมนูญเรื่องปฏิรูปทุกอย่างหมด มันเป็นกระบวนการที่ทาง สปท. เราเสนอไป มีขั้นตอน มีกระบวนการ แต่ไม่มีกระบวนการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในข้อ ๕ ในหมวดเรื่องของการเมือง ผมถึงบอกว่าตรงนี้ตกไป อยากฝากท่านกรรมาธิการลองเขียนดูว่าทำอย่างไรจะใช้องค์กรใหม่ที่จะเกิดขึ้นภายใน ๑๒๐ วันหลังรัฐธรรมนูญใช้เพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งนอกสภาให้ได้ การปฏิวัติถึงจะไม่สูญเปล่า ผมขออนุญาตประธานอีกนิดหนึ่งครับ เพราะว่าอะไร เพราะว่ากลไกตัวนี้หายไปจากรัฐธรรมนูญที่ คสช. เคยให้อาจารย์บวรศักดิ์เขียนไว้แต่ชุดนี้ไม่มี ----------

แต่มาเปิดหมวดปฏิรูปซึ่งผมเองเป็นผู้เสนอในที่ประชุมนี้ว่าต้องเปิด และเอากลไกนี้ไปแก้ไขปัญหาตรงนี้ให้ได้ ซึ่งรัฐบาลก็รับไปดำเนินการ ท่านอาจารย์มีชัยก็เขียนออกมาซึ่งผมไม่ทราบว่ารายละเอียดเป็นอย่างไร แต่เชื่อว่ากลไกองค์กรใหม่ที่จะเกิดขึ้น ๑. ทำหน้าที่ปฏิรูปต่อเนื่องโดยสัมพันธ์กับรัฐธรรมนูญนี้ที่ให้วุฒิสภาเป็นตัวขับเคลื่อนควบคู่กับองค์กรใหม่ที่จะเกิดขึ้น แต่องค์กรนี้จะต้องสัมพันธ์กับรัฐบาลเพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองนอกระบบที่จะเกิดขึ้นครับ ขอบคุณท่านประธานครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่หนึ่ง) : ยังเหลือสมาชิกอีก ๒ ท่านนะครับที่แสดงความจำนงถึงเวลานี้ ได้แก่ พลอากาศตรี เฉลิมชัย และท่านถวิลวดี ขอเชิญท่าน พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม อดีตสมาชิกวุฒิสภาครับ

พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม : ขอบคุณท่านประธานครับ เฉลิมชัย เครืองาม หมายเลข ๓๑ ท่านประธานครับ ผมชอบพูดเป็นคนสุดท้ายเพื่อหวังว่าจะได้รับการแถมเวลาจากท่านประธาน แต่เมื่อสักครู่นี้ท่านแถมให้ผมแค่ ๒ นาที ครั้งนี้จะขออนุญาตท่านประธานและสมาชิกให้มากกว่านั้นถ้าท่านจะกรุณา

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่หนึ่ง) : ท่านเฉลิมชัย

พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม : ขอบพระคุณครับ เพราะเรื่องนี้ต้องขออนุญาตกราบเรียนว่าดังที่ท่านนิกรท่านว่าไว้ ขออนุญาตเอ่ยนามท่านเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก ๆ สำคัญที่สุดก็ว่าได้ในวาระการประชุมของ สปท. ของเรา เป็นเรื่องที่คิดว่าจริง ๆ ควรจะอยู่ในวาระแรก ๆ ก่อนหน้านี้เสียด้วยซ้ำไป แต่อย่างไรก็แล้วแต่ผมคิดว่าถ้าได้แสดงความคิดเห็นกันก็จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง และขอขอบคุณท่านกรรมการนำโดยท่านยงยุทธ ขออนุญาตเอ่ยนามท่านที่ท่านได้กรุณานำเรื่องนี้เข้ามา จริง ๆ แล้วผมเป็นอนุกรรมการในคณะอนุกรรมการที่ทำแผน ศึกษาแผนรายงานกับคณะกรรมการชุดใหญ่ แต่ขออนุญาตพูดดังที่ได้กล่าวไว้แล้วว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ จึงขอถือโอกาสที่จะเติมเต็มในประเด็นที่ได้ดูแล้ว ฟังแล้ว ผมฟังเกือบทุกท่านพูดคนสุดท้าย ข้อเสียคือพยายามหาเรื่องที่จะไม่ซ้ำกับเขา เพราะว่าถ้าพูดซ้ำก็จะไม่เป็นที่น่าสนใจจนกระทั่งพบว่า

มีประเด็นที่พอจะเติมเต็มได้ เติมเต็มในสิ่งที่ผมเห็นว่าถ้ากรรมการท่านกรุณารับเอาไว้จะเป็นประโยชน์ ผมไม่พูดนอกเรื่องผมพูดเข้าประเด็นเลย ผมนำเอกสารการศึกษาของท่านคือหน้า ๙๓ โครงร่างกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ผมว่าไฮไลต์ (Highlight) มันอยู่ที่หน้านี้ ๒ หน้า ท่านทำโครงร่างของกฎหมายฉบับนี้ขึ้นมา ถึงแม้ว่าท่านจะไม่ได้ทำเป็นร่างกฎหมายเลยเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีซึ่งผมเห็นด้วย ตอนแรกผมก็ฝากข้อโต้แย้งไปยังกรรมการเหมือนกันว่าถ้าหากว่าทำเป็นร่างกฎหมายไปนี้มันจะน่าเกลียดไหม มันจะออฟไซด์ (Offside) ไหม หรือว่าเดี๋ยวเขาจะหมั่นไส้เอาหรือเปล่า เอาอย่างนี้แล้วกันทำเป็นกรอบไปก็แล้วกัน จนกระทั่งได้ข้อสรุปที่ท่านทำเป็นกรอบมา ผมก็ขอบพระคุณ แล้วเราก็ได้พยายามอ่านเร็ว ๆ เมื่อคืนนี้พยายามจะดาวน์โหลด (Download) จากคอมพิวเตอร์ก็ทำไม่ได้ วันนี้ช่วงเช้าก็นั่งอ่านก็ทำเท่าที่ทำได้ ผมคิดว่ากฎหมายฉบับนี้จะเป็นสะพานเชื่อมที่สำคัญจากปัจจุบันไปสู่อนาคต เชื่อมการพัฒนาประเทศ เชื่อมไปสู่เป้าหมายของประเทศ เชื่อมไปสู่ยุทธศาสตร์ชาติ เชื่อมไปสู่เป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ เดิมทีเรามักจะมาถกเถียงกันว่าปฏิรูปคืออะไร จะปฏิรูปอย่างไร จะปฏิรูปอะไร ใช้เวลาปฏิรูปเท่าไร แล้วเมื่อไรถึงจะสำเร็จ บางเรื่องยังถกเถียงกันได้อีกนาน แต่เกือบทุกเรื่องผมว่ารัฐธรรมนูญฉบับผ่านการประชามตินั้นให้คำตอบไว้เกือบทั้งหมดเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์การเมืองประเทศไทยที่เรามีรัฐธรรมนูญที่บัญญัติหมวดต่างหากเลยว่าด้วยการปฏิรูปประเทศเอาไว้ ให้ความสำคัญมาก ๆ เคยพบไหมครับ กรรมการชุดใด คณะรัฐมนตรีชุดใดต้องไปรายงานต่อรัฐสภาหรือวุฒิสภาทุก ๓ เดือนไม่เคยมีครับ ผมได้อ่านดูกฎหมายหลัง ๆ กฎหมาย กสทช. ----------

สปท. ๕๑/๒๕๕๙ ภาวดี ๙๕/๑

กฎหมาย พ.ร.บ. สสส. พ.ร.บ. ประกันสุขภาพ พ.ร.บ. อะไรเยอะแยะไปหมดนี่ ส่วนมากก็คือปีละครั้ง นี่อะไรครับให้รายงานทุก ๓ เดือน รายงานอย่างไรเดี๋ยวผมจะว่าต่อไป คงไม่ถึงขนาดจะให้มีตัวแทนคณะรัฐมนตรีมายืนรายงานต่อรัฐสภาอย่างนี้ทุก ๓ เดือน มันมีวิธีอื่นที่จะทำได้มากมาย สิ่งแปลกใหม่ต่อไปคืออะไรครับ เคยมีไหมครับเสนอกฎหมาย ไม่ใช่พูดถึง สนช. นะครับ เมื่อมี ส.ส. มี ส.ว. มาแล้วนี่ เคยมีไหมครับเสนอกฎหมายอะไรนี่ไปเสนอต่อที่ประชุมรัฐสภา ไม่เคยมีเหมือนกันครับ เสนอต่อรัฐสภาเป็นวิธีการที่เรียกกว่าฟาสต์แทร็ก (Fast track) เป็นวิธีการเร่งรีบ ไม่ถึงขนาดเร่งด่วน แต่เร่งรีบด้วยความรอบคอบ ท่านจะพิจารณาวาระ ๑ วาระ ๒ แปรญัตติกรรมาธิการ แล้วก็เป็นวาระ ๒ วาระ ๓ นี่เป็นวิธีการที่เอื้ออำนวยให้เกิดการออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปประเทศได้เร็วขึ้นและมากขึ้น เพราะฉะนั้นมันเป็นความแปลกใหม่ของนวัตกรรมทางรัฐธรรมนูญที่ผมเห็นว่าเราควรจะต้องตอบรับสนองนวัตกรรมนั้น นวัตกรรมที่ว่าคือสิ่งที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๙ คือพระราชบัญญัติว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศที่เรากำลังพิจารณาอยู่ในเวลานี้ กรรมการท่านได้กรุณาทำเป็นกรอบโครงร่างมา ๗ หมวด ๘ หมวด ผมเห็นด้วยทั้งหมด เพียงแต่ว่าผมมีประเด็นที่จะเสริมเพิ่มบางหมวดเข้าไปที่ผมจะนำเรียนต่อไป ท่านประธานครับ สมาชิกบางท่านได้พูดว่าการจัดทำโครงร่างหรือบอดี้ (Body) ที่มีหน้าที่ในการดำเนินการปฏิรูปประเทศนี่จำเป็นหรือที่จะต้องตั้งเป็นคณะกรรมการ จะเป็นการผูกมัดให้ราชการทำการปฏิรูปอย่างเดียว คนอื่นไม่เกี่ยวข้องหรือเปล่า ต้องเรียนว่าไม่ใช่ครับ จริง ๆ รัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องท่านบังคับไว้แล้ว เพราะฉะนั้นโครงร่างกรอบกฎหมายฉบับนี้ของท่านยงยุทธท่านจึงใส่ไว้เป็นหมวดเลยครับ หมวดว่าด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ใส่ไว้แล้วครับ ส่วนในรายละเอียดจะเป็นอย่างไร ดังที่เรียนให้ทราบเราไม่สามารถที่จะร่างเป็นกฎหมายไปเสนอ ครม. ได้ ท่านทำเป็นกรอบไว้แล้ว ผมว่ามันมีกฎหมายหลายฉบับ พ.ร.บ. การมีส่วนร่วม พ.ร.บ. อะไรเยอะแยะ คนทำกฎหมาย กฤษฎีกาหรือใครที่จะเกี่ยวข้องนี่ท่านสามารถดึงเอามาใส่ไว้ในหมวดนี้ได้ทั้งสิ้น เพราะฉะนั้นอันนี้จึงน่าจะตัดความห่วงใยความกังวลของสมาชิกบางท่านไปได้ว่าใครจะมามีส่วนร่วมที่เป็นบทบังคับตามกฎหมายนี่ทำได้ไหม ทำได้ครับ ท่านใส่ไว้เป็นหมวดต่างหากเลยนี่ ขอบคุณท่าน

และหมวดถัดไปที่ผมเห็นว่ามีความสำคัญและมีความยุ่งยากในการที่จะบัญญัติที่เขียนกฎหมาย คือหมวดเกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิรูปประเทศ ขั้นตอนการปฏิรูปประเทศนั้นมีความสำคัญมากที่จะทำให้การทำกฎหมายหรือการปฏิรูปประเทศประเด็นต่าง ๆ นั้นประสบความสำเร็จ ใครจะมีหน้าที่คิดการปฏิรูปประเทศ หรือประเด็นการปฏิรูปประเทศรัฐธรรมนูญคิดไว้ให้แล้ว มาตรา ๒๕๘ แต่รัฐธรรมนูญเขียนไว้ว่าอย่างน้อยในมาตรา ๒๕๘ ก็มี ก ข ค ง จ ฉ ช ๗ เรื่อง ๗ ประเด็น เรื่องที่ ๗ ประเด็นที่ ๗ คืออื่น ๆ เพราะฉะนั้นคำว่าอย่างน้อย แล้วท่านจะเพิ่มจาก ๗ ก ข ค ง จ ฉ ช นี่แหละครับทำอย่างไร ก็คณะกรรมการอย่างไรครับ คณะกรรมการที่จะตั้งขึ้นมาที่จะตั้งชื่อคืออะไรก็แล้วแต่ท่าน คณะกรรมการปฏิรูปประเทศ คณะกรรมการกลาง หรืออะไรก็แล้วแต่อันนี้เป็นเรื่องของอนาคต คณะกรรมการชุดนี้จะเป็นเหมือนกับเป็นจราจร เป็นสารวัตรจราจรที่พิจารณาประเด็นนอกเหนือจาก ๗ ประเด็นที่รัฐธรรมนูญเขียนเอาไว้ ที่บอกว่าอย่างน้อยนะครับ มันจะเป็น ๘ ๙ ๑๐ ๑๑ ถึง ๑๐๐ นี่ใครจะเป็นคนพิจารณา เราคงไม่ไปให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา เราคงไม่ไปให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพิจารณา หรือ ก.พ.ร. หรือ ก.พ. มันต้องมีหน่วยงาน องค์กร กรรมการใดชุดใดชุดหนึ่งที่มีหน้าที่รับผิดชอบเรื่องนี้ ความรับผิดชอบของท่านสูงมาก เพราะท่านจะต้องทำการปฏิรูปประเทศเรื่องต่าง ๆ ท่านต้องทำรายงาน ท่านต้องทำเอกสาร ท่านต้องทำแผน ----------

แล้วเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อคณะรัฐมนตรีจะได้ทำรายงานเสนอรัฐสภาอย่างไรละครับ แต่การจัดการจราจรจะนำมาซึ่งความยุ่งยาก ต้องเขียนไว้ในกฎหมายให้ดี เขียนไว้ให้ละเอียด ผมถามว่าคณะกรรมการชุดนี้จะเป็นทิงก์แทงก์ (Think tank) จะเป็นมันสมองระดับประเทศ ระดับชาติที่คิดเรื่องการปฏิรูป หรือเป็นคอนซัลแทนต์ (Consultant) ของคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับเรื่องการปฏิรูป อันนี้ท่านต้องคิดให้ดี เขาจะเป็นเพียงแค่คนคิดคนทำแผนแล้วเสนอคณะรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรีจะไปมีมติออกมาว่าจะดำเนินการตามแผนนั้นหรือไม่ หรือเขาจะมีเอกสิทธิ์ในการสรุปเสนอแผนประเด็นปฏิรูปได้เลย โดยความเห็นของผมรัฐบาลมีหน้าที่รับผิดชอบต่อสภา รัฐบาลจึงควรจะเป็นผู้มีอำนาจตัดสินใจขั้นตอนสุดท้ายเด็ดขาดในการสรุปอนุมัติแผนปฏิรูป เพราะฉะนั้นคณะกรรมการชุดนี้ก็จึงมีหน้าที่ทำแผน แล้วก็เสนอคณะรัฐมนตรี แต่ประเด็นที่จะมีปัญหาตามมาถ้าหากว่าเขียนกฎหมายไว้ไม่ดี รัฐธรรมนูญก็ไม่ได้เขียน ขออนุญาตท่านประธานครับ คือถ้าหากว่าคณะกรรมการชุดนี้เซย์เยส (Say yes) กับแผนชุดนี้แล้วเสนอคณะรัฐมนตรี แล้วคณะรัฐมนตรีเกิดมีข้อความคิดเห็นหรือมติต่างออกไปจะทำอย่างไร ผมไม่ได้พูดถึงรัฐบาลนี้หรือรัฐบาลหน้าที่เราคิดว่าจะเป็นใคร แต่ถ้าเกิดเป็นรัฐบาลเลือกตั้งไหนก็ไม่ทราบมาเกิดเขามีอคติ เขามีโมหาคติ เขาบอกไม่เอาไปที่คณะกรรมการอะไรก็ไม่รู้เสนอแผนปฏิรูปมา เขาไม่เอา เขาไม่ได้เสนอไว้ต่อรัฐสภาในวันที่เข้ารับตำแหน่ง เขามีสิทธิที่จะปฏิเสธได้ ใครจะเป็นคนอนุมัติแผนนั้น คณะกรรมการกลางชุดนี้หรือคณะรัฐมนตรีต้องเขียนเอาไว้ หาที่ลงของคำสรุปข้อนี้ให้ดี เพราะไม่อย่างนั้นเกิดความขัดแย้งกันแน่นอน เพราะรัฐบาลไหนจะมาในอีก ๒ ปี ๓ ปีข้างหน้า ผมไม่ทราบการปฏิรูปย่อมจะสะดุดหยุดลงได้ถ้าเกิดความขัดแย้ง

ประเด็นถัดมาครับ ใครจะเป็นคนริเริ่มการปฏิรูป ท่านต้องเขียนไว้ในหมวดว่าด้วยขั้นตอน คณะกรรมการกลางชุดนี้จะเป็นคนเริ่มขั้นตอนการปฏิรูปหรือกระทรวงเป็นผู้เริ่ม กระทรวงเริ่มแล้วเสนอแผนมา เสนอมาให้ใคร ส่วนมากกระทรวงจากกระทรวงไป ครม. ถ้าท่านจะเขียนแผนขั้นตอนนี้เขียนเส้นทางจราจรนี้ ท่านต้องเขียนจากกระทรวงให้มาที่คณะกรรมการชุดนี้ ไม่อย่างนั้นคณะกรรมการชุดนี้จะตั้งขึ้นมาทำไม คณะกรรมการชุดนี้จะต้องเป็นบัฟเฟอร์ (Buffer) ระหว่างกระทรวงกับ ครม. กับรัฐบาล เพราะฉะนั้นแผนมาจากกระทรวงแล้วจึงมาที่คณะกรรมการกลาง คณะกรรมการกลางพิจารณา

ถ้าบอกว่าจะเอาตามที่กระทรวงว่าก็เสนอไปที่ ครม. ครม. ก็มีมติออกมา หลังจากนั้นก็จึงมาสู่บอดี้ (Body) ของผู้ที่ทำหน้าที่ปฏิรูปก็คือกระทรวงต่าง ๆ หน่วยงานราชการต่าง ๆ เพราะฉะนั้นสิ่งนี้เป็นสิ่งที่จะต้องเขียนไว้ในกฎหมายให้รอบคอบรัดกุม

ประเด็นถัดมาท่านประธานที่ผมบอกว่ากฎหมายฉบับนี้แปลกประหลาดคือต้องให้บอดี้ (Body) อันไหนก็ไม่ทราบคณะรัฐมนตรีแล้วนำเสนอรายงานสรุปการปฏิรูปขั้นตอน แผน วิธีการ และความคืบหน้าต่อรัฐสภาทุก ๓ เดือน ผมไปถามบางท่านบอกว่าจะให้ตัวแทนรัฐบาลมายืนอภิปรายแถลงผลงานอภิปรายเรื่องของปฏิรูปทุก ๓ เดือนเชียวหรือ ผมคิดว่าอันนี้ไม่จำเป็น ผมอยากจะให้เขียนไว้เลยเปิดทางออกให้กับรัฐบาลอย่าไปผูกมัดว่ารัฐบาลจะต้องเสนอด้วยการมาแถลงด้วยวาจา เสนอเป็นเอกสารก็ได้ ผมยกตัวอย่างผมไปค้นคว้าเร็ว ๆ ดู ผลปรากฏว่ามีใน พ.ร.บ. กสทช. เขาเขียนไว้เลยใน พ.ร.บ. กสทช. ที่แปลก พ.ร.บ. กสทช. ทำไมทราบไหม มีหมวดหนึ่งชื่อว่าหมวดความสัมพันธ์กับรัฐบาลและรัฐสภา หมวดนี้สำคัญมากครับ กรรมการท่านช่วยกรุณาไปใส่เพิ่มไว้ในกฎหมายฉบับนี้ เพราะหมวดนี้จะเป็นหมวดที่บอกความสัมพันธ์ระหว่างกรรมการปฏิรูปหรือคณะกรรมการปฏิรูปนี่แหละครับกับรัฐบาลกับ กสทช. จะบอกว่าเขาจะต้องมาแถลงผลงาน มาแถลงขั้นตอนวิธีการปฏิรูปอย่างไร ในนี้เขียนเอาไว้ในหมวด ๖ ความสัมพันธ์กับรัฐบาลและรัฐสภา ในมาตราหนึ่งเขียนไว้บอกว่าการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของ กสทช. ขณะนี้ก็หมายถึงกรรมการชุดนี้นะครับ ต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับนโยบายที่คณะรัฐมนตรีแถลงไว้ต่อรัฐสภา สำคัญมากครับ เพราะว่าคนที่แถลงนโยบายแถลงต่อรัฐสภานี่คือคณะรัฐมนตรี คณะกรรมการปฏิรูปไม่ได้มาแถลงแต่เที่ยวไปเจ้ากี้เจ้าการบอกว่าต้องปฏิรูปเรื่องนั้น ต้องปฏิรูปเรื่องนี้ ต้องจัดงบประมาณอย่างโน้นต้องจัดงบประมาณอย่างนี้ แล้วคณะกรรมการชุดนั้นรับผิดชอบต่อรัฐสภาหรือเปล่า เปล่า คนที่รับผิดชอบต่อรัฐสภาคือคณะรัฐมนตรี เพราะฉะนั้น ----------

ท่านต้องเขียนเอาไว้ให้ดี แล้วในอีกมาตราหนึ่งเกือบจะมาตราสุดท้ายของหมวดนี้ก็ว่าได้ เขียนไว้บอกว่า นายกรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาอาจขอให้ กสทช. ในที่นี้ก็คือคณะกรรมการปฏิรูปแล้วแต่กรณีชี้แจงการดำเนินงานในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นหนังสือหรือขอให้มาชี้แจงด้วยวาจาก็ได้ นี่คือเป็นการลดความกดดันการเผชิญหน้ากันระหว่างกรรมการปฏิรูปกับสภาครับ เพราะไม่อย่างนั้นถ้าหากให้ตัวแทนของกรรมการปฏิรูปที่ท่านบอกว่าอาจจะให้นายกรัฐมนตรีเป็นประธานหรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายมายืนชี้แจง ยืนรายงานการปฏิรูปต่อรัฐสภา เวลายืนชี้แจงเขาไม่ได้ยืนชี้แจงอ่านเสร็จแล้วก็จบนะครับ ถามโต้ตอบกันได้ ขออภัยบางทีเถียงกันได้ด้วยซ้ำเพราะฉะนั้นอันนี้จะเพิ่มความกดดันต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปและรัฐสภา เพราะฉะนั้นแถลงชี้แจงรายงานด้วยวาจาก็ได้ เป็นมติเห็นชอบร่วมกันทั้ง ๒ ฝ่าย ไม่ใช่ต้องให้มาชี้แจงด้วยวาจาทุกครั้ง ผมใช้เวลานานพอสมควรถ้าอย่างนั้นพอครับ ขอบคุณครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่หนึ่ง) : ขอบคุณมากครับ ต่อไปท่านสุดท้ายตามรายชื่อที่แจ้งความจำนงขณะนี้ก็คือดอกเตอร์ถวิลวดี บุรีกุล ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า อดีตสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติและอดีตกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ ขอเชิญครับ

นางถวิลวดี บุรีกุล : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ดิฉัน ถวิลวดี บุรีกุล สมาชิกหมายเลข ๖๑ นะคะ ก่อนอื่นดิฉันต้องขอขอบคุณคณะกรรมการศึกษาและจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศตรงนี้นะคะ เพราะว่าเป็นเรื่องที่ยากแล้วก็เป็นเรื่องที่สำคัญมากสำหรับประเทศไทย เป็นเรื่องที่เราจะต้องมองไปในอนาคต ดิฉันถือว่าท่านทำในเรื่องที่ยิ่งใหญ่มากที่จะขับเคลื่อนประเทศ ดิฉันต้องขอบพระคุณอีกครั้ง แล้วก็ประเด็นหลายประเด็นที่ท่านใส่ลงไปในนี้นี่นะคะ ก็ดูจะมีความหมายมากสำหรับอีกไม่กี่ปีข้างหน้านี้ อย่างไรก็ตามนี่นะคะ เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นดิฉันถือว่าสิ่งที่ดิฉันจะพูดต่อไปนี้เป็นข้อสังเกตแล้วก็เผื่อว่าจะเป็นแนวที่จะทำให้การปฏิรูปประเทศในอนาคตนี้ได้ผลมากขึ้นนะคะ ดิฉันมีประเด็นอยากจะถามเผื่อว่าเดี๋ยวท่านคงจะตอบนะคะว่าท่านเอาอะไรเป็นหลักในการคิดว่าจะต้องปฏิรูปอะไรแล้วเอาอะไรมาบอกว่ากระบวนการนั้นจะเดินไปอย่างไร เพราะว่าสิ่งที่เราอยากจะเห็นคือ

แผนและขั้นตอนในการปฏิรูปประเทศ เพราะฉะนั้นสิ่งที่เป็นเรื่องที่สำคัญก็คือกระบวนการในการปฏิรูปประเทศ ดิฉันถือว่ากระบวนการสำคัญมาก ส่วนสาระนั้นก็คงมีอีกมากมายแล้วก็ต้องเปิดโอกาสให้กับรัฐบาลซึ่งรัฐบาลก็คงจะมาทำรายละเอียดร่วมกับประชาชน เพราะดิฉันถือว่าการปฏิรูปนี้จะปฏิรูปเฉพาะความคิดเห็นที่พวกเราเสนอกันในวันนี้ก็คงไม่ได้ จะต้องฟังประชาชนอีกเยอะแยะ แล้วประชาชนคือเจ้าของประเทศ เขาน่าจะรู้สึกว่าเขาเป็นเจ้าของกระบวนการปฏิรูปนี้ไปด้วยกันเพื่อที่จะให้ประชาชนรู้สึกว่าเขาจะต้องรับผิดชอบ คำว่าสำนึกรับผิดชอบจะต้องเกิดขึ้นเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองในอนาคต อย่าทิ้งใครเอาไว้ข้างหลังนั่นคือสิ่งที่เราอยากจะเห็น เราปฏิรูปทุกเรื่องเพื่อที่จะให้เกิดความมั่นคงมั่งคั่ง ยั่งยืน มิใช่หรือคะ คราวนี้ประเด็นที่สำคัญที่ดิฉันอยากจะตั้งข้อสังเกตประเด็นแรกคือกระบวนการในการปฏิรูปซึ่งเราก็บอกว่าประชาชนต้องมีส่วนร่วม จะต้องมีหมวดที่ว่าด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชนและดิฉันคิดว่าท่านก็เดินทางมาถูกนะคะ เพราะว่าในหน้า ๑๒ นี่ก็เขียนไว้ว่าเรื่องของการมีส่วนร่วมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนี่ควรจะดูเรื่องอะไร เรื่องอะไรบ้าง คราวนี้เนื่องจากว่าดิฉันก็ชอบเรื่องการมีส่วนร่วมแล้วก็อภิปรายหลายครั้ง ถ้าเห็นหน้าดิฉันท่านคงจะนึกถึงเรื่องการมีส่วนร่วมมาก่อนนะคะ ในหัวข้อ ๒.๒.๒ เรื่องเป้าหมายของการดำเนินการการมีส่วนร่วมอ่านไปอ่านมาดิฉันไม่รู้ว่าเป้าหมายคืออะไร จริง ๆ แล้วเป้าหมายของการมีส่วนร่วมนี้ก็คือเพื่อสร้างความเป็นธรรม สร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นกับทุกภาคส่วนว่า เสียงของเขามีความหมาย สิทธิของเขายังมีอยู่ ความเสมอภาคยังเกิดขึ้น อิสรภาพยังมีอยู่ในประเทศนี้ และท่านกำลังจะปฏิรูปเพื่อให้เขามีสันติสุขสถาพร ไม่ต้องมาทำการเมืองบนท้องถนนแล้วก็มีการสูญเสียอีกมากมาย แต่ว่าทั้งหมดนี้จะเป็นการเสริมสร้างคุณภาพสังคมเพื่อให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจสังคม นั่นคือความมั่งคั่ง ส่วนความมั่นคงนั้นทำอย่างไรถึงจะเกิดความมั่นคงก็คือการมีความสมานฉันท์สันติสุข ----------

แล้วก็การรวมคนทุกคนในประเทศนี้เป็นหนึ่งเดียว เขาเรียกว่าโซเชียล อินคลูชัน แอนด์ โซเชียล โคฮีชัน (Social Inclusion and Social Cohesion) ซึ่งจะต้องมี แล้วยั่งยืน จะเกิดขึ้นได้อย่างไรก็คือในเรื่องของโซเชียลเอ็มเพาเวอร์เมนต์ (Social Empowerment) คือการสร้างพลังทางสังคมให้เกิดขึ้นกับทุกคน ซึ่งดิฉันยังมองไม่เห็นในเรื่องของกระบวนการมีส่วนร่วมที่จะทำให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีบทบาทตรงนี้ด้วยการพัฒนาศักยภาพของประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะช่วยกันทำให้เกิดกระบวนการนี้อย่างแท้จริง เพราะท่านไปจำกัดดิฉันคิดว่าร่างรัฐธรรมนูญที่ผ่านการลงประชามติได้เขียนไว้กว้างในเรื่องของการมีส่วนร่วม ซึ่งมันหมายรวมถึงการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งมันมีความแตกต่างกันอยู่นะคะ ดิฉันคงไม่นั่งเลกเชอร์ (Lecture) ในที่นี้ แต่คำว่าผู้มีส่วนได้เสียคือผู้ที่มีโอกาสจะได้รับผลกระทบจากเรื่องนั้นไม่ว่าทั้งทางบวกและทางลบ แต่ว่าผู้เกี่ยวข้องก็เป็นคนที่สามารถที่จะเข้ามาเกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น ๆ ได้ อาจเพราะเขามีความรู้ อาจเพราะเขามีข้อมูลที่จะเข้ามาเป็นประโยชน์กับเรื่องของการปฏิรูปนั้น ๆ เพราะฉะนั้นก็ยังขาดเรื่องนี้เข้าไปนะคะ แล้วอีกอย่างหนึ่งคือประชาชนจะเข้าไปมีส่วนร่วมในการปฏิรูปได้ตั้งแต่การริเริ่มเลย ประชาชนก็มีสิทธิที่จะริเริ่มเรื่องของการปฏิรูปตัวเองได้ ปฏิรูปชุมชนของเขาได้ ไม่ต้องให้คนอื่นมาทำการปฏิรูปแทนประชาชนในพื้นที่ก็ได้ เพราะบางเรื่องภาครัฐคงทำไม่ไหว เพราะฉะนั้นตรงนี้ก็ยังขาดในเรื่องของการริเริ่มโดยประชาชนนะคะ นอกจากนี้การให้ข้อมูลข่าวสารซึ่งต้องครบถ้วน ถูกต้อง เที่ยงตรง ทันกาล พอเพียง เข้าใจได้ง่าย ไม่มีค่าใช้จ่ายมาเป็นอุปสรรคอยู่แล้ว ทำอย่างไรถึงจะให้เกิดความเสมอภาค ทำอย่างไรถึงจะให้ทุกคนมีความสามารถ ทำอย่างไรถึงจะให้เกิดจิตสาธารณะที่จะเข้าสู่กระบวนการมีส่วนร่วม ซึ่งตรงนี้ขาดหายไปเลยนะคะ แล้วก็เหมือนกับไปให้ความสำคัญกับล็อกเฟรม (Log Frame) ซึ่งเป็นเรื่องที่ดีนะคะ แต่ว่าอาจจะเข้าใจยาก แล้วก็จะทำให้เกิดการปฏิรูปได้อย่างไร ดิฉันมองว่าในเมื่อเขียนล็อกไว้หมดแล้ว แล้วก็ประชาชนจะเข้าไปมีส่วนในการแสดงความคิดเห็นเพื่อการปฏิรูปได้อย่างไร แล้วคนที่จะทำหน้าที่เป็นรัฐบาล แล้วเขาเกิดอยากจะทำการปฏิรูปในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งเป็นเรื่องที่เพิ่มเติมจะได้หรือไม่ เพราะฉะนั้นจะทำเป็นเรื่องภาพใหญ่ไม่ดีกว่าหรือคะ

แล้วนอกจากนี้กลไกในการมีส่วนร่วมมีเยอะ ดิฉันกลับมาเรื่องกระบวนการอีกครั้งหนึ่งนะคะ กลไกในการมีส่วนร่วมมีมากมาย แต่สิ่งที่ขาดหายไปคือกระแสของโลกค่ะ กระแสโลกาภิวัตน์ที่กำลังขับเคลื่อนไปสู่เอสดีจี (SDGs) ซัสเทเนเบิล ดีเวลอปเมนต์ โกลส์ (Sustainable Development Goals) คือเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งในที่นี้ไม่ได้พูดถึงเลยว่าประเทศไทยจะต้องทำอย่างไร ในเมื่อเราเป็นสมาชิกขององค์การพัฒนาแห่งสหประชาชาติ แล้วตรงนี้หายไปเลยนะคะ

แล้วนอกจากนี้ประเด็นที่สำคัญก็คือดีลิเบอเรทีฟเดมอเครซี (Deliberative Democracy) ประชาธิปไตยว่าด้วยการปรึกษาหารือ การไตร่ตรอง หรือเรื่องของการหาทางออกร่วมกันที่เรียกว่าดีลิเบอเรชัน (Deliberation) มันไม่มีเลยนะคะ ท่านเพียงแต่เพิ่มคำว่า อภิปรายสาธารณะ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ประชุมปฏิบัติการ แต่จริง ๆ แล้วต้องเปิดช่องที่จะให้มีการเรียนรู้ร่วมกัน มีการฟังกัน แล้วก็ก้าวข้ามรูปแบบเดิม ๆ ไปสู่ประชาธิปไตยที่เราอยากจะเห็น เพราะเราต้องลืมว่ามันผ่านอะไรมาบ้าง เราลืมไม่ได้ แต่ว่าเราเดินหน้าต่อไปร่วมกันได้ เพราะฉะนั้นจะทำอย่างไร ดิฉันคิดว่าสิ่งที่น่าจะเพิ่มก็คือเรื่องของเวทีประชารัฐเพื่อการปฏิรูปประเทศ ซึ่งอาจจะเป็นในรูปแบบหลาย ๆ รูปแบบ ซึ่งคุณหมอชูชัยกระซิบบอกว่าเมื่อก่อนเราใช้คำว่า สมัชชาประชาชน สมัชชาพลเมือง อะไรพวกนี้ แต่อาจจะเป็นคำที่ไม่ค่อยถูกใจเท่าไร เราอาจจะเปลี่ยนเป็นรูปแบบของทำอย่างไรถึงจะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากที่สุด เป็นเวทีประชารัฐเพื่อการปฏิรูปดีไหม อันนี้เป็นประเด็นนะคะว่าน่าจะมี

แล้วก็นอกจากนี้ในเอกสารนี้เขียนไว้ในหน้า ๙๑ ในเรื่องขั้นตอน แผนกลไกการถ่ายทอดแผนอะไรพวกนี้นะคะ แล้วก็มีชาร์ต (Chart) มีอะไร ดิฉันคิดว่าลูกศรมันอาจจะกลับไปกลับมาได้นะคะ ลูกศรมันไม่น่าจะเดินทางเดียว เพราะว่ายุคใหม่แล้วเขาก็ต้องฟังเสียงประชาชนนะคะ สิ่งที่ลืมไม่ได้ ดิฉันต้องขอชม คือไม่อย่างนั้นดิฉันก็คงจะนอนไม่หลับ ----------

ดิฉันจะชมสิ่งที่ดิฉันเพิ่มคือประเด็นที่ท่านไม่ลืมก็คือประเด็นเรื่องความเสมอภาค ท่านพูดถึงการเพิ่มจำนวนสตรีในการมีส่วนร่วมในทางการเมือง ดิฉันอยากจะทำให้เรื่องนี้เป็นความจริง ดิฉันบอกว่าไม่มีใครชมท่านในเรื่องนี้ แต่ดิฉันขอชมนะคะ แล้วก็นอกจากนี้เนื่องจากดิฉันเคยเป็นกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ มีผู้หนึ่ง มีท่านท่านหนึ่งอภิปรายพาดพิงในเรื่องของ คปป. ดิฉันคิดว่าท่านคงจะต้องไปดูให้ละเอียดสักนิดหนึ่ง เพราะว่าสิ่งที่ท่านพูดอาจจะถูกต้องน้อยไปหน่อย มันเป็นกลไกที่เราเชื่อว่าอาจจะมาช่วยในเรื่องของยามวิกฤติได้ แล้วก็แก้ปัญหาความขัดแย้งได้ แล้วก็สร้างความปรองดองของชาติได้ อันนั้นเป็นสิ่งที่กรรมาธิการยกร่างปรารถนาในตอนนั้น ก็เป็นสิ่งที่ดิฉันจะเสนอ

แล้วก็สุดท้ายดิฉันอยากจะพูดถึงกลอนบทหนึ่งซึ่งดิฉันเคยพูดในเวทีนี้หลายครั้ง แต่ดิฉันกังวลว่าท่านลืม ลืมเรื่องของการริเริ่มจากรากหญ้า เร่งศึกษาจากชุมชน เรียนรู้จากใจคน รับรู้คนคิดอะไร รองรับความต้องการ ไม่หักหาญซึ่งน้ำใจ ประชาไม่ใช่ไพร่ ต้องก้าวไปคู่เคียงกัน ในการปฏิรูปครั้งนี้ค่ะ ขอบพระคุณ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ขอบคุณมากครับ ขอบคุณที่อาจารย์ถวิลวดีช่วยชี้แจงเรื่อง คปป. ก็คงเข้าใจกันดีขึ้นนะครับท่านจินดา ท่านสมาชิกท่านใดจะอภิปรายอีกไหมครับ ถ้าไม่มีผมขอปิดการอภิปรายนะครับ ต่อไปขอเชิญท่านประธานกรรมการและกรรมการได้ชี้แจงครับ

พันตำรวจตรี ยงยุทธ สาระสมบัติ (ประธานกรรมการ) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ เนื่องจากว่ามีบางท่านอาจจะไม่มีเวลาดูรายละเอียด ฉะนั้นจะขออนุญาตให้ทางกรรมาธิการที่เกี่ยวข้องดูเรื่องนี้ช่วยชี้แจงสั้น ๆ นะครับ ก็จะมีของท่านเสรีจะพูดเรื่องการเมืองนิดหนึ่ง ขอบพระคุณครับท่านประธาน

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : เชิญท่านเสรีครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (กรรมการ) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ผม เสรี สุวรรณภานนท์ ในฐานะกรรมาธิการ คงตอบสั้น ๆ นะครับ ที่ท่านสมาชิกขออนุญาตเอ่ยนามท่านจินดาพูดถึงว่ารายงานในส่วนของคณะกรรมาธิการด้านการเมืองที่เสนอในข้อ ๓.๕ หน้า ๒๗ ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับให้มีการตรากฎหมายเพื่อให้เกิดกลไกแก้ไข

ความขัดแย้งทางการเมืองโดยสันติวิธีภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขนี่นะครับ แล้วท่านก็บอกว่าไม่มีกระบวนการแก้ไขความขัดแย้ง ตอบสั้น ๆ นะครับว่ากลไกหมายถึงอะไร หมายถึงวิธีการ วิธีการก็คืออย่างไรครับ คือให้มีกฎหมาย ให้มีการตรากฎหมาย กฎหมายที่จะก่อให้เกิดความปรองดองหรือแก้ปัญหาความขัดแย้งได้ก็จะมีแนวทางตาม (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) ซึ่งรายละเอียดการจะออกกฎหมายเป็นอย่างไรนั้นก็ไปอยู่ในกฎหมายที่จะออกมา อันนี้เป็นประเด็น เป็นแนวทาง เป็นวิธีการที่เราเสนอเพื่อให้ไปเกิดเป็นกฎหมายที่ชัดเจนในทางที่จะนำไปปฏิบัติได้ อันนี้ก็ถือว่าพยายามรายงานให้มันเป็นรูปธรรมมากที่สุดนะครับ ขอบคุณครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ท่านประธานยงยุทธครับ

พันตำรวจตรี ยงยุทธ สาระสมบัติ (ประธานกรรมการ) : ขออนุญาตให้ท่านสถิตย์ท่านมีชี้แจงเรื่องเศรษฐกิจนิดหนึ่งครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : เชิญท่านสถิตย์ ลิ่มพงศ์พันธุ์ ครับ

นายสถิตย์ ลิ่มพงศ์พันธุ์ (กรรมการ) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ เรื่องที่กำลังอภิปรายอยู่นี้เป็นเรื่องว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ เพราะฉะนั้นมี ๒ เรื่องด้วยกัน เรื่องแรกก็คือเรื่องแผน เรื่องที่ ๒ คือเรื่องขั้นตอน เรื่องแผนขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานและท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ บางท่านกังวลว่าแผนขาดความชัดเจนโดยเฉพาะในเรื่องของเศรษฐกิจในแง่ของการเน้นหนักว่าหัวข้อหรือทิศทางหลัก ๆ ในการปฏิรูปทางด้านเศรษฐกิจคืออะไร กระผมอยากจะกราบเรียนว่าเป็นเรื่องของการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนตามแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน กล่าวคือเศรษฐกิจแต่เดิมนั้นเป็นเศรษฐกิจที่เน้นการเติบโตแต่เป็นการเติบโตที่ทำให้ช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจนถอยห่างออกไป การปฏิรูปครั้งนี้จึงเปลี่ยนแบบแผนว่าจะต้องเป็นการปฏิรูปที่เติบโตและการเติบโตนั้นต้องเติบโตอย่างทั่วถึง

เติบโตอย่างเป็นธรรม และในขณะเดียวกันการเติบโตนั้นต้องไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เพราะฉะนั้นอาจจะกล่าวได้ว่าเป็นการปฏิรูปทางด้านเศรษฐกิจที่นำไปสู่การเติบโตอย่างทั่วถึง หรือเติบโตอย่างยั่งยืน เมื่อกล่าวถึงแผนการปฏิรูปประเทศผมก็อยากจะเรียนว่าทุกวันนี้ที่มีสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเพราะว่าต้องการให้มีการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ รวมถึงเรื่องการปฏิรูปทางด้านเศรษฐกิจ เริ่มต้นด้วยการปฏิรูปทางด้านการเมือง มีรัฐธรรมนูญฉบับใหม่กำหนดพิมพ์เขียวว่าการเมืองต่อไปนี้ต้องเดินอย่างนี้ เรื่องเศรษฐกิจก็เช่นเดียวกันก็คงจะต้องมีพิมพ์เขียวว่าการปฏิรูปเศรษฐกิจต้องเดินไปแนวทางนี้ ซึ่งแนวทางที่คณะกรรมาธิการทางด้านเศรษฐกิจนำเสนอก็คือการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนดังที่ได้กล่าวไว้แล้ว ซึ่งตรงนี้ถ้าตกลงร่วมกันก็คือพิมพ์เขียวที่จะต้องดำเนินตามขั้นตอนต่อไปจนครบ ๒๐ ปี มิฉะนั้นแล้วก็จะไม่มีพิมพ์เขียวในการปฏิรูปเลย ซึ่งผมคิดว่าไม่ได้เป็นจุดประสงค์ของการที่ตั้งสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศที่ต้องการให้มีการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ รวมถึงเรื่องทางด้านเศรษฐกิจ ผมก็ขออนุญาตกราบเรียนเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปเศรษฐกิจดังที่ได้กล่าวแล้ว กราบขอบพระคุณครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่หนึ่ง) : ท่านประธานกรรมการ เชิญครับ

พันตำรวจตรี ยงยุทธ สาระสมบัติ (ประธานกรรมการ) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ต้องกราบขอบพระคุณท่านประธานและท่านสมาชิกทุกท่านนะครับที่ให้ข้อแนะนำและเห็นความสำคัญของกฎหมายฉบับนี้ ผมเพิ่งได้รับข้อมูลมาเดี๋ยวนี้เองนะครับรัฐบาลได้มอบให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีการ่างพระราชบัญญัตินี้อยู่ ขณะนี้รอรายละเอียดบางส่วนจาก สปท. คณะกรรมการชุดนี้ถ้ามีท่านมีชัย ฤชุพันธุ์ ขออนุญาตเอ่ยนามท่านเป็นประธาน ก็คือคณะกรรมการร่างกฎหมายของสำนักงานกฤษฎีกาด้านบริหารราชการแผ่นดิน ฉะนั้นความเห็นของท่านทั้งหลายจะเป็นประโยชน์ ประโยชน์สำหรับการปฏิรูปประเทศในอนาคต อยากจะกราบเรียนสั้น ๆ นะครับสำหรับบางท่านบอกว่าประเด็นนี้ควรจะสั้น ๆ ด้วยความเคารพนะครับ ผมว่าเราก็ต้องเคารพกับกรรมาธิการด้วยเหมือนกัน เพราะกรรมาธิการแต่ละท่านก็ไปคิดมาว่ามีประเด็นอะไรที่ควรจะปฏิรูป แต่ว่าการที่จะจัดลำดับความสำคัญอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการถ้ามีการตั้งคณะกรรมการขึ้น

ประเด็นที่ ๒ เส้นทางในอนาคตให้ชัดเจน เห็นด้วยครับเส้นทางในอนาคตต้องชัดเจน แต่รัฐธรรมนูญเขียนไว้แล้วในมาตรา ๒๕๗ กระบวนการทั้งหลายก็อยู่ในมาตรา ๒๕๙ เราจำเป็นต้องเขียนกระบวนการไปครับ คนที่จะรู้ดีที่สุดในเรื่องของการปฏิรูปผมว่าอยู่ที่เราอยู่ที่นี่ ไม่มีใครรู้ดีกว่าเรา และเป็นหน้าที่ของเราด้วยถ้าดูมาตรา ๓๑ ประกอบมาตรา ๓๙/๒ ของรัฐธรรมนูญที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนะครับ ฉะนั้นผมว่าพวกเรากรรมาธิการทั้งหลายทำ เดินถูกแล้วแล้วท่านที่ให้ข้อแนะนำก็ถูกแล้วอีกเช่นกันที่จะทำให้รายงานฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ต้องขออภัยที่ตัวชี้วัดนี้เรากำหนดไว้ ๒ ระดับแต่ไม่ได้เขียนให้ชัดเจน ตัวชี้วัดที่ให้ทางกรรมาธิการทั้งหลายไปทำมาคือตัวชี้วัดระดับนโยบายและระดับยุทธศาสตร์ แต่ในระดับปฏิบัตินี้หน่วยงานที่ให้เขาทำ ที่ท่านกรุณาพูดถึงตรงนี้แสดงว่าท่านอ่านละเอียดมาก เดี๋ยวเราจะไปเขียนให้ชัด

สำหรับการมีส่วนร่วมมีคนอภิปรายหลายท่านนะ ท่านกรุณาไปดูหน้า ๑๒ หน้า ๑๓ หน้า ๑๔ และให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมมากนะครับ เราพูดถึงข้อเสนอหลักการและแนวความคิดที่มีส่วนร่วม เป้าหมายของการดำเนินการมีส่วนร่วม แนวทางการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม ระดับการเปิดฟังความเห็น แล้วก็ระดับร่วมตัดสินใจหรือวางแผน และระดับการติดตาม เราให้ประชาชนหรือสเตกโฮลเดอร์ (Stakeholder) ที่พูดกันมีส่วนร่วมเขียนอยู่ในนี้ครับ ท่านกรุณาไปดูหน้า ๑๖ เจ้าหน้าที่ขึ้นทันไหมครับขั้นตอนและในขั้นตอนนี้พูดถึงยูเอ็น (UN) ด้วยนะครับ ในการทำนี้เราพูดถึงเป้าหมายของยูเอ็น ซัสเทเนเบิล ดีเวลอปเมนต์ โกลส์ (UN Sustainable Development Goals)

๑๗ ประการ มีอยู่ชัดเจน สเตกโฮลเดอร์ (Stakeholder) มีอยู่ชัดเจน พูดถึงรัฐบาลในอนาคตด้วยนะครับ พัฒนาแล้วต้องนึกถึงรัฐบาลในอนาคตอยู่ในนี้ครับ หน้านี้ ท่านอาจจะยังไม่มีเวลาดู ท่านกรุณาดู เราพยายามคิดให้รอบคอบ แล้วพูดถึงเรื่องขององค์กรไปที่หน้า ๒๖ เจ้าหน้าที่ทันไหม กราบเรียนนะครับหน้า ๒๖ เราคิด ที่ว่ามีรัฐสภาอยู่ครับ มีครับอยู่ในด้านขวามือสุด รัฐสภา มาตรา ๒๗๐ ถ้าเรามองต่อไปว่าท่านที่พูดถึงว่ามีคณะกรรมการหลาย ๆ ชุดเป็นร้อยชุดเห็นด้วยเลยครับ เห็นด้วยเลยครับ นี่เป็นแนวความคิดอันหนึ่งว่าทำอย่างไรที่คิดอยู่ แต่ไม่กล้าคิดดัง ๆ แต่ในเมื่อท่านพูดขึ้นมาแล้วผมก็อยากจะขออนุญาตคิดดัง ๆ ที่พูดถึงกรรมการปฏิรูปด้าน ในซีกของทางคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ ถ้าสมมุติว่าตั้งและมีระดับหนึ่งก็คือว่าเอาส่วนต่าง ๆ ที่อยู่ในผู้มีประสบการณ์ในเรื่องของการปฏิรูปประเทศเข้ามาอยู่ในชุดนั้น และชุดนี้จะมีภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชนเข้ามาด้วย ถ้าเกี่ยวข้องกับด้านไหน มองต่อไปในซีกขวาครับ ขอรูปเมื่อกี้กลับมาอีกทีเจ้าหน้าที่ ตรงนั้น ถ้าให้สอดคล้องกันคือถ้าสมมุติว่าคณะกรรมการปฏิรูปประเทศกับของรัฐบาลต้องทำงานคู่กัน ท่านดูเส้นโยงครับ กลับมาทันไหม ถ้าไม่ทันท่านกรุณาดูหน้า ๒๖ ในหน้า ๒๖ เส้นเชื่อมโยงด้วยกัน และคิดดัง ๆ ตรงนี้คืออะไร มีท่านประธานกรรมาธิการคณะหนึ่งกรุณาให้ข้อมูลมาว่า สปช. และ สปท. เสนอคณะกรรมการระดับชาติไปยังรัฐบาลแล้วประมาณ ๖๐ คณะ ๖๐ นะครับ สิ่งที่เราคิดอยู่คิดดัง ๆ ก็คือว่าถ้าเป็นไปได้คณะกรรมการระดับชาติเหล่านั้นถ้าอยู่ในกลุ่มยุทธศาสตร์หรือปฏิรูปด้านใดรวมกลุ่มเข้ามาได้ไหม ท่านรองนายกรัฐมนตรีสมมุติว่านั่งอยู่มีท่านดูแล มีรองนายกรัฐมนตรีแต่ละท่านผมว่าท่านเป็นกรรมการอยู่ไม่ต่ำกว่าเกือบร้อย ท่านนายกรัฐมนตรีผมว่าเกินร้อยแน่ ๆ ขนาดผมเป็นปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีขอออกไปตอนผมยังไม่เกษียณผมเป็นกรรมการอยู่ร้อยกว่าชุด ฉะนั้นถ้าจัดเอานะ ถ้าสามารถบูรณาการกันและเอากรรมการทั้งหลายที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันมาประชุมด้วยกัน ๑. บูรณาการกัน ๒. เสียเวลาน้อยลง ๓. ก็คือว่าเกิดพลังในการทำงาน คิดด้วยกัน นี่คิดนะครับแต่ไม่กล้าพูด แต่เมื่อถามแล้วเมื่อมีท่านให้ข้อแนะนำก็ขอความกรุณาตรงนี้ กล่าวโดยสรุปก็คือว่าบางท่านบอกว่าไม่ควรเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ ผมอธิบายไปแล้วนะครับว่า มาตรา ๑๔๒ มาตรา ๑๖๒ มาตรา ๑๖๔ กรรมการเป็นร้อยชุดอันนี้บอกไปแล้วนะครับ แก้ไขปัญหาความขัดแย้งในสังคมนี่มีครับ เป็นอยู่ในเรื่องของการแก้ไขปัญหาเป็นเป้าหมายที่ ๒

ของมาตรา ๒๕๗ ที่ก่อนท่านสุดท้ายอภิปรายเป็นประโยชน์มากครับ ทุกท่านก็เป็นประโยชน์ แต่ว่าที่อภิปรายท่านก่อนท่านสุดท้ายเป็นประโยชน์มาก ยังไม่ขออนุญาตเอ่ยนามท่านว่าข้อแนะนำของท่านเป็นประโยชน์ และทั้งหมดเป็นประโยชน์ทั้งหมด ผมขอน้อมรับข้อแนะนำทั้งหลาย สิ่งใดที่มีอยู่แล้วในนี้เราก็จะเขียนให้มันชัดเจน สิ่งใดที่ท่านมีคณะกรรมการจะรับไปดูแล้วก็จะพยายามคิดว่าสิ่งไหนที่ดีที่สุดของประเทศแล้วก็ดีที่สุดสำหรับ สปท. และขออนุญาตกราบเรียนเพิ่มเติมด้วยว่าผมได้ให้เจ้าหน้าที่ขออนุญาตผนวกชื่อของทุกท่านอยู่ในรายงานแล้ว เพราะถือว่ารายงานนี้ไม่ใช่ของใคร ไม่ใช่ของกรรมการแต่เป็นของทุก ๆ คน ฉะนั้นก็ขอบคุณอีกครั้งสำหรับข้อแนะนำทั้งหลายและข้อสังเกต ขอบพระคุณครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่หนึ่ง) : ขอบคุณท่านประธานยงยุทธนะครับ แล้วก็ขอบคุณท่านนิกร จำนง ในฐานะผู้เสนอญัตติแล้วก็ได้แถลงญัตติโดยละเอียดแล้วก็ไม่ประสงค์จะสรุปญัตตินะครับ ท่านจินดาสั้น ๆ นะครับ เชิญครับ

นายจินดา วงศ์สวัสดิ์ : กราบเรียนท่านประธาน ผม จินดา วงศ์สวัสดิ์ มีเรื่องอยากเสนอท่านประธานนิดเดียวครับ เพื่อจะได้ไม่เข้าใจผิด ก่อนอื่นก็ต้องกราบเรียนท่านสมาชิกนะครับเรื่องของคณะกรรมการ คปป. ผมเข้าใจนะครับว่าเจตนาเพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้งซึ่งก็ตรงกับผม แต่ว่าคณะกรรมการรูปแบบของ คปป. กระบวนการมันไม่เหมาะสมที่ผมพูดเมื่อกี้นี้ ผมไม่ได้ตำหนิว่า คปป. ไม่ดีอย่างไร ----------

และอีกประเด็นหนึ่งที่ทางกรรมาธิการได้เรียนว่ากรรมาธิการด้านการเมืองนั้นได้มีการเสนอกฎหมายเพื่อแก้ปัญหาเรื่องความขัดแย้งทั้งหลายแหล่ผมเข้าใจนะครับ แต่ที่ผมสื่อให้ทางกรรมาธิการผ่านท่านประธานก็หมายความว่าการเมืองไม่ใช่กฎหมายแก้ได้อย่างเดียวนะครับ ที่ผมสื่อให้หมายความว่าการแก้ปัญหาหรือความขัดแย้งทางการเมืองบางครั้งกฎหมายมันแก้ไม่ได้ ผมถึงบอกว่าองค์กรที่จะตั้งขึ้นตามกฎหมายนี้มันจะต้องมีหน้าที่ในการเป็นตัวองค์กรที่มันขับเคลื่อนเพื่อแก้ปัญหาทางการเมืองซึ่งกฎหมายแก้ไม่ได้ คือความขัดแย้งทางการเมืองบนถนนที่ผมว่าเมื่อกี้นี้ คือองค์กรนี้ที่ตั้งมาต้องมีวัตถุประสงค์ตรงนี้คือวัตถุประสงค์ข้อ ๕ ผมไม่ได้หมายความว่าเอากฎหมายไปแก้ ผมเข้าใจครับกฎหมายก็แก้ได้เป็นบางอย่าง แต่บางอย่างท่านก็ผ่านมาแล้ว ๑๐ กว่าปีที่ผ่านมา ความขัดแย้งทางการเมืองบนท้องถนนกฎหมายมันแก้ไม่ได้เลยครับ รับมาได้มันแก้ไม่ได้ ถึงแม้จะผิดกฎหมาย จะถูกกฎหมายมันแก้ไม่ได้ แต่ผมเชื่อว่าที่รัฐธรรมนูญร่างขึ้นมาเพื่อเปิดหมวดปฏิรูปที่ผมเสนอนี้แล้วมันมีมาตรานี้ขึ้นมา แล้วก็มี (๕) ขึ้นมา ก็เพื่อให้องค์กรเราที่จะตั้งเป็นองค์กรหนึ่งที่จะมาแก้ปัญหาบนท้องถนน ความขัดแย้งทางการเมือบนท้องถนนซึ่งกฎหมายมันแก้ไม่ได้ โดยผ่านกลไกที่เป็นระบอบประชาธิปไตยคือรัฐสภา คือเอารัฐบาล เอาองค์กรใหม่แล้วก็รัฐบาลแล้วรัฐสภาร่วมกันแก้ปัญหาความขัดแย้งบนท้องถนนให้ได้ อันนี้คือที่ผมสื่อให้เห็นว่าองค์กรนี้ที่จะมาช่วยได้ ขอบคุณมากท่านประธานครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : เข้าใจกันแล้วนะครับ เป็นอันว่าที่ประชุมได้พิจารณารายงานเรื่องการกำหนดประเด็นเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ และญัตติของท่านนิกร จำนง และคณะแล้วนะครับ ก่อนที่จะขอมติจากที่ประชุม ผมขอตรวจสอบองค์ประชุมก่อนนะครับ

(นายอลงกรณ์ พลบุตร รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง มีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนทำการตรวจสอบองค์ประชุม)

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ขอเชิญท่านสมาชิกใช้สิทธิแสดงตนครับ โปรดเสียบบัตรและกดปุ่มแสดงตน

(สมาชิกทำการเสียบบัตรและกดปุ่มแสดงตน)

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่หนึ่ง) : เจ้าหน้าที่ช่วยดูท่านสมาชิกบางท่านยังหาบัตรอยู่นะครับ เดี๋ยวรอสักครู่นะครับ โอกาสการแสดงตนต่อไปถ้าหากว่าท่านสมาชิกมีปัญหาเรื่องบัตร แต่ว่าส่วนใหญ่ได้เสียบบัตรเรียบร้อย แสดงผลได้ ผมจะให้ใช้ขานชื่อแล้วกันนะครับจะได้รวดเร็วขึ้น เรียบร้อยแล้วนะครับเจ้าหน้าที่แสดงผลครับ จำนวนผู้เข้าประชุม ๑๔๕ ท่าน ครบองค์ประชุมนะครับ

รายงานของคณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเรื่อง การกำหนดประเด็นเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ โดยคณะกรรมการศึกษาและจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ
(การตรวจสอบองค์ประชุม)

เรื่อง

วันที่ 03 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2559 เวลา 17:57

จำนวนผู้เข้าร่วมประชุม 145

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด
1		พลโท กฤษณะ บวรรัตนารักษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
2		นายกษิดิ์เดชธนพัต เสกขุนทด	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
3		นายกษิดิศ อาชวคุณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
4		นายกษิต ภิรมย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
5		นางกอบกุล อาภากร ณ อยุธยา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
6		นายกอบศักดิ์ ภูตระกูล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
7		นายกิตติ กิตติโชควัฒนา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
8		นายขวัญชัย ดวงสถาพร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
9		พลโท คณิต แจ่มจันทรา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
10		พลอากาศเอก คณิต สุวรรณเนตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
11		พลอากาศเอก คธาทิพย์ กุญชร ณ อยุธยา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
12		นายคุรุจิต นาครทรรพ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
13		พลเอก จารุเกียรติ ชัยวงษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
14		นายจินดา วงศ์สวัสดิ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
15		พลเอก จิระ โกมุทพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
16		พลเรือเอก จีระพัฒน์ ปานสกุณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
17		นายจุมพล สุขมั่น	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
18		นางจุไรรัตน์ จุลจักรวัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
19		พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
20		นายเฉลิมพล ประทีปะวณิช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
21		นายเฉลิมศักดิ์ อบสุวรรณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
22		พลเรือเอก ชนินทร์ ชุณหรัชพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
23		นายชาญวิทย์ ผลชีวิน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
24		นายชาลี เอียดสกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
25		พลตำรวจเอก ชิดชัย วรรณสถิตย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
26		นายชูชัย ศุภวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
27		นายชูชาติ อินสว่าง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
28		นายชูศักดิ์ เกวี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด
29		พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
30		พลเอก ชูศักดิ์ สันติวรวุฒิ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
31		พลเอก ชูศิลป์ คุณาไทย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
32		พลเอก ฐิติวัจน์ กำลังเอก	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
33		นายณรงค์ สหเมธาพัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
34		พลเรือเอก ณรงค์พล ณ บางช้าง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
35		นายดำรงค์ พิเดช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
36		นายดุสิต ลีลาภัทรพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
37		พลตำรวจเอก เดชณรงค์ สุทธิชาญบัญชา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
38		นายตระกูล วินิจนัยภาค	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
39		พลตำรวจโท ตรีทศ รณฤทธิวิชัย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
40		นายต่อพงศ์ เสลานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
41		พลตำรวจเอก ไตรรัตน์ อมาตยกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
42		นางถวิลวดี บุรีกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
43		นายธงชัย ลืออดุลย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
44		พันเอก ธนศักดิ์ มิตรภานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
45		นายธเนศพล ธนบุณยวัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
46		ศาสตราจารย์ธรรมศักดิ์ พงศ์พิชญามาตย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
47		พลเอก ธวัช จารุกลัส	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
48		นายธวัชชัย เทอดเผ่าไทย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
49		นายธวัชชัย ฟักอังกูร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
50		พลเอก ธวัชชัย สมุทรสาคร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
51		นายธานินทร์ ผะเอม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
52		พลตำรวจโท ธีรจิตร์ อุตมะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
53		พลอากาศเอก ธีระภาพ เสนะวงษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
54		พลเอก นคร สุขประเสริฐ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
55		นางนรรัตน์ พิมเสน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
56		นายนิกร จำนง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
57		นางนินนาท ชลิตานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
58		พลอากาศเอก นิรันดร์ ยิ้มสรวล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
59		นายบวรเวท รุ่งรุจี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
60		นายบัญชา ปรมีศณาภรณ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด
61		พลโท บัญชา สิทธิวรยศ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
62		นางเบญจวรรณ สร่างนิทร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
63		พลเรือเอก ประดิษฐ์ ศิริคุปต์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
64		นายประมนต์ สุธีวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
65		นายประยูร เชี่ยววัฒนา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
66		นายประสิทธิ์ ปทุมารักษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
67		พลเอก ปราการ ชลยุทธ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
68		นายปรีชา บุตรศรี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
69		พลอากาศเอก ปรีชา ประดับมุข	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
70		นางปัทมา เธียรวิศิษฎ์สกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
71		นางสาวปิยะธิดา ประดิษฐบาทุกา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
72		นายปีติพงศ์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
73		นายพรชัย ตระกูลวรานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
74		นางพรพันธุ์ บุณยรัตพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
75		พลเอก พหล สง่าเนตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
76		พลเรือเอก พะจุณณ์ ตามประทีป	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
77		พลตำรวจตรี พิสิษฐ์ เปาอินทร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
78		นายเพิ่มพงษ์ เชาวลิต	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
79		นายไพฑูรย์ หลิมวัฒนา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
80		พลเอก ภิญโญ แก้วปลั่ง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
81		พลเอก ภูดิศ ทัตติยโชติ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
82		พลอากาศเอก มนัส รูปขจร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
83		นายมณู เลียวไพโรจน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
84		นางมิ่งขวัญ วิชยารังสฤษดิ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
85		นางเมธินี เพชรมณี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
86		พันตำรวจตรี ยงยุทธ สาระสมบัติ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
87		พลเรือเอก ยุทธนา เกิดด้วยบุญ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
88		นายวีรวรรณ ภูริเดช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
89		นายรังสรรค์ ศรีวรศาสตร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
90		พลเอก รัชกฤต กาญจนวัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
91		พลตำรวจเอก เรืองศักดิ์ จริตเอก	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
92		นายเลิศปัญญา บูรณบัณฑิต	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด
93		พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
94		พลตำรวจเอก วรพงษ์ ชิวปรีชา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
95		นายวรรณธรรม กาญจนสุวรรณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
96		นายวรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
97		พลโท วราห์ บุญญะสิทธิ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
98		นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
99		พลอากาศเอก วัธน มณีนัย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
100		นายวันชัย ศักดิ์อุดมไชย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
101		นายวัลลภ พริ้งพงษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
102		พลเอก วิเชียร ศิริสุนทร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
103		นายวิทยา แก้วภราดัย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
104		นายวินัย ดะห์ลัน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
105		นายวิบูลย์ สงวนพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
106		นายวิวรรธน์ แสงสุริยะฉัตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
107		นายไวกูณฑ์ ทองอร่าม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
108		นายศานิตย์ นาคสุขศรี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
109		นายศิริชัย ไม้งาม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
110		นายสถิตย์ ลิ่มพงศ์พันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
111		นายสนธิรัตน์ สนธิจิรวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
112		นายสมชัย เจริญชัยฤทธิ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
113		นายสมชัย สุชุพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
114		นายสมชาย พฤฒิกัลป์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
115		พลโท สมชาย ลิ้นประเสริฐ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
116		พลเอก สราวุฒิ ชลออยู่	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
117		นายสังศิต พิริยะรังสรรค์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
118		นายสันตศักย์ จรูญ งามพิเชษฐ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
119		พลตรี สิระวิตร์ นาคทอง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
120		นายสุชน ชาลีเครือ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
121		พันเอก สุชาติ จันทรโชติกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
122		นายสุรินทร์ จิรวิศิษฏ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
123		พลเรือเอก สุรินทร์ เชิงอารมณ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
124		นายสุวัฒน์ จิราพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด
125		พลตำรวจโท สุวิระ ทรงเมตตา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
126		นายเสรี สุวรรณภานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
127		นายเสรี อติภัทธะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
128		นายอโณทัย ฤทธิปัญญาวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
129		พลอากาศเอก อนาวิล ภิรมย์รัตน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
130		พลเรือเอก อนุทัย รัตตะรังสี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
131		นายอนุสร จิรพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
132		นายอนุสิษฐ คุณากร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
133		พลเอก อภิชาต เพ็ญกิตติ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
134		นายอภินันท์ ชื่อธานุวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
135		นางอรมน ทรัพย์ทวีธรรม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
136		นายอรุณ จิรชวาลา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
137		นายอลงกรณ์ พลบุตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
138		ศาสตราจารย์อิศรา ศานติศาสน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
139		นายอัครินทร์ เลิศกิจชัยศิริ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
140		พลตำรวจโท อาจิณ โชติวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
141		พันตรี อาณัฐนัย วัชโรทัย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
142		พลตำรวจโท อำนวย นิ่มมะโน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
143		นายอำพล จินดาวัฒนะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
144		นายอุทัย เลาหวิเชียร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
145		พลเอก เอกชัย จันทร์ศรี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม

1. นายอลงกรณ์ พลบุตร รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง
2. นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง

ต่อไปผมจะขอมติจากที่ประชุมว่าเห็นชอบกับรายงานเรื่องการกำหนดประเด็นเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศหรือไม่ ซึ่งหากเห็นชอบคณะกรรมการจะได้นำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของสมาชิกไปปรับปรุงเพื่อเสนอประธานสภาก่อนที่จะส่งรายงานดังกล่าวไปยังคณะรัฐมนตรีและสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปนะครับ

(นายอลงกรณ์ พลบุตร รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่หนึ่ง มีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนลงมติ)

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่หนึ่ง) : ขอเชิญท่านสมาชิกใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนนะครับ ผู้ใดเห็นชอบโปรดกดปุ่มเห็นด้วย ผู้ใดไม่เห็นชอบโปรดกดปุ่ม ไม่เห็นด้วย ผู้ใดเห็นว่าควรงดออกเสียงโปรดกดปุ่มงดออกเสียงครับ ขอเชิญใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนนะครับ

(สมาชิกทำการเสียบบัตรแสดงตนและกดปุ่มลงคะแนน)

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่หนึ่ง) : ยังมีสมาชิกท่านใดที่ยังไม่ได้ใช้สิทธิไหมครับ ท่านอาจารย์อิศราเรียบร้อยไหมครับ ขอปิดการลงคะแนนนะครับ ขอผลการลงคะแนนครับ ผลของการลงคะแนนนะครับ จากจำนวนผู้เข้าประชุม ๑๔๖ ท่าน เห็นด้วย ๑๓๓ ท่าน ไม่เห็นด้วย ๔ ท่าน งดออกเสียง ๙ ท่าน ไม่ลงคะแนนเสียง ไม่มีนะครับ

เรื่อง รายงานของคณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเรื่อง การกำหนดประเด็นเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ โดยคณะกรรมการศึกษาและจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ **เห็นชอบกับรายงานของคณะกรรมการฯ โดยให้คณะกรรมาธิการนำความเห็นและข้อเสนอแนะของสมาชิกฯ ไปปรับปรุงก่อนส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรีและสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อดำเนินการต่อไป**

วันที่ 03 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2559 เวลา 17:58

จำนวนผู้เข้าร่วมประชุม	146
เห็นด้วย	133
ไม่เห็นด้วย	4
งดออกเสียง	9
ไม่ลงคะแนนเสียง	0

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
1	3	พลโท กฤษณะ บวรรัตนารักษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
2	5	นายกษิดิ์เดชธนทัต เสกขุนทด	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
3	6	นายกษิดิศ อาชวคุณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
4	7	นายกษิต ภิรมย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ไม่เห็นด้วย
5	8	นางกอบกุล อาภากร ณ อยุธยา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
6	9	นายกอบศักดิ์ ภูตระกูล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
7	10	นายกิตติ กิตติโชควัฒนา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ไม่เห็นด้วย
8	14	นายขวัญชัย ดวงสถาพร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
9	17	พลโท คณิต แจ่มจันทรา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
10	18	พลอากาศเอก คณิต สุวรรณเนตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
11	21	พลอากาศเอก คธาทิพย์ ทุญชร ณ อยุธยา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
12	23	นายคุรุจิต นาครทรรพ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
13	25	พลเอก จารุเกียรติ ชัยวงษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
14	26	นายจินดา วงศ์สวัสดิ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
15	27	พลเอก จิระ โกมุทพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
16	28	พลเรือเอก จีรพัฒน์ ปานสกุณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
17	29	นายจุมพล สุขมั่น	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
18	30	นางจุไรรัตน์ จุลจักรวัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
19	31	พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
20	32	นายเฉลิมพล ประทีปะวณิช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
21	33	นายเฉลิมศักดิ์ อบสุวรรณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
22	34	พลเรือเอก ชนินทร์ ชุณหรัชพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
23	37	นายชาญวิทย์ ผลชีวิน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
24	38	นายชาลี เอียดสกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
25	39	พลตำรวจเอก ชิดชัย วรรณสถิตย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
26	40	นายชูชัย ศุภวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
27	41	นายชูชาติ อินสว่าง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
28	42	นายชูศักดิ์ เกวี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
29	43	พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
30	44	พลเอก ชูศักดิ์ สันติวรวุฒิ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
31	45	พลเอก ชูศิลป์ คุณาไทย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
32	47	พลเอก ฐิติวัจน์ กำลังเอก	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
33	48	นายณรงค์ สหเมธาพัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
34	49	พลเรือเอก ณรงค์พล ณ บางช้าง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
35	52	นายดำรงค์ พิเดช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
36	54	นายดุสิต ลีลาภัทรพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
37	55	พลตำรวจเอก เดชณรงค์ สุทธิชาญบัญชา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
38	57	นายตระกูล วินิจนัยภาค	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
39	58	พลตำรวจโท ตรีทศ รณฤทธิวิชัย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
40	59	นายต่อพงศ์ เสลานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
41	60	พลตำรวจเอก ไตรรัตน์ อมาตยกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
42	61	นางถวิลวดี บุรีกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
43	65	นายธงชัย ลืออดุลย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
44	67	พันเอก ธนศักดิ์ มิตรภานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
45	68	นายธเนศพล ธนบุณยวัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
46	69	ศาสตราจารย์ธรรมศักดิ์ พงศ์พิชญามาตย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
47	70	พลเอก ธวัช จารุกสัส	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
48	71	นายธวัชชัย เทอดเผ่าไทย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	งดออกเสียง
49	72	นายธวัชชัย ฟักอังกูร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
50	73	พลเอก ธวัชชัย สมุทรสาคร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
51	74	นายธานินทร์ ผะเอม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
52	75	พลตำรวจโท ธีรจิตร์ อุตมะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
53	76	พลอากาศเอก ธีระภาพ เสนะวงษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
54	77	พลเอก นคร สุขประเสริฐ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
55	78	นางนรรัตน์ พิมเสน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
56	79	นายนิกร จำนง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ไม่เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
57	80	นางนินนาท ชลิตานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
58	81	พลอากาศเอก นิรันดร์ ยิ้มสรวล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
59	82	นายบวรเวท รุ่งรุจี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
60	83	นายบัญชา ปรมีศณาภรณ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
61	84	พลโท บัญชา สิทธิวรยศ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
62	85	นางเบญจวรรณ สร่างนิทร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
63	86	พลเรือเอก ประดิษฐ์ ศิริคุปต์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
64	89	นายประมนต์ สุธีวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
65	91	นายประยูร เชี่ยววัฒนา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	งดออกเสียง
66	92	นายประสิทธิ์ ปทุมารักษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
67	93	พลเอก ปราการ ชลยุทธ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
68	94	นายปรีชา บุตรศรี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
69	95	พลอากาศเอก ปรีชา ประดับมุข	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
70	96	นางปัทมา เธียรวิศิษฎ์สกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
71	98	นางสาวปิยะธิดา ประดิษฐบาทุกา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
72	99	นายปีติพงศ์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
73	103	นายพรชัย ตระกูลวรานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	งดออกเสียง
74	105	นางพรพันธุ์ บุณยรัตพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
75	106	พลเอก พหล สง่าเนตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
76	108	พลเรือเอก พะจุณณ์ ตามประทีป	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ไม่เห็นด้วย
77	109	พลตำรวจตรี พิสิษฐ์ เปาอินทร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
78	110	นายเพิ่มพงษ์ เชาวลิต	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
79	111	นายไพฑูรย์ หลิมวัฒนา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
80	112	พลเอก ภิญโญ แก้วปลั่ง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
81	113	พลเอก ภูดิศ ทัตติยโชติ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
82	114	พลอากาศเอก มนัส รูปขจร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
83	115	นายมนู เลียวไพโรจน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
84	116	นางมิ่งขวัญ วิชยารังสฤษดิ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
85	117	นางเมธินี เทพมณี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
86	118	พันตำรวจตรี ยงยุทธ สาระสมบัติ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
87	119	พลเรือเอก ยุทธนา เกิดด้วยบุญ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
88	121	นางรวีวรรณ ภูริเดช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
89	122	นายรังสรรค์ ศรีวรศาสตร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
90	123	พลเอก รัชกฤต กาญจนวัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
91	124	พลตำรวจเอก เรืองศักดิ์ จริตเอก	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
92	125	นายเลิศปัญญา บูรณบัณฑิต	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
93	126	พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
94	128	พลตำรวจเอก วรพงษ์ ชีวปรีชา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
95	129	นายวรรณธรรม กาญจนสุวรรณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
96	131	นายวรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
97	132	พลโท วราห์ บุญญะสิทธิ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
98	133	นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	งดออกเสียง
99	135	พลอากาศเอก วัธน มณีนัย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
100	136	นายวันชัย ศักดิ์อุดมไชย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
101	138	นายวัลลภ พริ้งพงษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
102	141	พลเอก วิเชียร ศิริสุนทร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
103	142	นายวิทยา แก้วภราดัย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	งดออกเสียง
104	143	นายวินัย ดะห์ลัน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
105	144	นายวิบูลย์ สงวนพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
106	145	นายวิรัช ชินวินิจกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
107	147	นายวิวรรธน์ แสงสุริยะฉัตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
108	149	นายไวกูณฑ์ ทองอร่าม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
109	151	นายศานิตย์ นาคสุขศรี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
110	152	นายศิริชัย ไม้งาม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
111	153	นายสถิตย์ สิ่มพงศ์พันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
112	155	นายสมชีรัตน์ สนธิจิรวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
113	156	นายสมชัย เจริญชัยฤทธิ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
114	157	นายสมชัย ฤชุพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	งดออกเสียง
115	158	นายสมชาย พฤฒิกัลป์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
116	159	พลโท สมชาย สิ้นประเสริฐ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
117	163	พลเอก สราวุฒิ ชลยะปุ่	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
118	165	นายสังศิต พิริยะรังสรรค์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
119	166	นายสันติศักย์ จรูญ งามพิเชษฐ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
120	167	พลตรี สิระวิตร์ นาคทอง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
121	168	นายสุชน ชาลีเครือ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	งดออกเสียง
122	169	พันเอก สุชาติ จันทรโชติกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
123	173	นายสุรินทร์ จิรวิศิษฏ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
124	174	พลเรือเอก สุรินทร์ เรืองอารมณ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	งดออกเสียง
125	175	นายสุวัฒน์ จิราพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
126	176	พลตำรวจโท สุวิระ ทรงเมตตา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
127	177	นายเสรี สุวรรณภานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
128	178	นายเสรี อติภัทธะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
129	179	นายอโณทัย ฤทธิปัญญาวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
130	180	พลอากาศเอก อนาวิล ภิรมย์รัตน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
131	181	พลเรือเอก อนุทัย รัตตะรังสี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
132	182	นายอนุสร จิรพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
133	183	นายอนุสิษฐ คุณากร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
134	185	พลเอก อภิชาต เพ็ญกิตติ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
135	186	นายอภินันท์ ชื่อธานุวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
136	188	นางอรมน ทรัพย์ทวีธรรม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
137	189	นายอรุณ จิรชวาลา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
138	190	นายอลงกรณ์ พลบุตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	งดออกเสียง
139	191	ศาสตราจารย์อิศรา ศานติศาสน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
140	192	นายอัครินทร์ เลิศกิจชัยศิริ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
141	195	พลตำรวจโท อาจิณ โชติวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
142	196	พันตรี อาณัณย์ วัชโรทัย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
143	197	พลตำรวจโท อำนวย นิ่มมะโน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
144	198	นายอำพล จินดาวัฒนะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
145	199	นายอุทัย เสาหวิเชียร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
146	200	พลเอก เอกชัย จันทร์ศรี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม

1. นายอลงกรณ์ พลบุตร รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง
2. นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง

เป็นอันว่าที่ประชุมมีมติเห็นชอบกับรายงานของกรรมการในเรื่องของการกำหนดประเด็นเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ โดยคณะกรรมการศึกษาและจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศแล้วนะครับ จบการพิจารณารายงานของคณะกรรมการศึกษาและจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ตามที่คณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้เสนอแล้วนะครับ ขอขอบคุณคณะกรรมการและผู้มาชี้แจงนะครับ

ต่อไปเป็นระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องที่ค้างพิจารณา ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องที่เสนอใหม่

ซึ่งที่ประชุมได้พิจารณาระเบียบวาระที่ ๕ โดยนำไปพิจารณารวมกับระเบียบวาระที่ ๓.๑ แล้วนะครับ ก็คือเรื่องที่ได้พิจารณาเมื่อสักครู่ นั่นคือญัตติเรื่องแนวทางการดำเนินการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ตามมาตรา ๒๕๘ และกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๒๕๙ ตามที่ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๙ ก็คือฉบับที่ผ่านประชามตินะครับ แล้วก็ญัตติที่ท่านนิกร จำนง และคณะเสนอนะครับ

ต่อไปเป็นระเบียบวาระที่ ๖ เรื่องอื่น ๆ

การหารือของสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ท่านสมาชิกครับในคราวการประชุม ครั้งที่ ๕๐/๒๕๕๙ เมื่อวันจันทร์ที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๙ ท่านประธานสภาได้แจ้งที่ประชุมรับทราบว่าการอภิปรายหารือในเรื่องต่าง ๆ ของสมาชิกให้นำมาพิจารณาในระเบียบวาระที่ ๖ เรื่องอื่น ๆ จะมีสมาชิกท่านใดประสงค์จะขอหารือที่ประชุมหรือไม่ครับ ถ้ามีก็ขอเชิญนะครับ

(ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ไม่มีข้อหารือ สำหรับวันนี้หมดระเบียบวาระการประชุมแล้วครับ ขอขอบคุณสมาชิกที่มาประชุมทุกท่านนะครับ ผมขอปิดการประชุมครับ

เลิกประชุมเวลา ๑๗.๕๘ นาฬิกา

บันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ในการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ครั้งที่ ๕๑/๒๕๕๙
วันจันทร์ที่ ๓ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

---

๑. รายงานของคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง เรื่อง ข้อเสนอประเด็นสำคัญเพื่อการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ผลการตรวจสอบองค์ประชุม (โดยวิธีใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนน)

มีสมาชิกฯ แสดงตนเพื่อตรวจสอบองค์ประชุม จำนวน ๑๖๕ คน

หมายเหตุ ปัจจุบันมีสมาชิกฯ ทั้งหมด จำนวน ๒๐๐ คน กึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกฯ ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ = ๑๐๐ คน

- เห็นชอบกับรายงานของคณะกรรมาธิการฯ โดยให้คณะกรรมาธิการนำความเห็นและข้อเสนอแนะของสมาชิกฯ ไปปรับปรุงก่อนส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรี สภานิติบัญญัติแห่งชาติ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ และคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อดำเนินการต่อไป

ผลการลงมติ ที่ประชุมลงมติ

เห็นชอบด้วยคะแนนเสียง	๑๕๐	เสียง
ไม่เห็นชอบด้วยคะแนนเสียง	๕	เสียง
งดออกเสียง	๑๐	เสียง
ไม่ลงคะแนนเสียง	ไม่มี	

- มอบหมายให้ผู้แทนคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองเป็นผู้แทนสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเพื่อเข้าชี้แจงข้อเสนอแนะและให้ข้อมูลต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญและสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เกี่ยวกับหลักการสำคัญในการจัดทำข้อเสนอประเด็นสำคัญเพื่อการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ผลการลงมติ ที่ประชุมมีมติมอบหมายให้ผู้แทนคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง เป็นผู้แทนสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเพื่อเข้าชี้แจงข้อเสนอแนะและให้ข้อมูลต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญและสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

หมายเหตุ เนื่องจากรองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง ถามที่ประชุมว่ามีผู้เห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ เมื่อไม่มีผู้เห็นเป็นอย่างอื่น จึงถือว่าที่ประชุมลงมติเห็นชอบด้วยกับญัตติดังกล่าว ตามข้อบังคับฯ ข้อ ๖๙

๒. รายงานของคณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เรื่อง การกำหนดประเด็นเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ โดยคณะกรรมการศึกษาและจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ

ผลการตรวจสอบองค์ประชุม (โดยวิธีใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนน)

มีสมาชิกฯ แสดงตนเพื่อตรวจสอบองค์ประชุม จำนวน ๑๔๕ คน

- เห็นชอบกับรายงานของคณะกรรมการฯ โดยให้คณะกรรมาธิการนำความเห็นและข้อเสนอแนะของสมาชิกฯ ไปปรับปรุงก่อนส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรีและสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อดำเนินการต่อไป

ผลการลงมติ ที่ประชุมลงมติ

เห็นชอบด้วยคะแนนเสียง	๑๓๓	เสียง
ไม่เห็นชอบด้วยคะแนนเสียง	๔	เสียง
งดออกเสียง	๙	เสียง
ไม่ลงคะแนนเสียง	ไม่มี	

(นายสรศักดิ์ เพียรเวช)
รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร รักษาราชการแทน
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่
เลขาธิการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

สำนักรายงานการประชุมและชวเลข
กลุ่มงานรายงานการประชุม
โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๓๗๓, ๐ ๒๒๔๔ ๑๓๑๐
โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๓๗๒
www.parliament.go.th

การประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ครั้งที่ ๕๑/๒๕๕๙
วันจันทร์ที่ ๓ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

รายนามคณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา	นายประสิทธิ์ อนันตวิรุฬห์	ที่ปรึกษาด้านต่างประเทศ
	นางวัชรีวรรณ ฝ่ายทอง	ผู้อำนวยการสำนักรายงานการประชุมและชวเลข

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

นางสุจิตรา อรุโณ	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานชวเลข ๒
นางสาวอัมพา กันทิโกวิทย์	เจ้าพนักงานชวเลขอาวุโส
สิบตำรวจโทหญิง ประทีป รักเมือง	เจ้าพนักงานชวเลขอาวุโส

ผู้จดรายงานการประชุม

นางสาวสิริพร ณ น่าน	นางสาวเปมิศา เจริญรักษ์
นางศันสนีย์ ฤทธิ์ประเสริฐศรี	นางสาวศิริรัตน์ สมัครเขตรการ
นางสาวภาวดี วรรณสถิตย์	นางสาวอริสา นึกรัมย์
นางปิยาพัชร จันทร์ส่อง	นางศิริวรรณ สากลวารี
นางสะแกวัลย์ ตั้งพิพัฒน์พงศ์	นางสาวธัญรดา สุจิระวงศ์
นางกนกวรรณ แสงมณี	นางสาวสวรรยา วงศ์หมัดทอง
นางสาววาสนา อินตรา	นางสาวนิษฐกานต์ วงศ์ปิยะพัฒนา
นางเสาวลักษณ์ เพชรา	

ผู้ควบคุมระบบสนับสนุนการจัดทำรายงานการประชุม

นางสาวพรภิมล ยอดทอง

กลุ่มงานชวเลข ๒
สำนักรายงานการประชุมและชวเลข
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ภาคผนวก
รายงานการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ครั้งที่ ๕๑/๒๕๕๙
วันจันทร์ที่ ๓ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙
โดยคณะอนุกรรมาธิการตรวจรายงานการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ในคณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

อักษรย่อ/คำย่อ	ความหมาย	แหล่งที่มา/อ้างอิง
ก.พ.	คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน	
ก.พ.ร.	คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ	
กกต.	คณะกรรมการการเลือกตั้ง	
กทม.	กรุงเทพมหานคร	
กรธ.	คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ	
กสทช.	คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ	
กอ.รมน.	กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร	
คปป.	คณะกรรมการยุทธศาสตร์การปฏิรูปและการปรองดองแห่งชาติ	
ครม.	คณะรัฐมนตรี	
คสช.	คณะรักษาความสงบแห่งชาติ	
ตชด.	ตำรวจตระเวนชายแดน	
ทส.	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
ป.ป.ช.	คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	
ปปส.	คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด	
พ.ร.บ.	พระราชบัญญัติ	
พม.	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	
ศรชล.	ศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล	www.civil.navy.mi.th
ศอ.บต.	ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้	
ส.ว.	สมาชิกวุฒิสภา	
ส.ส.	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	
สตง.	สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน	
ส.ท.	สมาชิกสภาเทศบาล	
สนช.	สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	

อักษรย่อ/คำย่อ	ความหมาย	แหล่งที่มา/อ้างอิง
สปช.	สภาปฏิรูปแห่งชาติ	
สปท.	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	
สมช.	สภาความมั่นคงแห่งชาติ	
สศช.	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	
สสส.	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ	
อบจ.	องค์การบริหารส่วนจังหวัด	
อบต.	องค์การบริหารส่วนตำบล	
อสม.	อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน	
BTS	รถไฟฟ้าบีทีเอส (Bangkok Mass Transit System : BTS) เป็นรถไฟฟ้าที่ดำเนินการโดยบริษัท ระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	Web site : บริษัท ระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
GG	ธรรมาภิบาล (Good Governance)	
ICT	กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Ministry of Information and Communication Technology : ICT)	ถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๕๙ ปัจจุบันเป็นกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (Ministry of Digital Economy and Society)
NGOs	องค์กรพัฒนาเอกชน (Non-Governmental Organizations : NGOs)	
OTOP	สินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (One Tambon One Product : OTOP)	www.thaitambon.com
SDGs	เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs)	
UN	สหประชาชาติ (United Nations : UN)	

รายงานการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

รายงานการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้ตรวจแล้ว และสภาได้มีมติรับรองรายงานการประชุม ในคราวประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๐ วันจันทร์ที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ จำนวน ๓ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๕๑/๒๕๕๙ วันจันทร์ที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙

ครั้งที่ ๕๒/๒๕๕๙ วันจันทร์ที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙

ครั้งที่ ๕๓/๒๕๕๙ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๙

จึงขอลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน ตามข้อบังคับสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๓๔

ร้อยเอก

(ทินพันธุ์ นาคะตะ)

ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

หมายเหตุ

- รายงานการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๕๑/๒๕๕๙ วันจันทร์ที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙ คณะกรรมาธิการฯ ได้ตรวจเมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๐
- รายงานการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๕๒/๒๕๕๙ วันจันทร์ที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙ และครั้งที่ ๕๓/๒๕๕๙ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๙ คณะกรรมาธิการฯ ได้ตรวจเมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๐

สำนักรายงานการประชุมและชวเลข

กลุ่มงานรายงานการประชุม